

คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ "เพื่อ" และ "ให้" ในภาษาไทย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาศาสตร์ ภาควิชาภาษาศาสตร์
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

SYNTACTIC AND SEMANTIC PROPERTIES OF BENEFACTIVE MARKERS

phuea AND *hai* IN THAI

Mr. Piroon Piyamahapong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts Program in Linguistics

Department of Linguistics

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2016

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ของตัวบ่งชี้
	ผู้รับประโยชน์ "เพื่อ" และ "ให้" ในภาษาไทย
โดย	นายพิรุฬห์ ปิยมหงส์
สาขาวิชา	ภาษาศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์ ดร.กิงกาญจน์ เทพกาญจนา

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.กิงกาญจน์ เทพกาญจนา)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.วิภาส โปธิแพทย์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.กิงกาญจน์ เทพกาญจนา)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร.คเชนทร์ ตัญศิริ)

พิรุฬห์ ปิยมหงส์ : คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ "เพื่อ" และ "ให้" ในภาษาไทย (SYNTACTIC AND SEMANTIC PROPERTIES OF BENEFACTIVE MARKERS *phuea* AND *hai* IN THAI) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ. ดร.กิงกาญจน์ เทพกาญจนา, 268 หน้า.

การรับประโยชน์และหน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ได้รับความสนใจและศึกษาในทางภาษาศาสตร์อย่างกว้างขวาง แต่ยังไม่มีการศึกษาประเด็นดังกล่าวในภาษาไทยโดยละเอียด งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ในภาษาไทย รวมทั้งวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ที่แตกต่างกันดังกล่าว ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ผลการศึกษาพบว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” มีคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ที่แตกต่างกันในประเด็นดังต่อไปนี้ (1) การละนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ (2) การย้ายนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ไว้หน้าประโยค (3) การปรากฏร่วมกับคำบุพบทอื่น และ (4) การปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ปฏิเสธ

ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ทั้งสองมีคุณสมบัติทางอรรถศาสตร์ที่แตกต่างกันในประเด็นดังต่อไปนี้ (1) การปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์ที่จำแนกตามคุณสมบัติทางความหมายของหน่วยร่วมดังกล่าว (2) การปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์ประเภทต่าง ๆ และ (3) ประเภทของคำกริยาที่ปรากฏกับแต่ละตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์

ผู้วิจัยพบว่า ความหมายดั้งเดิมของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์แต่ละตัวมีผลต่อคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” มีความหมายดั้งเดิม คือ การบ่งชี้สาเหตุของการกระทำ ส่วนตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” มีความหมายดั้งเดิม คือ การแสดงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์การครอบครองสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เมื่อความหมายดั้งเดิมแตกต่างกันรูปแบบการขยายความหมายรวมทั้งการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์จึงแตกต่างกันส่งผลให้คุณสมบัติทางอรรถศาสตร์และวากยสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ทั้งสองแตกต่างกันตามลำดับ

ภาควิชา ภาษาศาสตร์ ลายมือชื่อนิสิต .....

สาขาวิชา ภาษาศาสตร์ ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก .....

ปีการศึกษา 2559

5680135122 : MAJOR LINGUISTICS

KEYWORDS: BENEFACTION / BENEFACTIVE CONSTRUCTION / BENEFACTIVE MARKER / SEMANTIC EXTENSION / FUNCTIONAL EXTENSION

PIROON PIYAMAHAPONG: SYNTACTIC AND SEMANTIC PROPERTIES OF BENEFACTIVE MARKERS *phuea* AND *hai* IN THAI. ADVISOR: KINGKARN THEPKANJANA, 268 pp.

Benefaction and benefactive construction have received much attention in linguistic study. However, there is little research thoroughly conducted by examining benefactive construction in Thai. This current research therefore has three specific purposes: to investigate and compare syntactic as well as semantic properties of two benefactive markers, namely '*phuea*' and '*hai*' in Thai and to analyze a factor contributing to those differences. The researcher collected data from Thai National Corpus (TNC) under the Patronage of Her Royal Highness Princess Mahachakri Sirindhorn.

The study revealed that although similar in marking beneficiary, '*phuea*' and '*hai*' were both syntactically and semantically different. The two markers were syntactically different in four following facets: (1) beneficiary omission, (2) beneficiary preposing, (3) co-occurrence with other prepositions and (4) co-occurrence with negative marker.

Semantically, the benefactive markers were different in three main aspects: (1) co-occurrence with beneficiary considered from inherent semantic properties, (2) co-occurrence with subtypes of beneficiary and (3) verbal types co-occurring with each benefactive marker.

Dissimilarity in original meaning of each marker contributes to differences in syntactic and semantic properties, that is to say CAUSE is an original meaning of benefactive marker '*phuea*' whereas TRANSFERRING POSSESSION is an original meaning of benefactive marker '*hai*'. Due to this, the patterns of semantic and functional extension of the two forms are dissimilar. This renders the differences in semantic and syntactic properties of both markers.

Department: Linguistics

Student's Signature .....

Field of Study: Linguistics

Advisor's Signature .....

Academic Year: 2016

กิตติกรรมประกาศ

ถึงแม้ว่าการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเกิดขึ้นจากความตั้งใจและความอุตสาหะของผู้วิจัย แต่งานวิจัยชิ้นนี้คงไม่สำเร็จอย่างสมบูรณ์หากปราศจากความช่วยเหลือและความอนุเคราะห์จากบุคคลที่ผู้วิจัยจะกล่าวถึงต่อไปนี้

บุคคลแรกที่ผู้วิจัยขอกล่าวถึง คือ รองศาสตราจารย์ ดร.กึ่งกาญจนา เทพกาญจนา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณารับผู้วิจัยเป็นศิษย์ในที่ปรึกษา ช่วยพัฒนาหัวข้อวิทยานิพนธ์ สละเวลาอ่านรวมทั้งปรับแก้เนื้อหา และที่สำคัญอาจารย์มอบโอกาสให้ผู้วิจัยมีส่วนร่วมในหนังสือกระบวนการกลายเป็นรูปไวอากรมที่อาจารย์เป็นผู้เขียน ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยหลายประการทั้งในด้านแนวคิดและการทำงานอย่างเป็นระเบียบ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดาและมารดาของผู้วิจัยที่คอยให้กำลังใจ รับฟังเรื่องราว เป็นที่ปรึกษาและสร้างแรงกระตุ้นผลักดันสำหรับการทำวิจัยให้สำเร็จ ท่านทั้งสองทำให้ผู้วิจัยทราบว่า ผู้วิจัยจะต้องทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จเพื่อใคร

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบโครงร่างและป้องกันวิทยานิพนธ์ทั้ง 2 ท่าน ได้แก่ อาจารย์ ดร. วิภาส โภธิแพทย์ อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และอาจารย์ ดร. คเชนทร์ ตัญศิริ อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาวิทยาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำหรับคำแนะนำและแนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงงานวิจัยชิ้นนี้ให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

นอกจากอาจารย์ทั้งสามท่านแล้ว ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาภาษาวิทยาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ทางภาษาศาสตร์ให้แก่ผู้วิจัย สร้างเจตคติที่ดีต่อการทำงานวิจัย รวมทั้งแนะนำแนวคิดอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณนักวิจัยทุกท่านที่ได้สร้างสรรค์ผลงาน แนวคิด และทฤษฎีสำคัญอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยเชื่อเป็นอย่างยิ่งว่า ผลงานดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานวิจัยในอนาคตเช่นกัน

ผู้วิจัยขอขอบคุณคุณสุริมาศ มาศพงศ์ สำหรับคำแนะนำในการตีพิมพ์บทความซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยและคำแนะนำสำหรับการสืบค้นข้อมูลเชิงประวัติ คุณวนิชพร กลิ่นสุทโธ ที่สละเวลาช่วยผู้วิจัยสร้างรูปภาพทั้งหมดในงานวิจัยฉบับนี้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในน้ำใจและความช่วยเหลือของทุกท่านทั้งรุ่นพี่รุ่นน้อง กัลยาณมิตรที่คอยถามไถ่และเร่งรัดให้ผู้วิจัยทำงานชิ้นนี้ให้สำเร็จ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ช่วยติดต่อประสานงานให้กับผู้วิจัยเพื่อให้การดำเนินการต่าง ๆ เป็นไปอย่างราบรื่น

กุศลใดที่เกิดจากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้พระพิฆเนศ มหาเทพแห่งความสำเร็จ และพระสุรัสวดี เทวีแห่งอักษรศาสตร์ ผู้ที่ผู้วิจัยเชื่อว่าสร้างแรงบันดาลใจและความเข้มแข็งให้กับผู้วิจัยตลอดระยะเวลาการทำวิทยานิพนธ์จนกระทั่งงานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญรูปภาพ.....	ท
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	7
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	8
1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	8
1.6 สัญลักษณ์ รูปย่อที่ใช้ในงานวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	20
บทที่ 2 วรรณกรรมปริทัศน์	21
2.1 การรับประโยชน์และหน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ตามมุมมองทางแบบลักษณ์ภาษา....	21
2.1.1 การรับประโยชน์.....	21
2.1.2 หน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ตามมุมมองทางแบบลักษณ์ภาษา	29
2.1.2.1 การจำแนกหน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ตามโครงสร้างของเหตุการณ์... 30	
2.1.2.2 กลไกทางรูปนัยของหน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์.....	33
2.2 การขยายความหมายและการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์	40
2.2.1 มโนทัศน์พื้นฐานของการขยายความหมายและการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์.....	40

2.2.2 นามนัยในฐานะกลไกทางปริชานของการขยายความหมาย	45
2.2.2.1 มโนทัศน์พื้นฐานของนามนัย.....	46
2.2.2.2 นามนัยในฐานะกลไกทางปริชานของการขยายความหมาย.....	53
2.2.3 การวิเคราะห์ใหม่ในฐานะกลไกทางภาษาของการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์.....	60
2.2.4 ความสำคัญของบริบทที่มีผลต่อการขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์.....	65
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	70
2.3.1 การศึกษาหน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ในภาษาไทย.....	70
2.3.2 ภาพรวมของการศึกษาคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ในภาษาไทย	74
2.3.2.1 ประเภททางวากยสัมพันธ์และหน้าที่ของคำว่า “เพื่อ”	74
2.3.2.2 พหุจน์และพหูพจน์ของคำว่า “ให้”	75
บทที่ 3 คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ในภาษาไทย	85
3.1 คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ที่แตกต่างกันของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ในภาษาไทย	85
3.1.1 การละนามวลีที่แสดงผู้รับประโยชน์.....	85
3.1.2 การย้ายนามวลีที่แสดงผู้รับประโยชน์ไว้หน้าประโยค	87
3.1.3 การปรากฏร่วมกับคำบุพบทอื่น	89
3.1.4 การปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ปฏิเสธ	92
3.1.5 ความแตกต่างทางวากยสัมพันธ์ระหว่าง “เพื่อ” กับ “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์.....	97
3.2 คุณสมบัติทางอรรถศาสตร์ที่แตกต่างกันของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ในภาษาไทย	103
3.2.1 การปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์ที่จำแนกตามคุณสมบัติทางความหมาย.....	104
3.2.2 การปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์ประเภทต่าง ๆ.....	107

3.2.3 ประเภทของคำกริยาที่ปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้”	116
3.2.3.1 คำกริยาที่ปรากฏร่วมกับทั้งตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้”	117
3.2.3.2 คำกริยาที่มีแนวโน้มปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ตัวใดตัวหนึ่ง	122
บทที่ 4 การขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ในภาษาไทย	132
4.1 การขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “เพื่อ”	132
4.1.1 ความหมายและหน้าที่ดั้งเดิมของคำว่า “เพื่อ”	132
4.1.2 การขยายความหมายของคำว่า “เพื่อ” จากสาเหตุของการกระทำสู่การบ่งชี้ผู้รับ ประโยชน์	135
4.1.2.1 การขยายความหมายของคำว่า “เพื่อ”: การวิเคราะห์เชิงปริบท	135
4.1.2.2 ความคลาดทางความหมายระหว่างการบ่งชี้สาเหตุของการกระทำกับการ บ่งชี้ผู้รับประโยชน์	153
4.1.2.3 ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” จากมุมมองทางแบบลักษณ์ภาษา	156
4.1.3 การขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “เพื่อ”	156
4.2 การขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “ให้”	160
4.2.1 ความหมายและหน้าที่ดั้งเดิมของคำว่า “ให้”	160
4.2.2 การขยายความหมายของคำว่า “ให้” จากการแสดงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์สู่การ บ่งชี้ผู้รับประโยชน์	168
4.2.2.1 ประเด็นปัญหาของการศึกษาการขยายความหมายของคำว่า “ให้”	168
4.2.2.2 การขยายความหมายของคำว่า “ให้”: การวิเคราะห์เชิงปริบท	170
4.2.2.3 ความคลาดทางความหมายระหว่างการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์กับการบ่งชี้ ผู้รับประโยชน์	188
4.2.2.4 ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” จากมุมมองทางแบบลักษณ์ภาษา	189
4.2.3 การขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “ให้”	193

4.2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการขยายความหมายและการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของ คำว่า “ให้”	197
บทที่ 5 ความแตกต่างระหว่าง “เพื่อ” กับ “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์	205
5.1 ความแตกต่างทางวากยสัมพันธ์ระหว่าง “เพื่อ” กับ “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์..	205
5.1.1 ความยึดเหนี่ยวภายในวลีระหว่างตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์กับนามวลีแสดงผู้รับ ประโยชน์.....	205
5.1.2 การรักษาคุณสมบัติดั้งเดิมของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้”	207
5.1.3 ประเภททางวากยสัมพันธ์ของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับ ประโยชน์.....	209
5.2 ความแตกต่างทางอรรถศาสตร์ระหว่าง “เพื่อ” กับ “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์...	213
5.2.1 คุณสมบัตินิติการรับประโยชน์โดยตรงหรือโดยอ้อมของผู้รับประโยชน์.....	213
5.2.2 ความเกี่ยวข้องกันหน่วยร่วมสิ่งของในเหตุการณ์การรับประโยชน์.....	216
5.2.3 คุณสมบัตินิติทางความหมายของผู้รับประโยชน์.....	217
5.3 สัดส่วนการปรากฏของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” จากคลังข้อมูลภาษาไทย แห่งชาติฯ	220
5.3.1 หน้าที่และความหมายของคำว่า “เพื่อ”	220
5.3.2 หน้าที่และความหมายของคำว่า “ให้”	224
5.3.3 หน้าที่ของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์	228
บทที่ 6 สรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	229
6.1 สรุปผลการวิจัย.....	229
6.1.1 คุณสมบัตินิติทางวากยสัมพันธ์ที่แตกต่างกันของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้”	229
6.1.2 คุณสมบัตินิติทางอรรถศาสตร์ที่แตกต่างกันของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้”	230

6.1.3 ความแตกต่างของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์	231
6.1.3.1 ความแตกต่างทางวากยสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ทั้งสอง	231
6.1.3.2 ความแตกต่างทางอรรถศาสตร์ของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ทั้งสอง.....	233
6.2 อภิปรายผลการวิจัย	234
6.2.1 ความแตกต่างทางอรรถศาสตร์ของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้”	234
6.2.2 การขยายความหมายของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” จากความหมายดั้งเดิมสู่ตัวบ่งชี้ ผู้รับประโยชน์	237
6.2.3 การขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” จากหน้าที่ดั้งเดิมสู่คำ บุพบท.....	239
6.2.4 ความสำคัญของบริบทที่มีผลต่อการขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์.....	243
6.2.5 การศึกษาการขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ด้วยข้อมูลภาษาเฉพาะ สมัย	246
6.2.6 ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” จากมุมมองทางแบบลักษณ์ภาษา	248
6.3 ข้อเสนอแนะ	251
รายการอ้างอิง	253
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	268

สารบัญตาราง

ตารางที่ 2.1 แสดงการขยายความหมายของคำว่า <i>reesh-a</i> ‘head’ ในภาษาแอราเมอิกสมัยใหม่..	41
ตารางที่ 2.2 แสดงการอนุมานเชิงวิจันปฏิบัติจากคำเชื่อมอนุพากย์ที่แสดงสาเหตุของการกระทำสู่อุณหภูมิท้ายประโยคที่แสดงการเน้นย้ำของรูปภาษา <i>-(ta)nikka</i> ในภาษาเกาหลี	59
ตารางที่ 2.3 แสดงพัฒนาการทางความหมายเชิงไวยากรณ์โดยพิจารณาจากบริบท	67
ตารางที่ 2.4 แสดงระยะของการเปลี่ยนแปลงทางความหมายที่ได้รับอิทธิพลจากบริบท.....	69
ตารางที่ 2.5 แสดงพหุณัยและพหุหน้าที่ของคำว่า “ให้” จากการศึกษาในอดีต.....	77
ตารางที่ 3.1 แสดงขอบเขตการปฏิเสธของหน่วยสร้างที่ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ”	94
ตารางที่ 3.2 แสดงขอบเขตการปฏิเสธของหน่วยสร้างที่ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ..	95
ตารางที่ 3.3 สรุปการปรากฏร่วมระหว่างตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์กับผู้รับประโยชน์ประเภทต่าง ๆ...	116
ตารางที่ 3.4 แสดงตัวอย่างของคำกริยาที่สามารถปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้”	117
ตารางที่ 3.5 แสดงตัวอย่างของคำกริยาที่มีแนวโน้มปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” ..	124
ตารางที่ 3.6 แสดงตัวอย่างของคำกริยาที่มีแนวโน้มปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้”	129
ตารางที่ 3.7 สรุปคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ที่แตกต่างกันของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ในภาษาไทย.....	131
ตารางที่ 4.1 แสดงการเปลี่ยนแปลงทางเสียง วากยสัมพันธ์ และอรรถศาสตร์ที่เป็นผลจากการกลายเป็นรูปไวยากรณ์ของคำว่า <i>จะ</i>	138
ตารางที่ 4.2 เปรียบเทียบรูปแบบการขยายความหมายของคำว่า “เพื่อ” จากการศึกษาทั้ง 3.....	156
ตารางที่ 4.3 แสดงการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “เพื่อ”	157
ตารางที่ 4.4 สรุปการขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “เพื่อ” จากความหมายและหน้าที่ดั้งเดิมสู่ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์.....	159
ตารางที่ 4.5 แสดงองค์ประกอบทางความหมายของหน่วยร่วมในเหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์.....	161

ตารางที่ 4.6 แสดงคำกริยา “ให้” ที่ปรากฏในหน่วยสร้างทวิกรรมในภาษาไทย	167
ตารางที่ 4.7 แสดงความแตกต่างของการข้เน้นความหมายให้โดดเด่นระหว่างการรับสิ่งของกับ การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์.....	180
ตารางที่ 4.8 เปรียบเทียบคุณสมบัติทางความหมายของหน่วยร่วมเหตุการณ์ที่ปรากฏกับคำกริยา “ให้” และตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้”	186
ตารางที่ 4.9 แสดงกลไกการวิเคราะห์ใหม่ทางความหมายที่ส่งผลต่อการวิเคราะห์ใหม่ทาง โครงสร้าง	194
ตารางที่ 4.10 แสดงการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “ให้” จากหน้าที่ดั้งเดิมสู่คำบุพบทที่ บ่งชี้ผู้รับสิ่งของและผู้รับประโยชน์.....	195
ตารางที่ 4.11 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความหมายกับรูปภาพของการพัฒนาความหมายและ หน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “ให้” ตามระยะต่าง ๆ.....	197
ตารางที่ 4.12 สรุปการขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “ให้” จาก ความหมายและหน้าที่ดั้งเดิมสู่ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์.....	204
ตารางที่ 5.1 แสดงความแตกต่างด้านความยึดเหนี่ยวภายในวลีระหว่างตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์กับ นามวลีแสดงผู้รับประโยชน์.....	206
ตารางที่ 5.2 แสดงคุณสมบัติการรับประโยชน์โดยตรงหรือโดยอ้อมของผู้รับประโยชน์	213
ตารางที่ 5.3 แสดงสัดส่วนของคำว่า “เพื่อ” ในหน้าที่และความหมายต่าง ๆ จากคลังข้อมูล ภาษาไทยแห่งชาติ.....	221
ตารางที่ 5.4 แสดงสัดส่วนของคำว่า “ให้” ในหน้าที่และความหมายต่าง ๆ จากคลังข้อมูล ภาษาไทยแห่งชาติ.....	225
ตารางที่ 6.1 แสดงบทบาทของหน่วยสร้างที่มีผลต่อการขยายความหมายของคำว่า “เพื่อ” จาก การบ่งชี้สาเหตุของการกระทำสู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์	243
ตารางที่ 6.2 แสดงบทบาทของหน่วยสร้างที่มีผลต่อการขยายความหมายของคำว่า “ให้” จาก การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์สู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์	244

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่ 1.1 แสดงส่วนต่าง ๆ ที่ได้รับการขยับเน้นจากมโนทัศน์ฐาน [วงกลม]	19
ภาพที่ 2.1 สรุปรูปหน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ตามมุมมองทางแบบลักษณะภาษา	39
ภาพที่ 2.2 แสดงแนวโน้มของการกลายเป็นรูปไวยากรณ์ที่นำเสนอโดย Hopper and Traugott...	43
ภาพที่ 2.3 แสดงการเปลี่ยนแปลงการขยับเน้นความหมายให้โดดเด่น	54
ภาพที่ 2.4 แสดงการขยายความหมายด้วยนามนัย.....	55
ภาพที่ 2.5 แสดงการเชื่อมโยงทางมโนทัศน์ซึ่งนำไปสู่การขยายความหมายของ <i>-(ta)nikka</i> ในภาษาเกาหลี	57
ภาพที่ 2.6 แสดงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของหน่วยประกอบและประเภททางวากยสัมพันธ์จากการวิเคราะห์ใหม่	62
ภาพที่ 2.7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างนามนัยกับการวิเคราะห์ใหม่ที่มีผลต่อการขยายความหมายและการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์.....	64
ภาพที่ 2.8 แสดงการขยายความหมายของคำว่า “ให้” จากการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์สู่การบังคับผู้รับประโยชน์แบบที่ 1	80
ภาพที่ 2.9 แสดงการขยายความหมายของคำว่า “ให้” จากการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์สู่การบังคับผู้รับประโยชน์แบบที่ 2	81
ภาพที่ 3.1 แสดงผังภูมิโครงสร้างของขอบเขตการปฏิเสธในหน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ที่ประกอบด้วยตัวบังคับผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” หรือ “ให้”	96
ภาพที่ 3.2 แสดงสัดส่วนการปรากฏร่วมกันระหว่างตัวบังคับผู้รับประโยชน์กับผู้รับประโยชน์ประเภทต่าง ๆ ที่จำแนกตามคุณสมบัติทางความหมาย	106
ภาพที่ 3.3 แสดงคำกริยาที่มีแนวโน้มปรากฏร่วมกับตัวบังคับผู้รับประโยชน์ “ให้”	128
ภาพที่ 4.1 แสดงผังภูมิโครงสร้างของหน้าที่และความหมายดั้งเดิมของคำว่า “เพื่อ”	134
ภาพที่ 4.2 แสดงโครงสร้างทางมโนทัศน์ของวัตถุประสงค์.....	140
ภาพที่ 4.3 แสดงการเชื่อมโยงทางความหมายสาเหตุของการกระทำและวัตถุประสงค์ภายใต้แวดวงความตั้งใจหรือเจตนาในการแสดงกริยา.....	141

ภาพที่ 4.4 แสดงการเปลี่ยนจุดเน้นความหมายจากการบ่งชี้สาเหตุของการกระทำสู่วัตถุประสงค์..	141
ภาพที่ 4.5 เปรียบเทียบลำดับอนุภาคของความหมายดั้งเดิมและความหมายใหม่ของคำว่า “เพื่อ”	144
ภาพที่ 4.6 แสดงการเชื่อมโยงทางมโนทัศน์ของการบ่งชี้วัตถุประสงค์และการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ ภายใต้แวดวงเป้าหมาย.....	151
ภาพที่ 4.7 แสดงความลดลาดทางความหมายระหว่างความหมายดั้งเดิมกับการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ของคำว่า “เพื่อ”	154
ภาพที่ 4.8 แสดงผังภูมิของเหตุการณ์การเปลี่ยนไอนกรรมสิทธิ์พิจารณาจากแวดวงเชิงปริภูมิและเวลา.....	161
ภาพที่ 4.9 แสดงผังภูมิโครงสร้างของคำว่า “ให้” ในหน่วยสร้างทวิกรรมในภาษาไทย.....	162
ภาพที่ 4.10 แสดงผังภูมิโครงสร้างของคำกริยา “ให้” ที่ปรากฏในหน่วยสร้างกรรมคู่.....	163
ภาพที่ 4.11 แสดงผังภูมิโครงสร้างของคำกริยา “ให้” ที่ปรากฏในหน่วยสร้างกรรมรอง.....	165
ภาพที่ 4.12 แสดงผังภูมิโครงสร้างที่คำกริยา “ให้” เป็นคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียง ..	165
ภาพที่ 4.13 แสดงผังภูมิโครงสร้างที่คำกริยา “ให้” เป็นคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียง และปรากฏร่วมกับคำบุพบท	166
ภาพที่ 4.14 สรุปลังภูมิโครงสร้างของคำกริยา “ให้” ที่ปรากฏในหน่วยสร้างทวิกรรม	167
ภาพที่ 4.15 แสดงตัวแบบทฤษฎีการอนุมานในการเปลี่ยนแปลงทางความหมาย.....	169
ภาพที่ 4.16 แสดงความเท่าเทียมกันของการขั้เน้นหน่วยร่วมเหตุการณ์ในเหตุการณ์การเปลี่ยนไอนกรรมสิทธิ์.....	170
ภาพที่ 4.17 แสดงการขยายความหมายของคำว่า “ให้” จากการแสดงการเปลี่ยนไอนกรรมสิทธิ์สู่การบ่งชี้ผู้รับสิ่งของ	177
ภาพที่ 4.18 แสดงการเชื่อมโยงทางความหมายของการรับสิ่งของและการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ ภายใต้แวดวงการเปลี่ยนไอนกรรมสิทธิ์	179
ภาพที่ 4.19 แสดงการเปลี่ยนจุดเน้นความหมายจากการบ่งชี้ผู้รับสิ่งของสู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์.	182
ภาพที่ 4.20 แสดงความลดลาดทางความหมายระหว่างการเปลี่ยนไอนกรรมสิทธิ์กับการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์	188

ภาพที่ 4.21 แสดงแผนที่ทางความหมายของคำว่า “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับสิ่งของ หรือ อารักวีเมนต์ที่มีบทบาทเหมือนผู้รับสิ่งของ.....	190
ภาพที่ 4.22 แสดงความหมายที่พัฒนาจากคำว่า “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับสิ่งของ หรือ อารักวีเมนต์ที่มีบทบาทเหมือนผู้รับสิ่งของในภาษาไทย.....	191
ภาพที่ 4.23 แสดงแนวต่อเนื่องบนมิติความแตกต่าง 3 มิติของห่วงโซ่การกลายเป็นรูปไวยากรณ์ ..	199
ภาพที่ 4.24 แสดงความเชื่อมโยง 2 แนวคิดระหว่างการขยายความหมายของรูปภาพใน 4 ระยะ กับแนวคิดเรื่องห่วงโซ่การกลายเป็นรูปไวยากรณ์ ..	200
ภาพที่ 4.25 แสดงตัวแบบจากการบูรณาการแนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความหมายและ หน้าที่ทางไวยากรณ์ที่ปรากฏในแต่ละปริบทและแนวคิดเรื่องห่วงโซ่การกลายเป็นรูปไวยากรณ์	201
ภาพที่ 5.1 แสดงการรักษาคุณสมบัติดั้งเดิมในฐานะคำเชื่อมอนุพากย์จากการปรากฏร่วมกับตัว บ่งชี้ปฏิเสธของคำว่า “เพื่อ” ..	208
ภาพที่ 5.2 แสดงเส้นทางการขยายหน้าที่จากคำกริยาสู่คำบุพบทที่นำเสนอโดย Clark.....	211
ภาพที่ 5.3 แสดงแนวต่อเนื่องของคำว่า “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์.....	212
ภาพที่ 5.4 แสดงสัดส่วนหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “เพื่อ” ที่พบในคลังข้อมูลภาษาไทย แห่งชาติฯ.....	222
ภาพที่ 5.5 แสดงสัดส่วนของคำว่า “เพื่อ” ในฐานะคำบุพบทที่บ่งชี้ความหมายประเภทต่าง ๆ.....	223
ภาพที่ 5.6 แสดงหน้าที่ของคำว่า “ให้” ในภาษาไทยตามสัดส่วนที่พบในคลังข้อมูลภาษาไทย แห่งชาติฯ.....	226
ภาพที่ 5.7 แสดงสัดส่วนของคำว่า “ให้” ในฐานะคำร่วมกริยาที่บ่งชี้ความหมายประเภทต่าง ๆ.....	227
ภาพที่ 5.8 เปรียบเทียบสัดส่วนของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” จากคลังข้อมูล ภาษาไทยแห่งชาติฯ.....	228
ภาพที่ 6.1 เปรียบเทียบความลาดลาดทางความหมายระหว่างความหมายดั้งเดิมกับการบ่งชี้ผู้รับ ประโยชน์ของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้”.....	238
ภาพที่ 6.2 แสดงการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ที่พิจารณาจาก ขอบเขตของประเภททางวากยสัมพันธ์.....	240
ภาพที่ 6.3 แสดงการเปลี่ยนแปลงขั้นตอนย่อย ๆ ในการเปลี่ยนแปลงใหญ่.....	247

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การรับประโยชน์ (benefaction) เป็นเหตุการณ์ที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งกระทำการบางอย่าง และเหตุการณ์นั้นส่งผลกระทบต่อบุคคลหรือหน่วยร่วมเหตุการณ์อีกหน่วยหนึ่ง ผู้ที่แสดงเหตุการณ์ดังกล่าวเรียกว่า ผู้ก่อประโยชน์ (benefactor) ส่วนผู้ที่รับผลประโยชน์จากเหตุการณ์เรียกว่า ผู้รับประโยชน์ (beneficiary) ยกตัวอย่างเช่น *A man parked a car for his wife.* จากตัวอย่างข้างต้น ผู้ก่อประโยชน์ *a man* แสดงเหตุการณ์ *parked a car* และเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อ *his wife* เนื่องจากหน่วยร่วมดังกล่าวไม่ได้แสดงเหตุการณ์นี้ด้วยตนเอง แต่ผู้ก่อประโยชน์เป็นผู้กระทำแทน

แม้ว่าเหตุการณ์การรับประโยชน์จะพบในหลายภาษา แต่ผู้ใช้ภาษาเหล่านั้นมีกลวิธีในการพรรณนาเหตุการณ์ดังกล่าวที่แตกต่างกัน เหตุการณ์การรับประโยชน์แสดงผ่านรูปภาษาด้วยกลวิธีทางสัทอรรถและวากยสัมพันธ์ (morphosyntactic means) หรือที่เรียกว่า **หน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์** (benefactive construction) 2 กลวิธีหลัก ได้แก่ การใช้ตัวบ่งชี้ (marker) ตัวบ่งชี้ที่ใช้แสดงเหตุการณ์การรับประโยชน์มีหลายประเภท อาทิ ตัวบ่งชี้การก (case marker) ไม่ว่าจะเป็น ตัวบ่งชี้การกกรรมรอง (dative case marker) ตัวบ่งชี้การกเป้าหมาย (allative case marker) เป็นต้น ตัวบ่งชี้อีกประเภทหนึ่ง คือ คำสังโยคบท (adposition) ซึ่งจำแนกตามตำแหน่งที่ปรากฏร่วมกับหน่วยนาม (nominal) ที่มีบทบาทเป็นผู้รับประโยชน์เป็น 2 ประเภท ได้แก่ คำบุพบท (preposition) ซึ่งเป็นคำสังโยคบทที่ปรากฏหน้าหน่วยนาม และคำปรบท (postposition) ซึ่งเป็นคำสังโยคบทที่ปรากฏหลังหน่วยนาม นอกจากนี้ ยังมีการเติมตัวบ่งชี้ที่แสดงการเลื่อนระดับอาร์กิวเมนต์ (applicativization) เพื่อแสดงเหตุการณ์การรับประโยชน์เช่นกัน กลวิธีทางภาษา (linguistic strategies) อีกประเภทหนึ่งที่ใช้แสดงเหตุการณ์การรับประโยชน์ คือ การแสดงเหตุการณ์ดังกล่าวผ่านโครงสร้าง ไม่ผ่านการบ่งชี้ด้วยรูปภาษาอื่นใด ได้แก่ การใช้หน่วยสร้างกริยาเรียง (serial verb construction) หรือการพรรณนาเหตุการณ์การรับประโยชน์ด้วยอาร์กิวเมนต์แกนหลัก (direct argument) เช่น หน่วยสร้างกรรมคู่ (double object construction) ในภาษาอังกฤษ เป็นต้น จะเห็นได้ว่า แม้ว่าจะเป็น

เหตุการณ์การรับประโยชน์เช่นเดียวกัน แต่ผู้ใช้ภาษาไม่ได้แสดงหรือพรรณนาเหตุการณ์ดังกล่าวด้วยกลวิธีทางภาษาแบบเดียวกัน (Lehmann, 2006)

การรับประโยชน์และหน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ได้รับความสนใจและศึกษาในทางภาษาศาสตร์อย่างกว้างขวางและต่อเนื่องดังจะเห็นได้จากมีงานวิจัยจำนวนมากที่นำเสนอประเด็นดังกล่าวโดยพิจารณาข้อมูลในภาษาใดภาษาหนึ่งโดยเฉพาะ หรือพิจารณาข้อมูลเชิงเปรียบเทียบต่างจากสองภาษา (contrastive study) หรือพิจารณาข้อมูลเชิงเปรียบเทียบจากมุมมองทางแบบลักษณ์ภาษา (typological perspective) (Kittilä & Zúñiga, 2010) การศึกษาในอดีตนำเสนอกลวิธีทางภาษาในการบรรยายเหตุการณ์การรับประโยชน์ในภาษาไทยเช่นกัน Jenny (2010) เสนอว่า กลวิธีทางภาษาที่ใช้พรรณนาเหตุการณ์ดังกล่าวในภาษาไทยมี 3 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำบุพบท คำบุพบทที่ใช้แสดงการรับประโยชน์มีหลายคำ เช่น *แก่* และ *กับ* ใน *เขาให้เงินกับ/แก่ฉัน* สำหรับ ใน *เขามอบรางวัลสำหรับนักเรียน* หรือ *เพื่อ* ใน *เขาทำงานหนักเพื่อลูก* กลวิธีที่สอง คือ การใช้หน่วยสร้างกริยาเรียง เช่น *แดงซื้อแกงเผ็ดดำ ฉันไปทำงานแทนเขา* คำกริยา *เผื่อ* และ *แทน* ในฐานะคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียงแสดงการรับประโยชน์ และกลวิธีสุดท้าย คือ การใช้คำว่า “ให้” Jenny ไม่ได้พิจารณาคำว่า “ให้” เป็นคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียง เนื่องจากผู้ศึกษาพบว่า ในบางบริบท เช่น *แม่ร้องเพลงให้ลูก* (*ฟัง*) คำดังกล่าวมีคุณสมบัติเชิงไวยากรณ์มากขึ้น กล่าวคือ ไม่ได้แสดงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์อย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ ผู้ศึกษายังเปรียบเทียบคุณสมบัติทางอรรถศาสตร์ด้านการรับรู้ผลประโยชน์ (awareness) ของผู้รับประโยชน์โดยพิจารณาคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ที่ปรากฏในหน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ในภาษาไทย ผลการศึกษาพบว่า คำว่า “เพื่อ” บ่งชี้ว่า ผู้รับประโยชน์ในหน่วยสร้างเป็นผู้รับประโยชน์โดยอ้อม (indirect beneficiary) ส่วนคำว่า “ให้” บ่งชี้ว่า ผู้รับประโยชน์ในหน่วยสร้างเป็นผู้รับประโยชน์โดยตรง (direct beneficiary) ดังตัวอย่าง

(1) ก. *แม่วาดรูปเพื่อลูก*

ข. *แม่วาดรูปให้ลูก*

ใน (1ก.) *ลูก* เป็นผู้รับประโยชน์โดยอ้อม ผู้ที่เป็นผู้รับประโยชน์โดยตรงจากเหตุการณ์นี้ คือ *ลูก* คำที่จ้าง *แม่* วาดรูป เนื่องจาก *ลูก* คำรู้สึกพึงพอใจรูปที่วาดรวมทั้ง *ลูก* คำไม่ได้วาดรูปด้วยตนเองแต่ *แม่* เป็นผู้วาดแทน เหตุที่กล่าวว่า *ลูก* เป็นผู้รับประโยชน์โดยอ้อมเป็นเพราะ *แม่* นำรายได้จากการวาดรูปมา

เลี้ยงดู ลูก ส่วน ลูก ใน (1ข.) เป็นผู้รับประโยชน์โดยตรง เนื่องจาก แม่ เป็นผู้ก่อประโยชน์ที่วาดรูปให้ ลูก กล่าวอีกนัยหนึ่ง ลูก ไม่ได้กระทำการดังกล่าวด้วยตนเอง แต่ แม่ กระทำแทน

ประเด็นปัญหาจากการศึกษาข้างต้น คือ เมื่อคำว่า “ให้” ไม่ใช่คำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียงตามที่ Jenny นำเสนอแล้ว คำดังกล่าวมีประเภททางวากยสัมพันธ์ (syntactic category) แบบใด นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบประเด็นความแตกต่างอื่น ๆ จากการเปรียบเทียบคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ที่ปรากฏในหน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ซึ่งต่อไปผู้วิจัยจะเรียกคำทั้งสองว่า **ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์** (benefactive marker) ยกตัวอย่างเช่น คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ทั้ง 2 ตัว หรือคุณสมบัติทางอรรถศาสตร์อื่น ๆ นอกเหนือจากความต่างด้านการตระหนักรู้ผลประโยชน์ จากการทำวิจัยนำร่อง (pilot study) ผู้วิจัยพบความแตกต่างทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ที่น่าสนใจของตัวบ่งชี้ทั้งสองดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยพบว่า นามวลีแสดงผู้รับประโยชน์จะปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” เสมอ แต่นามวลีดังกล่าวจะปรากฏหรือไม่ปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” อาทิ

- (2) ก. แม่ทำงานหนักเพื่อลูกทุกคน
ข. *แม่ทำงานหนักให้
- (3) ก. เมื่อวานนี้ แม่ทำกับข้าวมาให้หนูด้วย
ข. เมื่อวานนี้ แม่ทำกับข้าวมาให้ด้วย

นอกจากนี้ หน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ที่ประกอบด้วยตัวบ่งชี้แต่ละตัวมีรูปแบบการย้ายนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์มาไว้ในตำแหน่งต้นประโยค (preposing) ที่แตกต่างกัน กล่าวคือ หน่วยสร้างที่ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ “เพื่อ” จะย้ายทั้งตัวบ่งชี้และนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์มาไว้ในตำแหน่งต้นประโยค ถ้าย้ายเฉพาะนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์มีผลให้ประโยคนั้นผิดไวยากรณ์ ในทางกลับกัน หน่วยสร้างที่ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ “ให้” จะย้ายเฉพาะนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์เท่านั้น ตัวบ่งชี้ “ให้” ต้องไม่ย้าย ถ้าย้ายตัวบ่งชี้พร้อมกับนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์มีผลให้ประโยคนั้นผิดไวยากรณ์ เป็นต้นว่า

- (4) ก. สมศรียอมทำงานหนักเพื่อลูก
ข. เพื่อลูก สมศรียอมทำงานหนัก

ค. *ลูก สมศรียอมทำงานหนักเพื่อ

- (5) ก. แม่ทำกับข้าวให้ลูกคนเล็ก
 ข. *ให้ลูกคนเล็ก แม่ทำกับข้าว
 ค. ลูกคนเล็ก แม่ทำกับข้าวให้

นอกจากความแตกต่างด้านคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยยังพบความแตกต่างด้านคุณสมบัติทางอรรถศาสตร์ของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ทั้งสองเช่นกัน เป็นต้นว่า ตัวบ่งชี้ “เพื่อ” มีแนวโน้มที่จะปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์ที่มีลักษณะเป็นสมุหนาม (collective noun) หรือสถาบัน แต่ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” มีแนวโน้มที่จะปรากฏกับผู้รับประโยชน์ที่มีลักษณะเป็นปัจเจกบุคคล ในบางกรณี เมื่อตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ปรากฏกับผู้รับประโยชน์ที่มีลักษณะเป็นสมุหนาม สถาบัน หรือองค์กรต่าง ๆ แล้วมีผลให้ประโยคไม่เป็นที่ยอมรับในภาษา เช่น

- (6) ก. ทหารสละชีพเพื่อชาติ
 ข. *ทหารสละชีพให้ชาติ
 (7) ก. เขาทำความดีเพื่อโรงเรียน
 ข. *เขาทำความดีให้โรงเรียน

ความแตกต่างทางอรรถศาสตร์อีกประการหนึ่ง คือ คำกริยาที่ปรากฏกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ทั้งสอง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ คำกริยาที่ปรากฏได้กับตัวบ่งชี้ทั้งสองแต่ความหมายของประโยคจะแตกต่างกัน เช่น

- (8) ก. สมชายทำขนมเพื่อสมศรี
 ข. สมชายทำขนมให้สมศรี

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่า ตัวบ่งชี้ทั้งสองมีผลให้ความหมายของประโยคแตกต่างกันโดยเฉพาะด้านการตระหนักถึงผลประโยชน์จากเหตุการณ์ตามที่ Jenny นำเสนอ กล่าวคือ นามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ *สมศรี* ใน (8ก.) เป็นผู้รับประโยชน์โดยอ้อม ในขณะที่นามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ *สมศรี* ใน (8ข.) เป็นผู้รับประโยชน์โดยตรง (*สมศรี* ตระหนักถึงผลประโยชน์ได้ด้วยตนเองจากเหตุการณ์ *ทำขนม* ของผู้ก่อประโยชน์ *สมชาย*) และคำกริยากลุ่มที่สอง คือ คำกริยาที่มีแนวโน้มปรากฏกับตัวบ่งชี้ใดตัวบ่งชี้หนึ่ง

ได้แก่ คำกริยาที่มีแนวโน้มปรากฏกับตัวบ่งชี้ “เพื่อ” ดังตัวอย่างที่ (9ก.) และคำกริยาที่มีแนวโน้มปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ “ให้” ดังตัวอย่างที่ (10ก.)

- (9) ก. เขาอดทนเพื่อแม่
 ข. *เขาอดทนให้แม่
- (10) ก. ครูใหญ่มอบรางวัลให้เด็ก ๆ
 ข. */ครูใหญ่มอบรางวัลเพื่อเด็ก ๆ

นอกเหนือจากคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ที่พบจากการทำวิจัยนำร่องรวมทั้งจากการศึกษาของ Jenny แล้ว ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ทั้งสองยังมีหน้าที่ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ที่แตกต่างกันประการอื่น ๆ อีกหรือไม่ ประเด็นดังกล่าวเป็นประเด็นหนึ่งที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาและนำเสนอเนื่องจากยังไม่มีการศึกษาใดที่วิเคราะห์และเปรียบเทียบคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์โดยละเอียด

สาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกศึกษาคำทั้งสองในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ คือ คำทั้งสองไม่ได้มีหน้าที่ดั้งเดิมในการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ มีกลไกทางภาษา (linguistic mechanism) รวมทั้งกลไกทางปริชาน (cognitive mechanism) อะไรบ้างที่พัฒนาให้คำทั้งสองมีหน้าที่บ่งชี้ผู้รับประโยชน์เหมือนกัน ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์การขยายความหมายและการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์จากข้อมูลเฉพาะสมัย รวมทั้งพิจารณาว่า หน่วยสร้างหรือปริบทมีบทบาทต่อการขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำที่เลือกนำมาศึกษาอย่างไร ประเด็นการศึกษาดังกล่าวแตกต่างจากการศึกษาในอดีตที่มุ่งวิเคราะห์เส้นทางของการขยายความหมายรวมทั้งหน้าที่ทางไวยากรณ์แต่มิได้นำเสนอความสำคัญของปริบทที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางภาษาทั้ง 2 ลักษณะดังกล่าว นอกจากนี้ ถึงแม้ว่าจะมีหน้าที่บ่งชี้ผู้รับประโยชน์เหมือนกัน แต่คำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์มีคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ที่แตกต่างกันอย่างไร คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ที่แตกต่างกันนั้นส่งผลต่อการจำแนกประเภททางวากยสัมพันธ์ของคำทั้งสองหรือไม่ อย่างไร และท้ายที่สุด หน้าที่ในการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ที่แตกต่างกันดังกล่าวเป็นผลมาจากปัจจัยใด ความหมายรวมทั้งหน้าที่ทางไวยากรณ์ (grammatical function) ดั้งเดิมของแต่ละคำมีผลต่อความแตกต่างเหล่านั้นหรือไม่ การศึกษาครั้งนี้มุ่งตอบประเด็นดังกล่าวเพื่อเติมเต็มองค์ความรู้จากการศึกษาที่ผ่านมาดังจะเห็นได้จากการศึกษาในอดีตจำนวนไม่มากศึกษาคำว่า “เพื่อ” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์

การศึกษาเกี่ยวกับคำว่า “เพื่อ” ส่วนใหญ่จำแนกประเภททางวากยสัมพันธ์ของคำดังกล่าวว่าเป็นคำเชื่อมอนุพากย์ (subordinator) ซึ่งเป็นคำไวยากรณ์ประเภทหนึ่ง ส่วนคำว่า “ให้” ในภาษาไทยมีงานวิจัยในอดีตที่ศึกษาคำดังกล่าวจำนวนมากทั้งการศึกษาเฉพาะสมัย (synchronic study) (Iwasaki, 1998; Iwasaki & Yap, 1998; Lord, Yap, & Iwasaki, 2002; Rangkupan, 2007; Thepkanjana & Uehara, 2008, 2015; Warotamasikkhadit, 1994; จรัสดาว อินทรทัศน์, 2539; อรทัย เดชธำรง, 2513) และการศึกษาข้ามสมัย (diachronic study) (Takahashi, 2012; ราตรี แจ่มนิยม, 2546) การศึกษาเหล่านี้ต่างนำเสนอว่า คำว่า “ให้” เป็นคำหลายความหมาย (polysemous word) และเมื่อคำดังกล่าวเป็นคำหลายความหมายจึงส่งผลให้คำว่า “ให้” มีหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์ (syntactic function) ที่หลากหลายเช่นกัน เนื่องจากคำว่า “ให้” ที่บ่งชี้ความหมายหนึ่งมีหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์แบบหนึ่ง ส่วนคำว่า “ให้” ที่บ่งชี้ความหมายอื่นก็อาจมีหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์ที่ต่างไป เช่น คำว่า “ให้” ที่บ่งชี้การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์มีหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์เป็นคำกริยา ส่วนคำว่า “ให้” ที่บ่งชี้วัตถุประสงค์มีหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์เป็นคำเชื่อมอนุพากย์ เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่า คำว่า “ให้” เป็นคำที่มีพหุหน้าที่ (polyfunctional word) และหน้าที่บ่งชี้ผู้รับประโยชน์เป็นหนึ่งในหน้าที่เหล่านั้น ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ คือ ยังไม่มีข้อสรุปแน่ชัดเกี่ยวกับหน้าที่บ่งชี้ผู้รับประโยชน์ของคำว่า “ให้” ไม่ว่าจะเป็น หน้าที่บ่งชี้ผู้รับประโยชน์พัฒนาจากความหมายใด จากการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์การครอบครองซึ่งเป็นความหมายดั้งเดิม หรือจากการบ่งชี้ผู้รับสิ่งของ (dative marking) ซึ่งเป็นความหมายที่พัฒนามาจากความหมายดั้งเดิม และกลไกทางปริชานใด ระหว่างอุปลักษณ์ (metaphor) กับนามนัย (metonymy) ที่อยู่ “เบื้องหลัง” การขยายความหมายดังกล่าว ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษานำเสนอความสำคัญของปริบทซึ่งเป็นกลไกสำคัญต่อการพัฒนาความหมายทางไวยากรณ์ (grammatical meaning) ในที่นี้ คือ การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ ด้วยการพิจารณาข้อมูลเฉพาะสมัยซึ่งอาจสนับสนุนหรือนำเสนอประเด็นอื่น ๆ เพิ่มเติมจากการศึกษาในอดีต

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อวิเคราะห์คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ในภาษาไทย

1.2.2 เพื่อวิเคราะห์คุณสมบัติทางอรรถศาสตร์ของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ในภาษาไทย

1.2.3 เพื่อระบุปัจจัยที่มีผลให้ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” มีคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ที่แตกต่างกัน

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1.3.1 คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” มีดังนี้

1.3.1.1 นามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” เป็นอาร์กิวเมนต์ (argument) ที่ละไม่ได้ แต่นามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” เป็นอาร์กิวเมนต์ที่ละได้

1.3.1.2 ในกรณีการย้ายนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์มาไว้ในตำแหน่งต้นประโยค ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” ต้องย้ายตำแหน่งมาต้นประโยคพร้อมกับนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ แต่ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ต้องไม่ย้ายตำแหน่งมาต้นประโยคไม่ว่าในกรณีใด ๆ

1.3.1.3 คำกริยาที่ปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

- 1) คำกริยาที่ปรากฏร่วมได้ทั้งตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้”
- 2) คำกริยาที่มีแนวโน้มปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” เท่านั้น
- 3) คำกริยาที่มีแนวโน้มปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” เท่านั้น

1.3.2 คุณสมบัติทางอรรถศาสตร์ของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” มีดังนี้

1.3.2.1 ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” ปรากฏกับนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ที่มีหรือไม่มีคุณสมบัติมีชีวิตก็ได้ แต่ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” มีแนวโน้มที่จะปรากฏกับนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ที่มีคุณสมบัติมีชีวิตเท่านั้น

1.3.2.2 ผู้รับประโยชน์ของตัวบ่งชี้ “เพื่อ” มี 2 ประเภทย่อย ได้แก่ ผู้รับประโยชน์ทั่วไป (plain benefactive) และผู้รับประโยชน์จากการช่วยเหลือ (deputative benefactive) ส่วนผู้รับประโยชน์ของตัวบ่งชี้ “ให้” มี 3 ประเภทย่อย ได้แก่ ผู้รับประโยชน์ทั่วไป ผู้รับประโยชน์จากการช่วยเหลือ และผู้รับประโยชน์รับสิ่งของ (recipient benefactive)

1.3.3 ความหมายดั้งเดิมของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” มีผลต่อคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ที่แตกต่างกันของตัวบ่งชี้ทั้งสอง กล่าวคือ ความหมายดั้งเดิมของคำว่า

“เพื่อ” คือ การบอกสาเหตุของการกระทำ ส่วนความหมายดั้งเดิมของคำว่า “ให้” คือ การบอกการเปลี่ยนกรรมสิทธิ์จากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่ง

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลเฉพาะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ที่ปรากฏในหน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ในภาษาไทยมาตรฐานสมัยปัจจุบัน ไม่รวมภาษาย่อยทางสังคม

1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย

1.5.1 ปรัชญาวรรณกรรมรวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาหน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ทั้งในการศึกษาเชิงแบบลักษณะภาษาและการศึกษาเฉพาะภาษาที่ใช้ข้อมูลภาษาไทยและข้อมูลภาษาต่างประเทศ

1.5.2 เก็บและคัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลดังต่อไปนี้

1.5.2.1 แหล่งข้อมูล

1) คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (Thai National Corpus) ผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลจาก 5 หมวดดังต่อไปนี้ บันเทิงคดี (fiction) หนังสือพิมพ์ บทความเชิงวิชาการ (academic article) บทความที่ไม่ใช่เชิงวิชาการ (non-academic article) และหมวดเบ็ดเตล็ด (miscellaneous)

2) ข้อมูลภาษาจากงานวิจัยและบทความดังต่อไปนี้

2.1) วิทยานิพนธ์เรื่อง *หน้าที่ของคำว่า “ให้” ในภาษาไทย* ของ อรทัย เดชธำรง (2513)

2.2) บทความเรื่อง *Bipolar distribution of a word and grammaticalization in Thai: A discourse perspective* ของ Iwasaki (2008)

2.3) บทความเรื่อง *The verb of giving in Thai and Mandarin Chinese as a case of polysemy: A comparative study* ของ Thepkanjana & Uehara (2008)

2.4) บทความเรื่อง *หน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบในภาษาไทย* ของกึ่งกาญจน์ เทพกาญจนา (2553)

2.5) บทความเรื่อง *Benefactive strategies in Thai* ของ Jenny (2010)

2.6) บทความเรื่อง *Ditransitive constructions in Thai* ของ Thepkanjana (2010)

2.7) วิทยานิพนธ์เรื่อง *หน่วยสร้างแสดงเหตุการณ์ 3 หน่วยร่วมในภาษาไทย* ของสุธาทิพย์ เหมือนใจ (2554)

2.8) บทความเรื่อง *Effects of constituent orders on functional extension patterns of the verbs for 'give': A contrastive study of Thai and Mandarin Chinese* ของ Thepkanjana and Uehara (2015)

3) ข้อมูลภาษาจากหนังสือ *A reference grammar of Thai* ของ Iwasaki and Ingkaphirom (2009)

4) ข้อมูลภาษาพูดและภาษาเขียนที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันของผู้พูดภาษาไทยเป็นภาษาแม่ (Thai native speaker)

1.5.2.2 วิธีการคัดเลือกข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกข้อมูลดังนี้

1) **เกณฑ์ทางโครงสร้าง** หลังจากที่ได้ข้อมูลภาษาที่ประกอบด้วยคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” จากแหล่งข้อมูลในข้อ 1.5.2.1) แล้ว ผู้วิจัยจะคัดเลือกข้อมูลที่มีโครงสร้างของหน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ดังต่อไปนี้

นามวลี 1 + กริยาวลี + ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” หรือ “ให้” + นามวลี 2

เช่น (11) ยายหือย่าใจร้ายไปหน่อยเลย พวกเราคิดบริการนี้เพื่อยายหือโดยเฉพาะ

(12) ผมเดินออกมาหาร้านค้าที่ใกล้ที่สุดเพื่อซื้อรองเท้าแตะสักคู่ให้เธอ

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยพบข้อมูลภาษาบางข้อมูลที่ไม่ได้มีองค์ประกอบภายในหน่วยสร้างเช่นเดียวกับ โครงสร้างที่กล่าวมา กล่าวคือ นามวลี 2 ถูกละไว้ในฐานที่เข้าใจ แต่ผู้วิจัยพิจารณาว่าเป็นโครงสร้าง ของหน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์อีกรูปแบบหนึ่ง โครงสร้างดังกล่าวคือ

นามวลี 1 + กริยาวลี + ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้”

เช่น (13) *ผมเปิดบัญชีธนาคารไว้ให้ฝากเงินก้อนหนึ่ง หากไม่พอก็แจ้งมา ผมจะโอนเงินไปให้*

(14) *พระเล็ก ๆ อีกสามองค์ข้าแถมให้ อยากได้อะไรไหนเลือกไปเลยครุ*

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

คำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ที่ปรากฏในโครงสร้างแบบอื่น ๆ ผู้วิจัยไม่นำมาวิเคราะห์คุณสมบัติทาง วากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ แต่ผู้วิจัยคัดเลือกไว้เพื่อนำมาเปรียบเทียบสัดส่วนการปรากฏทั้งในด้าน ความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ ข้อมูลประเภทดังกล่าวมีดังนี้ คำว่า “เพื่อ” ในฐานะคำเชื่อม อนุภาคย์ เช่น *เขาทำงานอย่างหนักเพื่อจะได้เลื่อนตำแหน่งโดยเร็ว* และคำว่า “ให้” ในหน้าที่ต่าง ๆ ได้แก่ (1) คำกริยาหลักที่แสดงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ เช่น *แม่ให้เงินฉันไปซื้อข้าว* (2) ตัวบ่งชี้ใน หน่วยสร้างการิต (causative marker) เช่น *เขาให้ฉันอยู่ที่นี้ต่อ* (3) ตัวบ่งชี้ผู้เสียประโยชน์ (malefactive marker) เช่น *เดียวพ่อก็อ้างให้หอก* และ (4) หน้าที่เชื่อมความ (connective use) แบ่งเป็น 3 หน้าที่ย่อย ได้แก่ ตัวบ่งชี้วัตถุประสงค์ (purposive marker) เช่น *เขาผลัดสมชายให้ตัก น้ำ* ตัวบ่งชี้การสั่งหรือขอร้อง เช่น *เขาขอให้ฉันไปทำงานข้างนอก* และตัวนำส่วนเติมเต็ม (complementizer) เช่น *เขาอยากให้เธอไปโรงเรียน*

2) **เกณฑ์ทางความหมาย** หลังจากคัดเลือกข้อมูลด้วยเกณฑ์ทางโครงสร้าง แล้ว ผู้วิจัยจะพิจารณาต่อไปว่า หน่วยนามที่ปรากฏท้ายคำว่า “เพื่อ” หรือ “ให้” มีบทบาทเป็นผู้รับ ประโยชน์หรือไม่ ผู้วิจัยจะพิจารณาจากบริบทว่า เหตุการณ์ในบริบทมีลักษณะตามเหตุการณ์การรับ ประโยชน์ที่ผู้วิจัยรวบรวมจากการปริทัศน์วรรณกรรมหรือไม่ หากเหตุการณ์นั้นเป็นการรับประโยชน์ ผู้วิจัยก็จะเก็บข้อมูลนั้นเพื่อนำมาวิเคราะห์ต่อไป

1.5.3 รวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์

1.5.4 วิเคราะห์คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ในภาษาไทย

1.5.5 เปรียบเทียบคุณสมบัติทั้งสองประการของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ที่ได้จากข้อ 1.5.4)

1.5.6 วิเคราะห์และระบุปัจจัยที่มีผลต่อความแตกต่างด้านคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้”

1.5.7 สรุปผลการวิจัย

1.5.8 อภิปรายผลการวิจัย

1.5.9 เขียนรายงานและนำเสนอผลการวิจัย

1.6 สัญลักษณ์ รูปย่อที่ใช้ในงานวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในงานวิจัย

ข้อความ	ข้อความที่ผู้วิจัยต้องการเน้น
ตัวอย่าง	ประโยคตัวอย่างหรือส่วนของประโยคตัวอย่าง
*ตัวอย่าง	ประโยคตัวอย่างที่ไม่เป็นที่ยอมรับในภาษา
?ตัวอย่าง	ประโยคตัวอย่างที่ยอมรับได้ในบางกรณี
→	กลายเป็น
(1)	ประโยคตัวอย่างลำดับที่ 1
(1ก.)	ประโยคตัวอย่างลำดับที่ 1 แบบที่ 1
(1ข.)	ประโยคตัวอย่างลำดับที่ 1 แบบที่ 2
[...]	ส่วนของประโยคตัวอย่างที่ผู้วิจัยไม่นำเสนอ

1.6.2 รูปย่อ (abbreviation form) ที่ใช้ในงานวิจัย

รูปย่อ	รูปเต็ม	ความหมาย
1	first person	สรรพนามบุรุษที่ 1
2	second person	สรรพนามบุรุษที่ 2
3	third person	สรรพนามบุรุษที่ 3
ACC	accusative case marker	ตัวบ่งชี้การกรรมตรง

รูปย่อ	รูปเต็ม	ความหมาย
ADV	adverbial case marker	ตัวบ่งชี้การกวิเศษณ์
AF	actor focus	การแสดงจุดเน้นที่ผู้กระทำ
ALL	allative case marker	ตัวบ่งชี้การกเป้าหมาย
APPL	applicative marker	ตัวบ่งชี้ที่แสดงการเล่นระดับ อาร์กิวเมนต์
ART	article	คำกำกับนาม
ASP	aspect	การณลักษณะ
BEN	benefactive case marker	ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์
CL	classifier	ลักษณนาม
COMP	complementizer	ตัวนำส่วนเติมเต็ม
COP	copula	วิกตรรกกริยา
CP	conjunctive particle	อนุภาคสันธาน
DAT	dative case marker	ตัวบ่งชี้การกรรมรอง
DEC	declarative mood	มาลาประกาศ
DEF	definite	ชี้เฉพาะ
DEM	demonstrative	คำระบุเฉพาะ
DET	determiner	ตัวกำหนด
DIR	direction/directive	ตัวบ่งชี้การกล่าวชี้้นำ
DISC	discourse marker	ตัวบ่งชี้ปริจเฉท
ERG	ergative case marker	ตัวบ่งชี้สาธการก
EX	exclusive marker	ตัวบ่งชี้ที่ไม่รวมผู้ที่พูดด้วย
EXCEL	exclamation	รูปภาษาแสดงการอุทาน
F	female	เพศหญิง
FUT	future tense	อนาคตกาล
GEN	genitive marker	ตัวบ่งชี้ทวินามสัมพันธ์
GR	ground	พื้นหลัง

รูปย่อ	รูปเต็ม	ความหมาย
HON	honorific form	รูปภาษาแสดงเกียรติยศ
IND	indicative mood	มาลาบอกเล่า
INDF	indefinite	ไม่ใช่เฉพาะ
INF	infinitive	รูปกริยากลาง
IPFV	imperfect aspect	การณลักษณะไม่สมบูรณ์
LINK	linker	ตัวเชื่อม
M	male	เพศชาย
N	neuter	นามที่ไม่ระบุเพศ
NMZ	nominalizer	ตัวแปลงเป็นนาม
NOM	nominative case marker	ตัวบ่งชี้การกประธาน
OBL	oblique argument	อาร์กิวเมนต์อ้อม
OPT	optative mood	มาลาที่แสดงความต้องการ
PART	particle	อนุภาค
PFV	perfective aspect	การณลักษณะสมบูรณ์
PL	plural	พหูพจน์
POSS	possessive marker	ตัวบ่งชี้แสดงความเป็นเจ้าของ
PROX	proximal demonstratives	คำระบุเฉพาะใกล้ผู้พูด
PRS	present tense	ปัจจุบันกาล
PRT	preterite	เหตุการณ์ที่เสร็จสิ้นในอดีต
PST	past tense	อดีตกาล
PURP	purposive marker	ตัวบ่งชี้วัตถุประสงค์
R	relational suffix	สัทธิรรดเติมท้ายนามบอก ความสัมพันธ์
REL	relative clause marker	ตัวบ่งชี้คุณานุประโยค
SFP	sentence-final particle	อนุภาคท้ายประโยค
SG	singular	เอกพจน์

รูปย่อ	รูปเต็ม	ความหมาย
SUBJ	subject	ประธาน
TOP	topic marker	ตัวบ่งชี้หัวเรื่อง
TR	transitivizing preposition	สกรรรมบุพบท

1.6.3 นิยามศัพท์เฉพาะ

หน่วยสร้างและความหมายทางหน่วยสร้าง หน่วยสร้าง หมายถึง หน่วยสร้างทางวากยสัมพันธ์ (syntactic construction) ที่มีความหมายเชิงโครงสร้าง (schematic meaning) แบบใดแบบหนึ่ง เป็นต้นว่า หน่วยสร้างทวิกรรมมีโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ดังนี้ NP₁ VERB NP₂ NP₃ และมีความหมายเชิงโครงสร้างว่า X CAUSES Y TO RECEIVE Z อาจกล่าวได้ว่า หน่วยสร้างแต่ละหน่วยสร้างมีความหมายประจำของแต่ละหน่วยสร้าง (constructional meaning) โดยที่ความหมายของหน่วยสร้างนั้นไม่ได้เกิดจากการประกอบกันของคำแต่ละคำที่ปรากฏในหน่วยสร้างหรือที่เรียกว่าความหมายเชิงประกอบ (compositional meaning) (Evans, 2007; Goldberg, 1995) ยกตัวอย่างเช่น เมื่อคำว่า “ให้” ปรากฏในต่างบริบทกันแสดงให้เห็นถึงการปรากฏในหน่วยสร้างที่ต่างกัน เป็นต้นว่า เขาให้ฉันไปทำงานที่ต่างประเทศ และ เขาขับรถให้ฉัน คำว่า “ให้” ใน เขาให้ฉันไปทำงานที่ต่างประเทศ ปรากฏในหน่วยสร้างการริต (causative construction) ซึ่งเป็นหน่วยสร้างที่ผู้กระทำเขา เป็นผู้ก่อเหตุการณ์ (causer) ฉันไปทำงานที่ต่างประเทศ โดยที่ ฉัน เป็นผู้รับผลจากเหตุการณ์ (causee) ส่วน “ให้” ใน เขาขับรถให้ฉัน ปรากฏในหน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ โดยที่ เขา เป็นผู้กระทำเหตุการณ์ ขับรถ และผู้รับผลประโยชน์จากเหตุการณ์นี้คือ ฉัน จะเห็นได้ว่า แม้ว่าจะมีคำว่า “ให้” เหมือนกัน แต่บริบททั้งสองไม่ได้เป็นหน่วยสร้างเดียวกัน ประเด็นดังกล่าวช่วยสนับสนุนว่าหน่วยสร้างไม่ได้เกิดจากความหมายเชิงประกอบ แต่เกิดจากความหมายโดยภาพรวมของทั้งหน่วยสร้างนั่นเอง ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะพิจารณาหน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ซึ่งหมายถึง หน่วยสร้างใด ๆ ที่พรรณนาหรือบรรยายเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบทางบวกต่อหน่วยร่วมใดหน่วยร่วมหนึ่ง

บทบาททางอรรถศาสตร์ (semantic roles) หมายถึง บทบาทที่หน่วยร่วมเหตุการณ์ (event participant/participant) (ในที่นี้หมายถึงบุคคลหรือสิ่ง (entity) ใด ๆ) มีในเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง **บทบาทของหน่วยร่วม**ต่างจาก**อาร์กิวเมนต์** (argument) ที่พิจารณาจากมุมมองทางวากยสัมพันธ์และความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ (grammatical relation) ว่า อาร์กิวเมนต์

หนึ่งสัมพันธ์กับคำกริยาอย่างไร อาร์กิวเมนต์นั้นทำหน้าที่เป็นประธาน กรรมตรง หรือกรรมรอง เป็นต้นว่า เหตุการณ์การรับประทาน (EATING event) *ฉันทานข้าว* ประกอบด้วย 2 อาร์กิวเมนต์ ได้แก่ *ฉัน* ทำหน้าที่เป็นประธานและ *ข้าว* ทำหน้าที่เป็นกรรมตรงของคำกริยา (*รับประทาน*) *ทาน* แต่ละอาร์กิวเมนต์มีบทบาททางความหมายที่แตกต่างกัน กล่าวคือ อาร์กิวเมนต์ *ฉัน* มีบทบาทเป็นผู้กระทำซึ่งก็คือผู้รับประทาน ส่วนอาร์กิวเมนต์ *ข้าว* มีบทบาทเป็นหน่วยร่วมรับผลกระทบ (patient) ซึ่งก็คือสิ่งที่ถูกรับประทาน ตามลำดับ ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะกล่าวถึงบทบาททางอรรถศาสตร์หรือบทบาทของหน่วยร่วม 4 บทบาทดังต่อไปนี้

ผู้กระทำ (agent) ผู้ริเริ่มเหตุการณ์ (instigator) และผู้ก่อประโยชน์ (benefactor) หมายถึง หน่วยร่วมที่กระทำเหตุการณ์หลักในหน่วยสร้างเพื่อเป็นประโยชน์ต่ออีกหน่วยร่วมหนึ่ง ความแตกต่างระหว่างบทบาททั้งสาม คือ “ผู้กระทำ” และ “ผู้ริเริ่มเหตุการณ์” เป็นบทบาททางอาร์กิวเมนต์ (argument role) ซึ่งเป็นบทบาททางความหมายที่มีลักษณะไม่เฉพาะเจาะจง (generalization) ส่วนบทบาท “ผู้ก่อประโยชน์” เป็นบทบาทของหน่วยร่วมเหตุการณ์ (participant role) ซึ่งเป็นบทบาทที่มีลักษณะเฉพาะ และใช้ได้กับคำกริยาบางคำเท่านั้น (Goldberg, 1995) ในที่นี้หมายถึงเหตุการณ์การรับประทาน ผู้วิจัยกล่าวถึง 2 บทบาทแรก ได้แก่ “ผู้กระทำ” และ “ผู้ริเริ่มเหตุการณ์” ในฐานะผู้กระทำโดยทั่วไป และกล่าวถึง “ผู้รับประโยชน์” เพื่อหมายถึงผู้กระทำหรือผู้แสดงกริยาในเหตุการณ์การรับประทานเท่านั้น

หน่วยร่วมที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์หรือหน่วยร่วมรับผลกระทบ¹ (patient) หมายถึง หน่วยร่วมเหตุการณ์ที่ประสบกับการเปลี่ยนแปลงสภาพ เช่น *The flame grew bright.* หรือหน่วยร่วมเหตุการณ์ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ที่หน่วยร่วมอื่น ๆ กระทำ เช่น *The bird eat the worm.* หรือ *The bird sang a song.* อีกบทบาทหนึ่งที่พิจารณาว่าเป็นหน่วยร่วมที่ได้รับ

¹ ราชบัณฑิตยสถาน (2546) บัญญัติ *patient* ว่า ผู้รับหรือผู้ทรงสภาพ แต่ผู้วิจัยเห็นว่า คำดังกล่าวใช้ในความหมายแคบ กล่าวคือ หากพิจารณาจากความสัมพันธ์ของหน่วยร่วมเหตุการณ์ (thematic relations) จะพบว่า หน่วยร่วมดังกล่าวไม่ได้จำกัดเฉพาะหน่วยร่วมที่เป็นมนุษย์เท่านั้น แต่หมายถึงหน่วยร่วมใด ๆ ที่ได้รับผลกระทบแบบใดแบบหนึ่ง เป็นต้นว่า ถูกทำให้แตก ถูกทำลาย หรือถูกฆ่า (Van Valin, 2001) ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงใช้คำว่า หน่วยร่วมที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์หรือหน่วยร่วมรับผลกระทบสำหรับคำว่า *patient* เพื่อให้ตรงกับคำนิยามมากที่สุด

ผลกระทบจากเหตุการณ์เช่นกัน คือ **หน่วยร่วมแกนกลาง**² (theme) Van Valin (2001) กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างบทบาททั้งสองไว้ว่า หน่วยร่วมรับผลกระทบเป็นหน่วยร่วมเหตุการณ์ที่อยู่ในสถานะหรือเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น *The bird is dead.* หรือเป็นหน่วยร่วมที่ประสบกับการเปลี่ยนแปลงสภาพหรือเงื่อนไข เช่น *The bird died.* ส่วนหน่วยร่วมแกนกลาง หมายถึง สิ่งใด ๆ ที่สามารถเคลื่อนย้ายหรือระบุตำแหน่งได้ซึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนไอนกรรมสิทธิ์ในการครอบครอง เช่น *Chris gave the book to Dana.* เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่า หน่วยร่วมแกนกลางเป็นประเภทย่อยของหน่วยร่วมที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์

ผู้รับสิ่งของ (recipient) เป็นหน่วยร่วมเหตุการณ์ที่รับสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากอีกหน่วยร่วมหนึ่ง อาจกล่าวได้ว่า ผู้รับสิ่งของเป็นจุดสุดท้าย (endpoint) ของการเปลี่ยนไอนกรรมสิทธิ์การครอบครองสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น *She gave her spare change to the collectors.*

ผู้รับประโยชน์ (beneficiary) หมายถึง หน่วยร่วมเหตุการณ์ที่ได้รับผลกระทบทางบวกจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น *She did the shopping for her mother.*

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยพิจารณาว่า บทบาททั้งสอง ได้แก่ ผู้รับสิ่งของและผู้รับประโยชน์ ไม่ใช่บทบาทเดียวกันโดยสมบูรณ์ เนื่องจากในบางบริบท หน่วยร่วมเหตุการณ์ผู้รับสิ่งของอาจไม่ได้มีบทบาทเป็นผู้รับประโยชน์เสมอไป เช่น *เขาส่งจดหมายมาให้ฉัน* หน่วยร่วม *ฉัน* ไม่ได้รับประโยชน์ใด ๆ จากเหตุการณ์ เพียงแต่เป็นผู้ที่รับหน่วยร่วมแกนกลางซึ่งก็คือ *จดหมาย* เท่านั้น

คำสียงโยคบท (adposition) คือ คำไวยากรณ์ (grammatical word) ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง 2 หน่วยประกอบในหน่วยสร้าง ได้แก่ หน่วยนามซึ่งเป็นส่วนที่คำสียงโยคบทกำกับ (governed term) และทำหน้าที่เป็นส่วนเติมเต็ม (complement) ของคำสียงโยคบทนั้น อีกส่วนหนึ่ง คือ หน่วยประกอบที่ทำหน้าที่เป็นภาคแสดง ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยประกอบทั้งสองที่คำสียงโยคบทแสดงจำแนกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ (1) ความสัมพันธ์เชิงปริภูมิ (spatial relation) หรือความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ เช่น *He gave the book to John.* คำบุพบท *to* แสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ตรงที่บ่งชี้จุดสุดท้ายของการเปลี่ยนไอนกรรมสิทธิ์ในการครอบครอง *the book* และ (2) ความสัมพันธ์เชิงเวลา (temporal relation) เช่น *She will be here on time.* คำบุพบท *on* แสดงความสัมพันธ์

² ราชบัณฑิตยสถาน (2546) บัญญัติ *theme* ว่า ผู้กระทบ เนื่องด้วยเหตุผลเรื่องข้อจำกัดของคำนิยามต่อหน่วยร่วมเช่นเดียวกับกรณีของคำว่า *patient* ที่ศัพท์บัญญัตินั้นสื่อถึงหน่วยร่วมที่เป็นมนุษย์เท่านั้น ผู้วิจัยจึงใช้คำว่า หน่วยร่วมแกนกลาง เพื่อหมายถึงหน่วยร่วมสิ่งของใด ๆ ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์การเปลี่ยนไอนกรรมสิทธิ์แทน

เชิงเวลาว่า ประธานของประโยคจะมาถึงสถานที่นี้ตรงเวลา เมื่อพิจารณาจากการปรากฏร่วมกับหน่วยนาม คำสียงคอบทจำแนกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ **คำบุพบท** (preposition) คำดังกล่าวจะปรากฏหน้าหน่วยกรรมที่ทำหน้าที่เป็นส่วนเติมเต็ม เช่น คำว่า *in* ใน *She is sleeping in the room.* และ**คำปรบท** (postposition) คำดังกล่าวจะปรากฏหลังหน่วยกรรม เช่น ภาษาละติน *me-cum* “with me” (literally “me with”) (Hagège, 2010; Kurzon & Adler, 2008; กิ่งกาญจน์ เทพกาญจนา, 2559)

สัทธิรรณ (morpheme) ราชบัณฑิตยสถาน (2546) บัญญัติ *morpheme* ว่าหน่วยคำ แต่ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยเรียก *morpheme* ว่า **สัทธิรรณ** ตามที่กิ่งกาญจน์ เทพกาญจนา (2541) เสนอว่า สัทธิรรณ หมายถึง รูปภาษาที่เล็กที่สุดที่มีความหมายหรือหน้าที่และรูปภาษาดังกล่าวทำหน้าที่แสดง (represent) ทั้งเสียงและความหมาย ไม่ใช่ “หน่วยภาษา” ที่อ้างถึงสิ่งนามธรรม

หน่วยประกอบ (constituent) และ**ความเป็นหน่วยประกอบ** (constituency) หน่วยประกอบ หมายถึง หน่วยทางวากยสัมพันธ์ (syntactic unit) ที่พิจารณาจากความยึดเหนี่ยวภายใน (internal cohesion) ระหว่างองค์ประกอบ รวมทั้งเป็นหน่วยที่สามารถแยกออกจากหน่วยประกอบอื่น ๆ (external separation) ได้อย่างชัดเจน หน่วยทางวากยสัมพันธ์ในที่นี้ หมายถึง หน่วยทางภาษาที่เทียบเท่าหรือสูงกว่าคำ อาจกล่าวได้ว่า หน่วยประกอบเป็นหน่วยตั้งแต่ระดับคำขึ้นไป ไม่พิจารณาจากระดับสัทธิรรณ ส่วนความยึดเหนี่ยวภายในเป็นความสัมพันธ์ระหว่างรูปภาษาหรือองค์ประกอบที่เกิดขึ้นจากการรวมกันด้วยการจัดเรียงตามลำดับชั้น (hierarchy) ไม่ได้เกิดจากการนำหน่วยประกอบมาเรียงต่อกันโดยไม่มีลำดับชั้นหรือในเชิงระนาบ (linear organization) ด้วยเหตุนี้ หน่วยทางวากยสัมพันธ์ที่พิจารณาว่าเป็นหน่วยประกอบจึงแยกออกจากหน่วยประกอบอื่น ๆ เช่น พิจารณา *in the library* ใน *The new teacher read a short book in the library.* บุพบทวลีดังกล่าวเป็นหน่วยประกอบที่เกิดจากการเรียงกันอย่างเป็นลำดับชั้นของ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ *in*, *the* และ *library* โดยเริ่มจากคำกำกับนามรวมกับคำนามเป็น *the library* แล้วจึงรวมกับคำบุพบทเป็นบุพบทวลี *in the library* หน่วยประกอบทั้งสามจึงมีความยึดเหนี่ยวภายในร่วมกันดังจะเห็นได้จากไม่สามารถรวมกับหน่วยประกอบอื่น ๆ ในประโยคได้ เช่น ไม่สามารถรวมกับคำว่า *book* ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของหน่วยประกอบ *a short book* เป็น **The new teacher read a short [book in the library]* ได้ สาเหตุที่กล่าวว่า *in the library* เป็นหน่วยประกอบเดียวกันเนื่องจาก

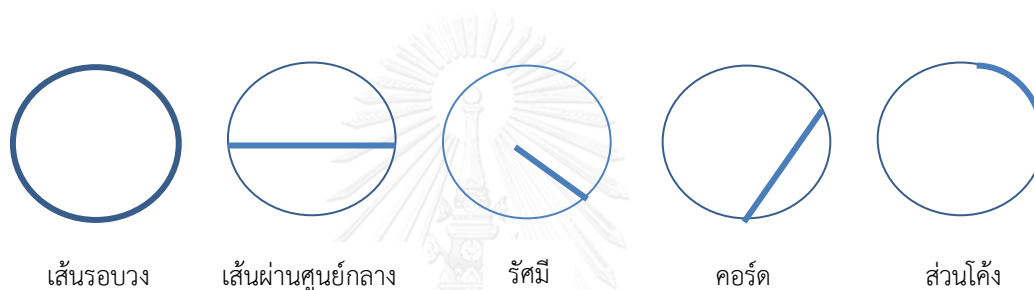
สามารถใช้รูปแทน *there* เป็น *The new teacher read a short book [pp there].* ได้ แต่ไม่สามารถแทน *book in the library* ด้วย *there* เป็น **The new teacher read a short **there**.* ได้

วาเลนซ์ (valence/valency) สามารถนิยามตามมุมมองทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ได้ดังนี้ หากนิยามตามมุมมองทางวากยสัมพันธ์เรียกว่า **วาเลนซ์ทางวากยสัมพันธ์** (syntactic valence) หมายถึง จำนวนของอาร์กิวเมนต์แก่น (core argument) ที่คำกริยาต้องการ อาร์กิวเมนต์แก่นเหล่านั้นแสดงความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบบใดแบบหนึ่งกับคำกริยา เช่น ประธาน กรรมตรง กรรมรอง หากนิยามตามมุมมองทางอรรถศาสตร์หรือที่เรียกว่า **วาเลนซ์ทางอรรถศาสตร์** (semantic valence) หมายถึง จำนวนของหน่วยร่วมเหตุการณ์แก่น (core event participant) ที่คำกริยาต้องการ จะเห็นได้ว่า การนิยามตามมุมมองทั้งสองมีจุดตรงกันตรงที่ วาเลนซ์ หมายถึง **จำนวนของหน่วยพึ่งพา (dependent) ที่คำกริยาซึ่งเป็นหน่วยหลัก (head) ต้องการ (sub-categorize)** คำว่า “ต้องการ” ในที่นี้ หมายถึง ความต้องการอาร์กิวเมนต์หรือหน่วยร่วมเหตุการณ์แก่นเท่านั้น ไม่นับอาร์กิวเมนต์หรือหน่วยร่วมเหตุการณ์ขยายขอบ ยกตัวอย่างเช่น

<i>Chris</i>	<i>gave</i>	<i>the present</i>	<i>to</i>	<i>Pat.</i>	
SUBJ	V	DIRECT OBJECT	PREP	INDIRECT OBJECT	ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์
Agent		Theme		Recipient	บทบาทของหน่วยร่วม

จากตัวอย่างข้างต้น คำกริยา *give* เป็นคำกริยาที่ต้องการ 3 อาร์กิวเมนต์ ได้แก่ ประธาน กรรมตรง และกรรมรอง (กรรมของคำบุพบท *to*) และอาร์กิวเมนต์ทั้งสามมีบทบาททางความหมายหรือที่เรียกว่าหน่วยร่วมเหตุการณ์ดังนี้ ผู้กระทำ หน่วยร่วมแกนกลาง และผู้รับสิ่งของ ตามลำดับ คำกริยาบางคำมีจำนวนวาเลนซ์ทางวากยสัมพันธ์เท่ากับจำนวนวาเลนซ์ทางอรรถศาสตร์ เช่น คำกริยา *sleep* ต้องการเพียงหนึ่งอาร์กิวเมนต์และอาร์กิวเมนต์ดังกล่าวมีบทบาทเป็นผู้กระทำ แต่ในบางกรณี วาเลนซ์ทางวากยสัมพันธ์ไม่เท่ากับวาเลนซ์ทางอรรถศาสตร์ เช่น คำกริยา *give* ข้างต้น กรรมตรง/หน่วยร่วมแกนกลางอาจถูกละเป็น *Chris gave to Pat.* หรือกรรมรอง/ผู้รับสิ่งของอาจถูกละเป็น *Chris gave the present.* ก็ได้ สาเหตุที่วาเลนซ์ทั้งสองมีจำนวนไม่เท่ากันเป็นเพราะวาเลนซ์ทางอรรถศาสตร์มาจากการรู้เอง (intuition) ซึ่งมาจากฉากหรือประสบการณ์ของผู้ใช้ภาษา (message world scene) แม้ว่าวาเลนซ์นั้นจะไม่แสดงผ่านรูปภาพ แต่ผู้ใช้ภาษาต่างเข้าใจร่วมกันว่า มีหน่วยร่วมเหตุการณ์หน่วยนั้น ๆ อยู่เพียงแต่ไม่ได้รับการเน้นให้โดดเด่นจนแสดงผ่านรูปภาพเท่านั้น

การขั้บเน้นให้โดดเด่น (profiling) การขั้บเน้นให้โดดเด่นเป็นการทำความเข้าใจเหตุการณ์ (construal) แบบหนึ่งที่ Langacker (1987, 2008, 2009) นำเสนอ การขั้บเน้นให้โดดเด่นประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ มโนทัศน์ฐาน (conceptual base) และส่วนที่ได้รับการเน้น (profiled) ความเข้าใจมโนทัศน์ใดมโนทัศน์หนึ่งเชื่อมโยงกับอีกมโนทัศน์ซึ่งทำหน้าที่เป็น “ฐาน” ของมโนทัศน์ดังกล่าว เช่น เราสามารถเข้าใจมโนทัศน์ [วงกลม] ซึ่งเป็นรูปทรง 2 มิติได้เนื่องจากมีมโนทัศน์ความสัมพันธ์เชิงปริภูมิเป็นมโนทัศน์ฐาน ในบางกรณี มโนทัศน์ฐานมโนทัศน์เดียวอาจมีส่วนที่ได้รับการขั้บเน้นแตกต่างกัน เช่น เส้นรอบวง เส้นผ่านศูนย์กลาง รัศมี คอร์ด (chord) ส่วนโค้ง (arc) ต่างก็เป็นส่วนที่ได้รับการขั้บเน้นของมโนทัศน์ฐาน [วงกลม] ดังแสดงตามภาพที่ 1.1 ดังนี้

ภาพที่ 1.1 แสดงส่วนต่าง ๆ ที่ได้รับการขั้บเน้นจากมโนทัศน์ฐาน [วงกลม]

จากแผนภาพข้างต้นจะเห็นได้ว่า มโนทัศน์เส้นรอบวง เส้นผ่านศูนย์กลาง รัศมี คอร์ด และส่วนโค้ง ได้รับการเน้นให้โดดเด่นโดยมีมโนทัศน์ฐานเดียวกัน คือ [วงกลม]

ความรู้แบบสารานุกรม (encyclopedic knowledge) หมายถึง โครงสร้างของความรู้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับภาษา (non-linguistic knowledge) ความรู้ดังกล่าวพัฒนามาจากประสบการณ์ที่มนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอก เช่น คำว่า *รถยนต์* อาจไม่ได้หมายถึงยานพาหนะประเภทหนึ่งเท่านั้น แต่คำดังกล่าวนำไปสู่ความรู้ที่หลากหลายเกี่ยวกับคำคำนี้ ไม่ว่าจะเป็น การใช้น้ำมัน ปัญหาการจราจร อุบัติเหตุทางถนน มลภาวะทางอากาศ สถานะทางสังคมของผู้ขับขี่ เป็นต้น สารระ (information) ที่เกี่ยวข้องกับคำตัวอย่างไม่มีขอบเขตจำกัดว่ามีจำนวนเท่าใด สารเหล่านี้จึงเปรียบเสมือนกับคลังความรู้ขนาดใหญ่หรือที่เรียกว่า ความรู้แบบสารานุกรม ที่ผู้ใช้ภาษามี ผู้ใช้ภาษาสามารถเลือกเชื่อมโยงความรู้ที่เกี่ยวข้องกับรูปภาษาหนึ่ง ๆ ได้ ยกตัวอย่างเช่น คำว่า *ปิด* ใน *เขาปิดประตู* *โรงเรียนปิด* และ *เขาปิดประกาศทั่วเมือง* ไม่ได้แสดงความหมายเดียวกัน กล่าวคือ คำว่า *ปิด* ในตัวอย่างแรก หมายถึง การใช้ประตูเพื่อกันสิ่งภายนอก เช่น ลม เสียง บุคคลอื่น ๆ ส่วนคำว่า *ปิด*

ในตัวอย่างที่สอง หมายถึง โรงเรียนหยุดการเรียนการสอน สำหรับคำว่า *ปิด* ในตัวอย่างสุดท้าย หมายถึง ตัดประกาศ จากตัวอย่างต้นจะเห็นว่า ผู้ใช้ภาษาเชื่อมโยงความรู้แบบสารานุกรมซึ่งเปรียบเสมือนคลังความรู้ขนาดใหญ่ที่ผู้ใช้ภาษามีเพื่อให้เข้าใจความหมายของคำนั้น ๆ อย่างถูกต้อง

ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ (benefactive marker) หมายถึง รูปภาษาที่ทำหน้าที่บ่งชี้ความหมายว่า หน่วยร่วมเหตุการณ์ใด ๆ ที่ได้รับผลกระทบทางบวกจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เมื่อพิจารณาจากตำแหน่งการปรากฏ ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ในภาษาไทยจะปรากฏหน้าหน่วยนามที่มีบทบาทเป็นผู้รับประโยชน์ เช่น *ครูใหญ่มอบรางวัลแก่นักเรียนที่เรียนดี แม่ทำงานอย่างหนักเพื่อลูกเขาส่งดอกไม้ให้ฉัน* จากตัวอย่างต้น หน่วยร่วม *นักเรียนที่เรียนดี ลูก และ ฉัน* มีบทบาทเป็นผู้รับประโยชน์ หน่วยร่วมทั้งสามปรากฏหลังตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ *แก่ เพื่อ และ ให้* ตามลำดับ

คุณสมบัติการมีชีวิตของหน่วยร่วม (animacy) คุณสมบัติดังกล่าวเป็นคุณสมบัติทางอรรถศาสตร์ที่มีได้จำกัดเฉพาะนัยทางชีววิทยา (biological sense) ซึ่งแสดงถึงสิ่งมีชีวิตโดยทั่วไปเท่านั้น แต่คุณสมบัติดังกล่าวใช้ในความหมายทางภาษาศาสตร์ซึ่งหมายถึง สิ่งมีชีวิตที่สามารถแสดงเหตุการณ์อย่างตั้งใจหรือมีอารมณ์ ความรู้สึก รวมทั้งตระหนักรู้เหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ “มนุษย์” เป็นหน่วยร่วมที่มีคุณสมบัติดังกล่าวชัดเจนที่สุด (Kittilä, Västi, & Ylikoski, 2011)

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.7.1 เป็นแนวทางในการศึกษาหน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ในเชิงแบบลักษณ์ภาษา
- 1.7.2 เป็นประโยชน์สำหรับการเรียนการสอนด้านการแปล
- 1.7.3 เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนภาษาไทยและการเขียนตำราสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ

บทที่ 2 วรรณกรรมปริทัศน์

ในบทนี้ ผู้วิจัยแบ่งรูปแบบการนำเสนอเป็น 3 หัวข้อหลัก ได้แก่ หัวข้อแรก (2.1) นำเสนอ การรับประโยชน์และหน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ตามมุมมองทางแบบลักษณะภาษา หัวข้อที่ 2.2) ผู้วิจัยจะกล่าวถึงมโนทัศน์สำคัญของการขยายความหมายและการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ กลไกที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการดังกล่าว รวมทั้งความสำคัญของปริบทที่มีผลต่อการพัฒนา ความหมายทางไวยากรณ์ และหัวข้อสุดท้าย (2.3) ผู้วิจัยจะนำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การศึกษาหน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ในภาษาไทย ภาพรวมของการศึกษาคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ อภิปรายประเด็นปัญหาที่พบ รวมทั้งแนวทางในการศึกษาของ งานวิจัยชิ้นนี้ รายละเอียดของหัวข้อทั้ง 3 มีดังต่อไปนี้

2.1 การรับประโยชน์และหน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ตามมุมมองทางแบบลักษณะภาษา

2.1.1 การรับประโยชน์

งานวิจัยในอดีตที่ศึกษาเกี่ยวกับการรับประโยชน์นิยมเหตุการณ์ดังกล่าวไว้ว่า เหตุการณ์ที่ ผู้กระทำ (agent) หรือที่ในเหตุการณ์การรับประโยชน์เรียกว่า ผู้ก่อประโยชน์ (benefactor/ beneficent) แสดงเหตุการณ์บางอย่างโดยที่ผลของเหตุการณ์นั้นเป็นประโยชน์ต่ออีกหน่วยร่วม เหตุการณ์หนึ่งซึ่งก็คือ ผู้รับประโยชน์ (beneficiary) เช่น เหตุการณ์ที่ชายคนหนึ่งอบขนมเค้กแล้ว นำไปให้แฟนสาว จากเหตุการณ์ดังกล่าว ชายคนหนึ่ง มีบทบาทเป็นผู้ก่อประโยชน์ ขนมเค้ก มี บทบาทเป็นหน่วยร่วมแกนกลาง หน่วยร่วมดังกล่าวเป็นเป้าหมายหลักของเหตุการณ์พิจารณาจากการ ประสบกับการเปลี่ยนแปลงสถานะการครอบครองจากหน่วยร่วมหนึ่งสู่อีกหน่วยร่วมหนึ่ง อาจกล่าวได้ ว่า นอกจาก ขนมเค้ก จะมีบทบาทเป็นหน่วยร่วมแกนกลางแล้ว หน่วยร่วมดังกล่าวยังมีบทบาทเป็น หน่วยร่วมที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ (patient) เช่นกัน ส่วน แฟนสาว มีบทบาทเป็นทั้งผู้รับ สิ่งของและผู้รับประโยชน์ดังจะเห็นได้จากหน่วยร่วมดังกล่าวได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์อบขนมเค้ก โดยที่ไม่ได้กระทำด้วยตนเอง

อย่างไรก็ตาม คำนียามเหตุการณ์การรับประโยชน์ข้างต้นอาจไม่ใช่คำนียามที่ครอบคลุม เพียงพอ เนื่องจากการรับประโยชน์บางเหตุการณ์อาจไม่ได้ประกอบด้วยหน่วยร่วมเหตุการณ์ทั้งผู้ก่อ

ประโยชน์และผู้รับประโยชน์ เช่น เหตุการณ์การรับประโยชน์บางเหตุการณ์ประกอบด้วยหน่วยร่วม ผู้รับประโยชน์เท่านั้น อาทิ *This handbook is very useful for my students.* (Luraghi, 2010) หรือในเหตุการณ์การรับประโยชน์บางเหตุการณ์หากพิจารณาเบื้องต้นอาจไม่ใช่เหตุการณ์การรับประโยชน์ แต่เหตุการณ์ดังกล่าวก็แฝงนัยของการรับประโยชน์เช่นกัน เช่น *The patient coughed for the physician.* ด้วยเหตุนี้ เหตุการณ์การรับประโยชน์จึงต้องนิยามตาม “ความเป็นต้นแบบ” (prototype) กล่าวคือ มีเหตุการณ์บางเหตุการณ์เป็น**เหตุการณ์การรับประโยชน์ต้นแบบ** (prototypical benefactive event) ส่วนเหตุการณ์ที่มีลักษณะต่างจากเหตุการณ์การรับประโยชน์ต้นแบบก็จะพิจารณาว่าเป็น**เหตุการณ์การรับประโยชน์ชายขอบ** (peripheral benefactive event) (Kittilä & Zúñiga, 2010; Zúñiga, 2014) ยกตัวอย่างเช่น *A man baked a cake for his girlfriend.* ถือว่าเป็นเหตุการณ์การรับประโยชน์ที่มีลักษณะต้นแบบกว่า *A puff of wind opened the door for me.* หรือ *This handbook is very useful for my students.* หรือ *The patient coughed for the physician.* จากแนวคิดข้างต้นสามารถระบุลักษณะของเหตุการณ์การรับประโยชน์ต้นแบบได้ดังต่อไปนี้

2.1.1.1 ผลของเหตุการณ์เป็นประโยชน์ต่ออีกหน่วยร่วมหนึ่ง คุณลักษณะดังกล่าวเป็นคุณลักษณะประการสำคัญของเหตุการณ์การรับประโยชน์ เนื่องจากถ้าผลของเหตุการณ์ไม่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยร่วมเหตุการณ์แล้ว เหตุการณ์นั้นไม่นับว่าเป็นเหตุการณ์การรับประโยชน์ เป็นต้นว่า *There was a man sending me a letter bomb.* จากเหตุการณ์ดังกล่าว ผลของเหตุการณ์ไม่ได้เป็นประโยชน์ต่อหน่วยร่วมเหตุการณ์ *me* ดังนั้น เหตุการณ์ดังกล่าวจึงไม่ใช่เหตุการณ์การรับประโยชน์ อาจกล่าวได้ว่า ในเหตุการณ์การรับประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ในการครอบครองหน่วยร่วมแกนกลางต้องพิจารณาต่อไปว่า หน่วยร่วมแกนกลางนั้นก่อให้เกิดประโยชน์ต่ออีกหน่วยร่วมหนึ่งหรือไม่ หากการครอบครองหน่วยร่วมแกนกลางไม่ก่อประโยชน์ต่อหน่วยร่วมดังกล่าว ตัวอย่างข้างต้นจึงถือว่าเป็นเหตุการณ์การเสียประโยชน์ (malefactive event/malefaction) จากเกณฑ์การพิจารณาดังกล่าว เหตุการณ์การถ่ายโอนกรรมสิทธิ์ทุกเหตุการณ์ไม่จำเป็นต้องเป็นเหตุการณ์การรับประโยชน์เสมอไป

2.1.1.2 เหตุการณ์การรับประโยชน์ประกอบด้วยหน่วยร่วมเหตุการณ์อย่างน้อย 2 หน่วยร่วม ได้แก่ ผู้ก่อประโยชน์และผู้รับประโยชน์ หน่วยร่วมสิ่งของจะปรากฏในเหตุการณ์แสดงการรับประโยชน์หรือไม่ก็ได้ แต่ Lehmann et al. (2000: 68 อ้างถึงใน Luraghi, 2010 แปลจาก

ภาษาเยอรมัน) กล่าวว่า สิ่งของซึ่งพิจารณาว่าเป็นหน่วยร่วมรับผลกระทบเป็นหน่วยร่วมที่สำคัญต่อ เหตุการณ์การรับประโยชน์ หากไม่มีหน่วยร่วมดังกล่าว เหตุการณ์นั้นไม่พิจารณาว่าเป็นเหตุการณ์การ รับประโยชน์ต้นแบบ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยพบว่า หน่วยร่วมแกนกลางหรือหน่วยร่วมรับผลกระทบอาจ ไม่ใช่หน่วยร่วมสำคัญต่อการพิจารณาว่า เหตุการณ์ใดเป็นเหตุการณ์การรับประโยชน์ต้นแบบหรือไม่ เนื่องจากเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยร่วมแกนกลางอาจเป็นไปได้ทั้ง 2 เหตุการณ์ กล่าวคือ ถ้า สิ่งของนั้นประสบกับการเปลี่ยนแปลงสถานะการครอบครอง เหตุการณ์นั้นมีแนวโน้มที่จะเป็น เหตุการณ์การถ่ายโอนกรรมสิทธิ์ แต่ในขณะเดียวกัน หากสิ่งของนั้นไม่ได้ประสบกับการเปลี่ยนโอน กรรมสิทธิ์ในการครอบครอง เหตุการณ์เช่นนี้อาจเป็นการรับประโยชน์หรือไม่ก็ได้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึง ความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์การถ่ายโอนกรรมสิทธิ์กับการรับประโยชน์ในหัวข้อต่อไป ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงพิจารณาว่า เหตุการณ์การรับประโยชน์ต้นแบบประกอบด้วย 2 หน่วยร่วมซึ่งได้แก่ ผู้ก่อ ประโยชน์และผู้รับประโยชน์ ก็เพียงพอแล้ว แต่ละหน่วยร่วมมีคุณสมบัติทางความหมายดังต่อไปนี้

1) ผู้ก่อประโยชน์ เป็นหน่วยร่วมที่กระทำเหตุการณ์หลักในหน่วยสร้างเพื่อเป็นประโยชน์ต่อ อีกหน่วยร่วมหนึ่งซึ่งก็คือ ผู้รับประโยชน์ คุณสมบัติของผู้ก่อประโยชน์คือ มีชีวิต ([+ANIMATE]) ถ้าผู้ ก่อประโยชน์ขาดคุณสมบัติดังกล่าว เหตุการณ์คงไม่เกิดขึ้น นอกจากนี้ คุณสมบัติอีกประการหนึ่งที่ เกี่ยวข้องกับผู้ก่อประโยชน์ คือ ความจงใจในการกระทำ (volitionality) กล่าวคือ ถ้าผู้ก่อประโยชน์ ไม่มีความจงใจในการกระทำหรือเจตนาแล้ว เหตุการณ์ที่เป็นประโยชน์ก็คงไม่เกิดขึ้นเช่นกัน

2) ผู้รับประโยชน์ เป็นหน่วยร่วมที่รับผลกระทบทางบวกจากเหตุการณ์ที่ผู้ก่อประโยชน์ กระทำ หน่วยร่วมดังกล่าวมีคุณสมบัติดังนี้ ผู้รับประโยชน์มีคุณสมบัติการมีชีวิตเช่นเดียวกับผู้ก่อ ประโยชน์ (Blake, 2001) เนื่องจากผู้รับประโยชน์สามารถรับรู้ได้ว่า ผลของเหตุการณ์เป็นประโยชน์ สำหรับตน อย่างไรก็ตาม ผู้รับประโยชน์ไม่ได้เป็นเป้าหมายหลักของเหตุการณ์ (primary target of event) พิจารณาจากความแตกต่างทางบทบาทระหว่างหน่วยร่วมรับผลกระทบกับผู้รับประโยชน์จาก ตัวอย่าง *She washed the dishes for me.* ตัวอย่างดังกล่าว *the dishes* เป็นเป้าหมายหลักของ เหตุการณ์เนื่องจากเป็นหน่วยร่วมที่รับการเปลี่ยนแปลงสภาพจากการล้างที่กระทำโดยหน่วยร่วม *she* สำหรับหน่วยร่วม *me* ซึ่งมีบทบาทเป็นผู้รับประโยชน์ไม่ได้ประสบกับการเปลี่ยนแปลงสภาพแต่อย่าง ใด หน่วยร่วมดังกล่าวจึงไม่ใช่เป้าหมายหลักของเหตุการณ์ ความแตกต่างด้านเป้าหมายหลักของ เหตุการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนผ่านทางรูปภาษา กล่าวคือ การใช้อาร์กิวเมนต์อ้อม (oblique argument) ซึ่งประกอบด้วยคำบุพบท *for* นำหน้านามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ *me* เนื่อง

ด้วยผู้รับประโยชน์มิใช่เป้าหมายหลักของเหตุการณ์ หน่วยร่วมดังกล่าวจึงสามารถละได้ (Kittilä & Zúñiga, 2010)

ในภาษาที่มีระบบสัทอรรถ (morphological system) ที่ซับซ้อน เป้าหมายหลักของเหตุการณ์จะแสดงผ่านรูปภาษาด้วยการกแก่ (core case) หรือการกทางโครงสร้าง³ (structural case) เป็นต้นว่า ภาษาคร็องโก (Krongko) ที่การกกรรมรอง (dative case) บ่งชี้เป้าหมายหลักของเหตุการณ์ *káaw* ‘person’ ซึ่งมีบทบาทเป็นผู้รับสิ่งของดังตัวอย่าง

- (1) *nàdà-ŋ*   *ʔàŋ*   *biiti*   *à-káaw*
 1-PFV.give-TR   I   water   DAT-person
 ‘I gave some water to that person.’

(Haspelmath, 2005)

เป้าหมายหลักของเหตุการณ์ที่บ่งชี้ด้วยการกแก่ไม่สามารถละได้ ส่วนผู้รับประโยชน์ซึ่งไม่ได้เป็นเป้าหมายหลักของเหตุการณ์จะแสดงผ่านทางรูปภาษาที่ไม่ใช่การบ่งชี้ด้วยการกแก่หรือการใช้อาร์กิวเมนต์อ้อม ด้วยเหตุนี้ ผู้รับประโยชน์จึงสามารถละได้ จากตัวอย่าง *She washed the dishes for me*. ข้างต้นสามารถละอาร์กิวเมนต์อ้อมซึ่งประกอบด้วยผู้รับประโยชน์เป็น *She washed the dishes*. Lehmann (2006) กล่าวว่า ผู้รับประโยชน์เป็นหน่วยร่วมเหตุการณ์ชายขอบ (peripheral participant) เนื่องจากเมื่อพิจารณาความเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่แสดงผ่านคำกริยาแล้ว หน่วยร่วมดังกล่าวไม่ได้เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์หลักโดยตรง เพียงแต่ทำหน้าที่เป็นหน่วยร่วมที่ได้รับผลกระทบทางบวก (ผลประโยชน์) จากเหตุการณ์อีกทอดหนึ่ง เมื่อหน่วยร่วมดังกล่าวไม่ได้เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์โดยตรง หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์จึงไม่สามารถควบคุมเหตุการณ์ในบริบทได้เช่นเดียวกับหน่วยร่วมแกนหลัก (central participant) หรือในบางกรณี การระบุแนวโน้มของการควบคุม

³ การกทางโครงสร้าง (structural case) เป็นการกที่แสดงความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างหน่วยนามที่ถูกบ่งชี้ด้วยการกประเภทดังกล่าวกับคำกริยาในลักษณะที่ว่า หน่วยนามนั้นมีบทบาททางโครงสร้างที่สัมพันธ์กับคำกริยาอย่างไร เช่น การกประธาน (nominative case) การกกรรมตรง (accusative case) และการกกรรมรอง (dative case) ที่บ่งชี้ว่า หน่วยนามนั้นทำหน้าที่เป็นประธาน กรรมตรง และกรรมรอง ตามลำดับ การกทางโครงสร้างแตกต่างจากการกทางความหมาย (semantic case) ที่ไม่ได้แสดงความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างทางไวยากรณ์ระหว่างหน่วยนามกับคำกริยา เพียงแต่ระบุบทบาททางความหมายของหน่วยนามนั้น เป็นต้นว่า การกแหล่งที่มา (ablative case) การกเครื่องมือ (instrumental case) การกสัมบูรณ์ (absolute case) เป็นต้น

เหตุการณ์อาจเป็นไปได้น้อยหรือเป็นไปได้ยาก ด้วยเหตุนี้ หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์จึงแสดงผ่านรูปภาษาด้วยการบ่งชี้ด้วยการกที่ไม่ใช่การกแก่หรือการใช้อาร์กิวเมนต์อ้อมซึ่งมีผลให้หน่วยร่วมดังกล่าวสามารถละได้ อย่างไรก็ตาม ในบางภาษา เช่น ภาษาขัม (Kham) ผู้รับประโยชน์ในภาษาดังกล่าวต้องปรากฏร่วมกับคำกริยาเสมอ ไม่สามารถละได้ (Watters, 2002: 250 อ้างถึงใน Kittilä & Zúñiga, 2010)

2.1.1.3 การรับประโยชน์เกี่ยวข้องกับการครอบครอง (possession) Luraghi (2010) และ Zúñiga (2014) กล่าวว่า คุณลักษณะประการหนึ่งของเหตุการณ์การรับประโยชน์ต้นแบบ คือ สภาวะที่ผู้รับประโยชน์ครอบครองสิ่งของในเหตุการณ์ การครอบครองที่ว่านี้อาจเป็นการครอบครองแบบชั่วคราวหรือการครอบครองแบบถาวรก็ได้ Zúñiga (2014) จำแนกเหตุการณ์การรับประโยชน์ที่มีองค์ประกอบเรื่องการครอบครองเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) เหตุการณ์ที่ผู้รับประโยชน์ครอบครองสิ่งของก่อนที่การรับประโยชน์จะเกิดขึ้น ในเหตุการณ์การรับประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยร่วมรับผลกระทบบางเหตุการณ์ ผู้รับประโยชน์ครอบครองสิ่งของในเหตุการณ์ก่อนที่เหตุการณ์การรับประโยชน์จะเกิดขึ้น เหตุการณ์ดังกล่าวจึงไม่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนกรรมสิทธิ์แต่อย่างใด เช่น *She cleaned my basket for me*. จากตัวอย่างนี้ ผู้รับประโยชน์ *me* ทำหน้าที่เป็นผู้ครอบครองสิ่งของซึ่งก็คือ *basket* ก่อนเหตุการณ์ *cleaned* จะเกิดขึ้นดังจะเห็นได้จากการใช้คำคุณศัพท์แสดงความเป็นเจ้าของ *my* นำหน้าหน่วยร่วมรับผลกระทบ *basket*

2) เหตุการณ์การรับประโยชน์ที่ผู้รับประโยชน์มีบทบาทเป็นผู้รับสิ่งของร่วมด้วย ในเหตุการณ์ดังกล่าวจะไม่ได้มีเพียงแต่เหตุการณ์การรับประโยชน์ที่เกิดขึ้นเท่านั้น แต่เกิดเหตุการณ์การถ่ายโอนกรรมสิทธิ์ร่วมด้วยโดยเหตุการณ์ทั้งสองเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกัน (canonical instances) (Kittilä, 2005) หน่วยร่วมที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าวนอกเหนือจากหน่วยร่วมแกนกลางจึงมีบทบาท 2 บทบาท ได้แก่ ผู้รับสิ่งของและผู้รับประโยชน์ดังที่ Song (2010) เรียกว่า “บทบาทผสม” (hybrid role) เช่น *The dentist baked a cake for me*. เหตุการณ์ดังกล่าวประกอบด้วย 2 เหตุการณ์ย่อย (subevent) ได้แก่ เหตุการณ์แรกเป็นเหตุการณ์ที่หน่วยร่วม *the dentist* ทำเค้กขึ้นมาแล้วนำมาให้หน่วยร่วม *me* หน่วยร่วม *me* จึงมีบทบาทเป็นผู้รับสิ่งของ ส่วนอีกเหตุการณ์หนึ่งเป็นเหตุการณ์ที่หน่วยร่วม *me* ได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์แรก จะเห็นได้ว่า เหตุการณ์การถ่ายโอนกรรมสิทธิ์จะเกิดก่อนเหตุการณ์การรับประโยชน์เสมอ และบทบาทผู้รับประโยชน์จะมีส่วนร่วมเฉพาะ

ในเหตุการณ์ที่สองเท่านั้น ในหลายภาษา บทบาททั้งสองได้แก่ ผู้รับสิ่งของและผู้รับประโยชน์ อาจแสดงผ่านรูปภาษาเดียวกันจนในบางกรณีไม่สามารถแยกความแตกต่างได้อย่างชัดเจนว่าเหตุการณ์นั้นเป็นเหตุการณ์ประเภทใด (เหตุการณ์การถ่ายโอนกรรมสิทธิ์หรือเหตุการณ์การรับประโยชน์) (Malchukov, Haspelmath, & Comrie, 2010) อย่างไรก็ตาม การศึกษาในอดีตระบุความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์การถ่ายโอนกรรมสิทธิ์กับเหตุการณ์การรับประโยชน์ เป็นต้นว่า หากเหตุการณ์นั้นเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับสิ่งของอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุการณ์ดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะเป็นเหตุการณ์การถ่ายโอนกรรมสิทธิ์ เช่น *He sent me a letter*. แต่ถ้าเหตุการณ์นั้นไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งของ เหตุการณ์ดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่จะเป็นเหตุการณ์การรับประโยชน์ เช่น *She sang a song for us*. นอกจากนี้ Kittilä (2005) ระบุความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์ทั้งสองเพิ่มเติมว่า ในเหตุการณ์การถ่ายโอนกรรมสิทธิ์บางเหตุการณ์อาจไม่ก่อประโยชน์ให้แก่ผู้ร่วมเหตุการณ์ก็ได้ เป็นต้นว่า *The dentist sent me a packet with anthrax*. ในขณะที่เหตุการณ์การรับประโยชน์ ผลของเหตุการณ์จะต้องเป็นประโยชน์ต่อหน่วยร่วมเท่านั้น ไม่สามารถเป็นเหตุการณ์ที่ตรงข้ามหรือที่เรียกว่าเหตุการณ์การเสียประโยชน์ได้ ความแตกต่างดังกล่าวสนับสนุนประเด็นที่ผู้ศึกษากล่าวก่อนหน้านี้ว่า เหตุการณ์การถ่ายโอนกรรมสิทธิ์ทุกเหตุการณ์ไม่ใช่เหตุการณ์การรับประโยชน์ เนื่องจากหน่วยร่วมแกนกลางอาจไม่ก่อประโยชน์ใด ๆ แก่ผู้ครอบครองคนใหม่ได้

เหตุการณ์การรับประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวข้องกันกับสิ่งของใด ๆ ก็สัมพันธ์กับการครอบครองด้วยเช่นกัน (Shibatani, 1996; Zúñiga, 2014) Shibatani (1996) นำเสนอผ่านคำอธิบายเชิงปริชาน (cognitive account) ว่า ผู้รับประโยชน์ได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ที่ไม่เกี่ยวข้องกันกับสิ่งที่เป็นรูปธรรมได้ด้วยการเชื่อมโยงกับโครงสร้างของเหตุการณ์การให้ (GIVE schemata) ผ่านกระบวนการทางปริชานนามนัย กล่าวคือ ในเหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ ผู้รับสิ่งของมีกรรมสิทธิ์ในการครอบครองเหนือสิ่งของที่ผู้ให้ส่งผ่าน สำหรับเหตุการณ์การรับประโยชน์ก็จะใช้แนวคิดแบบเดียวกันคือ ผู้รับประโยชน์มีอำนาจในการครอบครองสิ่งของนั้นหรือไม่ ถ้าสิ่งของนั้นมีลักษณะที่เป็นนามธรรมสูง กระบวนการนามนัยจะช่วยทำให้เข้าใจว่าผู้รับประโยชน์มีอำนาจในการครอบครองสิ่ง ๆ นั้น เป็นต้นว่า *She taught me French*. ผู้ใช้ภาษาเข้าใจว่า *me* เป็นหน่วยร่วมที่รับประโยชน์ด้วยกระบวนการทางนามนัยที่ว่า ความรู้เรื่องภาษาฝรั่งเศสถูกถ่ายโอนจาก *she* มายัง *me* และ *me* ก็ครอบครองความรู้ทางภาษาฝรั่งเศสนั้น

2.1.1.4 การรับประโยชน์เกี่ยวข้องกับการกระทำแทน (substitution) การกระทำแทนในที่นี้ หมายถึง การที่หน่วยร่วมใด ๆ กระทำการบางอย่าง “แทน” ผู้รับประโยชน์ โดยที่หน่วยร่วมนั้นแสดง กริยาของเหตุการณ์ที่ได้รับการขับเคลื่อน (profiled event) เช่น *The teacher parked the car for me/on my behalf*. Kittilä (2005) กล่าวว่า องค์ประกอบดังกล่าวเป็นองค์ประกอบสำคัญในการ จำแนกเหตุการณ์ว่าเป็นเหตุการณ์การถ่ายโอนกรรมสิทธิ์หรือเหตุการณ์การรับประโยชน์ เช่น *She wove me a basket*. เหตุการณ์ดังกล่าวเป็นเหตุการณ์การรับประโยชน์พิจารณาจากหน่วยร่วม *me* ไม่ได้กระทำเหตุการณ์ที่ได้รับการขับเคลื่อนหรือเหตุการณ์หลักด้วยตนเองแต่มีหน่วยร่วม *she* เป็นผู้กระทำ แทน อย่างไรก็ตาม Zúñiga (2014) ระบุข้อจำกัดของการพิจารณาให้การกระทำแทนเป็นคุณสมบัติ สำคัญของเหตุการณ์การรับประโยชน์ เขากล่าวว่า เหตุการณ์การกระทำแทนเป็นเหตุการณ์ที่หน่วย ร่วมหน่วยหนึ่งกระทำการบางอย่างแทนหน่วยร่วมหนึ่งเนื่องด้วยหน่วยร่วมนั้นเป็นสาเหตุ (causing force) เช่น *He killed the ambassador in the assassin's place*. หรือเป็นหน่วยร่วมที่ได้รับการ กระทบจากเหตุการณ์ (affected entity) เช่น *We ate the chicken instead of beef*. ผล ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอาจเป็นประโยชน์ต่อหน่วยร่วมเหตุการณ์หรือไม่ก็ได้ จากตัวอย่างข้างต้น ผล ของเหตุการณ์ไม่ได้เป็นประโยชน์ต่อหน่วยร่วม กล่าวคือ ถูกฆ่า และถูกรับประทาน ตามลำดับ อาจ กล่าวได้ว่า การกระทำแทนไม่ได้เป็นเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่ออีกหน่วยร่วมหนึ่งเสมอไป ด้วย เหตุนี้ Zúñiga จึงนำเสนอมุมมองที่พิจารณาเฉพาะการกระทำแทนและการรับประโยชน์เท่านั้น (ไม่ รวมการเสียประโยชน์) ที่เรียกว่า *surrogation* เหตุการณ์ดังกล่าวเป็นเหตุการณ์ที่หน่วยร่วมผู้รับ ประโยชน์ไม่ได้กระทำเหตุการณ์หลัก รวมทั้งไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งของใด ๆ ในเหตุการณ์ ไม่ว่าจะ เป็น หน่วยร่วมแกนกลางหรือหน่วยร่วมรับผลกระทบ และหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์จะเป็นผู้รับประโยชน์ โดยตรงจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น

(2) *Can you lift that for me?*

It's too heavy and you are much stronger than I am.

(self-journey.com อ้างถึงใน Zúñiga, 2014)

จากตัวอย่างข้างต้น คำบุพบท *for* แสดงเหตุการณ์การกระทำแทนตามแนวคิดของ Zúñiga อย่าง ชัดเจนดังจะเห็นได้จากหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ซึ่งก็คือ *me* ไม่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์หลักซึ่งก็คือ *lift*

และไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งของซึ่งก็คือ *that* รวมทั้งหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์เป็นผู้ที่ได้รับผลประโยชน์โดยตรงจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ในงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยจะใช้องค์ประกอบทางความหมายเรื่องการกระทำแทนเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพิจารณาว่า เหตุการณ์ใดเป็นเหตุการณ์การรับประโยชน์ แต่การนิยามความหมายการกระทำแทนของ Zúñiga อาจจำกัดลักษณะของเหตุการณ์การรับประโยชน์ในภาษาไทย ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงไม่ได้ยึดตามการนิยามความหมายของเหตุการณ์การกระทำแทนตามการนำเสนอของ Zúñiga ทั้งหมด อาจปรับเปลี่ยนเป็นเหตุการณ์ที่หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ไม่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์หลัก แต่หน่วยร่วมดังกล่าวอาจเกี่ยวข้องกับสิ่งของในเหตุการณ์รวมทั้งเป็นผู้รับประโยชน์โดยอ้อมก็ได้

2.1.1.5 พารามิเตอร์ที่ก่อให้เกิดเหตุการณ์การรับประโยชน์ต้นแบบและเหตุการณ์การรับประโยชน์ชายขอบ พารามิเตอร์ (parameter) ที่ทำให้เกิดเหตุการณ์การรับประโยชน์ที่หลากหลายทั้งเหตุการณ์การรับประโยชน์ต้นแบบและเหตุการณ์การรับประโยชน์ชายขอบมีหลายพารามิเตอร์ Zúñiga (2014) นำเสนอ 3 พารามิเตอร์หลัก ได้แก่

1) ข้อจำกัดเรื่องเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและผลของเหตุการณ์ดังกล่าว หากพิจารณาจากหน่วยร่วมผู้ก่อประโยชน์ ในเหตุการณ์การรับประโยชน์ต้นแบบ การกระทำของผู้ก่อประโยชน์จะมีลักษณะเป็นพลวัต (dynamic) ซึ่งทำให้อีกหน่วยร่วมหนึ่งได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แต่ในเหตุการณ์การรับประโยชน์ชายขอบ การกระทำของผู้ก่อประโยชน์อาจไม่ได้มีลักษณะพลวัต (less agentive) แต่เป็นการแสดงสภาวะอย่างใดอย่างหนึ่งจึงทำให้เหตุการณ์ดังกล่าวมีลักษณะที่ต่างจากเหตุการณ์การรับประโยชน์ต้นแบบ เช่น ในภาษามาปูดุงกุน (Mapudungun) (ภาษาที่ใช้ในบางบริเวณของประเทศชิลีและประเทศอาร์เจนตินา) การพรรณนาเหตุการณ์การรับประโยชน์ด้วยการเลื่อนระดับอาร์กิวเมนต์ (applicative benefactive) มีพื้นฐานมาจากการมองเห็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งถือว่าเป็นเหตุการณ์ที่แสดงสภาวะแบบใดแบบหนึ่งและไม่ใช่เหตุการณ์ที่มีลักษณะเป็นพลวัต อาทิ

(3) *pelelen ñi allfen*

‘take a look at my wound’, lit. ‘you (sg.) see my wound for me’

(Zúñiga, 2014)

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจากหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้รับประโยชน์กับหน่วยร่วมแกนกลางหรือหน่วยร่วมรับผลกระทบจะพิจารณาจากบริบทเป็นสำคัญ ยกตัวอย่างเช่น ในภาษาญี่ปุ่นและภาษาเกาหลี การเปิดหน้าต่างให้ใครคนใดคนหนึ่งต้องการบริบทที่แปลกเด่น (marked context) กว่า การเปิดประตูให้ใครคนใดคนหนึ่งจึงจะเรียกได้ว่าเป็นเหตุการณ์การรับประโยชน์ ตัวอย่างดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การเปิดประตูเป็นเหตุการณ์การรับประโยชน์ต้นแบบกว่าการเปิดหน้าต่างดังจะสังเกตได้จากการแสดงผ่านรูปภาษาด้วยบริบทที่ไม่แปลกเด่น (unmarked context)

2) คุณสมบัติการมีชีวิตของหน่วยร่วมเหตุการณ์ (animacy) เหตุการณ์ที่หน่วยร่วมผู้ก่อประโยชน์และผู้รับประโยชน์มีคุณสมบัติมีชีวิตจะพิจารณาว่าเป็นเหตุการณ์การรับประโยชน์ต้นแบบมากกว่าเหตุการณ์ที่หน่วยร่วมทั้งสองขาดคุณสมบัติดังกล่าว

3) ความเกี่ยวข้องกับสิ่งของในเหตุการณ์ (involvement) จากพารามิเตอร์ดังกล่าวสามารถจำแนกเหตุการณ์การรับประโยชน์ออกเป็น 2 ประเภทย่อย ได้แก่ (1) เหตุการณ์การรับประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งของในเหตุการณ์ (object benefaction) เช่น *She bought this shirt for me.* และ (2) เหตุการณ์การรับประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งของในเหตุการณ์ แบ่งเป็น 2 แบบ ได้แก่ **แบบแรก** เป็นเหตุการณ์ที่ผลประโยชน์มาจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งหมดและผู้รับประโยชน์ในเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นผู้รับประโยชน์โดยตรง (event benefaction) เช่น *She sang a song for me (to hear).* **แบบที่สอง** เป็นเหตุการณ์การรับประโยชน์สัมบูรณ์ (absolute benefaction) หมายถึงเหตุการณ์ที่ผู้รับประโยชน์ได้รับผลประโยชน์โดยอ้อมจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแทนการสัมพันธ์กันโดยตรง เช่น *The teacher lied for me (e.g. so that I will avoid punishment).*

กล่าวโดยสรุป เหตุการณ์การรับประโยชน์เป็นเหตุการณ์ที่หน่วยร่วมเหตุการณ์หน่วยหนึ่งหรือผู้ก่อประโยชน์กระทำการบางอย่าง “แทน” อีกหน่วยร่วมหนึ่งและผลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นประโยชน์ต่อหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ ด้วยเหตุที่ว่า ผู้รับประโยชน์ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการแสดงเหตุการณ์หลักแต่อย่างใด หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์จึงแสดงผ่านรูปภาษาด้วยการบ่งชี้ผ่านการกที่ไม่ใช่การกแก่หรือการใช้อาร์กิวเมนต์อ้อมซึ่งมีผลให้หน่วยร่วมดังกล่าวสามารถละได้

2.1.2 หน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ตามมุมมองทางแบบลักษณ์ภาษา

ในหัวข้อที่ผ่านมา ผู้วิจัยกล่าวถึงเหตุการณ์การรับประโยชน์รวมทั้งลักษณะประการสำคัญของเหตุการณ์การรับประโยชน์ต้นแบบ สำหรับหัวข้อนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงการจำแนกหน่วยสร้างแสดง

การรับประโยชน์ (benefactive construction) ตามโครงสร้างของเหตุการณ์ในหัวข้อ 2.1.2.1) และในหัวข้อ 2.1.2.2) ผู้วิจัยจะนำเสนอกลไกทางรูปนัย (formal mechanism) ที่ใช้แสดงเหตุการณ์การรับประโยชน์ตามมุมมองทางแบบลักษณ์ภาษา (typological perspective) ว่า ผู้พูดภาษาต่าง ๆ มีกลวิธีทางภาษาใดบ้างเพื่อพรรณนาเหตุการณ์การรับประโยชน์

2.1.2.1 การจำแนกหน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ตามโครงสร้างของเหตุการณ์

Smith (2010) จำแนกหน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์เป็น 2 ประเภทตามโครงสร้างของเหตุการณ์ (event structure) ดังนี้

1) หน่วยสร้างที่ปรากฏผู้ก่อประโยชน์ (agentive benefactive construction) หน่วยสร้างดังกล่าวเป็นหน่วยสร้างที่แสดงเหตุการณ์การรับประโยชน์ต้นแบบ (Luraghi, 2010) Smith จำแนกหน่วยสร้างที่ปรากฏผู้ก่อประโยชน์ออกเป็น 4 หน่วยสร้างย่อยตามหน่วยร่วมที่ได้รับผลประโยชน์จากเหตุการณ์ ดังต่อไปนี้ หน่วยสร้างแรกเป็นหน่วยสร้างที่ผู้รับประโยชน์อาจเป็นได้ทั้งผู้ก่อประโยชน์เองหรือบุคคลอื่น (unrestricted agentive benefactives) หน่วยสร้างดังกล่าวไม่จำกัดว่าผู้รับประโยชน์จะเป็นใคร อาจจะเป็นผู้ก่อประโยชน์เองหรือเป็นบุคคลอื่นก็ได้ ในกรณีที่ผู้รับประโยชน์เป็นผู้ก่อประโยชน์เองจะแสดงผ่านรูปภาษาด้วยการใช้สรรพนามสะท้อน (reflexive pronoun) ตัวอย่างของหน่วยสร้างที่ผู้รับประโยชน์เป็นผู้ก่อประโยชน์เองหรือบุคคลอื่น เช่น ภาษาอังกฤษ *He works for himself.* หรือ *Do it for your family.* หรือในภาษาญี่ปุ่น อาทิ

(4) *zibun no tame ni hatarai-ta*
self GEN sake DAT work-PST
'(I) worked for myself'

(5) *kazoku no tame ni hatarai-ta*
family GEN sake DAT work-PST
'(I) worked for my family'

(Smith, 2010)

หน่วยสร้างประเภทที่สองเป็นหน่วยสร้างที่ผู้รับประโยชน์เป็นบุคคลอื่นเท่านั้น (non-self benefactives) หน่วยสร้างดังกล่าวกำหนดว่า ผู้รับประโยชน์ต้องเป็นบุคคลอื่นเท่านั้น ผู้รับประโยชน์จะต้องไม่เป็นบุคคลเดียวกับผู้ก่อประโยชน์ เช่น ภาษามราฐี (Marathi)

- (6) *mī tyā-lā gāṅe mhan-un dākhaw-l-e*
 1.SG 3.SG-DAT song sing-CP show-PST-N
 ‘I sang a song for him’

(Pardeshi, 1998: 148 อ้างถึงใน Smith, 2010)

หน่วยสร้างประเภทต่อมาเป็นหน่วยสร้างที่ผู้รับประโยชน์เป็นผู้ก่อประโยชน์เท่านั้น (self-benefactives) หน่วยสร้างดังกล่าวมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับหน่วยสร้างที่ผ่านมา กล่าวคือ มีข้อจำกัดเรื่องผู้รับประโยชน์เช่นกัน แต่ในหน่วยสร้างประเภทนี้ ผู้รับประโยชน์ต้องเป็นผู้ก่อประโยชน์เท่านั้น ไม่เป็นบุคคลอื่น เช่น ภาษาฮินดี (Hindi)

- (7) *us-ne khat likh liyā*
 he-ERG letter.M write take.PST.M
 ‘He wrote the letter (for his own benefit).’

(Pardeshi, 2001: 92 อ้างถึงใน Smith, 2010)

หน่วยสร้างประเภทสุดท้ายเป็นหน่วยสร้างที่ผู้รับประโยชน์เป็นได้ทั้งผู้ก่อประโยชน์เองและบุคคลอื่น (shared-benefit benefactives) หน่วยสร้างประเภทนี้เป็นหน่วยสร้างที่ผู้ก่อประโยชน์และบุคคลอื่นได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ร่วมกันดังที่ปรากฏในตัวอย่างภาษาไล (Lai)

- (8) *tsewmang ni? they ?a-ka-lo?-tsem?*
 Tsewmang ERG fruit 3.SG-1.SG-pick-BEN

‘Tsewmang picked fruits for me (in addition to picking them for himself).’

(Smith, 1998 อ้างถึงใน Smith, 2010)

2) หน่วยสร้างที่ไม่ปรากฏผู้ก่อประโยชน์ (event benefactive construction) หน่วยสร้างประเภทดังกล่าวไม่ได้เน้นการปรากฏของผู้ก่อประโยชน์ แต่หน่วยร่วมที่พิจารณา คือ ผู้รับประโยชน์ ในประเด็นที่ว่า หน่วยร่วมดังกล่าวได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่ต้องมีผู้กระทำ หน่วยสร้างดังกล่าวเป็นหน่วยสร้างที่แสดงเหตุการณ์การรับประโยชน์ชายขอบ (Luraghi, 2010) หน่วยสร้างที่ไม่ปรากฏผู้ก่อประโยชน์จำแนกเป็น 2 หน่วยสร้างย่อย ได้แก่ หน่วยสร้างที่มีคำว่า “ให้” (GIVE construction) ยกตัวอย่างเช่น ในภาษาญี่ปุ่น หน่วยสร้างที่ปรากฏคำว่า *kureru* ‘incoming GIVE’ แสดงความหมายเรื่องการรับประโยชน์ ในทางกลับกัน หน่วยสร้างที่ไม่ปรากฏคำดังกล่าวเป็นการระบุข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเท่านั้น เช่น

(9) *ame ga yande-kure-ta*
rain NOM stop-GIVE-PST
‘It stopped raining (and I am thankful for that).’

(10) *ame ga yan-da*
rain NOM stop-PST
‘It stopped raining.’

(Smith, 2010)

จากตัวอย่างที่ (9) คำว่า *kure* ‘incoming GIVE’ บ่งชี้การรับประโยชน์ เป็นต้นว่า ผู้พูดรู้สึกดีใจหรือขอบคุณที่ฝนหยุดตก (การที่ฝนหยุดตกก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้พูด เช่น ผู้พูดสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก) ส่วนตัวอย่างที่ (10) ไม่มีคำว่า *kure* ‘incoming GIVE’ จึงมีผลให้ประโยคดังกล่าวแสดงข้อเท็จจริงว่า ฝนหยุดตกเท่านั้น ไม่ได้ระบุเพิ่มเติมว่า เหตุการณ์ดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อหน่วยร่วมใด หน่วยสร้างที่ไม่ปรากฏผู้ก่อประโยชน์อีกประเภทหนึ่ง คือ หน่วยสร้างที่มีคำว่า “รับ” หรือ “ได้รับ” (GET/RECEIVE construction) หน่วยสร้างดังกล่าวระบุว่ ประธานของหน่วยสร้างประสบกับเหตุการณ์ที่น่าพึงพอใจและได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์นั้น เช่น ภาษาเวียดนามที่ใช้คำกริยา *dũ'g'c* ดังตัวอย่าง

(11) *ông dō dũ'g'c mua sách*
gentleman that GET buy book

ตำแหน่งที่สอง คือ การบ่งชี้ที่ส่วนพียงพา (dependent marking) กลวิธีดังกล่าวเป็นการใช้ตัวบ่งชี้การกรกประกอบกับหน่วยนามที่มีบทบาทเป็นผู้รับประโยชน์ เช่น การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ด้วยตัวบ่งชี้การกรกรรมตรง (dative case marker) ซึ่งเป็นการกรทางโครงสร้างหรือการกรแก่นในภาษาเช็ก (Czech) อาทิ

- (13) *Ludmila*   *mu*   *uvařila*   *kaši*
 L.NOM   him.DAT   cooked   kasha.ACC
 ‘Ludmila cooked kasha for him.’

(Janda, 1993: 57 อ้างถึงใน Kittilä & Zúñiga, 2010)

หรือการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ด้วยตัวบ่งชี้การกรสถานที (allative case marker) ซึ่งเป็นการกรทางความหมายหรือการกรที่ไม่ใช่การกรแก่นในภาษาฟินแลนด์

- (14) *Henkilö*   *ava-si*   *ove-n*   *yksilö-lle*
 person.NOM   open-3.SG.PST   door-ACC   individual-ALL
 ‘A person opened the door for an individual.’

(Kittilä & Zúñiga, 2010)

ตำแหน่งสุดท้าย คือ การบ่งชี้ทั้งที่ส่วนหลักและส่วนพียงพา (double marking) เป็นต้นว่า การใช้ตัวบ่งชี้การกรกรรมรองที่ส่วนพียงพาและการใช้ตัวบ่งชี้การกรที่แสดงการเลื่อนระดับอาร์กิวเมนต์ที่ส่วนหลักในภาษาโบลิเวียน เกชัว (Bolivian Quechua)

- (15) *churi-y-paj*   *waka-ta*   *ranti-pu-ni*
 son-1.SG.POSS-DAT   cow-ACC   buy-APPL-1.SG
 ‘I bought a cow for my son.’

(Van de Kerke, 1996: 28 อ้างถึงใน Zúñiga, 2009)

2) การใช้คำสียงโยคบท⁴ (adposition) คำสียงโยคบทจำแนกเป็น 2 ประเภทตามการปรากฏกับหน่วยนาม ได้แก่ คำบุพบทซึ่งเป็นคำสียงโยคบทที่ปรากฏหน้าหน่วยนาม การใช้คำบุพบทเพื่อแสดงเหตุการณ์การรับประโยชน์พบในหลายภาษา เช่น ภาษาไอซ์แลนด์

(16) *Hann lagði bilnum fyrir mig*
 he.NOM park.PST car.ACC for 1.SG.ACC
 ‘He parked the car for me.’

(Kittilä & Zúñiga, 2010)

คำสียงโยคบทอีกประเภทหนึ่ง คือ คำปรบทซึ่งเป็นคำสียงโยคบทที่ปรากฏหลังหน่วยนาม ภาษา Jalonke (ภาษาหนึ่งที่ใช้ในประเทศกินี) ใช้คำปรบท *be* ‘for’ เพื่อแสดงการรับประโยชน์ เช่น

(17) *E b&-εε /in-man xo be bui*
 3.PL food-DEF cook-IPFV 1.PL.EXCL for DISC
 ‘They are cooking food for us, woah!’

(Lüpke, 2005: 211 อ้างถึงใน Margetts & Austin, 2007)

3) การเลื่อนระดับอาร์กิวเมนต์ (applicativization) กลวิธีดังกล่าวพบในภาษากลุ่มบันตู (Bantu) ภาษาตระกูลออสโตรนีเซียน (Austronesian) ภาษากลุ่มออสเตรเลีย (Australian) และภาษากลุ่มอเมริกันเดียน (Amerindian) (ภาษาของชนพื้นเมืองชาวอเมริกัน) การเลื่อนระดับอาร์กิวเมนต์เป็นการเปลี่ยนแปลงวาเลนซ์ (valency change) แบบหนึ่ง que เปลี่ยนอาร์กิวเมนต์ชายขอบ (peripheral argument) ซึ่งแสดงผ่านรูปภาพด้วยการกที่ไม่ใช่การกแก่นหรือการใช้อาร์กิวเมนต์อ้อมเป็นอาร์กิวเมนต์แก่น (core argument) การเลื่อนระดับอาร์กิวเมนต์จำแนกเป็น 2 รูปแบบตามกรรมสภาพ (transitivity) ของคำกริยา ดังนี้ (1) หากคำกริยาเป็นคำกริยาที่ไม่ต้องการกรรม กระบวนการดังกล่าวจะเปลี่ยนอาร์กิวเมนต์ที่ไม่ต้องการกรรม (S) เป็นอาร์กิวเมนต์ที่ต้องการกรรม (A) ส่วนอาร์กิวเมนต์ชายขอบจะเลื่อนระดับมาเป็นอาร์กิวเมนต์แก่นหลักและทำหน้าที่เป็นกรรม (O) (S → A; OBL/∅ → O) (2) หากคำกริยาเป็นคำกริยาที่ต้องการกรรม กรรมที่ไม่ถูกบ่งชี้ด้วยการกแก่น

⁴ ผู้วิจัยกล่าวถึงนิยามของคำสียงโยคบทในบทที่ 1 บทนำ หัวข้อ 1.6) สัญลักษณ์ รูปย่อที่ใช้ในงานวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ หัวข้อย่อยที่ 1.6.3) นิยามศัพท์เฉพาะ

หรือเป็นอาร์กิวเมนต์อ้อมเมื่อผ่านกระบวนการดังกล่าวจะกลายเป็น O หรือเป็นอาร์กิวเมนต์แก่น ส่วนอาร์กิวเมนต์ที่ทำหน้าที่เป็น A ก็ยังทำหน้าที่เป็น A เช่นเดิม ($A \rightarrow A$; $OBL/\emptyset \rightarrow O$) กลวิธีดังกล่าวเกิดขึ้นจากการเติมสัทธิกรรรมเติม (affix) เช่น การเติมสัทธิกรรรมเติมท้าย *-in* ในภาษาบาห์ลีเพื่อเลื่อนระดับอาร์กิวเมนต์

(18) *Tiang maang banyu ka celeng-e*
 I AF.give scrap to pig-DEF
 ‘I (A) gave food scrap (O) to the pig (OBL).’

(19) *Tiang maang-in celeng-e banyu.*
 I AF.give-APPL pig-DEF scrap
 ‘I (A) gave the pig (O₁) food scrap (O₂).’

(Shibatani, 2016)

จากตัวอย่าง คำว่า *celeng* ‘pig’ ใน (18) มีบทบาทเป็นอาร์กิวเมนต์อ้อมซึ่งเป็นกรรมของคำบุพบท *ka* ‘to’ แต่ในตัวอย่างประโยค (19) อาร์กิวเมนต์ดังกล่าวเลื่อนระดับมาเป็นอาร์กิวเมนต์แก่นที่ทำหน้าที่เป็นกรรมของคำกริยา *maang* ‘give’ ส่วน *Tiang* ‘I’ ทำหน้าที่เป็นประธาน (A) และมีบทบาทเป็นผู้กระทำตามเติม และคำว่า *banyu* ‘scrap’ ที่ยังคงเป็นกรรม (O) และมีบทบาทเป็นหน่วยร่วมรับผลกระทบ นอกจากนี้ ตัวอย่างที่ (20) เป็นตัวอย่างของการเติมสัทธิกรรรมเติมเพื่อเลื่อนระดับอาร์กิวเมนต์ในภาษา Kinyarwanda (ภาษากลุ่มบันตู)

(20) *Umukoôbwa a-ra-som-er-a umuhuûngu igitabo*
 girl she-PRS-read-BEN.APPL-ASP boy book
 ‘The girl is reading a book for the boy.’

(Kimenyi, 1980: 32 อ้างถึงใน Margetts & Austin, 2007)

4) การแสดงความเป็นเจ้าของที่ค่านาม กลวิธีดังกล่าวเป็นการแสดงความเป็นเจ้าของที่หน่วยนามที่มีบทบาทเป็นหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์และทำหน้าที่ครอบครองสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ยกตัวอย่างเช่น ภาษา Tamambo (ภาษาที่ใช้ในประเทศวานูอาตู)

(21)	<i>Mo</i>	<i>loli</i>	<i>na</i>	<i>vanua</i>	<i>haramba</i>	<i>atea</i>
	3.SG	make	ART	house	new	one
	<i>no-ni</i>			<i>votambaluhi-na</i>		
	POSS.CL-LINK			wife-3.SG.POSS		

‘He made a new house for his wife.’

(Jauncy, 1997: 248 อ้างถึงใน Margetts & Austin, 2007)

จากตัวอย่างข้างต้น ตัวอย่างดังกล่าวประกอบด้วยหน่วยร่วมเหตุการณ์ 3 หน่วยร่วม ได้แก่ ผู้ก่อประโยชน์ *mo* ‘3.SG’ หน่วยร่วมที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ *vanua* ‘house’ และผู้รับประโยชน์ *votambaluhi* ‘wife’ หน่วยร่วมผู้ก่อประโยชน์และสิ่งของเป็นอาร์กิวเมนต์ของคำกริยา ในขณะที่หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์แสดงผ่านรูปภาพในฐานะหน่วยพึ่งพาทางไวยากรณ์ (grammatical dependent) หรือที่เรียกว่าผู้ครอบครองสิ่งของในเหตุการณ์พิจารณาจากการเติมสัทธิกรรณเติมท้าย (suffix) *-na* ที่หน่วยร่วมดังกล่าวเพื่อระบุว่า หน่วยร่วมนี้มีบทบาทเป็นทั้งผู้รับประโยชน์และผู้ครอบครองสิ่งของในเหตุการณ์

5) การใช้ตัวบ่งชี้ทิศทาง (directional marker) ตัวบ่งชี้ทิศทางที่ใช้แสดงเหตุการณ์การรับประโยชน์มี 2 ประเภท ได้แก่ ตัวบ่งชี้ทิศทางที่มุ่งสู่ผู้พูด (towards speaker) และตัวบ่งชี้ทิศทางที่มุ่งสู่ผู้ฟัง (towards addressee) ตัวบ่งชี้ทิศทางที่แสดงเหตุการณ์การรับประโยชน์จะปรากฏที่คำกริยา เช่น ภาษา Ilgar (ภาษาที่ใช้ทางตอนเหนือของประเทศออสเตรเลีย) ที่ใช้ตัวบ่งชี้ทิศทาง *gun* เพื่อแสดงว่าผลประโยชน์นั้นเป็นประโยชน์ต่อผู้พูดเองหรือกลุ่มของผู้พูด

(22)	<i>gun-adha-njing</i>	<i>raga</i>	<i>yinyali</i>
	towards speaker-cook-OPT	DEM	yam

‘Cook the yam for us.’

(Evans p.c., 2003 อ้างถึงใน Margetts & Austin, 2007)

6) การใช้หน่วยสร้างกริยาเรียง (serial verb construction) การใช้หน่วยสร้างกริยาเรียงเพื่อแสดงเหตุการณ์การรับประโยชน์พบในภาษาที่ไม่มีระบบสัทธิกรรณที่ซับซ้อนหรือภาษาที่ไม่มีคำสั่งโยคบท กลวิธีดังกล่าวพบในหลายภาษา อาทิ ภาษาเวียดนาม

- (23) *bá dũa hình tôi cho bạn giúp tôi*
 you-HON bring photo I give friend help I
 ‘Would you (honorific) please give this photo to my friend for me?’

(Bisang, 1992: 425-426 อ้างถึงใน Kittilä & Zúñiga, 2010)

7) การใช้อาร์กิวเมนต์แกนหลัก (direct argument) กลวิธีดังกล่าวเป็นกลวิธีที่ไม่แสดงการบ่งชี้รูปภาษาใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นการใช้คำสังโยคบทหรือตัวบ่งชี้การกที่อาร์กิวเมนต์ซึ่งมีบทบาทเป็นผู้รับประโยชน์ เช่น การใช้หน่วยสร้างกรรมคู่ (double object construction) ในภาษาอังกฤษ อาทิ

(24) *Salmah brought Ali the book.*

(25) *John baked Mary a cake.*

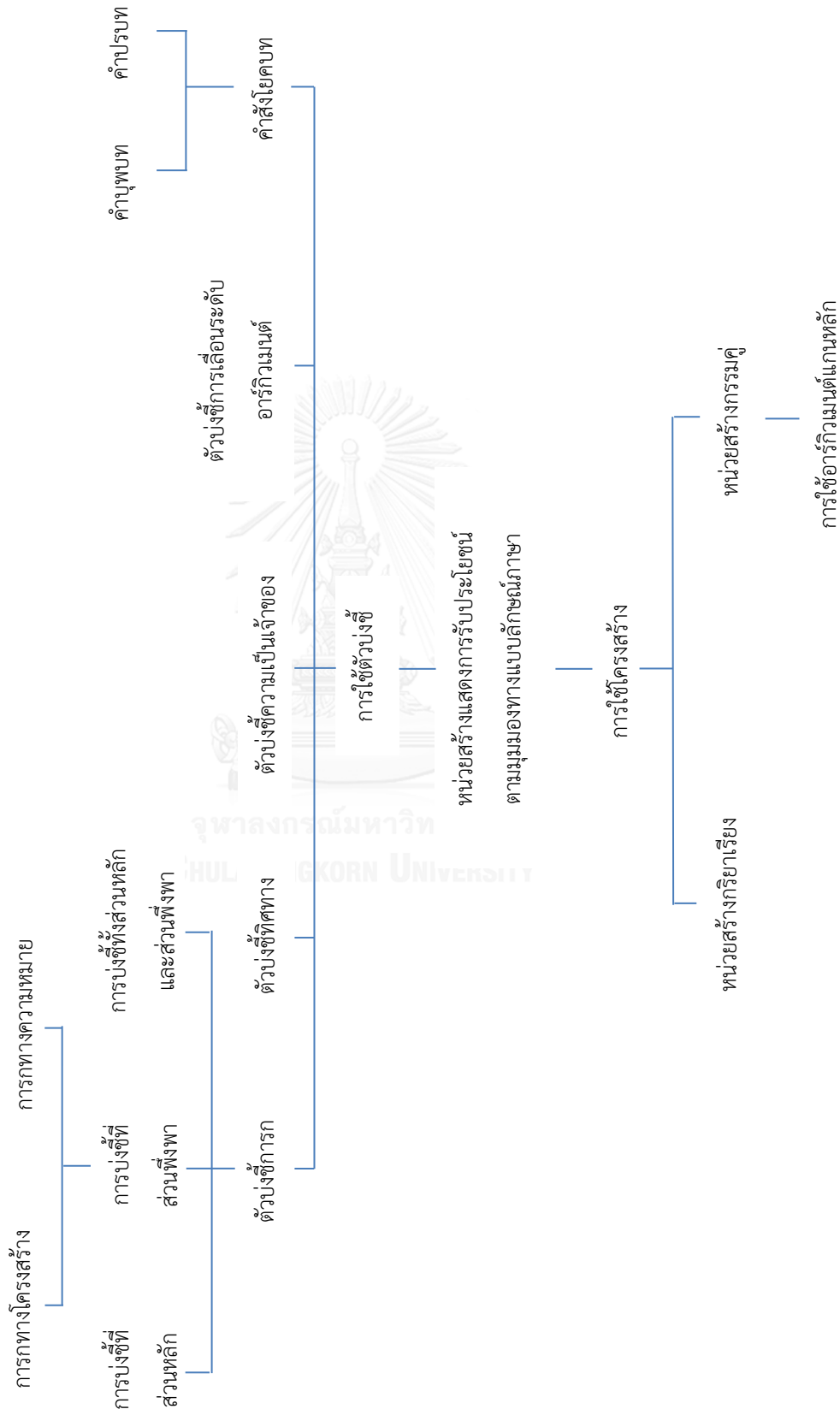
จากตัวอย่างข้างต้นจะพบว่า ผู้รับประโยชน์จากตัวอย่างทั้งสอง ได้แก่ *Ali* และ *Mary* ไม่ได้นำหน้าด้วยคำบุพบทเพื่อแสดงการรับประโยชน์ นอกจากนี้ การใช้อาร์กิวเมนต์แกนหลักเพื่อแสดงเหตุการณ์การรับประโยชน์ยังพบในภาษา Erromangan (ภาษาที่ใช้ในประเทศวานูอาตู) เช่นกัน

- (26) *Y-ovog-oc nvag*
 3.SG-give-2.SG *gimha* food *liy*
 ‘He/She gave you the food’

(Crowley, 1998: 202 อ้างถึงใน Margetts & Austin, 2007)

กล่าวโดยสรุป กลไกทางรูปนัยสำหรับแสดงเหตุการณ์การรับประโยชน์จำแนกออกเป็น 2 แบบหลัก แบบแรกเป็นการแสดงเหตุการณ์ดังกล่าวผ่านการใช้ตัวบ่งชี้ (marker) ไม่ว่าจะเป็นการใช้ตัวบ่งชี้การก คำสังโยคบท ตัวบ่งชี้ที่แสดงการเลื่อนระดับอาร์กิวเมนต์ ตัวบ่งชี้ที่แสดงความเป็นเจ้าของ และตัวบ่งชี้ทิศทาง ดังกลวิธีที่ 1 - 5 ข้างต้น แบบที่สองเป็นการแสดงเหตุการณ์การรับประโยชน์ผ่านโครงสร้าง ได้แก่ การใช้หน่วยสร้างกริยาเรียง และการใช้อาร์กิวเมนต์แกนหลัก กลวิธีทั้งสองไม่ได้แสดงเหตุการณ์การรับประโยชน์ด้วยตัวบ่งชี้ใด ๆ การแสดงเหตุการณ์การรับประโยชน์ผ่านรูปภาษาตามมุมมองทางแบบลักษณ์ภาษาสามารถแสดงโดยสรุปในดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2.1 สรุปหน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ตามมุมมองทางแบบลักษณ์ภาษา

2.2 การขยายความหมายและการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์

เนื่องด้วยคำที่ผู้วิจัยเลือกนำมาศึกษา ได้แก่ คำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ต่างก็เป็นคำหลายความหมายและคำหลายหน้าที่ซึ่งเป็นผลมาจากปรากฏการณ์พหุนัย (polysemy) และปรากฏการณ์พหุหน้าที่ (polyfunctionality) ตามลำดับ ผู้ศึกษาจะกล่าวถึงปรากฏการณ์ทางภาษา (linguistic phenomenon) ทั้ง 2 ปรากฏการณ์ตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้ ในหัวข้อ 2.2.1) ผู้วิจัยจะนำเสนอ มโนทัศน์พื้นฐานของการขยายความหมายและการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ว่า กระบวนการทั้งสองคืออะไร สัมพันธ์กันอย่างไร หลังจากนั้น ผู้วิจัยจะนำเสนอกลไกที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการดังกล่าว กลไกที่ผู้วิจัยพิจารณาจำแนกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ กลไกทางปริชาน (cognitive mechanism) และ กลไกทางภาษา (linguistic mechanism) กลไกทั้งสองก่อให้เกิดการขยายความหมายและการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์อย่างไร ผู้วิจัยจะอภิปรายในหัวข้อที่ 2.2.2) และ 2.2.3) ตามลำดับ และหัวข้อย่อยสุดท้ายที่ 2.2.4) เกี่ยวข้องกับความสำคัญของปริบทที่มีผลต่อการพัฒนาความหมายทางไวยากรณ์รวมทั้งกรอบแนวคิดที่ผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการศึกษาครั้งนี้ รายละเอียดของแต่ละหัวข้อมิดังต่อไปนี้

2.2.1 มโนทัศน์พื้นฐานของการขยายความหมายและการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์

การขยายความหมาย (semantic extension) เป็นกระบวนการที่รูปภาษา (linguistic form) รูปหนึ่งซึ่งเดิมแสดงความหมายแบบหนึ่งพัฒนาความหมายแบบใหม่ที่สัมพันธ์กับความหมายดั้งเดิม (Finch, 2005) การขยายความหมายเกิดขึ้นด้วย 2 วิธี ดังนี้

วิธีแรก คือ การวางนัยทั่วไป (generalization) หรือการที่ความหมายกว้างขึ้น (broadening /widening of meaning) การวางนัยทั่วไปเป็นกระบวนการที่รูปภาษาหนึ่งซึ่งเคยแสดงความหมายแบบหนึ่งพัฒนาความหมายที่กว้างหรือมีลักษณะทั่วไปมากยิ่งขึ้น โดยที่ความหมายที่ขยายและความหมายดั้งเดิมมีความสัมพันธ์แบบจ่ากลุ่ม-ลูกกลุ่ม (super/sub-ordination) กล่าวคือ ความหมายดั้งเดิมมีความสัมพันธ์แบบลูกกลุ่ม (hyponym) กับความหมายใหม่ เช่น ในภาษาอังกฤษยุคเก่า (Old English) คำว่า *gán* หมายถึง ‘to move on one’s feet’ แต่ต่อมาขยายความหมายเป็น ‘to move, pass along (irrespective of the mode of progression)’ (Koch, 2016) จากตัวอย่างข้างต้น ความหมายใหม่มีความสัมพันธ์แบบลูกกลุ่มกับความหมายดั้งเดิม การขยาย

ความหมายที่เป็นผลจากการวางนัยทั่วไปก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความหมาย (semantic change)

วิธีที่สอง คือ การถ่ายโอนทางความหมาย (transference) วิธีดังกล่าวเป็นการขยายความหมายที่คำคำหนึ่งถูกถ่ายโอนจากวงความหมาย (semantic field) หนึ่งไปสู่อีกวงความหมายหนึ่ง Finch (2005) กล่าวว่า ลักษณะของพัฒนาการทางภาษา (linguistic development) ประการหนึ่ง คือ เมื่อผู้ใช้ภาษาต้องการคำเพื่อใช้เรียกสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ผู้ใช้ภาษาจะพยายามปรับจากภาษาที่มีก่อนสร้างคำใหม่ แรงจูงใจดังกล่าวก่อให้เกิดการถ่ายโอนทางความหมาย การถ่ายโอนดังกล่าวนี้อาจเกิดข้ามวงความหมายเท่านั้น ส่วนหน้าที่ทางไวยากรณ์ยังคงเหมือนเดิม อาทิ คำศัพท์ที่เกี่ยวกับรถไฟ (railway term) เช่น *track*, *train*, *switch* และ *rails* เมื่อพิจารณาจากความหมายดั้งเดิม คำเหล่านี้ไม่ได้อยู่ในวงความหมายรถไฟ กล่าวคือ คำว่า *track* หมายถึง เส้นทาง คำว่า *train* หมายถึง ขบวนหรือกระบวนกร คำว่า *switch* หมายถึง กิ่งไม้ขนาดเล็ก และคำว่า *rail* หมายถึง ชันไม้ จะเห็นได้ว่าความหมายดั้งเดิมของคำตัวอย่างไม่ได้อยู่ในวงความหมายรถไฟ แต่คำเหล่านี้ถูกถ่ายโอนความหมายและนำมาใช้ในแวดวงดังกล่าวโดยที่ประเภททางวากยสัมพันธ์ยังคงเป็นคำนามเช่นเดิม นอกจากการถ่ายโอนจะเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนวงความหมายแล้ว การขยายความหมายรูปแบบดังกล่าวอาจเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงหน้าที่ทางไวยากรณ์ของรูปภาษาเช่นกัน ยกตัวอย่างเช่น การขยายความหมายของคำนาม *reesh-a* ‘head’ ในภาษาแอราเมอิกสมัยใหม่ (Modern Aramaic) ดังแสดงในตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 แสดงการขยายความหมายของคำว่า *reesh-a* ‘head’ ในภาษาแอราเมอิกสมัยใหม่ (ปรับจาก Rubba, 1994)

รูปภาษา	<i>reesh-a</i>	<i>reesh-i</i>	<i>reesh-id kalb-a</i>	<i>b-reesh-i</i>	<i>l-reesh-id SiyaaR-a</i>
ความหมาย	‘head’	‘my head’	‘the dog’s head’	‘in my head’	‘on top of the car’
หน้าที่	คำนาม	คำนามที่แสดง ความเป็น เจ้าของ	หน่วยสร้างทวินาม สัมพันธ์	คำบุพบท	สัทอรรถเติมหน้าบุพบท ในหน่วยสร้าง ทวินามสัมพันธ์

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่า รูปภาษา *reesh-a* ‘head’ ขยายความหมายข้ามวงความหมายจากเดิมอยู่ในวงความหมายส่วนของร่างกาย (body parts) สู่วงความหมายความสัมพันธ์เชิงปริภูมิ

นอกจากจะเกิดการถ่ายโอนข้ามวงความหมายแล้ว ตัวอย่างข้างต้นยังแสดงให้เห็นว่า รูปภาษาดังกล่าวเปลี่ยนแปลงหน้าที่ทางไวยากรณ์เช่นกัน กล่าวคือ เดิม *reesh-a* เป็นคำนามที่แสดงความสัมพันธ์ (relational noun) เมื่อเกิดการขยายความหมายในระยะต่าง ๆ หน้าที่ทางไวยากรณ์ก็เปลี่ยนแปลงตามความหมายนั้น ๆ ดังแสดงในตารางที่ 2.1 และท้ายที่สุดกลายเป็นบุพบทที่ใช้เติมหน้า (prefix preposition) ในหน่วยสร้างทวินามสัมพันธ์ (genitive construction)⁵ อาจกล่าวได้ว่าการถ่ายโอนทางความหมายเป็นวิธีการขยายความหมายที่ก่อให้เกิดปรากฏการณ์พหุหน้าที่ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่รูปภาษาหนึ่งแสดงความหมายที่หลากหลายโดยที่ความหมายเหล่านั้นสัมพันธ์กัน (Taylor, 1995) การขยายความหมายข้ามแวดวงในบางกรณี ความหมายที่ขยายจากหน้าที่ดั้งเดิมอาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหน้าที่ทางไวยากรณ์ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนำมาสู่การขยายหน้าที่ (functional extension) ที่รูปภาษาหนึ่งมีหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์ที่หลากหลาย ปรากฏการณ์ทางภาษาเช่นนี้เรียกว่า ปรากฏการณ์พหุหน้าที่ อาจกล่าวได้ว่า ปรากฏการณ์พหุหน้าที่เป็นปรากฏการณ์ที่รูปภาษาหนึ่ง ๆ มีหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์มากกว่าหนึ่งหน้าที่ซึ่งแต่ละหน้าที่แสดงความหมายที่แตกต่างกันแต่สัมพันธ์กัน

การขยายหน้าที่รูปแบบหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจและกล่าวถึงในวรรณกรรมทางภาษาศาสตร์อย่างกว้างขวาง คือ การกลายเป็นรูปไวยากรณ์ (grammaticalization) กระบวนการดังกล่าวเป็นกระบวนการที่รูปภาษาที่เป็นอิสระซึ่งหมายถึงรูปภาษาดังกล่าวสามารถปรากฏได้ตามลำพังหรือมีความเป็นเอกเทศ (autonomy) รูปหนึ่งได้พัฒนาหรือ “กลายเป็น” เป็นรูปที่แสดงหน้าที่ทางไวยากรณ์ นั่นก็หมายความว่า รูปภาษาดังกล่าวไม่สามารถปรากฏได้ตามลำพัง ต้องปรากฏร่วมกับรูปภาษาอื่น ๆ เพื่อแสดงคุณสมบัติทางไวยากรณ์ให้กับรูปภาษาที่ปรากฏร่วม รูปแบบของกระบวนการกลายเป็นรูปไวยากรณ์จำแนกเป็น 3 รูปแบบหลัก ได้แก่ จากรูปภาษาที่มีคุณสมบัติเชิงเนื้อหา (content form) พัฒนาไปเป็นรูปไวยากรณ์ (grammatical form) หรือจากรูปภาษาที่มีคุณสมบัติทางไวยากรณ์น้อย (less grammatical) พัฒนาเป็นรูปภาษาที่มีคุณสมบัติทางไวยากรณ์มาก (more grammatical)

⁵ ราชบัณฑิตยสถาน (2546) บัญญัติ *genitive case* ว่า การกรเจ้าของ แต่ที่จริงแล้ว *genitive case* เป็นชื่อของการกรที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยนาม 2 หน่วย เช่น หน่วยนามหน่วยหนึ่งแสดงความเป็นเจ้าของหน่วยนามอีกหน่วยหนึ่ง หรือหน่วยนามหน่วยหนึ่งทำหน้าที่ขยายความหมายของหน่วยนามอีกหน่วยหนึ่ง ดังนั้น ความหมายดั้งเดิมของคำว่า *genitive* จึงไม่ได้จำกัดเฉพาะการแสดงความเป็นเจ้าของเท่านั้น ผู้ศึกษาจึงใช้คำว่า หน่วยสร้างทวินามสัมพันธ์ สำหรับ *genitive construction* ตามข้อเสนอของกิ่งกาญจน์ เทพกาญจนา (2559)

หรือจากรูปภาษาที่ใช้ในบริบทหนึ่ง ๆ พัฒนาไปเป็นตัวบ่งชี้สัมพันธ์สารหรือตัวเชื่อมสัมพันธ์สาร (discourse connectives) นอกจากนี้ การศึกษากระบวนการกลายเป็นรูปไวยากรณ์ระยะดังกล่าวยังพิจารณาการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับหน่วยศัพท์ (lexeme) ที่ผ่านกระบวนการกลายเป็นรูปไวยากรณ์ ได้แก่ การลดทอนคุณสมบัติทางเสียง (phonological attrition) การเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติทางสัทธิรวากยสัมพันธ์ (morphosyntactic change) และการที่ความหมายมีลักษณะเป็นนามธรรมมากยิ่งขึ้น (semantic abstraction) มุมมองที่เกี่ยวกับการศึกษากระบวนการกลายเป็นรูปไวยากรณ์ระยะดังกล่าว Himmelmann (2004) เรียกว่า การศึกษาการกลายเป็นรูปไวยากรณ์ที่พิจารณาจากหน่วยศัพท์ (element-based view on grammaticalization) หน่วยศัพท์ที่ผ่านกระบวนการดังกล่าวมีแนวโน้มของการกลายเป็นรูปไวยากรณ์ (cline of grammaticality) ดังต่อไปนี้

คำเนื้อหา > คำไวยากรณ์ > รูปปฏิเสธ > สัทธิรวากยสัมพันธ์

ภาพที่ 2.2 แสดงแนวโน้มของการกลายเป็นรูปไวยากรณ์ที่นำเสนอโดย Hopper and Traugott (ปรับจาก Hopper & Traugott, 2003)

จากภาพที่ 2.2 คำเนื้อหาซึ่งเป็นรูปภาษาต้นแหล่งของการกลายเป็นรูปไวยากรณ์พัฒนาเป็นคำไวยากรณ์ประเภทหนึ่ง เช่น ตัวบ่งชี้กาล การณ์ลักษณะ มาลา หรือกริยาช่วย (auxiliary) รูปไวยากรณ์ดังกล่าวอาจพัฒนาต่อไปเป็นรูปภาษาที่มีคุณสมบัติทางไวยากรณ์มากขึ้น เช่น รูปปฏิเสธ⁶ (clitic) หรือสัทธิรวากยสัมพันธ์ (derivational affix) ตามลำดับ

อย่างไรก็ตาม การศึกษาในระยะต่อมาแนะนำเสนอว่า การกลายเป็นรูปไวยากรณ์เกิดขึ้นจากการที่หน่วยศัพท์หนึ่ง ๆ ปรากฏในบริบทที่เฉพาะเจาะจง (specific construction) และบริบทดังกล่าวมีผลต่อการเพิ่มคุณสมบัติทางไวยากรณ์ทั้งในด้านสัทธิรวากยสัมพันธ์รวมทั้งด้านอรรถศาสตร์ให้กับหน่วยศัพท์นั้น อาจกล่าวได้ว่า บริบทมีส่วนในการกำหนดการเปลี่ยนแปลงหรือการกลายเป็นรูปไวยากรณ์ ไม่ใช่หน่วยศัพท์เปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาคุณสมบัติเชิงไวยากรณ์ได้ด้วยหน่วยศัพท์เอง (Bybee, 2003a, 2003b; Gisborne & Patten, 2011; Heine, 2003; Himmelmann, 2004;

⁶ รูปปฏิเสธเป็นสัทธิรวากยสัมพันธ์ที่ไม่มีอิสระทางเสียง (phonologically dependent) แต่มีอิสระทางวากยสัมพันธ์ (syntactically independent) เช่น คำกำกับนามในภาษาอังกฤษ *a/an/the* ต้องปรากฏร่วมกับคำอื่น ไม่สามารถปรากฏรวมทั้งออกเสียงได้ตามลำพังและขณะออกเสียงคำกำกับนามดังกล่าวจะออกเสียงไม่เน้นหนัก (unstressed) อย่างไรก็ตาม คำกำกับนามเหล่านี้มีอิสระทางวากยสัมพันธ์ กล่าวคือ ไม่จำเป็นต้องปรากฏหน้าคำนามเท่านั้น อาจปรากฏหน้าคำคุณศัพท์ก็ได้

Traugott, 2003) คำว่า “ปริบท” ที่ส่งผลต่อการกลายเป็นรูปไวยากรณ์ในนี้มี 2 ประเภท ได้แก่ ปริบททางสัทรรดและวากยสัมพันธ์หรือที่เรียกว่า “หน่วยสร้าง” และปริบททางวัจนปฏิบัติ (Heine, 2003; Traugott, 2003) หน่วยสร้างที่มีส่วนในการกำหนดการกลายเป็นรูปไวยากรณ์ หมายถึง องค์ประกอบอื่น ๆ ภายในหน่วยสร้างซึ่งไม่ใช่หน่วยศัพท์ที่พิจารณา องค์ประกอบดังกล่าวหมายถึง รวมถึงความหมายเชิงผัสสัมผัสของหน่วยสร้างเช่นกัน ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอบทบาทของ หน่วยสร้างที่มีผลต่อการขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์จากความหมายและหน้าที่ทาง ไวยากรณ์ดั้งเดิมของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” จนกลายเป็นคำที่มีหน้าที่บังคับผู้รับประโยชน์ ผู้วิจัยจะ นำเสนอประเด็นดังกล่าวโดยละเอียดในบทที่ 4 การขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำ ว่า “เพื่อ” และ “ให้”

กึ่งกาญจนา เทพกาญจนา (2559) ใช้คำว่า การกลายเป็นรูปไวยากรณ์ แทน การกลายเป็นคำ ไวยากรณ์ ที่ราชบัณฑิตยสถาน (2546) บัญญัติ กึ่งกาญจนา เทพกาญจนาให้เหตุผลว่า การกลายเป็น คำไวยากรณ์เป็นคำที่ใช้ในความหมายแคบและเฉพาะภาษา กล่าวคือ เมื่อพิจารณาจากมุมมองทาง แบบลักษณะภาษาจะพบว่า รูปภาษาที่เป็นผลจากกระบวนการดังกล่าวไม่จำเป็นต้องอยู่ในรูปของ “คำ” เท่านั้น อาจอยู่ในลักษณะของ**รูปปฏิบัติหรือสัทรรดเดิม** (affix) ที่ต้องปรากฏร่วมกับสัท รรดิอิสระ (free morpheme) ก็ได้ แนวทางการศึกษาการกลายเป็นรูปไวยากรณ์จำแนกออกเป็น 2 แบบ ได้แก่ การศึกษาที่พิจารณาข้อมูลข้ามสมัย (diachronic study) และการพิจารณาข้อมูลเฉพาะ สมัย (synchronic study) การพิจารณาจากทั้ง 2 มุมมองมีวิธีการศึกษาที่แตกต่างกัน กล่าวคือ การศึกษาแบบข้ามสมัยจะพิจารณาขั้นตอนหรือเส้นทางการเปลี่ยนแปลง (pathway) จากรูป ภาษาต้นแหล่งไปสู่รูปไวยากรณ์ กล่าวอีกนัยหนึ่ง วิธีดังกล่าวเป็นการศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางภาษา (language change) ส่วนการศึกษาแบบเฉพาะสมัยจะพิจารณาการขยายความหมายและการขยาย หน้าที่โดยตั้งอยู่บนแนวคิดที่ว่า กระบวนการกลายเป็นรูปไวยากรณ์เป็นปรากฏการณ์ทาง วากยสัมพันธ์และวัจนปฏิบัติที่สะท้อนให้เห็นถึงการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง ผู้ใช้ภาษาจะต้องปรับ การใช้ภาษาของตนให้เหมาะสมกับสถานการณ์เหล่านั้น ด้วยเหตุนี้ รูปภาษาหนึ่งจึงเกิดการขยาย ความหมายและการขยายหน้าที่ไปตามความเหมาะสมดังกล่าว (Brinton & Traugott, 2005; Thepkanjana & Uehara, 2015; กึ่งกาญจนา เทพกาญจนา, 2559) การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษา ข้อมูลแบบเฉพาะสมัยจึงมุ่งพิจารณาการขยายความหมายและการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำที่ ศึกษา ไม่ได้วิเคราะห์เส้นทางการเปลี่ยนแปลงทางภาษาจากการเปรียบเทียบข้อมูลต่างสมัยของคำทั้ง

สอง ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงใช้คำว่า “การขยายหน้าที่” แทน “การกลายเป็นรูปไวยากรณ์” ซึ่งเป็นแนวทางการศึกษาและเปรียบเทียบข้อมูลแบบข้ามสมัย

กลไกที่มีผลต่อการขยายความหมายและการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์จำแนกเป็น 2 กลไกหลัก ได้แก่ กลไกทางภาษาซึ่งก็คือ **การวิเคราะห์ใหม่** (reanalysis) และกลไกทางปริชานซึ่งก็คือ **นามนัย** (metonymy) และ **อุปลักษณ์**⁷ (metaphor) กลไกทั้งสอง ได้แก่ กลไกทางภาษาและกลไกทางปริชาน ขับเคลื่อนให้เกิดปรากฏการณ์พหุนัยและพหุหน้าที่ในลักษณะที่ว่า เมื่อรูปภาษาหนึ่งเกิดการขยายความหมายซึ่งเป็นผลมาจากกลไกทางปริชานนามนัย ขั้นตอนดังกล่าวส่งผลให้เกิดการขยายหน้าที่เนื่องจากความหมายที่ขยายหรือพัฒนามาจากความหมายดั้งเดิมมีผลต่อการวิเคราะห์ใหม่เชิงโครงสร้าง (syntactic reanalysis) ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของหน่วยประกอบโครงสร้างแบบลดหลั่น (hierarchical structure) รวมทั้งประเภททางวากยสัมพันธ์ของรูปภาษาดังกล่าว หน้าที่ทางไวยากรณ์ที่พัฒนานี้จึงมีหน้าที่ที่แตกต่างจากหน้าที่ดั้งเดิม ประเด็นสำคัญของแต่ละกลไกมีดังต่อไปนี้

2.2.2 นามนัยในฐานะกลไกทางปริชานของการขยายความหมาย

นามนัยได้รับความสนใจและศึกษาในทางภาษาศาสตร์ปริชานอย่างต่อเนื่อง ความสนใจในการศึกษาปรากฏการณ์ดังกล่าวเริ่มต้นจาก Lakoff and Johnson (2003) กล่าวถึงนามนัยในหนังสือ *Metaphors We Live By* ว่าเป็นปรากฏการณ์เชิงมโนทัศน์ (conceptual in nature) ที่ทำหน้าที่อ้างถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งแบบไม่ตรงตัว (indirect reference) กล่าวคือ การใช้สิ่งหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ “แทน” อีกสิ่งหนึ่ง ความสนใจเกี่ยวกับนามนัยส่วนใหญ่มุ่งไปในประเด็นที่ว่า นามนัยเป็นกลไกพื้นฐานทางปริชานและมโนทัศน์ กลไกดังกล่าวจึงไม่ได้เกี่ยวข้องกับภาษาหรือการใช้เชิงวาทศิลป์เท่านั้น ผู้ใช้ภาษาใช้นามนัยในฐานะเครื่องมือที่ใช้สื่อความคิดระหว่างกันดังจะเห็นได้จากการใช้นามนัยเพื่อสร้างความหมายต่าง ๆ ผ่านสื่อหลากหลายประเภท อาทิ งานศิลปะ ดนตรี ภาพยนตร์ หรือสื่อโฆษณา เป็นต้น (Littlemore, 2015; Zhang, 2016) การปริทัศน์วรรณกรรมในหัวข้อนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยชิ้นนี้ 2 ประเด็นหลัก ได้แก่ หัวข้อ 2.2.2.1) มโนทัศน์พื้นฐาน

⁷ ปัจจุบัน นักภาษาศาสตร์ส่วนใหญ่พิจารณาว่า นามนัยเป็นกลไกทางปริชานที่สำคัญต่อการขยายความหมายหรือการเปลี่ยนแปลงทางความหมาย ผู้วิจัยจะอภิปรายรายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวในหัวข้อที่ 2.2.2.2) นามนัยในฐานะกลไกทางปริชานของการขยายความหมาย

ของนามนัย นำเสนอความหมายของปรากฏการณ์ทางปริชาณดังกล่าวจากมุมมองดั้งเดิมและมุมมองจากการศึกษาตามแนวภาษาศาสตร์ปริชาณว่า ทั้งสองมุมมองอธิบายปรากฏการณ์นี้แตกต่างกันอย่างไร รวมทั้งนำเสนอว่านามนัยมีคุณสมบัติที่แตกต่างจากอุปลักษณ์ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ทางปริชาณอีกปรากฏการณ์หนึ่งในด้านใดบ้าง สำหรับหัวข้อที่ 2.2.2.2) ผู้วิจัยจะกล่าวถึงบทบาทของนามนัยในการขยายความหมาย รายละเอียดของหัวข้อทั้งสองมีดังต่อไปนี้

2.2.2.1 มโนทัศน์พื้นฐานของนามนัย

1) นามนัยจากมุมมองดั้งเดิม (traditional perspective) การศึกษาในอดีตระบุมโนทัศน์สำคัญของนามนัยว่าเป็นปรากฏการณ์การเชื่อมโยงระหว่างมโนทัศน์ต้นแหล่ง (source concept) กับมโนทัศน์เป้าหมาย (target concept) ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า มโนทัศน์ทั้งสองเป็นมโนทัศน์ที่ใกล้ชิดติดกัน (contiguity) หรือเป็นมโนทัศน์ที่ใกล้เคียง/สัมพันธ์กัน (association) (Kövecses & Radden, 1998; Peirsman & Geeraerts, 2006; Ullmann, 1967) นามนัยที่เป็นกลไกเชื่อมโยงมโนทัศน์ทั้งสองเรียกว่า *conceptual metonymies* ส่วนมโนทัศน์ต้นแหล่งที่แสดงผ่านรูปภาพ เรียกว่า *linguistic metonymies* (Panther & Thornburg, 2003) เป็นต้นว่า *The kettle boiled and bubbled*. (Littlemore, 2015) จากตัวอย่างข้างต้น ผู้ใช้ภาษาใช้ประสบการณ์ในชีวิตประจำวันเพื่อเข้าใจความหมายของตัวอย่างข้างต้นว่า แท้ที่จริงแล้วหน่วยรวมเหตุการณ์ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์การเดือด (boiled) รวมทั้งการฟุดเป็นฟอง (bubbled) ไม่ใช่ตัวกาน้ำร้อนแต่เป็นน้ำที่บรรจุภายในกาน้ำร้อนนั้น แต่ทั้งกาน้ำร้อนและน้ำมีความสัมพันธ์แบบใกล้ชิดติดกัน กล่าวคือ กาน้ำร้อนเป็นภาชนะที่บรรจุน้ำ ดังนั้น ผู้ใช้ภาษาจึงใช้คำว่า *the kettle* ซึ่งทำหน้าที่เป็นมโนทัศน์ต้นแหล่งที่แสดงผ่านรูปภาพเพื่อทำหน้าที่ “แทน” (stand for) น้ำที่อยู่ในกาน้ำร้อนซึ่งเป็นมโนทัศน์เป้าหมาย อาจกล่าวได้ว่า นามนัยเป็นกระบวนการทางปริชาณที่ผู้ใช้ภาษากล่าวถึงสิ่งหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ “แทน” สิ่งอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์ทางมโนทัศน์ที่ใกล้ชิดติดกัน Panther and Thornburg (2003) เรียกปรากฏการณ์ดังกล่าวว่า **ปรากฏการณ์การอ้างถึง** (referential phenomenon) แรงจูงใจ (motivation) ประการสำคัญของการใช้นามนัยเป็นเครื่องมือในการสื่อความคิดรูปแบบดังกล่าว คือ ผู้ใช้ภาษาไม่สามารถอธิบายรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ทั้งหมด ผู้ใช้ภาษาจำเป็นที่จะต้องเลือกใช้แง่มุมสำคัญ (salience) เพื่อเป็นสื่อหรือเครื่องมือที่เชื่อมต่อไปยังอีกมโนทัศน์หนึ่ง (Radden & Kövecses, 1999) เป็นต้นว่า เมื่อกล่าวถึงประเทศฝรั่งเศส ผู้ใช้ภาษาส่วนใหญ่มักจะนึกถึง

แ่งมุมหรือส่วนประกอบสำคัญของประเทศฝรั่งเศส ไม่ว่าจะเป็ น หอไอเฟล (Eiffel Tower) หรือน้ำหอม เป็นต้น คงมีน้อยคนที่จะนึกถึงข้อมูลเกี่ยวกับประเทศฝรั่งเศสได้ทั้งหมดเนื่องด้วยข้อจำกัดทางด้านการจดจำข้อมูลทางสมอง ด้วยเหตุนี้ การอนุมาน (inference) จากสิ่งที่ได้ยินหรือพบเห็นจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการตีความเพื่อที่ผู้รับสารจะได้เข้าใจสิ่งที่ผู้ส่งสารต้องการนำเสนอ

Anttila (1989) กล่าวว่า นามนัยเป็นการย้ายความหมาย (semantic transfer) ผ่านทางมโนทัศน์ที่ใกล้ชิดติดกัน ความสัมพันธ์ด้านการถ่ายโอนความหมายลักษณะดังกล่าวมี 3 ลักษณะ ได้แก่ (1) **ความสัมพันธ์แบบใกล้ชิดที่มาจากประสบการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรม** อาทิ คำว่า *boor* เดิมหมายถึงชาวนา แต่ภายหลังเกิดการย้ายความหมายเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ตัวอย่างดังกล่าวแสดงความเชื่อมโยงระหว่างพฤติกรรมของกลุ่ม/ชนชั้น/บุคคลกับคำบรรยายพฤติกรรม (2) **ความสัมพันธ์แบบใกล้ชิดที่พบในถ้อยคำ** เช่น *painting by Picasso > Picasso* ตัวอย่างดังกล่าวแสดงความสัมพันธ์แบบผู้สร้างสรรค์กับผลงานในลักษณะที่ว่า ผู้สร้างสรรค์ผลงานทำหน้าที่แทนผลงานของเขา (3) **ความสัมพันธ์แบบส่วนย่อย-ส่วนใหญ่** (part-whole relation/synecdoche) เช่น *redbreast > robin* เดิม *redbreast* เป็นสายพันธุ์หนึ่งของนกโรบิน (robin) แต่ต่อมาเกิดการย้ายความหมายและทำหน้าที่แทนนกโรบินทั้งหมด

อาจกล่าวได้ว่า นามนัยเป็นปรากฏการณ์ที่พบเห็นได้ทั่วไปในภาษา เนื่องจากกลไกดังกล่าวเป็นคุณสมบัติประการหนึ่งของกระบวนการคิดที่สะท้อนผ่านรูปภาพาในลักษณะที่ว่า รูปภาพาหนึ่งทำหน้าที่ “แทน” หรือ “อ้าง” ถึงมโนทัศน์ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน กระบวนการดังกล่าวอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า ผู้สื่อสารจะต้องมีความรู้ร่วมกัน (shared knowledge) มากพอที่กลไกทางปริชานจะทำหน้าที่ในฐานะเครื่องมือสื่อความคิด หากผู้ใช้ภาษาไม่มีความรู้ร่วมกันอันเนื่องมาจากความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมหรือภูมิหลังทางภาษาแล้ว กลไกทางปริชานนามนัยอาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดได้

2) นามนัยจากมุมมองทางภาษาศาสตร์ปริชาน (cognitive linguistic perspective) จากที่กล่าวในตอนต้นว่า การศึกษาในอดีตพิจารณานามนัยว่าเป็นปรากฏการณ์การอ้างถึงหรือการใช้สิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อทำหน้าที่แทนอีกสิ่งหนึ่งโดยที่ทั้งสองสิ่งมีมโนทัศน์ที่ใกล้ชิดหรือสัมพันธ์กันดังแสดงเป็นแผนผังได้ว่า *X FOR Y* โดยที่ *X* ทำหน้าที่แทน *Y* และ *X* เป็นมโนทัศน์ต้นแหล่งส่วน *Y* เป็นมโนทัศน์เป้าหมาย อย่างไรก็ตาม Panther and Thornburg (2003, 2007) กล่าวว่า การพิจารณานามนัยว่าเป็นปรากฏการณ์ทางปริชานที่ทำหน้าที่แทนหรืออ้างถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามแนวคิดแบบดั้งเดิมเป็นมุมมองที่จำกัดจนเกินไป สังเกตได้จากมีบางกรณีที่มีมโนทัศน์ต้นแหล่งไม่สามารถทำหน้าที่ “แทน”

มโนทัศน์เป้าหมายได้ทั้งหมด การศึกษาทางภาษาศาสตร์ปริชานจึงได้เปลี่ยนมุมมองการพิจารณานาม
 นัยใหม่ดังที่ Langacker (1993) นำเสนอว่า นามนัยไม่ได้เป็นเพียงการแทนทางภาษา (linguistic
 substitution) เท่านั้น แต่เป็นกระบวนการทางปริชานที่ผู้ใช้ภาษาสามารถเข้าถึงมโนทัศน์หนึ่ง
 (mental entity) ผ่านอีกมโนทัศน์หนึ่งได้ กล่าวอีกนัยหนึ่ง มโนทัศน์ต้นแหล่งหรือพาหะ (vehicle)
 ทำหน้าที่เป็นจุดเชื่อมต่อ (point of access) ไปสู่อีกมโนทัศน์หนึ่งหรือที่เรียกว่า มโนทัศน์เป้าหมายที่
 อยู่ภายในแวดวงทางความหมาย (semantic domain) เดียวกัน คำนิยามเกี่ยวกับนามนัยจากมุมมอง
 ทางภาษาศาสตร์ปริชานที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางคือคำนิยามของ Radden and Kövecses
 (1999) และ Kövecses (2006) ที่ว่า

“Metonymy is a cognitive process in which one
 conceptual element or entity (thing, event, property),
 the vehicle, provides mental access to another
 conceptual entity (thing, event, property), the target,
 within the same frame, domain or idealized cognitive
 model (ICM).”

จากคำนิยามข้างต้น มุมมองเกี่ยวกับนามนัยได้เปลี่ยนไปโดยเพิ่มองค์ประกอบเรื่อง แวดวง
 (domain) ซึ่งต่างกับมุมมองแบบดั้งเดิมที่ไม่ได้พิจารณาองค์ประกอบดังกล่าวในประเด็นที่ว่า นามนัย
 เป็นกระบวนการทางปริชานที่มโนทัศน์หนึ่งหรือที่เรียกว่า “พาหะ” ทำหน้าที่เป็นจุดเชื่อมต่อเพื่อ
 นำไปสู่อีกมโนทัศน์หนึ่งหรือที่เรียกว่า “เป้าหมาย” ภายใต้ง่อนไขที่ว่า ทั้งสองมโนทัศน์จะอยู่ภายใน
 แวดวงทางความหมายเดียวกัน ในทางภาษาศาสตร์ปริชาน คำว่า “แวดวง” ในที่นี้เป็นส่วนสำคัญใน
 การทำความเข้าใจในเรื่องของนามนัยรวมทั้งอุปลักษณ์ (รายละเอียดของแวดวงที่มีผลต่อการทำความเข้าใจ
 เข้าใจอุปลักษณ์จะกล่าวในหัวข้อต่อไป) วรรณกรรมทางภาษาศาสตร์ปริชานใช้คำว่า “แวดวง” ที่
 แตกต่างกัน Croft (2003) ใช้คำว่า “**domain matrix**”⁸ แนวคิดดังกล่าวได้รับอิทธิพลมาจาก

⁸ domain matrix พัฒนามาจากแนวคิดที่ว่า คำคำหนึ่งทำหน้าที่เป็นจุดเชื่อมต่อไปยังแวดวงที่หลากหลาย ยกตัวอย่างเช่น คำว่า
Shakespeare ใน *You have read the whole of Shakespeare*. ไม่ได้หมายถึงตัวเชกสเปียร์แต่หมายถึงผลงานของเขา จาก
 ตัวอย่างดังกล่าว คำว่า *Shakespeare* อาจเชื่อมโยงได้หลายแวดวง ไม่ว่าจะเป็น ตัวบุคคล หรือผลงานที่เขาสร้างสรรค์ขึ้น หรือคำ

Langacker (1987) Panther and Thornburg (1999) ใช้คำว่า “ฉาก” (frame/scenario) ที่ได้รับอิทธิพลมาจากแนวคิดของ Fillmore (1982) ส่วน Radden and Kövecses (1999) ใช้คำว่า “**ตัวแบบทางปริชาณเชิงอุดมคติ**” (idealized cognitive model (ICM)) ซึ่งเป็นแนวคิดที่ได้รับอิทธิพลมาจาก Lakoff (1987) แต่ไม่ว่าจะใช้คำว่าอะไร ทั้งหมดก็อ้างถึงเครือข่ายทางความรู้ (knowledge network) ซึ่งมีลักษณะเปรียบเสมือนสารานุกรมตรงที่ผู้ใช้ภาษาสามารถเลือกเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อสื่อสารกันได้อย่างเข้าใจ เครือข่ายทางความรู้ดังกล่าวพัฒนามาจากประสบการณ์ที่มนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอก ด้วยเหตุนี้ ความรู้ที่ประกอบสร้างภายในแฉວวงหรือเครือข่ายความรู้ดังกล่าวจะประกอบไปด้วยความรู้เชิงวัฒนธรรมหรือความรู้ที่มีลักษณะเป็นอัตวิสัย (subjective) ที่ผู้ใช้ภาษามีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง (Littlemore, 2015) ยกตัวอย่างเช่น คำว่า *a car* มโนทัศน์ของคำดังกล่าวอาจเชื่อมโยงกับความรู้ที่อยู่ภายใต้แฉວวงเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็น ส่วนประกอบต่าง ๆ ของรถ (ล้อ คันเร่ง ประตู ฯลฯ) บริษัทที่ผลิต ถนน จุดหมายปลายทาง ทางเลือกในการเดินทางแบบอื่นนอกเหนือจากการเดินทางด้วยรถยนต์ ใบอนุญาตขับขี่ เป็นต้น ผู้ใช้ภาษาบรรจุเครือข่ายทางความรู้ดังกล่าวภายในระบบปริชาณและสื่อผ่านรูปภาพ เป็นต้นว่า *Low quality junk food typical of the M25 commuter.* แท้ที่จริงแล้ว M25 เป็นชื่อถนนรอบกรุงลอนดอน มีผู้ใช้ถนนเส้นดังกล่าวจำนวนมาก *the M25 commuter* ในตัวอย่าง หมายถึง บุคคลที่มีชีวิตวุ่นวายเนื่องจากต้องเดินทางด้วยถนนเส้นนี้ กลุ่มดังกล่าวจึงไม่มีเวลาเพียงพอที่จะรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ จะเห็นได้ว่า ผู้ใช้ภาษามีเครือข่ายทางความรู้เกี่ยวกับรถยนต์ดังกล่าวข้างต้นจึงสามารถเชื่อมโยงรูปภาพที่ใช้เพื่อนำไปสู่อีกมโนทัศน์ที่อยู่ภายใต้แฉວวงเดียวกันได้ ข้อสังเกตประการหนึ่งเกี่ยวกับตัวแบบทางปริชาณเชิงอุดมคติ คือ เครือข่ายทางความรู้ดังกล่าวจะแตกต่างกันตามแต่ละบุคคล อาทิ เมื่อบุคคลมีอาชีพที่แตกต่างกันก็จะมีเครือข่ายทางความรู้เกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งแตกต่างกัน เช่น ช่างซ่อมรถยนต์ก็จะมีเครือข่ายทางความรู้เกี่ยวกับรถยนต์ที่ละเอียดกว่าบุคคลทั่วไป นอกจากนี้ นามนัยที่ทำหน้าที่เป็นจุดเชื่อมต่อไปยังอีกมโนทัศน์หนึ่งภายใต้แฉວวงหรือเครือข่ายความรู้เดียวกัน ไม่ได้ใช้เพียงตัวแบบเดียว แต่อาจใช้หลายตัวแบบที่เกี่ยวข้อง พิจารณาจากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่า

ว่า ลุง อาจเชื่อมโยงได้หลายแฉວวงเช่นกัน อาทิ ความสัมพันธ์ทางสายเลือด (genealogy) บุคคล เพศ การกำเนิด ความสัมพันธ์แบบพี่น้อง เป็นต้น (Croft, 2003; Evans, 2007; Geeraerts, 2006)

มโนทัศน์ของรถยนต์เชื่อมโยงกับตัวแบบอื่น ๆ นอกเหนือจากตัวรถยนต์เท่านั้น อาทิ ถนน บริษัทที่ผลิต รวมทั้งลักษณะนิสัยของผู้ขับรถแต่ละประเภท เป็นต้น

แม้ว่าการนิยามนามนัยโดยพิจารณาจากการเชื่อมโยงความหมายภายในแฉกเดียวกันจะเป็นคำนิยามที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไป อย่างไรก็ตาม คำนิยามดังกล่าวก็ได้รับความวิพากษ์วิจารณ์เช่นเดียวกัน (Riemer, 2002) โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นเกี่ยวกับ “แฉก” ซึ่งยังไม่มีคำอธิบายในวรรณกรรมทางภาษาศาสตร์อย่างชัดเจนมากเพียงพอว่า แฉกทางความหมาย/แฉกทางมโนทัศน์ แฉกหนึ่ง ๆ มีส่วนประกอบใดบ้าง (Panther & Thornburg, 2007) นอกจากนี้ การกำหนดแฉกทางความหมายแฉกหนึ่งขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล เมื่อประสบการณ์ของแต่ละบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งแตกต่างกัน องค์ความรู้หรือเครือข่ายทางความรู้ที่ประกอบสร้างเป็นแฉกจึงแตกต่างกันตามไปด้วย หรือในบางกรณี การจำแนกความแตกต่างระหว่างกลไกทางปริชาน 2 กลไก ได้แก่ นามนัยและอุปลักษณ์ ผ่านการพิจารณาจากแฉก กล่าวคือ นามนัยเป็นปรากฏการณ์ทางปริชานที่เชื่อมโยงภายในแฉกเดียวกัน ในขณะที่อุปลักษณ์เป็นการเชื่อมโยงข้ามแฉก ก็มีตัวอย่างแย้ง (counterexample) เช่นกัน (Zhang, 2016) รายละเอียดของข้อถกเถียงดังกล่าวจะกล่าวในหัวข้อถัดไป

กล่าวโดยสรุป มุมมองทั้งสองนำเสนอคำนิยามของนามนัยที่แตกต่างกัน มุมมองแบบดั้งเดิมพิจารณาว่า นามนัยเป็นการเชื่อมโยงมโนทัศน์ที่ใกล้ชิดกันดังแสดงผ่านรูปภาพในลักษณะที่ว่า รูปภาพภาษาหนึ่งทำหน้าที่ “แทน” มโนทัศน์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่วนมุมมองทางภาษาศาสตร์ปริชานกำหนดให้นามนัยเป็นกลไกที่เชื่อมมโนทัศน์เข้าด้วยกัน กล่าวคือ มโนทัศน์ต้นแหล่งทำหน้าที่เป็นจุดเชื่อมต่อไปสู่มโนทัศน์เป้าหมายโดยที่ทั้งสองมโนทัศน์อยู่ภายใต้แฉกเดียวกัน ด้วยเหตุนี้ การนิยามปรากฏการณ์นามนัยด้วยมุมมองใดมุมมองหนึ่งอาจไม่ครอบคลุมเพียงพอ จึงต้องพิจารณาจากทั้ง 2 มุมมองเข้าด้วยกัน ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอคุณสมบัติประการสำคัญของนามนัยดังนี้ นามนัยเป็นการเชื่อมโยงทางความหมาย (semantic link) ระหว่างการตีความ 2 แบบ (หรือมากกว่า) ของหน่วยศัพท์หน่วยใดหน่วยหนึ่ง การเชื่อมโยงดังกล่าวมีพื้นฐานมาจากความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดทางมโนทัศน์ (conceptual contiguity) ระหว่างสิ่งอ้างอิง (referent) ของการตีความในแต่ละแบบในลักษณะที่ว่า มโนทัศน์หนึ่งทำหน้าที่เป็นจุดเชื่อมต่อให้เข้าใจอีกมโนทัศน์หนึ่ง เมื่อเกิดการเชื่อมโยงทางความหมายแล้ว มโนทัศน์เป้าหมายจะได้รับการขบเน้นให้โดดเด่นและกลายเป็น

ความหมายเบื้องหน้า (foregrounded) และกลายเป็นความหมายหลักอีกความหมายหนึ่ง ส่วนมโนทัศน์ต้นแหล่งกลายเป็นความหมายเบื้องหลัง (backgrounded)

3) ความแตกต่างระหว่างนามนัยกับอุปลักษณ์ นามนัยและอุปลักษณ์เป็นปรากฏการณ์ทางปริชานเช่นเดียวกัน แต่กลไกทั้งสองมีคุณสมบัติที่แตกต่างกันในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

จากมุมมองดั้งเดิมที่พิจารณานามนัยว่าเป็นปรากฏการณ์ทางปริชานที่เชื่อมโยงมโนทัศน์ที่ใกล้เคียงติดกัน มโนทัศน์ต้นแหล่งจึงทำหน้าที่ “แทน” มโนทัศน์เป้าหมายซึ่งเป็นมโนทัศน์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมโนทัศน์ต้นแหล่ง เช่น *The kettle boiled and bubbled.* ในตัวอย่างข้างต้น กาน้ำร้อนทำหน้าที่แทนน้ำที่บรรจุภายในกาน้ำร้อนนั้น ส่วนอุปลักษณ์เป็นกลไกทางปริชานที่เกี่ยวข้องกับความคล้ายคลึง (similarity) กล่าวคือ มโนทัศน์ทั้งสอง ได้แก่ มโนทัศน์ต้นแหล่งและมโนทัศน์เป้าหมาย จำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์คล้ายคลึงกันบางประการ เช่น ผู้ใช้ภาษาเข้าใจว่าความรักและการเดินทางมีลักษณะบางอย่างที่คล้ายคลึงกัน ความเข้าใจดังกล่าวแสดงผ่านรูปภาพหรือที่เรียกว่าอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ (conceptual metaphor) **ความรักคือการเดินทาง** เป็นต้นว่า ทั้งความรักและการเดินทางต่างก็ต้องมีผู้ร่วมแสดงเหตุการณ์เหมือนกัน รวมทั้งมโนทัศน์ทั้งสองมีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดเหมือนกัน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ความใกล้ชิดทางมโนทัศน์ที่เป็นส่วนสำคัญของการพิจารณาปรากฏการณ์นามนัยนี้หลากหลายหรือแปรเปลี่ยนไปตามบริบทและมุมมองของแต่ละบุคคล (Littlemore, 2015) ดังนั้น การพิจารณาความแตกต่างของนามนัยและอุปลักษณ์จากแง่มุมความใกล้ชิดหรือความคล้ายคลึงทางมโนทัศน์จึงอาจไม่ครอบคลุมเพียงพอ

แง่มุมประการถัดมาที่ใช้จำแนกความแตกต่างระหว่างนามนัยกับอุปลักษณ์ คือ การพิจารณาจากแฉก จากที่กล่าวในตอนต้นว่า นามนัยเป็นการเชื่อมโยงมโนทัศน์ที่อยู่ภายในแฉกเดียวกัน เช่น *The piano is in the bad mood.* จากตัวอย่างข้างต้น ผู้ใช้ภาษาเข้าใจว่า *the piano* หมายถึง ผู้ที่เล่นเปียโน ไม่ใช่เครื่องดนตรี การเข้าใจเช่นนี้เกิดจากผู้ใช้ภาษามีเครือข่ายทางความรู้ว่าเปียโนซึ่งเป็นเครื่องดนตรีและเป็นมโนทัศน์ต้นแหล่งอยู่ในแฉกเดียวกับผู้เล่นเปียโนซึ่งทำหน้าที่เป็นมโนทัศน์เป้าหมาย ส่วนอุปลักษณ์เป็นการเชื่อมโยงมโนทัศน์ข้ามแฉก เช่น ผู้ใช้ภาษาเข้าใจว่าความโกรธคือความร้อน จึงแสดงผ่านรูปภาพ เป็นต้นว่า *เขาโกรธเป็นฟืนเป็นไฟ* ความเข้าใจดังกล่าวเกิดจากการเชื่อมโยงข้ามแฉกระหว่างแฉกต้นแหล่งซึ่งก็คือ ความร้อน แฉกดังกล่าวมีลักษณะเป็นรูปธรรมมากกว่าแฉกเป้าหมายซึ่งก็คือ ความโกรธ ซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรมสูงกว่าหรือเป็นรูปธรรมน้อยกว่า อย่างไรก็ตาม การพิจารณาความต่างระหว่างกลไกทางปริชานทั้งสองจากแฉกมี

ข้อจำกัดเช่นกัน ยกตัวอย่างเช่น ข้อจำกัดในเรื่องของแควดวงหรือเครือข่ายทางความรู้ที่แตกต่างกันตามแต่ละบุคคลรวมทั้งไม่มีรายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นส่วนประกอบของแต่ละแควดวงอย่างชัดเจน นอกจากนี้ ยังมีตัวอย่างแย้งของการพิจารณาความต่างระหว่างอุปลักษณะกับนามนัยจากแควดวงเช่นกัน อาทิ *He is a fox*. (Zhang, 2016) เมื่อพิจารณาจากแควดวงจะพบว่า รูปภาพดังกล่าวเกิดจากการเชื่อมโยงข้ามแควดวงซึ่งเป็นกลไกอุปลักษณะดังจะเห็นได้จากการเชื่อมโยงมโนทัศน์ระหว่างแควดวงมนุษย์กับแควดวงสัตว์ แต่ถ้าพิจารณาอีกมุมมองหนึ่ง ทั้งสองแควดวง ได้แก่ มนุษย์และสัตว์ ต่างอยู่ภายใต้แควดวงเดียวกันซึ่งก็คือ แควดวงสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ดังนั้น การพิจารณาความแตกต่างระหว่างนามนัยกับอุปลักษณะจึงไม่ควรให้ความสำคัญเฉพาะแควดวงเท่านั้น

เมื่อความใกล้ชิดหรือความคล้ายคลึงทางมโนทัศน์รวมทั้งแควดวงไม่สามารถแยกความแตกต่างระหว่างกลไกทางปริชานทั้งสองได้อย่างชัดเจน Zhang (2016) นำเสนอแง่มุมที่ใช้จำแนกความแตกต่างระหว่างปรากฏการณ์ทางปริชานทั้งสองซึ่งก็คือ การเชื่อมโยงทางมโนทัศน์ (mapping) ที่พิจารณาจากทิศทาง (directionality) และการย้อนกลับ (reversibility) ประเด็นทั้งสองแสดงคุณลักษณะที่ต่างกันระหว่างนามนัยกับอุปลักษณะ ดังนี้ อุปลักษณะเป็นการเชื่อมโยงมโนทัศน์จากมโนทัศน์ที่เป็นรูปธรรมน้อยกว่าหรือเป็นนามธรรมมากกว่าไปสู่มโนทัศน์ที่เป็นรูปธรรมมากกว่า การเชื่อมโยงดังกล่าวเกิดขึ้นในทิศทางเดียว (unidirectional) จึงไม่สามารถย้อนกลับได้ ต่างกับนามนัยที่การเชื่อมโยงทางมโนทัศน์สามารถย้อนกลับได้ในประเด็นที่ว่า มโนทัศน์ของ 2 สิ่งสามารถทำหน้าที่ “แทน” กันได้ Radden and Kövecses (1999) กล่าวว่า การย้อนกลับในที่นี่ไม่ได้หมายความว่าเกิดสองทิศทาง (bidirectionality) ยกตัวอย่างเช่น *America* (ทวีปอเมริกา) ที่ทำหน้าที่แทน *United States* (ประเทศสหรัฐอเมริกา) เป็นตัวอย่างของส่วนใหญ่แทนส่วนย่อย หรือ *England* (ประเทศอังกฤษ) ที่ทำหน้าที่แทน *Great Britain* (สหราชอาณาจักร) เป็นตัวอย่างของส่วนย่อยแทนส่วนใหญ่ ตัวอย่างทั้งสองแสดงให้เห็นว่า การเชื่อมโยงด้วยนามนัยอาจเกิดจากส่วนใหญ่แทนส่วนย่อยหรือจากส่วนย่อยแทนส่วนใหญ่ก็ได้ แต่การเชื่อมโยงทั้งสองจะไม่เกิดขึ้นพร้อมกันหรือที่เรียกว่าเกิดขึ้นแบบสองทิศทางนั่นเอง

แม้ว่าการศึกษาในอดีตพยายามจำแนกความแตกต่างระหว่างนามนัยกับอุปลักษณะดังแสดงข้างต้น แต่แนวทางการศึกษากลไกทางปริชานทั้งสองในปัจจุบันแสดงให้เห็นว่า นามนัยและอุปลักษณะตั้งอยู่บนแนวต่อเนื่อง ไม่มีคำอธิบายใดที่ระบุความแตกต่างระหว่างกลไกทางปริชานทั้งสองได้อย่างชัดเจน การศึกษาในปัจจุบันจึงมุ่งนำเสนอปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลไกทั้งสองดังการศึกษาของ

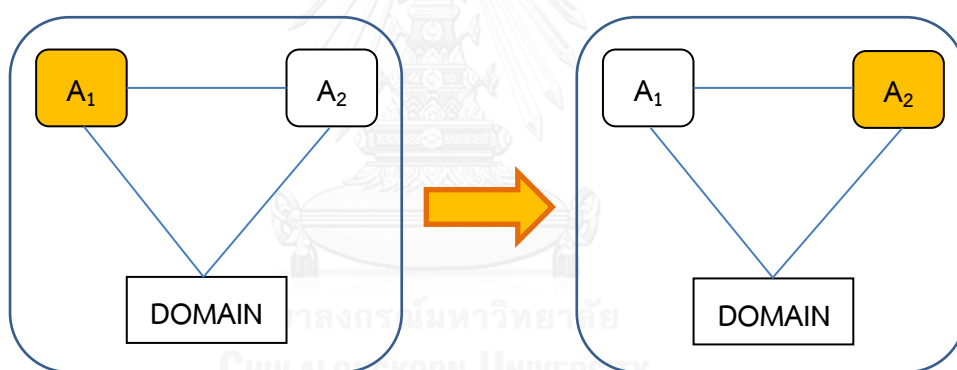
Goossens (1990, 2002) ที่นำเสนอปฏิสัมพันธ์ระหว่างนามนัยกับอุปลักษณ์ที่เรียกว่า *Metaphtonymy* เชนำเสนอปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลไกทั้งสอง 2 ประการ ได้แก่ อุปลักษณ์ที่มาจากนามนัย และนามนัยภายในอุปลักษณ์หรืออุปลักษณ์ภายในนามนัย รายละเอียดของปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวอยู่นอกเหนือขอบเขตของงานวิจัย ผู้วิจัยจึงไม่กล่าวถึงเพียงแต่นำเสนอแนวความคิดหรือแนวทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปเท่านั้น

2.2.2.2 นามนัยในฐานะกลไกทางปริชานของการขยายความหมาย

นามนัยมีบทบาทสำคัญต่อการขยายความหมายในฐานะเครื่องมือ (instrument) ที่พัฒนาทั้งความหมายเชิงเนื้อหาและความหมายทางไวยากรณ์ (Hopper & Traugott, 2003; Traugott & König, 1991) การพัฒนาความหมายทางไวยากรณ์จากความหมายเชิงเนื้อหาของรูปภาษาใดรูปภาษาหนึ่งนำไปสู่การขยายหน้าที่นั่นเอง การศึกษาในอดีตนำเสนอว่า กลไกทางปริชานที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางความหมาย ได้แก่ อุปลักษณ์และนามนัย แต่การศึกษาส่วนใหญ่ระบุว่า อุปลักษณ์เป็นกลไกสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทางความหมายมากกว่านามนัย (Hopper & Traugott, 2003) อย่างไรก็ตาม การศึกษาในระยะต่อมานำเสนอมุมมองที่ต่างออกไปว่า นามนัยเป็นกลไกทางปริชานที่เป็น “พื้นฐาน” มากกว่าอุปลักษณ์ (Barcelona, 2000) เนื่องจากกระบวนการดังกล่าวให้คำอธิบายเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางความหมายได้อย่างครอบคลุมและสมบูรณ์มากกว่าอุปลักษณ์ (Traugott & König, 1991) เช่น คำอธิบายในประเด็นของความสัมพันธ์แบบส่วนย่อย-ส่วนใหญ่รวมทั้งการชี้บ่งเป็นนัยจากการสนทนา (conversational implicature)

Langacker (2008) กล่าวว่า นามนัยเป็นจุดกำเนิดหรือต้นแหล่งของปรากฏการณ์พหุนัยความหมายที่หลากหลายซึ่งเป็นผลจากปรากฏการณ์ดังกล่าวบางความหมายพัฒนามาจากการชี้บ่งเป็นนัยจากการสนทนา กล่าวคือ ผู้รับสารสามารถเข้าใจความหมายที่ผู้ส่งสารนำเสนอผ่านการอนุมานจากการใช้ในสถานการณ์การสื่อสารจริง ความหมายที่อนุมานได้จากบริบทปรากฏร่วมกับความหมายประจำรูปซึ่งเป็นความหมายเชิงเนื้อหาเพียงแต่ไม่ได้รับการขบเน้นให้โดดเด่นเท่านั้น กล่าวอีกนัยหนึ่ง ความหมายดังกล่าวเป็นความหมายแฝง เมื่อผู้ใช้ภาษาสามารถอนุมานความหมายดังกล่าวและใช้อย่างต่อเนื่องจนเป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปแล้ว ความหมายเชิงอนุมานจะเปลี่ยนแปลงสถานะจากเดิมที่เป็นความหมายแฝงกลายเป็นความหมายประจำรูปอีกความหมายหนึ่ง การเข้าใจความหมายดังกล่าวโดยอาศัยบริบทเรียกว่า การอนุมานเชิงวัจนปฏิบัติ (pragmatic inference)

หรือ การแข็งแรงแรงขึ้นของความหมายทางวัจนปฏิบัติ (pragmatic strengthening)⁹ (Eckardt, 2011; Traugott, 1988, 2003; Traugott & Dasher, 2002; กิ่งกาญจน์ เทพกาญจนา, 2559) จากคำอธิบายข้างต้นจะเห็นได้ว่า นามนัยสัมพันธ์กับการข้บเน้นให้โดดเด่นในลักษณะที่ว่า รูปภาษาหนึ่งแสดงความหมายแบบหนึ่งซึ่งเป็ความหมายที่ได้รับการข้บเน้นให้โดดเด่น พร้อมกันนี้ รูปภาษาดังกล่าวยังประกอบด้วยความหมายอื่นเช่นกัน แต่ความหมายเหล่านั้นไม่ได้รับการข้บเน้นให้โดดเด่นเท่าเทียมกับความหมายประจำรูป เมื่อเกิดการย้ายจุดเน้น (shift in profiling) ด้วยกลไกทางปริชานนามนัยในลักษณะที่ว่า ความหมายประจำรูปทำหน้าที่เป็นจุดเชื่อมต่อให้เข้าใจอีกความหมายหนึ่ง ความหมายดังกล่าวซึ่งเดิมเป็ความหมายเบื้องหลังกลับได้รับการข้บเน้นให้โดดเด่นและพัฒนาเป็ความหมายประจำรูปอีกนัยหนึ่งหรือความหมายเบื้องหน้า ในขณะที่ความหมายดั้งเดิมกลายเป็ความหมายเบื้องหลัง อาจกล่าวได้ว่า การเปลี่ยนแปลงจุดเน้นทางความหมายดังแสดงในภาพที่ 2.3 ก่อให้เกิดความหมายใหม่ซึ่งนำไปสู่ปรากฏการณ์พหุนัยตามที่ Langacker กล่าวนั่นเอง

ภาพที่ 1

ภาพที่ 2

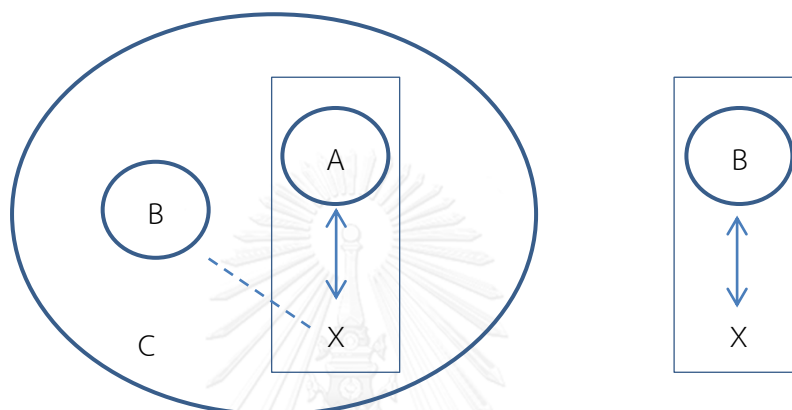
ภาพที่ 2.3 แสดงการเปลี่ยนแปลงการข้บเน้นความหมายให้โดดเด่น

(ปรับจาก Koch, 2016)

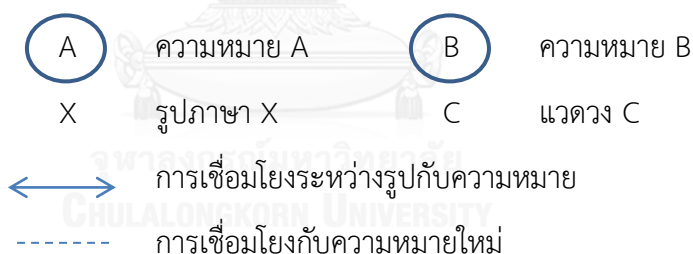
จากภาพที่ 2.3 เมื่อพิจารณากรอบที่ 1 ในเหตุการณ์หรือแวดวงหนึ่ง ความหมาย A_1 เป็ความหมายประจำรูป และผู้ใช้ภาษาสามารถอนุมานความหมาย A_2 ได้จากปริบท อาจกล่าวได้ว่า

⁹ Traugott and König (1991) เรียกว่า strengthening of informativeness and conventionalizing of conversational inference ส่วน Heine, Claudi, and Hünemeyer (1991) เรียกว่า การตีความจากปริบท (context-induced reinterpretations)

ความหมาย A_1 เป็นความหมายเบื้องหน้า ส่วนความหมาย A_2 เป็นความหมายเบื้องหลัง เมื่อความหมาย A_2 ได้รับการยอมรับและใช้อย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นความหมายประจำรูป ความหมายดังกล่าวจึงได้รับการขยับเน้นให้โดดเด่นและกลายเป็นความหมายเบื้องหน้าแทนความหมาย A_1 ส่วนความหมาย A_1 กลายเป็นความหมายเบื้องหลังดังแสดงในกรอบที่ 2 การขยายความหมายที่เป็นผลมาจากกลไกทางปริชานนามนัยเรียกว่า **การขยายความหมายด้วยนามนัย** (metonymization) ดังแสดงในภาพที่ 2.4 ดังนี้

ภาพที่ 2.4 แสดงการขยายความหมายด้วยนามนัย

จากภาพข้างต้น เดิมรูปภาษา X มีความหมาย A แต่ต่อมาเกิดการเชื่อมโยงทางความหมายระหว่างรูปภาษาดังกล่าวกับความหมาย B การเชื่อมโยงทางความหมายนี้เป็นผลมาจากกลไกทางปริชานนามนัยที่ความหมายทั้งสองอยู่ภายใต้แฉวงเดียวกัน คือ แฉวง C จึงเกิดการย้ายจุดเน้นทางความหมายดังแสดงในภาพที่ 2.3 เมื่อความหมายใหม่นี้กลายเป็นความหมายที่ใช้โดยทั่วไปความหมายดังกล่าวก็จะกลายเป็นความหมายประจำรูปอีกความหมายหนึ่ง

ด้วยเหตุที่ว่า การขยายความหมายรูปแบบต่าง ๆ สามารถอธิบายผ่านกลไกทางปริชานนามนัยได้ การศึกษาจำนวนมากจึงนำเสนอว่า นามนัยมีบทบาทต่อการขยายความหมายซึ่งนำไปสู่การขยายหน้าที่เชิงไวยากรณ์ (หรือ การกลายเป็นรูปไวยากรณ์) ยกตัวอย่างเช่น การศึกษาของ Rhee

(2012) ที่นำเสนอการขยายหน้าที่ของรูปภาษา *-(ta)nikka* ในภาษาเกาหลีจากคำเชื่อมอนุพากย์ (clausal connective) ที่บ่งชี้สาเหตุของการกระทำ (causality) ดังตัวอย่างที่ (27) สื่อนุภาคที่ปรากฏท้ายประโยค (sentence-final particles) ที่บ่งชี้ความหมายการเน้นย้ำ (emphatic) ดังตัวอย่างที่ (28)

(27) *pi-ka o-nikka chwup-ta*
rain-NOM come-CAUSE be.cold-DEC
'It is cold because it's raining.'

(28) *ne cengmal wuski-n-tannikka*
you really make.laugh-PRS-SFP
'You are really funny/ridiculous.'

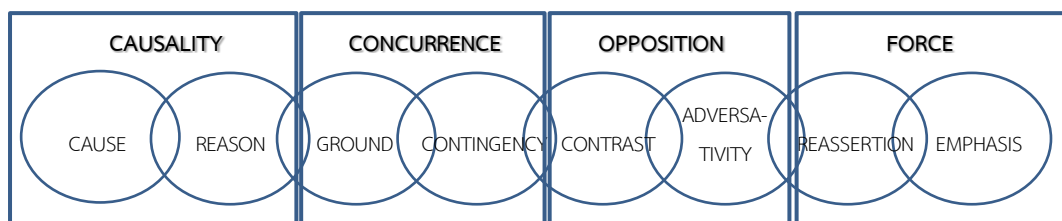
ผู้ศึกษาระบุว่า การเปลี่ยนแปลงหน้าที่ (functional change) ดังกล่าวเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางความหมายที่พัฒนามาจากกลไกทางปริชานนามนัย ผู้วิจัยจะสรุปเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องซึ่งก็คือบทบาทของนามนัยในการขยายความหมายดังต่อไปนี้

ผู้ศึกษากล่าวว่า หากพิจารณาโดยภาพรวม การเปลี่ยนแปลงจากหน้าที่ดั้งเดิมเป็นอนุภาคลงท้ายประโยคที่แสดงการเน้นย้ำเกิดขึ้นอย่างฉับพลันและปราศจากแรงจูงใจ แต่จากการศึกษาหลักฐานเชิงประวัติ ผู้ศึกษาพบว่า การขยายหน้าที่ดังกล่าวเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงที่ค่อยเป็นค่อยไปซึ่งประกอบด้วยกระบวนการย่อย ๆ หลายกระบวนการและการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไม่ได้เกิดขึ้นด้วยเหตุบังเอิญหรือปราศจากแรงจูงใจใด ๆ Rhee นำเสนอการเชื่อมโยงทางโมโนทัศน์ซึ่งนำไปสู่การขยายความหมายของ *-(ta)nikka* จากการบ่งชี้สาเหตุของการกระทำสู่การเน้นย้ำซึ่งส่งผลต่อการขยายหน้าที่ในภาพที่ 2.5

การขยายความหมายรูปแบบข้างต้นพัฒนามาจากการละอนุพากย์ กล่าวคือ ในภาษาเกาหลีอนุพากย์รองซึ่งประกอบด้วยคำเชื่อมท้ายอนุพากย์จะปรากฏหน้าอนุพากย์หลัก เมื่อละอนุพากย์หลักผู้สื่อสารต่างก็ต้องอนุมานความหมายของอนุพากย์หลักโดยมีพื้นฐานมาจากความหมายของอนุพากย์รองที่ปรากฏอยู่ และความหมายที่อนุมานจะต้องเข้ากับบริบท (compatible) อย่างเหมาะสม อาจกล่าวได้ว่า การละมีบทบาทต่อการขยายหน้าที่ของตัวบ่งชี้ทางไวยากรณ์ (grammatical marker)

หลายตัวบ่งชี้ บทบาทของการละดังกล่าวไม่ได้พบเฉพาะภาษาเกาหลีเท่านั้น แต่ยังพบในภาษาญี่ปุ่น เช่นกัน (Okamoto, 2003)¹⁰

ภาพที่ 2.5 แสดงการเชื่อมโยงทางมโนทัศน์ซึ่งนำไปสู่การขยายความหมายของ *-(ta)nikka* ในภาษาเกาหลี

ภาพที่ 2.5 ข้างต้นแสดงการเชื่อมโยงทางความหมายของ 8 มโนทัศน์ใน 4 แฉก ดังนี้ [CAUSALITY > CONCURRENCE > OPPOSITION > FORCE] ด้วยกลไกนามนัย ความเชื่อมโยงทางมโนทัศน์ทั้ง 8 มีดังต่อไปนี้

มโนทัศน์ CAUSE และ REASON แตกต่างกันในด้านระดับของการเป็นผู้กระทำ (degrees of agentivity) กล่าวคือ มโนทัศน์ CAUSE เกี่ยวข้องกับผู้กระทำที่แสดงเหตุการณ์โดยตรงและเป็นผู้กระทำทางกายภาพ (physical agent) ส่วนมโนทัศน์ REASON เกี่ยวข้องกับผู้กระทำที่ไม่ได้แสดงเหตุการณ์โดยตรงและเป็นผู้กระทำทางปริชาน (cognitive agent) ซึ่งก็คือผู้ที่ไม่ได้กระทำเหตุการณ์เชิงกายภาพที่สามารถรับรู้ได้โดยประสาทสัมผัส แต่มโนทัศน์ทั้งสองอยู่ภายใต้แฉกเดียวกัน คือ CAUSALITY หรือการแสดงสาเหตุของการกระทำ

แม้ว่ามโนทัศน์ REASON และ GROUND จะเชื่อมโยงกันทางด้านเหตุผลของการกระทำหรือเหตุการณ์ที่เป็นปฏิบัติการภายในจิตใจ (mental operation) แต่มโนทัศน์ทั้งสองแตกต่างในประเด็นต่อไปนี มโนทัศน์ REASON จะเป็นเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับแรงทางปริชาน (cognitive force) (มีแรงกระตุ้นผลักดันให้ผู้กระทำทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง) ส่วนมโนทัศน์ GROUND จะเกี่ยวข้องกับหลักการหรือเหตุผลโดยทั่วไป

¹⁰ Okamoto (2003) อธิบายบทบาทของนามนัยในการวิเคราะห์ใหม่ทางหน้าที่ (functional reanalysis) ของสัทอรรถทางไวยากรณ์ (grammatical morpheme) *koto* ในภาษาญี่ปุ่น จากหน้าที่ดั้งเดิม คือ ตัวนำส่วนเติมเต็ม (complementizer) ที่แสดงสถานะหรือเหตุการณ์ที่เป็นนามธรรมสู่หน้าที่ใหม่ คือ อนุภาคท้ายประโยคที่บ่งชี้ทัศนภาวะ (modality) 2 ประเภท ได้แก่ การกล่าวชี้แนะ (directive) และการอุทาน (exclamatory)

ส่วนมโนทัศน์ GROUND และ CONTINGENCY เกี่ยวข้องกันในลักษณะที่ว่า ทั้งสองแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์หรือสภาวะ 2 สภาวะที่ปรากฏต่อเนื่องกัน มโนทัศน์ทั้งสองจึงอยู่ในแควดวงเดียวกัน คือ CONCURRENCE แต่มโนทัศน์ GROUND จะแสดงเหตุผลเบื้องหลังระหว่าง 2 เหตุการณ์ ส่วนมโนทัศน์ CONTINGENCY เน้นที่ภูมิหลังของเหตุการณ์ อาจไม่ได้แสดงความสัมพันธ์เชิงเหตุผลมากเท่าเทียมกับมโนทัศน์ GROUND

ความเชื่อมโยงทางมโนทัศน์ลำดับต่อมา คือ ความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ CONTINGENCY และ CONTRAST ทั้งสองมโนทัศน์แสดงเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกัน แต่มโนทัศน์ CONTINGENCY แสดงความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่าง 2 เหตุการณ์ ส่วนมโนทัศน์ CONTRAST เน้นที่ความต่างระหว่าง 2 เหตุการณ์

ส่วนมโนทัศน์ CONTRAST และ ADVERSATIVITY อยู่ภายใต้แควดวงเดียวกัน คือ OPPOSITION ซึ่งหมายถึง ความขัดแย้งระหว่าง 2 เหตุการณ์หรือสภาวะ ความแตกต่างระหว่างมโนทัศน์ทั้งสอง คือ มโนทัศน์ CONTRAST จะเกี่ยวข้องกับการตัดสินคุณค่า (value judgment) ซึ่งเน้นไปที่ความแตกต่าง แต่มโนทัศน์ ADVERSATIVITY จะเน้นไปที่จุดใดจุดหนึ่งระหว่างสิ่งของหรือเหตุการณ์ 2 อย่าง และมองว่าอีกฝั่งหนึ่งคือศัตรูที่ต้องเอาชนะ

สำหรับมโนทัศน์ ADVERSATIVITY และ REASSERTION แสดงถึงอุปสรรคอาจจะเป็นอุปสรรคที่ปรากฏขึ้นจริง หรืออุปสรรคในจินตนาการก็ได้ สำหรับอุปสรรคของมโนทัศน์ ADVERSATIVITY คือ ฝ่ายตรงข้าม ส่วนมโนทัศน์ REASSERTION คือ การกล่าวซ้ำถ้อยความ อุปสรรคของมโนทัศน์ดังกล่าว คือ ขนบในการกล่าวทางอ้อม (discursive norm) ว่า ถ้อยความใดที่กล่าวแล้ว ไม่สามารถกล่าวซ้ำอีกครั้งได้

มโนทัศน์คู่สุดท้าย คือ REASSERTION และ EMPHASIS ทั้งสองมโนทัศน์เชื่อมโยงกันด้วยการเพิ่มความสนใจ (แรง) ให้กับสิ่งที่สื่อสาร มโนทัศน์ REASSERTION เกี่ยวข้องกับการกล่าวซ้ำซึ่งเปรียบเสมือนการเน้นให้คู่สนทนาสนใจสิ่งที่ผู้พูดกำลังสื่อสาร และมโนทัศน์ EMPHASIS เกี่ยวข้องกับการเน้นหรือเพิ่มจุดสนใจให้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ด้วยเหตุที่ว่า มโนทัศน์แต่ละคู่แสดงความหมายบางประการที่เชื่อมโยงกัน การเชื่อมโยงดังกล่าวเป็นผลมาจากกลไกทางปริชานนามนัยที่มโนทัศน์หนึ่งทำหน้าที่เป็นจุดเชื่อมต่อให้เข้าใจหรือเข้าถึงอีกมโนทัศน์หนึ่ง ดังนั้น มโนทัศน์ทั้ง 8 จึงสามารถเชื่อมโยงกันดังภาพที่ 2.5 ข้างต้น อนึ่ง การ

เชื่อมโยงทางมโนทัศน์ดังกล่าวไม่ได้เกิดขึ้นโดยปราศจากแรงจูงใจใด ๆ แต่พัฒนามาจากการอนุมาน
ความหมายเชิงวิจันปฏิบัติดังแสดงโดยสรุปดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.2 แสดงการอนุมานเชิงวิจันปฏิบัติจากคำเชื่อมอนุพากย์ที่แสดงสาเหตุของการกระทำสู่
อนุภาคท้ายประโยคที่แสดงการเน้นย้ำของรูปภาษา *-(ta)nikka* ในภาษาเกาหลี (A คือ ประพจน์ของ
อนุพากย์รอง และ B คือ ประพจน์ของอนุพากย์หลัก)

ความหมาย ดั้งเดิม	การอนุมานความหมายของคู่สนทนา			
	สิ่งที่คู่ สนทนาได้ ยิน	สิ่งที่ปรากฏตามหลัง เมื่อ <i>-(ta)nikka</i> เป็นคำเชื่อม	สิ่งที่คู่สนทนา เข้าใจ	สิ่งที่คู่สนทนาอนุมาน
สาเหตุ/ เหตุผล	เนื่องจาก A	ผลที่ตามมา	ดังนั้น B	<p>[B เป็นผลของ A]</p> <ul style="list-style-type: none"> • สภาวะปัจจุบัน คือ ผลของ A • สภาวะปัจจุบันยืนยัน ความสมเหตุสมผลของ A • >> การกล่าวยืนยัน (reassertion)
ความ ต่อเนื่องของ เหตุการณ์	เหตุการณ์ที่ เกิดขึ้น หลังจาก A คือ ...	เหตุการณ์ต่อเนื่อง	ในเวลา เดียวกับ B	<p>[B เกิดขึ้นหลังจาก หรือในขณะที่เดียวกับ A]</p> <ul style="list-style-type: none"> • สภาวะปัจจุบันต้อง เป็น เหตุการณ์ ที่เกี่ยวข้องกับ A • >> การกล่าวยืนยัน
ความ ขัดแย้ง/ สภาวะตรง ข้าม	แม้ว่า A	เหตุการณ์ที่ไม่ สอดคล้องกัน	ตรงข้ามกับ B	<p>[B ตรงข้ามกับ A]</p> <ul style="list-style-type: none"> • ผู้พูดพูดบางอย่างอีก ครั้ง แม้ว่าสิ่งนั้นจะ พูดไปแล้ว • >> การกล่าวซ้ำ • บางสิ่งเกิดขึ้น แม้ว่า ผู้พูดจะพูด A หรือ A ชัดเจนอยู่แล้ว • >> การกล่าวยืนยัน อย่างหนักแน่น

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่า ความหมายดั้งเดิมของ *-(ta)nikka* ได้แก่ การบ่งชี้สาเหตุของการกระทำ ความต่อเนื่องของเหตุการณ์ (contingency) และความขัดแย้ง (contrast) หรือสภาวะตรงข้าม (adversativity) สามารถขยายความหมายสู่การเน้นย้ำ ยกตัวอย่างเช่น การบ่งชี้สาเหตุ/เหตุผลของการกระทำ เมื่อรูปภาษา *-(ta)nikka* ปรากฏทำอนุพากย์รอง และอนุพากย์หลักถูกละ คู่สนทนาจึงอนุมานความหมายใหม่ว่า อนุพากย์หลักที่ละเป็นผลของอนุพากย์รอง (ดังนั้น B) ความหมายที่อนุมานได้แสดงให้เห็นถึงสภาวะปัจจุบันว่า สภาวะดังกล่าวเป็นผลมาจาก A และการกล่าวถึงสภาวะดังกล่าวช่วยยืนยันถึงความสมเหตุสมผลของ A หรือที่เรียกว่าเป็นการกล่าวยืนยันนั่นเอง

การศึกษาข้างต้นเป็นตัวอย่างของงานวิจัยที่นำเสนอบทบาทของนามนัยในการเชื่อมโยงทางความหมายหรือมโนทัศน์ การเชื่อมโยงทางความหมายดังกล่าวมาจากการอนุมานเชิงวัจนปฏิบัติหรือการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง อาจกล่าวได้ว่า นามนัยเป็นกลไกทางปริชาณที่เกี่ยวข้องกับการใช้รูปภาษาใดรูปภาษาหนึ่งเพื่อเชื่อมโยงไปสู่มโนทัศน์หรือความหมายที่เกี่ยวข้องโดยที่ความหมายนั้นไม่ใช่ความหมายประจำรูป แต่ผู้ใช้ภาษาสามารถเข้าใจความหมายดังกล่าวผ่านการอนุมานจากบริบท หลังจากนั้น ความหมายที่ได้จากการอนุมานกลายเป็นความหมายประจำรูปเนื่องด้วยการใช้จนผู้คนในชุมชนภาษา (speech community) ยอมรับ (Paradis, 2011) ความหมายที่พัฒนามาจากการอนุมานเชิงวัจนปฏิบัติดังตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงแนวต่อเนื่อง (continuum) ระหว่างอรรถศาสตร์กับวัจนปฏิบัติศาสตร์ซึ่งเป็นศาสตร์ที่ไม่สามารถแยกพิจารณาได้อย่างชัดเจน (Panther & Thornburg, 2007) กล่าวคือ ความหมายประจำรูปอีกความหมายหนึ่งพัฒนามาจากการใช้ในสถานการณ์จริง

2.2.3 การวิเคราะห์ใหม่ในฐานะกลไกทางภาษาของการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์

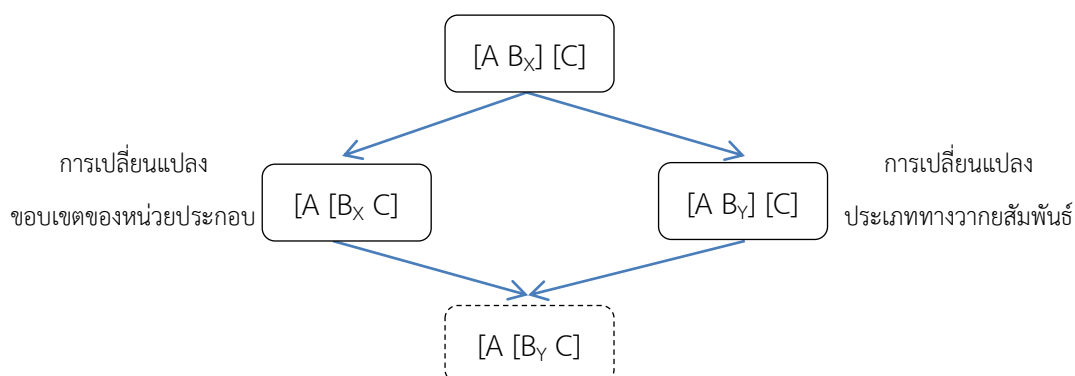
การวิเคราะห์ใหม่เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงของถ้อยความ (expression) ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงในระดับโครงสร้างผิว (surface structure) ด้วยเหตุนี้ กลไกดังกล่าวจึงไม่สามารถสังเกตได้ (Langacker, 1977; Lehmann, 2004) Hopper and Traugott (2003) กล่าวว่า การวิเคราะห์ใหม่เป็นกลไกที่สำคัญที่สุดของการกลายเป็นรูปไวยากรณ์ กลไกดังกล่าวมีผลให้คุณสมบัติทางไวยากรณ์ซึ่งประกอบด้วยคุณสมบัติทางสัทธิกรและวากยสัมพันธ์ (morphosyntactic properties) รวมทั้งคุณสมบัติทางความหมาย (semantic properties) ของรูปภาษาเปลี่ยนแปลงไป

การเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการตีความและนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงกฎ (rule change)

Traugott (2011) จำแนกการวิเคราะห์ใหม่เป็น 2 ประเภท ได้แก่ (1) **การวิเคราะห์ใหม่ทางความหมาย** (semantic reanalysis) และ (2) **การวิเคราะห์ใหม่ทางโครงสร้าง** (syntactic reanalysis) การวิเคราะห์ใหม่ทั้ง 2 ประเภทพอสรุปได้ดังนี้

การวิเคราะห์ใหม่ทางความหมายเป็นกระบวนการจัดเรียงความหมายรูปแบบใหม่ (semantic reorganization) โดยองค์ประกอบทางความหมายที่สำคัญยังคงปรากฏอยู่ กล่าวคือ รูปภาษาหนึ่ง ๆ อาจประกอบด้วยความหมายที่หลากหลาย หากเป็นความหมายประจำรูปดั้งเดิม ความหมายก็จะมี การจัดเรียงแบบหนึ่ง แต่เมื่อเกิดการวิเคราะห์ใหม่ทางความหมายแล้ว การจัดเรียงความหมายก็จะเปลี่ยนแปลงไป ความหมายที่พัฒนามาจากการอนุมานได้รับการขบขันให้โดดเด่นกว่าความหมายประจำรูปดั้งเดิม การวิเคราะห์ใหม่ทางความหมายดังกล่าวนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางความหมาย (Eckardt, 2006) ในการศึกษาครั้งนี้ กลไกดังกล่าวผลักดันให้ความหมายซึ่งบ่งเป็นนัยจากการสนทนาหรือความหมายที่เกิดจากการอนุมานภายในบริบท (pragmatic meaning) กลายเป็นความหมายประจำรูป (conventionalized meaning) การวิเคราะห์ใหม่ดังกล่าวเรียกว่า การแข็งแรงแจ้งขึ้นของความหมายทางวิจนปฏิบัติหรือการอนุมานเชิงวิจนปฏิบัติตามที่ผู้วิจัยกล่าวในหัวข้อที่ผ่านมา

สำหรับการวิเคราะห์ใหม่ทางโครงสร้าง Langacker (1977) จำแนกการวิเคราะห์ใหม่ดังกล่าวเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การแบ่งขอบเขตใหม่ (resegmentation) และการสร้างโครงสร้าง/ความหมายรูปแบบใหม่ (syntactic/semantic reformulation) การแบ่งขอบเขตใหม่ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ใหม่ทางโครงสร้างแบบแรกจำแนกเป็น 3 ประเภทย่อย ได้แก่ **การสูญเสียขอบเขต** (boundary loss) **การสร้างขอบเขตใหม่** (boundary creation) และ **การย้ายขอบเขต** (boundary shift) นอกจากการวิเคราะห์ใหม่จะเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงในระดับโครงสร้างเล็กหรือหน่วยประกอบแล้ว กลไกดังกล่าวยังเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงประเภททางวากยสัมพันธ์เช่นกัน การเปลี่ยนแปลงทั้งสองอันเป็นผลมาจากการวิเคราะห์ใหม่ทางโครงสร้างสามารถแสดงตามภาพที่ 2.6 ดังต่อไปนี้

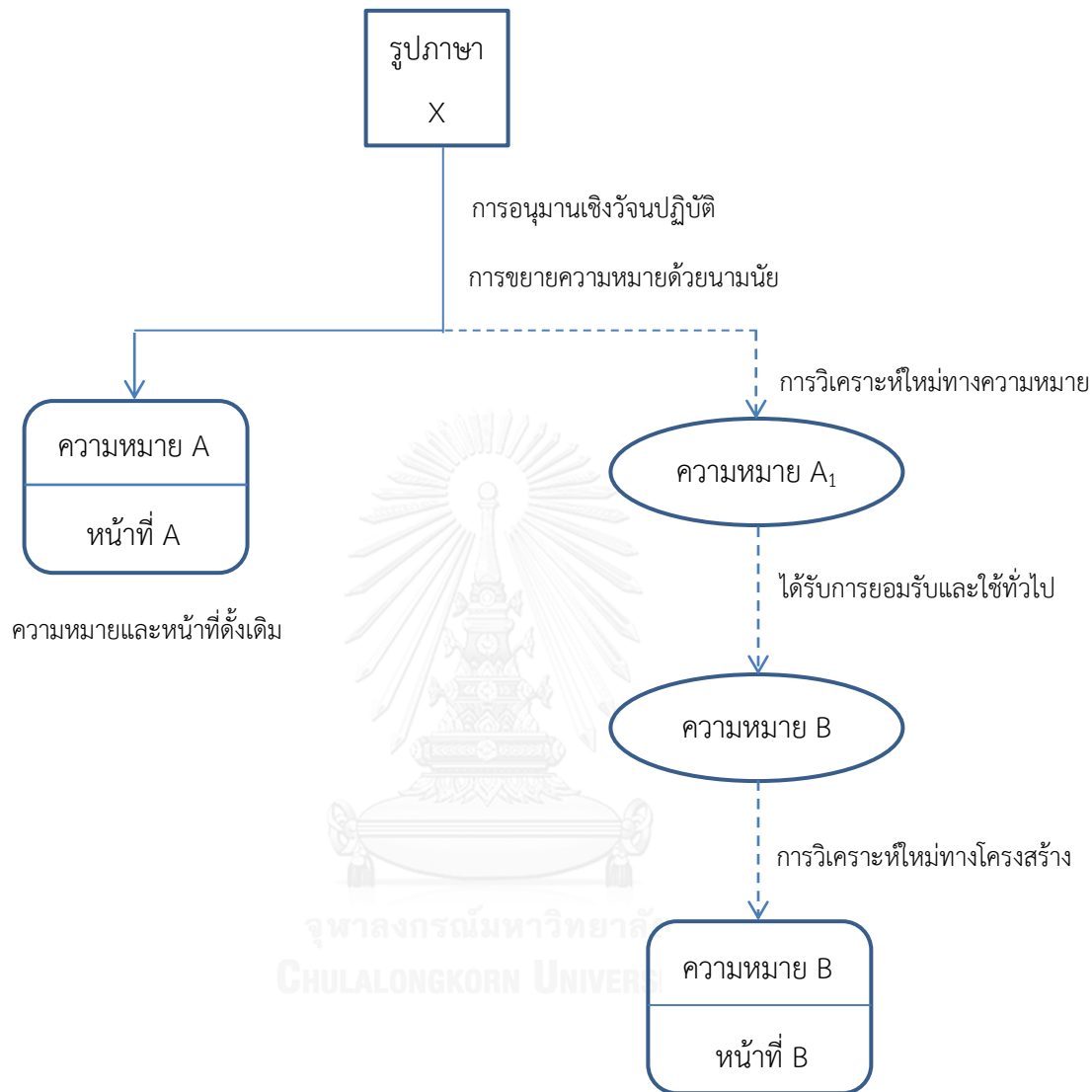
ภาพที่ 2.6 แสดงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของหน่วยประกอบและประเภททางวากยสัมพันธ์

จากการวิเคราะห์ใหม่

(เอกสารประกอบการสอนวิชาหัวข้อคัตสรรทางภาษาศาสตร์ หัวข้อ “การกลายเป็นรูปไวยากรณ์”)

Harris and Campbell (1995) นำเสนอการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลจากการวิเคราะห์ใหม่ทางโครงสร้าง 3 ประการ ได้แก่ (1) **การเปลี่ยนแปลงในระดับโครงสร้างแบบลดทอน** การเปลี่ยนแปลงในระดับดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงขอบเขตของหน่วยประกอบ เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงที่หน่วยประกอบเนื่องด้วยการวิเคราะห์ใหม่ทางโครงสร้างแล้ว โครงสร้างแบบลดทอนก็เปลี่ยนแปลงตามไปด้วยดังแสดงในภาพที่ 2.6 จากเดิม $[A B_x] [C] \rightarrow [A [B_x C]]$ (2) **การเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์** ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์จะพิจารณาความสัมพันธ์ที่ว่า รูปภาษารูปหนึ่งสัมพันธ์กับคำกริยาในลักษณะใด เป็นประธาน กรรมตรง หรือกรรมรอง เมื่อรูปภาษารูปหนึ่งผ่านกระบวนการวิเคราะห์ใหม่ทางโครงสร้าง จากเดิมที่เคยมีความสัมพันธ์กับคำกริยาแบบหนึ่ง อาจเปลี่ยนเป็นความสัมพันธ์แบบอื่นก็ได้ และ (3) **การเปลี่ยนแปลงด้านความยึดเหนี่ยวภายใน (cohesion)** ความยึดเหนี่ยวภายในในที่นี้แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างรูปภาษาที่อยู่ใกล้กัน หากรูปภาษาทั้งสองมีความยึดเหนี่ยวภายในสูงก็จะไม่สามารถแทรกรูปภาษาอื่นใดระหว่างรูปภาษาทั้งสองได้ การวิเคราะห์ใหม่ทางโครงสร้างอาจส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความยึดเหนี่ยวภายใน ยกตัวอย่างเช่น *be going to > be gonna* หรือ *let us > let's > lets* จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า สัทอรรถที่ปรากฏข้างหลังรวมกับสัทอรรถที่ปรากฏข้างหน้าและไม่อนุญาตให้มีรูปภาษาหรือสัทอรรถอื่นใดมาแทรกกระหว่างสัทอรรถทั้งสองได้

กล่าวโดยสรุป กลไกทั้ง 2 ได้แก่ นามนัยและการวิเคราะห์ใหม่ ผลักดันหรือขับเคลื่อนให้รูปภาษาหนึ่งขยายความหมายและขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ กล่าวคือ นามนัยเป็นกลไกสำคัญที่ก่อให้เกิดการขยายความหมายจากโน้ตศัพท์ที่ใกล้ชิดกันหรือความสัมพันธ์ระหว่างโน้ตศัพท์ที่โน้ตศัพท์ต้นแหล่งทำหน้าที่เป็นจุดเชื่อมต่อให้เข้าใจโน้ตศัพท์เป้าหมายภายใต้เงื่อนไขที่ว่า โน้ตศัพท์ทั้งสองอยู่ในแวดวงความหมายเดียวกันดังจะสังเกตได้จากรูปภาพหนึ่งซึ่งเดิมแสดงความหมายประจำรูปแบบหนึ่ง แต่ความหมายประจำรูปแบบนั้นสามารถเชื่อมโยงไปยังความหมายอื่นที่ใกล้เคียงหรืออยู่ในแวดวงเดียวกัน กระบวนการดังกล่าวนำไปสู่การวิเคราะห์ใหม่ทางความหมาย เมื่อความหมายที่ได้จากการอนุมานได้รับการยอมรับและนำไปใช้อย่างแพร่หลายจนกลายเป็นความหมายประจำรูปอีกความหมายหนึ่ง การขยายความหมายดังกล่าวจึงส่งผลให้เกิดการวิเคราะห์ใหม่ทางโครงสร้างและนำไปสู่การขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ในลักษณะที่ว่า รูปภาษาหนึ่งมีหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์เพิ่มเติมจากหน้าที่ดั้งเดิม ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกทั้งสอง ได้แก่ นามนัยกับการวิเคราะห์ใหม่ สามารถแสดงโดยสรุปดังภาพที่ 2.7 ต่อไปนี้

ภาพที่ 2.7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างนามนัยกับการวิเคราะห์ใหม่
ที่มีผลต่อการขยายความหมายและการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์

2.2.4 ความสำคัญของปริบทที่มีผลต่อการขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์

การศึกษาในอดีตนำเสนอว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความหมายเชิงไวยากรณ์มีหลายปัจจัย ไม่ว่าจะเป็น **ความถี่ในการใช้**¹¹ (frequency) **การอนุมาน** (inference) **การถ่ายโอนทางความหมาย** (semantic transfer) **การชี้บ่งเป็นนัย** (semantic implication) ได้แก่ การเจือจางทางความหมาย (semantic bleaching) หรือการสร้างความหมายแบบไม่เฉพาะเจาะจง (semantic generalization) นอกจากนี้แล้ว ปริบทก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการพัฒนาความหมายเชิงไวยากรณ์ซึ่งนำไปสู่การขยายหน้าที่ได้เช่นกัน

Heine (2002) กล่าวว่า พัฒนาการของประเภททางไวยากรณ์ (grammatical categories) ประเภทต่าง ๆ ถูกขับเคลื่อนด้วยปริบท (context-driven) ด้วยเหตุนี้ การวิเคราะห์ปริบทที่หลากหลายจึงเปรียบเสมือนเครื่องมือที่เป็นประโยชน์สำหรับการสืบสร้างหรือระบุพัฒนาการของการกลายเป็นรูปไวยากรณ์หรือการขยายหน้าที่ของรูปภาษาใดรูปภาษาหนึ่ง ก่อนที่จะนำเสนอกรอบความคิด (scenario) เพื่อแสดงว่าปริบทมีผลต่อการพัฒนาความหมายเชิงไวยากรณ์ได้อย่างไร ผู้วิจัยจะขออธิบายศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกรอบความคิดดังกล่าว

ความหมายดั้งเดิมหรือความหมายต้นแหล่ง (source meaning) เป็นความหมายเชิงเนื้อหาของรูปภาษาใดรูปภาษาหนึ่งก่อนผ่านกระบวนการกลายเป็นรูปไวยากรณ์ ส่วน **ความหมายเป้าหมาย** (target meaning) เป็นความหมายใหม่หรือความหมายเชิงไวยากรณ์ที่เป็นผลจากกระบวนการดังกล่าว

ปริบทเชื่อม (bridging context) เป็นปริบทที่สำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทางความหมาย หากพิจารณาจากมุมมองทางวัจนปฏิบัติ ความหมายที่เกิดขึ้นในปริบทดังกล่าวเทียบได้กับความหมายที่เกิดจากการอนุมาน หรือที่เรียกว่า ความหมายชี้บ่งเป็นนัยจากการสนทนา ความหมายทั้งสองประเภทไม่ใช่ความหมายประจำรูป แต่เป็นความหมายที่เกิดจากการคาดเดาหรืออนุมานจากผู้รับสาร โดยที่ผู้ส่งสารไม่ได้ระบุหรือแสดงความหมายดังกล่าวอย่างชัดเจน คุณสมบัติสำคัญของปริบทเชื่อมคือ ปริบทเชื่อมเป็นปริบทที่กระตุ้นกลไกการอนุมานว่ามีความหมายอีกนัยหนึ่งนอกเหนือจากความหมายประจำรูปและผู้ใช้ภาษาอาจตีความรูปภาษาหนึ่ง ๆ ตามความหมายที่ไม่ใช่ความหมาย

¹¹ เมื่อสัทรรณทางไวยากรณ์ (grammatical morpheme/gram) ปรากฏร่วมกับหน่วยสร้างใดหน่วยสร้างหนึ่งในความถี่ที่สูงกว่าเมื่อเทียบกับสัทรรณเชิงเนื้อหา ปรากฏการณ์ดังกล่าวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางภาษาและนำไปสู่การกลายเป็นรูปไวยากรณ์ (Bybee, 2003b)

ประจำรูปได้ กล่าวอีกนัยหนึ่ง บริบทเชื่อม “อาจ” นำไปสู่ความหมายเชิงไวยากรณ์ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าความหมายเป้าหมายจะสามารถอนุมานได้จากบริบทเชื่อม แต่ในขณะเดียวกันความหมายดังกล่าวก็สามารถยกเลิกได้ (cancellable) เช่นกัน อาจกล่าวได้ว่า การตีความบริบทโดยอาศัยความหมายต้นแหล่งยังคงเหนียวแน่นและไม่สามารถยกเลิกได้

บริบทเปลี่ยน (switch context) ความแตกต่างระหว่างบริบทเชื่อมกับบริบทเปลี่ยน คือ บริบทเชื่อมเป็นบริบทที่ไม่ได้นำไปสู่ความหมายเชิงไวยากรณ์อย่างชัดเจน แต่บริบทเปลี่ยนเป็นบริบทที่ “แยก” ความหมายเชิงเนื้อหาซึ่งเป็นความหมายประจำรูปกับความหมายเชิงไวยากรณ์อย่างชัดเจน ดังจะเห็นได้จาก การตีความโดยอิงจากคุณลักษณะที่โดดเด่น (salient property) ของความหมายต้นแหล่งไม่เป็นที่ยอมรับในภาษาหรือเป็นไปได้ การตีความในบริบทเปลี่ยนจึงจำเป็นต้องอาศัยความหมายเป้าหมายเท่านั้น ความหมายเป้าหมายจะปรากฏในบริบทเฉพาะ ไม่ได้ปรากฏในบริบททั่วไป

การกลายเป็นความหมายประจำรูป (conventionalization) เป็นบริบทใหม่ที่ความหมายเชิงไวยากรณ์ปรากฏนอกเหนือจากบริบทเชื่อมและบริบทเปลี่ยน การตีความความหมายดังกล่าวที่ปรากฏในบริบทนี้ไม่อิงกับความหมายต้นแหล่งดังจะเห็นได้จากในอนุพากย์เดียวกัน ภาษารูปที่แสดง ความหมายต้นแหล่งและความหมายเป้าหมายสามารถปรากฏรวมกันได้ เนื่องจากความหมายทั้งสองไม่เกี่ยวข้องกันแต่อย่างใด

ความหมายเชิงไวยากรณ์พัฒนาขึ้นโดยเกี่ยวข้องกับบริบททั้งสิ้นในแนวต่อเนื่อง ไม่ใช่ในระยะที่สามารถแยกออกจากกันอย่างชัดเจน พัฒนาการทางความหมายเชิงไวยากรณ์จากบริบทสามารถแสดงโดยสรุปในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.3 แสดงพัฒนาการทางความหมายเชิงไวยากรณ์โดยพิจารณาจากปริบท (ปรับจาก Heine, 2002)

ระยะ	ปริบทและคำอธิบาย		ผลต่อความหมาย
1.	ปริบทเริ่มแรก	ไม่มีเงื่อนไข	ความหมายต้นแหล่งปรากฏเท่านั้น
2.	ปริบทเชื่อม	มีบางปริบทที่นำไปสู่การอนุมาน ความหมายใหม่ซึ่งก็คือความหมาย ทางไวยากรณ์	ความหมายเป้าหมายกลายเป็น ความหมายเบื้องต้น
3.	ปริบทเปลี่ยน	มีปริบทใหม่ที่ไม่สามารถใช้กับ ความหมายต้นแหล่งได้	ความหมายต้นแหล่งกลายเป็น ความหมายเบื้องหลัง
4.	การกลายเป็น ความหมายประจำรูป	ความหมายทางไวยากรณ์สามารถ นำไปใช้กับปริบทที่หลากหลาย	ความหมายเป้าหมายปรากฏเท่านั้น

ตัวอย่างที่สนับสนุนกรอบความคิดดังกล่าว คือ พัฒนาการทางความหมายเชิงไวยากรณ์ของรูปภาษา /'é จากการสะท้อน (reflexives) สู่การบ่งชี้ในหน่วยสร้างกรรมวาจก (passive construction) ในภาษา !Xuun ซึ่งเป็นภาษาที่ใช้ทางใต้ของประเทศแองโกลา (Angola) (ประเทศหนึ่งในทวีปแอฟริกา ภูมิภาคแอฟริกาใต้) ทางตอนเหนือของประเทศนามิเบีย (Namibia) (ประเทศที่อยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของทวีปแอฟริกา) และทางตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศบอตสวานา (Botswana) (ประเทศหนึ่งในทวีปแอฟริกา ภูมิภาคแอฟริกาใต้) พิจารณาตัวอย่างต่อไปนี้

ระยะ

ปริบทตัวอย่าง

1. (29) *yà ke !hún yà /'é*
3.SG PST kill his self
'He has killed himself.'

2. (30) *ma ke g||é-à mí /'é ke àngòlà*
1.SG PST bear-R my self TR Angola
'I was born in Angola.'

3. (31) *màlí ke tc'á yà /'é*
money PST steal its self
'The money was stolen.'

4. (32) *gǔ má ke tch'ŋ ká'n /'é ke mí*
 water TOP PST drink its self TR 1.SG

'The water has been drunk by me.'

(Heine, 2002)

ในระยะแรก อนุภาค (particle) /'é แสดงความหมายการสะท้อนกลับ ความหมายดังกล่าวพัฒนามาจากมโนทัศน์ที่เป็นรูปธรรม เช่น ตัวหรือศีรษะ อาจกล่าวได้ว่า ความหมายต้นแหล่งเป็นความหมายเชิงเนื้อหาดังตัวอย่างที่ (29) ซึ่งเป็น**ปริบทแรกเริ่ม** ในตัวอย่างนี้ อนุภาค /'é บ่งชี้ความหมายการสะท้อนกลับไปยังประธานของหน่วยสร้าง ประธานในปริบทดังกล่าวมีบทบาททางความหมายเป็นทั้งผู้กระทำ (agent) และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ (patient) ส่วนใน**ปริบทเชื่อม**ดังตัวอย่างที่ (30) อนุภาคดังกล่าวจะปรากฏร่วมกับคำกริยาที่ต้องการกรรมเพียงบางคำเท่านั้น คำกริยากลุ่มนั้นแสดงความหมายว่า หน่วยร่วมเหตุการณ์จะต้องเป็นมนุษย์ แต่จากการตีความจากปริบท หน่วยร่วมดังกล่าวไม่สามารถควบคุมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ พิจารณาจากตัวอย่างที่ (30) หน่วยร่วม *ma 'l* ไม่สามารถควบคุมได้ว่า ตนเองจะกำเนิดในประเทศแองโกลา จากตัวอย่างดังกล่าวสามารถอนุมานได้ว่า ประธานมีบทบาทเป็นผู้ประสบหรือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์เท่านั้น การตีความดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ความหมายของการเป็นผู้ถูกกระทำซึ่งปรากฏในหน่วยสร้างกรรมวากเริ่มมีบทบาทและได้รับการขบเน้นให้โดดเด่น อย่างไรก็ตาม บทบาทในฐานะผู้กระทำก็ยังคงอยู่ และบทบาทของผู้ถูกกระทำสามารถยกเลิกได้ สำหรับ**ปริบทเปลี่ยน**ในตัวอย่างที่ (31) เป็นปริบทที่ประธานของหน่วยสร้างไม่มีคุณสมบัติการมีชีวิต หน่วยร่วมดังกล่าวจึงมีบทบาทเป็นหน่วยร่วมที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์เท่านั้น ไม่สามารถตีความได้ว่ามีบทบาทเป็นผู้กระทำ ความหมายการสะท้อนจึงกลายเป็นความหมายเบื้องหลัง ส่วนความหมายของการเป็นหน่วยร่วมที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์กลายเป็นความหมายเบื้องหน้า และในระยะที่สี่ **การกลายเป็นความหมายประจำรูป** ดังตัวอย่างที่ (32) อนุภาค /'é บ่งชี้ความหมายว่า ประธานของหน่วยสร้างเป็นหน่วยร่วมที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์เท่านั้น การเพิ่มหน่วยร่วมผู้กระทำสามารถทำได้โดยการเติมคำบุพบท *ke* จะเห็นได้ว่า ในปริบทดังกล่าว ความหมายต้นแหล่งซึ่งก็คือ การสะท้อนกลับ สูญไปและไม่สามารถตีความปริบทโดยอิงจากความหมายดังกล่าวได้

นอกจากนี้ Enfield (2003) นำเสนอแนวความคิดที่คล้ายคลึงกับ Heine เกี่ยวกับความสำคัญของปริบทที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางความหมาย Enfield ระบุว่า การเปลี่ยนแปลงทางความหมายไม่ได้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างทันที และวัจนปฏิบัติหรือการใช้ภาษาในสถานการณ์จริงมีบทบาทต่อการเปลี่ยนแปลงทางความหมายดังกล่าว Enfield นำเสนอแผนผัง (diagram) ที่แสดงการเปลี่ยนแปลงทางความหมายซึ่งได้รับอิทธิพลจากปริบทดังนี้

ตารางที่ 2.4 แสดงระยะของการเปลี่ยนแปลงทางความหมายที่ได้รับอิทธิพลจากปริบท (ปรับจาก Enfield, 2003)

	ระยะที่ 1	ระยะที่ 2	ระยะที่ 3	ระยะที่ 4
รูป			<i>f</i>	
ความหมาย	'p' เท่านั้น	'p' (+> 'q')	'p' และ 'q'	'q' เท่านั้น

 ปริบทเชื่อม

จากตารางที่ 2.4 ในระยะที่ 1 รูปภาษา *f* แสดงความหมาย 'p' เท่านั้น ส่วนในระยะที่ 2 ผู้ใช้ภาษาสามารถอนุมานความหมาย 'q' จากรูปภาษาดังกล่าว ระยะที่ 3 รูปภาษา *f* มีทั้งความหมาย 'p' และความหมาย 'q' ระยะเปลี่ยนผ่าน (transition) ระหว่างระยะที่ 2 กับระยะที่ 3 Enfield เรียกว่า ปริบทเชื่อม ในปริบทดังกล่าวเกิดการตีความ 2 แบบ ได้แก่ การตีความเชิงวัจนปฏิบัติ (pragmatic interpretation) ที่พิจารณาว่า ความหมาย 'q' มีพื้นฐานหรือสามารถอนุมานได้จากความหมาย 'p' และการตีความเชิงอรรถศาสตร์ (semantic interpretation) ที่พิจารณาว่า ความหมาย 'q' เป็นอีกความหมายหนึ่งที่แยกจากความหมาย 'p' ปริบทเชื่อมหรือขั้นตอนเปลี่ยนผ่านระหว่างระยะที่ 2 กับระยะที่ 3 “ปกปิด” (mask) ความแตกต่างระหว่างการตีความทั้งสองแบบ ผลที่เกิดขึ้น คือ ผู้ใช้ภาษาพิจารณาให้ความหมาย 'q' เป็นอีกความหมายหนึ่งของรูปภาษา *f* ดังแสดงในระยะที่ 4

แนวคิดของ Enfield แตกต่างจากแนวคิดของ Heine ตรงที่ ระยะที่ 2 และ 3 ตามแผนผังในตารางที่ 2.4 เทียบได้กับปริบทเชื่อมที่ Heine นำเสนอ เมื่อพิจารณาตามกรอบความคิดของ Heine ระยะที่ 3 หรือปริบทเปลี่ยนเป็นปริบทที่ความหมายเป้าหมายกลายเป็นความหมายเบื้องหน้า และความหมายต้นแหล่งกลายเป็นความหมายเบื้องหลัง ส่วน Enfield ไม่ได้นำเสนอระยะดังกล่าว นอกจากนี้ ระยะที่ 4 ตามกรอบความคิดของ Enfield และ Heine ก็แตกต่างกัน ในระยะที่ 4 ตาม

กรอบความคิดของ Heine เป็นระยะที่ความหมายเป้าหมายกลายเป็นความหมายประจำรูปอย่างสมบูรณ์พิจารณาจากการปรากฏในบริบทอื่น ๆ ซึ่งต่างจากบริบทที่ความหมายดั้งเดิมของรูปภาษาที่พิจารณาปรากฏ ด้วยเหตุนี้ ผู้ใช้ภาษาจึงไม่สามารถอนุมานความหมายดั้งเดิมได้จากบริบทเหล่านี้ ระยะดังกล่าวพัฒนามาจากบริบทเปลี่ยนที่ความหมายเป้าหมายเป็นความหมายเบื้องต้น แต่ตามกรอบความคิดของ Enfield ระยะที่ 4 เป็นระยะที่ความหมายเป้าหมายกลายเป็นความหมายประจำรูป Enfield ไม่ได้แสดงให้เห็นถึงความต่อเนื่องว่า ความหมาย 'q' จากตัวแบบกลายเป็นความหมายประจำรูปได้อย่างไร เนื่องจากในระยะก่อนหน้า ความหมาย 'p' และ 'q' ต่างก็เป็นความหมายของรูปภาษา *f* กล่าวอีกนัยหนึ่ง ความหมายทั้งสองมีสถานะเท่าเทียมกัน ไม่มีความหมายใดโดดเด่นกว่าความหมายใด อย่างไรก็ตาม ถึงแม้กรอบความคิดทั้งสองจะมีรายละเอียดปลีกย่อยที่แตกต่างกัน แต่ทั้ง Heine และ Enfield ต่างก็นำเสนอแนวคิดที่ไปในทิศทางเดียวกันว่า บริบทมีบทบาทสำคัญต่อการขยายความหมายหรือที่ Enfield เรียกว่า การเปลี่ยนแปลงทางความหมาย การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหน้าที่ทางไวยากรณ์

ในงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยจะใช้กรอบความคิดของ Heine ดังกล่าวข้างต้นเนื่องจากเป็นตัวแบบที่แสดงความต่อเนื่องของการขยายความหมายรวมทั้งแสดงความสำคัญของบริบทที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางภาษาลักษณะดังกล่าวชัดเจนมากกว่า เพื่อพิจารณาว่า บริบทมีผลต่อการพัฒนาความหมายเชิงไวยากรณ์ของคำที่เลือกมาศึกษาอย่างไร

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3.1 การศึกษาหน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ในภาษาไทย

จากการปริทัศน์วรรณกรรมที่ศึกษาหน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ ผู้วิจัยพบการศึกษาหน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ในภาษาไทย 2 เรื่อง พอสรุปได้ดังนี้

การศึกษาเรื่อง Benefactive strategies in Thai ของ Jenny (2010) มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอกลวิธีทางภาษาในการแสดงเหตุการณ์การรับประโยชน์ในภาษาไทยว่ามีกลวิธีใดบ้าง พร้อมกันนี้ ผู้ศึกษายังเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ (benefactive marker) เช่นกัน กลวิธีการแสดงหน่วยสร้างการรับประโยชน์ในภาษาไทยมี 3 กลวิธี ได้แก่

1) การใช้คำบุพบท คำบุพบทที่ใช้เพื่อแสดงการรับประโยชน์มีหลายคำ อาทิ *แก่* และ *กับ* ใน *เขาให้เงินแก่/กับฉัน* คำว่า *สำหรับ* ใน *เขามอบรางวัลสำหรับนักเรียน* คำว่า *เพื่อ* ใน *เขาทำงานหนักเพื่อลูก*

2) การใช้หน่วยสร้างกริยาเรียง เช่น *แดงซื้อแกงเผือกดำ* (คำกริยา *เผือก* ที่ปรากฏร่วมกับคำกริยา *ซื้อ* แสดงการรับประโยชน์) *ฉันไปทำงานแทนเขา* (คำกริยา *แทน* ที่ปรากฏร่วมกับคำกริยา *ไป* และ *ทำงาน* แสดงการรับประโยชน์)

3) การใช้คำว่า “ให้” เช่น *แม่ร้องเพลงให้ลูก* (ฟัง) ทั้งนี้ผู้ศึกษาไม่ได้พิจารณาคำว่า “ให้” เป็นคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียง เนื่องจากผู้ศึกษาพบว่า ในบางบริบท คำว่า “ให้” มีคุณสมบัติเชิงไวยากรณ์มากขึ้น (more grammaticalized) กล่าวคือ ไม่ได้แสดงการเปลี่ยนไวยากรณ์หรือเป็นรูปธรรม

นอกจากจะนำเสนอกลวิธีทางภาษาในการแสดงเหตุการณ์การรับประโยชน์แล้ว ผู้ศึกษายังเปรียบเทียบคุณสมบัติทางความหมายของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ในภาษาไทย ผู้ศึกษาพบว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ทั้งสองแสดงความหมายที่แตกต่างกันในด้านประเภทของผู้รับประโยชน์ กล่าวคือ ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” มีผลให้ผู้รับประโยชน์ในหน่วยสร้างเป็นผู้รับประโยชน์โดยตรง (direct beneficiary) ผู้รับประโยชน์ดังกล่าวสามารถรับรู้ถึงผลประโยชน์จากเหตุการณ์ได้ด้วยตนเองดังตัวอย่างที่ (33ก.) ส่วนตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” มีผลให้ผู้รับประโยชน์ในหน่วยสร้างเป็นผู้รับประโยชน์โดยอ้อม (indirect beneficiary) ผู้รับประโยชน์ประเภทนี้ไม่ได้รับรู้ถึงผลประโยชน์ของเหตุการณ์โดยตรงดังตัวอย่างที่ (33ข.)

(33) ก. *แม่วาดรูปให้ลูก*

ข. *แม่วาดรูปเพื่อลูก*

ใน (33ก.) *ลูก* เป็นผู้รับประโยชน์โดยตรง พิจารณาจาก *แม่* เป็นหน่วยร่วมที่วาดรูปให้ *ลูก* และ *ลูก* ไม่ได้กระทำการดังกล่าวด้วยตนเอง แต่ *แม่* กระทำแทน ส่วน (33ข.) *ลูก* เป็นผู้รับประโยชน์โดยอ้อม ผู้ที่รับประโยชน์โดยตรงจากเหตุการณ์นี้คือ บุคคลอื่นที่ *แม่* วาดรูปให้ เนื่องจากบุคคลเหล่านั้นได้รับความพึงพอใจจากรูปที่วาดรวมทั้งไม่ได้วาดรูปด้วยตนเองแต่ *แม่* วาดแทน เหตุที่กล่าวว่า *ลูก* เป็นผู้รับประโยชน์โดยอ้อมเป็นเพราะ *แม่* นำรายได้จากการวาดรูปมาเลี้ยงดู *ลูก* หน่วยร่วม *ลูก* จึงเป็นหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์อีกทอดหนึ่งนั่นเอง

จากการศึกษาข้างต้นจะเห็นได้ว่า เหตุการณ์การรับประโยชน์ในภาษาไทยแสดงผ่านรูปภาษาด้วย 2 กลวิธีหลัก ได้แก่ การใช้ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ซึ่งก็คือ คำบุพบท และการใช้หน่วยสร้างกริยาเรียงซึ่งหมายรวมถึงการใช้คำว่า “ให้” เมื่อพิจารณาการใช้ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ในภาษาไทย ผู้วิจัยพบงานวิจัยงานหนึ่งของ Kittilä (2005) ที่ศึกษาการแสดงเหตุการณ์การรับประโยชน์ตามมุมมองทางแบบลักษณะภาษาโดยพิจารณาว่า 2 มโนทัศน์สำคัญ ได้แก่ การถ่ายโอนกรรมสิทธิ์ หรือ การรับประโยชน์ มโนทัศน์ใดกำหนดหรือมีบทบาทต่อการแสดงบทบาทผู้รับประโยชน์รับสิ่งของผ่านรูปภาษา หากผู้รับประโยชน์รับสิ่งของแสดงผ่านรูปภาษาด้วยกลวิธีหรือวิธีการแบบเดียวกับผู้รับสิ่งของ ([ผู้รับสิ่งของ = ผู้รับประโยชน์รับสิ่งของ] ≠ [ผู้รับประโยชน์]) แสดงว่า ในภาษานั้น การถ่ายโอนกรรมสิทธิ์มีบทบาทมากกว่า หรือที่ผู้ศึกษาเรียกว่า ภาษาเน้นผู้รับสิ่งของ (recipient prominence) ยกตัวอย่างเช่น ภาษาฟินแลนด์ที่ใช้ตัวบ่งชี้การกเป้าหมาย *-lle* บ่งชี้ผู้รับสิ่งของและผู้รับประโยชน์รับสิ่งของในตัวอย่างที่ (34) และ (35) ตามลำดับ และใช้คำสังโยคบท *takia* สำหรับบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ในตัวอย่างที่ (36)

- (34) *kuningas anto-i poja-lle kirja-n*
king.NOM give- PST.3.SG boy-ALL book-ACC
'The king gave a/the book to the boy'
- (35) *hammasläkäri leipo-i puoliso-lle-en*
dentist.NOM bake- PST.3.SG spouse-ALL-3.POSS
kaku-n
cake-ACC
'The dentist baked his/her spouse a cake.'
- (36) *hän lö-i mies-tä minu-n*
3.SG.NOM hit.PST-3.SG man-PART 1.SG-GEN
takia-ni
for-1.SG.POSS
'S/he hit the man for me/as a favor to me/on my behalf.'

(Kittilä, 2005)

เนื่องด้วยผู้ศึกษาไม่สามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่า ผู้รับประโยชน์รับสิ่งของในภาษาไทยแสดงผ่านรูปภาษาตามแบบใด แบบเดียวกับผู้รับสิ่งของหรือแบบเดียวกับผู้รับประโยชน์ ผู้ศึกษาจึงพิจารณาทิศทางของกระบวนการกลายเป็นรูปไวยากรณ์ของคำว่า “ให้” แทน และตั้งข้อสันนิษฐานว่า คำว่า “ให้” จากตัวอย่างข้างต้นพัฒนาเป็นคำบุพบท ความหมายดั้งเดิมของคำว่า “ให้” ที่บ่งชี้บทบาทผู้รับสิ่งของจึงเจือจางและมีผลให้บทบาทผู้รับประโยชน์และผู้รับประโยชน์รับสิ่งของแสดงผ่านรูปภาษาเช่นเดียวกับบทบาทผู้รับสิ่งของ นอกจากนี้ ผู้ศึกษานำเสนอกลวิธีทางภาษาประการหนึ่งสำหรับแยกความแตกต่างระหว่างบทบาทผู้รับสิ่งของกับบทบาทผู้รับประโยชน์ กล่าวคือ ผู้ใช้ภาษาไทยอาจใช้คำบุพบทนำหน้าหน่วยนามเพื่อเน้นว่า หน่วยนามนั้นมีบทบาทเป็นผู้รับสิ่งของ อาจกล่าวได้ว่า บทบาทผู้รับสิ่งของจะมีการบ่งชี้ที่แตกต่างจากผู้รับประโยชน์ เช่น *แดงซื้อข้าวให้กับพ่อให้แม่* จากตัวอย่างข้างต้น *พ่อ* มีบทบาทเป็นผู้รับสิ่งของซึ่งก็คือ *ข้าว* พิจารณาได้จากการปรากฏหลังคำบุพบท *กับ* ส่วน *แม่* เป็นหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ *ซื้อข้าวให้พ่อ* ในลักษณะที่ว่า ตนไม่ได้กระทำเหตุการณ์ดังกล่าวด้วยตนเอง งานวิจัยชิ้นนี้นำเสนอเกณฑ์เบื้องต้นในการจำแนกบทบาทระหว่างผู้รับสิ่งของกับผู้รับประโยชน์ที่แสดงผ่านรูปภาษาว่า นามวลีที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ ไม่ว่าจะ เป็นคำบุพบทหรือคำว่า “ให้” มีแนวโน้มจะมีบทบาทใด หากปรากฏหลังคำบุพบท นามวลีนั้นมีแนวโน้มที่จะมีบทบาทเป็นผู้รับสิ่งของ แต่ถ้าปรากฏหลังคำว่า “ให้” นามวลีดังกล่าวอาจเป็นผู้รับสิ่งของ ผู้รับประโยชน์ หรือผู้รับประโยชน์รับสิ่งของก็ได้

2.3.2 ภาพรวมของการศึกษาคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ในภาษาไทย

2.3.2.1 ประเภททางวากยสัมพันธ์และหน้าที่ของคำว่า “เพื่อ”

การศึกษาคำว่า “เพื่อ” ในอดีตจำแนกประเภททางวากยสัมพันธ์ของคำดังกล่าวตามทฤษฎีที่สำคัญ 3 ทฤษฎี ดังนี้ พระยาอุปกิตศิลปสาร (2544) จัดประเภทคำว่า “เพื่อ” ตามแนวไวยากรณ์ดั้งเดิม (Traditional Grammar) ว่าเป็นคำบุพบทที่นำหน้าคำกริยาสภาวะมาลา¹² เช่น *คนเราควรกินเพื่ออยู่หรือควรอยู่เพื่อกิน* เขาเข้ามาในประเทศไทยเพื่อค้าขาย คำกริยา *อยู่* *กิน* และ *ค้าขาย* ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายกริยา *กิน อยู่* และ *เข้ามา* ตามลำดับ คำกริยาดังกล่าวปรากฏหน้าคำว่า “เพื่อ”

¹² คำกริยาสภาวะมาลา คือ คำกริยาที่ใช้เป็นส่วนหนึ่งของประโยค เช่น เป็นประธาน (คำว่า *นอน* ใน *นอนนาน ๆ ไม่ได้*) เป็นกรรม หรือเป็นส่วนขยาย เช่น ส่วนขยายประธาน ส่วนขยายกริยา (เช่น *เพื่อทำงาน* ใน *เขามาเพื่อทำงาน* ทำหน้าที่ขยายกริยา *มา*) หรือส่วนขยายกรรม คำกริยาสภาวะมาลาทำหน้าที่เป็นส่วนขยายก็ต่อเมื่อปรากฏหลังคำว่า *เพื่อ* หรือ *สำหรับ* (กำชัย ทองหล่อ, 2543)

ซึ่งบ่งชี้วัตถุประสงค์ คำกริยาทั้งสาม ได้แก่ *อยู่ กิน* และ *ค้าขาย* จึงเรียกว่ากริยาสามาถา วิจิตรนัฏภณพงศ์ (2543) จดัประภทค้ค่ว “เพือ” ตามทฤษฎีไวยากรณ์โครงสร้าง (Structural Grammar) ให้อยู่ในหมวดค้ค่วเชื่อมอนุพากย์ต้นอนุพากย์วิเศษณ์ เช่น *เขาคัดสินใจพุดความจริงออกไปเพือเธอจะได้อิสระจากความรู้สึกหม่นคร้่าข้างใน* ค้ค่ว “เพือ” ในตัวอย่างทำหน้าท้เชื่อม 2 อนุพากย์ ได้อีก *เขาคัดสินใจพุดความจริงออกไป* และ *เธอจะได้อิสระจากความรู้สึกหม่นคร้่าข้างใน* นอกจากนี้ อมรา ประสิทธิรัฐสินธุ์ (2553) จำแนกประภททางวากยสัมพันธ์ของค้ค่ว “เพือ” ตามทฤษฎีไวยากรณ์พึ่งพาศัพทการก (Lexicase Dependency Grammar) ให้อันเป็นคำบุพท อมราพิจารณาว่า คำบุพทจะปรากฏหน้าค้ค่วนามหรือค้ค่วกริยาในหน่วยสร้างไร้ศูนย์ (exocentric construction) ซึ่งอันหน่วยสร้างที่หน่วยประกอบมีความสำคัญเท่ากัน ไม่มีส่วนใดเป็นส่วนหลักและส่วนใดเป็นส่วนขยาย ค้ค่วกริยาที่ปรากฏหลังคำบุพทอาจอันค้ค่วกริยาที่มีประธานและส่วนพึ่งพาอื่น ๆ ได้ อันต้นว่า *เพือศึกษาเรื่องนี้อย่างลึกซึ้ง* ค้ค่ว “เพือ” ถือว่าอันคำบุพทที่นำหน้าค้ค่วกริยา *ศึกษา* เหตุผลที่วิเคราะห์เช่นนี้เพราะค้ค่วกริยาอันส่วนหลักของประโยค คำบุพทที่นำหน้าค้ค่วกริยาเดี่ยว ๆ หรือค้ค่วกริยาอื่น ๆ ในประโยคถือว่าอันกรณีเดียวกัน จากการจดัประภทค้ค่ว “เพือ” ตามไวยากรณ์ดั้งเดิม ไวยากรณ์โครงสร้าง รวมทั้งไวยากรณ์พึ่งพาศัพทการกยังไม่ได้พิจารณาค้ค่ว “เพือ” ในฐานะคำบุพทที่บ่งชี้ผู้รับประโยชน์

2.3.2.2 พหุณัยและพหุหน้าที่ของค้ค่ว “ให้”

ค้ค่ว “ให้” ในภาษาไทยได้รับความสะดวกและศึกษาอย่างกว้างขวางดังจะเห็นได้จากมีงานวิจัยที่ศึกษาค้ค่วดังกล่าวจำนวนมาก (Iwasaki, 1998, 2008; Iwasaki & Ingkaphirom, 2009; Iwasaki & Yap, 1998; Lord et al., 2002; Rangkupan, 2007; Takahashi, 2012; Thepkanjana & Uehara, 2008, 2015; Warotamasikkhadit, 1994; จรัสดาว อินทรทศัน, 2539; ราตรี แจ่มนิยม, 2546; อมรา ประสิทธิรัฐสินธุ์, 2553; อรทัย เดชธำรง, 2513) ค้ค่ว “ให้” อันคำหลายความหมาย (polysemous word) ซึ่งอันผลมาจากปรากฏการณ์พหุณัย กล่าวคือ ค้ค่ว “ให้” แสดงความหมายที่หลากหลายโดยที่ความหมายเหล่านั้นสัมพันธ์กันและสามารถระบุความหมายแก่น (core meaning) ได้ ความหมายที่แตกต่างกันดังกล่าวไม่ได้แสดงหน้าท้ทางวากยสัมพันธ์แบบเดียวกันทุกประการ ความหมายแบบหนึ่งอาจแสดงหน้าท้ทางวากยสัมพันธ์แบบหนึ่ง ความหมายอีกแบบหนึ่งก็อาจแสดงหน้าท้ทางวากยสัมพันธ์อีกแบบหนึ่ง ด้วยเหตุนี้ ค้ค่ว “ให้” จึงอันคำหลาย

หน้าที่เช่นกัน คำหลายหน้าที่ หมายถึง คำที่แสดงหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์มากกว่าหนึ่งหน้าที่และแสดงความหมายที่แตกต่างแต่สัมพันธ์กัน ภาพรวมของการศึกษาคำว่า “ให้” ในอดีตจำแนกตามรูปแบบการศึกษาเป็น 2 แนวทาง ได้แก่ การศึกษาเฉพาะสมัยและการศึกษาข้ามสมัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การศึกษาเฉพาะสมัย (synchronic study) การศึกษาคำว่า “ให้” ในแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลเฉพาะสมัยส่วนใหญ่นำเสนอพหุหน้าที่ของคำดังกล่าว พหุหน้าที่และพหุหน้าที่ของคำว่า “ให้” พอสรุปได้ดังนี้

หน้าที่และความหมายดั้งเดิมของคำว่า “ให้” คือ คำกริยาคำแรกหรือคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียงที่บ่งชี้การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ เช่น *แม่ให้ขนมฉัน แม่ซื้อขนมให้ฉัน*

หน้าที่และความหมายที่พัฒนาจากคำกริยา “ให้” มีดังนี้

คำกริยาการริต (causative verb) ที่ทำหน้าที่เชื่อมระหว่างเหตุการณ์เหตุกับเหตุการณ์ผล เช่น *ผู้ใหญ่บ้านให้พวกเขาจับมือกันเพื่อสร้างความสามัคคี*

คำบุพบท หน้าที่ดังกล่าวจำแนกตามความหมายเป็น 3 ประเภทย่อย ได้แก่ **ตัวบ่งชี้ผู้รับสิ่งของ** (dative marker) เช่น *เขาส่งจดหมายมาให้ฉัน* **ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์** (benefactive marker) เช่น *เขาขับรถให้แม่* **ตัวบ่งชี้เป้าหมาย** (goal marker) เช่น *เขาส่งยิ้มให้ฉัน*

คำเชื่อมอนุพากย์ (subordinator/clause connector) จำแนกตามความหมายได้ 2 ประเภทย่อย ดังนี้ **ตัวบ่งชี้วัตถุประสงค์** (purposive marker) เช่น *คุณแม่ทำกับข้าวให้ฉันกิน* **ตัวบ่งชี้การสั่งหรือขอร้อง** คำว่า “ให้” ในหน่วยสร้างแสดงการสั่ง/ขอร้อง (jussive construction) จะปรากฏหลังคำกริยาหลัก เช่น *ขอ สั่ง* ดังตัวอย่าง *เขาสั่งให้ฉันออกไปข้างนอก*

คำนำส่วนเติมเต็ม (complementizer) คำว่า “ให้” ในหน้าที่ดังกล่าวจะปรากฏหลังคำกริยาที่แสดงความต้องการ เช่น *ต้องการ อยาก ประสงค์ ปรารถนา* อาทิ *คุณแม่อยากให้ลูกสาวไปโรงเรียนแต่เช้า* อนุพากย์ *ลูกสาวไปโรงเรียนแต่เช้า* เป็นส่วนเติมเต็มของคำกริยา *อยาก* อนุพากย์ดังกล่าวนำหน้าด้วยคำว่า “ให้” คำว่า “ให้” จึงทำหน้าที่เป็นคำนำส่วนเติมเต็ม

ตัวบ่งชี้ผู้เสียประโยชน์¹³ (malefactive marker) เช่น *เดี๋ยวพ่อก็ว่าให้หรือ* พหุหน้าที่และพหุหน้าที่ของคำว่า “ให้” จากการศึกษาที่ผ่านมาสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

¹³ หน้าที่ของคำว่า “ให้” ในการบ่งชี้ผู้เสียประโยชน์พิจารณาจากมุมมองทางความหมายเป็นหลัก ไม่ได้พิจารณาจากหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์เช่นเดียวกับ 4 หน้าที่แรก ได้แก่ คำกริยาการริต คำบุพบท คำเชื่อมอนุพากย์ และคำนำส่วนเติมเต็ม

ตารางที่ 2.5 แสดงพหุคูณและพหุหน้าที่ของคำว่า “ให้” จากการศึกษาในอดีต

หน้าที่ทางวากยสัมพันธ์	หน้าที่ที่ตั้งเดิม		หน้าที่ที่ขอย้ายจากหน้าที่ตั้งเดิม				คำนำส่วนเดิมเดิม	นามวลี 1 + กริยาวลี + (นามวลี 2) + ให้
	คำกริยาหลัก	คำกริยา	คำบุพบท	คำเชื่อมอนุพากย์	คำนำส่วนเดิมเดิม			
ฟังก์ชันโครงสร้าง	นามวลี 1 + ให้ + นามวลี 2 + นามวลี 3	นามวลี 1 + ให้ + นามวลี 2 + กริยาวลี	นามวลี 1 + กริยาวลี + ให้ + นามวลี 2	อนุพากย์ 1 + ให้ + อนุพากย์ 2	คำนำส่วนเดิมเดิม			
การบ่งชี้ความหมาย	แสดงการเปลี่ยนโน้नกรรมสิทธิ์	เชื่อมเหตุการณ์เหตุและเหตุการณ์ผล	บ่งชี้ผู้รับประโยชน์	บ่งชี้เป้าหมาย	บ่งชี้การสั่ง/ขอ		บ่งชี้ผู้เสียประโยชน์	
ตัวอย่าง	แม่ให้ขนมหวานฉัน	เขาให้พวกเขาจับมือกัน	เขาขับรถให้แม่	เขาส่งยิ้มให้ฉัน	เขาส่งให้ฉันออกไปข้างนอก	คุณแม่อยากให้ลูกสาวไปโรงเรียนแต่เช้า	เดี๋ยวฉันก็เตะ (เฮอ) ให้ทรอก	

2) การศึกษาข้ามสมัย (diachronic study) พบการศึกษาเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางความหมายของคำว่า “ให้” ในภาษาไทยโดย Takahashi (2012) ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้ข้อมูลในปัจจุบันเปรียบเทียบกับความหมายของคำว่า “ให้” ในสมัยสุโขทัยเพื่อวิเคราะห์พัฒนาการทางความหมายของคำว่า “ให้” และการศึกษาของราตรี แจ่มนิยม (2546) ที่ศึกษาการกลายเป็นคำบุพบทของคำว่า “ให้” จากการพิจารณาข้อมูลเชิงประวัติในสมัยสุโขทัยถึงปัจจุบัน

ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้ คือ การขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “ให้” ในภาษาไทยจากคำเนื้อหา (content word) ซึ่งเป็นคำกริยาที่แสดงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์การครอบครองสิ่งใดสิ่งหนึ่งสู่คำที่ทำหน้าที่ “เสมือน” คำไวยากรณ์ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ สาเหตุที่กล่าวว่า คำว่า “ให้” ทำหน้าที่เสมือนคำไวยากรณ์ก็เป็นเพราะคำว่า “ให้” มีหน้าที่คล้ายคลึงกับคำบุพบทซึ่งเป็นคำไวยากรณ์ประเภทหนึ่ง การศึกษาในอดีตแสดงให้เห็นว่า คำว่า “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ทำหน้าที่เป็นคำบุพบทเนื่องจากคำดังกล่าวมีคุณสมบัติเหมือนกับคำบุพบทหลายประการ เช่น คำว่า “ให้” สามารถปรากฏในตำแหน่งเดียวกับคำบุพบทได้ (อรทัย เดชจรัส, 2513) อาทิ

(43) นิดแจกสต่างค์แก่เด็ก (คำว่า แก่ เป็นคำบุพบท)

(44) นิดแจกสต่างค์ให้เด็ก (คำว่า “ให้” สามารถปรากฏแทนคำว่า แก่ ได้)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้ศึกษาระบุว่า เมื่อคำว่า “ให้” สามารถปรากฏในตำแหน่งเดียวกับคำว่า แก่ ซึ่งเป็นคำบุพบทได้ คำว่า “ให้” จึงเป็นคำบุพบทเช่นกัน นอกจากนี้ จรัสดาว อินทรทัศน (2539) นำเสนอลักษณะบางประการที่สนับสนุนว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ทำหน้าที่เป็นคำบุพบท กล่าวคือ คำว่า “ให้” สูญเสียคุณสมบัติของคำกริยา (verbal property) บางประการ นั่นคือ เมื่อคำว่า “ให้” ทำหน้าที่บ่งชี้ผู้รับประโยชน์แล้วไม่สามารถเติมตัวบ่งชี้ปฏิเสธ (negative marker) หน้าคำว่า “ให้” ได้ ถ้าต้องการให้ประโยคนั้นเป็นประโยคปฏิเสธ ให้เติมตัวบ่งชี้ปฏิเสธหน้าคำกริยาหลัก อาทิ

(45) ก. เขานำรถมาให้ลูกค้า

ข. *เขานำรถมาไม่ให้ลูกค้า

ค. เขาไม่นำรถมาให้ลูกค้า

แม้ว่างานวิจัยในอดีตจะนำเสนอว่า คำว่า “ให้” ในหน้าที่บ่งชี้ผู้รับประโยชน์เป็นคำบุพบท แต่คำว่า “ให้” ยังไม่กลายเป็นคำไวยากรณ์โดยสมบูรณ์ เพียงแต่มีบางหน้าที่ที่คล้ายคลึงกับคำบุพบท เท่านั้น (หน้าที่บ่งชี้ผู้รับประโยชน์ก็เป็นหนึ่งในพหุหน้าที่นั้น) เนื่องจากผู้วิจัยยังพบคำว่า “ให้” ในฐานะคำกริยาที่แสดงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์จากบุคคลหนึ่งสู่อีกบุคคลหนึ่งอยู่ รวมทั้งยังไม่มีงานวิจัยที่ระบุแน่ชัดว่า คำว่า “ให้” ผ่านกระบวนการกลายเป็นรูปไวยากรณ์อย่างสมบูรณ์ (กึ่งกาญจน์ เทพกาญจน์, 2553)

Newman (1996, 2005) กล่าวว่า การขยายหน้าที่ของคำว่า “ให้” จากคำกริยาเป็นตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์พัฒนามาจากความสัมพันธ์อันใกล้ชิดระหว่างบทบาทผู้รับสิ่งของกับบทบาทผู้รับประโยชน์ดังจะเห็นได้จากบทบาททั้งสองแสดงผ่านรูปภาพด้วยรูปเดียวกัน ยกตัวอย่างเช่น ในภาษา Chamorro (ภาษาตระกูลออสโตรนีเซียน (Austronesian) ที่ใช้บริเวณเกาะกวม (Guam) บริเวณตอนเหนือของเกาะมาเรียนา และบางพื้นที่ในประเทศสหรัฐอเมริกา) คำบุพบท *pära* ต่างก็หมายถึงผู้รับสิ่งของดังตัวอย่างที่ (46) หรือผู้รับประโยชน์ดังตัวอย่างที่ (47)

(46) *hu na'i i lebblu pära i taotao.*
I gave the book to the man
'I gave the book to the man.'

(47) *man-ma'cho'chu i famagu'un pära i*
PL-work the children for the
atungu'-niha.
friends-their
'The children worked for their friends.'

(Newman, 1996)

เมื่อบทบาทผู้รับประโยชน์สัมพันธ์โดยตรงกับบทบาทผู้รับสิ่งของตามที่ Newman นำเสนอ รูปแบบการขยายความหมายของคำว่า “ให้” จากความหมายดั้งเดิมสู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์จึงควรพิจารณาการบ่งชี้ผู้รับสิ่งของร่วมด้วยดังการศึกษาของ Iwasaki and Yap (1998) ที่นำเสนอว่า หน้าที่บ่งชี้ผู้รับประโยชน์พัฒนามาจากหน้าที่บ่งชี้ผู้รับ (dative marking) ซึ่งหน้าที่นี้พัฒนามาจาก

หน้าที่คำกริยาหลักที่แสดงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ รูปแบบการขยายหน้าที่ดังกล่าวแสดงในภาพที่ 2.8 ดังนี้

การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ → การบ่งชี้ผู้รับสิ่งของ → การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์

ภาพที่ 2.8 แสดงการขยายความหมายของคำว่า “ให้” จากการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์

สู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์แบบที่ 1

(ปรับจาก Iwasaki & Yap, 1998)

ผู้วิจัยให้เหตุผลว่า การสร้างอนุพากย์ (clause formation) มีผลต่อการตีความคำว่า “ให้” กลไกดังกล่าวเป็นกลไกที่สำคัญต่อการขยายความหมายของคำว่า “ให้” พิจารณาตัวอย่างประโยคต่อไปนี้

(48) เขาให้เงินฉัน

(49) เขาซื้อหนังสือให้ฉัน

ในตัวอย่าง (48) คำว่า “ให้” ทำหน้าที่เป็นคำกริยาหลักที่แสดงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ ส่วนตัวอย่าง (49) คำว่า “ให้” ทำหน้าที่บ่งชี้ผู้รับสิ่งของ ประโยคดังกล่าวสามารถตีความได้ว่าเป็นประโยคความเดียว 2 ประโยค ได้แก่ [เขาซื้อหนังสือ] และ [ให้ฉัน] การตีความเช่นนี้เกิดกับการกระทำที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ควบคุมได้ด้วยมือ (manual manipulation) เช่น การซื้อ อาจกล่าวได้ว่า หากตีความคำว่า “ให้” เป็นคำที่แสดงผู้รับสิ่งของก็จะมีเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์เกิดขึ้น ได้แก่ เหตุการณ์การซื้อและเหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ การตีความลักษณะดังกล่าวเรียกว่า **การตีความคำว่า “ให้” ในฐานะคำแสดงกรรมรอง** (dative interpretation) อย่างไรก็ตาม ในประโยคเดียวกัน หากตีความว่า การให้เป็นความตั้งใจของเหตุการณ์การซื้อมาตั้งแต่ต้น กล่าวคือ เขาตั้งใจซื้อหนังสือมาเพื่อให้ฉัน [ให้ฉัน] จึงเป็นอนุพากย์ที่ซ่อนอยู่ในประโยคหลักซึ่งอนุพากย์ดังกล่าวทำหน้าที่ขยายภาคแสดง ซื้อหนังสือ การตีความลักษณะดังกล่าวเรียกว่า **การตีความคำว่า “ให้” ในฐานะคำแสดงผู้รับประโยชน์** (benefactive interpretation) สำหรับประโยคที่คำกริยาหลักไม่ได้เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนสิ่งของด้วยมือ คำว่า “ให้” ที่ปรากฏในประโยคนั้นจะพิจารณาว่าเป็นคำแสดงผู้รับประโยชน์ เช่น เขาอ่านหนังสือให้ฉัน สามารถตีความได้ว่า [เขาอ่านหนังสือ [ให้ฉัน]] [ให้ฉัน] ทำหน้าที่ขยายคำกริยา อ่านหนังสือ ซึ่งเป็นคำกริยาที่ไม่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนสิ่งของด้วยมือ จะเห็น

ได้ว่า กลไกการสร้างอนุพากย์มีผลต่อการตีความคำว่า “ให้” ว่าเป็นคำที่บ่งชี้ผู้รับสิ่งของหรือคำที่บ่งชี้ผู้รับประโยชน์

อย่างไรก็ตาม Lord, Yap and Iwasaki (2002) รวมทั้ง Thepkanjana and Uehara (2008) แย้งว่า การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ของคำว่า “ให้” พัฒนามาจากการเปลี่ยนไอนกรรมสิทธิ์โดยตรง ไม่ได้พัฒนามาจากการบ่งชี้ผู้รับสิ่งของดังแสดงในภาพที่ 2.9

การเปลี่ยนไอนกรรมสิทธิ์ → การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์

ภาพที่ 2.9 แสดงการขยายความหมายของคำว่า “ให้” จากการเปลี่ยนไอนกรรมสิทธิ์

สู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์แบบที่ 2

(ปรับจาก Lord, Yap & Iwasaki, 2002)

งานวิจัยทั้งสองให้เหตุผลสนับสนุนที่สอดคล้องกันว่า **นามนัย**เป็นกระบวนการทางปริชาณที่มีผลต่อการขยายความหมายจากการเปลี่ยนไอนกรรมสิทธิ์สู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ Thepkanjana and Uehara ให้เหตุผลว่า เหตุการณ์การให้ (GIVING event) เกี่ยวข้องกับหน่วยร่วม 3 หน่วยร่วม ได้แก่ ผู้ให้ สิ่งของ และผู้รับ โดยผู้ให้จะส่งผ่านสิ่งของจากตนสู่ผู้รับ แต่ในเหตุการณ์เดียวกันอาจมีเหตุการณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้นว่า ผู้รับได้รับกรรมสิทธิ์ในการครอบครองของสิ่งนั้นแทนผู้ให้ สิ่งของนั้นเป็นประโยชน์ต่อผู้รับ ผู้ให้ส่งผ่านสิ่งของนั้นด้วยความเต็มใจ ฯลฯ เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ Fillmore (1977 อ้างถึงใน Thepkanjana & Uehara, 2008) เรียกว่า “ฉากเหตุการณ์” (scene/frame) ผู้ใช้ภาษาไม่สามารถอธิบายฉากทั้งหมดของคำคำหนึ่งได้ แต่ผู้ใช้ภาษาสามารถเลือกเชื่อมโยงฉากที่เกี่ยวข้องเนื่องจากฉากเหล่านั้นมีลักษณะเปรียบเสมือนความรู้แบบสารานุกรม¹⁴ (encyclopaedic knowledge) ที่อยู่ในระบบความคิดของผู้ใช้ภาษาทำให้ผู้ใช้ภาษาสามารถสื่อสารกันได้อย่างเข้าใจ การที่ผู้สื่อสารเข้าใจว่าสารนั้นหมายความว่าอย่างไรเกิดจากการที่ผู้สื่อสารขบเน้น (profile) เฉพาะฉากที่เกี่ยวข้อง ส่วนฉากอื่น ๆ ที่ไม่ได้รับการขบเน้นก็จะเป็นพื้นหลัง (background) ของเหตุการณ์ เหตุผลดังกล่าวนำมาสนับสนุนการขยายความหมายของคำว่า “ให้” จากความหมายดั้งเดิมสู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ พิจารณาจาก *เขาขับรถให้แม่* หน่วยร่วม *แม่* ในฐานะผู้รับประโยชน์ได้รับการขบเน้นให้โดดเด่น คำว่า “ให้” จึงทำหน้าที่เป็นตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ ไม่ได้ทำหน้าที่บ่งชี้

¹⁴ ผู้วิจัยกล่าวถึงความหมายของความรู้แบบสารานุกรมในบทที่ 1 บทนำ หัวข้อ 1.6) สัญลักษณ์ รูปย่อที่ใช้ในงานวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ หัวข้อย่อยที่ 1.6.3) นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้รับสิ่งของเนื่องจากบทบาทผู้รับสิ่งของเป็นพื้นหลังของฉากหรืออาจกล่าวได้ว่าไม่ได้รับการขบขันให้โดดเด่นนั่นเอง นอกจากนี้ Shibatani (1996) เสนอว่า นามนัยเป็นกระบวนการทางปริชาณที่มีผลต่อการขยายความหมายของคำว่า “ให้” เช่นกัน แต่ Shibatani อธิบายในประเด็นที่ต่างออกไป เขาอธิบายเหตุการณ์การรับประโยชน์โดยเทียบกับเหตุการณ์การให้ กล่าวคือ ในเหตุการณ์การให้ ผู้รับสิ่งของมีกรรมสิทธิ์ในการครอบครองเหนือสิ่งของที่ผู้ให้ส่งผ่าน สำหรับเหตุการณ์การรับประโยชน์ก็จะใช้แนวคิดแบบเดียวกัน คือ ผู้รับประโยชน์มีอำนาจในการครอบครองสิ่งของนั้นหรือไม่ ถ้าสิ่งของนั้นมีลักษณะที่เป็นนามธรรมสูง กระบวนการนามนัยจะช่วยให้เข้าใจว่า ผู้รับประโยชน์มีอำนาจในการครอบครองสิ่ง ๆ นั้น เป็นต้นว่า *She taught me French.* ผู้ใช้ภาษาสามารถเข้าใจว่า *me* เป็นหน่วยร่วมที่รับประโยชน์เนื่องจากความรู้เรื่องภาษาฝรั่งเศสถูกถ่ายโอนจาก *she* มายัง *me* และ *me* ก็ครอบครองความรู้ทางภาษาฝรั่งเศสนั้น

ส่วนจรัสดาว อินทรทัศน์ (2539) เสนอกระบวนการทางปริชาณที่มีผลต่อการขยายความหมายของคำว่า “ให้” จากความหมายดั้งเดิมสู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ด้วยคำอธิบายที่ต่างออกไป กล่าวคือ การขยายความหมายดังกล่าวเป็นผลมาจากการขยายขอบเขตเชิงอุปลักษณ์ ผู้ศึกษา กล่าวว่า การขยายขอบเขตเชิงอุปลักษณ์เป็นการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำรูปแบบหนึ่งในลักษณะการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่งที่อยู่ข้ามขอบเขตกัน กล่าวคือ การเปรียบเทียบข้ามขอบเขตระหว่างสิ่งที่เป็นรูปธรรมกับสิ่งที่เป็นนามธรรม กระบวนการดังกล่าวเป็นกระบวนการที่พัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไปและต่อเนื่อง ผู้ศึกษายกตัวอย่างการขยายความหมายของคำว่า “ให้” จากการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์สู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์พร้อมทั้งแสดงหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “ให้” ดังต่อไปนี้

(50) แม่ให้ขนมลูก	(คำว่า “ให้” ในฐานะคำกริยา)
(51) ปาไม้ให้ทรัพยากรที่มีค่าแก่หมู่บ้านนี้	(คำว่า “ให้” ในฐานะคำกริยา)
(52) การจัดเตรียมทีมเศรษฐกิจแก้ปัญหาให้ประเทศ	(คำว่า “ให้” ในฐานะคำบุพบท)

ตัวอย่างที่ (50) “ให้” เป็นคำกริยาที่แสดงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์จากบุคคลหนึ่งสู่อีกบุคคลหนึ่ง ในตัวอย่างดังกล่าว ประธานซึ่งก็คือ แม่ มีคุณสมบัติมีชีวิตกระทำกริยา มอบ ขนม ให้กับกรรมรองซึ่งก็คือ ลูก ซึ่งมีคุณสมบัติมีชีวิตเช่นกัน ส่วนตัวอย่างที่ (51) คำว่า “ให้” ทำหน้าที่เป็นคำกริยาเช่นเดียวกับตัวอย่างที่ (50) แต่ในประโยคดังกล่าวนามวลีที่ปรากฏร่วมกับคำว่า “ให้” ใน

ตำแหน่งประธานและกรรมรองซึ่งก็คือ *ป่าไม้* และ *หมู่บ้านนี้* ไม่มีคุณสมบัติมีชีวิต ผู้ศึกษากล่าวว่า นามวลีดังกล่าวขยายขอบเขตเชิงอุปลักษณ์จากประธานและกรรมรองที่เป็นมนุษย์สู่นามวลีที่ไม่ใช่มนุษย์ จะเห็นได้ว่า คุณสมบัติทางความหมายบางประการของคำว่า “ให้” ในฐานะคำกริยาสูญเสียไป อาทิ ความตั้งใจในการแสดงกริยา การถ่ายโอนกรรมสิทธิ์ เป็นต้น สำหรับตัวอย่างที่ (52) คำว่า “ให้” ในฐานะคำบุพบทปรากฏร่วมกับนามวลีที่เป็นหน่วยร่วมที่รับผลจากการกระทำนั้น นามวลีที่ปรากฏกับคำว่า “ให้” ในตัวอย่างที่ (52) เป็นนามวลีที่ขยายขอบเขตเชิงอุปลักษณ์แล้ว นามวลีดังกล่าวจึงมีลักษณะเป็นนามธรรมซึ่งก็คือ *การจัดเตรียมทีมเศรษฐกิจ* และ *ประเทศ* อาจกล่าวได้ว่า คำว่า “ให้” ในฐานะคำบุพบทปรากฏกับนามวลีที่มีลักษณะเป็นนามธรรมซึ่งไม่ได้จำกัดว่า ประธานหรือกรรมรองจะต้องเป็นมนุษย์หรือมีคุณสมบัติมีชีวิตอีกต่อไปเนื่องจากนามวลีที่ปรากฏร่วมกับคำบุพบทได้ขยายขอบเขตเชิงอุปลักษณ์จากกลุ่มมนุษย์ซึ่งอยู่ในขอบเขตรูปธรรมไปสู่ขอบเขตนามธรรมแล้ว กล่าวโดยสรุป กระบวนการขยายขอบเขตเชิงอุปลักษณ์เป็นกระบวนการที่ทำให้คำว่า “ให้” ขยายความหมายจากการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์สู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ กระบวนการดังกล่าวมีผลโดยตรงกับนามวลีดังกล่าวจะสังเกตได้จากการขยายขอบเขตของนามวลีที่ปรากฏร่วมกับคำกริยา “ให้” จากนามวลีที่มีชีวิตและเป็นสิ่งรูปธรรมเป็นนามวลีที่ไม่มีคุณสมบัติแต่ยังเป็นสิ่งรูปธรรมและท้ายที่สุดขยายขอบเขตมายังนามวลีที่มีลักษณะเป็นรูปธรรมเท่านั้น

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาเสนอการเปรียบเทียบเชิงอุปลักษณ์ของนามวลีในตัวอย่าง (50) – (52) ไว้ว่า (1) **นามวลีที่เป็นผู้กระทำ** นามวลี *ป่าไม้* (ตัวอย่างที่ (51)) และ *การจัดเตรียมทีมเศรษฐกิจ* (ตัวอย่างที่ (52)) ถูกเปรียบเทียบเชิงอุปลักษณ์ว่า มีลักษณะเหมือนมนุษย์เช่นกัน แต่แตกต่างกันตรงที่ว่า *ป่าไม้* มีกรรมสิทธิ์ความเป็นเจ้าของสามารถทำกริยาถ่ายโอนกรรมสิทธิ์ได้ เช่นเดียวกับนามวลี *แม่* ในตัวอย่างที่ (50) ซึ่งเป็นหน่วยร่วมเหตุการณ์ที่นำมาเป็นต้นแบบในการเปรียบเทียบ ส่วน *การจัดเตรียมทีมเศรษฐกิจ* ในตัวอย่างที่ (52) ไม่มีกรรมสิทธิ์ในการครอบครองจึงไม่สามารถแสดงกริยาถ่ายโอนกรรมสิทธิ์ได้ แต่ถูกเปรียบว่ามีคุณสมบัติเหมือนมนุษย์ตรงที่สามารถกระทำอาการที่มีผลต่อสิ่งอื่น (2) **นามวลีที่เป็นผู้รับประโยชน์** นามวลี *หมู่บ้านนี้* ในตัวอย่างที่ (51) และ *ประเทศ* ในตัวอย่างที่ (52) ถูกเปรียบเทียบเชิงอุปลักษณ์ว่า มีลักษณะเช่นเดียวกับมนุษย์ในลักษณะที่ว่า ผู้รับประโยชน์ซึ่งเป็นสมาชิกของหน่วยร่วมทั้ง 2 สามารถตระหนักรู้ถึงผลประโยชน์หรือผลกระทบจากสิ่งอื่นได้เช่นเดียวกับ *ลูก* ในตัวอย่างที่ (50) ผู้วิจัยเห็นว่า เหตุผลที่จรัสดาวกล่าวอ้างยังไม่ใช่หลักฐานทางภาษาที่พิสูจน์ได้ว่าอุปลักษณ์เป็นกลไกสำคัญที่ก่อให้เกิดการขยายความหมายของคำว่า “ให้” สู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์

ดังจะเห็นได้จาก *ป่าไม้* หรือ *การจัดเตรียมทีมเศรษฐกิจ* มีลักษณะเหมือนมนุษย์ในแง่ใดจึงสามารถแสดง การกระทำที่ว่ามีกรรมสิทธิ์ความเป็นเจ้าของและถ่ายโอนกรรมสิทธิ์ดังกล่าวได้เหมือนมนุษย์ หรือนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ *หมู่บ้านนี้* และ *ประเทศ* ที่ผู้ศึกษากล่าวว่ามีลักษณะเหมือนมนุษย์ เนื่องจากสามารถตระหนักรู้ผลประโยชน์ได้ คำกล่าวอ้างดังกล่าวทำให้เกิดข้อสงสัยที่ว่า สมาชิกทุกคน ในหน่วยร่วมทั้งสองสามารถรับรู้ผลประโยชน์ได้ทุกคนจริงหรือไม่ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงพิจารณาว่า อุป ลักษณะอาจไม่ใช่กลไกทางปริชานที่มีผลต่อการขยายความหมายของคำว่า “ให้” จากการเปลี่ยนโอน กรรมสิทธิ์สู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์

จากการทบทวนงานวิจัยในอดีตข้างต้นจะเห็นว่า มีการศึกษาเพียงชิ้นเดียวที่เปรียบเทียบ คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์คำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ นอกจากนี้ ยังไม่มีการศึกษาใดที่ศึกษาคำว่า “เพื่อ” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์โดยละเอียดรวมทั้ง ยังมีประเด็นที่ไม่สามารถหาข้อสรุปแน่ชัดในเรื่องของรูปแบบรวมทั้งกลไกทางปริชานที่เกี่ยวข้องกับ การขยายความหมายและการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “ให้” จากคำกริยาเป็นตัวบ่งชี้ผู้รับ ประโยชน์ว่าขยายความหมายจากความหมายใด ความหมายดั้งเดิมหรือการบ่งชี้ผู้รับสิ่งของ กลไกทาง ปริชานอะไร ระหว่างอุปลักษณะกับนามนัย ที่อยู่เบื้องหลังการขยายความหมายดังกล่าว รวมทั้งตัวบ่งชี้ ผู้รับประโยชน์ “ให้” มีประเภททางวากยสัมพันธ์แบบใด คำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียงหรือ คำบุพบทตามที่งานวิจัยในอดีตนำเสนอ

บทที่ 3

คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ในภาษาไทย

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะระบุคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ที่แตกต่างกันของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ในภาษาไทย หัวข้อที่ 3.1) นำเสนอความแตกต่างทางวากยสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ทั้งสอง ส่วนหัวข้อที่ 3.2) นำเสนอว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ทั้งสองมีคุณสมบัติทางอรรถศาสตร์ในประเด็นใดบ้างที่แตกต่างกัน

3.1 คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ที่แตกต่างกันของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ในภาษาไทย

ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” มีคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ที่แตกต่างกันใน 4 ประเด็นดังต่อไปนี้ (1) การละนามวลีที่แสดงผู้รับประโยชน์ (2) การย้ายนามวลีที่แสดงผู้รับประโยชน์ไว้หน้าประโยค (3) การปรากฏร่วมกับคำบุพบทอื่น และ (4) การปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ปฏิเสธ คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ที่แตกต่างกันดังกล่าวมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1.1 การละนามวลีที่แสดงผู้รับประโยชน์

จากการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ พบว่า คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” กับ “ให้” ที่ชัดเจนประการหนึ่ง คือ การละนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ทั้งสอง รูปแบบการละนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” แตกต่างกัน กล่าวคือ นามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” ไม่สามารถละได้ การละเฉพาะนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ดังกล่าวมีผลให้ผิดไวยากรณ์ดังตัวอย่างที่ (1ข.) และ (2ข.) หากผู้ใช้ภาษาต้องการละนามวลีดังกล่าวก็ต้องละทั้งตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และนามวลีที่ปรากฏตามหลังดังตัวอย่างที่ (1ค.) และ (2ค.)

- (1) ก. แม่ ๆ ที่นั่นอุทิศชีวิตตัวเองเพื่อสามีและลูก ๆ
- ข. *แม่ ๆ ที่นั่นอุทิศชีวิตตัวเองเพื่อ ๐
- ค. แม่ ๆ ที่นั่นอุทิศชีวิตตัวเอง

- (2) ก. ท่านไม่ได้ทำงานอย่างเอาเป็นเอาตาย**เพื่อ**ตนเอง
 ข. *ท่านไม่ได้ทำงานอย่างเอาเป็นเอาตาย**เพื่อ** $\emptyset$
 ค. ท่านไม่ได้ทำงานอย่างเอาเป็นเอาตาย

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

ในทางกลับกัน นามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” สามารถละได้ตั้งตัวอย่างที่ (3ข.) หรือในบางกรณี สามารถละได้ทั้งตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” และนามวลีที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ดังกล่าวตั้งตัวอย่างที่ (3ค.)

- (3) ก. ป้าไม่มีเทียนธรรมดาขายนี้มา **งั้น** ป้าแถม**ให้**หนูก็แล้วกัน
 ข. ป้าไม่มีเทียนธรรมดาขายนี้มา **งั้น** ป้าแถม**ให้** $\emptyset$ ก็แล้วกัน
 ค. ป้าไม่มีเทียนธรรมดาขายนี้มา **งั้น** ป้าแถมก็แล้วกัน

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

การละนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” เกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขทางวัจนปฏิบัติ (pragmatic constraint) 2 ประการ เงื่อนไขประการแรก นามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” จะถูกละในกรณีที่ผู้สื่อสารต่างทราบว่ นามวลีแสดงผู้รับประโยชน์อ้างอิงถึงบุคคลใดจากการกล่าวถึงในบริบท ยกตัวอย่างเช่น

- (4) **แม้ว่า**แก้วจะปฏิเสธของมีค่าที่เขาซื้อ**ให้** $\emptyset$ เกินจำนวนที่แม่บอก
 (5) **หญิงสาวทั้งคู่**หันมองพอเห็นว่าผู้หวังดีที่มาแปล**ให้** $\emptyset$ เป็นใครก็เดินหนี
 (6) การฝากให้คนเข้าคิวหรือซื้อตั๋วภาพยนตร์**ให้** $\emptyset$ โดย**เจ้าของเงิน**ยืนดูอยู่
 (7) หลังจากททายตามตัว**ให้** $\emptyset$ เสร็จแล้ว ไอค์ก็เลื่อนขึ้นมาททายที่หน้า**ให้ฉัน**

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

จากตัวอย่างข้างต้น แม้ว่ นามวลีที่แสดงผู้รับประโยชน์จะถูกละ แต่ผู้สื่อสารรับรู้ว่ ผู้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ดังกล่าวอ้างอิงถึงบุคคลใด พิจารณาจากนามวลีที่แสดงผู้รับประโยชน์ปรากฏหรือถูกอ้างอิงถึงในบริบท บริบทที่ (4) และ (5) เป็นตัวอย่างที่นามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ซึ่งได้แก่ **แก้ว** และ **หญิงสาวทั้งคู่** ถูกอ้างอิงก่อนตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ส่วนบริบทที่ (6) และ (7) เป็นตัวอย่างที่นามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ซึ่งได้แก่ **เจ้าของเงิน** และ **ไอค์** ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้”

เงื่อนไขประการที่สอง เมื่อไม่มีการอ้างถึงนามวิแสดงผู้รับประโยชน์ในบริบท นามวิที่เป็นผู้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่หมายถึงผู้ที่กล่าวถ้อยความนั้น เป็นต้นว่า

- (8) *ขอบใจ เดียวกลับไปแล้วอัดเพลงให้ ๐ ด้วยนะ*
- (9) *คุณครับ เดียวคิดเงินตัวนี้เลยนะ แล้วเอาเลือดตัวนั้นใส่ถุงให้ ๐ ด้วย*
- (10) *เพื่อนตอบว่า เรื่องนั้นไม่ต้องห่วง อยากรักก็ต้องได้เห็นพระองค์ชัด ๆ จากวิดีโอที่ให้เพื่อนอัดจากรายการโทรทัศน์ให้ ๐ แล้ว*

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

แม้ว่าในตัวอย่างทั้งสามข้างต้นไม่ระบุอย่างชัดเจนว่า นามวิแสดงผู้รับประโยชน์เป็นบุคคลใด แต่ผู้ใช้ภาษาสามารถอนุมานได้ว่า ผู้รับประโยชน์จากตัวอย่างทั้งสามคือผู้พูดเอง

อาจกล่าวได้ว่า การละนามวิแสดงผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ทั้งสอง มีรูปแบบที่แตกต่างกันดังนี้ หน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ที่ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ “เพื่อ” ไม่สามารถละนามวิแสดงผู้รับประโยชน์ได้ ส่วนหน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ที่ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ “ให้” สามารถละนามวิแสดงผู้รับประโยชน์ได้ 2 รูปแบบ ได้แก่ อาจละเฉพาะนามวิผู้รับประโยชน์หรือทั้งตัวบ่งชี้และนามวิที่ปรากฏตามหลัง

3.1.2 การย้ายนามวิที่แสดงผู้รับประโยชน์ไว้หน้าประโยค

ในการพรรณนาเหตุการณ์การรับประโยชน์บางเหตุการณ์ ผู้ใช้ภาษาอาจย้ายนามวิแสดงผู้รับประโยชน์ไว้หน้าประโยคเพื่อแสดงจุดเน้นหรือจุดสนใจ (focus) รูปแบบการย้ายนามวิแสดงผู้รับประโยชน์ของหน่วยสร้างที่ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ทั้งสองแตกต่างกันดังนี้ หน่วยสร้างที่ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” จะย้ายทั้งตัวบ่งชี้และนามวิแสดงผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏตามหลังมาไว้หน้าประโยคดังตัวอย่างที่ (11ข.) และ (12ข.) ไม่สามารถเลือกย้ายเฉพาะนามวิแสดงผู้รับประโยชน์ดังตัวอย่างที่ (11ค.) และ (12ค.)

- (11) ก. *เธอก็จำต้องบากหน้าเดินทางมาเพื่อขอร้องเพื่อเมือง เพื่อท่านพ่อ*
 ข. *เพื่อเมือง เพื่อท่านพ่อ เธอก็จำต้องบากหน้าเดินทางมาเพื่อขอร้อง*
 ค. **เมือง ท่านพ่อ เธอก็จำต้องบากหน้าเดินทางมาเพื่อขอร้อง เพื่อ ๐ เพื่อ ๐*

- (12) ก. แม่เหน้อยมากนะลูก ทำให้แม่นะลูกนะ โอเค ผมจะทำให้เพื่อแม่
 ข. แม่เหน้อยมากนะลูก ทำให้แม่นะลูกนะ โอเค เพื่อแม่ ผมจะทำให้
 ค. *แม่เหน้อยมากนะลูก ทำให้แม่นะลูกนะ โอเค แม่ ผมจะทำให้เพื่อ ๐

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

ส่วนหน่วยสร้างที่ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” มีรูปแบบการย้ายนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ที่ต่างจากหน่วยสร้างที่ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” กล่าวคือ จะย้ายเฉพาะนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์เท่านั้นดังตัวอย่างที่ (13ข.) นอกจากการย้ายเฉพาะนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์มาไว้หน้าประโยคเพื่อแสดงจุดสนใจหรือที่เรียกว่า การกลายเป็นหัวข้อ (topicalization) ตามตัวอย่างที่ (13ข.) แล้ว ผู้ใช้ภาษายังมีอีกกลวิธีหนึ่งที่ย้ายเฉพาะนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์มาไว้หน้าประโยคแล้วสร้างอนุภาคยืมใหม่ให้กับนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์นั้นดังตัวอย่างที่ (13ค.) จะเห็นได้ว่า รูปแบบการย้ายทั้งสองต่างกับการย้ายนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ของหน่วยสร้างที่ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ “เพื่อ” ตรงที่หน่วยสร้างที่ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ “ให้” จะไม่ย้ายตัวบ่งชี้ดังกล่าวมาหน้าประโยค หากตัวบ่งชี้ “ให้” และนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ปรากฏรวมในตำแหน่งหน้าประโยคมีผลให้ผิดไวยากรณ์ดังแสดงในตัวอย่างที่ (13ง.)

- (13) ก. ฉันเคยพากย์ละครวิทยุให้คุณวิม
 ข. คุณวิม ฉันเคยพากย์ละครวิทยุให้
 ค. คุณวิมเป็นคนที่ฉันเคยพากย์ละครวิทยุให้
 ง. *ให้คุณวิม ดิฉันเคยพากย์ละครวิทยุ

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

จากตัวอย่างที่ (13ค.) จะเห็นว่า เดิม คุณวิม เป็นนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ นามวลีดังกล่าวถูกปรับสถานภาพทางวากยสัมพันธ์ (syntactic status) เป็นอนุภาค คุณวิมเป็นคนที่ ซึ่งนับเป็นอนุภาคที่หนึ่ง และคำนาม คน นั้นขยายด้วยคุณาประโยค (relative clause) ที่ฉันเคยพากย์ละครวิทยุให้ ซึ่งนับว่าเป็นอีกอนุภาคหนึ่ง นอกจากนี้ ยังมีตัวอย่างอื่น ๆ ที่สนับสนุนรูปแบบการย้ายนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ไว้หน้าประโยคของหน่วยสร้างที่ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ด้วยการสร้างอนุภาคยืมใหม่หลายตัวอย่าง เป็นต้นว่า

- (14) ก. ไอค์เปิดประตูให้ฉัน
 ข. ฉันเป็นคนที่ไอค์เปิดประตูให้
 (15) ก. ฉันจะหาเงินบริจาคซื้อชาดื่มให้เธอ
 ข. เธอคือคนที่ฉันจะหาเงินบริจาคซื้อชาดื่มให้

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

อาจกล่าวได้ว่า รูปแบบการย้ายนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ของหน่วยสร้างที่ประกอบด้วย บ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” จะย้ายเฉพาะนามวลีดังกล่าวเท่านั้น ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” จะไม่ย้าย มาหน้าประโยคไม่ว่ากรณีใด ๆ หากตัวบ่งชี้ “ให้” ย้ายมาปรากฏร่วมกับนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์มี ผลให้ปรับชนิดไวยากรณ์ รูปแบบการย้ายข้างต้นต่างกับหน่วยสร้างที่ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ผู้รับ ประโยชน์ “เพื่อ” ที่จะต้องย้ายทั้งตัวบ่งชี้และนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏตามหลังไว้หน้า ประโยค ไม่สามารถเลือกย้ายเฉพาะนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์เช่นเดียวกับหน่วยสร้างที่ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ได้ หากย้ายด้วยกลวิธีดังกล่าวมีผลให้ปรับที่ไม่เป็นที่ยอมรับ ในภาษา

3.1.3 การปรากฏร่วมกับคำบุพบทอื่น

ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” มีคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ด้านการปรากฏ ร่วมกับคำบุพบทอื่นที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” ไม่สามารถปรากฏร่วมกับ คำบุพบทอื่นได้ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (16) ก. ฉันคงไม่ทำถึงขนาดสละลิ้นเพื่อเจ้าชายหรือกนะ
 ข. *ฉันคงไม่ทำถึงขนาดสละลิ้นเพื่อแก่เจ้าชายหรือกนะ
 ค. *ฉันคงไม่ทำถึงขนาดสละลิ้นเพื่อกับเจ้าชายหรือกนะ

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

ในขณะที่ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” สามารถปรากฏร่วมกับคำบุพบทอื่นได้ คำบุพบทที่มีปรากฏ ร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” คือ กับ และ แก่ อาทิ ตัวอย่างที่ (17) - (19) เป็นตัวอย่างที่ตัว บ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ปรากฏร่วมกับคำบุพบท กับ เป็น ให้กับ ส่วนตัวอย่างที่ (20) - (22) เป็น ตัวอย่างที่ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ปรากฏร่วมกับคำบุพบท แก่ เป็น ให้แก่

- (17) เขาทำงานให้กับผู้ปกครองของฉัน
- (18) ไอรินยังสอนกลเม็ดเคล็ดลับวิธีการดูเงินจากกระเป๋าคนมีสตางค์ให้กับชายหนุ่มด้วย
- (19) ซีเมนส์ [...] ผลิตเครื่องเอ็กซ์เรย์คอมพิวเตอร์ออกจำหน่ายให้กับลูกค้าตั้งแต่ปี 2517
- (20) วิธีการที่สมเหตุสมผลที่จะจัดการชดเชยให้แก่เหยื่ออาชญากรรม คือ การเก็บภาษี
- (21) โตเกียวโดมิเนตรียมแพ็กเกจจิ้นเชื้ออัตราดอกเบี้ยพิเศษให้แก่ผู้ประกอบการ
- (22) รัฐบาลสหรัฐฯ ดำเนินโครงการสร้างบ้านให้แก่คนยากจน

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

คำบุพบททั้งสองคำ ได้แก่ กับ และ แก่ ต่างก็นำหน้าหน่วยนามฝ่ายรับสิ่งของหรือหน่วยนามฝ่ายรับประโยชน์ ความแตกต่างระหว่างคำบุพบททั้ง 2 แยกพิจารณาเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ระดับเกียรติยศในภาษา (honorifics) และการแสดงความหมายเชิงปริชาน (cognitive meaning) ความแตกต่างระหว่างคำบุพบททั้งสองตามประเด็นข้างต้นมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2557) ระบุว่า ความแตกต่างของการใช้คำบุพบท กับ และ แก่ มาจากระดับและเกียรติยศในภาษา กล่าวคือ คำว่า กับ อาจใช้ในวิธภาษา (linguistic variety) ที่ไม่เป็นการ ส่วน แก่ จะใช้ในวิธภาษาที่เป็นทางการและใช้กับบุคคลที่อยู่ในระดับเดียวกันหรือต่ำกว่าผู้พูด เช่น ครูให้หนังสือแก่นักเรียน

นอกจากประเด็นความต่างในเรื่องของระดับและเกียรติยศในภาษาแล้ว การใช้คำบุพบททั้งสองยังแสดงความหมายเชิงปริชานที่ต่างกัน สุชาติพิทย์ เหมือนใจ (2554) กล่าวว่า คำบุพบททั้งสองต่างก็แสดงความหมายในการรับสิ่งใดสิ่งหนึ่งเหมือนกันแต่แสดงจุดเน้นที่ต่างกัน กล่าวคือ การใช้คำบุพบท แก่ แสดงว่า หน่วยนามที่ตามหลังคำบุพบทดังกล่าวเป็นผู้รับสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างตรงไปตรงมา จากตัวอย่างที่ (22) รัฐบาลสหรัฐฯ ดำเนินโครงการสร้างบ้านให้แก่คนยากจน นามวลีคนยากจน ก็เป็นผู้ที่รับ บ้าน ที่ รัฐบาลสหรัฐฯ ดำเนินการสร้าง ส่วนคำบุพบท กับ นอกจากจะแสดงความหมายเรื่องการรับสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้ว คำบุพบทดังกล่าวยังแสดงความหมายว่า นามวลีที่ตามหลังคำบุพบทนี้เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในเหตุการณ์นั้น ๆ พิจารณาจากตัวอย่างที่ (18) ไอรินยังสอนกลเม็ดเคล็ดลับวิธีการดูเงินจากกระเป๋าคนมีสตางค์ให้กับชายหนุ่มด้วย

เคล็ดลับวิธีการดูเงินจากกระเป๋าคนมีสตางค์**ให้กับ**ชายหนุ่มด้วย จากตัวอย่างดังกล่าว ชายหนุ่ม ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” และคำบุพบท *กับ* มีบทบาทเป็นผู้รับการถ่ายทอด กลเม็ดเคล็ดลับ จาก ไอรีน พร้อมทั้งเป็นผู้ที่ร่วมกิจกรรมการสอนเช่นกัน แนวความคิดดังกล่าวสอดคล้องกับที่นวรรณ พันธุมธา (2539) อธิบายความแตกต่างระหว่าง *ให้แก่* กับ *ให้กับ* ผ่านตัวอย่างว่า *ให้แก่* ใน *ให้เงินแก่น้อง* หมายความว่า หน่วยงาน *น้อง* เป็นผู้ได้รับ เงิน อย่างตรงไปตรงมา ส่วน *ให้กับ* ใน *ให้เงิน (ไว้) กับน้อง* หมายความว่า น้องเป็นผู้ที่รับเงินแทนบุคคลอื่น ไม่ใช่ผู้ที่เป็นเจ้าของเงินนั้น

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่า ในบางกรณี การใช้คำบุพบท *กับ* ไม่ได้แสดงความหมายว่า หน่วยงานที่ปรากฏหลังคำบุพบทดังกล่าวจะเป็นผู้ร่วมกระทำเหตุการณ์เสมอไป อาทิ

- (23) ชาโนะมุ่งตรงไปห้างสรรพสินค้าเพื่อซื้อเสื้อผ้าและของใช้**ให้กับ**สมาชิกในบ้าน
- (24) ทางสำนักงานยุติธรรมจังหวัดสตูลได้จัดให้มีพิธีมอบโล่ประกาศเกียรติคุณ **ให้กับ**เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานดีเด่น
- (25) [...] กำลังนำยาบ้าไป**ให้กับ**น.ส.ประจวบ สมภาร อายุ 23 ปี ที่บ้านเรา อพาร์ตเมนต์

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

จากตัวอย่างทั้งสามจะเห็นได้ว่า หน่วยงานที่ตามหลังคำบุพบท *กับ* ได้แก่ *สมาชิกในบ้าน* ในตัวอย่างที่ (23) *เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานดีเด่น* ในตัวอย่างที่ (24) และ *น.ส.ประจวบ สมภาร* ในตัวอย่างที่ (25) ไม่ได้แสดงบทบาทการเป็นผู้ร่วมกระทำในเหตุการณ์อย่างเด่นชัด กล่าวคือ *สมาชิกในบ้าน* ไม่ได้เป็นผู้ที่ร่วมเหตุการณ์การ *ซื้อเสื้อผ้าและของใช้* *เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานดีเด่น* ไม่ได้เป็นผู้ที่มอบโล่ประกาศเกียรติคุณ และ *น.ส.ประจวบ สมภาร* ไม่ได้มีส่วนร่วมกับการส่งยาบ้า บทบาทที่เด่นชัดของหน่วยงานทั้งสาม คือ ผู้ที่รับสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากการกระทำของอีกบุคคลหนึ่งเท่านั้น

เนื่องด้วยความคลุมเครือทางด้านความแตกต่างของการเลือกใช้คำบุพบท *กับ* และ *แก่* ข้างต้น ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยพิจารณาให้คำว่า *กับ* และ *แก่* เป็นคำที่มีประเภททางวากยสัมพันธ์เดียวกัน คือ *คำบุพบท* และคำทั้งสองต่างบ่งชี้ความหมายไปในทิศทางเดียวกัน คือ บ่งชี้ความหมายว่า หน่วยงานที่ปรากฏหลังคำบุพบททั้งสองเป็นหน่วยร่วมที่ได้รับผลกระทบจาก

เหตุการณ์แบบใดแบบหนึ่ง อาจเป็นผู้รับสิ่งของหรือเป็นผู้รับประโยชน์ก็ได้ ผู้วิจัยจะไม่พิจารณาความแตกต่างของตัวบ่งชี้ทั้งสอง เนื่องจากอาจจะเกินขอบเขตของงานวิจัยชิ้นนี้

3.1.4 การปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ปฏิเสธ

การแสดงขั้วปฏิเสธ (negative polarity) ในภาษาไทยทำได้ด้วยการเติมตัวบ่งชี้ปฏิเสธ (negative marker/negator) ซึ่งเป็นอนุภาคทางวากยสัมพันธ์ (syntactic particle) หรือคำไวยากรณ์ที่เป็นอิสระ (independent grammatical word) แบบหนึ่ง (Dixon, 2012) ตัวบ่งชี้ปฏิเสธในภาษาไทย คือ คำว่า ไม่ หากพิจารณาจากการปรากฏและปริบทการเกิด อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2553) เสนอว่า ตัวบ่งชี้ปฏิเสธดังกล่าวจะปรากฏหน้าคำกริยา เช่น เขาไม่กินยาตามที่แพทย์สั่ง (ตัวบ่งชี้ปฏิเสธปรากฏหน้าคำกริยา กิน) หากหน่วยสร้างนั้นประกอบด้วยคำช่วยหน้ากริยา (preverbal auxiliary) ตัวบ่งชี้ปฏิเสธอาจปรากฏหน้าคำช่วยกริยา เช่น เขาไม่ควรพูดแบบนั้น (ตัวบ่งชี้ปฏิเสธปรากฏหน้าคำช่วยหน้ากริยา ควร) หรือในบางบริบท ตัวบ่งชี้ดังกล่าวอาจปรากฏระหว่างคำช่วยกริยาและคำกริยา อาทิ ฝนคงไม่ตก (ตัวบ่งชี้ปฏิเสธปรากฏระหว่างคำกริยาช่วย คง กับคำกริยา ตก) จะเห็นได้ว่า ตัวบ่งชี้ปฏิเสธ ไม่ เป็นคำปฏิเสธหลักในภาษาไทย นอกจากคำว่า ไม่ แล้ว ยังมีตัวบ่งชี้ปฏิเสธอื่น ๆ ที่เกิดจากการนำคำว่า ไม่ ประสมกับคำอื่น เช่น ไม่ใช่ ใน เขาไปทำงาน ไม่ใช่ไปเที่ยว หรือ ไม่ได้ ใน เขาไม่ได้ไปเที่ยว แต่เขาไปทำงาน เป็นต้น (นิตา จำปาทิพย์, 2557)

เมื่อพิจารณาดำแหน่งของตัวบ่งชี้ปฏิเสธที่ปรากฏในหน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์จะพบว่า ตัวบ่งชี้ดังกล่าวมักปรากฏหน้าคำกริยาหลักหรือคำกริยาคำแรกในหน่วยสร้างดังตัวอย่างที่ (26ก.) (27ก.) (28ก.) และ (29ก.) หากปรากฏในตำแหน่งอื่น ๆ ในกรณีตัวอย่าง คือ ปรากฏหน้านามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ดังแสดงในบริบทที่ (26ข.) (27ข.) (28ข.) และ (29ข.) มีผลให้ผิดไวยากรณ์

- (26) ก. เธอไม่อยากให้เขาตายเพื่อเธอเลยสักนิด
 ข. *เธออยากให้เขาตายไม่เพื่อเธอเลยสักนิด
- (27) ก. ฉันคงไม่สละลินเพื่อเจ้าชายทรอกนะ
 ข. *ฉันคงสละลินไม่เพื่อเจ้าชายทรอกนะ
- (28) ก. หากผมอยากให้คนเมาริลงมือสักให้ เขาจะไม่สักลายดั้งเดิมให้
 ข. *หากผมอยากให้คนเมาริลงมือสักให้ เขาจะสักลายดั้งเดิมไม่ให้

(29) ก. ตอนแรก เขาก็ไม่อยากจะขายให้เรา

ข. *ตอนแรก เขาก็อยากจะขายไม่ให้เรา

(ปรับจากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

จากตัวอย่างข้างต้น ตัวบ่งชี้ปฏิเสธจะปรากฏหน้าคำกริยาหลักหรือคำกริยาคำแรกของหน่วยสร้าง ได้แก่ *อยาก* *สละ* และ *สัก* ตามลำดับ ตัวบ่งชี้ปฏิเสธในตำแหน่งดังกล่าวแสดงขอบเขตของการปฏิเสธ (scope of negation) ดังต่อไปนี้

หน่วยสร้างที่ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” มีขอบเขตของการปฏิเสธ 4 ขอบเขต ได้แก่ (1) การปฏิเสธเฉพาะคำกริยาเท่านั้น (2) การปฏิเสธเฉพาะกรรมตรงเท่านั้น (3) การปฏิเสธเฉพาะนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์เท่านั้น และ (4) การปฏิเสธที่คำกริยา กรรมตรง และนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ ยกตัวอย่างเช่น

(30) มร. อับราฮัม บริเกตไม่ได้ประดิษฐ์นาฬิกาจับเวลาเพื่อนาวิกโยธินฝรั่งเศส

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

ขอบเขตของการปฏิเสธจากปริบทดังกล่าวสามารถแสดงในตารางที่ 3.1 ดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงขอบเขตการปฏิเสธของหน่วยสร้างที่ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ”

	การตีความ	ขอบเขตการปฏิเสธ
แบบที่ 1	มร. อับราฮัม ไม่ได้แสดง เหตุการณ์ ประดิษฐ์ แต่กระทำ เหตุการณ์อื่นกับกรรมตรง นาฬิกาจับเวลา เพื่อเป็น ประโยชน์ต่อ นาวิกโยธินฝรั่งเศส	เฉพาะคำกริยาเท่านั้น นามวลี 1 + ตัวบ่งชี้ปฏิเสธ + กริยาวลี + นามวลี 2 + เพื่อ + นามวลี 3
แบบที่ 2	มร. อับราฮัม แสดงเหตุการณ์ ประดิษฐ์ แต่ไม่ใช่กรรมตรง นาฬิกาจับเวลา แต่เป็นสิ่งที่อื่น เพื่อเป็นประโยชน์ต่อ นาวิกโยธินฝรั่งเศส	เฉพาะนามวลีที่ 2 (กรรมตรงของกริยากรรม) เท่านั้น นามวลี 1 + ตัวบ่งชี้ปฏิเสธ + กริยาวลี + นามวลี 2 + เพื่อ + นามวลี 3
แบบที่ 3	มร. อับราฮัม แสดงเหตุการณ์ ประดิษฐ์ กรรมตรง นาฬิกาจับเวลา แต่การกระทำนั้นไม่เป็น ประโยชน์ต่อนามวลี นาวิกโยธินฝรั่งเศส แต่เป็นประโยชน์ต่อนามวลีอื่น	เฉพาะนามวลีที่ 3 (นามวลีที่แสดงผู้รับประโยชน์) นามวลี 1 + ตัวบ่งชี้ปฏิเสธ + กริยาวลี + นามวลี 2 + เพื่อ + นามวลี 3
แบบที่ 4	มร. อับราฮัม ไม่ได้แสดง เหตุการณ์ ประดิษฐ์นาฬิกาจับเวลา เพื่อเป็นประโยชน์ต่อ นาวิกโยธินฝรั่งเศส แต่อย่างไร	ทั้งคำกริยา นามวลีที่ 2 และนามวลีที่ 3 นามวลี 1 + ตัวบ่งชี้ปฏิเสธ + กริยาวลี + นามวลี 2 + เพื่อ + นามวลี 3

ในทางวิจันปฏิบัติ การตีความทั้ง 4 แบบตามตารางที่ 3.1 ไม่ได้เกิดขึ้นพร้อมกัน ผู้ใช้ภาษามีแนวโน้มที่จะเข้าใจการตีความแบบใดแบบหนึ่งตามสถานการณ์หรือบริบท ในกรณีที่คำกริยาในหน่วยสร้างเป็นคำกริยากรรม ขอบเขตของการปฏิเสธจะมีเพียง 3 ขอบเขต ได้แก่ (1) การปฏิเสธเฉพาะคำกริยาเท่านั้น (2) การปฏิเสธเฉพาะนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์เท่านั้น และ (3) การปฏิเสธที่คำกริยาและนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์

สำหรับหน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ที่ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ขอบเขตของการปฏิเสธมี 4 ขอบเขตเช่นเดียวกับหน่วยสร้างที่ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” ได้แก่ (1) การปฏิเสธที่คำกริยา (2) การปฏิเสธที่กรรมตรง (3) การปฏิเสธที่นามวลีแสดงผู้รับ

ประโยชน์ และ (4) การปฏิเสธที่ครอบคลุมทั้งคำกริยา กรรมตรง และนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ดังกล่าว (31) ขอบเขตของการปฏิเสธจากตัวอย่างดังกล่าวแสดงในตารางที่ 3.2

(31) ฉันไม่ได้ทำคุณก็พริกให้ไอ้

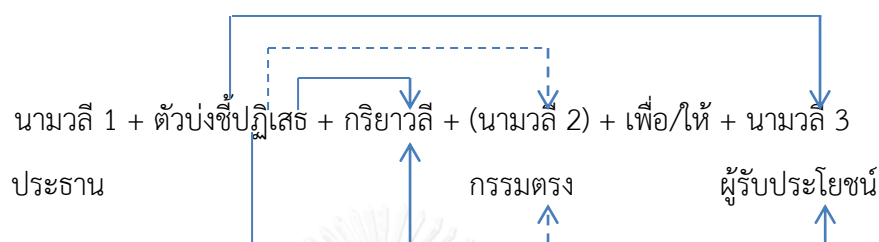
(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

ตารางที่ 3.2 แสดงขอบเขตการปฏิเสธของหน่วยสร้างที่ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้”

	การตีความ	ขอบเขตการปฏิเสธ
แบบที่ 1	ฉัน ไม่ได้แสดงกริยา ทำ แต่แสดงกริยาอื่น ๆ เช่น ชื้อ เป็นต้นว่า ฉันไม่ได้ทำคุณก็พริกให้ไอ้ แต่ฉันซื้อคุณก็พริกให้ไอ้	เฉพาะคำกริยาเท่านั้น นามวลี 1 + ตัวบ่งชี้ปฏิเสธ + กริยาวลี + นามวลี 2 + เพื่อ + นามวลี 3
แบบที่ 2	ฉัน แสดงกริยา ทำ แต่ไม่ใช่ <u>คุณก็พริก</u> แต่เป็นกรรมตรงอื่น เช่น อาหาร เป็นต้นว่า ฉันไม่ได้ทำคุณก็พริก แต่ฉันทำอาหารให้ไอ้	เฉพาะนามวลีที่ 2 (กรรมตรงของกริยากรรม) เท่านั้น นามวลี 1 + ตัวบ่งชี้ปฏิเสธ + กริยาวลี + นามวลี 2 + เพื่อ + นามวลี 3
แบบที่ 3	ฉัน แสดงกริยา ทำ กรรมตรง <u>คุณก็พริก</u> แต่ผู้ที่ได้รับกรรมตรงดังกล่าวเป็นนามวลีอื่น เป็นต้นว่า ฉันไม่ได้ทำคุณก็พริกให้ไอ้ แต่ฉันทำคุณก็พริกให้อิงค์	เฉพาะนามวลีที่ 3 (นามวลีที่แสดงผู้รับประโยชน์) นามวลี 1 + ตัวบ่งชี้ปฏิเสธ + กริยาวลี + นามวลี 2 + เพื่อ + นามวลี 3
แบบที่ 4	ฉัน ไม่ได้แสดงกริยา ทำ กรรมตรง <u>คุณก็พริก</u> ให้กับ ไอ้ แต่ฉัน กระทำการอย่างอื่นที่ไม่ใช่การทำคุณก็เพื่อเป็นประโยชน์ต่อบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ ไอ้	ทั้งกริยาวลี นามวลีที่ 2 และนามวลีที่ 3 นามวลี 1 + ตัวบ่งชี้ปฏิเสธ + กริยาวลี + นามวลี 2 + เพื่อ + นามวลี 3

สำหรับหน่วยสร้างที่ประกอบด้วยคำกริยากรรมและตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” จะไม่มีขอบเขตการปฏิเสธที่นามวลีซึ่งเป็นกรรมตรงเช่นเดียวกับการปฏิเสธของหน่วยสร้างที่ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และคำกริยากรรม

กล่าวโดยสรุป ขอบเขตของการปฏิเสธในหน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ที่ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” หรือ “ให้” มีขอบเขตแบบเดียวกันดังแสดงในภาพที่ 3.1 กล่าวคือ ขอบเขตของการปฏิเสธในบริบทดังกล่าวมี 4 ขอบเขต ได้แก่ (1) เฉพาะคำกริยาเท่านั้น (2) เฉพาะนามวลีที่เป็นกรรมตรงของคำกริยา (ในกรณีที่คำกริยาของหน่วยสร้างเป็นคำกริยากรรม) (3) เฉพาะนามวลีที่แสดงผู้รับประโยชน์ และ (4) ทั้งคำกริยา นามวลีที่เป็นกรรมตรง และนามวลีที่เป็นผู้รับประโยชน์

ภาพที่ 3.1 แสดงผังภูมิโครงสร้างของขอบเขตการปฏิเสธในหน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ที่ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” หรือ “ให้”

นอกจากตัวบ่งชี้ปฏิเสธจะปรากฏหน้าคำกริยาหลักหรือคำกริยาคำแรกที่ปรากฏในหน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์แล้ว ตัวบ่งชี้ดังกล่าวยังสามารถปรากฏหน้านามวลีที่ไม่ได้มีบทบาทเป็นผู้รับประโยชน์ซึ่งพิจารณาว่าเป็นหน่วยประกอบหนึ่งของอนุภาคย์เพื่อแสดงข้อมูลว่า นามวลีนี้ไม่ใช่ผู้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การปฏิเสธลักษณะดังกล่าว Dixon (2012) เรียกว่า **การปฏิเสธภายในนามวลี** (negation within a noun phrase) การปฏิเสธภายในนามวลีจำแนกตามตำแหน่งการปรากฏของนามวลีที่มีบทบาทเป็นผู้รับประโยชน์และนามวลีที่ไม่ใช่ผู้รับประโยชน์ในหน่วยสร้างเป็น 2 รูปแบบดังนี้

(1) หน่วยสร้างที่นามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ปรากฏหน้านามวลีที่ไม่ใช่ผู้รับประโยชน์ ในหน่วยสร้างประเภทดังกล่าว ตัวบ่งชี้ปฏิเสธสามารถปรากฏหน้าตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” หรือ “ให้” ได้ เช่น

- (32) การมีนิสัยที่ดึ้นนั้นเป็นจริยาอันพึงปฏิบัติ และไม่ใช่เพื่อคนอื่น แต่เพื่อตัวเอง
- (33) ลังคมและประเทศชาติต้องได้รับประโยชน์โดยรวม ไม่ใช่เพื่อใครคนใดคนหนึ่ง
- (34) การต่อสู้ที่จะยังประโยชน์ต่อชนในชาติของท่าน มิใช่เพื่อตัวของท่านเองเลย

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

- (35) เขาซื้อของขวัญให้แม่ ไม่ใช่ให้พ่อ
 (36) เขาแก้ตัวให้ตัวเอง ไม่ใช่ให้คนอื่น
 (37) เขาทำงานให้ตัวเอง ไม่ใช่ให้องค์กร

(ปรับจากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

(2) หน่วยสร้างที่นามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ปรากฏหลังนามวลีที่ไม่ใช่ผู้รับประโยชน์ สำหรับหน่วยสร้างที่มีลำดับของผู้รับประโยชน์ดังกล่าว ตัวบ่งชี้ปฏิเสธสามารถปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” เท่านั้น ไม่สามารถปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ได้ พิจารณาตัวอย่างต่อไปนี้

- (38) ก. เขาเสียสละความสุขส่วนตัวไม่ใช่เพื่อตัวเอง แต่เพื่อองค์กรที่เขาสังกัด
 ข. *เขาเสียสละความสุขส่วนตัวไม่ใช่ให้ตัวเอง แต่ให้องค์กรที่เขาสังกัด

(ปรับจากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

ข้อสังเกตประการหนึ่ง คือ ตัวบ่งชี้ปฏิเสธที่ปรากฏหน้านามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ คือ คำว่า ไม่ใช่ เท่านั้น ตัวบ่งชี้ปฏิเสธอื่น ๆ เช่น ไม่ หรือ ไม่ได้ ไม่สามารถปรากฏหน้านามวลีแสดงผู้รับประโยชน์เพื่อปฏิเสธว่า นามวลีดังกล่าวไม่ได้รับผลกระทบทางบวกจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

กล่าวโดยสรุป การแสดงข้อปฏิเสธในหน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์มี 4 ขอบเขต ได้แก่ การปฏิเสธเฉพาะคำกริยา การปฏิเสธเฉพาะกรรมตรง (ในกรณีที่คำกริยาเป็นคำกริยากรรม) การปฏิเสธเฉพาะนามวลีที่มีบทบาทเป็นผู้รับประโยชน์ และการปฏิเสธที่ครอบคลุมทั้งคำกริยา กรรมตรงรวมทั้งนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ เมื่อพิจารณาการปฏิเสธเฉพาะนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์จะพบความแตกต่างทางวากยสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” กับ “ให้” กล่าวคือ ในหน่วยสร้างที่ผู้รับประโยชน์ปรากฏหลังนามวลีที่ไม่ใช่ผู้รับประโยชน์ ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” สามารถปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ปฏิเสธได้ดังตัวอย่างที่ (38ก.) แต่ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ไม่สามารถปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ปฏิเสธดังกล่าวได้ดังตัวอย่างที่ (38ข.)

3.1.5 ความแตกต่างทางวากยสัมพันธ์ระหว่าง “เพื่อ” กับ “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์

จากคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ที่แตกต่างกันดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นถึง**ความยึดเหนี่ยวภายในวลี** (internal cohesion) ระหว่างตัวบ่งชี้ผู้รับ

ประโยชน์กับนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ และการรักษาคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ดั้งเดิมของแต่ละตัวบ่งชี้ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เมื่อพิจารณาคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ที่แตกต่างกันของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ทั้งสองในหัวข้อ 3.1.1) การละนามวลีที่แสดงผู้รับประโยชน์ และ 3.1.2) การย้ายนามวลีที่แสดงผู้รับประโยชน์ไว้หน้าประโยคที่นามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” ไม่สามารถละได้ รวมทั้งเมื่อต้องการแสดงจุดเน้นว่านามวลีใดเป็นผู้รับประโยชน์ด้วยการย้ายนามวลีดังกล่าวมาหน้าประโยคจะต้องย้ายทั้งตัวบ่งชี้และนามวลีที่ปรากฏตามหลัง ไม่สามารถเลือกย้ายเฉพาะส่วนใดส่วนหนึ่งได้ ในทางกลับกัน นามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” สามารถละได้ รวมทั้งในกรณีการย้ายนามวลีดังกล่าวมาไว้หน้าประโยคก็จะย้ายเฉพาะนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์เท่านั้นหรือปรับเป็นอนุภาคยใหม่ จะไม่ย้ายตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ที่แตกต่างกันทั้งสองประการแสดงให้เห็นถึงความยึดเหนี่ยวภายในวลี¹⁵ ระหว่างตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์กับนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ที่แตกต่างกันดังนี้

ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” กับนามวลีที่ปรากฏตามหลังมีความยึดเหนี่ยวภายในสูงมากจนไม่สามารถแยกจากกันได้ พิจารณาจากการละก็ต้องละทั้ง 2 องค์ประกอบ หรือการย้ายมาไว้หน้าประโยคก็ต้องย้ายทั้งสององค์ประกอบเช่นกัน อาจกล่าวได้ว่า ทั้งตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏตามหลังเป็นหน่วยประกอบเดียวกัน หลักฐานทางภาษานี้แสดงให้เห็นว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” มีคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์เช่นเดียวกับคำบุพบทในภาษาไทยที่จะต้องปรากฏร่วมกับหน่วยนามเสมอ ไม่สามารถแยกหน่วยประกอบทั้งสองหรือที่เรียกว่า

¹⁵ ราชบัณฑิตยสถาน (2546, 2557) บัญญัติ *cohesion* ว่า การเชื่อมโยงความ ซึ่งหมายถึงความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และคำศัพท์ระหว่างส่วนประกอบต่าง ๆ ของข้อความ ความสัมพันธ์ด้านไวยากรณ์ดังกล่าวอาจอยู่ในรูปของการอ้างถึง การละคำหรือข้อความ การแทนที่ และการใช้คำเชื่อม ส่วนความสัมพันธ์ด้านคำศัพท์อาจเป็นการใช้คำพ้อง คำตรงข้าม หรือคำซ้ำ ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้คำว่าความยึดเหนี่ยวภายใน (วลี) ตามอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ ยุพาพรรณม พุ่มจำลอง และสร้อยญา เสวตมาลย์ (2544) เนื่องจากผู้วิจัยต้องการสื่อว่า ความยึดเหนี่ยวภายในเป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างรูปแสดงทางภาษาในลักษณะที่ว่า รูปแทนดังกล่าวเป็นหน่วยประกอบเดียวกันหรือไม่ ไม่ได้พิจารณาถึงการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยประกอบตามชื่อที่ราชบัณฑิตยสถานบัญญัติ

preposition stranding¹⁶ ได้ อาจกล่าวได้ว่า หน่วยนามทำหน้าที่เป็นส่วนเติมเต็ม (complement) ของคำบุพบท องค์ประกอบทั้งสองจึงไม่สามารถแยกจากกันได้

หลักฐานทางภาษาศาสตร์ประการหนึ่งที่สนับสนุนว่า คำว่า “เพื่อ” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์มีคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์เช่นเดียวกับคำบุพบท คือ ในบางบริบท ผู้ใช้ภาษาสามารถแทนที่คำว่า “เพื่อ” ด้วยคำบุพบทอื่น ๆ ได้ เป็นต้นว่า

(39) ก. เขาสร้างสรรค้กิจกรรมดี ๆ **เพื่อ**ชุมชน

ข. เขาสร้างสรรค้กิจกรรมดี ๆ **แก่**ชุมชน

(40) ก. ช่างผมกำลังจัดทรงผม**เพื่อ**ลูกค้า

ข. ช่างผมกำลังจัดทรงผม**สำหรับ**ลูกค้า

(ปรับจากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

ในทางกลับกัน แม้ว่าคำว่า “ให้” จะสามารถปรากฏแทนคำบุพบทได้ในบางบริบทตามที่ อรรถชัย เดชธำรง (2513) เสนอ เช่น

(41) ก. นิตแจกสต่างค์**แก่**เด็ก

ข. นิตแจกสต่างค์**ให้**เด็ก

แต่คำว่า “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ไม่ได้มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับคำบุพบททุกประการ คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ในข้อ 3.1.1) และ 3.1.2) ที่นำเสนอข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ความยืดหยุ่นภายในระหว่างตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” กับนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏต่อท้ายมีไม่มากเมื่อเปรียบเทียบกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และนามวลีที่ปรากฏท้ายตัวบ่งชี้ดังกล่าวจะเห็นได้จากผู้ใช้ภาษาสามารถละนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ได้ในกรณีที่คู่สนทนาต่างรับรู้ร่วมกันว่า ผู้รับประโยชน์คือใครจากการพิจารณาในบริบทรวมทั้งการอ้างถึงว่าเป็นตัวผู้พูดเอง นอกจากนี้ รูปแบบการย้ายนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ไว้หน้าประโยคและสร้างอนุพากย์ใหม่ให้กับนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์หรือที่เรียกว่า **การสร้างประโยคเคลิ์พต์เทียมแบบ**

¹⁶ การแยกกันระหว่างคำบุพบทกับหน่วยนาม (preposition stranding) หมายถึง หน่วยสร้างที่คำบุพบทไม่ได้ปรากฏใกล้ชิดกับหน่วยนาม ยกตัวอย่างเช่น การย้ายคำแสดงคำถาม (WH-Movement) ในภาษาอังกฤษ อาทิ *Who were talking to _____?* หรือการใช้คุณานุประโยคในภาษาอังกฤษ เช่น *This is the book, that, I told you about _____.* (Trask, 1993)

ย้อนกลับ¹⁷ (reversed pseudo-cleft sentence) เป็นรูปแบบการย้ายนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ที่จะต้องย้ายเฉพาะนามวลีดังกล่าวเท่านั้น ต้องไม่ย้ายตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ไม่ว่าจะกรณีใด ๆ ด้วยเหตุผลนี้ คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” จึงไม่คล้ายคลึงกับคุณสมบัติของคำบุพบทตามที่งานวิจัยในอดีตนำเสนอไว้

นอกจากความแตกต่างด้านความยืดหยุ่นภายในวลีระหว่างตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์กับนามวลีที่ปรากฏตามหลังแล้ว คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ที่แตกต่างกันของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” บางประการแสดงให้เห็นถึงการรักษาคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ดั้งเดิมของแต่ละคำเช่นกันดังจะเห็นได้จากคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ในหัวข้อ 3.1.3) เรื่องการปรากฏร่วมกับคำบุพบทอื่น ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” ไม่สามารถปรากฏร่วมกับคำบุพบทอื่นได้ แต่ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” สามารถปรากฏร่วมกับคำบุพบทอื่นได้ ความแตกต่างดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ยังคงรักษาคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ในฐานะคำกริยาซึ่งเป็นหน้าที่ดั้งเดิมของคำว่า “ให้” พิจารณาได้จากคำว่า “ให้” มีหน้าที่ดั้งเดิม คือ คำกริยาที่แสดงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ในการครอบครองสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในการพรรณนาเหตุการณ์ดังกล่าว ผู้ใช้ภาษาอาจใช้คำบุพบท เช่น *แก่* หรือ *กับ* นำหน้านามวลีที่เป็นกรรมรองหรือผู้รับสิ่งของจากเหตุการณ์ เช่น

(42) ก. *เขาให้สตางค์เด็ก ๆ*

ข. *เขาให้สตางค์แก่เด็ก ๆ*

¹⁷ ประโยคเคลิฟต์ (cleft sentence) ประโยคเคลิฟต์เทียม (pseudo-cleft sentence) และประโยคเคลิฟต์เทียมแบบย้อนกลับ (reversed pseudo-cleft sentence) ต่างก็เป็นการแสดงจุดเน้น (focus) ไปที่จุดใดจุดหนึ่งของหน่วยสร้าง ความแตกต่างของประโยคทั้งสามรูปแบบ คือ ประโยคเคลิฟต์จะขึ้นต้นด้วยบุรุษสรรพนาม (impersonal pronoun) *it* หรือ *there* ประโยคเคลิฟต์เทียมจะใช้สรรพนามคำถาม (interrogative pronoun) ตามหลังหน่วยประกอบที่ต้องการเน้น ส่วนประโยคเคลิฟต์เทียมแบบย้อนกลับจะใช้สรรพนามคำถามนำหน้าหน่วยประกอบที่ต้องการเน้น เช่น ต้องการเน้น ‘a basketball’ ใน *She bought a basketball from the shop.* อาจสร้างเป็นประโยคเคลิฟต์ทั้งสามรูปแบบดังนี้

It was a basketball (that/which) she bought from the shop. (ประโยคเคลิฟต์)

What she bought from the shop was a basketball. (ประโยคเคลิฟต์เทียม)

A basketball was what she bought from the shop. (ประโยคเคลิฟต์เทียมแบบย้อนกลับ)

ส่วนการแปลงเป็นหัวเรื่องเป็นการแสดงจุดเน้นไปที่จุดใดจุดหนึ่งเช่นกัน แต่ต่างจากการสร้างประโยคเคลิฟต์ตรงที่ประโยคเคลิฟต์เป็นการสร้างอนุภาคใหม่แต่การแปลงเป็นหัวเรื่องไม่ได้สร้างอนุภาคใหม่ เพียงแต่ย้ายจุดเน้นไว้หน้าประโยคโดยไม่ปรับโครงสร้างที่เหลือ เช่น *A basketball, she bought from the shop.*

เมื่อคำว่า “ให้” ไม่ได้ทำหน้าที่เป็นคำกริยาหลักแต่เป็นคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียง คำดังกล่าวจึงสามารถปรากฏร่วมกับคำบุพบทเป็น *ให้แก่* หรือ *ให้กับ* ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(43) ก. *เขาหยิบสตางค์ให้กับเด็ก ๆ*

ข. *เขาหยิบสตางค์ให้แก่เด็ก ๆ*

ด้วยเหตุนี้ การที่ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” สามารถปรากฏร่วมกับคำบุพบทอื่นได้แสดงให้เห็นว่า คำว่า “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ยังคงรักษาคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ดั้งเดิมซึ่งก็คือ คำกริยา นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ในข้อ 3.1.4) การปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ปฏิเสธ แม้ว่าตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ไม่สามารถปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ปฏิเสธได้ แต่นั่นไม่ได้แสดงว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ทุกตัวไม่ใช่คำกริยา หากพิจารณาการวิเคราะห์ชนิดของคำในภาษาไทยตามเกณฑ์ทางวากยสัมพันธ์ที่อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2553) เสนอว่า คำกริยาคือคำที่สามารถปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ปฏิเสธ *ไม่* ได้ เกณฑ์การวิเคราะห์ที่อมราใช้ คือ ทฤษฎีไวยากรณ์ฟังก์ชัน ศัพท์การกที่พิจารณาการปรากฏร่วมและการกระจาย (distribution) ของคำเท่านั้น ไม่พิจารณาจากมุมมองทางความหมาย เนื่องจากความหมายเป็นคุณสมบัติที่ไม่คงที่ สามารถปรับเปลี่ยนไปตามบริบท ถ้าหากใช้เกณฑ์ที่อมราเสนอข้างต้นมาพิจารณาตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ในการศึกษาครั้งนี้จะพบว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ไม่ใช่คำกริยา เนื่องจากตัวบ่งชี้ดังกล่าวไม่สามารถปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ปฏิเสธได้ หากปรากฏร่วมกันมีผลให้ผิดไวยากรณ์ แต่คุณสมบัติดังกล่าวไม่ได้แสดงให้เห็นว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ไม่ใช่คำกริยา เนื่องจากตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ยังคงหน้าที่ทางไวยากรณ์ดั้งเดิมอยู่ในบางบริบท ยกตัวอย่างเช่น

(44) *เขาไม่เดินไปซื้อของขวัญให้แม่*

หากใช้เกณฑ์ที่อมราเสนอข้างต้นพิจารณาตัวอย่างที่ (44) นี้จะพบว่า คำกริยา คือ คำว่า *เดิน* เท่านั้น เนื่องจากคำดังกล่าวสามารถปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ปฏิเสธ *ไม่* อย่างไรก็ตาม จากตัวอย่างข้างต้น *เดิน* ไม่ได้เป็นคำกริยาคำเดียวเท่านั้น แต่ *ไป* *ซื้อ* และ *ให้* ต่างก็เป็นคำกริยาเช่นกันซึ่งคำกริยาเหล่านี้เรียงต่อกันในหน่วยสร้างกริยาเรียง สาเหตุที่ผู้วิจัยพิจารณาว่า *ให้* เป็นคำกริยาคำหนึ่งเป็นเพราะคำดังกล่าวได้รับขอบเขตของการปฏิเสธจึงแสดงความหมายว่า นามวลี *แม่* ไม่ใช่ผู้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น คำว่า *ให้* ในบริบทตัวอย่างจึงเป็นคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียง ด้วย

เหตุนี้ การตัดสินว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ที่ปรากฏในบริบทต่าง ๆ ไม่ใช่คำกริยาด้วยเกณฑ์การปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ปฏิเสธตามที่อธิบายเอาไว้แล้วและไม่ถูกต้องและครอบคลุมมากนัก เนื่องจากมีบางบริบทที่ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ยังคงคุณสมบัติของหน้าที่ทางไวยากรณ์ในฐานะคำกริยาเช่นเดิม เพียงแต่ปรับเปลี่ยนสถานะจากคำกริยาหลักเป็นคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียงเท่านั้น อาจกล่าวได้ว่า ในบางบริบท คำว่า “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ยังคงรักษาคุณสมบัติทางไวยากรณ์ในฐานะคำกริยาเช่นเดิม แม้ว่าจะเปลี่ยนสถานะของคำกริยาจากคำกริยาหลักเป็นคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียงก็ตาม

กล่าวโดยสรุป ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” มีคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ที่แตกต่างกันในประเด็นดังต่อไปนี้ (1) การละนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ (2) การย้ายนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ไว้หน้าประโยค (3) การปรากฏร่วมกับคำบุพบทอื่น และ (4) การปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ปฏิเสธ คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ที่แตกต่างดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ทั้งสองไม่ได้มีความยึดเหนี่ยวภายในกับนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏตามหลังอย่างเท่าเทียมกัน กล่าวคือ ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” มีความยึดเหนี่ยวภายในกับนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์สูงกว่าตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” และนามวลีที่ปรากฏตามหลัง นอกจากนี้ คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ที่แตกต่างกันประการอื่น ๆ แสดงให้เห็นว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์แต่ละตัวยังคงรักษาคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์บางประการซึ่งเป็นคุณสมบัติดั้งเดิมของแต่ละตัวบ่งชี้ดังจะเห็นได้จากตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ยังคงรักษาคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ในฐานะคำกริยาพิจารณาจากการปรากฏร่วมกับคำบุพบทอื่นและการที่ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ไม่สามารถปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ปฏิเสธได้ มิได้แสดงว่า คำว่า “ให้” ไม่ใช่คำกริยา ด้วยเหตุที่ทั้งคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ไม่มีคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์เหมือนกันทุกประการพร้อมทั้งแต่ละคำยังคงรักษาคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ดั้งเดิม แม้ว่าจะทำหน้าที่บ่งชี้ผู้รับประโยชน์เช่นกันก็ตาม ผู้วิจัยจึงไม่สามารถจำแนกประเภททางวากยสัมพันธ์ของคำทั้งสองในเบื้องต้นได้ว่า แต่ละตัวบ่งชี้อยู่ในหมวดคำใด ผู้วิจัยจึงเรียกคำทั้งสองว่า “ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์”

3.2 คุณสมบัติทางอรรถศาสตร์ที่แตกต่างกันของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ในภาษาไทย

ก่อนที่ผู้วิจัยจะนำเสนอความแตกต่างด้านคุณสมบัติทางอรรถศาสตร์ของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ผู้วิจัยจะสรุปบทบาทของหน่วยร่วมในเหตุการณ์การรับประโยชน์เพื่อมิให้เกิดความสับสนรวมทั้งเน้นย้ำว่า ในหัวข้อนี้จะพิจารณาจากมุมมองทางความหมายเป็นหลัก ไม่ได้พิจารณาจากมุมมองทางวากยสัมพันธ์ดังหัวข้อที่ผ่านมา บทบาททางความหมายของหน่วยร่วมในเหตุการณ์การรับประโยชน์ที่ผู้วิจัยกล่าวถึงมี 4 บทบาทดังต่อไปนี้¹⁸

ผู้ก่อประโยชน์ (benefactor) เป็นหน่วยร่วมที่กระทำการบางอย่างซึ่งทำให้เกิดประโยชน์ต่ออีกหน่วยร่วมหนึ่ง

หน่วยร่วมที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ (หน่วยร่วมรับผลกระทบ) (patient) และหน่วยร่วมแกนกลาง (theme) หน่วยร่วมรับผลกระทบเป็นหน่วยร่วมที่ประสบกับการเปลี่ยนแปลงสภาพหรือได้รับผลกระทบบางอย่างจากเหตุการณ์ ส่วนหน่วยร่วมแกนกลางเป็นประเภทย่อยของหน่วยร่วมรับผลกระทบ กล่าวคือ หน่วยร่วมแกนกลางประสบกับการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์จากผู้ให้สิ่งของสู่ผู้รับสิ่งของ หน่วยร่วมดังกล่าวจึงอยู่ภายใต้การครอบครองของอีกหน่วยร่วมหนึ่ง ในเหตุการณ์การรับประโยชน์ ผู้วิจัยพิจารณาว่า หน่วยร่วมทั้งสองประเภทย่อยถึงสิ่งของใด ๆ ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ซึ่งแตกต่างกับหน่วยร่วมเหตุการณ์ผู้รับประโยชน์ซึ่งเป็นหน่วยร่วมที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์เช่นกัน แต่หน่วยร่วมดังกล่าวไม่ใช่สิ่งของใด ๆ แต่เป็นหน่วยร่วมมนุษย์ที่มีคุณสมบัติมีชีวิต

ผู้รับสิ่งของ (recipient) เป็นหน่วยร่วมที่รับสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ในการครอบครอง อาจกล่าวได้ว่า ผู้รับสิ่งของเป็นจุดสุดท้ายของเหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ซึ่งก็คือหน่วยร่วมแกนกลางนั่นเอง

ผู้รับประโยชน์ (beneficiary) หมายถึง หน่วยร่วมที่ได้รับผลกระทบในทางบวกจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” มีคุณสมบัติทางอรรถศาสตร์ที่แตกต่างกันใน 3 ประเด็นดังต่อไปนี้ (1) การปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์ที่จำแนกตามคุณสมบัติทางความหมาย (2)

¹⁸ ผู้วิจัยกล่าวถึงแต่ละบทบาทอย่างละเอียดในบทที่ 1 บทนำ หัวข้อ 1.6) สัญลักษณ์ รูปย่อที่ใช้ในงานวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ หัวข้อย่อยที่ 1.6.3) นิยามศัพท์เฉพาะ

การปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์ประเภทต่าง ๆ และ (3) ประเภทของคำกริยาที่ปรากฏร่วมกับแต่ละตัวบ่งชี้ รายละเอียดของความแตกต่างดังกล่าวมีดังต่อไปนี้

3.2.1 การปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์ที่จำแนกตามคุณสมบัติทางความหมาย

ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” สามารถปรากฏร่วมกับหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ที่มีลักษณะเป็นสมุหนาม (collective noun) หรือปัจเจกบุคคล (individual) แต่ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” มีแนวโน้มที่จะปรากฏร่วมกับหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ที่มีลักษณะเป็นสมุหนาม อาทิ กลุ่มคน องค์กร หน่วยงาน หรือสถาบันมากกว่าตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้”

หากพิจารณาหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ที่ตามหลังตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” สามารถจำแนกตามคุณสมบัติทางความหมายออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

(1) หน่วยงานที่มีลักษณะเป็นปัจเจกบุคคล

(2) หน่วยงานที่มีลักษณะเป็นสมุหนาม หน่วยร่วมประเภทดังกล่าวพัฒนามาจากการเชื่อมโยงทางความหมายผ่านกลไกทางปริชานนามนัยซึ่งมีพื้นฐานมาจากความใกล้ชิดกันทางมโนทัศน์ (conceptual contiguity) การเชื่อมโยงทางความหมายดังกล่าวแสดงผ่านรูปภาพด้วยกลวิธีที่รูปภาพหนึ่งทำหน้าที่ “แทน” (stand for) มโนทัศน์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กล่าวอีกนัยหนึ่ง รูปภาพนั้นทำหน้าที่เป็นจุดเชื่อมต่อ (point of access) ไปสู่มโนทัศน์อื่น ๆ ภายในแวดวงเดียวกัน¹⁹ อาทิ

(45) *ทั้ง ๆ ที่แก้วเคยมาจากสังคมที่แคบมาก แก้วอบอุ้มเหมือนกันที่มีเพื่อนมาก มีพีดี ๆ และอยู่ในสังคมที่เราไม่คิดว่าเราเป็นส่วนเกิน*

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

คำว่า *สังคม* ในตัวอย่างข้างต้นทำหน้าที่แทนบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกในสังคม คำว่า “บุคคล” ในที่นี้ไม่ได้หมายถึงบุคคลเพียงคนเดียว แต่หมายรวมถึงทุกคนที่เป็นสมาชิกภายในสังคมนั้น ๆ นอกจาก *สังคม* จะทำหน้าที่แทนสมาชิกในหน่วยดังกล่าวแล้ว ยังหมายรวมถึงสภาวะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นการอยู่ร่วมกัน ความเจริญก้าวหน้า เกียรติยศ เป็นต้น สภาวะที่มีคุณลักษณะเป็นนามธรรมเหล่านี้เป็นองค์ประกอบทางสังคมเช่นเดียวกับสมาชิกซึ่งมีคุณลักษณะเป็นรูปธรรม จะเห็นได้ว่า หน่วยร่วมผู้รับ

¹⁹ รายละเอียดเกี่ยวกับมโนทัศน์พื้นฐานรวมทั้งการเชื่อมโยงทางความหมายด้วยกลไกทางปริชานนามนัย ผู้วิจัยได้อธิบายในบทที่ 2 วรรณกรรมปริทัศน์ หัวข้อย่อยที่ 2.2.2.1) มโนทัศน์พื้นฐานของนามนัย

ประโยชน์ที่มีลักษณะเป็นองค์กรหรือหน่วยงานสังคมดังกล่าวนี้ไม่ได้ “แทน” เฉพาะหน่วยร่วมที่มีคุณสมบัติมีชีวิตเท่านั้น หากแต่แทนสถานะอื่น ๆ ที่มีลักษณะเป็นนามธรรมเช่นกัน ผู้วิจัยพิจารณาให้หน่วยร่วมดังกล่าวเป็นผู้รับประโยชน์ที่มีลักษณะเป็นสมุหนาม

เมื่อพิจารณาคุณสมบัติทางความหมายของหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์แบบที่ 1 และแบบที่ 2 พบว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” สามารถปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์ที่มีลักษณะเป็นปัจเจกบุคคลดังตัวอย่างที่ (46) - (47) หรือผู้รับประโยชน์ที่มีลักษณะเป็นสมุหนามตามตัวอย่างที่ (48) - (53)

- (46) แม่ของเธอทำเพื่อหญิงชราคนนั้น คนที่เคยทำร้ายท่านอย่างหยาบช้ำ
- (47) ชุดอื่นไม่ได้หรือ ไม่ได้หรอก ชุดนี้ดีเพื่อติมโดยเฉพาะ
- (48) เราต่างคนต่างก็ทำเพื่อคนที่เรารัก
- (49) คุณเคยได้คิดทำอะไรเพื่อคนอื่นที่คุณคิดว่าพวกเขาแตกต่างหรือไม่
- (50) แต่ก็มีอีกส่วนอยากทำอะไรเพื่อสังคมด้วย
- (51) หากต้องการมีชีวิตที่ดีขึ้นก็ต้องปรับพฤติกรรมที่สื่อให้เห็นว่าทำเพื่อประเทศไทย
- (52) เขาตัดสินใจด้วยสำนึกส่วนตัว กระทำเพื่อชาติบ้านเมืองและจังหวัดพัทลุง
- (53) ดิฉันเกิดมาแล้วเชื่อว่า จะต้องทำเพื่อชาติ แผ่นดิน และพระมหากษัตริย์

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

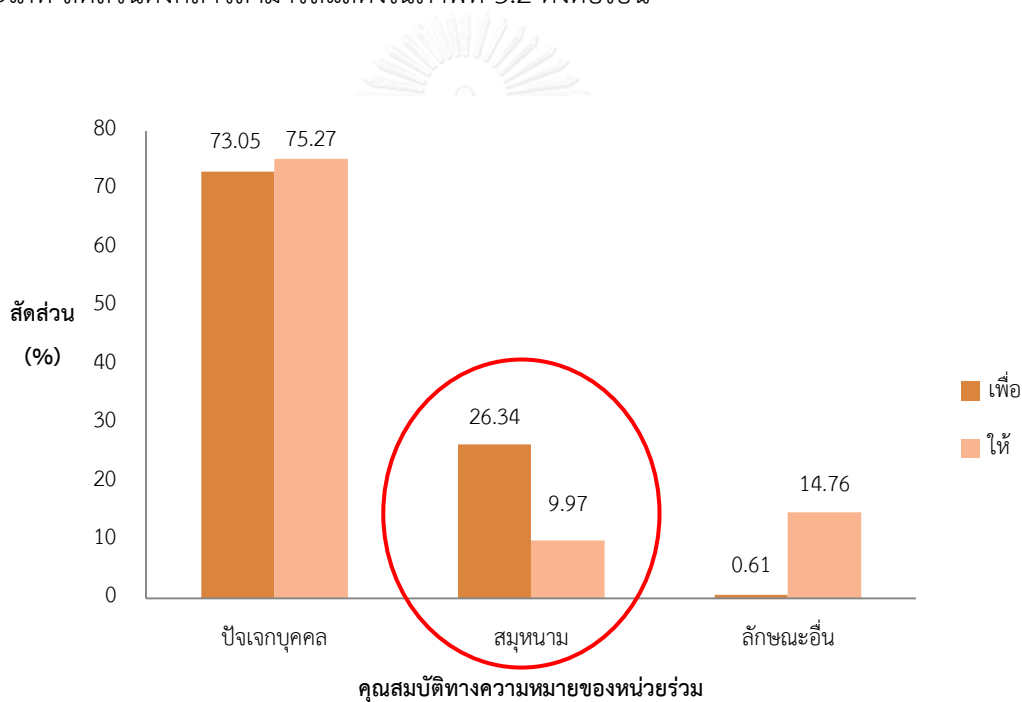
สำหรับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” สามารถปรากฏร่วมกับหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ที่มีลักษณะเป็นปัจเจกบุคคลดังตัวอย่างที่ (54) - (55) หรือสมุหนามดังตัวอย่างที่ (56) - (61) เช่นเดียวกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ”

- (54) พวกนายจะไปซื้ออะไรกันล่ะเนี่ย “ซื้ออาหารมาให้เธอไง” เซโจตอบสั้น ๆ
- (55) ฉันสัญญาว่าจะทำงานให้คุณอย่างดีที่สุด
- (56) ผู้ที่ไปชนขี้วัวขี้ควายมาเสียเงินให้ชวานาเพียงเล็กน้อย
- (57) แม่แกเวลาดูดวงให้ประชาชน เขาก็เอาไฉ่ผ้านี้คลุมหน้าเหลือแค่ลูกตาอยู่แล้ว
- (58) การกู้เงินเพิ่มค้ำประกันให้รัฐวิสาหกิจทำได้ 387,000 ล้านบาท
- (59) ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาจัดทำสื่อการศึกษามอบให้โรงเรียน
- (60) [...] ขอให้กระทรวงการคลังเพิ่มทุนให้ธนาคารของรัฐบางแห่ง

(61) [...] สามารถเข้าถึงการใช้งานผ่านเว็บไซต์และการดูแผ่นวีดิทัศน์ที่แจกให้
โรงเรียน

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

จากการสำรวจข้อมูลจากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ ผู้วิจัยพบสัดส่วนการปรากฏร่วมกันระหว่างตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ทั้งสองกับหน่วยงานลักษณะต่าง ๆ ที่จำแนกตามคุณสมบัติทางความหมาย ได้แก่ หน่วยงานที่มีลักษณะเป็นปัจเจกบุคคล หน่วยงานที่มีลักษณะเป็นสมุหนามองค์กร หน่วยงาน หรือสถาบัน และหน่วยงานที่มีคุณลักษณะอื่น ๆ นอกเหนือจากหน่วยงานทั้ง 2 ประเภท สัดส่วนดังกล่าวสามารถแสดงในภาพที่ 3.2 ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 3.2 แสดงสัดส่วนการปรากฏร่วมกันระหว่างตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์กับผู้รับประโยชน์ประเภทต่าง ๆ ที่จำแนกตามคุณสมบัติทางความหมาย

จากภาพที่ 3.2 ข้างต้น ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” สามารถปรากฏร่วมกับหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ที่มีลักษณะเป็นปัจเจกบุคคลหรือสมุหนามได้ แต่ข้อสังเกตประการหนึ่งคือ ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” มีแนวโน้มปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์ที่มีลักษณะเป็นสมุหนามองค์กร หน่วยงาน หรือสถาบันมากกว่าตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” (ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยไม่

พิจารณาหน่วยนามลักษณะอื่น เนื่องจากไม่มีคุณสมบัติทางความหมายในฐานะผู้รับประโยชน์ตามที่ผู้วิจัยกล่าวในบทที่ 2 วรรณกรรมปริทัศน์) พิจารณาตัวอย่างแต่ละคู่ต่อไปนี้

- (62) ก. คนที่เอาจริงเอาจังทำเพื่อสังคมขนาดนี้ก็มีด้วย
 ข. ?คนที่เอาจริงเอาจังทำให้สังคมขนาดนี้ก็มีด้วย
- (63) ก. ดิฉันเกิดมาแล้วเชื่อว่า จะต้องทำเพื่อชาติ แผ่นดิน และพระมหากษัตริย์
 ข. *ดิฉันเกิดมาแล้วเชื่อว่า จะต้องทำให้ชาติ แผ่นดิน และพระมหากษัตริย์
- (64) ก. ขณะที่เขาทำงานเพื่อแผ่นดิน ผมกลับทำงานรับใช้นายทุน
 ข. *ขณะที่เขาทำงานให้แผ่นดิน ผมกลับทำงานรับใช้นายทุน

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

จากตัวอย่างข้างต้น หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ *สังคม* ในตัวอย่างที่ (62) *ชาติ แผ่นดิน และพระมหากษัตริย์* ในตัวอย่างที่ (63) และ *แผ่นดิน* ในตัวอย่างที่ (64) มีแนวโน้มที่จะปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” มากกว่าตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” หากปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีผลให้ปรับบทบาทหรือไม่เป็นที่ยอมรับในภาษาดังแสดงในตัวอย่างที่ (62ข.) (63ข.) และ (64ข.)

3.2.2 การปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์ประเภทต่าง ๆ

หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์เป็นหน่วยร่วมที่ได้รับผลกระทบในทางบวกจากเหตุการณ์ที่ผู้ก่อประโยชน์กระทำ หน่วยร่วมดังกล่าวสามารถจำแนกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามพารามิเตอร์ (parameter) ที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็น ลักษณะของผลประโยชน์ที่ได้รับ หรือความเกี่ยวข้องกับหน่วยร่วมอื่น ๆ จากการปริทัศน์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยรวบรวมผู้รับประโยชน์ประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

3.2.2.1 **ผู้รับประโยชน์รับสิ่งของ** (recipient benefactives) นอกจากจะมีบทบาทเป็นผู้รับประโยชน์แล้ว ในบางเหตุการณ์ หน่วยร่วมดังกล่าวยังมีบทบาทเป็นผู้รับสิ่งของเช่นกัน Song (2010) เรียกบทบาทดังกล่าวว่า “**บทบาทผสม**” (hybrid role) ในหลายภาษา รูปภาษาที่แสดงบทบาทผู้รับสิ่งของและผู้รับประโยชน์เป็นรูปเดียวกันจนในบางกรณีไม่สามารถแยกความแตกต่างได้อย่างชัดเจนว่า เหตุการณ์นั้นเป็นเหตุการณ์ประเภทใด เป็นเหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์หรือเหตุการณ์การรับประโยชน์ (Malchukov, Hasplemath & Comrie, 2010) เช่น *Linda gave me a new book.*

หน่วยร่วม *me* แสดงบทบาททั้งสองบทบาท คือ เป็นผู้รับสิ่งของ (รับหนังสือจาก *Linda*) และเป็นผู้รับประโยชน์ (*me* ได้หนังสือเล่มใหม่โดยมิได้ซื้อด้วยตนเอง)

3.2.2.2 ผู้รับประโยชน์จากการช่วยเหลือ (deputative benefactives) ผู้รับประโยชน์ประเภทดังกล่าวเป็นหน่วยร่วมที่ได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ที่ตนไม่ได้กระทำ กล่าวคือ มีหน่วยร่วมอื่นกระทำการบางอย่างที่เป็นประโยชน์แก่หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ เช่น *Mary washed the dishes for me*. หน่วยร่วม *me* เป็นผู้รับประโยชน์จากการช่วยเหลือ พิจารณาจากหน่วยร่วมดังกล่าวไม่ได้กระทำการ *washed the dishes* ด้วยตัวเอง แต่หน่วยร่วม *Mary* เป็นผู้กระทำแทน

3.2.2.3 ผู้รับประโยชน์ทั่วไป (plain benefactives) เป็นผู้รับประโยชน์จากเหตุการณ์แสดงการรับประโยชน์โดยทั่วไปที่ไม่ใช่ผลประโยชน์จากการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ในการครอบครองสิ่งใดสิ่งหนึ่งรวมทั้งไม่ใช่ผลประโยชน์ที่เกิดจากการช่วยเหลือของผู้อื่นโดยเฉพาะ เช่น เหตุการณ์ที่ผู้ก่อประโยชน์ทำให้ผู้รับประโยชน์รู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลิน อาทิ *She sang a song for us*. หน่วยร่วม *us* เป็นผู้รับประโยชน์ทั่วไป กล่าวคือ ได้รับความสนุกสนานจากเหตุการณ์ *sang a song* ที่ผู้ก่อประโยชน์ *she* กระทำ

3.2.2.4 ผู้รับประโยชน์เกี่ยวพัน (engager beneficiary) ในบางภาษา เหตุการณ์ที่นักภาษาศาสตร์จะพิจารณาว่าเป็นเหตุการณ์การรับประโยชน์หรือไม่นั้น ผู้รับประโยชน์จะต้องเกี่ยวพัน (engage) กับสิ่งของหรือหน่วยร่วมรับผลกระทบในเหตุการณ์ คำว่า “เกี่ยวพัน” ในที่นี้หมายถึง ผู้รับประโยชน์จะต้องเกี่ยวข้องกับสิ่งของผ่านการกระทำรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง เช่น เราสามารถเกี่ยวพันกับหนังสือได้ด้วยการอ่าน การทำสำเนา การจดบันทึก การจัดเรียงบนชั้น เป็นต้น ความเกี่ยวพันกับสิ่งของในเหตุการณ์มีผลต่อการตัดสินว่า เหตุการณ์นั้น ๆ เป็นเหตุการณ์การรับประโยชน์หรือไม่ หากหน่วยร่วมที่คาดว่าจะเป็นผู้รับประโยชน์ไม่ได้เกี่ยวพันกับสิ่งของซึ่งเป็นหน่วยร่วมที่ประสบกับผลของเหตุการณ์ เหตุการณ์นั้นไม่ถือว่าเป็นการรับประโยชน์ เช่น ในภาษาเกาหลี

(65)	<i>kiho-ka</i>	<i>yenghi-eykey</i>	<i>ipwul-ul</i>	<i>kkal-a-cwu-ess-ta</i>
	K.-NOM	Y.-BEN	futon-ACC	lay. out-PF-give-PST-IND

‘Keeho laid out the futon for Yonghee.’

(66)	*kiho-ka	yenghi- eykey	ipwul-ul	kay-e-cwu-ess-ta
	K.-NOM	Y.-BEN	futon-ACC	fold. up. put. away-
				PF-give-PST-IND

(‘Keeho folded up the futon & put it away for Yonghee’)

(Song, 2010)

จากตัวอย่างข้างต้น อนุภาค (particle) *-eykey* ใช้เพื่อแสดงเหตุการณ์การรับประโยชน์ อนุภาคดังกล่าวจะปรากฏร่วมกับคำกริยากรรม แต่กรรมสภาพไม่ใช่ประเด็นหลักในการพิจารณาความถูกต้องทางไวยากรณ์ของเหตุการณ์การรับประโยชน์ที่ประกอบด้วยอนุภาคดังกล่าว เนื่องจากในบางกรณี แม้ว่าอนุภาค *eykey* จะปรากฏร่วมกับคำกริยากรรมดังตัวอย่างที่ (66) แต่ปรับดังกล่าวกลับผิดไวยากรณ์ ด้วยเหตุนี้ Song (2010) จึงเสนอว่า ความถูกต้องทางไวยากรณ์ของประโยคที่ประกอบด้วยอนุภาค *eykey* กับคำกริยากรรมพิจารณาจากประเด็นที่ว่า **ผู้รับประโยชน์เกี่ยวข้องกับสิ่งของในเหตุการณ์หรือไม่** ถ้าผู้รับประโยชน์เกี่ยวข้องกับสิ่งของในเหตุการณ์ ประโยคนั้นก็จะถูกไวยากรณ์ดังตัวอย่างที่ (65) *Yonghee* เป็นผู้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ *kka* ‘lay out’ เนื่องจากหน่วยร่วมดังกล่าวเกี่ยวข้องกับสิ่งของซึ่งก็คือ *ipwul* ‘the futon’ กล่าวคือ *Yonghee* นอนบนพูกนั้น แต่ถ้าผู้รับประโยชน์ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งของในเหตุการณ์ ประโยคนั้นก็จะผิดไวยากรณ์ดังตัวอย่างที่ (66) เนื่องจากหน่วยร่วมที่คาดว่าจะเป็นผู้รับประโยชน์ไม่ได้เกี่ยวข้องกับสิ่งของแต่อย่างใด กล่าวคือ *Keeho* พับและเก็บพูกให้ *Yonghee* ก็จริง แต่นั่นไม่ได้หมายความว่า *Yonghee* จะได้รับประโยชน์จากการกระทำของ *Keeho* เนื่องจากพูกถูกเก็บไปแล้ว *Yonghee* จึงไม่ได้เกี่ยวข้องกับพูกนั้น นอกจากนี้จะพบในภาษาเกาหลีแล้ว ผู้รับประโยชน์ประเภทดังกล่าวยังพบในภาษาฟินแลนด์เช่นกัน (Kittilä & Zúñiga, 2010)

3.2.2.5 **ผู้รับประโยชน์จากสิ่งนามธรรม** เหตุการณ์การรับประโยชน์บางเหตุการณ์เกี่ยวข้องกับสิ่งที่มีลักษณะเป็นนามธรรม ผู้รับประโยชน์ประเภทดังกล่าวจำแนกเป็น 2 ประเภทย่อยตามสิ่งนามธรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) ผู้รับประโยชน์รับสาร ผู้รับประโยชน์ประเภทนี้เป็นหน่วยร่วมที่ได้รับการถ่ายทอดข้อความหรือสารจากผู้ก่อประโยชน์ โดยที่ผู้ก่อประโยชน์ต้องการให้สารที่ตนถ่ายทอดเป็นประโยชน์ต่อหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ อาทิ

- (67) ฉันได้ยื่นว่า เมื่อปีที่แล้ว เรียวช่วยตีพิเศษให้เธอตามที่อาจารย์สั่ง
- (68) พระวิมาดาโปรดให้พ่อครัวตามภัตตาคารเข้ามาสอนให้
- (69) คุณประไพสิทธิ์ได้ฝากคำสอนของหลวงปู่มัน [...] มาให้ผู้อ่านทุกท่านด้วย

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ในตัวอย่างข้างต้น ได้แก่ เธอ ในตัวอย่างที่ (67) ผู้รับประโยชน์ที่ถูกละในตัวอย่างที่ (68) และ ผู้อ่านทุกท่าน ในตัวอย่างที่ (69) ต่างก็ได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น กล่าวคือ หน่วยร่วม เธอ ได้รับประโยชน์จากสารซึ่งก็คือวิชาความรู้จากการตีพิเศษโดยหน่วยร่วม เรียว หน่วยร่วม พระวิมาดา ซึ่งเป็นผู้รับประโยชน์ที่ถูกละในตัวอย่างที่ (68) ได้รับประโยชน์จากการรับสารซึ่งก็คือวิธีการปรุงอาหารจากหน่วยร่วม พ่อครัวตามภัตตาคาร และหน่วยร่วม ผู้อ่านทุกท่าน ได้ประโยชน์จากการรับสารซึ่งก็คือ คำสอนของหลวงปู่มัน จากหน่วยร่วม คุณประไพสิทธิ์

2) ผู้รับประโยชน์จากสิ่งนามธรรมอื่น ๆ ผู้รับประโยชน์ประเภทดังกล่าวได้รับประโยชน์จากสิ่งนามธรรมอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สารหรือข้อความจากผู้ก่อประโยชน์ และสามารถระบุได้ว่า สิ่งนามธรรมนั้นคืออะไร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (70) ขอส่งกำลังใจให้ทีมงาน “ดิฉัน” ทุกท่าน
- (71) เจ้าพ่อได้ประกาศมอบตำแหน่งทายาทอย่างเป็นทางการให้บุตรชายคนโต
- (72) คารวะฟ้าดินเสีย ให้เทพท่านประทานพรให้เรา
- (73) เราอยากไปอยู่ที่นั่น คงมีโอกาสให้เราถ้าเราขยัน

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่า หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ ได้แก่ ทีมงาน “ดิฉัน” ในตัวอย่างที่ (70) บุตรชายคนโต ในตัวอย่างที่ (71) เรา ในตัวอย่างที่ (72) และ (73) ต่างก็ได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์โดยเกี่ยวข้องกับสิ่งนามธรรมตามลำดับของตัวอย่างดังนี้ กำลังใจ ตำแหน่งทายาท พร และ โอกาสดี จะเห็นได้ว่า ผู้รับประโยชน์ดังกล่าวคล้ายคลึงกับผู้รับประโยชน์รับสิ่งของ แต่แตกต่างกันตรงที่ผู้รับประโยชน์รับสิ่งของจะได้รับประโยชน์จากการส่งผ่านหน่วยร่วมแกนกลางซึ่งมีลักษณะเป็นรูปธรรม ในขณะที่ผู้รับประโยชน์จากสิ่งนามธรรมอื่น ๆ ได้รับประโยชน์จากสิ่งที่มีลักษณะเป็นนามธรรมซึ่งไม่สามารถจับต้องหรือสังเกตได้

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะพิจารณาผู้รับประโยชน์ 5 ประเภท ได้แก่ (1) ผู้รับประโยชน์รับ
 สิ่งของ (2) ผู้รับประโยชน์จากการช่วยเหลือ (3) ผู้รับประโยชน์ทั่วไป ตามแนวคิดของ Van Valin
 and LaPolla (1997) (4) ผู้รับประโยชน์เกี่ยวพัน ตามการนำเสนอของ Song (2010) และ (5) ผู้รับ
 ประโยชน์จากสิ่งนามธรรมซึ่งผู้วิจัยปรับจากแนวคิดของ Kittilä (2005) ผู้รับประโยชน์ประเภท
 ดังกล่าวจำแนกเป็น 2 ประเภทย่อย ได้แก่ ผู้รับประโยชน์รับสาร และผู้รับประโยชน์จากสิ่งนามธรรม
 อื่น ๆ

เมื่อพิจารณาข้อมูลจากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ ผู้ศึกษาพบว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์
 “เพื่อ” และ “ให้” ปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์ประเภทต่าง ๆ ที่แตกต่างกันดังต่อไปนี้

ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” ปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์ 2 ประเภท ได้แก่ ผู้รับประโยชน์
 จากการช่วยเหลือ และผู้รับประโยชน์ทั่วไป เป็นต้นว่า

- (74) เธอล้มภาชนะลูก ๆ ที่ไม่ได้เพียงบอกว่ารักแม่ที่สุด แต่ทำทุกอย่างเพื่อแม่
 (75) จันทราเหลือกตามองเหมือนจะบอกว่า ที่จะทำต่อไปนี้ก็เพื่อหัวหน้าใจเด็ด
 (76) ชุดอื่นไม่ได้หรือ
 ไม่ได้หรือ ชุดนี้ดีไซน์เพื่อติมโดยเฉพาะเลยนะ

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

จากตัวอย่างที่ (74) - (76) หน่วยรวม แม่ หัวหน้าใจเด็ด และ ติม เป็นผู้รับประโยชน์จาก
 การช่วยเหลือ กล่าวคือ หน่วยรวมดังกล่าวไม่ได้เป็นผู้กระทำอาการด้วยตนเอง แต่มีอีกหน่วยรวม
 หนึ่งซึ่งก็คือผู้ก่อประโยชน์ ได้แก่ ลูก ๆ จันทรา และ ผู้ก่อประโยชน์ที่ถูกละเป็นผู้ที่กระทำเหตุการณ์
 แทน นอกจากนี้ ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” สามารถปรากฏกับผู้รับประโยชน์ทั่วไป เช่น

- (77) แม่จ้างช่างมาทาสีห้องใหม่เพื่อเราเลยนะ
 (78) คู่สมรสที่มีความแตกต่างกันมากในเรื่องสังคม แต่อยู่ด้วยกันเพื่อลูก
 เนื่องจากรู้ว่าความเป็นปึกแผ่นระหว่างพ่อแม่เรามีคุณต่อลูก
 (79) เราต้องเปลี่ยนแปลงตัวเองเพื่อเขาหรือคะ

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

จากตัวอย่างข้างต้น หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ในตัวอย่างที่ (77) - (79) เป็น**ผู้รับประโยชน์ทั่วไป** กล่าวคือ หน่วยร่วม *เรา* ในตัวอย่างที่ (77) รู้สึกพึงพอใจจากเหตุการณ์การ *ทาสี* โดยผู้ก่อประโยชน์ *ช่าง* หน่วยร่วม *ลูก* ในตัวอย่างที่ (78) ได้รับประโยชน์จากการมีครอบครัวอบอุ่นที่พ่อและแม่อยู่ด้วยกันแม้ว่าจะมีความแตกต่างทางสังคม ส่วนหน่วยร่วม *เขา* ในตัวอย่างที่ (79) ได้รับประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงตัวเองของหน่วยร่วมผู้ก่อประโยชน์ *เรา* อาทิ การปรับตัวครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เป็นต้น

ส่วนตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” สามารถปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์ทั้ง 4 ประเภท ได้แก่ ผู้รับประโยชน์รับสิ่งของ ผู้รับประโยชน์จากการช่วยเหลือ ผู้รับประโยชน์ทั่วไป และผู้รับประโยชน์จากสิ่งนามธรรมดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (80) *นางคำพวนตักน้ำจากโอ่งมมเรือมาส่งให้หญิงสาว*
 (81) *โอกาสนี้ เพื่อน ๆ จะนำของขวัญเล็ก ๆ น้อย ๆ มาให้ผู้เข้าพิธีก็ได้*
 (82) *นายแก้วคอยผมที่นี้ เตี่ยผมเอายามาให้*

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ในตัวอย่างที่ (80) - (82) เป็น**ผู้รับประโยชน์รับสิ่งของ** กล่าวคือ หน่วยร่วม *หญิงสาว* รับหน่วยร่วมแกนกลางซึ่งก็คือ *น้ำ* จากผู้ก่อประโยชน์ *นางคำพวน* หน่วยร่วม *ผู้เข้าพิธี* ได้รับประโยชน์จากการรับหน่วยร่วมแกนกลางซึ่งก็คือ *ของขวัญเล็ก ๆ น้อย ๆ* จากผู้ก่อประโยชน์ *เพื่อน ๆ* ส่วนหน่วยร่วม *นายแก้ว* ได้รับประโยชน์จากการที่ผู้ก่อประโยชน์ *ผม* นำหน่วยร่วมแกนกลาง *ยา* มาส่งให้

- (83) *ไม่มีชุดว่ายน้ำก็ไม่ใช่ไร คุณจะไปทั้งชุดนี้เลยก็ได้ เขาแก้ต่างให้ทุกเปลาะ*
 (84) *จะรับปริญญาของคณะศิลปศาสตร์ ธรรมศาสตร์ อยากจะให้ผมไปถ่ายรูปให้*
 (85) *ไอ้เปิดประตูรถให้ฉันอีก แอมส่งน้ำให้ฉันด้วย*

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ *คุณ* ในตัวอย่างที่ (83) หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ที่ถูกละในตัวอย่างที่ (84) และหน่วยร่วม *ฉัน* ในตัวอย่างที่ (85) ต่างก็เป็น**ผู้รับประโยชน์จากการช่วยเหลือ** กล่าวคือ หน่วยร่วม *คุณ* ไม่ได้แสดงกริยา *แก้ต่าง* ด้วยตนเอง แต่มีหน่วยร่วมอื่นซึ่งก็คือ *เขา* เป็นผู้กระทำ

เหตุการณ์นี้ หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ที่ถูกละไม่ได้กระทำการ *ถ้ายรูป* ด้วยตนเอง แต่หน่วยร่วม *ผม* เป็นผู้กระทำแทน และหน่วยร่วม *ฉัน* ไม่ได้แสดงเหตุการณ์ *เปิดประตูรถ* รวมทั้ง *หยิบ* หน่วยร่วม *แกนกลาง* *น้ำ* ด้วยตนเอง แต่มีอีกหน่วยร่วมหนึ่งซึ่งก็คือ *ไอค์* เป็นผู้กระทำเหตุการณ์ดังกล่าวแทน

- (86) *แม่แกเวลาดูดวงให้ประชาชน เขาก็เอาไฉ่ผ้านี้คลุมหน้าเหลือแค่ลูกตาอยู่แล้ว*
 (87) *ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ได้ช่วยแก้ตัวให้รัฐบาลด้วยการให้เหตุผลว่า [...]*
 (88) *ผมลงทุนเปิดร้านอาหารที่ภรรยาผมฝันอยากทำมาตลอดให้เธอเสียที่*

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

จากตัวอย่างข้างต้น หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ในตัวอย่างที่ (86) - (88) เป็นผู้รับประโยชน์ *ทั่วไป* กล่าวคือ หน่วยร่วม *ประชาชน* รู้สึกพึงพอใจจากเหตุการณ์ *ดูดวง* หน่วยร่วม *รัฐบาล* ได้รับประโยชน์จากการแก้ตัวโดยผู้ก่อประโยชน์ *ม.ร.ว.คึกฤทธิ์* และหน่วยร่วม *เธอ* ได้รับประโยชน์จากการ *เปิดร้านอาหาร* จากผู้ก่อประโยชน์ *ผม* ตรงที่ความใฝ่ฝันในการครอบครองกิจการดังกล่าวเป็นความจริง

นอกจากนี้ ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ยังสามารถปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์จาก *สิ่งนามธรรม* ทั้ง 2 ประเภทดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (89) *ผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในเรื่องดังกล่าวถ่ายทอดให้กับชนรุ่นหลัง*
 (90) *ข้าพเจ้าไม่ใช่คนหวงวิชา ใครต้องการทราบวิชา ข้าพเจ้าก็ยินดีสอนให้*
 (91) *อาจารย์วิฑูรย์ถ่ายทอดวิชาให้เขาอย่างหมดเปลือก*
 (92) *ผมมีเพื่อนหม้ออังกฤษที่ตีมาก เขามาช่วยตีให้ผมทุกเข้า*
 (93) *เมื่อหล่อนมาเป็นครูสอนภาษาฝรั่งเศสให้เด็กนักเรียนนานาชาติ เรามักจะพบกันตามเอ็กซ์ฮิบิชั่นต่าง ๆ*

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

จากตัวอย่างข้างต้น หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ *ชนรุ่นหลัง* ผู้รับประโยชน์ที่ถูกละ *เขา* *ผม* และ *เด็กนักเรียนนานาชาติ* ต่างก็เป็นผู้รับประโยชน์รับสาร กล่าวคือ ได้รับประโยชน์จากสารหรือข้อความที่ผู้ก่อประโยชน์ส่งผ่าน ไม่ว่าจะ เป็น ความรู้ความชำนาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือวิชาความรู้ต่าง ๆ

- (94) *เขาเหล่านั้น [...] มองโลกในแง่ดี พร้อมทั้งจะหยิบยื่นน้ำใจให้คนรอบข้าง*

- (95) พวกเราก็ร่วมกันส่งกำลังใจให้คุณแม่
- (96) คนทั้งปวงแสวงหาความสุขให้ตนเอง
- (97) ข่าวหนัก หมายถึง ข่าวที่ตอบสนองความต้องการและสร้างความพอใจให้
ผู้รับสาร
- (98) ภูถันประทับใจความอบอุ่นที่ชายคนนี้มีมอบให้เขา

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

สำหรับหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ในตัวอย่างที่ (94) - (98) เป็นผู้รับประโยชน์จากสิ่งนามธรรมอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สารหรือข้อความจากผู้ก่อประโยชน์ จากตัวอย่างข้างต้น หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ของแต่ละบริบท ได้แก่ *คนรอบข้าง คุณแม่ ตนเอง ผู้รับสาร และ เขา* ได้รับประโยชน์จาก *น้ำใจ กำลังใจ ความสุข ความพอใจ และ ความอบอุ่น* ตามลำดับ

เนื่องด้วยตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์แต่ละตัวสามารถปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์ได้มากกว่าหนึ่งประเภท การพิจารณาหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ดังกล่าวว่าเป็นประเภทใดประเภทหนึ่งอย่างชัดเจนจึงเป็นเรื่องยาก เนื่องจากในบางกรณี หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์หนึ่ง ๆ อาจเป็นได้มากกว่าหนึ่งประเภทแล้วแต่จะตีความ ยกตัวอย่างเช่น

- (99) แม่จ้างช่างมาทาสีห้องใหม่เพื่อเราเลยนะ

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

หน่วยร่วม *เรา* ที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” จากตัวอย่างข้างต้นเป็นได้ทั้งผู้รับประโยชน์ทั่วไป (รู้สึกพึงพอใจจากเหตุการณ์ *ทาสีห้องใหม่*) และเป็นผู้รับประโยชน์จากการช่วยเหลือ (หน่วยร่วม *เรา* ไม่ได้แสดงเหตุการณ์ดังกล่าวด้วยตนเองแต่ผู้ก่อประโยชน์ *ช่าง* เป็นผู้กระทำให้แทน) หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” อาจเป็นผู้รับประโยชน์หลายประเภทเช่นกัน ยกตัวอย่างเช่น

- (100) ไอ้ช้วนมันบ่นอยากได้รองเท้าสักคู่ [...] เอ็งเย็บให้มันสักคู่ซี

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

จากตัวอย่างข้างต้น หน่วยร่วม *มัน* หรือ *ไอ้ช้วน* เป็นผู้รับประโยชน์ 3 ประเภท ได้แก่ ผู้รับประโยชน์รับสิ่งของ (รับหน่วยร่วมแกนกลางซึ่งก็คือ *รองเท้า* จากผู้ก่อประโยชน์ *เอ็ง*) ผู้รับประโยชน์จากการ

ช่วยเหลือ (ไม่ได้กระทำให้เหตุการณ์ *เย็บรองเท้า* ด้วยตนเอง แต่หน่วยร่วม *เอ็ง* เป็นผู้กระทำให้แทน) หรือ อาจเป็นผู้รับประโยชน์ทั่วไป (รู้สึกพอใจจากการได้รับรองเท้าที่เย็บให้) ได้เช่นกัน

เมื่อพิจารณาความแตกต่างด้านการปรากฏร่วมกันระหว่างตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์กับผู้รับประโยชน์ประเภทต่าง ๆ ข้อสังเกตประการหนึ่งจากความแตกต่างดังกล่าว คือ ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” มักไม่ปรากฏกับเหตุการณ์การรับประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งของใด ๆ ไม่ว่าจะเป็น หน่วยร่วม แคนกลาง หรือหน่วยร่วมรับผลกระทบ หากปรากฏร่วมมีผลให้สื่อความหมายที่ต่างออกไป พิจารณา ตัวอย่างต่อไปนี้

(101) ก. *เขาซื้อหนังสือเพื่อเรา*

ข. *เขาซื้อหนังสือให้เรา*

ในตัวอย่างที่ (101ก.) ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” สื่อความว่า หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ *เรา* ไม่ได้เกี่ยวข้องโดยตรงกับหน่วยร่วมแคนกลางในเหตุการณ์ซึ่งก็คือ *หนังสือ* ตัวอย่างนี้อาจหมายความว่า ผู้ก่อประโยชน์ *เขา* แสดงกริยา *ซื้อหนังสือ* ให้ตัวเอง แต่หน่วยร่วม *เรา* ก็ได้รับประโยชน์เช่นกัน เช่น เหตุการณ์ดังกล่าวช่วยเพิ่มยอดจำหน่ายหนังสือให้กับ *เรา* ในฐานะผู้ผลิต แต่ *เรา* ไม่ได้เป็นหน่วยร่วมที่รับหน่วยร่วมแคนกลาง *หนังสือ* แต่อย่างใด ส่วนตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ในตัวอย่างที่ (101ข.) แสดงความหมายว่า หน่วยร่วม *เรา* ได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในฐานะผู้ครอบครองใหม่ กล่าวคือ มีบทบาทเป็นทั้งผู้รับสิ่งของ (รับการถ่ายโอน *หนังสือ* จากหน่วยร่วม *เขา*) และเป็นผู้รับประโยชน์ (ไม่ได้กระทำให้เหตุการณ์ดังกล่าวด้วยตนเอง)

นอกจากนี้ ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” มีแนวโน้มที่จะไม่ปรากฏกับผู้รับประโยชน์จากสิ่งนามธรรมทั้ง 2 ประเภทย่อย หากผู้รับประโยชน์ประเภทดังกล่าวปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” มีผลให้ประโยชน์นั้นไม่สื่อความหรือมีผลให้ผู้รับประโยชน์นั้นไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งนามธรรมในเหตุการณ์ พิจารณาจากตัวอย่างที่เปลี่ยนตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์จาก “ให้” เป็น “เพื่อ” ดังต่อไปนี้

(102) *ฉันได้ยินว่า เมื่อปีที่แล้ว เรียวช่วยตีพิเศษเพื่อเธอตามที่อาจารย์สั่ง*

(103) *ผมมีเพื่อนหมอลำอังกฤษที่ดีมาก เขามาช่วยตีเพื่อผมทุกเช้า*

(104) **?ขอส่งกำลังใจเพื่อทีมงาน “ดิฉัน” ทุกท่าน*

(105) **?เราอยากไปอยู่ที่นั่น คงมีโอกาสดีเพื่อเราถ้าเราขยัน*

ในตัวอย่างที่ (102) เมื่อหน่วยร่วม *เธอ* ปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ “เพื่อ” หน่วยร่วมดังกล่าวจึงไม่ได้รับประโยชน์จากการถ่ายทอดสารซึ่งก็คือ วิชาความรู้ จากการสอนพิเศษโดยผู้ก่อประโยชน์ *เรียว* โดยตรง อาจกล่าวได้ว่า หน่วยร่วม *เรียว* ไม่ได้สอนพิเศษให้ *เธอ* แต่ *เธอ* เป็นผู้รับประโยชน์จากการกระทำดังกล่าวอีกทอดหนึ่ง หน่วยร่วม *เธอ* จึงไม่สามารถตระหนักรู้ถึงการกระทำและผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น หน่วยร่วม *ผม* ในตัวอย่างที่ (103) ก็เช่นเดียวกัน การใช้ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” มีผลให้หน่วยร่วมดังกล่าวไม่ได้มีส่วนร่วมในเหตุการณ์การตีโดยตรง ส่วนหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ *ทีมงาน “ดิฉัน”* และ *เรา* ในตัวอย่างที่ (104) และ (105) ไม่สามารถปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” ได้ หากปรากฏร่วมกันมีผลให้ประโยคนั้นไม่เป็นที่ยอมรับในภาษา

กล่าวโดยสรุป ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” ปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์ 2 ประเภท ได้แก่ ผู้รับประโยชน์จากการช่วยเหลือและผู้รับประโยชน์ทั่วไป ส่วนตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์ทั้ง 4 ประเภท นอกจากจะปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์สองประเภทข้างต้นแล้ว ตัวบ่งชี้ดังกล่าวยังสามารถปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์รับสิ่งของ และผู้รับประโยชน์จากสิ่งนามธรรม ดังแสดงโดยสรุปในตารางที่ 3.3 จะเห็นได้ว่า ไม่มีตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ใดปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์เกี่ยวพัน

ตารางที่ 3.3 สรุปการปรากฏร่วมระหว่างตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์กับผู้รับประโยชน์ประเภทต่าง ๆ

ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์	ผู้รับประโยชน์ประเภทต่าง ๆ					
	ผู้รับประโยชน์รับสิ่งของ	ผู้รับประโยชน์จากการช่วยเหลือ	ผู้รับประโยชน์ทั่วไป	ผู้รับเกี่ยวพัน	ผู้รับประโยชน์จากสิ่งนามธรรม	
					ผู้รับประโยชน์รับสาร	ผู้รับประโยชน์จากสิ่งนามธรรมอื่น
เพื่อ		✓	✓			
ให้	✓	✓	✓		✓	✓

3.2.3 ประเภทของคำกริยาที่ปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้”

เมื่อพิจารณาความหมายของคำกริยาแล้วสามารถจำแนกคำกริยาที่ปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ออกเป็น 2 กลุ่มหลักดังต่อไปนี้ กลุ่มแรกเป็นคำกริยาที่สามารถปรากฏร่วมได้ทั้งตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” กลุ่มที่สองเป็นคำกริยาที่มีแนวโน้มปรากฏ

ร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ตัวบ่งชี้ใดตัวบ่งชี้หนึ่งแบ่งเป็นคำกริยาที่มีแนวโน้มปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และคำกริยาที่มีแนวโน้มปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” คำกริยาทั้ง 2 กลุ่มหลักมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.3.1 คำกริยาที่ปรากฏร่วมได้ทั้งตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้”

คำกริยากลุ่มแรกเป็นคำกริยาที่สามารถปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ทั้งสองคำ จากการรวบรวมข้อมูลจากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ ผู้วิจัยพบคำกริยากลุ่มดังกล่าวจำนวนทั้งสิ้น 39 คำแบ่งตามกรรมสภาพของคำกริยาได้ดังแสดงในตารางที่ 3.4 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3.4 แสดงตัวอย่างของคำกริยาที่สามารถปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้”

ตัวอย่าง กรรมสภาพ	ตัวอย่างคำกริยา
คำกริยากรรม 9 คำ	ขับรถ แต่งตัว บวช ทำงาน อำนวยความสะดวก แก้กต่าง ขอนิรโทษกรรม แก้กตัว และ ยกโทษ
คำกริยากรรม 30 คำ	ทำ ทา แก้ก ประสาน สร้าง เปิด จัดการ เก็บ ดูแล ส่งเสริม จัดแจง กำหนด โฆษณา เล่น กระจาย เสริมสร้าง ลด เพิ่ม สนับสนุน จัดผลิตภัณฑ์ พัฒนา ผ่อนผัน บรรเทา (เสีย) สละ จัดตั้ง ขยาย ออกแบบ/ดีไซน์ เปลี่ยนแปลง และ อุทิศ

แม้ว่าคำกริยากลุ่มดังกล่าวสามารถปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ทั้งสองตัวบ่งชี้ได้ แต่การปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์แต่ละตัวแสดงความหมายด้านการรับประโยชน์ที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” แสดงความหมายว่า ผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ดังกล่าวเป็นผู้รับประโยชน์โดยอ้อม ในขณะที่ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” แสดงความหมายที่ตรงกันข้าม คือ ผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ดังกล่าวเป็นผู้รับประโยชน์โดยตรง หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์จะมีบทบาทเป็นผู้รับประโยชน์โดยตรงหรือโดยอ้อมนั้นพิจารณาจาก 2 ประเด็นหลัก ได้แก่ การมีบทบาทสำคัญในการเกิดขึ้นของเหตุการณ์การรับประโยชน์ และการตระหนักผู้ผลประโยชน์ สำหรับประเด็นการมีบทบาทสำคัญในการเกิดขึ้นของเหตุการณ์การรับประโยชน์ หากหน่วยร่วมมีบทบาทในฐานะผู้ที่เข้าไปมีส่วนร่วมต่อเหตุการณ์การรับประโยชน์ หน่วยร่วมดังกล่าวจะพิจารณาว่า เป็นผู้รับประโยชน์โดยตรง ในทางกลับกัน หากหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ไม่ได้มีส่วนร่วมต่อเหตุการณ์ที่

เกิดขึ้น หน่วยร่วมนั้นจะพิจารณาว่าเป็นผู้รับประโยชน์โดยอ้อม อีกประเด็นหนึ่งที่ใช้แยกความแตกต่างระหว่างผู้รับประโยชน์โดยตรงกับผู้รับประโยชน์โดยอ้อม คือ การตระหนักรู้ผลประโยชน์ กล่าวคือ หากหน่วยร่วมเหตุการณ์เป็นผู้รับประโยชน์โดยตรง หน่วยร่วมดังกล่าวสามารถตระหนักรู้ได้ว่า ผลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นประโยชน์ต่อตน ส่วนหน่วยร่วมเหตุการณ์ที่เป็นผู้รับประโยชน์โดยอ้อมไม่สามารถตระหนักรู้ได้ว่า ผลของการกระทำในเหตุการณ์หลักนั้นเป็นประโยชน์ต่อตน

จากที่ได้กล่าวในตอนต้นว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” แสดงความหมายว่า หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ดังกล่าวเป็นผู้รับประโยชน์โดยอ้อมนั้นก็หมายความว่า หน่วยร่วมดังกล่าวเป็นหน่วยร่วมที่ได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์อีกทอดหนึ่ง รวมทั้งไม่สามารถตระหนักรู้ถึงผลประโยชน์จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ยกตัวอย่างเช่น

(106) *ชาวีว่า ทำไมพูดแบบนี้ คาริน่าทำทุกอย่างเพื่อเธอนะ*

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

จากตัวอย่างข้างต้น ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” บ่งชี้ความหมายว่า หน่วยร่วม เธอ ไม่ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการกระทำ *ทำทุกอย่าง* ของผู้ก่อประโยชน์ คาริน่า หน่วยร่วมที่ได้รับผลประโยชน์โดยตรงจากเหตุการณ์ คือ หน่วยร่วมเหตุการณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำของผู้แสดงกริยานั้น เป็นต้นว่า คาริน่าทำงานเพื่อนำเงินมาจุนเจือชาวีว่า เหตุการณ์ดังกล่าวเป็นตัวอย่างหนึ่งในเหตุการณ์ *ทำทุกอย่าง* จากตัวอย่างนี้ หน่วยร่วมที่ได้รับผลจากเหตุการณ์โดยตรง คือ ผู้ที่คาริน่าทำงานให้ ส่วนหน่วยร่วม เธอ เป็นผู้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ดังกล่าวอีกทอดหนึ่งดังจะสังเกตได้จากเหตุการณ์การนำเงินมาจุนเจือหน่วยร่วมนี้เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลังการทำงาน

สำหรับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” แสดงความหมายเรื่องการรับประโยชน์ที่แตกต่างกัน ตัวบ่งชี้ดังกล่าวบ่งชี้ความหมายว่า ผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ “ให้” เป็นผู้รับประโยชน์โดยตรง นั่นก็หมายความว่า หน่วยร่วมดังกล่าวมีบทบาทสำคัญต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในฐานะผู้ที่ร่วมเหตุการณ์นั้น รวมทั้งหน่วยร่วมดังกล่าวสามารถตระหนักรู้ผลประโยชน์ได้ อาทิ

(107) *ฉันช่วยเทรนงานให้น้องทิพบ้างแล้ว เธอไม่ต้องห่วง*

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

หน่วยร่วม *น้องทิพ* เป็นผู้รับประโยชน์โดยตรง กล่าวคือ หน่วยร่วม *น้องทิพ* เท่านั้นมิใช่หน่วยร่วมอื่นที่ได้รับการถ่ายทอด งาน จากหน่วยร่วมผู้ก่อประโยชน์ *ฉันท*

หลักฐานทางภาษาที่สนับสนุนว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” แสดงความหมายเรื่องการรับประโยชน์ที่แตกต่างกัน คือ การเติมอนุพากย์ปฏิเสธการรับรู้ พิจารณาตัวอย่างต่อไปนี้

(108) ก. แม่แต่งตัวเพื่อลูก แต่ลูกไม่ได้สังเกต

ข. *แม่แต่งตัวให้ลูก แต่ลูกไม่ได้สังเกต

ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” ในตัวอย่างที่ (108ก.) แสดงความหมายว่า หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ไม่สามารถรับรู้ผลประโยชน์ได้โดยตรง กล่าวคือ แม่เป็นคนแต่งตัวเอง ไม่ใช่ลูก หน่วยร่วม ลูก รับประโยชน์จากเหตุการณ์อีกทอดหนึ่ง เป็นต้นว่า การแต่งตัวของแม่ช่วยรักษาสถานภาพทางสังคมของลูก ผลประโยชน์ที่ลูกจะได้รับ คือ ลูกไม่อับอาย เป็นต้น หน่วยร่วมที่ได้รับผลโดยตรงจากเหตุการณ์ดังกล่าว คือ ผู้ที่พบเห็นการแต่งตัวของแม่ หรือที่เรียกว่า ผู้ประสบ (experiencer) เมื่อหน่วยร่วม ลูก ไม่ใช่ผู้รับประโยชน์จากเหตุการณ์โดยตรง ดังนั้น อนุพากย์ปฏิเสธ *แต่ลูกไม่ได้สังเกต* จึงไม่ได้มีผลให้บริบทดังกล่าวผิดไวยากรณ์ ในทางกลับกัน การเติมอนุพากย์ปฏิเสธ *แต่ลูกไม่ได้สังเกต* มีผลให้ตัวอย่างที่ (108ข.) ผิดไวยากรณ์ เนื่องจากตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” แสดงความหมายว่า หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ ลูก เป็นผู้รับประโยชน์โดยตรง กล่าวคือ ลูกไม่ได้แต่งตัวด้วยตัวเอง แต่แม่เป็นผู้กระทำแทน หน่วยร่วมดังกล่าวจึงสามารถรับรู้ถึงผลประโยชน์นั้น การใช้อนุพากย์ปฏิเสธการรับรู้จึงมีผลให้ผิดไวยากรณ์

เมื่อเปรียบเทียบคำกริยาที่ปรากฏกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์แต่ละตัวก็จะพบความแตกต่างทางการรับประโยชน์ที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ยกตัวอย่างจากคำกริยากรรมในตัวอย่างต่อไปนี้

(109) ก. เธอได้ส่งเสริมสตรีที่ติดเชื่อเข้าร่วมกลุ่มหัตถกรรมด้วย เธอทำงานเพื่อสตรีจังหวัด

ข. เธอได้ส่งเสริมสตรีที่ติดเชื่อเข้าร่วมกลุ่มหัตถกรรมด้วย เธอทำงานให้สตรีจังหวัด

(110) ก. [...] และเป็นทนายความที่แก้ต่างเพื่อมิสซิสฟลอเรนซ์ เมย์บริค

ข. [...] และเป็นทนายความที่แก้ต่างให้มิสซิสฟลอเรนซ์ เมย์บริค

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

จากตัวอย่างข้างต้น หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ *สตรีจังหวัด* ในตัวอย่างที่ (109ก.) เป็นผู้รับประโยชน์ โดยอ้อม กล่าวคือ ผู้ก่อประโยชน์ *เธอ* แสดงเหตุการณ์ *ทำงาน* ผลจากเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นกับผู้รับประโยชน์โดยตรงซึ่งเป็นหน่วยร่วมอื่นที่ไม่ใช่ *สตรีจังหวัด* ดังจะเห็นได้จากผู้รับประโยชน์โดยตรงไม่ได้กล่าวถึงในตัวอย่างนี้ แต่ผลจากเหตุการณ์ที่ *เธอ* กระทำเป็นประโยชน์ต่อหน่วยร่วม *สตรีจังหวัด* อีกทอดหนึ่ง ต่างกับหน่วยร่วม *สตรีจังหวัด* ในตัวอย่างที่ (109ข.) ที่รับประโยชน์โดยตรงจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ส่วนหน่วยร่วม *มิสซิสฟลอเรนซ์ เมย์บริค* ในตัวอย่างที่ (110) ก็เช่นเดียวกัน ในตัวอย่างที่ (110ก.) หน่วยร่วมดังกล่าวเป็นผู้รับประโยชน์โดยอ้อม กล่าวคือ เหตุการณ์ *แก้ต่าง* เกิดขึ้นเพื่อเป็นประโยชน์ต่อ *มิสซิสฟลอเรนซ์ เมย์บริค* ส่วนหน่วยร่วมที่รับผลกระทบโดยตรงของเหตุการณ์เป็นหน่วยร่วมอื่นที่ไม่ใช่ *มิสซิสฟลอเรนซ์ เมย์บริค* ต่างกับตัวอย่างที่ (110ข.) ที่หน่วยร่วม *มิสซิสฟลอเรนซ์ เมย์บริค* เป็นผู้รับประโยชน์โดยตรง กล่าวคือ ผู้ก่อประโยชน์แสดงเหตุการณ์ *แก้ต่าง* หรือว่าความแทน *มิสซิสฟลอเรนซ์ เมย์บริค* เท่านั้น ไม่ได้ว่าความแทนหน่วยร่วมอื่น นอกจากตัวอย่างที่ประกอบด้วยคำกริยากรรมแล้ว ปริบทที่ประกอบด้วยคำกริยากรรมก็แสดงความแตกต่างด้านการรับรู้ผลประโยชน์เช่นกัน เป็นต้นว่า

- (111) ก. ขณะเดียวกัน เราก็ทำประกันสุขภาพ**เพื่อ**ลูก
 ข. ขณะเดียวกัน เราก็ทำประกันสุขภาพ**ให้**ลูก
- (112) ก. [...] คือลงทุนเปิดร้านอาหาร [...] **เพื่อ**เธอเสียที
 ข. [...] คือลงทุนเปิดร้านอาหาร [...] **ให้**เธอเสียที
- (113) ก. พรรคประชาธิปัตย์นั้นถูกสร้างมาเพื่อทำลาย ดังนั้น แก้ปัญหา**เพื่อ**ประชาชนได้ยากมาก
 ข. พรรคประชาธิปัตย์นั้นถูกสร้างมาเพื่อทำลาย ดังนั้น แก้ปัญหา**ให้**ประชาชนได้ยากมาก
- (114) ก. ช่างผมกำลังจัดทรง**เพื่อ**ลูกค้ายังไงยังงั้นเลย
 ข. ช่างผมกำลังจัดทรง**ให้**ลูกค้ายังไงยังงั้นเลย
- (115) ก. ไปสิงที่สยามฯ อยู่พักนึง ไปดีไซน์ร้านใต้โรงหนัง**เพื่อ**เพื่อน
 ข. ไปสิงที่สยามฯ อยู่พักนึง ไปดีไซน์ร้านใต้โรงหนัง**ให้**เพื่อน

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

ในตัวอย่างแรกของปริบทแต่ละคู่ หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์จะเป็นผู้รับประโยชน์โดยอ้อม กล่าวคือ หน่วยร่วมดังกล่าวไม่ได้เป็นหน่วยร่วมที่ได้รับผลโดยตรงจากเหตุการณ์ ดังนี้ ลูก ไม่ใช่หน่วยร่วมที่ เรา ทำประกันสุขภาพให้ เธอ ไม่ใช่หน่วยร่วมที่ดูแลร้านอาหารในฐานะเจ้าของร้าน ประชาชน ไม่ใช่หน่วยร่วมที่ได้รับการแก้ไขปัญหา ลูกค้า ไม่ใช่หน่วยร่วมที่ได้รับการจัดทรงผม และ เพื่อน ไม่ใช่หน่วยร่วมที่ได้รับการออกแบบร้านใต้โรงหนัง แต่หน่วยร่วมทั้งหมดนี้เป็นหน่วยร่วมที่ได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ดังกล่าวอีกทอดหนึ่ง ส่วนหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ในตัวอย่างที่สองของปริบทแต่ละคู่เป็นหน่วยร่วมที่ได้รับประโยชน์โดยตรง ดังนี้ ลูก เป็นหน่วยร่วมที่พ่อแม่ทำประกันสุขภาพให้ เธอ เป็นหน่วยร่วมที่เป็นเจ้าของร้านอาหาร ประชาชน เป็นหน่วยร่วมที่ได้รับการแก้ไขปัญหาจากพรรคประชาธิปัตย์ ลูกค้า เป็นหน่วยร่วมที่ได้รับการจัดแต่งทรงผม และ เพื่อน เป็นหน่วยร่วมที่ได้รับการออกแบบร้านใต้โรงหนัง

อย่างไรก็ตาม ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า ในบางกรณี ผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ “ให้” ไม่ได้เป็นผู้รับประโยชน์โดยตรง กล่าวคือ ไม่ได้มีส่วนร่วมในเหตุการณ์แต่เป็นผู้ที่ได้รับผลประโยชน์หรือผลกระทบทางบวกจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือที่เรียกว่า ผู้รับประโยชน์โดยอ้อม ได้กล่าวอีกนัยหนึ่ง ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” สามารถบ่งชี้ได้ทั้งผู้รับประโยชน์โดยตรงหรือผู้รับประโยชน์โดยอ้อม เป็นต้นว่า

(116) *ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ได้ช่วยแก้ตัวให้รัฐบาล*

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

จากตัวอย่างข้างต้น หน่วยร่วม รัฐบาล อาจไม่ได้มีส่วนร่วมต่อเหตุการณ์ *แก้ตัว* ที่ผู้ก่อประโยชน์ *ม.ร.ว.คึกฤทธิ์* เป็นผู้กระทำ รัฐบาล จึงอาจเป็นผู้รับประโยชน์โดยอ้อม ในทางกลับกัน ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” จะบ่งชี้เฉพาะผู้รับประโยชน์โดยอ้อมเท่านั้น ตัวบ่งชี้ดังกล่าวไม่สามารถบ่งชี้ผู้รับประโยชน์โดยตรงที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมกับการรับประโยชน์ได้

อาจกล่าวได้ว่า ถึงแม้ว่าคำกริยากลุ่มนี้จะสามารถปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ทั้งสองได้เช่นกัน แต่การปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์แต่ละตัวแสดงความหมายด้านการรับประโยชน์ที่แตกต่างกัน ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” บ่งชี้ความหมายว่า หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์เป็นผู้รับ

ประโยชน์โดยอ้อม ส่วนตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” บ่งชี้ความหมายว่า หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์เป็นผู้รับประโยชน์โดยตรงหรือโดยอ้อมจากเหตุการณ์ ประเด็นเรื่องความแตกต่างทางด้านการรับประโยชน์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” เป็นหน่วยร่วมที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ ด้วยเหตุนี้ หน่วยร่วมดังกล่าวจึงไม่สามารถรับรู้รวมทั้งรับประโยชน์โดยตรงจากเหตุการณ์ ต่างกับหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ซึ่งเป็นหน่วยร่วมที่เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หน่วยร่วมดังกล่าวจึงได้รับประโยชน์โดยตรงจากเหตุการณ์นั่นเอง

3.2.3.2 คำกริยาที่มีแนวโน้มปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ตัวใดตัวหนึ่ง

คำกริยาในกลุ่มดังกล่าวจำแนกเป็น 2 กลุ่มย่อย ดังนี้ ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” มีแนวโน้มปรากฏกับคำกริยาที่ไม่เกี่ยวข้องกับเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ในการครอบครองสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือคำกริยาที่แสดงสถานะ ส่วนตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” จะพิจารณาจากองค์ประกอบทางความหมายของคำกริยา 2 องค์ประกอบ ได้แก่ การถ่ายโอนสิ่งใดสิ่งหนึ่งและการควบคุมด้วยมือ รายละเอียดของการปรากฏร่วมระหว่างตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์กับคำกริยาแต่ละกลุ่มมีดังต่อไปนี้

1) คำกริยาที่มีแนวโน้มปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ”

ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” มีแนวโน้มปรากฏร่วมกับคำกริยาในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งดังต่อไปนี้

1.1) คำกริยาที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์

“เพื่อ” มีแนวโน้มที่จะปรากฏร่วมกับคำกริยาที่ไม่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนกรรมสิทธิ์ใด ๆ อาทิ

(117) ก. ถ้าฉันชอบคนกล้ามเนื้อใหญ่ แมนจะเพาะกล้ามเนื้อเพื่อฉันก็ได้

ข. ?ถ้าฉันชอบคนกล้ามเนื้อใหญ่ แมนจะเพาะกล้ามเนื้อให้ฉันก็ได้

(118) ก. หญิงสาวพลีชีพเพื่อแผ่นดินตั้งแต่นั้นแล้วนี่

ข. */?หญิงสาวพลีชีพให้แผ่นดินตั้งแต่นั้นแล้วนี่

(119) ก. คุณพยายามเพื่อเขา

ข. *คุณพยายามให้เขา

(120) ก. หากแต่เพื่อเมือง เพื่อท่านพ่อ เธอก็ต้องบากหน้าเดินทางมาเพื่อขอร้อง

ข. เธอก็ต้องบากหน้าเดินทางมาเพื่อขอร้องเพื่อเมือง เพื่อท่านพ่อ

ค. *เธอก็ต้องบากหน้าเดินทางมาเพื่อขอร้องให้เมือง ให้ท่านพ่อ

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

จากตัวอย่างทั้ง 4 ชุดจะเห็นว่า คำกริยาซึ่งถือว่าเป็นเหตุการณ์ของหน่วยสร้าง ได้แก่ *เพาะกล้ำม พลี พยายาม และ บากหน้าเดินทาง* ต่างก็เป็นคำกริยาที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ในการครอบครองสิ่งของใด ๆ และเป็นคำกริยาที่แสดงความตั้งใจและความพยายามอุตสาหะในการกระทำเหตุการณ์ของหน่วยร่วมผู้ก่อประโยชน์ *แมน หญิงสาว คุณ และ เธอ* ดังต่อไปนี้ เหตุการณ์ *เพาะกล้ำม* อาศัยความมุ่งมั่นและตั้งใจในการออกกำลังกายและควบคุมอาหาร เหตุการณ์ *พลี* เสมือนการเสียสละสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งเป็นของส่วนตัวไป ส่วนเหตุการณ์ *บากหน้าเดินทาง* แสดงถึงความตั้งใจของผู้ก่อประโยชน์ดังจะเห็นได้จากการใช้คำกริยา *บากหน้า* ที่ระบุว่า การเดินทางครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญบางประการและเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นเหตุการณ์ที่จำเป็นต้องทำ คำกริยาดังกล่าวไม่สามารถปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ได้ดังแสดงในตัวอย่างที่ (117ข.) (118ข.) (119ข.) และ (120ค.) ข้อสังเกตประการหนึ่ง คือ ในตัวอย่างที่ (117ข.) การใช้ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ในตัวอย่างดังกล่าวไม่ได้มีผลให้ผิดไวยากรณ์ แต่ความหมายของทั้ง 2 อนุพากย์ขัดแย้งกัน กล่าวคือ ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” มีผลให้หน่วยร่วม *แอิน* เป็นผู้รับประโยชน์โดยตรงซึ่งก็คือ *แอิน* เป็นผู้ที่ได้รับการเพาะกล้ำมจากหน่วยร่วม *แมน* แต่ความหมายดังกล่าวขัดแย้งกับอนุพากย์ก่อนหน้าที่แสดง ความหมายว่า หน่วยร่วม *แอิน* ชอบบุคคลอื่นที่กล้ำมใหญ่ ไม่ได้ต้องการกล้ำมใหญ่เอง

1.2) คำกริยาที่แสดงสถานะ นอกจากคำกริยาที่มีแนวโน้มปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” จะเป็นคำกริยาที่ไม่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนกรรมสิทธิ์หน่วยร่วมแกนกลางใด ๆ แล้ว คำกริยากุ่มดังกล่าวยังเป็นคำกริยาที่แสดงสถานะแบบใดแบบหนึ่ง (stative verb) ไม่ใช่คำกริยาที่แสดงการกระทำ (action verb) ยกตัวอย่างเช่น

(121) ก. เธอยอมตายเพื่อเขาได้ แต่ไม่ยอมให้เขาตายเพื่อเธอเลยสักนิด

ข. *เธอยอมตายให้เขาได้ แต่ไม่ยอมให้เขาตายให้เธอเลยสักนิด

(122) ก. ถึงตอนนี้ฉันก็ยังเชื่อว่า คนเราต่างเกิดมาเพื่อคนคนหนึ่ง

ข. *ถึงตอนนี้ฉันก็ยังเชื่อว่า คนเราต่างเกิดมาให้คนคนหนึ่ง

(123) ก. เรามีชีวิตอยู่เพื่อหลายชีวิต ทุกอย่างเป็นวัฏจักร

ข. *เรามีชีวิตอยู่ให้หลายชีวิต ทุกอย่างเป็นวัฏจักร

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

คำกริยา *ตาย เกิด และมีชีวิตอยู่* ต่างก็เป็นคำกริยาที่แสดงสภาวะแบบใดแบบหนึ่งของผู้ก่อประโยชน์ และสภาวะดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อหน่วยร่วมที่ปรากฏท้ายตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” ได้แก่ *เขา คนคนหนึ่ง และ หลายชีวิต* ตามลำดับ จากตัวอย่างข้างต้น คำกริยาดังกล่าวมีแนวโน้มปรากฏร่วมกับ ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” หากปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” มีผลให้ไม่เป็นที่ยอมรับ ในภาษาดังแสดงในตัวอย่างที่ (121ข.) (122ข.) และ (123ข.)

คำกริยาที่มีแนวโน้มปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” จากการรวบรวมข้อมูลจาก คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ ตามองค์ประกอบทางความหมายทั้ง 2 องค์ประกอบสามารถแสดงโดย สรุปในตารางที่ 3.5 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.5 แสดงตัวอย่างของคำกริยาที่มีแนวโน้มปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ”

ตัวอย่าง กลุ่มคำกริยา	ตัวอย่างคำกริยา
คำกริยาที่ไม่เกี่ยวข้องกับการ เปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์	<i>ปากหน้าเดินทาง ดำเนิน (แต่มีทางการเมือง) ออกอ่อน เพาะกล่อม พลี ยอม พยายาม ยินหยัด เรียน (ต่อ) ลู รวมพล เอาจริงเอาจัง มุ่งมั่น ปรับปรุง ประณีต เลิก (บุหรี) หยุต ปกครอง สามัคคี บำเพ็ญ ประโยชน์ ทุ่มเท มา ก และ ใช้</i>
คำกริยาแสดงสภาวะ	<i>มีชีวิตอยู่ มีความสุข ตาย และ เกิด</i>

2) คำกริยาที่มีแนวโน้มปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้”

ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” มีแนวโน้มปรากฏร่วมกับคำกริยากลุ่มหนึ่ง คำกริยา กลุ่มดังกล่าวจะพิจารณาจากองค์ประกอบทางความหมาย 2 องค์ประกอบ ดังนี้

2.1) การถ่ายโอนสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ([±TRANSFERABLE]) องค์ประกอบทางความหมาย ดังกล่าวจะพิจารณาคำกริยากรรมว่า คำกริยานั้นเกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งแสดง ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ในฐานะกรรมตรงของคำกริยากรรมเหล่านั้นหรือไม่ ถ้าพิจารณาจาก มุมมองทางความหมาย กรรมตรงเหล่านี้มีบทบาทเป็นหน่วยร่วมแกนกลางที่ประสพกับการเปลี่ยน โอนกรรมสิทธิ์จากบุคคลหนึ่งสู่อีกบุคคลหนึ่ง เช่น คำกริยากรรม *มอบ ส่ง ย้าย ขาย* หรือแม้แต่ คำกริยาที่เกี่ยวข้องกับการส่งข้อความผ่านการพูดซึ่งเปรียบเสมือนการถ่ายโอนสารจากผู้พูดไปยังผู้ฟัง หรือผู้ที่พูดด้วยก็พิจารณาว่าเป็นคำกริยาที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ([+TRANSFERABLE])

เช่นเดียวกัน ส่วนคำกริยากรรมเช่น พยายาม นอนหลับ รวมทั้งคำกริยาอื่น ๆ ไม่ถือว่าเป็นเกี่ยวข้องกับ การถ่ายโอนสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ([-TRANSFERABLE])

2.2) การควบคุมด้วยมือ ([±MANUAL]) การพิจารณาว่าคำกริยาคำหนึ่ง ๆ เป็น คำกริยาที่เกี่ยวข้องกับการกระทำหรือควบคุมได้ด้วยมือหรือไม่ คำกริยากลุ่มดังกล่าวจะต้องเกี่ยวข้องกับ หน่วยร่วมรับผลกระทบหรือหน่วยร่วมแกนกลาง เนื่องจากผู้กระทำต้องแสดงการควบคุมสิ่งใดสิ่ง หนึ่งซึ่งเป็นองค์ประกอบของเหตุการณ์การรับประโยชน์ อาทิ คำกริยากรรม เขียน ตัด มอบ เป็น คำกริยาที่เกี่ยวข้องกับการกระทำด้วยมือ ([+MANUAL]) ส่วนคำกริยา ร้องเพลง (เสียด) สละ อวยพร เป็นคำกริยาที่ไม่เกี่ยวข้องกับการกระทำด้วยมือ ([-MANUAL])

เมื่อพิจารณาจากองค์ประกอบทางความหมาย 2 องค์ประกอบข้างต้น คำกริยาที่มีแนวโน้ม ปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” จำแนกเป็น 4 กลุ่มย่อยตามลักษณะทวิภาค (binary feature) ดังต่อไปนี้

กลุ่มย่อยแรกเป็นคำกริยาที่ประกอบด้วยองค์ประกอบทางความหมายทั้งสององค์ประกอบ กล่าวคือ เป็นคำกริยาที่แสดงการถ่ายโอนสิ่งใดสิ่งหนึ่งรวมทั้งเป็นคำกริยาที่แสดงการควบคุมได้ด้วย มือ ([+TRANSFERABLE, +MANUAL]) ยกตัวอย่างเช่น

- (124) ก. *บางครั้งเมื่อเห็นทารกกระหายน้ำ บัว [...] ก็เหยาะน้ำสุกใส่ปาก**เพื่อ**ทารก
ข. บางครั้งเมื่อเห็นทารกกระหายน้ำ บัว [...] ก็เหยาะน้ำสุกใส่ปาก**ให้**ทารก
- (125) ก. *คืนสร้อยมุกไปงั้นหรือ [...] คืน**เพื่อ**ใครล่ะ คืน**เพื่อ**ทายาทลินเน่ตั้งนั้นหรือ
ข. คืนสร้อยมุกไปงั้นหรือ [...] คืน**ให้**ใครล่ะ คืน**ให้**ทายาทลินเน่ตั้งนั้นหรือ
- (126) ก. *โครงการช่วยเหลือค่าครองชีพจัดสรรเงิน**เพื่อ**ผู้ประกันตน
ข. โครงการช่วยเหลือค่าครองชีพจัดสรรเงิน**ให้**ผู้ประกันตน
- (127) ก. *แก๊งกะปอมจะส่งเสบียง**เพื่อ**แม่ห้าหกตัวเอาไปย่าง
ข. แก๊งกะปอมจะส่งเสบียง**ให้**แม่ห้าหกตัวเอาไปย่าง
- (128) ก. *อาจารย์สมชาติ มหัทธนะสินใช้ซอล์กร่างขยายแบบมา**เพื่อ**เรา
ข. อาจารย์สมชาติ มหัทธนะสินใช้ซอล์กร่างขยายแบบมา**ให้**เรา

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

กลุ่มย่อยที่สองเป็นคำกริยาที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนสิ่งใดสิ่งหนึ่งแต่เป็นคำกริยาที่ไม่แสดงการควบคุมได้ด้วยมือ ([+TRANSFERABLE, -MANUAL]) คำกริยากลุ่มดังกล่าวเป็นคำกริยาที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนสารหรือข้อความจากผู้พูดไปยังผู้ฟังหรือผู้ที่พูดด้วย เป็นต้นว่า

- (129) ก. *ผมขออำนวยการ**เพื่อ**ศิษย์เก่าทุกท่านที่มาชุมนุมกันในวันนี้
 ข. ผมขออำนวยการ**ให้**ศิษย์เก่าทุกท่านที่มาชุมนุมกันในวันนี้
- (130) ก. *พระวิมาดาเธอโปรดให้พ่อครัวตามภัตตาคารเข้ามาสอน**เพื่อ**พระองค์
 ข. พระวิมาดาเธอโปรดให้พ่อครัวตามภัตตาคารเข้ามาสอน**ให้**พระองค์
- (131) ก. *โครงการครัวไทยในต่างแดนนี้จะช่วยอบรม**เพื่อ**ร้านอาหารไทยในต่างแดน
 ข. โครงการครัวไทยในต่างแดนนี้จะช่วยอบรม**ให้**ร้านอาหารไทยในต่างแดน
- (132) ก. *เจ้าหน้าที่สามารถแนะนำอาชีพ**เพื่อ**ผู้ที่เข้าอบรม
 ข. เจ้าหน้าที่สามารถแนะนำอาชีพ**ให้**ผู้ที่เข้าอบรม
- (133) ก. *หญิงสาวทั้งคู่หันมามอง พอเห็นว่า ผู้หวังดีที่มาแปล**เพื่อ**พวกเธอเป็นใครก็เดินหนี
 ข. หญิงสาวทั้งคู่หันมามอง พอเห็นว่า ผู้หวังดีที่มาแปล**ให้**พวกเธอเป็นใครก็เดินหนี

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

กลุ่มย่อยที่สามเป็นคำกริยาที่ไม่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือการถ่ายโอนข้อความใด ๆ แต่คำกริยากลุ่มนี้แสดงเหตุการณ์ที่ควบคุมได้ด้วยมือ ([-TRANSFERABLE, +MANUAL]) อาทิ

- (134) ก. *ปัจจุบัน แพทย์จะสวนปัสสาวะ**เพื่อ**ผู้ป่วย แล้วให้ยาไปกินดูก่อน
 ข. ปัจจุบัน แพทย์จะสวนปัสสาวะ**ให้**ผู้ป่วย แล้วให้ยาไปกินดูก่อน
- (135) ก. *นางโคซี่ อัลกี [...] อาบน้ำและทำความสะอาดแผล**เพื่อ**ข้างพังปิดตามหาลาภ
 ข. นางโคซี่ อัลกี [...] อาบน้ำและทำความสะอาดแผล**ให้**ข้างพังปิดตามหาลาภ

- (136) ก. *ชุดชั้นในเป็นของใช้ส่วนตัว อย่าไปให้คนอื่นซ้ก**เพื่อ**เรา มันน่าเกลียด
 ข. ชุดชั้นในเป็นของใช้ส่วนตัว อย่าไปให้คนอื่นซ้ก**ให้**เรา มันน่าเกลียด
- (137) ก. *หลังจากนั้น เราก็เริ่มนวดผ่อนคลาย**เพื่อ**คุณ
 ข. หลังจากนั้น เราก็เริ่มนวดผ่อนคลาย**ให้**คุณ
- (138) ก. *คุณล้วนจะตัดรองเท้า**เพื่อ**เราด้วย
 ข. คุณล้วนจะตัดรองเท้า**ให้**เราด้วย

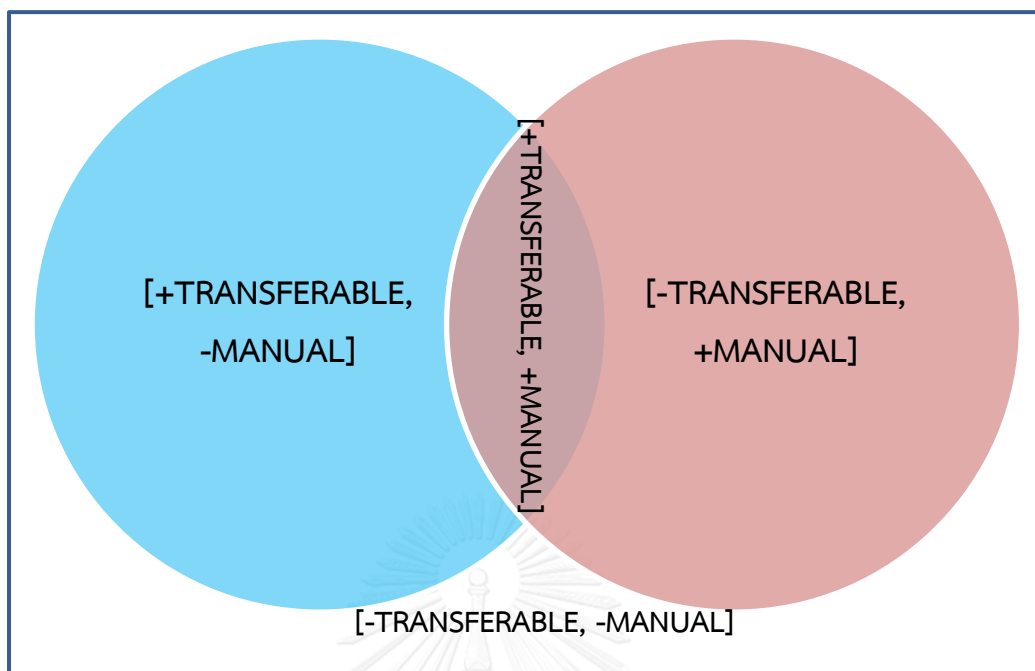
(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

กลุ่มย่อยที่สี่เป็นคำกริยาคำอื่น ๆ ที่ไม่ได้ประกอบด้วยองค์ประกอบทางความหมายทั้ง 2 องค์ประกอบ กล่าวคือ ไม่ได้เป็นคำกริยาที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนสิ่งใดสิ่งหนึ่งรวมทั้งเป็นคำกริยาที่ไม่ได้แสดงเหตุการณ์ที่สามารถควบคุมได้ด้วยมือ ([-TRANSFERABLE, -MANUAL]) เช่น

- (139) ก. *คุณตาเป็นคนตั้งชื่อ**เพื่อ**หลานสาว ตามชื่อคุณหญิงสุวรรณ สุวรรณศรี
 ข. คุณตาเป็นคนตั้งชื่อ**ให้**หลานสาว ตามชื่อคุณหญิงสุวรรณ สุวรรณศรี
- (140) ก. *หลังจากนั้น ข้าพเจ้าได้บอกบุญไปถึงคนที่ข้าพเจ้าเคยสแกนกรรม**เพื่อ**เขา
 ข. หลังจากนั้น ข้าพเจ้าได้บอกบุญไปถึงคนที่ข้าพเจ้าเคยสแกนกรรม**ให้**เขา
- (141) ก. *คราวหน้าถ้าจะทำอย่างนี้อีก ให้ทางร้านเขาคิด**เพื่อ**เราดีกว่านะคะ
 ข. คราวหน้าถ้าจะทำอย่างนี้อีก ให้ทางร้านเขาคิด**ให้**เราดีกว่านะคะ
- (142) ก. *ฉันเคยพากย์ละครวิทยุ**เพื่อ**คุณวิม
 ข. ฉันเคยพากย์ละครวิทยุ**ให้**คุณวิม
- (143) ก. *คุณครูเปลี่ยนที่นั่ง**เพื่อ**นักเรียนที่สายตาสั้น
 ข. คุณครูเปลี่ยนที่นั่ง**ให้**นักเรียนที่สายตาสั้น

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

คำกริยาทั้ง 4 กลุ่มย่อยที่พิจารณาจากองค์ประกอบทางความหมายด้านการถ่ายโอนสิ่งใดสิ่งหนึ่งและการควบคุมได้ด้วยมือตามลักษณะทวิภาคสามารถแสดงโดยสรุปในแผนภาพดังต่อไปนี้

ภาพที่ 3.3 แสดงคำกริยาที่มีแนวโน้มปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้”
วงกลมด้านซ้ายแทนขอบเขตของคำกริยาที่แสดงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์
วงกลมด้านขวาแทนขอบเขตของคำกริยาที่แสดงเหตุการณ์ที่ควบคุมได้ด้วยมือ

เมื่อพิจารณาตัวอย่างของคำกริยาทั้ง 4 กลุ่มย่อยข้างต้นจะเห็นว่า คำกริยาเหล่านี้มีแนวโน้มปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” มากกว่าตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างแรกของปริบทแต่ละคู่เป็นตัวอย่างที่คำกริยาในกลุ่มนี้ปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” ซึ่งตัวอย่างดังกล่าวไม่เป็นที่ยอมรับในภาษา จากการรวบรวมข้อมูลจากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ ตัวอย่างของคำกริยาที่มีแนวโน้มปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.6 แสดงตัวอย่างของคำกริยาที่มีแนวโน้มปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้”

กลุ่ม	องค์ประกอบทางความหมาย		ตัวอย่างคำกริยา
	[TRANSFERABLE]	[MANUAL]	
1.	+	+	ประทาน มอบ บริจาค อุทิศ พระราชทาน ถวาย เสีย (เงิน) นำ (บางอย่าง) แบ่ง (บางอย่าง) เอา (บางอย่าง) จ่าย (เงิน) ชำระ (เงิน/หนี้) ชื้อ (บางอย่าง) เทยาะ (น้ำสุก) หยิบ (บางอย่าง) แถม (บางอย่าง) วาง (บางอย่าง) คิน (บางอย่าง) ยื่น (บางอย่าง) ส่ง (บางอย่าง) ยก (บางอย่าง) ป้อน (บางอย่าง) โยน (บางอย่าง) แจก (จ่าย) (บางอย่าง) จำหน่าย (บางอย่าง) ส่งออก (บางอย่าง) โอน (บางอย่าง) หยอด (วัดจีน) ถ่ายเท (บางอย่าง) ขาย (บางอย่าง) แบ่งปัน (บางอย่าง)
2.	+	-	อวยพร บอก บรรยาย แปล (ผ่านปาก) ขยายความ ตีพิเศษ สอน แจ้ง แนะนำ แนะนำ อธิบาย อบรม ถ่ายทอด
3.	-	+	จัดสรร (บางอย่าง) ร่าง (แบบ) เจียด (เงิน) จัดทำ (บางอย่าง) ออกแบบ (บางอย่าง) ขยาย (แบบ) ชง (กาแฟ) ตัก (บางอย่าง) ทา (บางอย่าง) วิต (น้ำ) เย็บ (รองเท้า) ประทับตรา ไล่ (สร้อยคอ) ต่อสาย ถือ (บางอย่าง) กั้น (ไร จุก) เปิด (ประตู) บันทึกลง/อัด (บางอย่าง) รักษา (โรค/ความปลอดภัย) ซัก (ผ้า) เตรียม (บางอย่าง) เหลือ (บางอย่าง) ทำ แผล นวด บริการ ขับรถ ปรบมือ ฉีดยา ทำความสะอาด แนบ (บางอย่าง) ช่วยเหลือ/เป็นไม้เป็นมือ ชดเชย ดึง (บางอย่าง) ติดสินบน ทำ + สิ่งรูปธรรม (ทำกับข้าว) บีม (กลูโคส) ทิ้ง (บางอย่าง) กรวดน้ำ สวนปัสสาวะ สวม (บางอย่าง) ขึ้น (ลาวดลาย) ลักลาย ห่มผ้า ปั่น (บางอย่าง) เขียน (บางอย่าง) ถ่ายรูป เดิม (บางอย่าง) เผา (บางอย่าง) ตัด + สิ่งรูปธรรม (ตัดกระดาษ/ตัดรองเท้า) ประดิษฐ์ เทรน/ฝึกฝน ทำคลอด
4.	-	-	จอง (บางอย่าง) ไล่ (ทุกซ์) ล้างอาย มีน้ำใจ ผ่อนปรน เป็น + ส่วนเติมเต็ม (เป็นพยาน) ส่งแสง ผลักดัน ภู (เงิน) อนุมัติ (บางอย่าง) ตั้งชื่อ เมื่อแม่ ผาก สแกนกรรม ยกประโยชน์ เปลี่ยน + สิ่งรูปธรรม (เปลี่ยนยา/ที่นั่ง) เติมเต็ม เहां ตาม ออก (เช็คล่วงหน้า) ชาร์จแบตเตอรี่ (เติมพลัง) คิด ส่งเสีย เรียก พากย์เสียง แก้ว ตัว ดูดวง อ้อนวอน เสนอ ส่งเสียงเชียร์ สั่ง ว่า ความ อ้าอึง เจรจา

กล่าวโดยสรุป ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” มีคุณสมบัติทางอรรถศาสตร์ที่แตกต่างกันในประเด็นดังต่อไปนี้ ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” มีแนวโน้มที่จะปรากฏร่วมกับหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ที่มีลักษณะเป็นสมุหนามหรือสถาบัน เช่น องค์กร ชุมชน สังคม หรือ ชาติ เป็นต้น ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ดังกล่าวปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์ 2 ประเภท ได้แก่ ผู้รับประโยชน์จากการช่วยเหลือ และผู้รับประโยชน์ทั่วไป นอกจากนี้ คำกริยาที่มีแนวโน้มปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” มีองค์ประกอบทางความหมายจำแนกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ คำกริยาที่ไม่เกี่ยวข้องกับ การถ่ายโอนกรรมสิทธิ์ใด ๆ และแสดงความตั้งใจในการกระทำระดับสูง หรือ คำกริยาที่แสดงสภาวะแบบใดแบบหนึ่ง ส่วนตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” มักปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์ที่มีลักษณะเป็นปัจเจกบุคคล ตัวบ่งชี้ดังกล่าวปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์ทั้ง 4 ประเภท ได้แก่ ผู้รับประโยชน์รับสิ่งของ ผู้รับประโยชน์จากการช่วยเหลือ ผู้รับประโยชน์ทั่วไป และผู้รับประโยชน์จากสิ่งนามธรรม พร้อมกันนี้ คำกริยาที่มีแนวโน้มปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” จะพิจารณาจาก องค์ประกอบทางความหมาย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ การถ่ายโอนสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และการควบคุมได้ด้วยมือ คุณสมบัติทางอรรถศาสตร์ที่แตกต่างกันของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” แสดงความหมายว่า ผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏท้ายตัวบ่งชี้ดังกล่าวเป็นผู้รับประโยชน์โดยอ้อม กล่าวคือ ได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์อีกทอดหนึ่ง ในขณะที่ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” แสดงความหมายว่า หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ดังกล่าวเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์และสามารถรับรู้ผลประโยชน์จากเหตุการณ์ได้โดยตรง ในบางกรณี ตัวบ่งชี้ “ให้” อาจแสดงว่า หน่วยนามที่ปรากฏตามหลังเป็นผู้รับประโยชน์โดยอ้อมได้เช่นกัน

จากคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ที่แตกต่างกันของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นสามารถแสดงโดยสรุปตามตารางที่ 3.7 ดังนี้

ตารางที่ 3.7 แสดงคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ที่แตกต่างกันของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ในภาษาไทยโดยสรุป

คุณสมบัติ	ประเด็นที่พิจารณา	ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์	
		ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ”	ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้”
คุณสมบัติทาง วากยสัมพันธ์	การละนามวลีที่แสดง ผู้รับประโยชน์	ละไม่ได้	ละได้
	การย้ายนามวลีแสดงผู้รับ ประโยชน์ไว้หน้าประโยค	ย้ายทั้งตัวบ่งชี้และนามวลีที่ ปรากฏตามหลัง	ย้ายเฉพาะนามวลีที่แสดง ผู้รับประโยชน์เท่านั้นหรือ ปรับนามวลีดังกล่าวเป็น อนุพากย์ใหม่
	การปรากฏร่วมกับ คำบุพบทอื่น	ไม่ได้	ได้
	การปรากฏร่วมกับ ตัวบ่งชี้ปฏิเสธ	ได้	ไม่ได้
คุณสมบัติทาง อรรถศาสตร์	คุณสมบัติทางความหมาย ของหน่วยรวมผู้รับประโยชน์	ผู้รับประโยชน์มีลักษณะ เป็นสมุหนาม	ผู้รับประโยชน์มีลักษณะ เป็นปัจเจกบุคคล
	การปรากฏร่วมกับผู้รับ ประโยชน์ประเภทต่าง ๆ	(1) ผู้รับประโยชน์จากการ ช่วยเหลือ (2) ผู้รับประโยชน์ทั่วไป	(1) ผู้รับประโยชน์รับสิ่งของ (2) ผู้รับประโยชน์จากการ ช่วยเหลือ (3) ผู้รับประโยชน์ทั่วไป (4) ผู้รับประโยชน์จากสิ่ง นามธรรม
	คำกริยาที่มีแนวโน้มปรากฏ ร่วมกับแต่ละตัวบ่งชี้	(1) คำกริยาที่ไม่เกี่ยวข้อง กับการเปลี่ยนกรรมสิทธิ์ (2) คำกริยาที่แสดงสภาวะ	พิจารณาจาก 2 อรรถลักษณะดังต่อไปนี้ [TRANSFERABLE] และ [MANUAL]
	การรับรู้ผลประโยชน์	ผู้รับประโยชน์โดยอ้อม	ผู้รับประโยชน์โดยตรง หรือ ผู้รับประโยชน์โดยอ้อม

บทที่ 4

การขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ในภาษาไทย

สำหรับบทที่ 4 ผู้วิจัยจะนำเสนอความหมายและหน้าที่ดั้งเดิม รูปแบบการขยายความหมาย รวมทั้งการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์จากความหมายและหน้าที่ดั้งเดิมสู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” เพื่อพิจารณาว่า ปัจจัยดังกล่าวมีผลต่อคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ที่แตกต่างกันของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ทั้งสองดังที่ได้นำเสนอในบทที่ 3 อย่างไร

4.1 การขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “เพื่อ”

4.1.1 ความหมายและหน้าที่ดั้งเดิมของคำว่า “เพื่อ”

หน้าที่และความหมายดั้งเดิมของคำว่า “เพื่อ” คือ คำเชื่อมอนุพากย์ (subordinator) ที่บ่งชี้สาเหตุของการกระทำ (กรมศิลปากร, 2548) หน้าที่และความหมายดั้งเดิมนี้นิยามจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ซึ่งก็คือ จารึกในสมัยสุโขทัยทั้ง 3 หลัก ได้แก่ จารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช หลักที่ 1 พ.ศ. 1835 จารึกวัดศรีชุม ช่วงพ.ศ. 1884-1910 และจารึกวัดป่ามะม่วง หลักที่ 1 พ.ศ. 1904²⁰ คำว่า “เพื่อ” ที่ปรากฏในจารึกทั้งสามหลักมีดังต่อไปนี้

ในจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช หลักที่ 1 พบคำว่า “เพื่อ” ในบริบทที่ว่า

(1) *พ่อกูจิ่งขึ้นชื่อกู ชื่อพระรามคำแหงเพื่อกูฟ่งช้างขุนสามชน*

(จารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช, 1835

อ้างถึงใน กรมศิลปากร, 2548; จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ, 2554)

ข้อความข้างต้นประกอบด้วย 2 อนุพากย์ ได้แก่ อนุพากย์ *พ่อกูจิ่งขึ้นชื่อกูพระรามคำแหง* ซึ่งเป็นอนุพากย์ที่แสดงผล และอนุพากย์ *กูฟ่งช้างขุนสามชน* ซึ่งเป็นอนุพากย์ที่แสดงสาเหตุ ทั้งสองอนุพากย์เชื่อมกันด้วยคำว่า “เพื่อ” ซึ่งบ่งชี้ความหมายสาเหตุของการกระทำ (cause) ดังสังเกตได้จากคำเชื่อม

²⁰ ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทยาวัฒน์ พิทยาภรณ์ ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนางสาวสิริมาศ มาศพงศ์ สำหรับคำแนะนำในการสืบค้นข้อมูลภาษาทางประวัติศาสตร์ที่ผู้วิจัยอ้างถึงในการศึกษาครั้งนี้

อนุพากย์ดังกล่าวปรากฏหน้าอนุพากย์ที่แสดงสาเหตุพร้อมกับแสดงความหมายที่ว่า เพราะเหตุใด
พ่อขุนรามคำแหงจึงได้พระนามดังกล่าวมา

ส่วนในจารึกวัดศรีชุม คำว่า “เพื่อ” ปรากฏในข้อความที่ว่า

- (2) พ่อขุนบางกลางหาวได้ชื่อ ศรีอินทรบดินทราทิตย์เพื่อพ่อขุนผาเมืองเอาชื่อ
ตนให้แก่พระสหายอีกเมืองสุโขทัยเพื่อนั้น

(จารึกวัดศรีชุม, 1884-1910 อ้างถึงใน กรมศิลปากร, 2548)

คำว่า “เพื่อ” ในข้อความดังกล่าวแสดงหน้าที่ทางไวยากรณ์และบ่งชี้ความหมายเช่นเดียวกับคำว่า
“เพื่อ” ที่ปรากฏในศิลาจารึกหลักที่ 1 กล่าวคือ ทำหน้าที่เชื่อม 2 อนุพากย์ ได้แก่ อนุพากย์ พ่อขุน
บางกลางหาวได้ชื่อศรีอินทรบดินทราทิตย์ และอนุพากย์ พ่อขุนผาเมืองเอาชื่อตนให้แก่พระสหายอีก
เมืองสุโขทัยเพื่อนั้น โดยที่อนุพากย์แรกแสดงผล และอนุพากย์หลังแสดงเหตุ คำว่า “เพื่อ” จึงบ่งชี้
ความหมายสาเหตุของการกระทำว่า เพราะเหตุใดพ่อขุนบางกลางหาวจึงได้พระนามดังกล่าวมา

นอกจากจารึกทั้งสองหลักแล้ว คำว่า “เพื่อ” ที่บ่งชี้สาเหตุของการกระทำและมีหน้าเชื่อม
อนุพากย์ยังพบในจารึกวัดป่ามะม่วงเช่นกันในข้อความที่ว่า

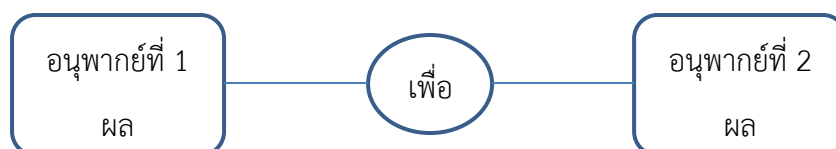
- (3) [...] บ่ห่อนฆ่าห่อนตีลักคาบ ย่อมโปรดผู้โทะระแก่ตนตั้งอัน หลายท่าแก่กม
ชื่อจักนบกี้แลมิถ้วน เขียมอดเนื่ออดใจแก่อันเพ็งเคียดและบ่อาจเคียดตั้งอัน
เพื่อจัก...จุงเป็นพระพุทธ จุงจักเอาผู้สัตว์ทั้งหลายข้ามสงสารทุกขนี้

(จารึกวัดป่ามะม่วง, 1904 อ้างถึงใน กรมศิลปากร, 2548)

ในบริบทก่อนหน้าข้อความที่ผู้วิจัยนำเสนอกล่าวถึงการปกครองของสมเด็จพระศรีสุริยวงศ์รามมหา
ธรรมราชาธิราช พระองค์ทรงปกครองประชาชนด้วยทศพิธราชธรรม นอกจากนี้ พระองค์ทรงมีเมตตา
ไม่ทำร้ายแม้กระทั่งข้าศึก แต่กลับเลี้ยงดูอย่างดี สาเหตุที่พระองค์ทรงไม่กระทำการดังกล่าวก็เพราะ
ต้องทรงประพฤติพระองค์เสมือนพระพุทธเจ้าที่พาสัตว์ทั้งหลาย (ในที่นี้ หมายถึง สรรพสัตว์ทั้งปวงซึ่ง
หมายรวมถึงมนุษย์) ข้ามพ้นวิญญสงสารหรือวงเวียนแห่งความเวียนว่ายตายเกิดนี้

จากข้อความที่ปรากฏในจารึกทั้งสามหลักข้างต้นแสดงให้เห็นว่า หน้าที่และความหมาย
ดั้งเดิมของคำว่า “เพื่อ” เป็นคำไวยากรณ์ที่ทำหน้าที่เชื่อมอนุพากย์ 2 อนุพากย์เข้าด้วยกัน พร้อมทั้ง

บ่งชี้ความหมายสาเหตุของการกระทำ หน้าที่และความหมายดั้งเดิมของคำว่า “เพื่อ” สามารถแสดงโดยผังภูมิโครงสร้าง (structural schema) ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.1 แสดงผังภูมิโครงสร้างของหน้าที่และความหมายดั้งเดิมของคำว่า “เพื่อ”

จากภาพที่ 4.1 อนุพากย์แรกเป็นอนุพากย์ที่แสดงผล ส่วนอนุพากย์ที่สองแสดงสาเหตุของการกระทำเหตุการณ์ในอนุพากย์แรก คำเชื่อมอนุพากย์ “เพื่อ” แสดงความหมายว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอนุพากย์แรกเป็นผลมาจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอนุพากย์ที่สอง ความหมายดังกล่าวถือว่าเป็น **ความหมายทางไวยากรณ์** แบบหนึ่ง ความหมายทางไวยากรณ์ในที่นี้ หมายถึง ความหมายของรูปภาษาที่ไม่ได้แสดงใจความสมบูรณ์ รูปภาษาที่แสดงความหมายดังกล่าวจึงต้องปรากฏร่วมกับรูปภาษาที่แสดงความหมายเชิงเนื้อหา (content meaning) อื่น ๆ เพื่อให้เกิดความหมายที่สมบูรณ์ Bybee (2003a) ระบุความต่างระหว่างความหมายเชิงเนื้อหากับความหมายเชิงไวยากรณ์ดังนี้ **ความหมายเชิงเนื้อหา** เป็นความหมายที่ชี้เฉพาะเจาะจงและอ้างอิงถึงสิ่งรูปธรรม เช่น สิ่งต่าง ๆ รวมทั้งส่วนประกอบของสิ่งเหล่านั้น หรือในบางกรณี ความหมายเชิงเนื้อหาอาจอ้างอิงถึงสิ่งนามธรรม เช่น วัฒนธรรม อารมณ์ ความรู้สึก ได้เช่นกัน ส่วนความหมายทางไวยากรณ์เป็นความหมายที่แสดงผ่านสัทธิทางไวยากรณ์ (grammatical morpheme) หรือหน่วยสร้างทางไวยากรณ์ ความหมายประเภทดังกล่าวอ้างอิงถึงโมทัศน์ต่อไปนี้ (1) **แคว้นนามธรรม** (abstract domain) เป็นต้นว่า กาล (tense) การณ์ลักษณะ (aspect) หรือทัศนภาวะ (modality) (2) **ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์** ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์แบ่งออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ระดับนามวลีดังจะเห็นได้จากนามที่แสดงความสัมพันธ์กับนามอื่น (genitive) เช่น การแสดงความเป็นเจ้าของที่หน่วยนาม เป็นต้น และระดับที่สอง คือ ระดับอนุพากย์ที่ส่วนพึ่งพา (dependent) สัมพันธ์กับส่วนหลัก (head) ซึ่งเป็นคำกริยาของหน่วยสร้างในฐานะประธาน กรรมตรง หรือกรรมรอง และ (3) **ความสัมพันธ์ระหว่างอนุพากย์** อนุพากย์ที่เชื่อมโยงกันแสดงความหมายทางไวยากรณ์แบบใดแบบหนึ่ง ยกตัวอย่างเช่น อนุพากย์หนึ่งเป็นเหตุของอีกอนุพากย์ หรืออนุพากย์หนึ่งขัดแย้งกับอีกอนุพากย์หนึ่ง เป็นต้น ข้อสังเกตประการหนึ่ง

เกี่ยวกับความหมายทางไวยากรณ์ คือ ความหมายดังกล่าวเป็นความหมายเชิงนามธรรม ผู้ใช้ภาษาจึงเข้าถึงความหมายประเภทดังกล่าวได้ยากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับความหมายเชิงเนื้อหาซึ่งมีลักษณะเป็นรูปธรรม การเข้าใจความหมายทางไวยากรณ์ต้องใช้ทักษะและความรู้ในการทำความเข้าใจความหมายประเภทนี้ เมื่อพิจารณาความหมายดั้งเดิมของคำว่า “เพื่อ” ที่ปรากฏในศิลาจารึกทั้ง 3 หลักจะพบว่า ความหมายดั้งเดิมของคำว่า “เพื่อ” เป็นความหมายที่บ่งชี้ความสัมพันธ์ระหว่างอนุพากย์ในลักษณะที่ว่า อนุพากย์หนึ่งเป็นเหตุและอีกอนุพากย์หนึ่งเป็นผลของอนุพากย์นั้น ความหมายของคำดังกล่าวจึงจัดว่าเป็นความหมายทางไวยากรณ์

4.1.2 การขยายความหมายของคำว่า “เพื่อ” จากสาเหตุของการกระทำสู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์

ในหัวข้อที่ 4.1.2) นี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอการขยายความหมายของคำว่า “เพื่อ” จากความหมายดั้งเดิมสู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์และจำแนกหัวข้อการนำเสนอเป็น 3 หัวข้อย่อยดังนี้ หัวข้อย่อยที่ 4.1.2.1) นำเสนอเกี่ยวกับรูปแบบการขยายความหมายของคำว่า “เพื่อ” จากความหมายดั้งเดิมซึ่งก็คือการบ่งชี้สาเหตุของการกระทำสู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะพิจารณาจากปริบทตามกรอบความคิดของ Heine ที่นำเสนอว่า ปริบทมีส่วนในการพัฒนาความหมายทางไวยากรณ์ ปริบทที่มีส่วนในการพัฒนาความหมายประเภทดังกล่าวแบ่งเป็น 4 ระยะตามที่ผู้วิจัยได้กล่าวไว้ในบทที่ 2 วรรณกรรมปริทัศน์ หัวข้อที่ 2.4) สำหรับหัวข้อย่อยที่ 4.1.2.2) ผู้วิจัยจะนำเสนอความลาดลาดทางความหมาย (semantic gradience) ซึ่งเป็นผลมาจากการขยายความหมายตามที่นำเสนอในหัวข้อ 4.1.2.1) ว่า แม้ว่าจะเกิดการขยายความหมายจากความหมายดั้งเดิมสู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ แต่การบ่งชี้สาเหตุของการกระทำยังคงปรากฏอยู่ดังแสดงให้เห็นจากระดับความลาดลาดทางความหมายที่แตกต่างกัน และหัวข้อย่อยสุดท้ายที่ 4.1.2.3) ผู้วิจัยจะนำเสนอเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” ตามมุมมองทางแบบลักษณ์ภาษา รายละเอียดของหัวข้อย่อยทั้ง 3 มีดังต่อไปนี้

4.1.2.1 การขยายความหมายของคำว่า “เพื่อ”: การวิเคราะห์เชิงปริบท

การขยายความหมายของคำว่า “เพื่อ” มี 3 ขั้นตอนหลัก **ขั้นตอนแรก**เป็นการขยายความหมายจากการบ่งชี้สาเหตุของการกระทำสู่การบ่งชี้วัตถุประสงค์ **ขั้นตอนที่สอง**เป็นการขยายความหมายจากการบ่งชี้วัตถุประสงค์เป็นการบ่งชี้เป้าหมาย และ **ขั้นตอนสุดท้าย**เป็นการขยายความหมายจากการบ่งชี้เป้าหมายสู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ รายละเอียดเกี่ยวกับการขยายความหมาย

ในแต่ละขั้นตอนจากการพิจารณาเปรียบเทียบที่คำว่า “เพื่อ” ปรากฏสามารถแสดงในระยต่าง ๆ ตามกรอบความคิดของ Heine ดังนี้

1) ระยะเริ่มแรก

สำหรับระยะเริ่มแรก คำว่า “เพื่อ” บ่งชี้สาเหตุของการกระทำซึ่งนับว่าเป็นความหมายดั้งเดิมของคำดังกล่าวดังจะสังเกตได้จากการแทนคำว่า “เพื่อ” ด้วยคำว่า *เพราะ* ซึ่งเป็นคำเชื่อมอนุพากย์ที่บ่งชี้สาเหตุของการกระทำในตัวอย่างข้อมูลภาษาที่พบในจารึกสมัยสุโขทัยทั้ง 3 หลัก ดังตัวอย่างที่ (4ข.) (5ข.) และ (6ข.)²¹ ต่อไปนี้

- (4) ก. พ่อกูจิ่งขึ้นชื่อกู ชื่อพระรามคำแหงเพื่อกูฟ่งข้างขุนสามชน
 ข. พ่อกูจิ่งขึ้นชื่อกู ชื่อพระรามคำแหงเพราะกูฟ่งข้างขุนสามชน
- (5) ก. พ่อขุนบางกลางหาวได้ชื่อ ศรีอินทรบดินทราทิตย์เพื่อพ่อขุนผาเมืองเอาชื่อตนให้แก่พระสหายอีกเมืองสุโขทัยเพื่อนั้น
 ข. พ่อขุนบางกลางหาวได้ชื่อ ศรีอินทรบดินทราทิตย์เพราะพ่อขุนผาเมืองเอาชื่อตนให้แก่พระสหายอีกเมืองสุโขทัยเพื่อนั้น
- (6) ก. [...] บ่ห่อนฆ่าห่อนตีสักคาบ ย่อมโปรดฝูงโทะระแก่ตนดั่งอัน หลายท่าแกกม ชื่อจักนั้บก็แลมิถ้วน เขียมอดเนื่ออดใจแกอันเพ็งเคียดและบ่อาจเคียดดั่งอัน เพื่อจัก... จุงเป็นพระพุทท จุงจักเอาฝูงสัตว์ทั้งหลายข้ามสงสารทุกขนี้
 ข. [...] บ่ห่อนฆ่าห่อนตีสักคาบ ย่อมโปรดฝูงโทะระแก่ตนดั่งอัน หลายท่าแกกม ชื่อจักนั้บก็แลมิถ้วน เขียมอดเนื่ออดใจแกอันเพ็งเคียดและบ่อาจเคียดดั่งอัน เพราะจัก... จุงเป็นพระพุทท จุงจักเอาฝูงสัตว์ทั้งหลายข้ามสงสารทุกขนี้

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่า คำว่า “เพื่อ” ปรากฏในหน่วยสร้างการิต (causative construction) ซึ่งเป็นหน่วยสร้างที่มีความหมายเชิงผังภูมิ (schematic meaning) ว่า การกระทำในเหตุการณ์หนึ่งนับว่าเป็นเหตุการณ์เหตุ (causing event) ที่ก่อให้เกิดอีกเหตุการณ์หนึ่งหรือที่เรียกว่า เหตุการณ์ผล (caused event) เมื่อพิจารณาข้อมูลภาษาที่พบในจารึกสมัยสุโขทัยที่นำเสนอข้างต้น เหตุการณ์ในอนุพากย์หลักเป็นเหตุการณ์ผล ส่วนเหตุการณ์ในอนุพากย์รองเป็นเหตุการณ์เหตุ การใช้

²¹ ประโยคตัวอย่างที่ (4ข.) (5ข.) และ (6ข.) เป็นประโยคที่ปรับจากประโยคตัวอย่างที่ (4ก.) (5ก.) และ (6ก.) ซึ่งเป็นข้อความที่พบในจารึกสมัยสุโขทัยทั้ง 3 หลัก

คำเชื่อมอนุพากย์ “เพื่อ” บ่งชี้สาเหตุของการกระทำว่า เหตุการณ์ผลเกิดขึ้นเนื่องจากเหตุการณ์เหตุที่แสดงผ่านอนุพากย์รองหรืออนุพากย์ที่ปรากฏหลังคำเชื่อมอนุพากย์ “เพื่อ” นั่นเอง อาจกล่าวได้ว่า ความหมายของคำว่า “เพื่อ” ในระยะเริ่มแรก คือ ความหมายดั้งเดิมของคำว่า “เพื่อ” ที่ผู้วิจัยนำเสนอในหัวข้อ 4.1.1) ที่ผ่านมา

2) ระยะที่สอง: ปริบทเชื่อม

Heine กล่าวว่า ปริบทเชื่อมเป็นปริบทที่ความหมายเป้าหมายในที่นี้ คือ การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ เริ่มมีบทบาท กล่าวอีกนัยหนึ่ง ผู้ใช้ภาษาสามารถอนุมานการรับประโยชน์จากคำว่า “เพื่อ” ได้ ปริบทนี้จึงเป็นปริบทที่เชื่อมระหว่างความหมายต้นแหล่งกับความหมายเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ไม่ได้พัฒนามาจากการบ่งชี้สาเหตุของการกระทำโดยตรง แต่ความหมายดังกล่าวพัฒนามาจากความหมายทางไวยากรณ์อีกความหมายหนึ่งที่ทำหน้าที่เชื่อมระหว่างการบ่งชี้สาเหตุของการกระทำกับการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ซึ่งก็คือ การบ่งชี้วัตถุประสงค์และการบ่งชี้เป้าหมาย

จากที่กล่าวในตอนต้นว่า ความหมายดั้งเดิมของคำว่า “เพื่อ” คือการบ่งชี้สาเหตุของการกระทำ ความหมายดังกล่าวมาจากเหตุการณ์ที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งกระทำการบางอย่างเพื่อให้ผลบางประการเกิดขึ้น การบ่งชี้สาเหตุของการกระทำเป็นความหมายเริ่มต้นของการขยายความหมายไปสู่ความหมายใหม่ซึ่งก็คือวัตถุประสงค์ ความหมายใหม่เช่นนี้พัฒนามาจากการปรากฏร่วมกับคำช่วยหน้ากริยาที่บ่งชี้ความตั้งใจของผู้แสดงกริยา จะ Diller (2001) กล่าวว่า คำว่า จะ ผ่านกระบวนการกลายเป็นรูปไวยากรณ์จากคำกริยา จัก Diller แสดงการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลมาจากการกลายเป็นรูปไวยากรณ์ของคำดังกล่าวทั้งในด้านการเปลี่ยนแปลงทางเสียงจากเดิม ca_{D1} ซึ่งเป็นคำกริยาและออกเสียงเน้นหนักเป็น ca ในฐานะรูปปฏิเสธที่ออกเสียงไม่เน้นหนัก (unstressed clitic) การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเรียกว่า การลดทอนคุณสมบัติทางเสียง (phonological attrition) ในทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ เดิมคำว่า จัก เป็นคำกริยาที่แสดงความปรารถนาก่อนพัฒนาความหมายไปเป็นตัวบ่งชี้ความตั้งใจของผู้แสดงกริยา ตัวบ่งชี้เหตุการณ์ในอนาคต และตัวบ่งชี้เหตุการณ์ในอนาคตที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง ตามลำดับ ท้ายที่สุด ตัวบ่งชี้ จะ มีหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นคำช่วยหน้ากริยา การเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลจากการกลายเป็นรูปไวยากรณ์ของคำว่า จะ สามารถแสดงโดยสรุปได้ดังตารางที่ 4.1 นี้

ตารางที่ 4.1 แสดงการเปลี่ยนแปลงทางเสียง วากยสัมพันธ์ และอรรถศาสตร์ที่เป็นผลจากการกลายเป็นรูปไวยากรณ์ของคำว่า จะ

การเปลี่ยนแปลง ระดับต่าง ๆ	รูปภาพ ต้นแหล่ง	>	รูปภาพ เป้าหมาย
การเปลี่ยนแปลง ทางเสียง	ca _{kD1}	>	ca
การเปลี่ยนแปลงทาง วากยสัมพันธ์	คำกริยา	>	คำช่วยหน้ากริยา
การเปลี่ยนแปลงทาง ความหมาย	ความปรารถนา	ความตั้งใจ	เหตุการณ์ในอนาคต ที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง

อาจกล่าวได้ว่า คำว่า จะ เดิมเป็นคำเนื่อหาก่อนที่จะกลายมาเป็นคำไวยากรณ์ที่ปรากฏหน้าคำกริยา และบ่งชี้ความหมายว่า เหตุการณ์ในปริบทเป็นเหตุการณ์ที่เป็นความปรารถนาหรือความตั้งใจของผู้กระทำกริยารวมทั้งเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะมุ่งพิจารณาคำว่า จะ ในฐานะตัวบ่งชี้ความตั้งใจของผู้แสดงกริยา (intentional marker) พร้อมทั้งนำเสนอว่า คำว่า จะ ในหน้าที่และความหมายดังกล่าวส่งผลให้เกิดการขยายความหมายของคำว่า “เพื่อ” ได้อย่างไร คำช่วยหน้ากริยา จะ ที่บ่งชี้ความตั้งใจของผู้แสดงกริยาพบในหลากหลายปริบท ยกตัวอย่างเช่น

(7) *เขาจะพาครอบครัวไปกินข้าวที่ภัตตาคารหรูวันนี้*

คำว่า จะ ปรากฏหน้าคำกริยา พา เพื่อบ่งชี้ความหมายว่า เหตุการณ์ดังกล่าวเป็นความตั้งใจของผู้แสดงกริยา เขา เมื่อคำว่า จะ ในฐานะตัวบ่งชี้ความตั้งใจของผู้กระทำปรากฏหลังคำว่า “เพื่อ” เป็นเพื่อจะ จะแสดงความหมายว่า เหตุการณ์ที่ปรากฏหลังคำเชื่อมอนุพากย์ “เพื่อ” เป็นความตั้งใจหรือวัตถุประสงค์ของผู้กระทำหรือประธานในอนุพากย์หลัก พิจารณาจากหน่วยสร้างที่อนุพากย์หลังคำว่า “เพื่อ” เป็นกริยาลี ดังต่อไปนี้

(8) *ณฯมองหาไม้เพื่อจะนำมาใช้ตีระฆัง*

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

ตัวอย่างที่ (8) ประกอบด้วย 2 อนุพากย์ ได้แก่ *ณฯมองหาไม้* และ *(ณฯ) จะนำ (ไม้) มาใช้ตีระฆัง* อนุพากย์ทั้งสองเชื่อมด้วยคำเชื่อมอนุพากย์ “เพื่อ” เนื่องด้วยประธานของทั้งสองอนุพากย์อ้างถึง

บุคคลเดียวกัน ประธานในอนุพากย์ที่ 2 จึงถูกละ จากตัวอย่างข้างต้น คำว่า “เพื่อ” บ่งชี้ความหมาย วัตถุประสงค์ ความหมายดังกล่าวพัฒนามาจากความหมายดั้งเดิมซึ่งก็คือ สาเหตุของการกระทำ ด้วย 2 กลไกสำคัญ ได้แก่ **การวิเคราะห์ใหม่ทางความหมาย** ซึ่งเป็นกลไกทางภาษาและ**นามนัย**ในฐานะ กลไกทางปริชาน กลไกทั้งสองมีผลต่อการขยายความหมายจากความหมายดั้งเดิมสู่ความหมายใหม่ ดังต่อไปนี้

จากตัวอย่างที่ (8) อนุพากย์รองเป็นวัตถุประสงค์ของการกระทำในอนุพากย์หลัก กล่าวคือ การกระทำ *นำ (ไม้) มาใช้ตีระฆัง* เป็นวัตถุประสงค์ของการกระทำในอนุพากย์หลักซึ่งก็คือ *มองหาไม้* อย่างไรก็ตาม ปรียบดังกล่าวยังสามารถตีความได้ว่า การกระทำในอนุพากย์รองเป็น**สาเหตุหรือแรงจูงใจ** (motivation) ของการกระทำในอนุพากย์หลักเช่นกัน กล่าวคือ สาเหตุที่ประธานในอนุ พากย์หลักซึ่งก็คือ *ฝน* แสดงเหตุการณ์ *มองหาไม้* เป็นเพราะต้องการ *นำมาใช้ตีระฆัง* แต่ ความหมายสาเหตุของการกระทำดังกล่าวลดบทบาทและกลายเป็นความหมายเบื้องหลังเนื่องจากการ ปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ความตั้งใจของผู้แสดงกริยา *จะ* ตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีผลต่อการวิเคราะห์ใหม่ทาง ความหมายของคำว่า “เพื่อ” ในลักษณะที่ว่า คำว่า *จะ* แสดงความหมายที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจใน การกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เมื่อคำทั้งสอง ได้แก่ “เพื่อ” และ *จะ* ปรากฏร่วมกันจึงก่อให้เกิดการขยาย ความหมายของคำว่า “เพื่อ” จากการบ่งชี้สาเหตุของการกระทำสู่วัตถุประสงค์ และความหมาย วัตถุประสงค์ได้รับการขบเน้นให้โดดเด่น²² (profiling) ส่วนการบ่งชี้สาเหตุของการกระทำซึ่งเป็น ความหมายดั้งเดิมยังไม่ได้สูญไปเพียงแต่กลายเป็นความหมายเบื้องหลัง พิจารณาได้จากผู้ใช้ภาษา สามารถอนุมานจากปริบทได้ว่า การกระทำในอนุพากย์หลังคำเชื่อมอนุพากย์ “เพื่อ” เป็นสาเหตุของ การกระทำในอนุพากย์หลัก อาจกล่าวได้ว่า (8) เป็นตัวอย่างที่คำว่า “เพื่อ” ยังคงความหมายดั้งเดิม (semantic remnant) แม้ว่าความหมายใหม่จะได้รับการขบเน้นให้โดดเด่นก็ตาม อาจกล่าวได้ว่า ปริบทที่คำว่า “เพื่อ” และตัวบ่งชี้ความตั้งใจของผู้แสดงกริยา *จะ* ปรากฏร่วมกันเป็นปริบทที่เอื้อให้ เกิดการขยายความหมายจากสาเหตุของการกระทำสู่ความหมายวัตถุประสงค์ผ่านการเชื่อมโยงทาง มโนทัศน์ดังต่อไปนี้

²² ผู้วิจัยกล่าวถึงการขบเน้นให้โดดเด่นในบทที่ 1 บทนำ หัวข้อ 1.6) สัญลักษณ์ รูปย่อที่ใช้ในงานวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ หัวข้อ ย่อยที่ 1.6.3) นิยามศัพท์เฉพาะ

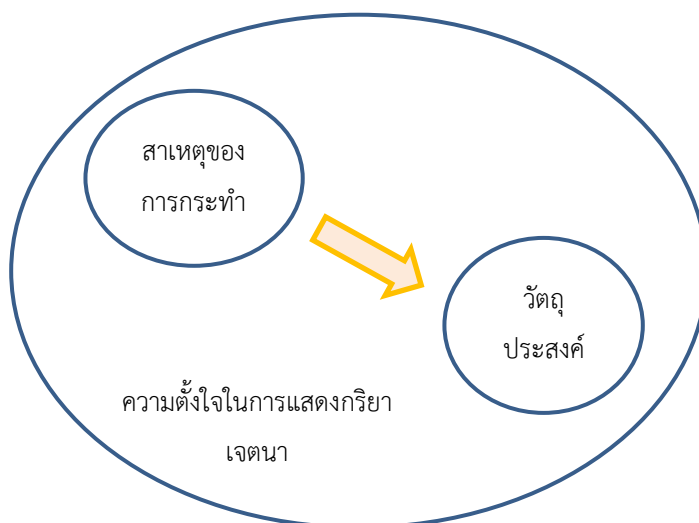
เมื่อพิจารณามโนทัศน์สาเหตุของการกระทำและวัตถุประสงค์จะพบว่า มโนทัศน์ทั้งสองเชื่อมโยงกันด้วยความตั้งใจหรือเจตนาในการกระทำ กล่าวคือ การกระทำใดการกระทำหนึ่งจะนับว่าเป็นสาเหตุของอีกการกระทำได้นั้น การกระทำแรกจะต้องเกิดจากแรงจูงใจบางประการที่ผลักดันให้ผู้กระทำเกิดความตั้งใจในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในทางเดียวกัน เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งจะเป็นวัตถุประสงค์ของการกระทำหนึ่งได้นั้น เหตุการณ์ดังกล่าวก็จะต้องเกิดขึ้นจากความตั้งใจในการกระทำเช่นกัน ดังที่ Schmidtke-Bode (2009) กล่าวว่า วัตถุประสงค์เป็นมโนทัศน์ที่เป็นสากล (universal concept) ในลักษณะที่ว่า เมื่อใดก็ตามที่มนุษย์กระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ผู้นั้นไม่ได้ทำตามสัญชาตญาณทั้งหมดแต่กระทำอย่างรู้ตัวและมีความตั้งใจ เมื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งมีความตั้งใจที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้ว บุคคลนั้นก็จะกระทำเหตุการณ์ดังกล่าวโดยคาดหวังให้เกิดผลตามที่ตนต้องการหรือที่เรียกว่า วัตถุประสงค์ นั่นเอง ความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจในการแสดงกริยา การกระทำ เหตุการณ์ และวัตถุประสงค์สามารถแสดงดังภาพที่ 4.2 ต่อไปนี้

ภาพที่ 4.2 แสดงโครงสร้างทางมโนทัศน์ของวัตถุประสงค์

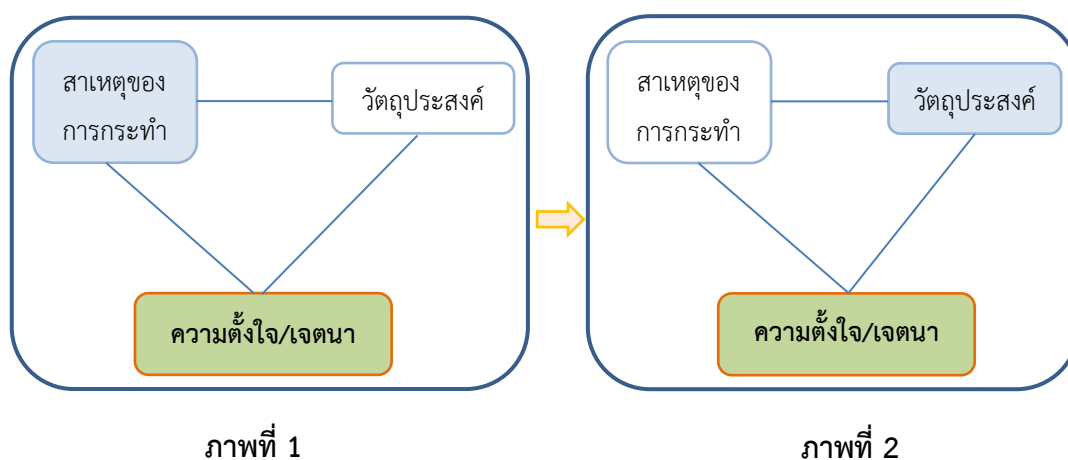
(ปรับจาก Schmidtke-Bode, 2009)

เมื่อมโนทัศน์ทั้งสอง ได้แก่ สาเหตุของการกระทำและวัตถุประสงค์ เชื่อมโยงกันผ่านความตั้งใจในการกระทำจึงเอื้อให้เกิดการขยายความหมายด้วยกลไกทางปริชานนามนัยโดยที่มโนทัศน์สาเหตุของการกระทำทำหน้าที่เป็นจุดเชื่อมต่อไปยังอีกมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องซึ่งก็คือ วัตถุประสงค์ การเชื่อมโยงทางมโนทัศน์ดังกล่าวแสดงในภาพที่ 4.3 ดังนี้

ภาพที่ 4.3 แสดงการเชื่อมโยงทางความหมายสาเหตุของการกระทำและวัตถุประสงค์ภายใต้แนวคิด ความตั้งใจหรือเจตนาในการแสดงกริยา

การเชื่อมโยงทางมนทัศน์ดังแสดงในภาพที่ 4.3 นำไปสู่การเปลี่ยนจุดสนใจของการแสดง ความหมายดังแสดงในภาพที่ 4.4 กล่าวคือ เดิมการบ่งชี้สาเหตุของการกระทำเป็นความหมายที่โดดเด่น (ดังภาพที่ 1) เมื่อคำว่า “เพื่อ” ปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ความตั้งใจของผู้กระทำ จะ และเกิดการ เชื่อมโยงทางความหมายสู่การบ่งชี้วัตถุประสงค์ ความหมายวัตถุประสงค์จึงได้รับการขยับเน้นให้โดดเด่นและกลายเป็นความหมายเบื้องหน้า ส่วนความหมายดั้งเดิมซึ่งก็คือ สาเหตุของการกระทำ กลายเป็นความหมายเบื้องหลัง (ดังภาพที่ 2)

ภาพที่ 4.4 แสดงการเปลี่ยนจุดเน้นความหมายจากการบ่งชี้สาเหตุของการกระทำสู่วัตถุประสงค์

ตัวอย่างต่อไปนี้เป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่า คำว่า “เพื่อ” ทำหน้าที่เป็นคำเชื่อมอนุพากย์ที่ บ่งชี้วัตถุประสงค์ โครงสร้างที่คำว่า “เพื่อ” แสดงความหมายและหน้าที่ดังกล่าวแบ่งเป็น 2 โครงสร้าง โครงสร้างแรก นามวลี 1 ซึ่งทำหน้าที่เป็นประธานของทั้ง 2 อนุพากย์เป็นนามวลีที่อ้างถึงบุคคล เดียวกัน โครงสร้างดังกล่าวมีผังภูมิโครงสร้างดังนี้

นามวลี 1 + กริยาวลี 1 **เพื่อ** (นามวลี 1 +) กริยาวลี 2

ยกตัวอย่างเช่น

- (9) เราควรสร้างเงื่อนใจทางการเมืองและกฎหมายที่เป็นเสรีประชาธิปไตย
ขึ้นมา**เพื่อ**เราจะจะได้เลือกได้เองว่าจะเอาวิถีชีวิตและแนวทางการพัฒนา
ชุมชนแบบใด
- (10) เราจะจดบันทึกและบันทึกเทปของการสนทนา**เพื่อ**เราจะได้ไม่ตกหล่น
ประเด็นใดไป
- (11) เราพร้อมหรือยังที่จะเปิดตาเปิดใจให้กว้าง**เพื่อ**รู้จักโลกรอบด้านขึ้น
- (12) อเล็กซานดร่ากวอดยหลัง**เพื่อ**มองเห็นคำที่สลักบนแผ่นหิน

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

ตัวอย่างที่ (9) - (10) นามวลี 1 ซึ่งทำหน้าที่เป็นประธานปรากฏในทั้งสองอนุพากย์ ส่วนตัวอย่างที่ (11) - (12) นามวลี 1 ของอนุพากย์ที่ 2 ถูกละ ในบางกรณี อาจเติมคำว่า ที่ ระหว่างคำเชื่อมอนุพากย์ “เพื่อ” และคำช่วยหน้ากริยา จะ กลายเป็น **เพื่อที่จะ** ยกตัวอย่างเช่น

- (13) หนูก็พยายามอยู่นะ **เพื่อที่จะ**อ่านลูกตาแสนชื่อแบบที่พ่อบอกให้ได้
- (14) ผมขออนุญาตที่จะวิจารณ์**เพื่อที่จะ**ฝากข้อคิดไปถึงคนอื่น ๆ หน่อยว่า [...]
- (15) เขาเสนอแผนยึดอำนาจให้ที่ประชุมพิจารณา**เพื่อที่จะ**หลีกเลี่ยงการเสีย
เลือดเนื้อ

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

นอกจากคำว่า “เพื่อ” ที่แสดงความหมายวัตถุประสงค์จะทำหน้าที่เชื่อม 2 อนุพากย์ที่มีประธานเดียวกันแล้ว คำดังกล่าวยังเชื่อม 2 อนุพากย์ที่ประธานของแต่ละอนุพากย์ไม่ใช่ประธานเดียวกันได้เช่นกัน โครงสร้างแบบที่สองมีผังภูมิโครงสร้างดังต่อไปนี้

นามวลี 1 + กริยาวลี 1 **เพื่อ** นามวลี 2 + กริยาวลี 2

ยกตัวอย่างเช่น

- (16) เขาทำงานอย่างหนัก**เพื่อ**ลูกจะได้เรียนสูง ๆ
- (17) ครูฉวีรีบลุกขึ้น [...] พยายามแต่งสีหน้าให้ยิ้มน้อยๆ **เพื่อ**เขาจะได้ไม่เกรงใจ
- (18) วิชิตาเซ็ดตามเนื้อตามตัวให้**เพื่อ**ที่คนจะคลอตจะได้อบายเนื้อสบายตัวขึ้น
- (19) เราจะออกบวช**เพื่อ**ครอบครัวจะได้พ้นภัย
- (20) ปีนี้พ่อแบ่งที่นาให้น้ำเอี้ยงทำครึ่งหนึ่ง**เพื่อ**น้ำเอี้ยงจะได้มีข้าวเก็บไว้กินตลอดปี
- (21) ผมภาวนาขอให้ป็นภายนอกดี**เพื่อ**ต้อกเตอร์ปัทมาจะได้ปลอดภัย

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

พิจารณาตัวอย่างที่ (16) ปริบทดังกล่าวประกอบด้วย 2 อนุพากย์ ได้แก่ อนุพากย์หลัก เขาทำงานอย่างหนัก และอนุพากย์รอง ลูกจะได้เรียนสูง ๆ ทั้งสองอนุพากย์เชื่อมกันด้วยคำเชื่อมอนุพากย์ “เพื่อ” ที่บ่งชี้ความหมายว่า เหตุการณ์หรือการกระทำในอนุพากย์รองเป็นวัตถุประสงค์ของการกระทำในอนุพากย์หลัก กล่าวคือ เขา ในฐานะประธานของอนุพากย์หลักกระทำเหตุการณ์ ทำงานอย่างหนัก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ ลูก ซึ่งเป็นประธานของอนุพากย์รองสามารถกระทำเหตุการณ์ ได้เรียนสูง ๆ อย่างไรก็ตาม แม้คำว่า “เพื่อ” ในตัวอย่างข้างต้นจะบ่งชี้ความหมายวัตถุประสงค์ แต่คำดังกล่าวยังคงหลงเหลือความหมายดั้งเดิมซึ่งก็คือ การบ่งชี้สาเหตุของการกระทำ ดังจะสังเกตได้จาก ลูก เป็นสาเหตุหรือแรงจูงใจทำให้ เขา ต้องแสดงเหตุการณ์ ทำงานอย่างหนัก แต่ความหมายดังกล่าวไม่ใช่ความหมายที่โดดเด่นหรือชัดเจนเท่ากับความหมายวัตถุประสงค์

ข้อสังเกตประการหนึ่งของหน่วยสร้างที่ประกอบด้วยคำว่า “เพื่อ” ในฐานะคำเชื่อมอนุพากย์และบ่งชี้วัตถุประสงค์ คือ เมื่อพิจารณาจากตัวอย่างทั้งหมดจะพบว่า ตำแหน่งของอนุพากย์หลักจะนำหน้าอนุพากย์รองหรืออนุพากย์ที่แสดงวัตถุประสงค์ ตำแหน่งของอนุพากย์ทั้งสองไม่ได้จัดเรียงโดย

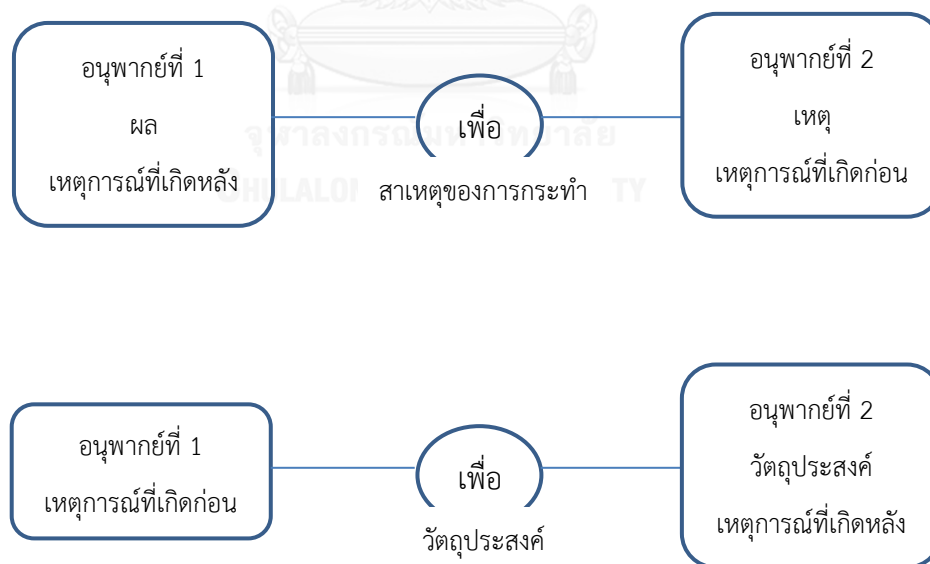
ปราศจากเหตุจูงใจใด ๆ Schmidtke-Bode (2009) ให้เหตุผลว่า การเรียงลำดับของอนุพากย์ดังกล่าวเป็นผลมาจากความเป็นสัญรูป (iconicity) ที่สะท้อนให้เห็นถึงลำดับทางเวลาและตรรกะ (temporal and logic sequence) ความเป็นสัญรูปมาจากประสบการณ์ที่มนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอกแล้วแสดงผ่านรูปภาพ ในกรณีของคำว่า “เพื่อ” ที่บ่งชี้ความหมายวัตถุประสงค์ เหตุการณ์ในอนุพากย์หลักจะต้องเกิดขึ้นก่อนเหตุการณ์ในอนุพากย์รองซึ่งพิจารณาว่าเป็นวัตถุประสงค์ของอนุพากย์หลัก ถ้าเหตุการณ์ในอนุพากย์หลักไม่เกิดขึ้นก่อน วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่แสดงผ่านอนุพากย์รองคงไม่ปรากฏขึ้นดังจะสังเกตได้จากการสลับตำแหน่งของอนุพากย์มีผลให้ปรับไม่สื่อความและไม่เป็นที่ยอมรับในภาษา อาทิ

(22) ***เพื่อ**เขาจะได้ไม่เกรงใจ ครูณิลูกขึ้น [...] พยายามแต่งสีหน้าให้ยิ้มน้อย ๆ

(23) ***เพื่อ**ป้องกันชีวิตของเขาโดยแท้ นี้เขายัง

(24) ***เพื่อ**รายงานขอความช่วยเหลือจากที่อื่น ๆ พลวิทย์ตามติดผู้กองสมมาตร

เมื่อเปรียบเทียบกับผังภูมิโครงสร้างของคำว่า “เพื่อ” ที่บ่งชี้สาเหตุของการกระทำซึ่งเป็นความหมายดั้งเดิมจะพบว่า ลำดับของอนุพากย์แตกต่างกันดังแสดงต่อไปนี้

ภาพที่ 4.5 เปรียบเทียบลำดับอนุพากย์ของความหมายดั้งเดิมและความหมายใหม่ของคำว่า “เพื่อ”

จากภาพที่ 4.5 เมื่อคำว่า “เพื่อ” ขยายความหมายจนบ่งชี้วัตถุประสงค์ ลำดับของอนุพากย์เปลี่ยนแปลงไป จากเดิมที่อนุพากย์แรกแสดงผลซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลังและอนุพากย์ที่

สองแสดงเหตุซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดก่อนเปลี่ยนเป็นอนุพากย์แรกแสดงเหตุการณ์ที่เกิดก่อนและอนุพากย์หลังแสดงวัตถุประสงค์ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลัง ลำดับดังกล่าวไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ดังแสดงในตัวอย่างที่ (22) - (24) การเปลี่ยนแปลงลำดับของอนุพากย์เช่นนี้เป็นหลักฐานทางภาษาที่สนับสนุนถึงการเปลี่ยนแปลงทางความหมายของคำว่า “เพื่อ” เนื่องจากถ้าไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความหมายใด ๆ ลำดับของอนุพากย์คงจัดเรียงเช่นเดิม นอกจากจะเกิดการเปลี่ยนแปลงลำดับของอนุพากย์แล้ว เมื่อพิจารณาความหมายด้านความตั้งใจในการกระทำของอนุพากย์ที่ปรากฏหลังคำว่า “เพื่อ” ซึ่งบ่งชี้สาเหตุของการกระทำและคำว่า “เพื่อ” ที่บ่งชี้วัตถุประสงค์ก็จะพบความแตกต่างอีกประการหนึ่ง กล่าวคือ เหตุการณ์ในอนุพากย์รองที่ปรากฏหลังคำว่า “เพื่อ” ที่บ่งชี้สาเหตุของการกระทำอาจไม่ได้เป็นความตั้งใจแรกเริ่มของผู้กระทำที่ส่งผลให้เกิดเหตุการณ์ในอนุพากย์หลัก ยกตัวอย่างเช่น ข้อความในศิลาจารึกหลักที่ 1 ความว่า *พ่อกูจึงขึ้นชื่อกู ชื่อพระรามคำแหง เพื่อกูฟุ้งซ่านขุนสามชน* เหตุการณ์ในอนุพากย์ *พ่อกูจึงขึ้นชื่อกูชื่อพระรามคำแหง* อาจไม่ได้เป็นความตั้งใจของผู้กระทำ *พ่อกู* ตั้งแต่ต้น แต่เหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากมีอีกเหตุการณ์หนึ่งซึ่งก็คือ เหตุการณ์ในอนุพากย์รอง *กูฟุ้งซ่านขุนสามชน* ผลักดันให้ผู้กระทำแสดงเหตุการณ์ในอนุพากย์หลัก แต่สำหรับคำว่า “เพื่อ” ที่บ่งชี้วัตถุประสงค์ดังตัวอย่าง *ณฆามองหาไม้เพื่อจะนำมาใช้ตีระฆัง* เหตุการณ์ในอนุพากย์รองซึ่งก็คือ *นำมาใช้ตีระฆัง* นับว่าเป็นความตั้งใจแรกเริ่มของผู้แสดงกริยา *ณฆา* ที่แสดงเหตุการณ์ *มองหาไม้*

ในบางกรณี ผู้ใช้ภาษาอาจเน้นจุดสนใจไปที่เป้าหมายของอนุพากย์ที่ระบุวัตถุประสงค์ การเน้นจุดสนใจดังกล่าวจะพิจารณาจาก 2 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ (1) พิจารณานามวลีที่เป็นประธานของอนุพากย์รอง (2) พิจารณาจากกริยาวลีของอนุพากย์รอง รูปแบบการเน้นเป้าหมายทั้งสองแบบมีรายละเอียดดังนี้

(1) การพิจารณาเป้าหมายจากนามวลีที่เป็นประธานของอนุพากย์รอง แบ่งเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

(1.1) ถ้าประธานของทั้งสองอนุพากย์เป็นประธานเดียวกัน นามวลีอื่นที่ไม่ใช่ประธานของอนุพากย์ที่สองหรืออนุพากย์ที่แสดงวัตถุประสงค์จะได้รับการเน้นจุดสนใจในฐานะเป้าหมายของการกระทำในอนุพากย์ที่ 1 อาทิ

- (25) ก. เปปเปอร์มินต์ฟิลด์มีหน้าตาทันสมัย ใช้ง่ายขึ้นเพื่อจะได้เข้าสู่ตลาดวัยรุ่นและวัยทำงาน
 ข. เปปเปอร์มินต์ฟิลด์มีหน้าตาทันสมัย ใช้ง่ายขึ้นเพื่อตลาดวัยรุ่นและวัยทำงาน
- (26) ก. เขาทำงานอย่างหนักเพื่อจะได้มีเงิน
 ข. เขาทำงานอย่างหนักเพื่อเงิน
- (27) ก. กันตยศไปอบรมต่างจังหวัดเพื่อพัฒนาระบบการศึกษาของโรงเรียน
 ข. กันตยศไปอบรมต่างจังหวัดเพื่อระบบการศึกษาของโรงเรียน

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

จากตัวอย่างข้างต้น คำว่า “เพื่อ” ในตัวอย่างแรกของปริบทแต่ละคู่ทำหน้าที่เชื่อมอนุพากย์ที่บ่งชี้วัตถุประสงค์ ส่วนคำว่า “เพื่อ” ในตัวอย่างที่สองของแต่ละคู่ทำหน้าที่บ่งชี้เป้าหมาย นามวลีที่ไม่ใช่ประธานของอนุพากย์ที่แสดงวัตถุประสงค์จากตัวอย่างทั้งสาม ได้แก่ ตลาดวัยรุ่นและวัยทำงาน เงิน และ ระบบการศึกษาของโรงเรียน เป็นเป้าหมายของเหตุการณ์ที่แสดงในอนุพากย์หลักซึ่งก็คือ มีหน้าตาทันสมัย ใช้ง่ายขึ้น ในตัวอย่างที่ (25) ทำงานอย่างหนัก ในตัวอย่างที่ (26) และ ไปอบรมต่างจังหวัด ในตัวอย่างที่ (27) ตัวอย่างต่อไปนี้จะแสดงให้เห็นถึงหน้าที่ของคำว่า “เพื่อ” ในการบ่งชี้เป้าหมายที่ปรากฏในอนุพากย์รอง โดยที่เป้าหมายดังกล่าวเป็นนามวลีอื่นที่ไม่ใช่ประธานของอนุพากย์

- (28) ท่านอุทิศตัวเพื่อราชการไทย
 (29) คุณครูและข้าราชการอำเภอสละเงินเดือนเพื่อการนี้
 (30) ในขณะที่เขาทำงานเพื่อวงการ ผมกลับทำงานรับใช้นายทุน

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

หน่วยนาม ราชการไทย การ และ วงการ จากตัวอย่างข้างต้นมีบทบาทเป็นเป้าหมายของเหตุการณ์ อุทิศตัว สละเงินเดือน และ ทำงาน ตามลำดับ กล่าวอีกนัยหนึ่ง ผู้กระทำในปริบททั้งสาม ได้แก่ ท่าน คุณครูและข้าราชการอำเภอ และ เขา ต่างแสดงเหตุการณ์ข้างต้นเพื่อให้เกิดผลบางประการกับเป้าหมายที่ตนคาดหวัง

(1.2) อีกกรณีหนึ่ง คือ ถ้าประธานของทั้ง 2 อนุพากย์ไม่ใช่ประธานเดียวกัน การแสดงจุดสนใจที่เป้าหมายสามารถทำได้โดยการละกริยาวลีของอนุพากย์ที่แสดงวัตถุประสงค์ เหลือเพียงแต่นามวลีที่ทำหน้าที่เป็นประธานของอนุพากย์ดังกล่าว ยกตัวอย่างเช่น

- (31) ก. เราต่างคนต่างก็ต้องทำเพื่อคนที่เรารักจะได้มีความสุข
 ข. เราต่างคนต่างก็ต้องทำเพื่อคนที่เรารัก
- (32) ก. เขาสัมภาษณ์ลูก ๆ ที่ไม่ได้เพียงบอกว่ารักแม่ที่สุด แต่ทำทุกอย่างเพื่อให้แม่มีความสุขด้วย
 ข. เขาสัมภาษณ์ลูก ๆ ที่ไม่ได้เพียงบอกว่ารักแม่ที่สุด แต่ทำทุกอย่างเพื่อแม่ด้วย
- (33) ก. ดิฉันประทับใจคุณหมอต่านนี้มากและทำตามทันทีเพื่อลูกจะได้หายป่วย
 ข. ดิฉันประทับใจคุณหมอต่านนี้มากและทำตามทันทีเพื่อลูก

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

เช่นเดียวกับตัวอย่างที่ (25) - (27) ที่คำว่า “เพื่อ” ในตัวอย่างแรกของปริบทแต่ละคู่ทำหน้าที่คำเชื่อมอนุพากย์ที่บ่งชี้วัตถุประสงค์ ส่วนคำว่า “เพื่อ” ในตัวอย่างที่สองของแต่ละคู่ทำหน้าที่บ่งชี้เป้าหมาย ตัวอย่างที่ (31ข.) - (33ข.) แสดงให้เห็นว่า ประธานของอนุพากย์รองเป็นเป้าหมายของการกระทำในอนุพากย์หลัก เมื่อภาคแสดงของอนุพากย์รองถูกละ เหลือเพียงแต่ประธานของอนุพากย์ดังกล่าว คำว่า “เพื่อ” จึงทำหน้าที่บ่งชี้เป้าหมายอย่างสมบูรณ์ รูปแบบการเน้นเป้าหมายลักษณะดังกล่าวนำไปสู่การขยายความหมายของคำว่า “เพื่อ” จากการบ่งชี้วัตถุประสงค์/เป้าหมายสู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ ดังที่ผู้วิจัยจะกล่าวในรายละเอียดต่อไป

(2) การพิจารณาเป้าหมายจากกริยาวลีของอนุพากย์รอง นอกเหนือจากการแสดงจุดเน้นที่เป้าหมายจะพิจารณาจากประธานของอนุพากย์รองว่าเป็นนามวลีเดียวกับนามวลีของอนุพากย์หลักหรือไม่แล้ว การแสดงจุดเน้นดังกล่าวอาจทำได้โดยการเปลี่ยนกริยาวลีในอนุพากย์รองเป็นนามวลีแปลง (nominalized) เช่น

- (34) ก. เจ้าโลพร้อมที่จะทำบาปฆ่าศัตรูที่ป้องกันชีวิตเพื่อตัวเองจะได้อยู่รอด
 ข. เจ้าโลพร้อมที่จะทำบาปฆ่าศัตรูที่ป้องกันชีวิตเพื่อความอยู่รอดของตัวเอง

- (35) ก. แล้วเขายกขึ้นส่องดูเข้าไปข้างใน**เพื่อ**เขาจะได้แน่ใจอีกครั้ง
 ข. แล้วเขาก็ยกขึ้นส่องดูเข้าไปข้างใน**เพื่อความ**แน่ใจอีกครั้ง
- (36) ก. พวกเราทำงานเสร็จก่อนเวลาและ**เพื่อ**คณะทำงานที่คาดว่าจะ
 ราบรื่นดีในวันจริงจะได้สบายใจ
 ข. พวกเราทำงานเสร็จก่อนเวลาและ**เพื่อ**ความสบายใจของคณะทำงานที่
 คาดหมายว่าจะราบรื่นดีในวันจริง
- (37) ก. ฉันไปอาบน้ำที่ห้องท้ายสุดดีกว่า**เพื่อ**ฉันจะได้ปลอดภัย
 ข. ฉันไปอาบน้ำที่ห้องท้ายสุดดีกว่า**เพื่อ**ความปลอดภัย

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

กริยาวลี *อยู่รอด แน่ใจ สบายใจ และ ปลอดภัย* ในตัวอย่างที่ (34ก.) - (37ก.) ถูกแปลงเป็นนาม *ความอยู่รอด ความแน่ใจ ความสบายใจ และ ความปลอดภัย* ในฐานะเป้าหมายของเหตุการณ์ *ทำบาปฆ่าศัตรูที่ป้องกันชีวิต ยกขึ้นส่อง ทำงานเสร็จก่อนเวลา และ อาบน้ำที่ห้องท้ายสุด* ตามลำดับ

จากตัวอย่างที่ (25ข.) - (37ข.) ข้างต้น หน่วยนามที่ปรากฏหลังคำว่า “เพื่อ” มีบทบาทเป็นเป้าหมายของเหตุการณ์ ด้วยเหตุนี้ คำว่า “เพื่อ” จึงขยายความหมายจากการบ่งชี้วัตถุประสงค์สู่การบ่งชี้เป้าหมาย มโนทัศน์ทั้งสองสัมพันธ์กันในลักษณะที่ว่า ทั้งวัตถุประสงค์และเป้าหมายต่างก็เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของผู้กระทำที่ต้องการให้เหตุการณ์บางอย่างเกิดขึ้น สำหรับวัตถุประสงค์ผู้กระทำต้องการให้เกิดเหตุการณ์บางอย่างดังแสดงในอนุพากย์รอง ส่วนเป้าหมาย ผู้กระทำต้องการให้หน่วยร่วมดังกล่าวได้รับผลกระทบบางประการจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ข้อสังเกตประการหนึ่งเกี่ยวกับมโนทัศน์ทั้งสอง คือ วัตถุประสงค์และเป้าหมายแสดงผ่านรูปภาพาที่แตกต่างกันดังจะเห็นได้จากวัตถุประสงค์แสดงผ่านรูปภาพาในลักษณะอนุพากย์ ส่วนเป้าหมายแสดงผ่านรูปภาพาในลักษณะนามวลี

เมื่อพิจารณาการเน้นประธานของอนุพากย์รองในฐานะเป้าหมายของเหตุการณ์ในอนุพากย์หลักจะพบความกำกวมทางความหมาย กล่าวคือ นอกจากหน่วยนามที่ปรากฏหลังคำว่า “เพื่อ” จะมีบทบาทเป็นเป้าหมายของเหตุการณ์ในอนุพากย์แล้ว หน่วยนามดังกล่าวยังมีบทบาทเป็นผู้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเช่นกัน อาทิ ตัวอย่างที่ (33ข.) ที่ผู้วิจัยนำเสนอก่อนหน้านี้

- (33) ข. ดิฉันประทับใจคุณหมอต่านนี้มากและทำตามทันที**เพื่อ**ลูก

จากตัวอย่างข้างต้น หน่วยนาม ลูก มีบทบาทเป็นเป้าหมายของเหตุการณ์ แต่ในขณะเดียวกัน ผู้ใช้ภาษาสามารถอนุมานได้ว่า หน่วยนามดังกล่าวเป็นผู้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ดังจะเห็นได้จาก ลูก ไม่ได้แสดงเหตุการณ์ *ทำตามทันที* ด้วยตนเอง แต่ *ดิฉัน* เป็นผู้กระทำการแทน

การขยายความหมายของคำว่า “เพื่อ” ในบริบทเชื่อมอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า คำว่า “เพื่อ” ขยายความหมายจากการบ่งชี้สาเหตุของการกระทำสู่การบ่งชี้วัตถุประสงค์ บริบทที่มีผลต่อการขยายความหมายดังกล่าวคือ การปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ความตั้งใจของผู้แสดงกริยา จะ บริบทดังกล่าวก่อให้เกิดการวิเคราะห์ใหม่ทางความหมายอันเป็นผลมาจากกลไกทางปริชานนามนัยที่สาเหตุของการกระทำทำหน้าที่เป็นจุดเชื่อมต่อให้เข้าใจวัตถุประสงค์ เนื่องจากทั้งสองมโนทัศน์อยู่ภายใต้แฉວดวงทางความหมายเดียวกัน คือ ความตั้งใจในการแสดงกริยา อาจกล่าวได้ว่า ในระยะนี้ คำว่า “เพื่อ” ปรากฏในหน่วยสร้างแสดงวัตถุประสงค์ (purposive construction) นอกจากคำว่า “เพื่อ” จะขยายความหมายเป็นตัวบ่งชี้วัตถุประสงค์แล้ว คำดังกล่าวยังขยายความหมายเป็นตัวบ่งชี้เป้าหมายดังจะสังเกตได้จากคำว่า “เพื่อ” ปรากฏหน้าหน่วยนามที่มีบทบาทเป็นเป้าหมายของเหตุการณ์ในอนุภาคย์หลักตรงที่ผู้กระทำการให้เป้าหมายดังกล่าวได้รับผลกระทบบางอย่างจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ในกรณีที่ตัวบ่งชี้เป้าหมาย “เพื่อ” นำหน้าหน่วยนามที่เป็นบุคคล บริบทดังกล่าวถือว่าเป็นบริบทเชื่อมที่ก่อให้เกิดการขยายความหมายจากการบ่งชี้เป้าหมายสู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ เนื่องจากเกิดความกำกวมทางความหมายในลักษณะที่ว่า หน่วยนามที่ตามหลังคำว่า “เพื่อ” นอกจากจะมีบทบาทเป็นเป้าหมายของเหตุการณ์แล้ว ผู้ใช้ภาษายังอนุมานได้ว่า หน่วยนามดังกล่าวมีบทบาทเป็นผู้รับประโยชน์เช่นกัน ความกำกวมทางความหมายที่เกิดขึ้นถือว่าเป็นระยะเชื่อมต่อของการพัฒนาความหมายทางไวยากรณ์ในระยะต่อไป

3) ระยะที่สาม: บริบทเปลี่ยน

บริบทเปลี่ยนเป็นบริบทที่ความหมายเป้าหมายกลายเป็นความหมายเบื้องต้น ส่วนความหมายต้นแหล่งหรือความหมายดั้งเดิมกลายเป็นความหมายเบื้องต้น สำหรับการขยายความหมายของคำว่า “เพื่อ” ในบริบทเปลี่ยนนี้ การรับประโยชน์จะกลายเป็นความหมายเบื้องต้น จากเดิมเป็นความหมายเบื้องต้นหรือความหมายที่สามารถอนุมานได้จากบริบทตั้งที่ผู้วิจัยกล่าวใน ระยะที่ผ่านมา ส่วนความหมายดั้งเดิม ได้แก่ การบ่งชี้สาเหตุของการกระทำและวัตถุประสงค์ กลายเป็นความหมายเบื้องต้น

การบ่งชี้วัตถุประสงค์/เป้าหมายนำไปสู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ในลักษณะที่ว่า วัตถุประสงค์ ซึ่งเป็นความหมายต้นแหล่งของการขยายความหมายสู่การบ่งชี้เป้าหมายสัมพันธ์กับการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ กล่าวคือ ความหมายวัตถุประสงค์เป็นความหมายแก่น (intrinsic meaning) ของการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ดังจะเห็นได้จากเหตุการณ์ที่หน่วยร่วมเหตุการณ์หน่วยหนึ่งกระทำเพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยร่วมอีกหน่วยหนึ่งเกิดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์บางประการซึ่งก็คือ หน่วยร่วมผู้ก่อประโยชน์ ต้องการให้อีกหน่วยร่วมหนึ่งรับผลกระทบทางบวกจากเหตุการณ์ที่ตนกระทำ เหตุการณ์ดังกล่าวแสดงถึงการกระทำที่มีเจตนาหรือจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นประโยชน์ต่อตนเอง บุคคล หรือสิ่งอื่น ๆ ในทางกลับกัน หากการกระทำนั้นเกิดขึ้นโดยปราศจากวัตถุประสงค์แล้ว เหตุการณ์รวมทั้งผลประโยชน์ของเหตุการณ์ต่อหน่วยร่วมคงไม่เกิดขึ้น (Luraghi, 2001; Rice & Kabata, 2007; Schmidtke-Bode, 2010) นอกจากวัตถุประสงค์จะเป็นความหมายแก่นของการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์แล้ว มโนทัศน์ทั้งสองยังสัมพันธ์กันด้วยแฉວວງทางความหมายเดียวกันนั่นก็คือ เป้าหมาย สำหรับมโนทัศน์วัตถุประสงค์ เป้าหมายก็คือเหตุการณ์ที่ผู้กระทำกริยาในอนุพากย์หลักคาดหวังให้เกิดขึ้นดังแสดงผ่านรูปภาพเป็นอนุพากย์รองรวมทั้งหน่วยร่วมใด ๆ ที่ผู้กระทำกริยาคาดหวังให้ได้รับผลกระทบบางอย่างจากเหตุการณ์ดังแสดงผ่านรูปภาพในลักษณะนามวลี ส่วนการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ หน่วยร่วมผู้ก่อประโยชน์แสดงเหตุการณ์บางอย่างโดยคาดหวังว่า อีกหน่วยร่วมหนึ่งที่มีบทบาทเป็นเป้าหมายหรือผู้รับประโยชน์จะได้รับผลกระทบทางบวกจากเหตุการณ์ที่ตนกระทำ การเชื่อมโยงทางมโนทัศน์ดังกล่าวแสดงผ่านรูปภาพด้วยการใช้คำหรือสัทอรรถเดียวกัน เป็นต้นว่า สัทอรรถ *wa* ในภาษา Abun (ภาษาที่ใช้ในประเทศอินโดนีเซีย) บ่งชี้ความหมาย 2 ประการ ในตัวอย่างที่ (38) สัทอรรถดังกล่าวบ่งชี้วัตถุประสงค์ ส่วนในตัวอย่างที่ (39) บ่งชี้ผู้รับประโยชน์

(38) *Marta tot su-gato gum do brer*
Marta cut thing-REL name COMP leaves
qwat ma [wa men git food mo].
bring DIR for 1.PL eat food on

‘Marta cut some leaves and brought them back for us to eat our food on.’

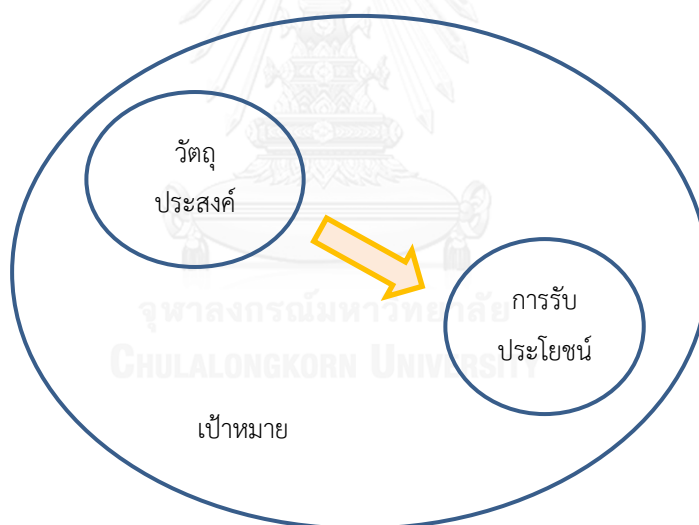
(39) An fro nu yo [wa men]

3.SG prepare house DET.INDF for 1.PL

‘She prepared a house for us.’

(Berry & Berry, 1999: 205 อ้างถึงใน Schmidtke-Bode, 2010)

ความเชื่อมโยงทางมโนทัศน์ทั้งสองข้างต้นก่อให้เกิดการขยายความหมายของคำว่า “เพื่อ” จากการบ่งชี้วัตถุประสงค์/เป้าหมายสู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ กลไกทางปริชานที่มีผลต่อการขยายความหมายดังกล่าว คือ นามนัย จากที่กล่าวในตอนต้นว่า นามนัยเชื่อมโยงมโนทัศน์ที่อยู่ใกล้ชิดกัน รวมทั้งเป็นกลไกที่เชื่อมโยงมโนทัศน์หนึ่งสู่อีกมโนทัศน์หนึ่งโดยที่มโนทัศน์ต้นแหล่งทำหน้าที่เป็นจุดเชื่อมต่อไปยังมโนทัศน์เป้าหมายภายใต้แฉວວງทางความหมายเดียวกัน เมื่อมโนทัศน์วัตถุประสงค์และการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์อยู่ภายใต้แฉວວງเดียวกัน คือ เป้าหมาย จึงเอื้อให้เกิดการขยายความหมายจากการบ่งชี้วัตถุประสงค์สู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ดังแสดงในภาพที่ 4.6

ภาพที่ 4.6 แสดงการเชื่อมโยงทางมโนทัศน์ของการบ่งชี้วัตถุประสงค์และการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ ภายใต้แฉວວງเป้าหมาย

การเชื่อมโยงทางความหมายข้างต้นแสดงผ่านรูปภาพอย่างชัดเจน พิจารณาจากตัวอย่างที่ (16) ซึ่งจะนำมาแสดงอีกครั้งใน (40) ดังนี้

(40) เขาทำงานอย่างหนักเพื่อลูกจะได้เรียนสูง ๆ

คำว่า “เพื่อ” ในตัวอย่างข้างต้นบ่งชี้วัตถุประสงค์ดังจะเห็นได้จากประธานในอนุพากย์หลักหรืออนุพากย์ที่นำหน้าคำว่า “เพื่อ” ซึ่งก็คือ *เขา* กระทำเหตุการณ์ *ทำงานอย่างหนัก* โดยมีวัตถุประสงค์ให้เกิดเหตุการณ์ดังแสดงในอนุพากย์รองซึ่งก็คือ *ลูกจะได้เรียนสูง ๆ* หน่วยร่วม *ลูก* จึงมีบทบาทเป็นเป้าหมายของการกระทำที่แสดงผ่านอนุพากย์หลัก ในกรณีที่ภาคแสดงในส่วนของอนุพากย์รองถูกละเหลือเพียงเป้าหมายของเหตุการณ์เท่านั้นดังตัวอย่างที่ (41)

(41) *เขาทำงานหนักเพื่อลูก*

นอกจากจะมีบทบาทเป็นเป้าหมายของเหตุการณ์แล้ว หน่วยร่วม *ลูก* ในตัวอย่างข้างต้นยังมีบทบาทเป็นผู้รับประโยชน์เช่นกัน พิจารณาได้จากหน่วยร่วมดังกล่าวได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์โดยที่ตนไม่ได้แสดงเหตุการณ์ด้วยตนเอง แต่มีหน่วยร่วม *เขา* เป็นผู้กระทำแทน ด้วยเหตุนี้ คำว่า “เพื่อ” จึงขยายความหมายจากการบ่งชี้เป้าหมายสู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ อาจกล่าวได้ว่า การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์เป็นความหมายที่พัฒนามาจากการบ่งชี้เป้าหมายในลักษณะที่ว่า บทบาทผู้รับประโยชน์เพิ่มเติมรายละเอียดบทบาทของเป้าหมาย กล่าวคือ หน่วยนามที่ปรากฏหลังคำว่า “เพื่อ” นอกจากจะมีบทบาทเป็นเป้าหมายของเหตุการณ์แล้วยังมีบทบาทเป็นผู้รับประโยชน์เช่นกันดังจะเห็นได้จากบทบาทเป้าหมายของเหตุการณ์ซึ่งเป็นความหมายเดิมก่อนการขยายความหมายสู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ไม่ได้ระบุเฉพาะว่า หน่วยนามนั้น ๆ ได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์หรือไม่

กล่าวโดยสรุป ในบริบทเปลี่ยน บริบทหรือหน่วยสร้างมีผลต่อการขยายความหมายของคำว่า “เพื่อ” จากการบ่งชี้เป้าหมายสู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์พิจารณาจากหน่วยร่วมเหตุการณ์ที่ปรากฏหลังคำว่า “เพื่อ” เป็นหน่วยร่วมที่มีคุณสมบัติมีชีวิตจึงสามารถตระหนักรู้ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นได้ อาจกล่าวได้ว่า บริบทเปลี่ยนเป็นบริบทที่คำว่า “เพื่อ” บ่งชี้ผู้รับประโยชน์อย่างสมบูรณ์และเป็นต้นแหล่งของการนำความหมายดังกล่าวไปในบริบทที่หลากหลายมากยิ่งขึ้นดังที่ผู้วิจัยจะกล่าวในระยยะต่อไป

4) ระยะที่สี่: การกลายเป็นความหมายประจำรูป

ในระยะนี้ การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์กลายเป็นอีกความหมายหนึ่งของคำว่า “เพื่อ” ดังจะเห็นได้จากตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” สามารถปรากฏในบริบทอื่นที่หน่วยนามไม่ได้เป็นมนุษย์ที่มีคุณสมบัติมีชีวิตเท่านั้น แต่ตัวบ่งชี้ดังกล่าวสามารถปรากฏร่วมกับหน่วยนามที่มีลักษณะเป็นองค์กร หน่วยงาน หรือสถาบันดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (42) ผลงานที่เขาสร้างสรรค์ให้กำลังใจในการมุ่งมั่นทำงานเพื่อแผ่นดินต่อไป
- (43) ฉันตั้งใจจะเลี้ยงลูกให้เป็นคนจิตใจดี [...] เพื่อสังคมที่ดีและความสุขของลูกหลานเราเอง
- (44) [...] แต่ผมกระทำเพื่อชาติบ้านเมืองและจังหวัดพัทลุง
- (45) [...] เป็นการขายแฟรนไชส์ด้วยการตั้งเป็นบริษัทธรรมชาติเพื่อชุมชน
- (46) ท่านอุทิศตัวเพื่อราชการไทย

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

สาเหตุที่ผู้วิจัยจำแนกให้ระยะดังกล่าวเป็นระยะที่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์กลายเป็นความหมายประจำรูปของคำว่า “เพื่อ” เป็นเพราะหน่วยนามที่ตามหลังตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” มีลักษณะเป็นองค์กร หน่วยงาน หรือสถาบันซึ่งนับว่าเป็นปริบทที่ต่างจากในระยะที่สามหรือปริบทเปลี่ยนที่หน่วยร่วมเหตุการณ์จำกัดเฉพาะมนุษย์ที่มีคุณสมบัติมีชีวิตเท่านั้น อย่างไรก็ตาม หน่วยร่วมเหตุการณ์ที่มีลักษณะเป็นองค์กร หน่วยงาน หรือสถาบันก็มีบทบาทเป็นผู้รับประโยชน์เช่นกัน เนื่องจากหน่วยร่วมลักษณะดังกล่าวต่างก็ประกอบด้วยมนุษย์ที่สามารถรับรู้ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นในฐานะสมาชิกในองค์กร หน่วยงาน หรือสถาบันนั้น ๆ

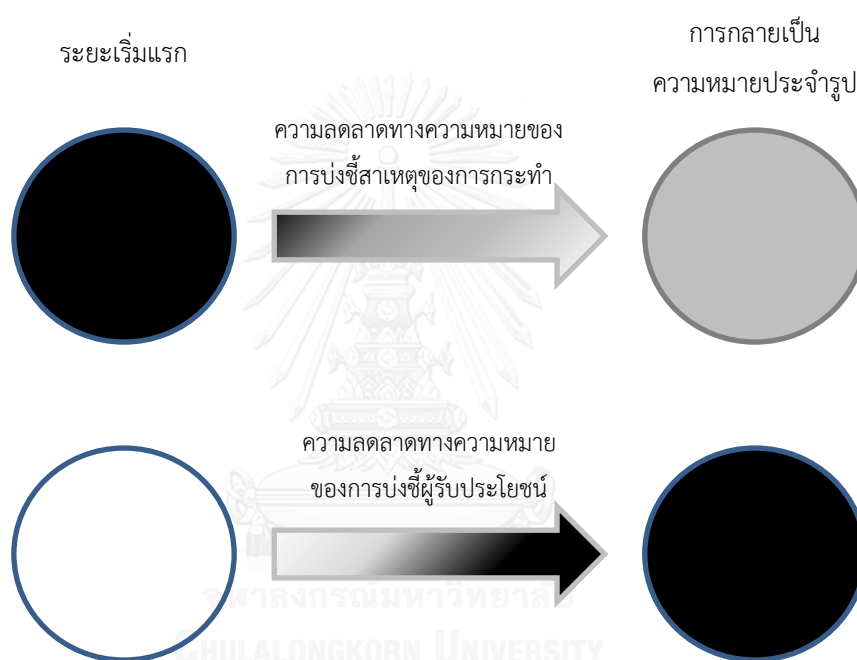
4.1.2.2 ความลลลาดทางความหมายระหว่างการบ่งชี้สาเหตุของการกระทำกับการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์

ในหัวที่ผ่านมา ผู้วิจัยนำเสนอความหมายที่คำว่า “เพื่อ” บ่งชี้ในระยะต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม ความหมายที่ปรากฏในระยะทั้ง 4 ไม่ได้มีขอบเขตที่แยกออกจากกันอย่างชัดเจน แต่ความหมายดังกล่าวสัมพันธ์กันในลักษณะลลลาดหรือที่เรียกว่า **ความลลลาดทางความหมาย**²³ (semantic gradience) กล่าวคือ ในปริบทที่ไม่ใช่ระยะเริ่มแรกซึ่งเป็นปริบทที่รูปภาษาแสดงความหมายอื่น ๆ นอกเหนือจากความหมายประจำรูปดั้งเดิม รูปภาษาหนึ่ง ๆ อาจประกอบด้วยนัยทางความหมาย (sense) 2 นัยหรือมากกว่า แต่นัยทางความหมายเหล่านั้นมีสถานะที่แตกต่างกัน ความหมายหนึ่งอาจเป็นความหมายเบื้องหน้า ส่วนอีกความหมายหนึ่งเป็นความหมายเบื้องหลังที่ผู้ใช้ภาษาสามารถอนุมานได้จากปริบท เมื่อรูปภาษาดังกล่าวปรากฏในปริบทอื่น ๆ สถานะของนัยทางความหมายแต่ละนัยอาจเปลี่ยนแปลงไป นัยทางความหมายหนึ่งซึ่งเดิมเป็นความหมายเบื้องหลังกลับเปลี่ยนสถานะ

²³ ราชบัณฑิตยสถาน (2557) กล่าวว่า ความลลลาด (gradience) หมายถึง การค่อย ๆ เปลี่ยนจากหน่วยหนึ่งไปอีกหน่วยหนึ่ง ผลจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีขอบเขตที่คลุมเครือหรือไม่ชัดเจน

เป็นความหมายเบื้องต้น ส่วนความหมายเบื้องต้นกลายเป็นความหมายเบื้องหลังที่สามารถอนุมานได้แทน ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอการเปรียบเทียบความคลาดทางความหมายระหว่างความหมายต้นแหล่งกับความหมายเป้าหมายของคำที่พิจารณาว่า ในระยะทั้ง 4 ความหมายต้นแหล่งและความหมายเป้าหมายแสดงระดับความคลาดทางความหมายที่แตกต่างกันอย่างไร

การขยายความหมายของคำว่า “เพื่อ” จากการบ่งชี้สาเหตุของการกระทำซึ่งเป็นความหมายดั้งเดิมและการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ในฐานะความหมายเป้าหมายสามารถแสดงความคลาดทางความหมายได้ดังภาพที่ 4.7 ต่อไปนี้

ภาพที่ 4.7 แสดงความคลาดทางความหมายระหว่างความหมายดั้งเดิมกับการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ของคำว่า “เพื่อ”

จากภาพที่ 4.7 ในระยะเริ่มแรก การบ่งชี้สาเหตุของการกระทำเป็นความหมายประจำรูปของคำว่า “เพื่อ” (ผู้วิจัยแทนด้วยวงกลมสีดำเข้ม) ส่วนการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ไม่ใช่ความหมายที่อนุมานได้ (ผู้วิจัยแทนด้วยวงกลมสีขาว) ในระยะต่อมาตั้งแต่ปรับที่เชื่อมจนถึงระยะการกลายเป็นความหมายประจำรูป การบ่งชี้สาเหตุของการกระทำแสดงความคลาดทางความหมาย กล่าวคือ ความหมายดังกล่าวเจือจางลงในแต่ละระยะ หากพิจารณาในระยะที่สามหรือปรับที่เปลี่ยน ผู้วิจัยนำเสนอว่าระยะดังกล่าวเป็นระยะที่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์กลายเป็นความหมายเบื้องต้น ส่วนการบ่งชี้สาเหตุของการกระทำเป็นความหมายเบื้องหลังดังจะเห็นได้จากคำว่า “เพื่อ” ปรากฏหน้าหน่วยรวม

เหตุการณ์ที่เป็นมนุษย์ผู้ซึ่งสามารถตระหนักรู้ถึงผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับตน อย่างไรก็ตาม ผู้ใช้ภาษาสามารถอนุมานความหมายดั้งเดิมของคำว่า “เพื่อ” ในบริบทดังกล่าวได้ดังที่นวรรณ พันธุมธา (2544) กล่าวว่า คำว่า “เพื่อ” ใช้นำหน้าคำนามหรือนามวลีที่แสดงสิ่งหรือบุคคลที่จะได้รับประโยชน์ และเป็นเหตุจูงใจให้กระทำ เช่น *เขาทำงานหนักเพื่อลูก* จากตัวอย่างนี้ หน่วยร่วม *ลูก* นอกจากจะได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์แล้ว หน่วยร่วมดังกล่าวยังเป็นหน่วยร่วมที่สร้างแรงจูงใจให้ผู้กระทำ *เขา* แสดงเหตุการณ์ *ทำงานอย่างหนัก* เช่นกัน ข้อสังเกตประการหนึ่งที่สนับสนุนว่าผู้ใช้ภาษาสามารถอนุมานความหมายดั้งเดิมหรือการบ่งชี้สาเหตุของการกระทำ คือ การแทนคำว่า “เพื่อ” ซึ่งเป็นคำเชื่อมอนุพากย์ที่แสดงสาเหตุด้วย *เพราะ* ในบางบริบทได้ เช่น

(47) ก. *เขาทำงานอย่างหนักเพื่อลูก*

ข. *เขาทำงานอย่างหนัก(ก็)เพราะลูก*

ในทางเดียวกัน เมื่อพิจารณาระยะการกลายเป็นความหมายประจำรูป แม้ว่าการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์จะเป็นความหมายเบื้องต้น แต่การบ่งชี้สาเหตุของการกระทำยังคงเป็นนัยทางความหมายที่ปรากฏอยู่ไม่ได้สูญไปทั้งหมดดังที่ผู้วิจัยแทนด้วยวงกลมสีเทาอ่อน ไม่ใช่วงกลมสีขาวในภาพที่ 4.7 การแทนคำว่า “เพื่อ” ด้วย *เพราะ* อาจไม่ได้สนับสนุนการแสดงความลดลาดทางความหมายของคำว่า “เพื่อ” ในระยะนี้เท่าใดนักเนื่องจากการแทนคำว่า “เพื่อ” ด้วย *เพราะ* อาจทำให้บริบทไม่เป็นที่ยอมรับในภาษา เช่น *เขาทำงานเพื่อสังคม* → **เขาทำงานเพราะสังคม* แต่ถ้าพิจารณาจากมุมมองทางความหมายจะพบว่า นอกจาก *สังคม* จะเป็นหน่วยร่วมที่รับประโยชน์จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว หน่วยร่วมดังกล่าวยังถือว่าเป็นหน่วยร่วมที่สร้างแรงจูงใจให้ผู้กระทำกริยาในอนุพากย์หลักแสดงเหตุการณ์เช่นกัน

จะเห็นได้ว่า ความหมายดั้งเดิมของคำว่า “เพื่อ” ซึ่งก็คือ การบ่งชี้สาเหตุของการกระทำ แสดงความลดลาดทางความหมายที่เจือจางในบริบทระยะต่าง ๆ แต่ความหมายดังกล่าวยังไม่สูญไปทั้งหมด ในทางกลับกัน การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ซึ่งเดิมไม่ใช่ความหมายประจำรูปกลับเป็นความหมายที่เด่นชัดมากยิ่งขึ้นเมื่อผ่านไปในระยะต่าง ๆ และกลายเป็นความหมายประจำรูปในที่สุด

4.1.2.3 ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” จากมุมมองทางแบบลักษณ์ภาษา

จากคำอธิบายในหัวข้อที่ 4.1.2.1) อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” ในภาษาไทยมีรูปแบบการขยายความหมายจากสาเหตุของการกระทำสู่วัตถุประสงค์และการบ่งชี้เป้าหมายก่อนที่จะพัฒนาสู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ รูปแบบการขยายความหมายดังกล่าวต่างกับที่ Croft (1991) นำเสนอว่า ความหมายวัตถุประสงค์เป็นความหมายต้นแหล่งของการขยายความหมายไปสู่การบ่งชี้สาเหตุของการกระทำ รวมทั้งรูปแบบดังกล่าวยังแตกต่างกับที่ Schmidtke-Bode (2010) ระบุว่า การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์มีผลต่อการแสดงความสัมพันธ์เชิงวัตถุประสงค์ (purposive relation) ผ่านรูปภาษาตรงที่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ของคำว่า “เพื่อ” ในภาษาไทยพัฒนามาจากความหมายวัตถุประสงค์ กล่าวอีกนัยหนึ่ง ความหมายวัตถุประสงค์เป็นความหมายต้นแหล่งของการขยายความหมายสู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์นั่นเอง ความแตกต่างของรูปแบบการขยายความหมายของคำว่า “เพื่อ” จากการศึกษาทั้งสามสามารถแสดงโดยเปรียบเทียบตามตารางดังต่อไปนี้ ตารางที่ 4.2 เปรียบเทียบรูปแบบการขยายความหมายของคำว่า “เพื่อ” จากการศึกษาทั้ง 3

งานวิจัย	รูปแบบการขยายความหมาย
Croft (1991)	วัตถุประสงค์ → สาเหตุของการกระทำ
Schmidtke-Bode (2010)	การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ → วัตถุประสงค์
การศึกษาครั้งนี้	สาเหตุ → วัตถุประสงค์ → เป้าหมาย → การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์

4.1.3 การขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “เพื่อ”

จากที่กล่าวในตอนต้นว่า หน้าที่ดั้งเดิมของคำว่า “เพื่อ” คือ คำเชื่อมอนุพากย์ พิจารณาจากข้อความที่ปรากฏในจารึกทั้งสามหลักที่คำว่า “เพื่อ” ทำหน้าที่เชื่อมระหว่างอนุพากย์ผลกับอนุพากย์เหตุ เมื่อคำว่า “เพื่อ” ขยายความหมายจากการบ่งชี้สาเหตุของการกระทำสู่การบ่งชี้วัตถุประสงค์ การบ่งชี้เป้าหมาย และการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ หน้าที่ของคำดังกล่าวจึงเพิ่มขึ้น อาจกล่าวได้ว่า การขยายความหมายส่งผลต่อการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ (Detges & Waltereit, 2002; Traugott, 2003) จากเดิมคำดังกล่าวทำหน้าที่เป็นคำเชื่อมอนุพากย์เท่านั้น เมื่อขยายความหมายสู่การบ่งชี้เป้าหมายและผู้รับประโยชน์ หน้าที่ของคำดังกล่าวในฐานะคำบุพบทจึงเพิ่มขึ้นมา หน้าที่ดังกล่าวไม่ได้มาทดแทนหน้าที่ดั้งเดิมในฐานะคำเชื่อมอนุพากย์ พิจารณาจากตัวอย่างต่อไปนี้

ตารางที่ 4.3 แสดงการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “เพื่อ”

ลำดับ ตัวอย่าง	ปริบทตัวอย่าง	หน้าที่ทางไวยากรณ์และ ความหมายที่บ่งชี้
(48)	พ่อกูจิ่งขึ้นชื่อกูชื่อพระรามคำแหง <u>เพื่อ</u> กูฟุ้งซ่านขุนสามชน	คำเชื่อมอนุพากย์ที่บ่งชี้ สาเหตุของการกระทำ
(49)	ก. เขาสร้างสรรค้กิจกรรมดี ๆ <u>เพื่อ</u> เป็นประโยชน์แก่ชุมชน	คำเชื่อมอนุพากย์ที่บ่งชี้ วัตถุประสงค์
	ข. เขาสร้างสรรค้กิจกรรมดี ๆ <u>เพื่อ</u> ประโยชน์แก่ชุมชน	คำบุพบทที่บ่งชี้เป้าหมาย
	ค. เขาสร้างสรรค้กิจกรรมดี ๆ <u>เพื่อ</u> ชุมชน	คำบุพบทที่บ่งชี้ผู้รับประโยชน์

คำว่า “เพื่อ” ใน (48) และ (49ก.) มีหน้าที่ทางไวยากรณ์เดียวกัน คือ คำเชื่อมอนุพากย์ แต่แสดงความหมายที่ต่างกัน ใน (48) คำว่า “เพื่อ” บ่งชี้สาเหตุของการกระทำ ส่วนคำว่า “เพื่อ” ใน (49ก.) บ่งชี้วัตถุประสงค์ ในกรณีที่ต้องการเน้นจุดสนใจที่เป้าหมายของเหตุการณ์ในอนุพากย์รองสามารถทำได้ด้วยการละกริยาวลีหรือภาคแสดงในอนุพากย์ดังกล่าวเหลือเพียงแต่นามวลีเท่านั้นดังตัวอย่างที่ (49ข.) คำว่า “เพื่อ” ในตัวอย่างนี้ผ่านการวิเคราะห์ใหม่ทางโครงสร้างดังจะเห็นได้จากคำว่า “เพื่อ” ในหน้าที่ดั้งเดิมจะตามด้วยอนุพากย์ แต่เมื่อคำดังกล่าวบ่งชี้เป้าหมาย หน่วยทางภาษาที่ตามหลังเปลี่ยนเป็นหน่วยนาม อย่างไรก็ตาม ความหมายวัตถุประสงค์ยังไม่ได้สูญไปทั้งหมด เมื่อคำว่า “เพื่อ” ขยายความหมายจนบ่งชี้ผู้รับประโยชน์อย่างสมบูรณ์ หน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำดังกล่าวจึงคล้ายคลึงกับคำบุพบทดังตัวอย่างที่ (49ค.) ที่คำว่า “เพื่อ” ปรากฏหน้าหน่วยนาม *ชุมชน* สาเหตุที่คำว่า “เพื่อ” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์มีคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์เช่นเดียวกับคำบุพบท คือ สามารถแทนคำว่า “เพื่อ” ด้วยคำบุพบทอื่นได้ เช่น

(50) เขาสร้างสรรค้กิจกรรมดี ๆ แก่ชุมชน

หลักฐานทางภาษาอีกประการหนึ่งที่สนับสนุนหน้าที่ของคำว่า “เพื่อ” ในฐานะคำบุพบท คือ ความยืดหยุ่นภายในวลีระหว่างตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” กับนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ที่หน่วยทางภาษาทั้งสองไม่สามารถแยกออกจากกันได้ดังที่กล่าวในหัวข้อที่ 3.1) และ 3.2) ความแตกต่างทางวากยสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้”

กล่าวโดยสรุป คำว่า “เพื่อ” มีหน้าที่และความหมายดั้งเดิม คือ คำเชื่อมอนุพากย์ที่บ่งชี้สาเหตุของการกระทำ หลังจากนั้น คำดังกล่าวขยายความหมายจนบ่งชี้วัตถุประสงค์ด้วยกลไกทาง

ภาษา คือ การวิเคราะห์ใหม่ทางความหมาย พร้อมด้วยกลไกทางปริชาน คือ นามนัย ปริบทที่เอื้อต่อการขยายความหมายดังกล่าว คือ ปริบทที่คำว่า “เพื่อ” และตัวบ่งชี้ความตั้งใจของผู้แสดงกริยา จะปรากฏร่วมกัน แม้ว่าความหมายดั้งเดิมของคำว่า “เพื่อ” จะพัฒนาไปเป็นการบ่งชี้วัตถุประสงค์ แต่หน้าที่ของคำดังกล่าวยังคงเหมือนเดิม คือ เชื่อมระหว่างอนุพากย์หลักกับอนุพากย์รองที่แสดงวัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์เป็นความหมายต้นแหล่งของการขยายความหมายสู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ เนื่องจากความหมายทั้งสองมีแควดวงทางความหมายที่เชื่อมโยงกัน คือ เป้าหมาย รวมทั้งวัตถุประสงค์เป็นความหมายแก่นของการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ เมื่อคำว่า “เพื่อ” ขยายความหมายเป็นตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์โดยสมบูรณ์ คำดังกล่าวจึงมีหน้าที่ในฐานะคำบุพบทเพิ่มเติมขึ้นมาพิจารณาจากตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” ปรากฏหน้าหน่วยนามรวมทั้งความยึดเหนี่ยวภายในวลีระหว่างคำว่า “เพื่อ” กับหน่วยนามแสดงผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏตามหลังมีสูงจนหน่วยทางภาษาทั้งสองไม่สามารถแยกจากกันได้ รูปแบบการขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “เพื่อ” สามารถแสดงโดยสรุปในตารางที่ 4.4 ดังนี้

ตารางที่ 4.4 สรุปการขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “เพื่อ” จากความหมาย และหน้าที่ดั้งเดิมสู่ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ (พื้นที่แรเงาในคอลัมน์ ‘ความหมาย’ แสดงว่า นัยทาง ความหมายนั้น ๆ ได้รับการขบเน้นให้โดดเด่นหรือเป็นความหมายเบื้องต้น)

	ความหมาย		หน้าที่ทางไวยากรณ์	หน่วยสร้างที่ปรากฏ	บทบาทของหน่วยสร้าง
ระยะเริ่มแรก	การบ่งชี้สาเหตุของการกระทำ		คำเชื่อมอนุพากย์	หน่วยสร้างการิต	
ปรับทเชื่อม	วัตถุประสงค์			หน่วยสร้างแสดงวัตถุประสงค์	การปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ความตั้งใจของผู้แสดงกริยา จะ
	เป้าหมาย				หน่วยนามที่ปรากฏหลังคำว่า “เพื่อ” มีบทบาทเป็นเป้าหมาย ซึ่งก็คือหน่วยร่วมที่ผู้กระทำคาดหวังให้ได้รับผลกระทบบางอย่างจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
	เป้าหมาย	ผู้รับประโยชน์			
ปรับทเปลี่ยน	เป้าหมาย	ผู้รับประโยชน์	คำบุพบท	หน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์	หน่วยนามที่ปรากฏตามหลังเป็นนามวลีที่มีคุณสมบัติมีชีวิตซึ่งสามารถตระหนักรู้ถึงผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นได้
การกลายเป็นความหมายประจำรูป	ผู้รับประโยชน์				หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์มีลักษณะเป็นสมุหนามองค์กรหรือสถาบัน และสมาชิกในหน่วยร่วมดังกล่าวสามารถรับรู้ผลประโยชน์ได้

4.2 การขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “ให้”

4.2.1 ความหมายและหน้าที่ดั้งเดิมของคำว่า “ให้”

คำว่า “ให้” มีหน้าที่ดั้งเดิม คือ คำกริยา ซึ่งเป็นคำเนื้อหา (content word) ประเภทหนึ่ง คำดังกล่าวแสดงความหมายการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์จากหน่วยร่วมหนึ่งไปสู่อีกหน่วยร่วมหนึ่ง คำกริยา “ให้” ประกอบด้วย 3 วาเลนซ์²⁴ (valence) หากพิจารณาจากมุมมองทางวากยสัมพันธ์ คำดังกล่าวประกอบด้วยวาเลนซ์ทางวากยสัมพันธ์ (syntactic/grammatical valence) 3 วาเลนซ์ ได้แก่ ประธาน กรรมตรง และกรรมรอง หากพิจารณาจากมุมมองทางความหมาย คำกริยา “ให้” ประกอบด้วยวาเลนซ์ทางอรรถศาสตร์ (semantic valence) 3 วาเลนซ์ ได้แก่ ผู้ให้สิ่งของ หน่วยร่วมแกนกลาง และผู้รับสิ่งของ เมื่อพิจารณาจาก 2 มุมมองประกอบกันจะพบว่า ประธาน คือ ผู้ให้สิ่งของ กรรมตรง คือ หน่วยร่วมแกนกลาง และกรรมรอง คือ ผู้รับสิ่งของ คุณสมบัติทางความหมายของแต่ละหน่วยร่วมมีดังนี้ หน่วยร่วมผู้ให้สิ่งของจะต้องมีคุณสมบัติมีชีวิต ([+ANIMATE]) เนื่องจากหน่วยร่วมดังกล่าวแสดงเหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ด้วยความตั้งใจ ([+VOLITIONAL]) หากไม่ตั้งใจ เหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์คงไม่เกิดขึ้น ในทางเดียวกัน ผู้รับสิ่งของก็ต้องมีคุณสมบัติมีชีวิต เช่นเดียวกัน เนื่องจากหน่วยร่วมดังกล่าวจะมีบทบาทเป็นผู้ครอบครองใหม่ รวมทั้งเป็นหน่วยร่วมที่สามารถตระหนักรู้การรับสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ นอกจากนี้ หน่วยร่วมเหตุการณ์ทั้งสอง ได้แก่ ผู้ให้และผู้รับสิ่งของ ต้องเกี่ยวข้องกับหน่วยร่วมแกนกลางที่มีลักษณะเป็นรูปธรรมในฐานะผู้ครอบครองเก่าและผู้ครอบครองใหม่ตามลำดับ อาจกล่าวได้ว่า หน่วยร่วมในเหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ทุกหน่วยร่วมได้รับการขบเน้นให้โดดเด่นอย่างเท่าเทียมกัน ความหมายศูนย์กลาง (central sense) ของคำว่า “ให้” คือ การถ่ายโอนกรรมสิทธิ์ที่สำเร็จ ผู้กระทำเป็นผู้ที่แสดงการถ่ายโอนและหน่วยร่วมแกนกลางมีลักษณะเป็นรูปธรรม องค์ประกอบทางความหมายของแต่ละหน่วยร่วมในเหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์สามารถแสดงโดยสรุปในตารางที่ 4.5 ต่อไปนี้

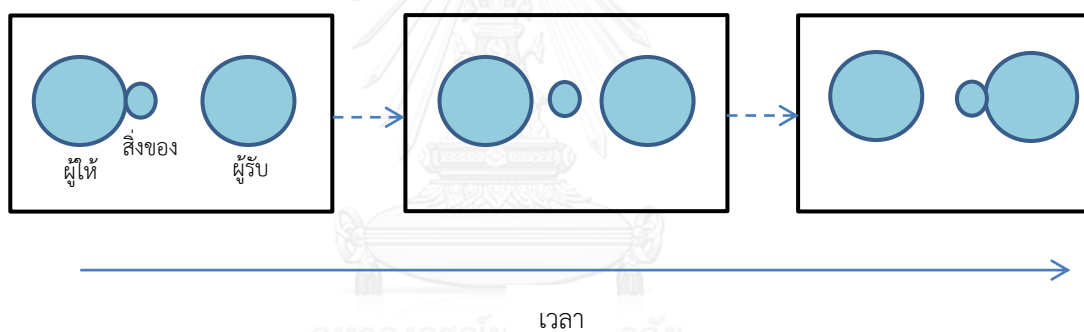
²⁴ ผู้วิจัยอธิบายความหมายของคำว่า วาเลนซ์ (valence/valency) ในบทที่ 1 บทนำ หัวข้อ 1.6) สัญลักษณ์ รูปย่อที่ใช้ในงานวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ หัวข้อย่อยที่ 1.6.3) นิยามศัพท์เฉพาะ

ตารางที่ 4.5 แสดงองค์ประกอบทางความหมายของหน่วยร่วมในเหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์

ผู้กระทำ/ผู้ให้	หน่วยร่วมแกนกลาง/ สิ่งที่ให้	ผู้รับสิ่งของ
[+ANIMATE] [+VOLITIONAL]	[+CONCRETE]	[±INDIVIDUAL] ²⁵ [+CONSCIOUS]

เหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์สามารถแสดงด้วยผังภูมิ (schema) โดยพิจารณาจาก แวดวงเชิงปริภูมิและเวลา (spatio-temporal domain) ดังภาพที่ 4.8 ในระยะเริ่มแรก หน่วยร่วมแกนกลางอยู่ภายใต้การครอบครองของหน่วยร่วมหนึ่งซึ่งก็คือ ผู้ให้สิ่งของ (ดังแสดงในช่องที่ 1) เมื่อเวลาผ่านไป หน่วยร่วมผู้ให้สิ่งของถ่ายโอนกรรมสิทธิ์การครอบครองหน่วยร่วมแกนกลางให้กับอีกหน่วยร่วมหนึ่งซึ่งก็คือ ผู้รับสิ่งของ (ดังแสดงในช่องที่ 2) และท้ายที่สุด ผู้รับสิ่งของกลายเป็นหน่วยร่วมที่ครอบครองหน่วยร่วมแกนกลางในฐานะผู้ครอบครองใหม่ (ดังแสดงในช่องที่ 3)

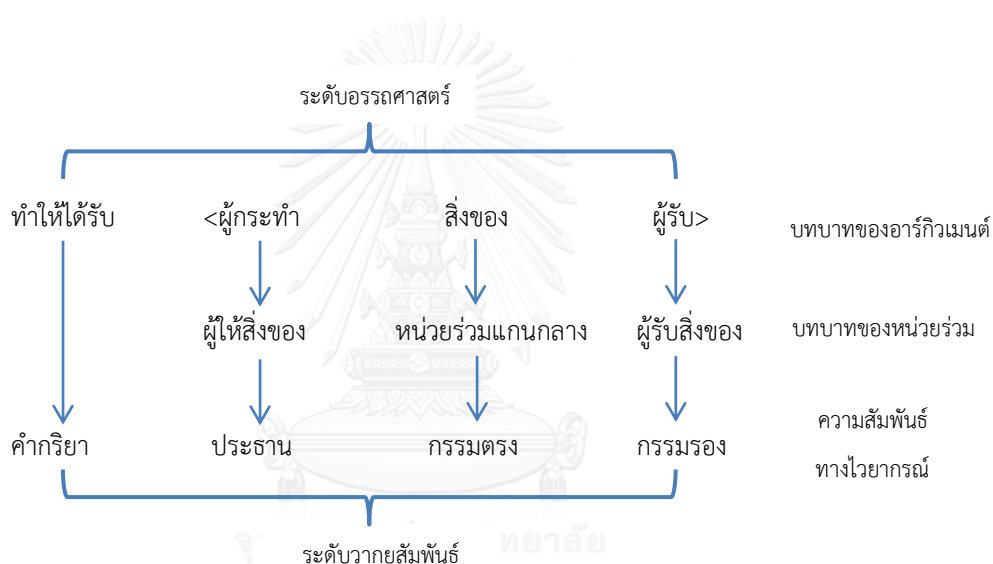
ภาพที่ 4.8 แสดงผังภูมิของเหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์พิจารณาจากแวดวงเชิงปริภูมิและเวลา (ปรับจาก Newman, 1996)

เมื่อพิจารณาจากรูปแสดงทางภาษา (linguistic representation) จะพบว่า คำกริยา “ให้” ปรากฏในหน่วยสร้างทวิกรรม²⁶ (ditransitive construction) Goldberg (1995) กล่าวว่า การศึกษา

²⁵ [INDIVIDUAL] เป็นอรรถลักษณะที่บ่งบอกว่า หน่วยร่วมมีลักษณะเป็นปัจเจกบุคคล [+INDIVIDUAL] หรือไม่ใช่ปัจเจกบุคคล (เป็นกลุ่มคน) [-INDIVIDUAL] อรรถลักษณะดังกล่าวหมายถึงคุณสมบัติการมีชีวิตของหน่วยร่วม ([±ANIMATE]) แล้ว ผู้วิจัยจึงไม่ได้ระบุอรรถลักษณะดังกล่าวเป็นอีกองค์ประกอบทางความหมายของหน่วยร่วมผู้รับสิ่งของ

²⁶ หน่วยสร้างทวิกรรมเป็นหน่วยสร้างที่แสดงความหมายการถ่ายโอนสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (transfer) จากอาร์กิวเมนต์ที่มีบทบาทเป็นผู้แสดงกริยาสู่อาร์กิวเมนต์ที่มีบทบาทเป็นผู้รับสิ่งของหรือ “เสมือน” ผู้รับสิ่งของ ความหมายดังกล่าวไม่ได้กำหนดด้วยคำกริยาหลักเท่านั้นแต่เป็นความหมายของทั้งหน่วยสร้าง (constructional meaning) พิจารณาได้จากหน่วยสร้างทวิกรรมจะประกอบด้วยคำกริยาที่แสดงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์สิ่งของที่มีลักษณะเป็นรูปธรรม เช่น คำว่า ให้ ส่ง หรือ ขาย แต่ในบางกรณี คำกริยาที่

ในอดีตระบุโครงสร้างทางความหมาย (semantic decompositional structure) ของคำว่า “ให้” ว่า X CAUSES Y TO RECEIVE Z แต่โครงสร้างดังกล่าวไม่ได้สะท้อนความหมายที่แท้จริงของคำว่า “ให้” กล่าวคือ โครงสร้างดังกล่าวสะท้อนเฉพาะโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของอาร์กิวเมนต์ผ่านกฎการเชื่อม (linking rules) เท่านั้น Goldberg ระบุว่า การวิเคราะห์โครงสร้างทางความหมายสัมพันธ์กับความหมายของหน่วยสร้าง เนื่องจากหน่วยสร้าง หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างรูปกับความหมายที่ไม่ใช่ความหมายของคำใดคำหนึ่งเท่านั้น แต่เป็นความหมายของทั้งหน่วยสร้างโดยรวม Goldberg จึงได้นำเสนอผังภูมิโครงสร้างของคำว่า *give* ที่ปรากฏในหน่วยสร้างทวิกรรมของภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยนำรูปแบบดังกล่าวและปรับเป็นผังภูมิโครงสร้างของคำว่า “ให้” ในภาษาไทย ดังนี้

ภาพที่ 4.9 แสดงผังภูมิโครงสร้างของคำว่า “ให้” ในหน่วยสร้างทวิกรรมในภาษาไทย

(ปรับจากหน่วยสร้างทวิกรรมในภาษาอังกฤษตามแนวคิดของ Goldberg, 1995)

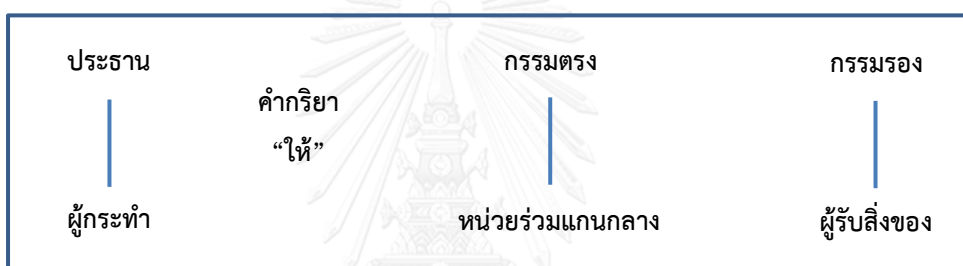
ความแตกต่างระหว่างบทบาทของอาร์กิวเมนต์กับบทบาทของหน่วยร่วมเหตุการณ์ คือ หน่วยสร้างกำหนดบทบาทของอาร์กิวเมนต์ บทบาทดังกล่าวจึงมีลักษณะทั่วไปหรือไม่เฉพาะเจาะจง ส่วนคำกริยากำหนดบทบาทของหน่วยร่วม บทบาทดังกล่าวจึงมีลักษณะเฉพาะเจาะจงและใช้ได้กับคำกริยาบางคำเท่านั้น

ปรากฏในหน่วยสร้างดังกล่าวไม่ได้แสดงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์เชิงกายภาพ แต่เป็นการถ่ายโอนเชิงนามธรรม (mental transfer) เช่น คำกริยา *บอก* คำกริยาดังกล่าวแสดงการเปลี่ยนโอนเชิงนามธรรมตรงที่ผู้กระทำถ่ายทอด “สาร” ไปยังอีกหน่วยร่วมหนึ่งซึ่งมีบทบาท “เสมือน” ผู้รับสิ่งใดสิ่งหนึ่งในที่นี้ก็คือผู้รับสารนั่นเอง (Haspelmath, 2005, 2015; Malchukov et al., 2010; Thepkanjana, 2010)

หน่วยสร้างทวิกรรมในภาษาไทยที่คำกริยา “ให้” ปรากฏจำแนกตามสถานะของคำกริยา ดังกล่าวเป็น 2 ประเภท ได้แก่ หน่วยสร้างทวิกรรมที่คำว่า “ให้” เป็นคำกริยาหลัก และหน่วยสร้างทวิกรรมที่คำว่า “ให้” เป็นคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียงดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

หน่วยสร้างทวิกรรมที่คำว่า “ให้” เป็นคำกริยาหลักจำแนกเป็น 2 หน่วยสร้างย่อย ได้แก่

1) หน่วยสร้างกรรมคู่ (double object construction) คำว่า “ให้” ในหน่วยสร้างดังกล่าวทำหน้าที่เป็นคำกริยาหลักที่ต้องการ (subcategorize) 3 อาร์กิวเมนต์ แต่ละอาร์กิวเมนต์มีบทบาททางความหมายดังต่อไปนี้ ผู้กระทำ หน่วยร่วมแกนกลาง และผู้รับสิ่งของ ทั้งสามอาร์กิวเมนต์แสดงผ่านรูปภาษาในฐานะอาร์กิวเมนต์แกนหลัก (direct argument) กล่าวคือ อาร์กิวเมนต์ดังกล่าวไม่ได้บ่งชี้ด้วยรูปภาษาอื่นใด หน่วยสร้างกรรมคู่สามารถแสดงด้วยผังภูมิโครงสร้าง²⁷ ดังนี้

ภาพที่ 4.10 แสดงผังภูมิโครงสร้างของคำกริยา “ให้” ที่ปรากฏในหน่วยสร้างกรรมคู่

ยกตัวอย่างเช่น

- (51) บางคนที่ข้ามเรือก็ให้กล้วยให้ผักปู้เหมือนกัน
- (52) วันนี้เหมาะเป็นอย่างยิ่งที่เราจะให้ดอกไม้กัน
- (53) ฉันจะให้เงินสักจำนวนหนึ่งไว้เลี้ยงน้อง ๆ ของกาหลง
- (54) อย่าบอกนะว่า เงินเดือนแปดพันฟรังก์ที่ฉันให้แกไม่พอ
- (55) อยู่เมืองไทยให้ขอทานอย่างมากที่สุดก็ห้าบาทสิบบาทเท่านั้นเอง กันตยศเอ๋ยขึ้น

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

²⁷ ผังภูมิโครงสร้างของคำว่า “ให้” ในฐานะคำกริยาหลักหรือคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียงที่ผู้ศึกษานำเสนอ ประกอบด้วย 2 มุมมอง แถวบนของผังภูมิโครงสร้างแสดงความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ซึ่งเป็นมุมมองทางวากยสัมพันธ์ ส่วนแถวล่างของผังภูมิโครงสร้างแสดงบทบาทของหน่วยร่วมซึ่งเป็นมุมมองทางอรรถศาสตร์

ตัวอย่างข้างต้น 3 ตัวอย่างแรกเรียงลำดับของหน่วยประกอบ/หน่วยร่วมเหตุการณ์เป็นแบบประธาน/ผู้ให้สิ่งของ คำกริยา “ให้” กรรมตรง/หน่วยร่วมแกนกลาง และกรรมรอง/ผู้รับสิ่งของ ลำดับดังกล่าวเป็นลำดับที่ไม่แปลกเด่น (unmarked order) ส่วนอีก 2 ตัวอย่าง ได้แก่ ตัวอย่างที่ (54) และ (55) แสดงการเปลี่ยนลำดับของหน่วยประกอบ/หน่วยร่วมเหตุการณ์ ผู้ใช้ภาษาสามารถเน้นส่วนใดส่วนหนึ่งด้วยการย้ายขึ้นมาหน้าประโยคเช่นตัวอย่างที่ (54) ที่เน้นกรรมตรง/หน่วยร่วมแกนกลางซึ่งก็คือ *เงินเดือนแปดพันฟรังก์* ลำดับดังกล่าวถือเป็นลำดับที่แปลกเด่น (marked order) นอกจากนี้ ผู้ใช้ภาษาอาจละส่วนใดส่วนหนึ่งดังตัวอย่างที่ (55) ที่ละประธาน/ผู้ให้สิ่งของ เมื่อผู้ใช้ภาษารับรู้ร่วมกันว่าหน่วยร่วมดังกล่าวอ้างถึงบุคคลใด

2) หน่วยสร้างกรรมรอง (indirect object construction) ความแตกต่างระหว่างหน่วยสร้างกรรมคู่กับหน่วยสร้างกรรมรอง คือ ในหน่วยสร้างกรรมคู่ อาร์กิวเมนต์ที่มีบทบาทเป็นผู้รับสิ่งของจะแสดงผ่านรูปภาพาในฐานะอาร์กิวเมนต์แกนหลัก แต่ในหน่วยสร้างกรรมรอง อาร์กิวเมนต์ดังกล่าวจะแสดงผ่านรูปภาพาในฐานะอาร์กิวเมนต์อ้อม (oblique argument) กล่าวคือ มีรูปภาพาอื่นในที่นี้คือ คำบุพบท ที่บ่งชี้ว่า อาร์กิวเมนต์ใดมีบทบาทเป็นผู้รับสิ่งของ กล่าวอีกนัยหนึ่ง อาร์กิวเมนต์ที่มีบทบาทเป็นผู้รับสิ่งของหรือเสมือนผู้รับสิ่งของมีการบ่งชี้ที่ต่างออกไปจากอาร์กิวเมนต์อื่น ๆ ได้แก่ อาร์กิวเมนต์ที่มีบทบาทเป็นผู้กระทำ และอาร์กิวเมนต์ที่มีบทบาทเป็นหน่วยร่วมแกนกลาง ด้วยเหตุนี้ อาร์กิวเมนต์ที่มีบทบาทเป็นผู้รับสิ่งของในหน่วยสร้างกรรมคู่จึงทำหน้าที่เป็นกรรมรองของคำกริยา “ให้” แต่อาร์กิวเมนต์ดังกล่าวทำหน้าที่เป็นกรรมของคำบุพบทในหน่วยสร้างกรรมรอง อาจกล่าวได้ว่า จำนวนวาเลนซ์ของคำกริยา “ให้” ลดลง จากเดิมคำกริยาดังกล่าวต้องการวาเลนซ์ทางไวยากรณ์และวาเลนซ์ทางความหมายจำนวน 3 วาเลนซ์ การเติมคำบุพบทหน้ากรรมรองที่มีบทบาทเป็นผู้รับสิ่งของมีผลให้เหลือเพียง 2 วาเลนซ์ เนื่องจากกรรมรองไม่ได้เป็นวาเลนซ์หนึ่งของคำกริยา “ให้” แต่ทำหน้าที่เป็นกรรมของคำบุพบท คำบุพบทที่ปรากฏในหน่วยสร้างประเภทดังกล่าวมีหลายคำ เช่น *แก่กับ แต่* หน่วยสร้างกรรมรองสามารถแสดงโดยผังภูมิดังนี้

ภาพที่ 4.11 แสดงผังภูมิโครงสร้างของคำกริยา “ให้” ที่ปรากฏในหน่วยสร้างกรรมรอง

ยกตัวอย่างเช่น

- (56) พนักงานโรงแรมให้กุญแจห้องกับผม
- (57) เขาให้สร้อยเส้นนี้แก่ลินเนตไป
- (58) เขาให้ของขวัญแต่ท่านประธานบริษัท

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

คำว่า “ให้” ที่มีบทบาทเป็นคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียงปรากฏใน 2 หน่วยสร้างดังต่อไปนี้

3) หน่วยสร้างกริยาเรียง คำกริยา “ให้” ในหน่วยสร้างดังกล่าวไม่ได้ปรากฏเป็นคำกริยาคำแรก แต่ทำหน้าที่เป็นคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียง ส่วนคำกริยาคำแรกเป็นคำกริยาคำอื่นที่ไม่ใช่คำว่า “ให้” อย่างไรก็ตาม อาร์กิวเมนต์ที่มีบทบาทเป็นหน่วยร่วมแกนกลางรวมทั้งอาร์กิวเมนต์ที่มีบทบาทเป็นผู้รับสิ่งของยังคงแสดงความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์กับคำกริยา “ให้” เป็นกรรมตรงและกรรมรองตามลำดับดั้งเดิม ผังภูมิโครงสร้างของหน่วยสร้างประเภทดังกล่าว คือ

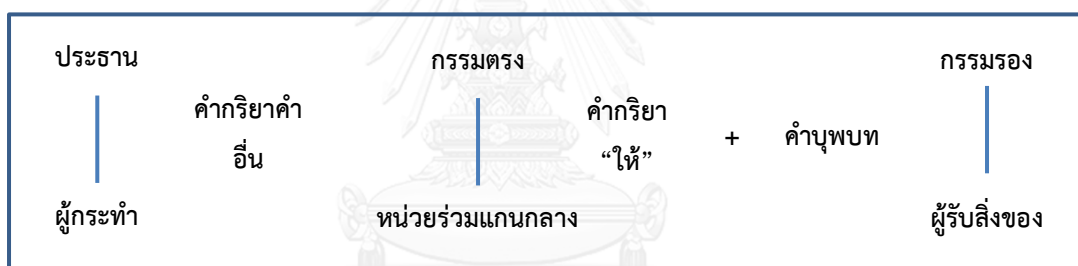
ภาพที่ 4.12 แสดงผังภูมิโครงสร้างที่คำกริยา “ให้” เป็นคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียง

ยกตัวอย่างเช่น

- (59) ถ้าผมได้ก็ถือเป็นโชคของเด็ก ๆ ไป เพราะผมจะแจกคืนให้มันหมด
 (60) แคว่ส่งกระดาษทิชชูให้เธอแล้วเขาก็นั่งเงิบไปตลอดทาง
 (61) พ่อตาซื้อบ้านให้เราที่กรุงเทพฯ ผมบอกไม่เอา

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

4) หน่วยสร้างที่ประกอบด้วยคำกริยาเรียงและคำบุพบท ในหน่วยสร้างประเภทดังกล่าว คำว่า “ให้” ในฐานะคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียงจะปรากฏร่วมกับคำบุพบท เช่น *กับ แก่ แต่ ต่อ สำหรับ* แต่อาร์กิวเมนต์ที่มีบทบาทเป็นผู้รับสิ่งของไม่ได้แสดงความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์เป็นกรรมรองของคำกริยา “ให้” แต่เป็นกรรมของคำบุพบทที่ปรากฏก่อนหน้า หน่วยสร้างดังกล่าวสามารถแสดงด้วยผังภูมิโครงสร้างดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.13 แสดงผังภูมิโครงสร้างที่คำกริยา “ให้” เป็นคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียง และปรากฏร่วมกับคำบุพบท

ยกตัวอย่างเช่น

- (62) รัฐบาลฝรั่งเศสเสนอขายปืนสโตรีคค์บั้นให้แก่กองทัพไทย
 (63) ผมไปมอบวุฒิบัตรให้แก่นักเรียนโครงการต้านยาเสพติดของ อบจ. ที่ทำมาก่อนเป็นปีแล้ว
 (64) เขาได้นำตำราแพทย์จำนวนมากที่เขาเขียนขึ้นมอบให้กับผู้คุม
 (65) [...] จัดพิมพ์ในหนังสือ ภูมิพิจิตร เพื่อจำหน่ายแจกให้กับคนทั่วไปที่สนใจประวัติศาสตร์เมืองพิจิตร
 (66) ตนมีรูปภาพของนายสุเทพที่กำลังถวายสังฆทานให้แด่พระภิกษุ

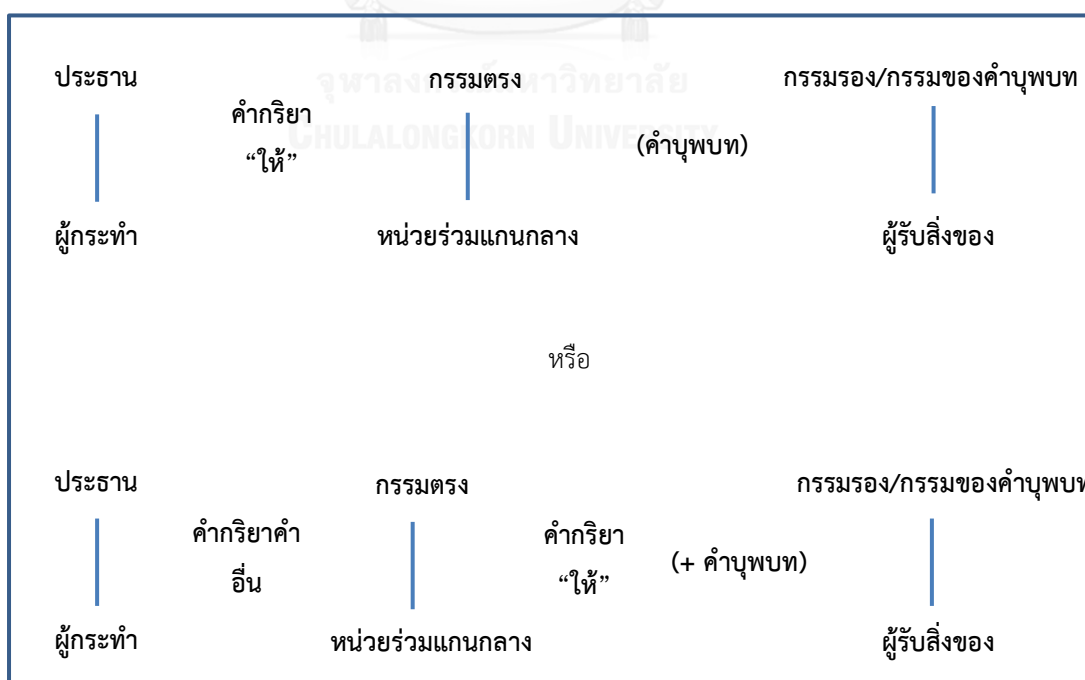
(67) ใครหลาย ๆ คนกำลังมองหาของขวัญแทนใจสักชิ้นมอบ**ให้แต่คนที่**คุณรัก

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

หน่วยสร้างที่คำกริยา “ให้” ปรากฏทั้ง 4 หน่วยสร้างสามารถแสดงโดยสรุปในตารางที่ 4.6 ส่วนภาพที่ 4.14 เป็นภาพรวมของผังภูมิโครงสร้างที่คำว่า “ให้” ปรากฏในหน่วยสร้างทวิกรรมในภาษาไทย

ตารางที่ 4.6 แสดงคำกริยา “ให้” ที่ปรากฏในหน่วยสร้างทวิกรรมในภาษาไทย

สถานะของ คำว่า “ให้” การปรากฏคำบุพบท	คำว่า “ให้” ในฐานะคำกริยาหลัก	คำว่า “ให้” ในฐานะคำกริยาคำหนึ่งใน หน่วยสร้างกริยาเรียง
คำบุพบทไม่ปรากฏใน หน่วยสร้าง	หน่วยสร้างที่ 1 หน่วยสร้างกรรมคู่ <i>เขาให้ของขวัญน้องสาว</i>	หน่วยสร้างที่ 3 หน่วยสร้างกริยาเรียง <i>เขาซื้อของขวัญให้น้องสาว</i>
คำบุพบทปรากฏใน หน่วยสร้าง	หน่วยสร้างที่ 2 หน่วยสร้างกรรมรอง <i>เขาให้ของขวัญแก่น้องสาว</i>	หน่วยสร้างที่ 4 หน่วยสร้างที่ประกอบด้วยคำกริยาเรียง และคำบุพบท <i>เขาซื้อของขวัญให้แก่น้องสาว</i>

ภาพที่ 4.14 สรุปผังภูมิโครงสร้างของคำกริยา “ให้” ที่ปรากฏในหน่วยสร้างทวิกรรม

ผังภูมิโครงสร้างของคำว่า “ให้” ในหน่วยสร้างทวิกรรมข้างต้นแสดงให้เห็นว่า หน่วยสร้างดังกล่าวประกอบด้วย 3 หน่วยร่วมโดยที่ทุกหน่วยร่วมได้รับการขบเน้นอย่างเท่าเทียมกัน ความหมายศูนย์กลางของคำว่า “ให้” คือ การถ่ายโอนกรรมสิทธิ์ที่สำเร็จ ผู้กระทำเป็นผู้ที่ก่อให้เกิดเหตุการณ์การถ่ายโอนนี้ และหน่วยร่วมแกนกลางมีลักษณะเป็นรูปธรรม

4.2.2 การขยายความหมายของคำว่า “ให้” จากการแสดงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์สู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์

ในหัวข้อที่ 4.2.2) นี้ ผู้วิจัยจำแนกรูปแบบการนำเสนอเป็น 4 หัวข้อย่อย ได้แก่ หัวข้อย่อยที่

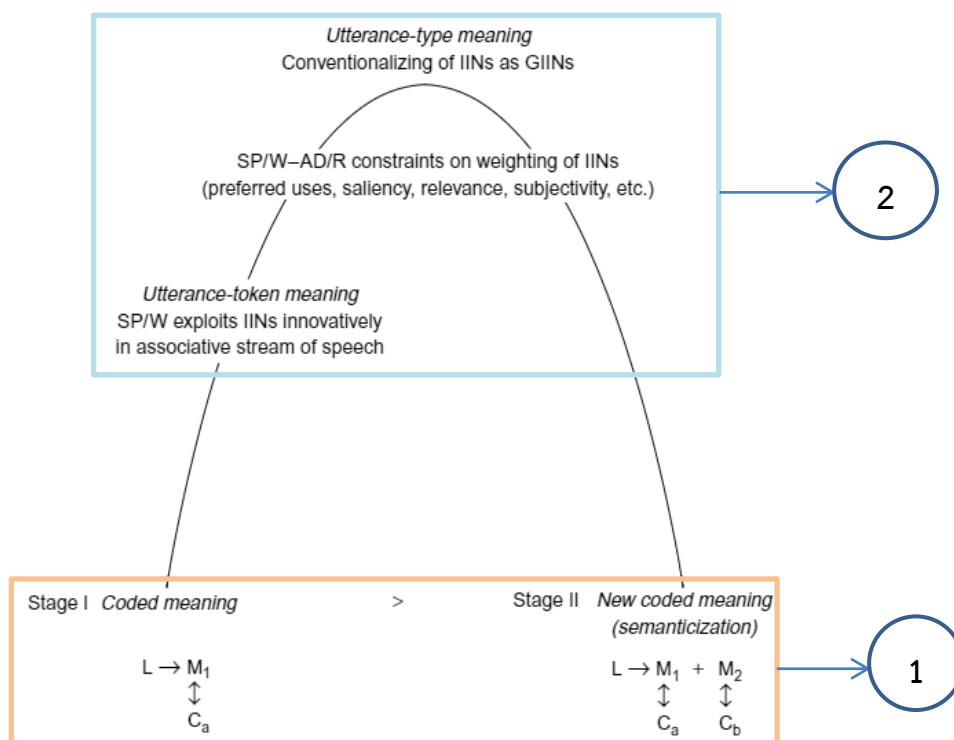
4.2.2.1) นำเสนอประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาการขยายความหมายของคำว่า “ให้” จากการศึกษาในอดีตว่า การศึกษาในอดีตศึกษาการขยายความหมายของคำว่า “ให้” จากความหมายดั้งเดิมซึ่งก็คือการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์สู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์อย่างไร แนวทางการศึกษาดังกล่าวก่อให้เกิดประเด็นปัญหาอะไรบ้าง และมีประเด็นอะไรที่ยังไม่เป็นที่สรุปแน่ชัด หัวข้อย่อยที่ 4.2.2.2) นำเสนอการขยายความหมายของคำว่า “ให้” จากความหมายดั้งเดิมสู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ด้วยการพิจารณาจากปริบทซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอผ่านปริบทใน 4 ระยะตามกรอบความคิดของ Heine เช่นเดียวกับการศึกษารูปแบบการขยายความหมายของคำว่า “เพื่อ” หัวข้อย่อยที่ 4.2.2.3) นำเสนอความคลาดทางความหมายระหว่างการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์กับการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ ส่วนหัวข้อย่อยสุดท้ายที่ 4.2.2.4) ผู้วิจัยจะอภิปรายเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” จากมุมมองทางแบบลักษณ์ภาษา รายละเอียดเกี่ยวกับหัวข้อทั้งหมดมีดังนี้

4.2.2.1 ประเด็นปัญหาของการศึกษาการขยายความหมายของคำว่า “ให้”

จากที่ได้กล่าวในส่วนของปริทัศน์วรรณกรรมเรื่องภาพรวมของการศึกษาคำว่า “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ว่า งานวิจัยที่ศึกษาการขยายความหมายของคำว่า “ให้” จากการแสดงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ซึ่งเป็นความหมายเชิงเนื้อหาสู่ความหมายเชิงไวยากรณ์ซึ่งก็คือ การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ ยังมีประเด็นที่ยังไม่เป็นที่สรุปแน่ชัด 2 ประเด็น ได้แก่ การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ขยายมาจากความหมายใด จากความหมายดั้งเดิม หรือจากการบ่งชี้ผู้รับสิ่งของ (dative marking) รวมทั้งกลไกทางปริธานอะไรระหว่างอุปลักษณ์กับนามนัยที่อยู่ “เบื้องหลัง” รูปแบบการขยายความหมายดังกล่าว

Traugott and Dasher (2002) นำเสนอตัวแบบทฤษฎีการอนุมานในการเปลี่ยนแปลงทางความหมาย (The Invited Inferencing Theory of Semantic Change (IITSC)) ดังนี้

ภาพที่ 4.15 แสดงตัวแบบทฤษฎีการอนุมานในการเปลี่ยนแปลงทางความหมาย

M คือ ความหมาย (coded meaning) และ C คือ โครงสร้างทางมโนทัศน์ (conceptual structure)

การศึกษาการขยายความหมายของคำว่า “ให้” ที่ผ่านมามุ่งพิจารณาจากระยะแรกเริ่มซึ่งถือว่าเป็นต้นแหล่งของการเปลี่ยนแปลงทางความหมาย กล่าวคือ หน่วยศัพท์ (lexeme หรือ L จากตัวแบบ) หนึ่ง ๆ มีความหมาย (M₁) ซึ่งสื่อถึงโครงสร้างทางมโนทัศน์แบบหนึ่ง (C_a) เมื่อหน่วยศัพท์ดังกล่าวผ่านการเปลี่ยนแปลงทางความหมาย (semanticization) จึงกลายเป็นหน่วยศัพท์ที่เกิดการรวมกันทางความหมายและโครงสร้างทางมโนทัศน์แบบดั้งเดิม (M₁ และ C_a) และความหมายรวมทั้งโครงสร้างทางความหมายแบบใหม่ (M₂ และ C_b) รูปภาษาในระยะนี้อยู่ในระยะที่สองซึ่งเป็นเป้าหมายของการเปลี่ยนแปลง การศึกษาที่พิจารณาเฉพาะมุมมองดังกล่าวส่วนใหญ่อ้างว่า อุปลักษณะเป็นกลไกทางปริชานที่อยู่เบื้องหลังการเปลี่ยนแปลงทางความหมาย เมื่อพิจารณาจากตัวแบบข้างต้นจะพบว่า การศึกษาการขยายความหมายของคำว่า “ให้” ในอดีตเป็นไปตามคำอธิบายดังกล่าวหรือตามกรอบสี่เหลี่ยมที่ 1 ยังไม่มีการศึกษาใดที่พิจารณาการเปลี่ยนแปลงทางความหมายของคำว่า “ให้” จากความหมายดั้งเดิมซึ่งก็คือการแสดงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์สู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์โดยพิจารณาจาก **บริบท**ตั้งในกรอบสี่เหลี่ยมที่ 2 Traugott and Dasher กล่าวว่า **การอนุมานเชิงวัจนปฏิบัติ** (pragmatic inference) นำไปสู่การขยายหรือการเปลี่ยนแปลงทางความหมายและกลไกทางปริชาน

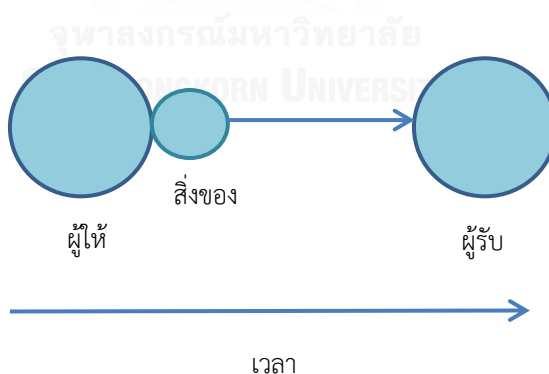
ที่มีผลต่อกระบวนการดังกล่าว คือ นามนัย ไม่ใช่อุปลักษณ์ ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะพิจารณาการขยายความหมายของคำว่า “ให้” จากความหมายดั้งเดิมสู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์จากปริบทและการอนุมานเชิงวัจนปฏิบัติ รวมทั้งวิเคราะห์ว่า ปริบทหรือหน่วยสร้างมีผลต่อการขยายความหมายของคำว่า “ให้” อย่างไร

4.2.2.2 การขยายความหมายของคำว่า “ให้”: การวิเคราะห์เชิงปริบท

การวิเคราะห์การขยายความหมายของคำว่า “ให้” จากความหมายดั้งเดิมสู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะพิจารณาจากปริบทตามกรอบความคิดของ Heine เช่นเดียวกับการศึกษาการขยายความหมายของคำว่า “เพื่อ” ดังที่กล่าวในหัวข้อที่ผ่านมา รายละเอียดของการขยายความหมายของคำว่า “ให้” แบ่งออกเป็น 4 ระยะดังต่อไปนี้

1) ระยะเริ่มแรก

ในระยะเริ่มแรก คำว่า “ให้” แสดงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ในการครอบครองสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง เหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ประกอบด้วยวาเลนซ์ทางอรรถศาสตร์ 3 วาเลนซ์ ได้แก่ ผู้กระทำซึ่งก็คือผู้ให้ หน่วยร่วมแกนกลางที่มีลักษณะเป็นรูปธรรม และผู้รับสิ่งของ หน่วยร่วมเหตุการณ์ทั้งสามได้รับการขบเน้นให้โดดเด่นอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีหน่วยร่วมใดโดดเด่นกว่าหน่วยร่วมใด (Goldberg, 1995) ดังแสดงในภาพดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.16 แสดงความเท่าเทียมกันของการขบเน้นหน่วยร่วมเหตุการณ์
ในเหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์
(ปรับจาก Newman, 1996)

นอกจากจะเกี่ยวข้องกับหน่วยร่วมเหตุการณ์ทั้ง 3 หน่วยร่วมแล้ว เหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ต้องเป็นเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนสิ่งรูปธรรมสิ่งใดสิ่งหนึ่งสำเร็จ กล่าวคือ หน่วยร่วมแกนกลางต้องอยู่ภายใต้การครอบครองของหน่วยร่วมผู้รับสิ่งของในฐานะผู้ครอบครองใหม่ จึงจะพิจารณาว่าเป็นเหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์อย่างสมบูรณ์ ยกตัวอย่างเช่น

- (68) ฉันจะ**ให้**เงินสักจำนวนหนึ่งไว้เลี้ยงน้อง ๆ ของกาหลง
 (69) พระนางช่วย**ให้**ข้าวปลาอาหารเครื่องนุ่งห่มแก่คนยากไร้
 (70) เธอจะมาเมื่อไหร่บอกมาซิ ฉันจะ**ให้**ยาแก้ไมรธมาเร็ว ใช้ได้ผลดีมากแล้ว
 (คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

ในบางปริบท ผู้ใช้ภาษาอาจเติมคำบุพบท อาทิ กับ แก่ สำหรับ แต่ หน้าหน่วยร่วมเหตุการณ์ที่มีบทบาทเป็นผู้รับสิ่งของ เป็นต้นว่า

- (71) ผู้อำนวยการโรงเรียน**ให้**รางวัลแก่นักเรียนที่เรียนดี
 (72) คุณครู**ให้**หนังสือเล่มนี้แก่นักเรียน
 (73) แม่**ให้**เงินกับเด็ก ๆ ที่เดินมาเรียไร
 (74) เขา**ให้**สร้อยคอเส้นนี้แก่ลินเน็ตไป
 (75) พนักงานโรงแรม**ให้**กุญแจห้องกับผม
 (76) เขา**ให้**ของขวัญกับท่านประธานบริษัทฯ
 (คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

การเติมคำบุพบทหน้าหน่วยร่วมเหตุการณ์ต่อไปนี้ นักเรียนที่เรียนดี นักเรียน เด็ก ๆ ที่เดินมาเรียไร ลินเน็ต ผม และ ท่านประธานบริษัท ในตัวอย่างที่ (71) - (76) เป็นกลวิธีทางภาษาที่เน้นย้ำว่า หน่วยร่วมดังกล่าวเป็นผู้รับหน่วยร่วมแกนกลางซึ่งได้แก่ รางวัล หนังสือเล่มนี้ เงิน สร้อยคอ กุญแจห้อง และของขวัญ ตามลำดับ และมีบทบาทในฐานะผู้ครอบครองใหม่ เมื่อพิจารณาหน่วยสร้างของตัวอย่างข้างต้นจะพบว่า คำว่า “ให้” ในตัวอย่างที่ (68) - (70) ปรากฏในหน่วยสร้างกรรมคู่ (โครงสร้างที่ 1 ตามตารางที่ 4.6) ส่วนคำว่า “ให้” ในตัวอย่างที่ (71) - (76) ปรากฏในหน่วยสร้างกรรมรอง (โครงสร้างที่ 2 ตามตารางที่ 4.6)

อาจกล่าวได้ว่า ในระยะเริ่มแรก ความหมายของคำว่า “ให้” เป็นความหมายดั้งเดิมซึ่งก็คือ การแสดงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ที่สมบูรณ์ ความหมายดังกล่าวเป็นความหมายเชิงเนื้อหาและเป็น ความหมายต้นแหล่งสำหรับการพัฒนาความหมายเชิงไวยากรณ์ในระยะต่อไป

2) ระยะที่สอง: ปริบทเชื่อม

ในระยะที่สอง คำว่า “ให้” จะปรากฏในปริบทที่เอื้อต่อการพัฒนาความหมายทางไวยากรณ์ ซึ่งก็คือ การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ ลักษณะทางภาษา (linguistic feature) ที่สำคัญประการหนึ่งของภาษา ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งหมายรวมถึงภาษาไทย คือ ภาษาเหล่านี้เป็นภาษากริยาเรียง (serial verb language) (Diller, 2005; Jenny, 2015) กล่าวคือ ผู้ใช้ภาษาสามารถนำคำกริยามาเรียงต่อกัน เพื่อแสดงเหตุการณ์แบบซับซ้อน ด้วยลักษณะทางภาษาประการนี้ คำว่า “ให้” จึงไม่จำเป็นที่จะต้อง ปรากฏเป็นคำกริยาคำแรกของหน่วยสร้าง คำดังกล่าวสามารถปรากฏเป็นคำกริยาคำหนึ่งในหน่วย สร้างกริยาเรียงดังหน่วยสร้างประเภทที่ 3 ตามตารางที่ 4.6 ข้างต้น

หน่วยสร้างกริยาเรียงของปริบทหนึ่ง ๆ ประกอบด้วยหลายเหตุการณ์ย่อย (subevent) ซึ่ง หนึ่งในเหตุการณ์นั้นคือเหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ เป็นต้นว่า

- (77) พอวันยื่นเพลงให้เธอ เธอก็ส่งกระดาษที่มีเนื้อเพลงเดียวกันให้วัน
- (78) อย่างเวลาคลาสสิกเจอคนที่เค้าไม่มีอะไรกิน คลาสสิกก็ต้องแบ่งปันให้เค้า
- (79) ภรรยาว่าฉันซื้อลูกกลิ้งมาให้คุณแล้ว
- (80) ชุดจับกุมวางแผนถ่ายเอกสารธนบัตรใบละ 500 จำนวน 3 ใบให้สายลับ 3 คน
- (81) แม่จันทร์อุ้มลูกมาส่งให้คุณชายนพคุณ

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

ในตัวอย่างที่ (77) - (78) แต่ละปริบทประกอบด้วย 2 เหตุการณ์ย่อยที่ประกอบกันเป็น เหตุการณ์ซับซ้อน ได้แก่ ในตัวอย่างที่ (77) อนุพากย์แรกประกอบด้วยเหตุการณ์ ยื่น และ ให้ อนุ พากย์ที่สองประกอบด้วยเหตุการณ์ ส่ง และ ให้ ส่วนตัวอย่างที่ (78) ประกอบด้วยเหตุการณ์ แบ่งปัน และ ให้ ตัวอย่างที่ (79) - (80) ประกอบด้วย 3 เหตุการณ์ย่อย ได้แก่ ซื้อ มา และ ให้ ในตัวอย่างที่ (79) วางแผน ถ่ายเอกสาร และ ให้ ในตัวอย่างที่ (80) สำหรับตัวอย่างสุดท้ายที่ (81) ประกอบด้วย 4

เหตุการณ์ย่อย ได้แก่ *อุ้ม มา ส่ง และ ให้* ข้อสังเกตประการหนึ่ง คือ ในทุกบริบท เหตุการณ์การส่งผ่านหน่วยร่วมแกนกลางจะเป็นเหตุการณ์ย่อยลำดับสุดท้ายเสมอ

นอกจากนี้ ผู้ใช้ภาษาอาจใช้คำบุพบทนำหน้าหน่วยร่วมเหตุการณ์ที่มีบทบาทเป็นผู้รับสิ่งของได้เช่นกัน เมื่อคำกริยา “ให้” ไม่ได้เป็นคำกริยาคำแรกแต่เป็นคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียงคำดังกล่าวจึงสามารถปรากฏร่วมกับคำบุพบทเป็น *ให้แก่* หรือ *ให้กับ* ดังหน่วยสร้างประเภทที่ 4 ตามตารางที่ 4.6 ข้างต้น พิจารณาตัวอย่างต่อไปนี้

- (82) *นอกจากนี้ ชาวบ้านก็ยังขยายเมล็ดพันธุ์ให้กับเพื่อนบ้านในชุมชนได้*
 (83) *สพท.จะต้องส่งเงินให้กับโรงเรียนภายใน 5 วัน*
 (84) *สหรัฐฯ ตัดสินใจขายอาวุธให้แก่อิหร่าน*
 (85) *พ่อทูนหัวและแม่ทูนหัวจะมอบของขวัญสำหรับทารกให้แก่พ่อแม่ของทารก*
 (คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้ใช้ภาษาอาจเติมคำบุพบทร่วมกับคำกริยา “ให้” เพื่อบ่งชี้ว่าหน่วยร่วมที่ปรากฏหลังคำบุพบทดังกล่าวมีบทบาทเป็นผู้รับสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือไม่ก็ได้ คำบุพบทจึงถือว่าเป็นหน่วยประกอบที่สามารถละได้ อย่างไรก็ตาม ในหน่วยสร้างทวิกรรมบางหน่วยสร้าง ไม่สามารถใช้คำบุพบทนำหน้าหน่วยร่วมที่มีบทบาทเป็นผู้รับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ยกตัวอย่างเช่น

- (86) **สมชายหยิบขนมแก่เด็ก*
 (87) **สมชายโยนลูกบอลแก่ลูกชาย*
 (88) **สมชายเด็ดดอกไม้แก่ภรรยา*

(ปรับจาก Thepkanjana, 2010)

แม้ว่าหน่วยร่วม *เด็ก ลูกชาย และ ภรรยา* จะมีบทบาทเป็นผู้รับสิ่งของจากเหตุการณ์ *หยิบ โยน และเด็ด* ตามลำดับ แต่คำบุพบทไม่สามารถปรากฏหน้าหน่วยร่วมดังกล่าวได้ดังแสดงให้เห็นจากตัวอย่างที่ (86) - (88) ข้างต้น เนื่องจากคำกริยาหรือเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นเหตุการณ์การที่ทำให้เกิดการเคลื่อนที่ (caused motion) ของหน่วยร่วมแกนกลาง แต่คำบุพบทไม่ได้แสดงความหมายของการส่งผ่านหรือถ่ายโอนสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากผู้กระทำสู่ผู้รับ เพียงแต่บ่งชี้ความหมายว่าใครเป็นผู้รับสิ่งของเท่านั้น อาจกล่าวได้ว่า คำกริยา “ให้” บ่งชี้การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์พร้อมทั้งบ่งชี้ว่าหน่วยร่วมใดเป็น

ผู้รับสิ่งของหรือการถ่ายโอนกรรมสิทธิ์นั้น แต่คำบุพบทบ่งชี้เฉพาะผู้ที่รับสิ่งใดสิ่งหนึ่งเท่านั้น ไม่ได้แสดงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ ตัวอย่างทั้งสามปรับให้ถูกไวยากรณ์ได้ด้วยการเติมคำกริยา “ให้” ที่ทำหน้าที่เป็นคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียงหน้าคำบุพบทเหล่านั้นดังตัวอย่างที่ (89ก.) (90ก.) และ (91ก.) หรือใช้เฉพาะคำว่า “ให้” เท่านั้นดังตัวอย่างที่ (89ข.) (90ข.) และ (91ข.)

- (89) ก. สมชายหยิบขนม**ให้แก่**เด็ก
 ข. สมชายหยิบขนม**ให้**เด็ก
- (90) ก. สมชายโยนลูกบอ**กให้**แก่ลูกชาย
 ข. สมชายโยนลูกบอ**กให้**ลูกชาย
- (91) ก. สมชายเด็ดดอกไม้**ให้**แต่ภรรยา
 ข. สมชายเด็ดดอกไม้**ให้**ภรรยา

จากตัวอย่างข้างต้น แม้ว่าคำบุพบทไม่ปรากฏในตัวอย่างดังกล่าวก็ไม่ทำให้ผิดไวยากรณ์ เนื่องจากคำว่า “ให้” ยังคงแสดงความหมายการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์จากบุคคลหนึ่งสู่อีกบุคคลหนึ่ง

ในบางวจนลีลา เช่น วจนลีลาที่ไม่เป็นทางการ (informal style) หรือในภาษาพูด (colloquial speech) คำบุพบทที่บ่งชี้ผู้รับสิ่งของจะไม่ปรากฏในวจนลีลาดังกล่าว (Thepkanjana, 2010) คำว่า “ให้” ที่ปรากฏในฐานะคำกริยาคำหนึ่งของหน่วยสร้างกริยาเรียงจึงทำหน้าที่**บ่งชี้ผู้รับสิ่งของ** พิจารณาจากเมื่อคำว่า “ให้” นำหน้านามวลีใด นามวลีนั้นจะมีบทบาททางความหมายเป็นผู้รับสิ่งของ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (92) เธอบอกตลอดว่า มีแหวนวงหนึ่งซึ่งคุณลุงคุณป้ามอบ**ให้**เธอไว้
- (93) นายวอยน่าจะยินดียกลูกสาว**ให้**เขา แม้ว่าเขาจะมีลูกติดถึง 4 คน
- (94) ลีจ๋องวางทงจ่ายเงิน**ให้**ลูกพร้อมคนงานเป็นเงินจำนวนเท่ากับเงินเดือนครึ่งเดือน
- (95) ซาบีน่ายอมถือขวดน้ำลูกเดินเอาไป**ให้**คนที่กำลังตรวจเช็คเชือกอย่างไม่เต็มใจ
- (96) พอนั่งได้ ฉันก็ส่งบาร์บิคิว**ให้**ไม่เคิล

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

จากตัวอย่างข้างต้น หน่วยร่วม เธอ เขา ลูกพร้อมคนงาน คนที่กำลังตรวจเช็คเชือก และ ไม่เคิล ต่างก็มีบทบาทเป็นผู้รับหน่วยร่วมแกนกลาง ได้แก่ แหวน ลูกสาว เงิน ขวดน้ำ และ บาร์บิคิว ตามลำดับ

นอกจากนี้ ยังมีปริบทอีกแบบหนึ่งที่สนับสนุนการขยายความหมายของคำว่า “ให้” จากการแสดงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์สู่การบ่งชี้ผู้รับสิ่งของ จากที่กล่าวในระยแรกเริ่มของการขยายความหมายของคำว่า “ให้” ว่า หน่วยร่วมในเหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ทั้งสามหน่วยร่วม ได้แก่ ผู้ให้สิ่งของ หน่วยร่วมแกนกลาง และผู้รับสิ่งของ ต่างก็ได้รับการขบเน้นให้โดดเด่นอย่างเท่าเทียมกัน ความหมายศูนย์กลาง คือ หน่วยร่วมทั้งสามจะต้องเกี่ยวพันกับการถ่ายโอนกรรมสิทธิ์อย่างสมบูรณ์ อย่างไรก็ตาม ในบางปริบท คำว่า “ให้” ไม่ได้ปรากฏร่วมกับหน่วยร่วมแกนกลางที่มีคุณลักษณะเป็นสิ่งรูปธรรมที่สามารถสังเกตหรือจับต้องได้ แต่กลับปรากฏร่วมกับสิ่งนามธรรม ยกตัวอย่างเช่น

- (97) สหรัฐฯ จะยื่นหยัดเคียงข้างกับรัฐบาลอัฟกานิสถานต่อไปในสงครามที่ยืดเยื้อมา 7 ปี ถึงแม้ตนจะถ่ายโอนอำนาจให้รัฐบาลใหม่ภายใต้การนำของนายบารัค โอบามา
- (98) นายกฯ กล่าวสุนทรพจน์เปิดประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน [...] พร้อมส่งต่อตำแหน่งให้ผู้นำเวียดนาม
- (99) [...] ในเรื่องการแจกจ่ายงานในการสร้างผลิตภัณฑ์จากผักตบชวาให้สมาชิกในคุ่มของตน
- (100) พี่ ๆ เขาก็ได้สอนเกี่ยวกับวิธีการปรับตัวให้เด็ก ๆ ในสมาคม
- (101) พ่อแม่เป็นที่ปรึกษาที่คอยแนะนำให้ข้อมูลที่ดีที่สุดให้เขา

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

คำว่า “ให้” ในตัวอย่างที่ (97) - (101) ข้างต้นทำหน้าที่เป็นคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียง แต่ความหมายของคำดังกล่าวไม่เกี่ยวข้องกับหน่วยร่วมแกนกลางที่มีลักษณะเป็นรูปธรรม ซึ่งเป็นหน่วยร่วมเหตุการณ์ของความหมายดั้งเดิมของคำว่า “ให้” พิจารณาจาก อำนาจ ตำแหน่ง (ภาวะ) งาน วิธีการปรับตัว และ ข้อมูล ต่างก็เป็นสภาวะหรือสิ่งนามธรรมที่ไม่สามารถจับต้องได้ แม้ว่าหน่วยนามเหล่านี้ไม่ใช่สิ่งรูปธรรม แต่นามวลีที่ปรากฏหลังคำว่า “ให้” มีบทบาท “เสมือน” ผู้รับสิ่งนามธรรมเหล่านั้น กล่าวคือ รัฐบาลใหม่ มีบทบาทเสมือนผู้รับ อำนาจ จาก สหรัฐฯ ผู้นำเวียดนาม มีบทบาทเสมือนผู้รับ ตำแหน่ง จากหน่วยร่วม นายกฯ สมาชิก มีบทบาทเสมือนผู้รับ ภาระงาน จากหน่วยร่วมผู้กระทำที่ถูกละ เด็ก ๆ ในสมาคม มีบทบาทเสมือนผู้รับ วิธีการปรับตัว จากหน่วยร่วม พี่ ๆ

และ เขา มีบทบาทเสมือนผู้รับ ข้อมูลที่ดีที่สุด จากหน่วยร่วม พ่อแม่ รูปแบบการปรากฏของคำว่า “ให้” กับหน่วยร่วมเหตุการณ์ที่มีลักษณะเป็นนามธรรมดังกล่าวพัฒนามาจากคำว่า “ให้” ในฐานะ คำกริยาหลักที่ปรากฏร่วมกับหน่วยนาม/กรรมตรงที่มีลักษณะเป็นนามธรรม ยกตัวอย่างเช่น

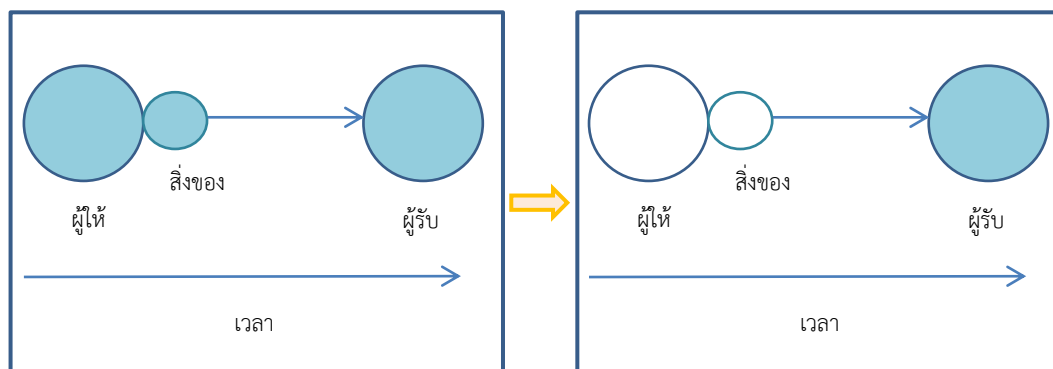
- (102) คุณพ่อคุณแม่ควรมีเวลาดูแลใกล้ชิดและให้ความอบอุ่นทางจิตใจแก่เด็กป่วยให้มาก
- (103) หากเด็กเริ่มมีความตึงเครียด ต้องบริหารจัดการโดยพูดให้กำลังใจหรือลดงานลงบ้าง
- (104) แพทย์จะให้ความสนใจกับการซักประวัติและการตรวจร่างกายน้อยมาก
- (105) นักกฎหมายบางท่านให้ความหมายว่า ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งจะต้องเสียกาย [...]
- (106) ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ให้ความสำคัญแก่พุทธศาสนาแบบโลกีย์ธรรมเป็นอย่างสูง

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

ตัวอย่างดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ความหมายดั้งเดิมของคำว่า “ให้” เจือจางในระดับหนึ่งที่จะสังเกตได้จากการไม่ปรากฏร่วมกับหน่วยร่วมแกนกลางที่มีลักษณะเป็นรูปธรรมตามองค์ประกอบของหน่วยร่วมเหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ นอกจากนี้ ข้อสังเกตดังกล่าวยังแสดงให้เห็นว่า ความหมายของหน่วยสร้างทวิกรรมในภาษาไทยที่แสดงการถ่ายโอนสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่ได้มาจากคำกริยาเท่านั้น แต่ความหมายดังกล่าวมาจากความหมายของหน่วยสร้างทั้งหมดที่แสดงเหตุการณ์การถ่ายโอนสิ่งใดสิ่งหนึ่ง พิจารณาได้จากสิ่งที่ถ่ายโอนไม่ใช่สิ่งรูปธรรม แต่อีกหน่วยร่วมหนึ่งมีบทบาท “เสมือน” ผู้รับสิ่งที่ถ่ายโอนดังกล่าว

อาจกล่าวได้ว่า ในระยะที่สองหรือปริบทเชื่อม คำว่า “ให้” ขยายความหมายจากการแสดงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ในการครอบครองสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยที่หน่วยร่วมเหตุการณ์ทั้งสามได้รับการขั้เน้นให้โดดเด่นอย่างเท่าเทียมกันเป็นการบ่งชี้ผู้รับสิ่งของดังจะเห็นได้จากการทำหน้าที่เป็นคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียงที่ปรากฏหน้าหน่วยนามใด ๆ แล้วหน่วยนามนั้นมีบทบาททางความหมายเป็นผู้รับหรือ “เสมือน” ผู้รับสิ่งของ กล่าวอีกนัยหนึ่ง เฉพาะบทบาทผู้รับสิ่งของเท่านั้นที่ได้รับการขั้เน้นให้โดดเด่น การขยายความหมายขั้นตอนนี้แสดงได้ดังภาพที่ 4.17

ภาพที่ 4.17 แสดงการขยายความหมายของคำว่า “ให้”
จากการแสดงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์สู่การบ่งชี้ผู้รับสิ่งของ
(ปรับจาก Newman, 1996)

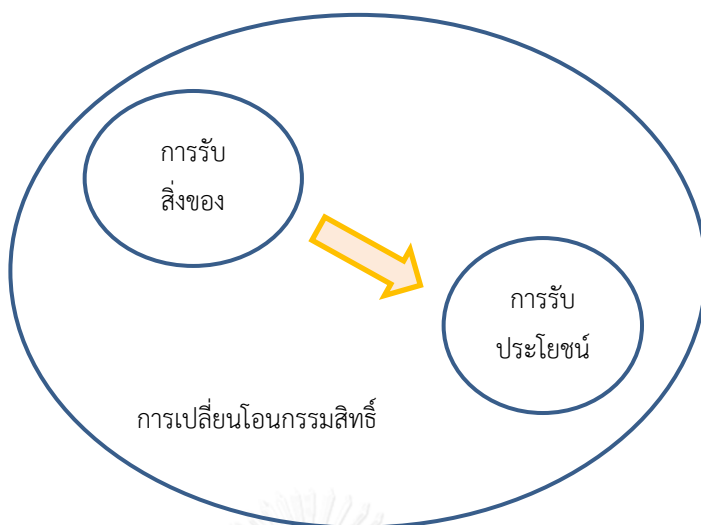
เมื่อพิจารณาคำว่า “ให้” ที่ทำหน้าที่บ่งชี้ผู้รับสิ่งของจะพบความหมายอีกนัยหนึ่งที่อยู่เบื้องหลังความหมายดังกล่าวดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (107) ประธานาธิบดีกลับยกจานวางกับพื้นใต้โต๊ะให้แมวสุดที่รักที่กำลังคอยอยู่
- (108) เมื่อเด็กอยากรู้อยากเห็น ก็จะแกะ แคะ จนของเสียหรืออาจเป็นอันตรายต่อเด็กได้ ผู้ใหญ่จึงควรจัดหาของเล่นให้เด็กอย่างเหมาะสมในแต่ละวัย
- (109) เรากลับบ้านได้ รีบเก็บข้าวของ เสื้อผ้าเอาแต่ที่จำเป็น ของเหลือใช้ทั้งหมดรวมทั้งบ้านกระท่อมยกให้มารดาครูสนิททั้งหมด เป็นการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ฟรี แกจะขายไปหรือเผาทิ้งก็ตามใจ

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

จากตัวอย่างข้างต้น คำว่า “ให้” ทำหน้าที่บ่งชี้ผู้รับสิ่งของซึ่งก็คือ แมวสุดที่รักที่กำลังคอยอยู่เด็ก และ มารดาครูสนิท ที่ได้รับหน่วยร่วมแกนกลาง จาน (ที่บรรจุอาหาร) ของเล่น และ ของเหลือใช้ทั้งหมดรวมทั้งบ้านกระท่อม ตามลำดับ อนึ่ง นอกเหนือจากการบ่งชี้ผู้รับสิ่งของแล้ว คำว่า “ให้” ในฐานะคำกริยาคำหนึ่งของหน่วยสร้างกริยาเรียงยังแสดงความหมายอีกประการหนึ่งซึ่งก็คือ การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์

จากที่กล่าวในส่วนของวรรณกรรมปริทัศน์ว่า การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์สัมพันธ์กับการกระทำ แทน กล่าวคือ หน่วยร่วมที่มีบทบาทเป็นผู้รับประโยชน์ไม่ได้กระทำเหตุการณ์หนึ่ง ๆ ด้วยตนเองแต่มีอีกหน่วยร่วมหนึ่งเป็นผู้กระทำเหตุการณ์แทน เมื่อพิจารณาจากตัวอย่างข้างต้น นอกจาก *แมวสุดที่รัก* ที่กำลังคอยอยู่ *เด็ก* และ *มารดาครูสนิท* จะมีบทบาทเป็นผู้รับสิ่งของแล้ว หน่วยร่วมทั้งสามยังเป็นผู้รับประโยชน์จากเหตุการณ์เช่นกัน พิจารณาจาก *แมวสุดที่รัก* ไม่ต้องหาอาหารด้วยตนเองแต่หน่วยร่วม *ประธานาธิบดี* เป็นผู้ที่กระทำเหตุการณ์ *ยกจานวางกับพื้นได้โต๊ะ* ซึ่งเป็นการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์อาหารให้แก่ผู้รับประโยชน์ หน่วยร่วม *เด็ก* ไม่ต้องจัดหาของเล่นด้วยตัวเองแต่มีหน่วยร่วม *ผู้ใหญ่* เป็นผู้จัดหาให้ และหน่วยร่วม *มารดาครูสนิท* ไม่ต้องซื้อข้าวของรวมทั้งจัดหาที่อยู่ด้วยตัวเองแต่มีหน่วยร่วม *เรา* เป็นผู้กระทำแทน แม้คำว่า “ให้” จะบ่งชี้ผู้รับสิ่งของรวมทั้งผู้รับประโยชน์ แต่ความหมายทั้งสองไม่ได้รับการขบเน้นให้โดดเด่นอย่างเท่าเทียมกัน กล่าวคือ การบ่งชี้ผู้รับสิ่งของได้รับการขบเน้นให้โดดเด่น ส่วนการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์เป็นความหมายเบื้องหลัง ความหมายดังกล่าวเป็นความหมายที่ผู้ใช้ภาษาสามารถอนุมานได้จากปริบท สาเหตุที่ความหมายทั้งสองมีสถานะที่ต่างกันเช่นนี้เพราะตัวอย่างข้างต้นเกี่ยวข้องกับ 3 หน่วยร่วม ได้แก่ ผู้ให้สิ่งของ หน่วยร่วมแกนกลาง และผู้รับสิ่งของ ดังนั้น ความหมายการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์จึงยังไม่ได้รับการขบเน้นให้โดดเด่นกว่าการบ่งชี้ผู้รับสิ่งของซึ่งเป็นความหมายที่ใกล้เคียงกับความหมายดั้งเดิม เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ทั้งสาม ได้แก่ การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ การรับสิ่งของ และการรับประโยชน์ จะพบว่า ทั้งสามเหตุการณ์สัมพันธ์กันในลักษณะส่วนย่อย-ส่วนใหญ่ กล่าวคือ ในเหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ มีเหตุการณ์ย่อย (subevent) ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ดังกล่าวหลายเหตุการณ์ ไม่ว่าจะเป็น การถ่ายโอนกรรมสิทธิ์ในการครอบครองสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ผู้ให้กระทำเหตุการณ์ดังกล่าวด้วยความเต็มใจ และการรับสิ่งของรวมทั้งการที่หน่วยร่วมเหตุการณ์หน่วยหนึ่งได้รับผลประโยชน์จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นถือว่าเป็นเหตุการณ์ย่อยในเหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์เช่นกัน การที่ผู้ใช้ภาษาสามารถอนุมานได้ว่า นอกจากหน่วยร่วมเหตุการณ์จะมีบทบาทเป็นผู้รับสิ่งของแล้ว หน่วยร่วมดังกล่าวยังมีบทบาทเป็นผู้รับประโยชน์ด้วยนั้นเป็นเพราะเหตุการณ์การรับสิ่งของซึ่งเป็นเหตุการณ์ย่อยเหตุการณ์หนึ่งในเหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ทำหน้าที่เป็นจุดเชื่อมต่อให้ผู้ใช้ภาษาเข้าใจเหตุการณ์การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ เนื่องจากทั้งสองเหตุการณ์อยู่ภายใต้แฉดดวงเดียวกัน คือ แฉดดวงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ดังแสดงในภาพที่ 4.18 ต่อไปนี้

ภาพที่ 4.18 แสดงการเชื่อมโยงทางความหมายของการรับสิ่งของและการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์
ภายใต้แวดวงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์

คำว่า “ให้” ในตัวอย่างที่ (107) - (109) ทำหน้าที่บ่งชี้ผู้รับสิ่งของ เนื่องจากความหมายการรับสิ่งของได้รับการขบเน้นให้โดดเด่น อย่างไรก็ตาม ในบางบริบท ความหมายการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ อาจได้รับการขบเน้นให้โดดเด่นกว่าการบ่งชี้ผู้รับสิ่งของ พิจารณาตัวอย่างต่อไปนี้

(110) *เขาโอนเงินให้แม่*

ตัวอย่างข้างต้นเกิดความกำกวมทางความหมาย (semantic ambiguity) ความกำกวมทางความหมายในที่นี้ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะคำใดคำหนึ่งเท่านั้น แต่เกิดจากการนำคำหรือรูปภาษาไปใช้ในหน่วยสร้างที่เฉพาะเจาะจงหน่วยสร้างใดหน่วยสร้างหนึ่งจนก่อให้เกิดความกำกวมดังกล่าวขึ้น (Detges & Waltereit, 2002) ความกำกวมทางความหมายจากตัวอย่างที่ (101) คือ คำว่า “ให้” สามารถตีความได้ 2 แบบ การตีความแบบที่หนึ่ง คำว่า “ให้” ทำหน้าที่บ่งชี้ผู้รับสิ่งของ กล่าวคือ หน่วยร่วม *แม่* เป็นผู้ที่ได้รับหน่วยร่วมแกนกลางในที่นี้ คือ *เงิน* จากผู้ให้ซึ่งก็คือ *เขา* การตีความแบบที่สอง คำว่า “ให้” ทำหน้าที่บ่งชี้ผู้รับประโยชน์ หน่วยร่วม *แม่* ไม่ได้กระทำเหตุการณ์ *โอนเงิน* ด้วยตนเอง แต่หน่วยร่วม *เขา* เป็นผู้กระทำแทนหรือเขาโอนเงินแทนแม่นั่นเอง การตีความที่แตกต่างกันทั้ง 2 แบบเกิดจากการขบเน้นความหมายให้โดดเด่นแตกต่างกัน การตีความแบบแรก การบ่งชี้ผู้รับสิ่งของได้รับการขบเน้นให้โดดเด่น ส่วนการตีความแบบที่สอง การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ได้รับการขบเน้น

ให้โดดเด่น การตีความแบบที่สองดังกล่าวเป็นการวิเคราะห์ใหม่ทางความหมายที่เป็นผลมาจากกลไกทางปริชานนามนัยในลักษณะที่ว่า การรับสิ่งของทำหน้าที่เป็นจุดเชื่อมต่อไปสู่อีกมโนทัศน์หนึ่งซึ่งก็คือ การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ดังแสดงในภาพที่ 4.18 ความแตกต่างของการข้บเน้นความหมายให้โดดเด่นระหว่างการรับสิ่งของกับการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ซึ่งมีผลต่อรูปแบบการตีความในตัวอย่างข้างต้นสามารถแสดงโดยสรุปในตารางที่ 4.7 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.7 แสดงความแตกต่างของการข้บเน้นความหมายให้โดดเด่นระหว่างการรับสิ่งของกับการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์

ตัวอย่าง	ความหมาย	ความใกล้ชิดทางมโนทัศน์	
		การรับสิ่งของ	การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์
เขาโอนเงินให้แม่	เขาโอนเงินและแม่เป็นผู้ที่รับเงินที่โอน	ความหมายโดดเด่น	ความหมายเบื้องหลัง
	เขาโอนเงินแทนแม่	ความหมายเบื้องหลัง	ความหมายโดดเด่น

กลวิธีหนึ่งที่จะแยกความกำกวมทางความหมายของคำว่า “ให้” ในตัวอย่างดังกล่าว คือ ผู้ใช้ภาษาจะใช้คำกริยาแสดงทิศทาง (directional verb) ไป หรือ มา นำหน้าคำว่า “ให้” เพื่อบ่งบอกทิศทางของหน่วยร่วมแกนกลางว่าจะไปอยู่ภายใต้การครอบครองของผู้รับสิ่งของในฐานะผู้ครอบครองใหม่ จากตัวอย่างข้างต้น เมื่อคำว่า “ให้” ปรากฏร่วมกับคำกริยาแสดงทิศทางจะได้เป็น

(111) ก. เขาโอนเงินไปให้แม่

ข. เขาโอนเงินมาให้แม่

ตัวอย่างทั้งสองแสดงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ในการครอบครองหน่วยร่วมแกนกลางซึ่งก็คือ เงิน เหมือนกัน เพียงแต่แสดงจุดเน้นที่แตกต่างกัน การใช้คำกริยาแสดงทิศทาง ไป เน้นที่ผู้ให้สิ่งของซึ่งก็คือ เขา ส่วนคำกริยาแสดงทิศทาง มา เน้นที่ผู้รับสิ่งของซึ่งก็คือ แม่ สาเหตุที่เมื่อคำกริยาเรียงแสดงทิศทางปรากฏร่วมกับคำว่า “ให้” จะช่วยเน้นย้ำความหมายการบ่งชี้ผู้รับสิ่งของเป็นเพราะว่า คำว่า ไป มา และ ให้ ต่างก็มีหน้าที่พื้นฐานคือคำกริยาเหมือนกัน เมื่อปรากฏร่วมกันในหน่วยสร้างกริยาเรียง คำว่า “ให้” จึงบ่งชี้ความหมายผู้รับสิ่งของซึ่งเป็นความหมายที่ใกล้เคียงกับความหมายดั้งเดิมของคำว่า “ให้” นอกจากการเติมคำกริยาแสดงทิศทาง ไป หรือ มา หน้าคำว่า “ให้” แล้ว ยังมีกลวิธี

ทางภาษาอีกประการหนึ่งสำหรับการบ่งชี้ผู้รับสิ่งของ คือ การเติมคำบุพบท *กับ* หรือ *แก่* หลังคำว่า “ให้” เป็น *ให้กับ* หรือ *ให้แก่* ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(112) ก. เขาโอนเงิน*ให้กับ*แม่

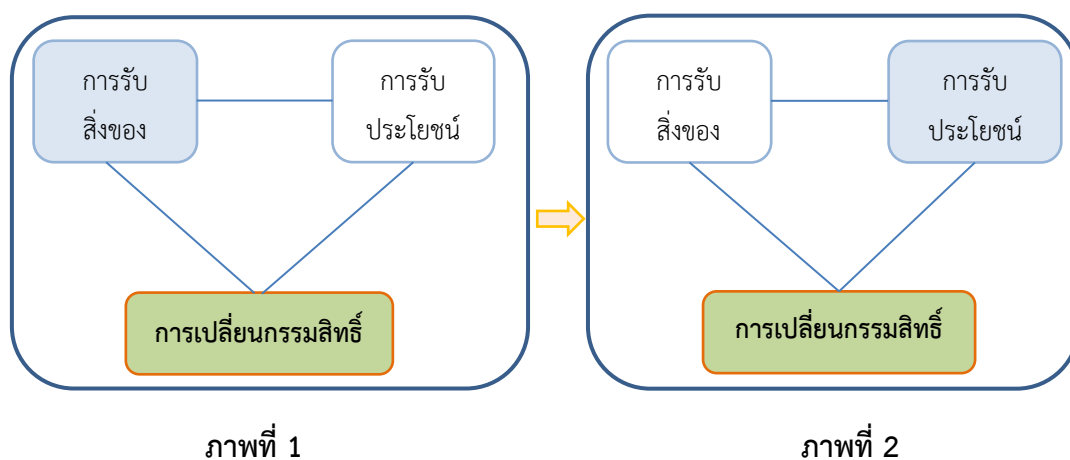
ข. เขาโอนเงิน*ให้แก่*แม่

จากตัวอย่างข้างต้น เราเข้าใจว่า หน่วยร่วม *แม่* เป็นผู้ที่รับหน่วยร่วมแกนกลาง *เงิน* สำหรับปริบทที่ก่อให้เกิดความกำกวมทางความหมายแต่คำว่า “ให้” ไม่ปรากฏร่วมกับคำกริยาแสดงทิศทางหรือคำบุพบท คำว่า “ให้” มีแนวโน้มที่จะบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ เช่น *เขาส่งจดหมายให้แม่* หน่วยร่วม *แม่* มีแนวโน้มที่จะเป็นผู้รับประโยชน์มากกว่าที่จะเป็นผู้รับสิ่งของ

จะเห็นได้ว่า ในระยะที่สอง มีบางปริบทที่ความหมายเป้าหมายซึ่งในที่นี้คือการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์กลายเป็นความหมายที่โดดเด่นกว่าการบ่งชี้ผู้รับสิ่งของ ปริบทในระยะดังกล่าวจึงได้ชื่อว่าปริบทเชื่อมซึ่งทำหน้าที่ “เชื่อม” ระหว่างความหมายต้นแหล่งซึ่งก็คือการแสดงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์กับความหมายเป้าหมายซึ่งก็คือการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์และปริบทดังกล่าวเป็นปริบทที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาความหมายทางไวยากรณ์สำหรับระยะต่อไป

3) ระยะที่สาม: ปริบทเปลี่ยน

ปริบทเปลี่ยนเป็นปริบทที่คำว่า “ให้” ไม่ได้แสดงความหมายต้นแหล่ง ปริบทดังกล่าวจึงไม่สามารถปรากฏร่วม (incompatible) กับความหมายการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ได้ ด้วยเหตุนี้ความหมายต้นแหล่งจึงกลายเป็นความหมายเบื้องหลัง และความหมายเป้าหมายซึ่งในที่นี้ คือ การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ กลายเป็นความหมายที่โดดเด่นขึ้นมาแทนที่ดังแสดงในภาพที่ 4.19 ดังนี้

ภาพที่ 4.19 แสดงการเปลี่ยนจุดเน้นความหมายจากการบ่งชี้ผู้รับสิ่งของสู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์

คำว่า “ให้” ที่ปรากฏในบริบทเปลี่ยนยังคงเกี่ยวข้องกับหน่วยร่วมเหตุการณ์ 2 หน่วยร่วม ได้แก่ ผู้กระทำ และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการกระทำ แต่ความเกี่ยวข้องในการถ่ายโอนกรรมสิทธิ์ หน่วยร่วมแกนกลางเปลี่ยนแปลงไป เมื่อพิจารณาจากความหมายของคำว่า “ให้” ในระยะที่สามหรือบริบทเปลี่ยนจะพบว่า ความหมายศูนย์กลางของคำดังกล่าวซึ่งเกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนกรรมสิทธิ์ที่สมบูรณ์ได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นเหตุการณ์ที่หน่วยร่วมสิ่งของได้รับผลกระทบบางอย่างที่ไม่ใช่การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ พิจารณาตัวอย่างต่อไปนี้

- (113) มาซิเราจะช่วยใส่สร้อยคอให้นะ เมื่อเสร็จแล้วเด็กสาวหันกลับมาเผชิญหน้า
- (114) สมประสงค์เดินตามและคอยช่วยถือถุงให้ด้วยความเป็นสุภาพบุรุษ
- (115) คือลงทุนเปิดร้านอาหารที่ภรรยาผมฝันอยากทำมาตลอดให้เธอเสียที่
- (116) สมประสงค์เปิดประตูให้ท่าน
- (117) ถึงแม้ว่าเป็นจังหวัดชานชาวอยู่แล้วถุงเท้าหลุด ดึงให้เค้าหน่อย

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

จากตัวอย่างข้างต้น เหตุการณ์ของแต่ละบริบทเกี่ยวข้องกับสิ่งรูปธรรมบางอย่าง แต่สิ่งของเหล่านี้ไม่ได้ประสบกับการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์เช่นเดียวกับหน่วยร่วมแกนกลาง เป็นต้นว่า ในตัวอย่างที่ (113) หน่วยร่วม เรา ซึ่งเป็นผู้กระทำ และหน่วยร่วม เด็กสาว ซึ่งเป็นหน่วยร่วมที่รับผลของการกระทำล้วนเกี่ยวข้องกับ สร้อยคอ ซึ่งมีบทบาทเป็นหน่วยร่วมที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์การใส่

คำว่า “ให้” ในตัวอย่างดังกล่าวไม่ได้แสดงความหมายว่า หน่วยร่วม *เรา* ส่งผ่านหรือถ่ายโอนกรรมสิทธิ์การครอบครอง *สร้อยคอ* มาให้หน่วยร่วม *เด็กสาว* หน่วยร่วมดังกล่าวจึงมีบทบาทเป็นผู้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หรือในตัวอย่างที่ (116) *ประตู* ไม่ได้เป็นหน่วยร่วมที่ได้รับการถ่ายโอนกรรมสิทธิ์จาก *สมประสงค์* สู่ *ท่าน* เพราะฉะนั้น *ท่าน* จึงไม่ได้มีบทบาทเป็นผู้รับสิ่งของ แต่หน่วยร่วมดังกล่าวเป็นผู้ที่รับประโยชน์จากเหตุการณ์ *เปิดประตู*

การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์เป็นความหมายที่พัฒนามาจากการอนุมานทางวจนปฏิบัติ (pragmatic inference) ดังที่กล่าวในระยະที่ผ่านมามีว่า การบ่งชี้ผู้รับสิ่งของและการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์สัมพันธ์กันเนื่องจากผู้ใช้ภาษาสามารถอนุมานได้ว่า หน่วยร่วมที่มีบทบาทเป็นผู้รับสิ่งของก็มีบทบาทเป็นผู้รับประโยชน์เช่นกัน แต่บทบาทผู้รับประโยชน์ไม่ได้รับการขบเน้นให้โดดเด่นเท่าเทียมกับบทบาทผู้รับสิ่งของด้วยเหตุที่ว่า เหตุการณ์หลักในบริบทยังคงเกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนกรรมสิทธิ์ในการครอบครองสิ่งใดสิ่งหนึ่งอยู่ แต่สำหรับบริบทที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนกรรมสิทธิ์ในการครอบครองหน่วยร่วมแกนกลางใด ๆ แล้ว การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์กลับได้รับการขบเน้นให้โดดเด่นด้วยกลไกทางปริชานนามนัย ส่วนการบ่งชี้ผู้รับสิ่งของกลายเป็นความหมายเบื้องหลัง อาจกล่าวได้ว่า คำว่า “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์พัฒนามาจากกลไก 2 กลไกที่เอื้อให้เกิดการขยายความหมายจากการบ่งชี้ผู้รับสิ่งของ ได้แก่ การวิเคราะห์ใหม่ทางความหมายในฐานะกลไกทางภาษา และนามนัยในฐานะกลไกทางปริชาน เนื่องจากการรับสิ่งของและการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์สัมพันธ์กันในลักษณะที่ว่า เหตุการณ์ทั้งสองเป็นเหตุการณ์ย่อยในเหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ และการรับสิ่งของทำหน้าที่เป็นจุดเชื่อมต่อให้ผู้ใช้ภาษาเข้าใจการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ดังแสดงในภาพที่ 4.18 เมื่อความหมายการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ได้รับการขบเน้นให้โดดเด่นและกลายเป็นความหมายหลักอีกความหมายหนึ่งของคำว่า “ให้” ผู้ใช้ภาษาจึงนำความหมายดังกล่าวไปใช้ในบริบทอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนกรรมสิทธิ์ในการครอบครองสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ดังนั้น การตีความคำว่า “ให้” ตามความหมายดั้งเดิมหรือการบ่งชี้ผู้รับสิ่งของในบริบทเปลี่ยนจึงไม่สื่อความและไม่เป็นที่ยอมรับในภาษา

เมื่อพิจารณาคำว่า “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์จะพบว่า ความหมายการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์พัฒนามาจากการเจือจางทางความหมาย (semantic bleaching) กล่าวคือ ความหมายดั้งเดิมของคำว่า “ให้” ซึ่งก็คือการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ในการครอบครองสิ่งใดสิ่งหนึ่งถูกเจือจางระดับหนึ่งดังจะเห็นได้จากเหตุการณ์ในบริบทไม่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนกรรมสิทธิ์ในการครอบครองหน่วยร่วมแกนกลาง แต่หน่วยร่วมเหตุการณ์ที่เป็นบุคคลยังคงเกี่ยวข้องกันกับหน่วยร่วมสิ่งของใน

ลักษณะอื่น ๆ การเจือจางทางความหมายดังกล่าวส่งผลให้ผู้ใช้ภาษาสามารถใช้คำว่า “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ในบริบทที่กว้างขวางมากขึ้นจึงก่อให้เกิดความหมายแบบไม่เฉพาะเจาะจง (semantic generalization) ความหมายใหม่ที่เป็นผลจากกระบวนการดังกล่าวมีลักษณะเป็นนามธรรม (semantic abstraction) มากยิ่งขึ้น (กิ่งกาญจน์ เทพกาญจนา, 2559) หรือที่เรียกว่า **ความหมายทางไวยากรณ์** นั่นเอง

อาจกล่าวได้ว่า บริบทเปลี่ยนเป็นจุดเริ่มต้นที่ความหมายเชิงไวยากรณ์การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ได้รับการขบขันให้โดดเด่นอย่างสมบูรณ์และกลายเป็นความหมายอีกนัยหนึ่งของคำว่า “ให้” ดังจะเห็นได้จากบริบทดังกล่าวไม่สามารถปรากฏร่วมกับการแสดงความหมายดั้งเดิมของคำว่า “ให้” หรือการแสดงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ได้ บริบทเปลี่ยนมีผลต่อการนำคำว่า “ให้” ที่บ่งชี้ผู้รับประโยชน์ไปใช้ในบริบทอื่น ๆ ดังจะกล่าวในระยยะต่อไป

4) ระยะที่สี่: การกลายเป็นความหมายประจำรูป

บริบทในระยะนี้เป็นบริบทที่ความหมายเป้าหมาย (การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์) ได้รับการขบขันจนเป็นความหมายหลักหรือความหมายประจำรูปเท่านั้น กล่าวคือ คำว่า “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์สามารถนำไปใช้ในบริบทใหม่ที่ไม่เกี่ยวข้องกับบริบทของความหมายดั้งเดิม บริบทที่คำว่า “ให้” แสดงความหมายบ่งชี้ผู้รับประโยชน์อย่างสมบูรณ์มี 3 ลักษณะ ได้แก่

บริบทชุดแรกเป็นบริบทที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ของสิ่งของใด ๆ เช่น

- (118) [...] จนถึงช่วยแต่งตัวให้ท่านทุกครั้งก่อนที่ท่านจะออกไปนอกบ้าน
- (119) ไม่มีชุดว่ายน้ำก็ไม่ใช่ไร คุณจะไปทั้งชุดนี้เลยก็ได้ เขาแก้ต่างให้ทุกเปลาะ
- (120) ผมบอกแล้วว่า ร้องเพลงให้คุณเป็นพิเศษ
- (121) ฉันสัญญาว่าจะทำงานให้คุณอย่างดีที่สุด
- (122) ยังถามมันว่าจะแะแจ้งความก่อนไหม จะพาไปส่งถึงโรงพัก และเป็นพยาน
- ให้ด้วย

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

บริบทชุดที่สองเป็นบริบทที่ผู้กระทำ (agent) ไม่มีคุณสมบัติมีชีวิต แต่หน่วยร่วมดังกล่าวถูกนำมาใช้ในลักษณะเหมือนมนุษย์ (personified) พิจารณาจากตัวอย่างดังต่อไปนี้

- (123) คอมพิวเตอร์คิดให้เรา
- (124) นาฬิกาเรือนนี้จึงเป็นเหมือนสิ่งมีค่าและนำโชคให้เราด้วย
- (125) ทิวทัศน์ตลอดเส้นทางที่เดินผ่านก็เต็มไปด้วยความร่มรื่น เยียบสงบอย่าง
บรรยากาศชนบท ทั้งหมดยิ่งสร้างความประทับใจให้หมุก
- (126) ทักษะของประธานาธิบดีเต็ง เส่งครั้งนี้ได้รับคำชื่นชมอย่างกว้างขวางและยัง
เป็นเหมือนพลุสัญญาณที่ส่องทางสดใสให้ประชาชาติไทยของพม่า
- (127) การปรับโครงสร้างเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้ข้าราชการ

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

ปริบทชุดสุดท้ายเป็นปริบทที่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์มีลักษณะเป็นองค์กร
หน่วยงาน หรือสถาบัน ไม่ใช่ปัจเจกบุคคล พิจารณาตัวอย่างต่อไปนี้

- (128) ขอให้กระทรวงการคลังเพิ่มทุนให้ธนาคารของรัฐบางแห่ง
- (129) นายกรัฐมนตรีและประธานาธิบดีก็มักอุทิศตนสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้โลก

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

จากตัวอย่างทั้งสามชุดจะเห็นได้ว่า คุณสมบัติทางความหมายของแต่ละหน่วยร่วม
เปลี่ยนแปลงไป จากเดิมที่เหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์เกี่ยวข้องกับหน่วยร่วมแกนกลางที่มี
ลักษณะเป็นรูปธรรมในฐานะสิ่งที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ หรือหน่วย
ร่วมผู้กระทำ (ผู้ให้สิ่งของ) และหน่วยร่วมผู้รับสิ่งของต่างก็ต้องมีคุณสมบัติมีชีวิต เนื่องจากผู้ให้สิ่งของ
ต้องแสดงเหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ด้วยความจงใจ และหน่วยร่วมผู้รับสิ่งของสามารถ
ตระหนักรู้ได้ว่า ตนมีบทบาทในฐานะผู้ครอบครองใหม่ เมื่อหน่วยร่วมเหตุการณ์ขาดคุณสมบัติการมี
ชีวิตจึงไม่สามารถแสดงเหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ได้ คุณสมบัติทางความหมายของหน่วย
ร่วมเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปเช่นนี้เป็นผลมาจากการเจือจางทางความหมายของคำว่า “ให้” ที่
ส่งผลให้คำดังกล่าวในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์สามารถนำไปใช้ในปริบทที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น
ข้อจำกัดที่ว่า หน่วยร่วมที่ปรากฏหลังคำว่า “ให้” ต้องเป็นผู้รับสิ่งของเท่านั้นก็เปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน
ดังจะเห็นได้จากหน่วยร่วมที่ตามหลังคำว่า “ให้” ในตัวอย่างชุดที่สามต่างก็เป็นหน่วยร่วมที่ได้รับ
ประโยชน์จากเหตุการณ์ ไม่ใช่บทบาทผู้รับสิ่งของเท่านั้น อาจกล่าวได้ว่า คำว่า “ให้” ในตัวอย่างทั้ง

สามชุดแสดงความหมายในด้านการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์อย่างสมบูรณ์ คุณสมบัติทางความหมายของหน่วยร่วมที่ปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” สามารถแสดงโดยเปรียบเทียบกับคุณสมบัติทางความหมายของหน่วยร่วมที่ปรากฏร่วมกับคำกริยา “ให้” ดังตารางที่ 4.8 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.8 เปรียบเทียบคุณสมบัติทางความหมายของหน่วยร่วมเหตุการณ์ที่ปรากฏกับคำกริยา “ให้” และตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้”

หน้าที่		หน่วยร่วม	ผู้กระทำ	หน่วยร่วมรับผลกระทบ		ผู้รับผลของเหตุการณ์
คำกริยา “ให้”	บทบาทของหน่วยร่วม		ผู้ให้สิ่งของ	หน่วยร่วมแกนกลาง		ผู้รับสิ่งของ
	คุณสมบัติทางความหมาย		[+ANIMATE] [+VOLITIONAL]	[+CONCRETE] [±BENEFICIAL]		[+INDIVIDUAL] [+CONSCIOUS]
ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้”	บทบาทของหน่วยร่วม		ผู้ก่อประโยชน์	หน่วยร่วมแกนกลาง	หน่วยร่วมรับผลกระทบ	ผู้รับประโยชน์
	คุณสมบัติทางความหมาย		[±ANIMATE] [±VOLITIONAL]	[+CONCRETE] [+BENEFICIAL]	[+CONCRETE]	[±INDIVIDUAL] [±INSTITUTIONAL] ²⁸ [±CONSCIOUS]

จากตารางที่ 4.8 สามารถสรุปคุณสมบัติทางความหมายของหน่วยร่วมที่เปลี่ยนแปลงไปดังนี้ สำหรับหน่วยร่วมผู้กระทำ เมื่อปรากฏร่วมกับคำกริยา “ให้” จะมีคุณสมบัติมีชีวิตและมีเจตนาหรือความตั้งใจในการแสดงเหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ แต่เมื่อหน่วยร่วมดังกล่าวปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” บทบาทของหน่วยร่วมจะเปลี่ยนแปลงเป็นผู้ก่อประโยชน์ที่จะมีหรือไม่มีคุณสมบัติมีชีวิตก็ได้ เมื่อหน่วยร่วมผู้ก่อประโยชน์ไม่มีคุณสมบัติมีชีวิตดังตัวอย่างที่ (123) - (127) หน่วยร่วมดังกล่าวจึงไม่มีเจตนาหรือความตั้งใจในการแสดงเหตุการณ์ที่เป็นประโยชน์ แต่หน่วยร่วมเหล่านี้ถูกนำมาใช้ในลักษณะเหมือนมนุษย์ที่สามารถกระทำเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบทางบวกต่ออีกหน่วยร่วมหนึ่งได้

²⁸ [INSTITUTIONAL] เป็นอรรถลักษณะที่บ่งบอกว่า หน่วยร่วมมีลักษณะเป็นองค์กร หน่วยงาน หรือสถาบัน ([+INSTITUTIONAL]) หรือไม่ใช่องค์กร หน่วยงาน หรือสถาบัน ([-INSTITUTIONAL]) ผู้วิจัยกำหนดอรรถลักษณะดังกล่าวขึ้นมาเพื่อเพิ่มเติมรายละเอียดว่า [-INDIVIDUAL] เป็นหน่วยร่วมที่ไม่ใช่ปัจเจกบุคคลซึ่งหมายถึงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง แต่ไม่ได้หมายรวมถึงหน่วยร่วมที่มีลักษณะเป็นองค์กร หน่วยงาน หรือสถาบันต่าง ๆ

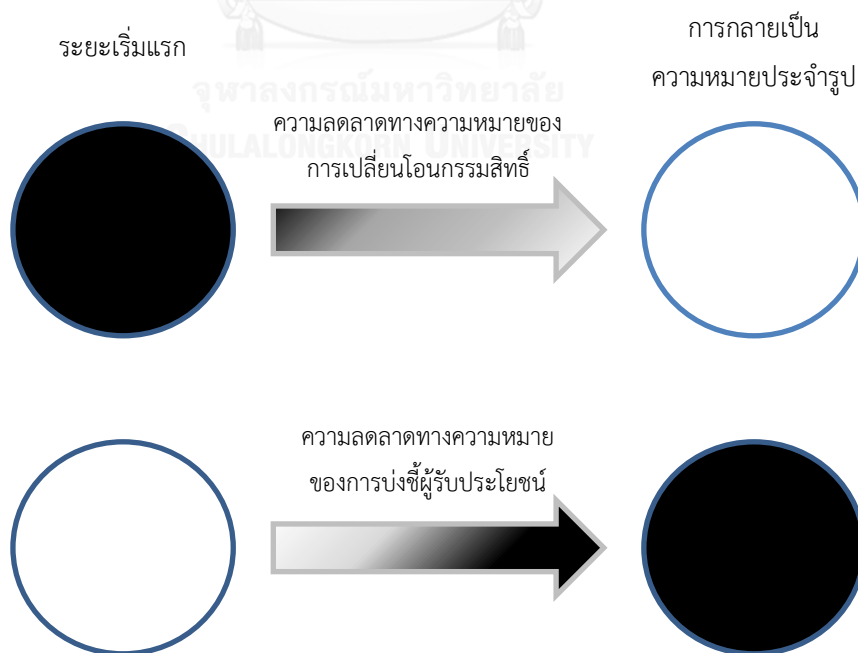
ส่วนบทบาทที่สองคือหน่วยร่วมรับผลกระทบ หน่วยร่วมรับผลกระทบที่ปรากฏร่วมกับคำกริยา “ให้” จะมีบทบาทเป็นหน่วยร่วมแกนกลางซึ่งเป็นหน่วยร่วมที่ประสบกับการถ่ายโอนกรรมสิทธิ์จากผู้ให้สู่ผู้รับ หน่วยร่วมดังกล่าวมีลักษณะเป็นรูปธรรมที่เป็นหรือไม่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยร่วมผู้รับสิ่งของ แต่ในเหตุการณ์การรับประโยชน์ หน่วยร่วมดังกล่าวอาจเป็นหน่วยร่วมแกนกลางที่มีลักษณะเป็นรูปธรรมและต้องเป็นสิ่งที่ก่อประโยชน์กับผู้รับเท่านั้น มิเช่นนั้นจะไม่เป็นเหตุการณ์การรับประโยชน์ หรือในบางกรณี หน่วยร่วมรับผลกระทบอาจเป็นสิ่งของ ๆ ใดที่ไม่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนกรรมสิทธิ์ก็ได้ นอกจากนี้ เหตุการณ์การรับประโยชน์บางเหตุการณ์ไม่เกี่ยวข้องกับผู้ร่วมรับผลกระทบใด ๆ เช่น ตัวอย่างที่ (118) - (122) ดังนั้น หน่วยร่วมเหตุการณ์ดังกล่าวจึงไม่จำเป็นต่อเหตุการณ์การรับประโยชน์ทุกเหตุการณ์ดังแสดงด้วยพื้นที่แรเงาในตารางที่ 4.8

บทบาทสุดท้าย คือ ผู้ที่รับผลจากเหตุการณ์ ผู้ที่รับผลจากเหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ คือ ผู้รับสิ่งของ ต้องมีคุณสมบัติมีชีวิต หน่วยร่วมดังกล่าวอาจเป็นปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งก็ได้ เนื่องจากหน่วยร่วมทั้งสองประเภทสามารถรับรู้ได้ว่า ตนครอบครองหน่วยร่วมแกนกลางที่ส่งผ่านจากผู้ให้ ส่วนผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” อาจมีลักษณะเป็นสถาบันหรือองค์กรต่าง ๆ ดังตัวอย่างที่ (128) - (129) นอกเหนือจากหน่วยร่วมที่มีลักษณะเป็นปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีคุณสมบัติมีชีวิตเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์สามารถตระหนักรู้หรือไม่ตระหนักรู้ถึงผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นได้

กึ่งกาญจน์ เทพกาญจนา (2559) กล่าวว่า คำว่า “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์เป็นตัวอย่างหนึ่งของรูปไวยากรณ์ (grammaticalized form) ที่คำต้นแหล่งเป็นคำกริยา รูปไวยากรณ์ “ให้” ในที่นี้เป็นรูปไวยากรณ์ที่แสดงการกสัมพันธ์ (case relation) การแสดงการกสัมพันธ์หรือบทบาททางความหมายที่คำนั้น ๆ เชื่อมเกิดจากการเชื่อมอาร์กิวเมนต์ในประโยคเดียวกัน การกสัมพันธ์จะมีความหมายที่เชื่อมโยงกับความหมายดั้งเดิมของคำกริยาซึ่งเป็นความหมายต้นแหล่งทางใดทางหนึ่ง คำว่า “ให้” ที่นำมาศึกษาครั้งนี้ถือว่าเป็นรูปไวยากรณ์ที่แสดงการกสัมพันธ์ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างคำกริยากับหน่วยนามซึ่งก็คือ ผู้รับประโยชน์ นั่นเอง

4.2.2.3 ความลลิตทางความหมายระหว่างการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์กับการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์

เช่นเดียวกับการขยายความหมายของคำว่า “เพื่อ” ที่แสดงระดับความลลิตทางความหมายระหว่างความหมายต้นแหล่งซึ่งก็คือการบ่งชี้สาเหตุของการกระทำกับความหมายเป้าหมายซึ่งก็คือการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ การขยายความหมายของคำว่า “ให้” ก็แสดงความลลิตทางความหมายเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม คำว่า “เพื่อ” และ “ให้” แสดงความลลิตทางความหมายระหว่างความหมายต้นแหล่งกับความหมายเป้าหมายในลักษณะที่แตกต่างกัน (รายละเอียดเกี่ยวกับความแตกต่างในประเด็นดังกล่าว ผู้วิจัยอภิปรายไว้ในบทที่ 6 หัวข้อที่ 6.2.2) การขยายความหมายของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้”) สำหรับการขยายความหมายของคำว่า “ให้” การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ซึ่งเป็นความหมายต้นแหล่งและความหมายเชิงเนื้อหาจะเจือจางในระยะต่าง ๆ และสูญไปในระยะที่ 4 การกลายเป็นความหมายประจำรูปตั้งที่ผู้วิจัยแทนด้วยวงกลมสีขาวแฉกบนในภาพที่ 4.20 ส่วนความหมายเป้าหมายซึ่งก็คือการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์เด่นชัดขึ้นจากในระยะเริ่มแรกที่ไม่สามารถอนุมานความหมายประเภทดังกล่าวได้ จนในระยะสุดท้าย การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์กลายเป็นความหมายประจำรูปอีกความหมายหนึ่งของคำว่า “ให้” ดังที่ผู้วิจัยแสดงด้วยวงกลมสีดำแฉกในภาพที่ 4.20 ความลลิตทางความหมายระหว่างการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์กับการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์สามารถแสดงตามภาพที่ 4.20 ต่อไปนี้

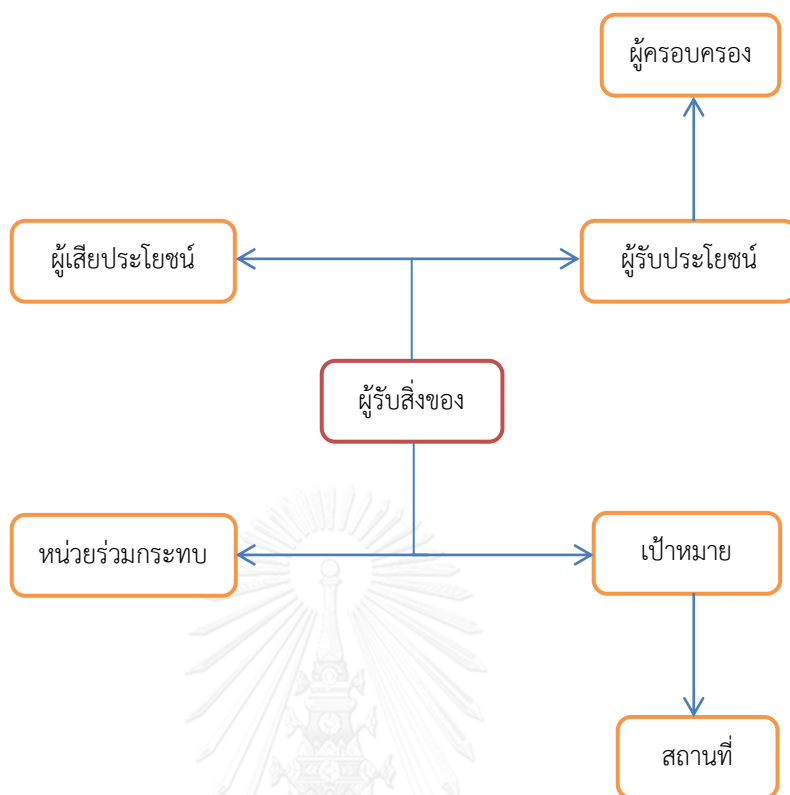
ภาพที่ 4.20 แสดงความลลิตทางความหมายระหว่างการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์กับการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์

4.2.2.4 ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” จากมุมมองทางแบบลักษณ์ภาษา

การศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า คำว่า “ให้” ที่ทำหน้าที่เป็นตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์พัฒนามาจากคำว่า “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับสิ่งของ นอกจากความหมายในการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์แล้ว ยังมีความหมายอื่น ๆ ที่พัฒนามาจากคำว่า “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับสิ่งของซึ่งเป็นต้นแหล่งเดียวกัน Malchukov, Haspelmath and Comrie (2010) นำเสนอว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับสิ่งของที่ปรากฏในหน่วยสร้างทวิกรรมเป็นรูปภาษาที่แสดงความหมายที่หลากหลาย พวกเขาเสนอรูปแบบของปรากฏการณ์พหุนี้ดังกล่าไว้ในลักษณะแผนที่ทางความหมาย²⁹ (semantic map) ซึ่งถือว่าเป็นรูปแบบที่มีลักษณะเป็นสากลดังภาพต่อไปนี้

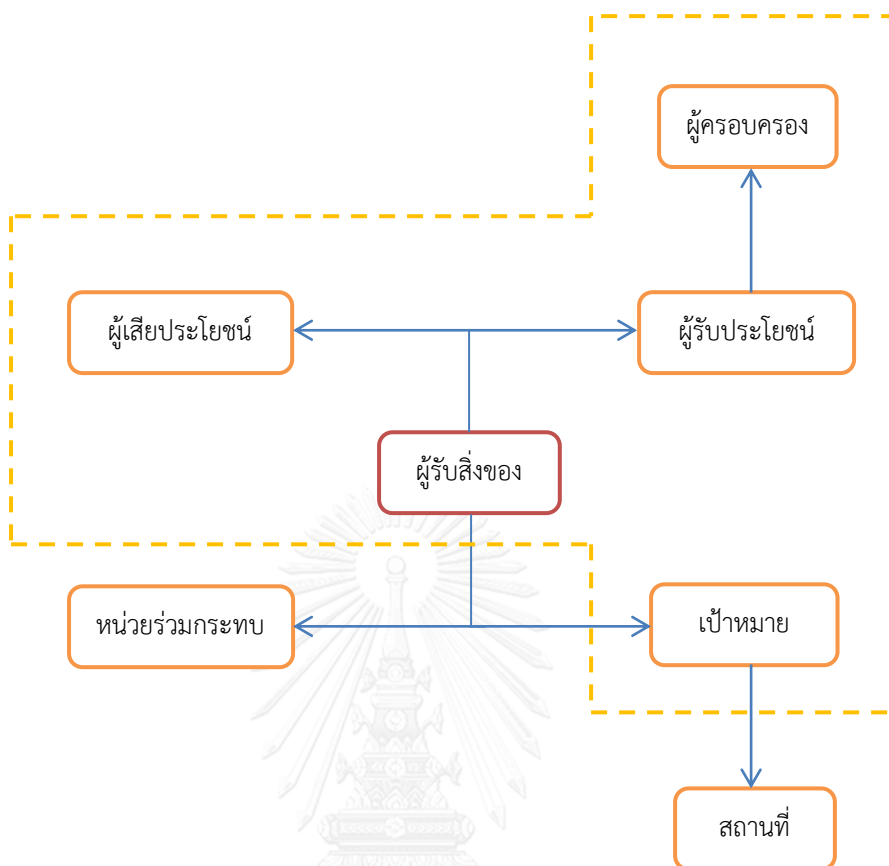

²⁹ **แผนที่ทางความหมาย** (semantic map) เป็นวิธีการนำเสนอการขยายความหมายของรูปภาษาใดภาษาหนึ่งโดยพิจารณาจากการเปรียบเทียบข้ามภาษา (cross-linguistic comparison) วิธีการดังกล่าวตั้งอยู่บนแนวคิดสำคัญของภาษาศาสตร์ปริชานที่ว่า สากลลักษณะของภาษามนุษย์สามารถค้นพบได้จากการเปรียบเทียบกลวิธีการใช้ภาษาต่าง ๆ รวมทั้ง “แผนที่” ซึ่งเปรียบเสมือนรูปแทน (geometrical representation) ของมโนทัศน์ที่เชื่อมโยงกันผ่านเส้นเชื่อม (connecting lines) และก่อให้เกิดเครือข่ายทางความหมาย (semantic network) นั้นสะท้อนให้เห็นถึงรูปแทนทางจิต (mental representation) ด้านความสามารถทางภาษาของมนุษย์ แผนที่ทางความหมายจึงถือว่ามีลักษณะเป็นสากล (universal) และเป็นเครื่องมือสำหรับการศึกษาการแปรทางความหมาย (semantic variation) ในหลาย ๆ ภาษา (Chancharu, 2015; Cristofaro, 2010; Cysouw, Haspelmath, & Malchukov, 2010)

ภาพที่ 4.21 แสดงแผนที่ทางความหมายของคำว่า “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับสิ่งของ หรืออาร์กิวเมนต์ที่มีบทบาทเหมือนผู้รับสิ่งของ (ปรับจาก Malchukov, Haspelmath & Comrie, 2010)

เนื่องจากแผนที่ทางความหมายเกิดจากการเปรียบเทียบตัวบ่งชี้ผู้รับสิ่งของหรืออาร์กิวเมนต์ที่มีบทบาทเหมือนผู้รับสิ่งของจากหลายภาษา แผนที่ทางความหมายดังกล่าวจึงมีลักษณะเป็นสากล อย่างไรก็ตาม ตัวบ่งชี้ผู้รับสิ่งของ “ให้” ในภาษาไทยมีรูปแบบการขยายความหมายไปยังความหมายอื่น ๆ ที่ใกล้เคียงกับแผนที่ทางความหมายที่นำเสนอข้างต้นเพียงแต่ไม่ได้แสดงความหมายที่ครบถ้วนตามภาพดังกล่าว ความหมายที่พัฒนาจากตัวบ่งชี้ผู้รับสิ่งของ “ให้” ในภาษาไทยแสดงในภาพที่ 4.22 ดังนี้

ภาพที่ 4.22 แสดงความหมายที่พัฒนาจากคำว่า “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับสิ่งของ หรืออาร์กิวเมนต์ที่มีบทบาทเหมือนผู้รับสิ่งของในภาษาไทย

จากแผนที่ทางความหมายข้างต้น ความหมายที่พัฒนาจากคำว่า “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับสิ่งของหรืออาร์กิวเมนต์ที่มีบทบาทเหมือนผู้รับสิ่งของมี 3 ความหมาย ได้แก่ ผู้รับประโยชน์ ผู้เสียประโยชน์ และเป้าหมาย ตัวบ่งชี้ผู้รับสิ่งของ “ให้” ในภาษาไทยไม่ได้บ่งชี้หน่วยร่วมรับผลกระทบสำหรับการศึกษาคำนี้แนะนำเสนอประเด็นที่ต่างออกไป กล่าวคือ การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์พัฒนามาจากการบ่งชี้ผู้ครอบครองก่อนแล้วจึงขยายความหมายสู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ ไม่ใช่จากผู้รับประโยชน์สู่ผู้ครอบครองตามภาพที่ 4.21 เนื่องจากผู้ที่ครอบครองสิ่งใดสิ่งหนึ่งถือว่าเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ อย่างไรก็ตาม แผนที่ทางความหมายแนะนำเสนอสากลลักษณะของแนวโน้มในการแปรทางความหมายเท่านั้น รายละเอียดของแผนที่อาจปรับเปลี่ยนไปตามลักษณะเฉพาะของแต่ละภาษา

กล่าวโดยสรุป ปรับทวิบาทสำคัญต่อการขยายความหมายของคำว่า “ให้” จากความหมายดั้งเดิมซึ่งก็คือ การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ สู่ความหมายรูปแบบใหม่ในที่นี้คือ การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ ซึ่งเป็นความหมายทางไวยากรณ์แบบหนึ่ง ความหมายทางไวยากรณ์ดังกล่าวพัฒนามาจากการอนุมานทางวจนปฏิบัติในลักษณะที่ว่า การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์เป็นเหตุการณ์ย่อยในเหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ แต่ความหมายดังกล่าวเป็นความหมายเบื้องหลัง ส่วนการรับสิ่งของซึ่งเป็นความหมายที่ใกล้เคียงกับความหมายดั้งเดิมได้รับการขบเน้นให้โดดเด่น ต่อมาเมื่อคำดังกล่าวเกิดการเจือจางทางความหมายจนสามารถนำไปใช้ในบริบทที่หลากหลาย ความหมายการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์จึงได้รับการขบเน้นให้โดดเด่นผ่านกลไกทางปริชานนามนัย จนในที่สุดกลายเป็นความหมายหลักในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ดังจะเห็นได้จากการกลายเป็นความหมายประจำรูปที่หน่วยร่วมเหตุการณ์มีคุณสมบัติทางความหมายต่างจากเดิม ไม่ว่าจะเป็น หน่วยร่วมผู้กระทำขาดคุณสมบัติการมีชีวิต การไม่ข้องเกี่ยวกับหน่วยร่วมแกนกลาง และหน่วยร่วมที่ได้รับผลของเหตุการณ์ไม่ได้มีบทบาทเป็นผู้รับสิ่งของเท่านั้นแต่มีบทบาทเป็นผู้รับประโยชน์เช่นกัน ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า การขยายความหมายของคำว่า “ให้” พัฒนาจากความหมายการรับสิ่งของซึ่งเป็นความหมายที่ขยายมาจากความหมายดั้งเดิมก่อนที่จะขยายความหมายไปสู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ กลไกทางปริชานที่อยู่เบื้องหลังการขยายความหมายลักษณะดังกล่าว คือ นามนัย ไม่ใช่อุปลักษณ์ตามที่การศึกษาในอดีตนำเสนอไว้ ดังจะเห็นได้จากมโนทัศน์ทั้งสอง ได้แก่ การรับสิ่งของและการผู้รับประโยชน์ มีมโนทัศน์ที่ใกล้ชิดกัน และการรับสิ่งของทำหน้าที่เป็นจุดเชื่อมต่อไปสู่มโนทัศน์การรับประโยชน์ สาเหตุที่ผู้วิจัยไม่ได้ระบุว่า อุปลักษณ์เป็นกลไกทางปริชานที่ขับเคลื่อนการขยายความหมายดังกล่าว คือ ไม่มีหลักฐานทางภาษาหรือที่เรียกว่า อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์³⁰ (conceptual metaphor) ใดที่บ่งบอกว่า ผู้ใช้ภาษาเข้าใจมโนทัศน์

³⁰ อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เป็นหลักฐานทางภาษาที่สนับสนุนว่า อุปลักษณ์เป็นกลไกทางปริชานที่มีผลต่อการขยายความหมายหลักฐานทางภาษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผู้ใช้ภาษาเข้าใจมโนทัศน์เป้าหมายซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรมหรือเข้าใจได้ยากกว่าโดยเปรียบเทียบกับมโนทัศน์ต้นแหล่งที่มีลักษณะเป็นรูปธรรมหรือมีลักษณะเป็นนามธรรมน้อยกว่า อาทิ อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ความรู้คือสิ่งปลูกสร้าง (KNOWLEDGE IS CONSTRUCTION) ผู้ใช้ภาษาเข้าใจว่า ความรู้เปรียบเสมือนสิ่งปลูกสร้าง พิจารณาจากหลักฐานทางภาษาต่าง ๆ เป็นต้นว่า (พื้น) *ฐานความรู้ของคุณยังมีไม่มากพอ เราจะอภิปรายองค์ (ประกอบของ) ความรู้เรื่องนี้ในสัปดาห์ถัดไป* การใช้คำว่า (พื้น) *ฐานความรู้* หรือ *องค์ (ประกอบของ) ความรู้* แสดงให้เห็นว่า ผู้ใช้ภาษาไทยเข้าใจว่า ความรู้เป็นสิ่งที่สามารถสร้างหรือประกอบจากส่วนเล็ก ๆ เป็นส่วนที่ใหญ่ขึ้นได้ โดยความรู้ (KNOWLEDGE) เป็นมโนทัศน์เป้าหมายที่มีลักษณะเป็นนามธรรม ส่วนสิ่งปลูกสร้าง (CONSTRUCTION) เป็นมโนทัศน์ต้นแหล่งซึ่งมีลักษณะเป็นรูปธรรม อาจกล่าวได้ว่า อุปลักษณ์เป็นการทำความเข้าใจมโนทัศน์ข้ามแควงดังจะเห็นได้จากทั้งความรู้และสิ่งปลูกสร้างไม่ได้อยู่ภายใต้แควงเดียวกัน

การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ซึ่งเป็นมโนทัศน์ที่มีลักษณะเป็นนามธรรมโดยเปรียบเทียบกับมโนทัศน์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ที่มีลักษณะเป็นรูปธรรมหรือมีลักษณะเป็นนามธรรมน้อยกว่า

4.2.3 การขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “ให้”

นอกจากการขยายความหมายของคำว่า “ให้” จะได้รับความสนใจแล้ว การขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำดังกล่าวก็ได้รับความสนใจเช่นกัน งานวิจัยในอดีตนำเสนอว่า คำว่า “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์เป็นคำบุพบทเนื่องจากคำว่า “ให้” ในหน้าที่ดังกล่าวมีคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์เช่นเดียวกับคำบุพบทพิจารณาจากการปรากฏหน้าหน่วยนามที่มีบทบาทเป็นผู้รับประโยชน์ คุณสมบัติดังกล่าวแตกต่างจากคุณสมบัติของหน้าที่ดั้งเดิมที่ต้องปรากฏร่วมกับกรรมตรงที่มีบทบาทเป็นหน่วยร่วมแกนกลางและกรรมรองที่มีบทบาทเป็นผู้รับสิ่งของ

จากที่กล่าวในหัวข้อ 4.2.1) ว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” มีหน้าที่ดั้งเดิม คือ คำกริยาที่ประกอบด้วย 3 อาร์กิวเมนต์ ได้แก่ ประธาน กรรมตรง และกรรมรอง ในบางบริบท อาจมีการลดจำนวนวาลেনซ์ของคำกริยา “ให้” ด้วยการเติมคำบุพบทหน้ากรรมรองที่มีบทบาทเป็นผู้รับสิ่งของ อาร์กิวเมนต์ดังกล่าวจึงกลายเป็นอาร์กิวเมนต์อ้อม ในขณะที่ประธานและกรรมตรงยังคงเป็นอาร์กิวเมนต์แก่นหรืออาร์กิวเมนต์แกนหลักเช่นเดิม เนื่องด้วยลักษณะทางภาษาที่สำคัญประการหนึ่งของภาษาไทย คือ การใช้หน่วยสร้างกริยาเรียง คำว่า “ให้” จึงไม่จำเป็นที่จะต้องปรากฏเป็นคำกริยาคำแรกแต่เป็นคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียง ในขณะเดียวกัน คำว่า “ให้” ในหน้าที่ดังกล่าวอาจปรากฏร่วมกับคำบุพบทเป็น *ให้แก่* หรือ *ให้กับ* ได้เช่นกัน

สำหรับการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “ให้” จากคำกริยาสู่คำที่ทำหน้าที่บ่งชี้ผู้รับประโยชน์นั้น คำบุพบทมีบทบาทสำคัญต่อการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำดังกล่าว กล่าวคือ หากพิจารณาจากหน้าที่ของคำว่า “ให้” ในฐานะคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียง คำดังกล่าวจะปรากฏหน้าหน่วยนามที่มีบทบาทเป็นผู้รับสิ่งของ และในบางกรณีอาจใช้คำบุพบทเพื่อเน้นว่านามวลีใดเป็นผู้รับสิ่งของ เมื่อคำบุพบทถูกละในการสื่อสารที่ไม่เป็นทางการจึงเกิดการวิเคราะห์ใหม่ทางโครงสร้าง กล่าวคือ คำว่า “ให้” เดิมทำหน้าที่เป็นคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียงถูกวิเคราะห์ใหม่เป็นคำบุพบทที่ปรากฏหน้าหน่วยนาม จากตัวอย่างที่ (110) *เขาโอนเงินให้แม่* ตัวอย่างดังกล่าวแสดงความกำกวมทางความหมายเนื่องจากสามารถตีความคำว่า “ให้” ได้ 2 แบบ กล่าวคือ การตีความแบบแรก คำว่า “ให้” เป็นคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียงที่บ่งชี้ความหมายผู้รับ

สิ่งของดังแสดงในวงเล็บระบุโครงสร้าง (labeled bracketing) ที่ (130) ส่วนการตีความแบบที่สอง คำว่า “ให้” ทำหน้าที่เป็นคำบุพบทที่บ่งชี้ผู้รับประโยชน์ดังแสดงในวงเล็บระบุโครงสร้างที่ (131)

(130) $s_{[NP[เขา]_{VP}[VP[VP[โอน_{NP}[เงิน]]_{VP}[ให้]]_{NP}[แม่]]]}$

(131) $s_{[NP[เขา]_{VP}[VP[โอน_{NP}[เงิน]]_{PP}[ให้_{NP}[แม่]]]]]}$

การตีความแบบแรกที่ว่า “ให้” แสดงความหมายในการบ่งชี้ผู้รับสิ่งของเป็นผลมาจากความหมายดังกล่าวได้รับการขยับเน้นให้โดดเด่น ส่วนการตีความแบบที่สองที่ว่า “ให้” แสดงความหมายในการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์เป็นผลมาจากการขยับเน้นความหมายดังกล่าวให้โดดเด่นกว่าการบ่งชี้ผู้รับสิ่งของ การตีความแบบที่สองเป็นผลมาจากการวิเคราะห์ใหม่ทางความหมายและส่งผลให้เกิดการวิเคราะห์ใหม่ทางโครงสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกทางภาษาทั้งสองสามารถแสดงโดยสรุปดังตารางที่ 4.9 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.9 แสดงกลไกการวิเคราะห์ใหม่ทางความหมายที่ส่งผลต่อการวิเคราะห์ใหม่ทางโครงสร้าง

ตัวอย่าง	การวิเคราะห์ใหม่ทางความหมาย			การวิเคราะห์ใหม่ทางโครงสร้าง
	ความหมาย	ความใกล้ชิดทางมโนทัศน์		
		การรับ สิ่งของ	การบ่งชี้ผู้รับ ประโยชน์	
เขาโอน เงินให้แม่	เขาโอนเงินและ แม่ เป็นผู้รับ เงิน	ความหมาย โดดเด่น	ความหมาย เบื้องหลัง	$s_{[NP[เขา]_{VP}[VP[VP[โอน_{NP}[เงิน]]_{VP}[ให้]]_{NP}[แม่]]]}$ “ให้” เป็นคำกริยาคำหนึ่งใน หน่วยสร้างกริยาเรียง
	เขาโอนเงิน แทนแม่	ความหมาย เบื้องหลัง	ความหมาย โดดเด่น	$s_{[NP[เขา]_{VP}[VP[โอน_{NP}[เงิน]]_{PP}[ให้_{NP}[แม่]]]]]}$ “ให้” ทำหน้าที่เป็นคำบุพบท

การวิเคราะห์ใหม่ทางโครงสร้างดังวงเล็บระบุโครงสร้างที่ (131) เป็นผลมาจากการย้ายขอบเขต³¹ (boundary shift) ของหน่วยประกอบ จากเดิมคำว่า “ให้” ในวงเล็บระบุโครงสร้างที่ (130) เป็นหน่วยประกอบหนึ่งของกริยาลี โอนเงินให้ แต่ในวงเล็บระบุโครงสร้างที่ (131) คำว่า “ให้” ไม่ได้เป็นหน่วยประกอบเดียวกับกริยาลีดังกล่าว แต่ย้ายขอบเขตมาเป็นหน่วยประกอบ

³¹ การย้ายขอบเขตเป็นประเภทหนึ่งของการแบ่งขอบเขตใหม่ (resegmentation) ที่เป็นผลมาจากการวิเคราะห์ใหม่ทางโครงสร้าง การแบ่งขอบเขตใหม่ประกอบด้วย การสูญเสียขอบเขต (boundary loss) การสร้างขอบเขตใหม่ (boundary creation) และการย้ายขอบเขต (boundary shift) (Langacker, 1977; Whitman, 2012)

เดียวกับนามวลี *แม่* สาเหตุที่คำว่า “ให้” ในวงเล็บระบุโครงสร้างที่ (131) มีหน้าที่เช่นเดียวกับคำบุพบท คือ คำดังกล่าวสามารถปรากฏแทนคำบุพบทได้ พิจารณาจากตัวอย่างต่อไปนี้

ตารางที่ 4.10 แสดงการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “ให้” จากหน้าที่ดั้งเดิมสู่คำบุพบทที่บ่งชี้ผู้รับสิ่งของและผู้รับประโยชน์

ลำดับ ตัวอย่าง	ปรับตัวอย่าง	หน้าที่ทางไวยากรณ์และความหมายที่บ่งชี้
(132)	<i>เขาให้เงินเด็กที่มาเรียไร</i>	“ให้” ในฐานะคำกริยาหลัก
(133)	<i>เขาให้เงินกับ/แก่เด็กที่มาเรียไร</i>	“ให้” ในฐานะคำกริยาหลักและคำบุพบท <i>กับ</i> หรือ <i>แก่</i> นำหน้าหน่วยนามผู้รับสิ่งของ
(134)	<i>เขาแจกเงินกับเด็กที่มาเรียไร</i>	คำบุพบท <i>กับ</i> นำหน้าหน่วยนามผู้รับสิ่งของ
(135)	<i>เขาแจกเงินให้เด็กที่มาเรียไร</i>	“ให้” ในฐานะคำบุพบทที่นำหน้าหน่วยนามผู้รับสิ่งของ

จากตัวอย่างข้างต้น หน่วยนาม *เด็กที่มาเรียไร* มีบทบาทเป็นผู้รับสิ่งของ เมื่อคำว่า “ให้” สามารถปรากฏแทนคำบุพบทที่บ่งชี้ผู้รับสิ่งของดังตัวอย่างที่ (135) คำว่า “ให้” ในฐานะคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียงจึงมีคุณสมบัติที่ใกล้เคียงกับคำบุพบท สำหรับปรับที่ไม่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนกรรมสิทธิ์ดังตัวอย่างที่ (123) *คอมพิวเตอร์คิดให้เรา* คำว่า “ให้” ผ่านการวิเคราะห์ใหม่ทางความหมายจนเกิดความหมายการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์อย่างสมบูรณ์ คำว่า “ให้” จึงขยายหน้าที่จากคำกริยาเป็นคำบุพบท

การเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นกับคำว่า “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ซึ่งเป็นผลมาจากการวิเคราะห์ใหม่ทางโครงสร้างมีดังต่อไปนี้

การเปลี่ยนแปลงความเป็นหน่วยประกอบและโครงสร้างแบบลดหลั่น เมื่อพิจารณาตัวอย่างที่ (110) *เขาโอนเงินให้แม่* สามารถแสดงการเปลี่ยนแปลงความเป็นหน่วยประกอบและโครงสร้างแบบลดหลั่นได้ดังนี้

(136) [เขา] [[โอนเงินให้] [แก่แม่]] คำว่า “ให้” ในฐานะคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียงที่แสดงการเปลี่ยนแปลงโอนกรรมสิทธิ์

- (137) [เขา] [[โอนเงินให้] [แม่]] คำว่า “ให้” ในฐานะคำกริยาคำหนึ่ง
หน่วยสร้างกริยาเรียงที่บ่งชี้ผู้รับสิ่งของ
- (138) [เขา] [[โอนเงิน] [ให้แม่]] คำว่า “ให้” ในฐานะคำบุพบทที่บ่งชี้
ผู้รับประโยชน์

จากวงเล็บระบุโครงสร้างที่ (130) คำว่า “ให้” ทำหน้าที่เป็นคำกริยาคำหนึ่งบ่งชี้ผู้รับสิ่งของ อาจกล่าวได้ว่า คำว่า “ให้” เป็นหน่วยประกอบเดียวกับกริยวลี *โอนเงิน* เนื่องจากคำว่า “ให้” แสดงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ซึ่งเป็นคำกริยาคำหนึ่งหน่วยสร้างกริยาเรียง กล่าวอีกนัยหนึ่ง กริยวลีของการตีความเช่นนี้ประกอบขึ้นจากคำกริยา 2 คำ ได้แก่ *โอน* และ *ให้* ดังแสดงใน (137) [เขา] [[โอนเงินให้] [แม่]] เมื่อเกิดการวิเคราะห์ใหม่ทางความหมายซึ่งส่งผลให้เกิดการวิเคราะห์ใหม่ทางโครงสร้าง คำว่า “ให้” จึงทำหน้าที่เช่นเดียวกับคำบุพบทและกลายเป็นหน่วยประกอบเดียวกับหน่วยนามที่ปรากฏตามหลังกลายเป็น [เขา] [[โอนเงิน] [ให้แม่]] ดังตัวอย่างที่ (131) และวงเล็บระบุโครงสร้างที่ (138) สาเหตุที่คำว่า “ให้” ในตัวอย่างดังกล่าวทำหน้าที่เป็นคำบุพบท คือ คำว่า “ให้” ในบริบทเหล่านี้ไม่ได้แสดงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์หรือเป็นส่วนหนึ่งของกริยวลี แต่ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายกริยวลี *โอนเงิน* การเปลี่ยนแปลงความเป็นหน่วยประกอบและโครงสร้างแบบลดหลั่นเห็นได้ชัดในบริบทอื่น ๆ ซึ่งเป็นบริบทที่ไม่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนกรรมสิทธิ์ ได้แก่ บริบทในระยะเปลี่ยนรวมทั้งระยะการกลายเป็นความหมายประจำรูปซึ่งเป็นระยะที่คำว่า “ให้” ผ่านการวิเคราะห์ใหม่ทางความหมายจนบ่งชี้ผู้รับประโยชน์อย่างสมบูรณ์ คำดังกล่าวจึงทำหน้าที่เสมือนคำบุพบท เช่น

- (139) $s_{[NP[คอมพิวเตอร์]_{VP}[คิดpp[ให้เรา]]]}$
- (140) $s_{[NP[เขา]_{VP}[แก้ต่างpp[ให้เธอ]]]}$
- (141) $s_{[NP[ผม]_{VP}[ร้องเพลงpp[ให้คุณ]]]}$

การเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ เดิมคำว่า “ให้” เป็นคำกริยาที่ต้องการ 3 อาร์กิวเมนต์ที่แสดงความสัมพันธ์กับคำกริยาดังต่อไปนี้ ประธาน กรรมตรง และกรรมรอง แต่เมื่อเกิดการวิเคราะห์ใหม่ทางโครงสร้างแล้ว อาร์กิวเมนต์ที่ตามหลังคำว่า “ให้” จะเปลี่ยนแปลงรูปแบบความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ ไม่ได้แสดงความสัมพันธ์ในฐานะกรรมรองหรือกรรมตรงของคำว่า “ให้”

การเปลี่ยนแปลงความยืดหยุ่นภายใน ความยืดหยุ่นภายในเป็นคุณสมบัติระหว่างหน่วยประกอบหรือรูปแบบทางภาษา หากรูปภาษาที่อยู่ติดกันมีความยืดหยุ่นภายในระดับสูงก็จะไม่สามารถแทรกหน่วยภาษาอื่นใดระหว่างรูปภาษาทั้งสองได้ (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ, 2544; กิ่งกาญจน์ เทพกาญจนา, 2559) เมื่อพิจารณาหน้าที่ดั้งเดิมของคำว่า “ให้” ผู้ใช้ภาษาสามารถแทรกคำบุพบทระหว่างคำดังกล่าวกับหน่วยนามที่ปรากฏตามหลังได้เป็น *ให้แก่ ให้กับ หรือ ให้แต่* ยกตัวอย่างเช่น *เขาซื้อของขวัญให้กับแฟนสาว* อย่างไรก็ตาม ในบางบริบทไม่สามารถแทรกคำบุพบทระหว่างตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” กับนามวลีที่ปรากฏต่อท้ายได้ หากแทรกคำดังกล่าวมีผลให้เกิดไวยากรณ์ อาทิ

(142) ก. *เขาขับรถให้แม่*

ข. **เขาขับรถให้แก่แม่*

4.2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการขยายความหมายและการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “ให้”

ในการศึกษาครั้งนี้ แม้ว่าผู้วิจัยนำเสนอการขยายความหมายและการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “ให้” ต่างหัวข้อกัน แต่การเปลี่ยนแปลงทั้ง 2 ลักษณะสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดตั้งจะเห็นได้จากในระยะทั้ง 4 ของการขยายความหมายของคำว่า “ให้” รูปภาษาดังกล่าวบ่งชี้ความหมายรวมทั้งสถานะของนัยทางความหมายที่แตกต่างกัน นอกจากความแตกต่างทางความหมายแล้ว หน้าที่ทางไวยากรณ์ที่คำว่า “ให้” แสดงในแต่ละระยะก็แตกต่างกัน ความสัมพันธ์ระหว่างความหมายที่รูปภาษาบ่งชี้และหน้าที่ทางไวยากรณ์ที่รูปภาษาแสดงในแต่ละระยะสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 4.11 ต่อไปนี้

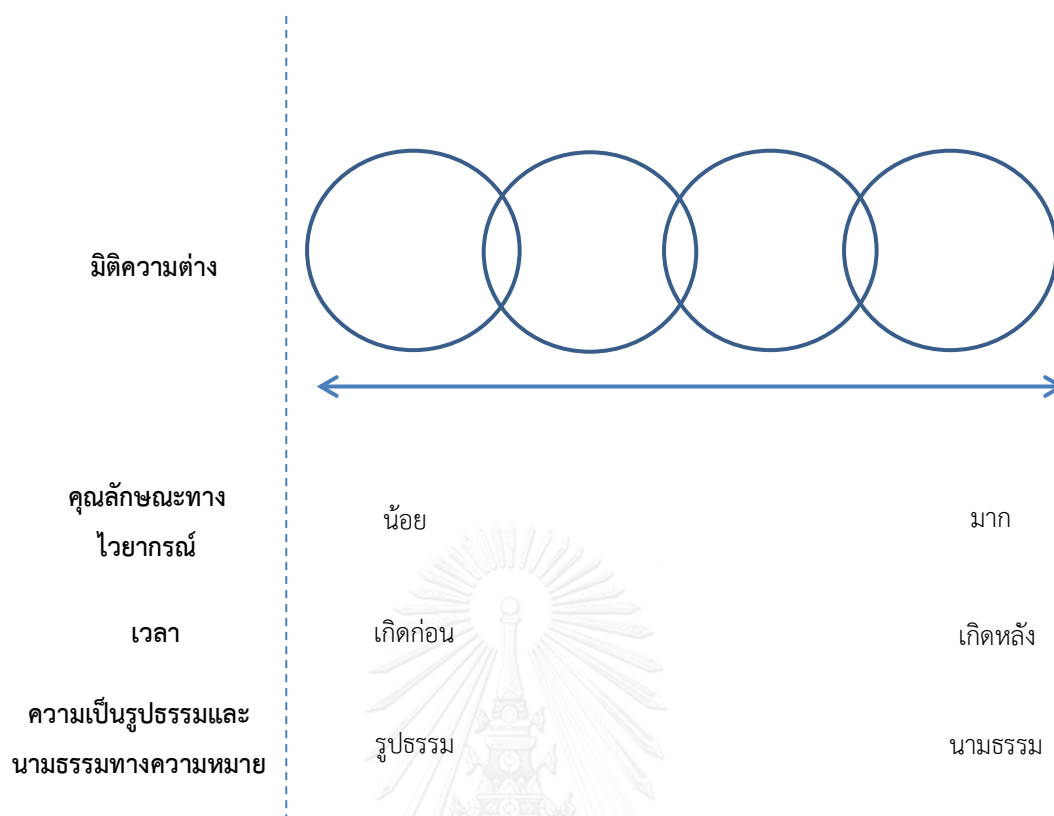
ตารางที่ 4.11 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความหมายกับรูปภาษาของการพัฒนาความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “ให้” ตามระยะต่าง ๆ

ความหมาย และหน้าที่ ทางไวยากรณ์	ระยะต่าง ๆ			การกลายเป็น ความหมายประจำรูป
	ระยะ เริ่มแรก	บริบทเชื่อม	บริบทเปลี่ยน	
ความหมาย	เนื้อหา	เนื้อหาเบื้องต้น ไวยากรณ์เบื้องต้น	เนื้อหาเบื้องต้น ไวยากรณ์เบื้องต้น	ไวยากรณ์
หน้าที่ทาง ไวยากรณ์		เนื้อหา	ไวยากรณ์	

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณารูปแบบการขยายความหมายของคำว่า “ให้” จากความหมายต้นแหล่งซึ่งก็คือการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์สู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ดังที่ผู้วิจัยกล่าวในหัวข้อที่ 4.2.2.2) จะพบว่า ความหมายที่พบในระยะต่าง ๆ เชื่อมโยงกันในลักษณะห่วงโซ่ กล่าวคือ ความหมายต้นแหล่งไม่ได้มีขอบเขตที่แยกจากความหมายที่พัฒนาในระยะต่อไปอย่างชัดเจนดังจะสังเกตได้จากความหมายในระยะเริ่มแรกเป็นต้นแหล่งของการขยายความหมายในระยะต่อมา ส่วนความหมายที่พัฒนานั้นก็เป็นต้นแหล่งของการขยายความหมายในระยะที่สาม ความสัมพันธ์หรือการเชื่อมโยงทางความหมายลักษณะดังกล่าวจะสัมพันธ์กันไปเรื่อย ๆ จนถึงระยะที่รูปภาษานั้นแสดงความหมายเป้าหมายซึ่งในที่นี้คือ การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ ความสัมพันธ์ทางความหมายลักษณะดังกล่าว เรียกว่า **ห่วงโซ่การกลายเป็นรูปไวยากรณ์** (grammaticalization chain) ซึ่งเป็นแนวคิดที่นำเสนอโดย Heine (1992)

การศึกษาเกี่ยวกับการกลายเป็นรูปไวยากรณ์นำเสนอว่า ประเภททางไวยากรณ์ (grammatical categories) เป็นผลมาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติการเชิงปริชาณกับการปฏิบัติการเชิงวัจนปฏิบัติ (cognitive and pragmatic operation) ในขณะเดียวกันพัฒนาการดังกล่าวยังนำไปสู่โครงสร้างทางภาษาในระดับต่อเนื่อง (continuous linguistic structure) กล่าวคือ การเปลี่ยนแปลงของรูปภาษาที่มีความหมายและหน้าที่เชิงเนื้อหาซึ่งพิจารณาว่าเป็นคุณลักษณะดั้งเดิมกลายเป็นรูปภาษาที่มีความหมายและหน้าที่เชิงไวยากรณ์ไม่ได้พัฒนาจากขั้นตอนหรือระยะที่แยกออกจากกันอย่างชัดเจน การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงอีกขั้นตอนหนึ่ง ในขณะเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับต่อไปจนกระทั่งรูปภาษานั้นแสดงความหมายรวมทั้งหน้าที่ทางไวยากรณ์หรือที่เรียกว่า **ห่วงโซ่การกลายเป็นรูปไวยากรณ์** นั้นเอง

หากพิจารณาจากมิติความแตกต่าง (dimension of contrast) 3 มิติ ได้แก่ คุณลักษณะทางไวยากรณ์ เวลา และความเป็นรูปธรรมหรือนามธรรมทางความหมาย จะพบแนวต่อเนื่องที่แตกต่างกันของห่วงโซ่การกลายเป็นรูปไวยากรณ์ดังแสดงในภาพต่อไปนี้

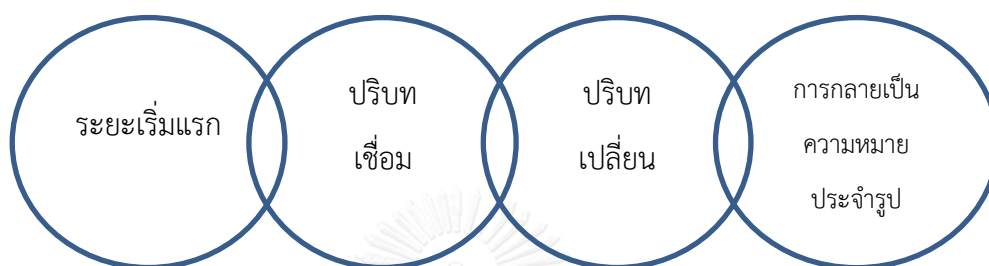

ภาพที่ 4.23 แสดงแนวต่อเนื่องบนมิติความแตกต่าง 3 มิติของห่วงโซ่การกลายเป็นรูปไวยากรณ์

จากภาพที่ 4.23 เมื่อพิจารณาความแตกต่างจากมิติคุณลักษณะทางไวยากรณ์จะพบว่า รูปภาษาที่อยู่ทางด้านซ้ายของห่วงโซ่จะมีคุณลักษณะทางไวยากรณ์น้อยกว่ารูปภาษาที่อยู่ทางด้านขวาของห่วงโซ่ เมื่อพิจารณาความต่างจากมิติเวลา รูปภาษาที่อยู่ทางด้านซ้ายของห่วงโซ่จะปรากฏก่อนการพัฒนาไปเป็นรูปภาษาที่อยู่ทางด้านขวาของห่วงโซ่หรือที่เรียกว่า รูปภาษาที่เกิดภายหลัง สำหรับมิติความแตกต่างด้านความเป็นรูปธรรมหรือนามธรรมทางความหมาย รูปภาษาที่อยู่ทางด้านซ้ายของห่วงโซ่แสดงความหมายที่เป็นรูปธรรมมากกว่ารูปภาษาที่อยู่ทางด้านขวาของห่วงโซ่ที่แสดงความหมายเป็นนามธรรมสูงกว่าหรือเป็นรูปธรรมน้อยกว่า

ห่วงโซ่การกลายเป็นรูปไวยากรณ์ในที่นี้เกี่ยวข้องกับ 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ (1) ความน่าจะเป็นมากกว่าพฤติกรรมแบบตายตัว (2) ระดับความต่อเนื่องมากกว่าระดับที่แยกออกจากกันอย่างชัดเจน และ (3) ขอบเขตที่คลุมเครือ (fuzzy boundaries) มากกว่าขอบเขตที่แตกต่างกัน (discrete boundaries) นอกจากนี้ ห่วงโซ่การกลายเป็นรูปไวยากรณ์ยังเกี่ยวข้องกับแนวคิดเรื่องความคล้ายคลึงกันแบบครอบครัว (family resemblance) ที่พัฒนาโดย Wittgenstein (1953 อ้างถึงใน Heine, 1992) แนวคิดดังกล่าวระบุว่า ไม่มีสมาชิกในประเภท (category) ใดที่มีลักษณะบางประการ

ร่วมกัน แต่สมาชิกแต่ละตัวจะมีคุณสมบัติที่คล้ายคลึงกับสมาชิกตัวอื่นภายในประเภทนั้น ๆ ผ่านการถ่ายทอดคุณสมบัติบางประการที่ทำหน้าที่เป็น “ต้นแหล่ง” ของแต่ละห่วงโซ่ ผู้วิจัยนำแนวคิดทั้งสองเรื่อง ได้แก่ การขยายความหมายของรูปภาพาใดรูปภาพาหนึ่งทั้ง 4 ระยะที่ผู้วิจัยนำเสนอก่อนหน้านี้กับแนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ทางความหมายในลักษณะห่วงโซ่มาเชื่อมโยงกัน ความเชื่อมโยงทางแนวคิดทั้งสองประการดังกล่าวสามารถแสดงด้วยภาพที่ 4.24 ต่อไปนี้

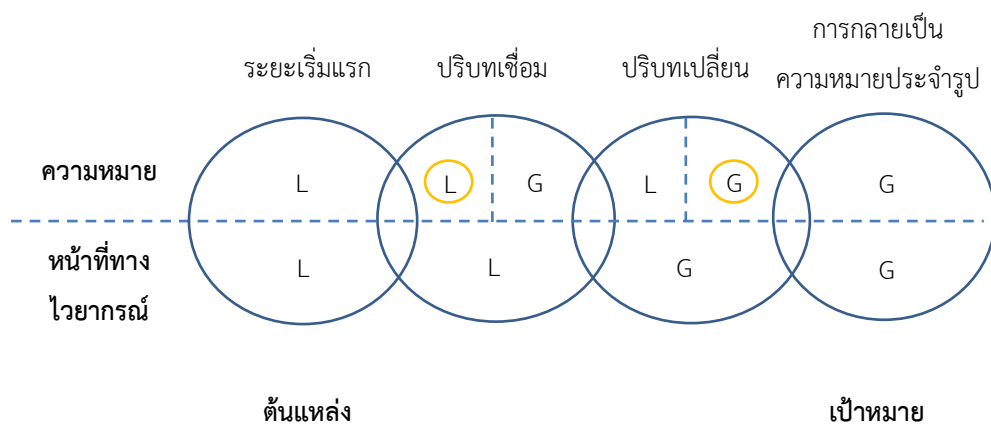

ภาพที่ 4.24 แสดงความเชื่อมโยง 2 แนวคิดระหว่างการขยายความหมายของรูปภาพาใน 4 ระยะกับแนวคิดเรื่องห่วงโซ่การกลายเป็นรูปไวยากรณ์

จากภาพที่ 4.24 ความหมายที่ปรากฏในระยะเริ่มแรกเป็นต้นแหล่งของการพัฒนาความหมายที่ปรากฏในปริบทเชื่อม ความหมายในปริบทเชื่อมถือว่าเป็นต้นแหล่งของการขยายความหมายที่ปรากฏในปริบทเปลี่ยน ในทางเดียวกัน ความหมายที่ปรากฏในปริบทเปลี่ยนก็เป็นต้นแหล่งของการพัฒนาความหมายให้กลายเป็นความหมายประจํารูปอีกความหมายหนึ่งของรูปภาพานั้น

เมื่อนำความสัมพันธ์ทางความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ที่ปรากฏในแต่ละปริบทตามที่ผู้วิจัยนำเสนอในตารางที่ 4.11 กับความเชื่อมโยงระหว่างการขยายความหมายกับห่วงโซ่การกลายเป็นรูปไวยากรณ์ที่ผู้วิจัยนำเสนอในภาพที่ 4.24 มาบูรณาการร่วมกันจะได้ตัวแบบดังภาพที่ 4.25 ต่อไปนี้

L	หมายถึง	คุณสมบัติเชิงเนื้อหา	G	หมายถึง	คุณสมบัติเชิงไวยากรณ์
L	หมายถึง	ความหมายเนื้อหาโดดเด่น	G	หมายถึง	ความหมายไวยากรณ์โดดเด่น

ภาพที่ 4.25 แสดงตัวแบบจากการบูรณาการแนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ที่ปรากฏในแต่ละปริบทและแนวคิดเรื่องห่วงโซ่การกลายเป็นรูปไวยากรณ์

ผู้วิจัยจะใช้ตัวแบบข้างต้นเพื่ออธิบายการขยายความหมายและการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “ให้” จากความหมายและหน้าที่ดั้งเดิมสู่ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ดังต่อไปนี้

ระยะเริ่มแรกเป็นระยะที่แสดงความสมมาตร (symmetry) ระหว่างรูปกับความหมายดังจะเห็นได้จากคำว่า “ให้” แสดงคุณสมบัติทางความหมายและหน้าที่เชิงไวยากรณ์ในลักษณะคำเนื้อหา กล่าวคือ คำว่า “ให้” ในบริบทนี้เป็นคำกริยาที่แสดงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ซึ่งเป็นความหมายที่มีลักษณะเป็นรูปธรรม

ในระยะที่สองหรือปริบทเชื่อม ความไม่สมมาตร (asymmetry) ระหว่างความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์เกิดขึ้น กล่าวคือ ความหมายของคำว่า “ให้” ที่ปรากฏในบริบทดังกล่าวเป็นความหมายเชิงไวยากรณ์ซึ่งก็คือ การบ่งชี้ผู้รับสิ่งของ ความหมายดังกล่าวพัฒนาโดยตรงจากความหมายดั้งเดิมซึ่งก็คือการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ ในขณะเดียวกัน ผู้ใช้ภาษาสามารถอนุมานความหมายทางไวยากรณ์อีกนัยหนึ่งซึ่งก็คือ การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ ได้เช่นกัน อย่างไรก็ตาม การบ่งชี้ผู้รับสิ่งของซึ่งเป็นความหมายที่ใกล้เคียงกับความหมายเชิงเนื้อหาของรูปภาษา “ให้” เป็นความหมายเบื้องหน้า ส่วนการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์เป็นความหมายเบื้องหลัง ในขณะที่ความหมายของรูปภาษา “ให้” ในระยะดังกล่าวประกอบด้วยนัยทางความหมายทางไวยากรณ์ 2 นัยที่แสดงสถานะที่แตกต่าง

กัน แต่รูปภาษาดังกล่าวยังคงแสดงหน้าที่ทางไวยากรณ์เชิงเนื้อหาในฐานะคำกริยาคำหนึ่งหน่วยสร้างกริยาเรียง

ในระยะที่ 3 หรือปริบทเปลี่ยนยังคงแสดงความไม่สมมาตรทางรูปและความหมายเช่นเดิม แต่ความหมายทางไวยากรณ์มีบทบาทเด่นชัดและกลายเป็นความหมายเบื้องต้น ส่วนความหมายเชิงเนื้อหากลายเป็นความหมายเบื้องหลัง นอกจากนี้ คำว่า “ให้” มีหน้าที่ทางไวยากรณ์ที่คล้ายคลึงกับคำบุพบทซึ่งเป็นคำไวยากรณ์ประเภทหนึ่งพิจารณาจากการปรากฏหน้าหน่วยนามที่มีบทบาทเป็นผู้รับประโยชน์

ในระยะสุดท้ายหรือการกลายเป็นความหมายประจำรูป การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์กลายเป็นความหมายหลัก ส่วนความหมายดั้งเดิมไม่สามารถอนุมานได้จากปริบท และคำว่า “ให้” มีหน้าที่ทางไวยากรณ์เช่นเดียวกับคำบุพบทพิจารณาการไม่สามารถแทรกรูปภาษาอื่นในระหว่างคำว่า “ให้” กับนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ได้

จะเห็นได้ว่า การขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “ให้” ดังที่นำเสนอข้างต้นไม่ได้เป็นระยะที่แยกออกจากกันอย่างชัดเจน แต่ทุกระยะเชื่อมโยงกันด้วยคุณลักษณะความคล้ายคลึงกันแบบครบครัน กล่าวคือ ในระยะเริ่มแรก ทั้งรูปและความหมายแสดงคุณสมบัติเชิงเนื้อหา ระยะดังกล่าวเอื้อให้เกิดการขยายความหมายในระยะต่อมายังคงหน้าที่ทางไวยากรณ์เช่นเดิม แต่แสดงความหมายที่เปลี่ยนแปลงไปจากความหมายเชิงเนื้อหาเป็นความหมายเชิงไวยากรณ์ ระยะดังกล่าวเป็นต้นแหล่งของการขยายความหมายในระยะที่สามที่ความหมายทางไวยากรณ์เป็นความหมายเบื้องต้นและความหมายเนื้อหาเป็นความหมายเบื้องหลัง ส่วนหน้าที่ทางไวยากรณ์คล้ายคลึงกับคำบุพบทซึ่งเป็นคำไวยากรณ์ประเภทหนึ่ง และในระยะที่สี่ ทั้งรูปและความหมายแสดงคุณลักษณะทางไวยากรณ์อย่างสมบูรณ์

ผู้วิจัยนำแนวคิดเรื่องห่วงโซ่การกลายเป็นรูปไวยากรณ์มาอธิบายการขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “ให้” เนื่องจากผู้วิจัยต้องการนำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างความหมายในแต่ละระยะดังจะเห็นได้จากความหมายในระยะเริ่มแรกสัมพันธ์กับความหมายที่พัฒนาขึ้นในระยะต่อมาในฐานะความหมายต้นแหล่ง และความหมายดังกล่าวก็เป็นความหมายต้นแหล่งของการขยายความหมายในระยะต่อไป นอกจากความหมายในแต่ละระยะจะสัมพันธ์กันในลักษณะห่วงโซ่แล้วหน้าที่ทางไวยากรณ์ก็สัมพันธ์กับการขยายความหมายเช่นกัน กล่าวคือ หน้าที่ทางไวยากรณ์ที่เพิ่มเติมจากหน้าที่ดั้งเดิมเป็นผลมาจากการขยายความหมาย ความสัมพันธ์ทั้ง 2 ประการข้างต้นแสดงให้เห็น

ว่า ห่วงโซ่การกลายเป็นรูปไวยากรณ์เป็นตัวแบบที่แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างความหมายในแต่ละระยะรวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ในลักษณะที่ว่า การขยายความหมายส่งผลให้เกิดการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์นั่นเอง

จากคำอธิบายข้างต้นสามารถสรุปการขยายความหมาย การขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ หน่วยสร้างที่คำว่า “ให้” ปรากฏ และบทบาทของหน่วยสร้างที่มีผลต่อการพัฒนาความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ดังนี้

ตารางที่ 4.12 สรุปการขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “ให้” จากความหมาย และหน้าที่ดั้งเดิมสู่ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ (พื้นที่แรเงาในคอลัมน์ ‘ความหมาย’ แสดงว่า นัยทาง ความหมายนั้น ๆ ได้รับการขบเน้นให้โดดเด่นหรือเป็นความหมายเบื้องต้น)

	ความหมาย		หน้าที่ทาง ไวยากรณ์	หน่วยสร้างที่ ปรากฏ	บทบาทของหน่วยสร้าง
ระยะ แรกเริ่ม	การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์		คำกริยา	หน่วยสร้างทวิกรรม	
ปริบท เชื่อม	การบ่งชี้ผู้รับสิ่งของ		คำกริยาคำ หนึ่งใน หน่วยสร้าง กริยาเรียง	หน่วยสร้างกริยา เรียง/หน่วยสร้าง แสดงผู้รับสิ่งของ ³²	ปริบทที่เกี่ยวข้องกับการ เปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ และหน่วยนามที่ปรากฏ ตามหลังมีบทบาทเป็น ผู้รับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือ “เสมือน” ผู้รับสิ่งใดสิ่ง หนึ่งอย่างตรงไปตรงมา
	ผู้รับสิ่งของ	ผู้รับ ประโยชน์			
ปริบท เปลี่ยน	ผู้รับสิ่งของ	ผู้รับ ประโยชน์			ปริบทที่ไม่เกี่ยวข้องกับการ เปลี่ยนโอนกรรม สิทธิ์ใด ๆ ปริบทนี้มี หน่วยร่วมรับผลกระทบ แต่ไม่มีหน่วยร่วมแกน กลาง
การ กลายเป็น ความหมาย ประจำรูป	ผู้รับประโยชน์		คำบุพบท	หน่วยสร้างแสดง การรับประโยชน์	1. ปริบทที่ไม่เกี่ยวกับ หน่วยร่วมรับผลกระทบ หรือหน่วยร่วมแกนกลาง ใด ๆ 2. หน่วยร่วมผู้กระทำไม่ มีคุณสมบัติมีชีวิต 3. ผู้รับ ประโยชน์ มี ลักษณะเป็นองค์กร หน่วยงาน หรือสถาบัน

³² หน่วยสร้างกริยาเรียงเป็นหน่วยสร้างที่พิจารณาจากมุมมองทางวากยสัมพันธ์ ส่วนหน่วยสร้างแสดงผู้รับสิ่งของ (dative construction) เป็นหน่วยสร้างที่พิจารณาจากมุมมองทางความหมาย

บทที่ 5

ความแตกต่างระหว่าง “เพื่อ” กับ “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอว่า ถึงแม้คำว่า “เพื่อ” และ “ให้” จะมีหน้าที่บ่งชี้ผู้รับประโยชน์เช่นเดียวกัน แต่คำทั้งสองแตกต่างกันทั้งในด้านวากยสัมพันธ์ซึ่งส่งผลต่อการจำแนกประเภททางวากยสัมพันธ์ของคำดังกล่าวในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ดังที่จะนำเสนอในหัวข้อที่ 5.1) รวมทั้งความแตกต่างด้านอรรถศาสตร์ที่ต้องวิเคราะห์โดยละเอียดดังที่จะนำเสนอในหัวข้อที่ 5.2) นอกจากนี้ในหัวข้อที่ 5.3) ผู้วิจัยจะนำเสนอสัดส่วนการปรากฏของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์จากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ รวมทั้งระบุว่า สัดส่วนดังกล่าวแสดงนัยสำคัญอย่างไร ความแตกต่างของคำทั้งสองในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์มีดังต่อไปนี้

5.1 ความแตกต่างทางวากยสัมพันธ์ระหว่าง “เพื่อ” กับ “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์

5.1.1 ความยืดหยุ่นภายในวลีระหว่างตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์กับนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์

คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ที่แตกต่างของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ดังที่กล่าวไว้ในบทที่ 3 แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างด้านความยืดหยุ่นภายในวลีระหว่างตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์กับนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ในประเด็นที่ว่า หน่วยนามที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” ไม่สามารถละหรือย้ายมาปรากฏหน้าประโยคได้ อาจกล่าวได้ว่า ทั้งตัวบ่งชี้ “เพื่อ” และหน่วยนามที่แสดงผู้รับประโยชน์ต้องปรากฏร่วมกันเสมอ ในทางกลับกัน หน่วยนามที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” สามารถละรวมทั้งย้ายมาหน้าประโยคได้ ในบางกรณี การย้ายนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ดังกล่าวอาจปรับเป็นอนุพากย์ใหม่ในหน่วยสร้างประโยคเคลิฟต์เทียมแบบย้อนกลับ (reversed pseudo-cleft sentence) ไม่ว่าจะรูปแบบการย้ายนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์จะเป็นแบบใด ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” จะไม่ย้ายมาหน้าประโยคและปรากฏร่วมกับนามวลีดังกล่าว นอกจากนี้จะพิจารณาการละรวมทั้งการย้ายนามวลีที่แสดงผู้รับประโยชน์มาหน้าประโยคแล้ว ผลการศึกษาพบว่า ไม่สามารถแทรกกรุปภาษาใด ๆ ระหว่างตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” กับนามวลีที่ปรากฏต่อท้ายได้ แต่สามารถแทรกคำบุพบทอื่น เช่น *แก่* หรือ *กับ* ระหว่างตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” กับนามวลีที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ดังกล่าวในบางกรณี ความแตกต่างด้านความยืดหยุ่นภายใน

วลีระหว่างตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์กับนามวลีที่ปรากฏตามหลังสามารถแสดงโดยสรุปในตารางที่ 5.1 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.1 แสดงความแตกต่างด้านความยึดเหนี่ยวภายในวลีระหว่างตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์กับนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์

ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์	การทดสอบความยึดเหนี่ยวภายในวลี		
	การละนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์	การย้ายนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ไว้หน้าประโยค	การแทรกกรูภาษาอื่นระหว่างตัวบ่งชี้กับนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์
เพื่อ	ละไม่ได้	ย้ายทั้งตัวบ่งชี้และนามวลี	แทรกไม่ได้
ให้	ละได้	ย้ายเฉพาะนามวลีหรือย้ายแล้วปรับนามวลีเป็นอนุพากย์ใหม่ เช่น <i>คุณวิมเป็นคนที่ยึดหน้าภักย์ละครวิทยุให้</i>	สามารถแทรกคำบุพบทอื่น อาทิ <i>กับ/แก่</i> ได้ในบางบริบท เช่น <i>เขาซื้อของขวัญให้กับพ่อ</i>

จากตารางที่ 5.1 อาจกล่าวได้ว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และนามวลีที่แสดงผู้รับประโยชน์มีความยึดเหนี่ยวภายในสูงกว่าตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” และนามวลีที่ปรากฏตามหลังหลักฐานทางภาษาประการหนึ่งที่สนับสนุนความยึดเหนี่ยวภายในดังกล่าว คือ บริบทที่ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ปรากฏในข้อความเดียวกัน นามวลีแสดงผู้รับประโยชน์จะปรากฏร่วมกับคำว่า “เพื่อ” ในฐานะบุพบทวลี (prepositional phrase) ยกตัวอย่างเช่น

แม่เหนียวมากนะลูก ทำให้แม่นะลูกนะ

(1) ก. โอเค ผมจะทำให้เพื่อแม่

ข. โอเค เพื่อแม่ ผมจะทำให้

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่า เมื่อย้ายนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ไว้หน้าประโยค ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” จะย้ายพร้อมกับนามวลีดังกล่าว ส่วนตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” จะไม่ย้ายมาหน้าประโยค รูปแบบการย้ายดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ตัวบ่งชี้ “เพื่อ” และนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏต่อท้ายมีความยึดเหนี่ยวภายในสูง หน่วยประกอบทั้งสองจึงปรากฏร่วมกันเสมอ ความแตกต่างในประเด็นดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” มีคุณสมบัติทาง

วากยสัมพันธ์ที่ใกล้เคียงกับ**คำบุพบท**มากกว่าตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” เนื่องจากคำบุพบทเป็นคำที่ต้องปรากฏร่วมกับหน่วยนาม ไม่สามารถแยกหรือย้ายหน่วยนามจากคำบุพบท รวมทั้งไม่สามารถแทรกกรูภาษาอื่นใดระหว่างคำบุพบทกับหน่วยนามได้

5.1.2 การรักษาคุณสมบัติดั้งเดิมของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้”

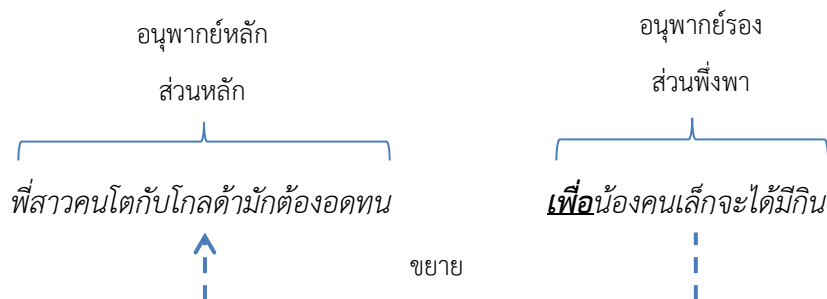
นอกจากความแตกต่างทางวากยสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้ทั้งสองจะแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างด้านความยืดหยุ่นภายในวลีระหว่างตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์กับนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์แล้ว คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ที่แตกต่างกันประการอื่น ๆ ยังแสดงให้เห็นว่า ตัวบ่งชี้แต่ละตัวยังคงรักษาหน้าที่ทางไวยากรณ์ “ดั้งเดิม” อยู่ดังจะเห็นได้จากตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” ยังคงรักษาคุณสมบัติดั้งเดิมในฐานะคำเชื่อมอนุพากย์พิจารณาจากตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” สามารถปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ปฏิเสธได้ดังตัวอย่างที่ (2)

(2) *การมีนิสัยที่ดีนั้นเป็นจริยอันพึงปฏิบัติ และ**ไม่ใช่เพื่อ**คนอื่น แต่**เพื่อ**ตัวเอง*

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

จากตัวอย่างข้างต้น ตัวบ่งชี้ปฏิเสธ **ไม่ใช่** สามารถปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” ตัวอย่างดังกล่าวเป็นหลักฐานทางภาษาประการหนึ่งที่สนับสนุนการรักษาคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ดั้งเดิมของคำว่า “เพื่อ” ในฐานะคำเชื่อมอนุพากย์ในประเด็นที่ว่า **ไม่ใช่เพื่อคนอื่น** และ **เพื่อตัวเอง** เป็นส่วนขยายของกริยาวลี *เป็นจริยอันพึงปฏิบัติ* ซึ่งเป็นส่วนหลัก (head) ของประโยค การใช้ตัวบ่งชี้ปฏิเสธนำหน้าคำว่า “เพื่อ” แสดงว่า นามวลีที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ดังกล่าวไม่ใช่ผู้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ในอนุพากย์หลัก ดังนั้น การปรากฏร่วมกันระหว่างตัวบ่งชี้ปฏิเสธกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” แสดงให้เห็นถึงการปฏิเสธในส่วนขยายกริยาหรือส่วนพึงพาซึ่งตรงกับหน้าที่ดั้งเดิมของคำว่า “เพื่อ” ในฐานะคำเชื่อมอนุพากย์ที่คำเชื่อมดังกล่าวนำหน้าอนุพากย์รองโดยที่อนุพากย์รองนั้นทำหน้าที่ขยายอนุพากย์หลักหรือส่วนหลักนั่นเอง การรักษาคุณสมบัติดังกล่าวสามารถแสดงโดยเปรียบเทียบดังภาพที่ 5.1 ต่อไปนี้

คำว่า “เพื่อ” ในฐานะคำเชื่อมอนุพากย์

คำว่า “เพื่อ” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์

ภาพที่ 5.1 แสดงการรักษาคุณสมบัติดั้งเดิมในฐานะคำเชื่อมอนุพากย์

จากการปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ปฏิเสธของคำว่า “เพื่อ”

นอกจากคำว่า “เพื่อ” จะรักษาคุณสมบัติทางไวยากรณ์ดั้งเดิมในฐานะคำเชื่อมอนุพากย์แล้ว คำว่า “ให้” ก็คงคุณสมบัติทางไวยากรณ์ดั้งเดิมเช่นกัน หากพิจารณาจากคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ ในบทที่ 3 หัวข้อ 3.1.3) การปรากฏร่วมกับคำบุพบทอื่นจะพบว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” สามารถปรากฏร่วมกับคำบุพบทอื่น อาทิ กับ หรือ แก่ ได้ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะตัวบ่งชี้ดังกล่าวยังคงรักษาคุณสมบัติทางไวยากรณ์ดั้งเดิมซึ่งก็คือ คำกริยา อยู่ กล่าวคือ คำว่า “ให้” มีหน้าที่ดั้งเดิม คือ คำกริยา คำกริยาดังกล่าวอาจปรากฏร่วมกับคำบุพบทเพื่อแสดงความหมายว่า หน่วยงานที่ตามหลังคำบุพบทนั้นมีบทบาทเป็นผู้รับสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากผู้กระทำ เช่น เขาให้รางวัลนักเรียน เขาให้รางวัลกับนักเรียน ในบางกรณี คำกริยา “ให้” ไม่ใช่คำกริยาแรก แต่เป็นคำกริยาตำแหน่งหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียง แต่คำกริยา “ให้” และคำบุพบทสามารถปรากฏร่วมกันได้ เช่น เขามอบรางวัลให้กับนักเรียน เมื่อคำว่า “ให้” ขยายหน้าที่เป็นตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ คำดังกล่าวก็ยังคงรักษาคุณสมบัติทาง

ไวยากรณ์ดั้งเดิมอยู่ดังจะสังเกตได้จากในบริบทที่ไม่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนกรรมสิทธิ์สิ่งรูปธรรมนามวลีที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” จึงไม่ได้มีบทบาทเป็นผู้รับสิ่งของแต่มีบทบาทเป็นผู้รับประโยชน์เท่านั้น แต่ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ดังกล่าวสามารถปรากฏร่วมกับคำบุพบทได้เช่นกัน เป็นต้นว่า

- (3) อาทิตย์ถ่ายทอวิชาเป่าแก้วให้แก่เพื่อนร่วมหมู่บ้านอย่างไม่ปิดบังอำพราง
- (4) คุณตาเป็นคนตั้งชื่อให้แก่หลานชาย
- (5) หลวงสรสิทธิยานุการสอนภาษาญี่ปุ่นให้กับนายทหารหนุ่ม ๆ
- (6) คุณสามารถเลือกแพทย์ประจำตัวคุณเป็นผู้ดูแลการตั้งครรรภ์ตลอดจนทำคลอดให้กับคุณได้เช่นกัน

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

จะเห็นได้ว่า แม้ว่าคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” จะมีหน้าบ่งชี้ผู้รับประโยชน์เหมือนกัน แต่ตัวบ่งชี้แต่ละคำยังคงรักษาคุณสมบัติหรือหน้าที่ทางไวยากรณ์ดั้งเดิมอยู่ กล่าวคือ คำว่า “เพื่อ” ยังคงรักษาคุณสมบัติทางไวยากรณ์ในฐานะคำเชื่อมอนุพากย์ดังจะเห็นได้จากการปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ปฏิเสธ การปรากฏร่วมกันระหว่างตัวบ่งชี้ปฏิเสธกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” แสดงให้เห็นถึงการปฏิเสธที่ส่วนพียงซึ่งทำหน้าที่ขยายส่วนหลักหรือกริยาวลีในอนุพากย์หลักนั่นเอง ส่วนตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ยังคงรักษาคุณสมบัติทางไวยากรณ์ในฐานะคำกริยาดังจะเห็นได้จากการปรากฏร่วมกับคำบุพบทอื่น ๆ เช่น *กับ* หรือ *แก่* ในบางบริบทที่ไม่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนกรรมสิทธิ์สิ่งรูปธรรม

5.1.3 ประเภททางวากยสัมพันธ์ของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์

เมื่อพิจารณาความแตกต่างทางวากยสัมพันธ์ในข้อ 5.1.1) และ 5.1.2) ร่วมกันสามารถจำแนกประเภททางวากยสัมพันธ์ของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ได้ดังนี้

ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” มีคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ที่ใกล้เคียงกับ **คำบุพบท** คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ของคำบุพบทที่สำคัญมี 2 ประการ ได้แก่ (1) **การบังคับปรากฏระหว่างคำบุพบทกับหน่วยนามที่ทำหน้าที่เป็นกรรมหรือส่วนเติมเต็มของคำบุพบทดังกล่าว** McCawley (1992) กล่าวว่า ความแตกต่างที่เป็นสากลลักษณะระหว่างคำกริยากับคำบุพบท คือ คำบุพบทจะต้อง

ปรากฏร่วมกับหน่วยนามเสมอ กล่าวอีกนัยหนึ่ง คำบุพบทซึ่งเป็นประเภทย่อยของคำสัณยาคบทเป็นคำที่ต้องการกรรม (transitive) (Kurzon & Adler, 2008) ในขณะที่คำกริยาจะปรากฏร่วมกับหน่วยนามที่มีบทบาทเป็นกรรมหรือไม่ก็ได้ คุณสมบัติอีกประการหนึ่งของคำบุพบท คือ (2) **การไม่สามารถย้ายหน่วยกรรมจากคำบุพบท** (preposition stranding) คำบุพบทในภาษาไทยมีคุณสมบัติทั้งสองประการเช่นเดียวกัน ยกตัวอย่างเช่น

- (7) ก. นักร้องผิวโอเล่ย์กำลังร้องเพลงอย่างสนุกสนาน**บน**เวที
 ข. *นักร้องผิวโอเล่ย์กำลังร้องเพลงอย่างสนุกสนาน**บน**
 ค. *เวทีนักร้องผิวโอเล่ย์กำลังร้องเพลงอย่างสนุกสนาน**บน**
 ง. **บน**เวที นักร้องผิวโอเล่ย์กำลังร้องเพลงอย่างสนุกสนาน

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

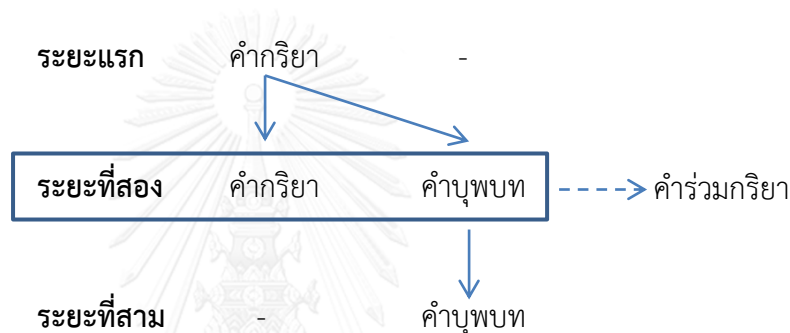
ตัวอย่างที่ (7ข.) แสดงให้เห็นถึงคุณสมบัติในการบังคับปรากฏระหว่างคำบุพบทกับหน่วยนาม หากละหน่วยนามดังกล่าวมีผลให้ผิดไวยากรณ์ ส่วนตัวอย่างที่ (7ค.) แสดงให้เห็นถึงคุณสมบัติของการไม่สามารถแยกคำบุพบทและหน่วยนามที่ทำหน้าที่เป็นกรรมได้ หากย้ายเฉพาะส่วนใดส่วนหนึ่งมีผลให้ผิดไวยากรณ์ หากจะย้ายเพื่อแสดงจุดเน้น ต้องย้ายทั้งคำบุพบทและหน่วยนามที่ตามหลังตัวอย่างที่ (7ง.)

ส่วนคำว่า “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์มีสถานะสองประการหรือที่เรียกว่าทวิสถานะ (dual status) กล่าวคือ ในบางบริบท คำว่า “ให้” มีสถานะเป็นคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียงพิจารณาจากการปรากฏร่วมกับคำบุพบท *แก่* หรือ *กับ* แต่ในบางบริบท คำดังกล่าวมีคุณสมบัติทางไวยากรณ์ที่ใกล้เคียงกับคำบุพบทพิจารณาจากการปรากฏหน้าหน่วยนาม และการไม่สามารถแทรกคำบุพบทอื่นระหว่างตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” กับนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ได้ เช่น

- (8) *เขาขับรถให้แก่แม่
 (9) *เขาทำการบ้านให้กับลูก

คำที่มีคุณสมบัติทางไวยากรณ์ทั้งสองประการ ได้แก่ คำกริยาและคำบุพบท เรียกว่า **คำร่วมกริยา** (coverb) คำร่วมกริยาเป็นคำที่พัฒนามาจากคำกริยากรรม แต่สูญเสียคุณสมบัติทางความหมายหรือถูกเจือจางความหมายด้านการกระทำ (Gelderen, 2011; Li & Thompson, 1974) คำดังกล่าวเกิด

จากความสนใจในการจำแนกประเภทรูปภาพบางรูปที่ไม่ได้คงคุณสมบัติของคำกริยาทั้งหมดพร้อมทั้งมีคุณสมบัติบางประการที่คล้ายคลึงกับคำบุพบท คุณสมบัติดังกล่าวถือว่าเป็นระยะเชื่อมต่อที่คำกริยาในฐานะคำเนื้อหาจะพัฒนาหรือ “กลาย” ไปเป็นคำบุพบทซึ่งเป็นคำไวยกรณ์หรือคำหน้าที่ Clark (1975) นำเสนอการเปลี่ยนแปลงจากคำกริยามาเป็นคำบุพบทดังภาพที่ 5.2 ในระยะเริ่มแรก คำกริยายังคงคุณสมบัติของคำกริยาอยู่ ต่อมาคำดังกล่าวเริ่มสูญเสียคุณสมบัติของคำกริยา และมีคุณสมบัติบางประการที่คล้ายคลึงกับคำบุพบท คุณสมบัติในระยะดังกล่าวถือเป็นคุณสมบัติของคำร่วมกริยา และในระยะที่สาม รูปภาพดังกล่าวสูญเสียคุณสมบัติของคำกริยาทั้งหมดและกลายเป็นคำบุพบทโดยสมบูรณ์

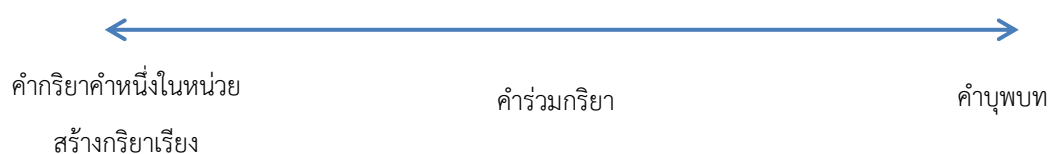

ภาพที่ 5.2 แสดงเส้นทางการขยายหน้าที่จากคำกริยาสู่คำบุพบทที่นำเสนอโดย Clark

คำร่วมกริยาได้รับความสนใจและศึกษาอย่างกว้างขวางโดยเฉพาะในภาษาจีนและภาษาเวียดนาม ประเด็นความสนใจดังกล่าว คือ คำร่วมกริยามีประเภททางวากยสัมพันธ์แบบใด คำกริยายังคงเป็นคำกริยาเช่นเดิม หรือกลายเป็นคำบุพบทโดยสมบูรณ์ อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีงานวิจัยที่แสดงให้เห็นว่า คำร่วมกริยามีสถานะเป็นคำกริยาหรือคำบุพบทอย่างชัดเจน การศึกษาในอดีตเสนอว่า คำร่วมกริยามีทิวสถานะดังจะเห็นได้จากแม้ว่าคำร่วมกริยาจะแสดงคุณสมบัติที่ต่างจากคำกริยากรรมผ่านการทดสอบแบบต่าง ๆ แต่คำร่วมกริยาเหล่านี้ยังไม่จัดว่าเป็นคำบุพบท เนื่องจากในบางบริบท คำร่วมกริยาแสดงคุณสมบัติเช่นเดียวกับคำกริยา แต่ในบางบริบทคำดังกล่าวแสดงคุณสมบัติเช่นเดียวกับคำบุพบท อาจกล่าวได้ว่า สถานะของคำร่วมกริยาปรับเปลี่ยนไปตามบริบทรวมทั้งโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ (syntactic structure) ที่คำร่วมกริยานั้นปรากฏ Li and Thompson (1974) เสนอว่า สถานะของคำร่วมกริยาในฐานะคำบุพบทนั้นอยู่ในระดับมากน้อย เนื่องจากในบางกรณี คำร่วมกริยาก็ยังคงรักษาคุณสมบัติของคำกริยาเช่นเดิมอยู่ จึงแสดงคุณสมบัติที่ใกล้เคียงกับคำบุพบทไม่มากนัก แต่ในบางบริบท คำดังกล่าวสูญเสียคุณสมบัติของคำกริยาเกือบทั้งหมดจึงแสดง

คุณสมบัติที่ใกล้เคียงกับคำบุพบท นอกจากนี้ ผู้ศึกษาทั้งสองยังระบุเพิ่มเติมว่า คำร่วมกริยามีสถานะเป็นคำบุพบทในเชิงความหมาย กล่าวคือ ไม่ได้แสดงความต่อเนื่องของเหตุการณ์ในฐานะคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียง

ในการศึกษาครั้งนี้ ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” มีสถานะเป็นคำร่วมกริยาดังจะสังเกตได้จากในบางกรณี ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” คงคุณสมบัติทางไวยากรณ์ในฐานะคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียงพร้อมทั้งบ่งชี้ความหมายดั้งเดิมซึ่งก็คือการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ แต่ในบางบริบท ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” มีคุณสมบัติทางไวยากรณ์ที่ใกล้เคียงกับคำบุพบท กล่าวคือ ปรากฏหน้าหน่วยนาม และไม่สามารถแทรกกรุปภาษาอื่นใดระหว่างตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” กับนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ได้ นอกจากนี้ คำว่า “ให้” ในบริบทดังกล่าวไม่ได้บ่งชี้การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์การครอบครองสิ่งของใด ๆ อาจกล่าวได้ว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ในทุกบริบทไม่มีคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์เช่นเดียวกับคำบุพบททุกประการ แต่มีคุณสมบัติที่ใกล้เคียงกับคำบุพบทในระดับมาก-น้อย กล่าวอีกนัยหนึ่ง ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” อยู่บนแนวต่อเนื่องระหว่างคำกริยากับคำบุพบท ดังแสดงในภาพที่ 5.3 โดยที่ปลายริมซ้ายของแนวต่อเนื่อง คำว่า “ให้” มีสถานะเป็นคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียงที่บ่งชี้การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ เช่น *ช่วยหยิบเกลือให้ฉันหน่อย* ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ในบริบทดังกล่าวมีคุณสมบัติที่ใกล้เคียงกับคำบุพบทในระดับน้อยพิจารณาจากคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ด้านการปรากฏหน้าหน่วยนามเท่านั้น ส่วนปลายริมขวาของแนวต่อเนื่อง คำว่า “ให้” ปรากฏในเหตุการณ์อื่น ๆ ที่ไม่ใช่เหตุการณ์การถ่ายโอนกรรมสิทธิ์ คำดังกล่าวจึงบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ และมีหน้าที่ทางไวยากรณ์ที่ใกล้เคียงกับคำบุพบท เช่น *คอมพิวเตอร์คิดให้เรา* ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ในบริบทดังกล่าวมีคุณสมบัติที่ใกล้เคียงกับคำบุพบทในระดับสูงดังจะเห็นได้จากการปรากฏหน้าหน่วยนามและไม่สามารถแทรกกรุปภาษาอื่นใดระหว่างหน่วยประกอบทั้งสองได้

ภาพที่ 5.3 แสดงแนวต่อเนื่องของคำว่า “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์

อาจกล่าวได้ว่า คำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์มีประเภททางไวยากรณ์ที่แตกต่างกัน ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” มีสถานะเป็นคำบุพบท ส่วนตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” มีสถานะเป็นคำร่วมกริยา

5.2 ความแตกต่างทางอรรถศาสตร์ระหว่าง “เพื่อ” กับ “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์

5.2.1 คุณสมบัติการรับประโยชน์โดยตรงหรือโดยอ้อมของผู้รับประโยชน์

จากที่ได้กล่าวในบทที่ 3 หัวข้อที่ 3.2.3.1) ว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” แสดงความหมายว่า หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏต่อท้ายได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์อีกทอดหนึ่ง ส่วนตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” แสดงความหมายว่า ผู้รับประโยชน์ได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์โดยตรง Jenny (2010) เรียกผู้รับประโยชน์ทั้งสองประเภทว่า **ผู้รับประโยชน์โดยอ้อมและผู้รับประโยชน์โดยตรง**ตามลำดับ คุณสมบัติการรับประโยชน์โดยตรงหรือโดยอ้อมของผู้รับประโยชน์มีพื้นฐานจาก 2 ประเด็นหลัก ได้แก่

การมีบทบาทสำคัญในการเกิดขึ้นของเหตุการณ์การรับประโยชน์ หากหน่วยร่วมมีบทบาทต่อเหตุการณ์ในฐานะผู้ที่เข้าไปมีส่วนร่วมต่อเหตุการณ์การรับประโยชน์ หน่วยร่วมดังกล่าวจะพิจารณาว่าเป็นผู้รับประโยชน์โดยตรง ในทางกลับกัน หากหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ไม่ได้มีส่วนร่วมต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หน่วยร่วมนั้นจะพิจารณาว่าเป็นผู้รับประโยชน์โดยอ้อม

การตระหนักรู้ผลประโยชน์ หากหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์สามารถตระหนักรู้ถึงผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับตนได้แสดงว่าหน่วยร่วมดังกล่าวเป็นผู้รับประโยชน์โดยตรง แต่ถ้าหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ไม่สามารถตระหนักรู้ได้ว่า ตนได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หน่วยร่วมดังกล่าวจึงเป็นผู้รับประโยชน์โดยอ้อม

คุณสมบัติการรับประโยชน์โดยตรงหรือโดยอ้อมของผู้รับประโยชน์สามารถแสดงโดยสรุปดังตารางที่ 5.2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 5.2 แสดงคุณสมบัติการรับประโยชน์โดยตรงหรือโดยอ้อมของผู้รับประโยชน์

คุณสมบัติทาง การรับประโยชน์ ผู้รับประโยชน์	การมีบทบาทสำคัญในการเกิดขึ้น ของเหตุการณ์การรับประโยชน์	การตระหนักรู้ผลประโยชน์
ผู้รับประโยชน์โดยตรง	มีส่วนร่วมในเหตุการณ์	ตระหนักรู้ถึงผลประโยชน์
ผู้รับประโยชน์โดยอ้อม	ไม่ได้มีส่วนร่วมในเหตุการณ์	ไม่ได้ตระหนักรู้ถึงผลประโยชน์

ความแตกต่างทางด้านคุณสมบัติการรับประโยชน์โดยตรงหรือโดยอ้อมของผู้รับประโยชน์ของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” พัฒนามาจากความหมายดั้งเดิมของคำทั้งสองดังรายละเอียดต่อไปนี้

เมื่อพิจารณาความหมายดั้งเดิมของคำว่า “ให้” คือ การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ในการครอบครองสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เหตุการณ์ดังกล่าวประกอบด้วยหน่วยร่วมเหตุการณ์ 3 หน่วย ได้แก่ ผู้ให้ สิ่งของ หน่วยร่วมแกนกลาง และผู้รับสิ่งของ ในเหตุการณ์นี้ ผู้รับสิ่งของเป็นหน่วยร่วมที่จำเป็นในเหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ เนื่องจากต้องมีบทบาทในฐานะผู้ครอบครอง หากไม่มีหน่วยร่วมเหตุการณ์ดังกล่าว เหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์จะไม่สมบูรณ์ ด้วยเหตุนี้ หน่วยร่วมผู้รับสิ่งของจึงสามารถตระหนักถึงผลของเหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ได้ นอกจากจะมีบทบาทเป็นผู้รับสิ่งของแล้ว หน่วยร่วมดังกล่าวยังมีบทบาทเป็นผู้รับประโยชน์เช่นกัน กล่าวคือ ได้รับประโยชน์จากการครอบครองหน่วยร่วมแกนกลางโดยที่ตนไม่ได้กระทำเหตุการณ์ด้วยตนเอง เมื่อพิจารณาจากการมีส่วนร่วมในเหตุการณ์รวมทั้งการตระหนักถึงผลประโยชน์จะพบว่า หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์รับสิ่งของเป็นผู้รับประโยชน์โดยตรง เนื่องจากหน่วยร่วมดังกล่าวมีส่วนร่วมกับการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ในฐานะผู้รับสิ่งของหรือจุดสุดท้ายของการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ และในขณะเดียวกันหน่วยร่วมดังกล่าวยังสามารถตระหนักถึงผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับตนได้ในฐานะผู้ที่ครอบครองหน่วยร่วมแกนกลางคนใหม่ เมื่อคำว่า “ให้” ขยายความหมายเป็นตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ หน่วยนามแสดงผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏต่อท้ายจึงเป็นผู้รับประโยชน์โดยตรงนั่นก็หมายความว่า หน่วยนามดังกล่าวมีส่วนร่วมในเหตุการณ์การรับประโยชน์หรือตระหนักถึงผลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้แม้ว่าเหตุการณ์การรับประโยชน์นั้นจะไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งรูปธรรมก็ตามดังจะเห็นได้จากการปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์จากสิ่งนามธรรม ไม่ว่าจะเป็น สารดังตัวอย่างที่ (10) - (14) หรือสิ่งนามธรรมอื่น ๆ ที่สามารถระบุได้ดังตัวอย่างที่ (15) - (19)

- (10) ฉันได้ยืมว่า เมื่อปีที่แล้ว เรียวช่วยตีวพิเศษให้เธอตามที่อาจารย์สั่ง
- (11) พระวิมาดาโปรดให้พ่อครัวตามภัตตาคารเข้ามาสอนให้
- (12) คุณประไพสิทธิ์ได้ฝากคำสอนของหลวงปู่มั่น [...] มาให้ผู้อ่านทุกท่านด้วย
- (13) ชานะกำลังถ่ายทอดวิชาให้ลูกศิษย์
- (14) คาโอริยังคงอธิบายหลักเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษให้เขา

- (15) ขอส่งกำลังใจให้ทีมงาน “ดิฉัน” ทุกท่าน
- (16) เจ้าพ่อได้ประกาศมอบตำแหน่งทายาทอย่างเป็นทางการให้บุตรชายคนโต
- (17) คารวะฟ้าดินเสีย ให้เทพท่านประทานพรให้เรา
- (18) เราอยากไปอยู่ที่นั่น คงมีโอกาสให้เราถ้าเราขยัน
- (19) สหรัฐฯจะยื่นหยัดเคียงข้างกับรัฐบาลอัฟกานิสถานต่อไปในสงครามที่ยืดเยื้อมา 7 ปี ถึงแม้ต้นจะถ่ายโอนอำนาจให้รัฐบาลใหม่ภายใต้การนำของนายบารัค โอบามา

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

ในทางกลับกัน ความหมายดั้งเดิมของคำว่า “เพื่อ” คือ การบ่งชี้สาเหตุของการกระทำ หน่วยร่วมที่เป็นสาเหตุของการกระทำไม่จำเป็นที่จะต้องมีส่วนร่วมในเหตุการณ์หรือการกระทำของผู้แสดงกริยา นอกจากนี้ หน่วยร่วมดังกล่าวอาจไม่ตระหนักรู้ว่า ตนเป็นสาเหตุของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เมื่อคำว่า “เพื่อ” ขยายความหมายเป็นตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ นามวลีที่ปรากฏท้ายตัวบ่งชี้ดังกล่าวจึงไม่ใช่ผู้รับประโยชน์โดยตรง เนื่องจากหน่วยร่วมดังกล่าวไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมกับเหตุการณ์การรับประโยชน์และไม่สามารถตระหนักรู้ผลประโยชน์จากเหตุการณ์ได้ แต่หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์โดยอ้อมมีบทบาทเป็นสาเหตุหรือแรงจูงใจของเหตุการณ์การรับประโยชน์ที่เกิดขึ้นเท่านั้น ยกตัวอย่างเช่น

- (20) คุณเคยคิดจะทำอะไรเพื่อคนอื่นที่คุณคิดว่าพวกเขาแตกต่างหรือไม่
- (21) มันอาจจะมาจากตรงที่เราเปลี่ยนแปลงตัวเองเพื่อเขาเยอะเกินไป
- (22) [...] อาจจะหาแรงบันดาลใจอื่น เช่น เลิกเพื่อลูก เลิกเพื่อบิดา-มารดา หรือคนรักก็ได้
- (23) แถมบังอาจมาเบียดหมายเมนูที่ฉันอุทิศสำหรับตั้งใจฝึกทำเพื่อเขา
- (24) ตอนนี้ฉันทราบจึงได้เหลือกตามองเหมือนจะบอกว่าที่จะทำต่อไปนี้ก็เพื่อหัวหัวใจเด็ด

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

จากตัวอย่างข้างต้น หน่วยร่วม คนอื่น ใน (20) เขา ใน (21) ลูก บิดา-มารดา คนรัก ใน (22) เขา ใน (23) และ หัวหัวใจเด็ด ใน (24) ต่างมีบทบาทเป็นหน่วยร่วมที่สร้างแรงจูงใจหรือเป็นสาเหตุของการ

กระทำในเหตุการณ์ หน่วยร่วมเหล่านี้จึงไม่ได้เกี่ยวข้องกับการกระทำหรือเหตุการณ์ดังต่อไปนี้ *ทำเปลี่ยนแปลงตัวเอง เลิก (บุหรี) ตั้งใจฝึกทำ และ ทำ* ตามลำดับ รวมทั้งไม่สามารถตระหนักรู้ถึงผลประโยชน์จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ด้วยเหตุนี้ หน่วยนามที่ตามหลังตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” จึงเป็นผู้รับประโยชน์โดยอ้อม

5.2.2 ความเกี่ยวข้องกับหน่วยร่วมสิ่งของในเหตุการณ์การรับประโยชน์

คุณสมบัติทางอรรถศาสตร์ที่แตกต่างกันของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” อีกประการหนึ่ง คือ ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” มีแนวโน้มปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์รับสิ่งของมากกว่าตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” ความแตกต่างทางอรรถศาสตร์ระหว่างตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” กับ “ให้” ด้านความเกี่ยวข้องกับหน่วยร่วมสิ่งของในเหตุการณ์การรับประโยชน์ก็คล้ายคลึงกับประเด็นความต่างในหัวข้อที่ 5.2.1) กล่าวคือ ในเหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์เกี่ยวข้องกับ 3 หน่วยร่วมโดยที่หน่วยร่วมแกนกลางเป็นหนึ่งในหน่วยร่วมที่จำเป็นต่อเหตุการณ์ดังกล่าว หากไม่มีหน่วยร่วมแกนกลาง เหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์จะไม่สมบูรณ์ เมื่อคำว่า “ให้” ขยายความหมายเป็นตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์จึงมีแนวโน้มที่จะปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์รับสิ่งของซึ่งเป็นหน่วยร่วมในเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนกรรมสิทธิ์สิ่งที่มีลักษณะเป็นรูปธรรมดังตัวอย่างที่ (25) - (27) หรือในเหตุการณ์ที่มีหน่วยร่วมสิ่งของแต่ไม่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนกรรมสิทธิ์ดังตัวอย่างที่ (28) - (32)

- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY
- (25) *นางคำพวนตักน้ำจากโอ่งมมเรือมาส่งให้หญิงสาว*
  - (26) *โอกาสนี้ เพื่อน ๆ จะนำของขวัญเล็ก ๆ น้อย ๆ มาให้ผู้เข้าพิธีก็ได้*
  - (27) *นายแก้วคอยผมที่นี่ เดี่ยวผมเอายามาให้*
  - (28) *ก็มีมือของผู้ใจดีเปิดประตูให้ผมจากนอกร้าน*
  - (29) *คนญี่ปุ่นสละที่นั่งบนรถไฟให้เจ้านายตัวเอง*
  - (30) *อย่าให้คนอื่นชักผ้าให้เรา มันน่าเกลียด*
  - (31) *เพื่อนรุ่นพี่อีกคน คือ อาจารย์สมชาติ มัทธนะลิต ใช้ซอส์กร่างขยายแบบให้เรา*
- เรา

- (32) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เคยให้สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล.) จัดซื้อคอมพิวเตอร์ให้ทางสำนักงาน

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

จากตัวอย่างที่ (28) - (32) ข้างต้น หน่วยร่วม ประตุ ที่นั่งบนรถไฟฟ้า เสื้อผ้า แบบ และ คอมพิวเตอร์ ไม่ใช่หน่วยร่วมแกนกลางที่ประสบกับการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ แต่เป็นหน่วยร่วมรับผลกระทบจากเหตุการณ์ดังต่อไปนี้ เปิด สละ ชัก ร่วงขยาย และ จัดซื้อ ตามลำดับ แม้ว่าจะเป็นหน่วยร่วมรับผลกระทบแต่ก็มีแนวโน้มปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” เนื่องจากพิจารณาว่าเป็นหน่วยร่วมสิ่งของที่ได้รับผลกระทบแบบใดแบบหนึ่งจากเหตุการณ์

ส่วนตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” มีความหมายดั้งเดิม คือ การบ่งชี้สาเหตุของการกระทำ หน่วยร่วมสิ่งของไม่ได้เป็นหน่วยร่วมสำคัญของเหตุการณ์ดังกล่าว ด้วยเหตุนี้ ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” จึงไม่ปรากฏกับผู้รับประโยชน์รับสิ่งของ หากตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” ปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์รับสิ่งของดังตัวอย่างที่ (33) - (34) หรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยร่วมรับผลกระทบดังตัวอย่างที่ (35) - (37) ประโยคดังกล่าวจะผิดไวยากรณ์

- (33) *นางคำพวนตักน้ำจากโอ่งมมเรือนมาส่งเพื่อหญิงสาว
- (34) *โอกาสนี้ เพื่อน ๆ จะนำของขวัญเล็ก ๆ น้อย ๆ มาเพื่อผู้เข้าพิธีก็ได้
- (35) *คนญี่ปุ่นสละที่นั่งบนรถไฟฟ้าเพื่อเจ้านายตัวเอง
- (36) *อย่าให้คนอื่นชักผ้าเพื่อเรา มันน่าเกลียด
- (37) *เพื่อนรุ่นพี่อีกคน คือ อาจารย์สมชาติ มหัทธนะลิต ใช้ซอล์กร่วงขยายแบบ เพื่อเรา

(ปรับจากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

5.2.3 คุณสมบัติทางความหมายของผู้รับประโยชน์

ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” มีแนวโน้มที่จะปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์ที่มีลักษณะเป็นสมุหนาม เช่น กลุ่มบุคคล องค์กร หน่วยงาน หรือสถาบันดังตัวอย่างที่ (38) - (42)

- (38) ขณะที่เขาทำงานเพื่อแผ่นดิน ผมกลับทำงานรับใช้นายทุน

- (39) ดิฉันเกิดมาแล้วเชื่อว่า จะต้องทำ**เพื่อ**ชาติ แผ่นดินและพระมหากษัตริย์
- (40) ด้วยเกียรติที่ได้นี้ทำให้เรามีโอกาสทำประโยชน์**เพื่อ**สังคม
- (41) เขาเป็นมหาบุรุษที่ต่อสู้**เพื่อ**กลุ่มชนของตน
- (42) สำนักงานพยายามสร้างกระแส**เพื่อ**สถาบัน ถ้าหากดูดี ๆ จะทำเช่นนั้น เพราะอะไร

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

ส่วนตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” มีแนวโน้มที่จะปรากฏร่วมกับปัจเจกบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติเป็นหน่วยร่วมที่มีชีวิต ความแตกต่างทางอรรถศาสตร์ประการดังกล่าวสามารถอธิบายได้ว่า หน่วยร่วมที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” มิได้มีบทบาทเป็นผู้รับประโยชน์ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเท่านั้น แต่ยังมีบทบาทเป็นสาเหตุของเหตุการณ์ดังกล่าวเช่นกัน และสาเหตุหรือแรงจูงใจในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งเป็นความหมายดั้งเดิมของคำว่า “เพื่อ” ไม่ได้จำกัดประเภทของหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ว่าจะเป็นสมุหนามหรือปัจเจกบุคคล ดังนั้น ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” จึงสามารถปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์ที่มีคุณสมบัติเป็นกลุ่ม องค์กร หรือสถาบันได้ ในขณะที่เหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ซึ่งเป็นความหมายดั้งเดิมของคำว่า “ให้” หน่วยร่วมผู้รับสิ่งของในเหตุการณ์ดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะเป็นปัจเจกบุคคลมากกว่าที่จะเป็นองค์กร หน่วยงาน หรือสถาบัน เนื่องจากหน่วยร่วมนี้สามารถตระหนักรู้ได้ว่า ตนมีบทบาทในฐานะผู้ครอบครองใหม่ เมื่อคำว่า “ให้” ขยายหน้าที่เป็นตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ ตัวบ่งชี้ดังกล่าวจึงมีแนวโน้มที่จะปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์ในลักษณะปัจเจกบุคคลมากกว่าผู้รับประโยชน์ที่มีลักษณะเป็นสมุหนามหรือสถาบัน หากตัวบ่งชี้ดังกล่าวปรากฏร่วมกับหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ในลักษณะสมุหนามที่เป็นองค์กร หน่วยงาน หรือสถาบันแล้วมีผลให้ปริบทเหล่านั้นไม่เป็นที่ยอมรับในภาษาดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (43) ?คนที่เอาจริงเอาจังทำให้สังคมขนาดนี้ก็มีด้วย
- (44) *ดิฉันเกิดมาแล้วเชื่อว่า จะต้องทำ**ให้**ชาติ แผ่นดิน และพระมหากษัตริย์
- (45) *ขณะที่เขาทำงาน**ให้**แผ่นดิน ผมกลับทำงานรับใช้นายทุน
- (46) *เป็นไปไม่ได้หรอก ก็หญิงสาวพลีชีพ**ให้**แผ่นดินตั้งแต่วันนั้นแล้วนี่
- (47) *แม้ว่าโฟนอินอ้าง**ให้**ประชาชน

(ปรับจากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

นอกจากนี้ คุณสมบัติทางความหมายของผู้รับประโยชน์ที่มีลักษณะเป็นสมุหนามหรือปัจเจกบุคคลสามารถอธิบายได้ด้วยการรับประโยชน์โดยตรงหรือโดยอ้อมของผู้รับประโยชน์ ยกตัวอย่างเช่น

(48) ก. และเพื่อรำลึกถึงคุณความดีของยี่นึ่งซึ่งสละชีพเพื่อชาติ จึงได้มีการสร้างศาลเจ้าบูชาสืบไป

ข. *และเพื่อรำลึกถึงคุณความดีของยี่นึ่งซึ่งสละชีพให้ชาติ จึงได้มีการสร้างศาลเจ้าบูชาสืบไป

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ)

จากตัวอย่างข้างต้น การใช้ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” มีผลให้ตัวอย่างที่ (48ก.) เป็นที่ยอมรับว่าถูกไวยากรณ์กว่าตัวอย่างที่ (48ข.) ซึ่งใช้ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ข้อจำกัดในตัวอย่างที่ (48ก.) และ (48ข.) ข้างต้นสามารถอธิบายได้ด้วยการรับผลประโยชน์ของหน่วยร่วมเหตุการณ์ ดังนี้ การขยายความหมายของคำว่า “เพื่อ” มีผลให้หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์เป็นผู้รับประโยชน์โดยอ้อม ผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ดังกล่าวอาจเป็นสมุหนามหรือสถาบันรูปแบบต่าง ๆ เช่น องค์กร สังคม ประเทศ หรือชาติ เป็นต้น เมื่อพิจารณาตัวอย่างที่ (48ก.) หน่วยร่วม *ชาติ* ไม่ได้รับประโยชน์จากการสละชีพของ *ยี่นึ่ง* โดยตรง เนื่องจากหน่วยร่วมดังกล่าวไม่ได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ *สละชีพ* ของผู้ก่อประโยชน์ซึ่งก็คือ *ยี่นึ่ง* อาทิ ไม่ได้มีส่วนร่วมในการทำสงครามกับศัตรูเพื่อป้องกันประเทศ เป็นต้น ในกรณีตัวอย่างดังกล่าว *ประเทศที่เป็นศัตรู* เป็นหน่วยร่วมที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากเหตุการณ์ (affected participant) ส่วน *ชาติ* ซึ่งเป็นหน่วยร่วมที่ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนมาก นั่นคือ ประชาชนในชาติ รวมทั้ง สภาวะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็น ความมั่นคง ความน่าเชื่อถือ ฯลฯ เป็นสาเหตุหรือแรงจูงใจสำหรับการกระทำของหน่วยร่วม *ยี่นึ่ง* ในทางกลับกัน ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” แสดงความหมายว่า ผู้รับประโยชน์ได้รับผลประโยชน์โดยตรงจากเหตุการณ์ กล่าวคือ หน่วยร่วม *ชาติ* จะต้องเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ *สละชีพ* โดยตรงรวมทั้งสามารถตระหนักรู้ถึงผลประโยชน์จากการสละชีพของ *ยี่นึ่ง* นั่นก็หมายความว่า หน่วยร่วม *ชาติ* ซึ่งหมายถึง สมาชิกทั้งหมดรวมทั้งสภาวะที่เกี่ยวข้องอาจต้องไปร่วมรบกับศัตรูเพื่อป้องกันประเทศ หรือกระทำการอย่างอื่นเพื่อเป็นประโยชน์ต่อชาติ เหตุการณ์ดังกล่าวไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ดังนั้น ตัวอย่างที่ (48ข.) จึงผิดไวยากรณ์

5.3 ลัดส่วนการปรากฏของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” จากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ

จากการรวบรวมข้อมูลการปรากฏของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” จากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ ผู้วิจัยจำแนกหน้าที่ทางไวยากรณ์รวมทั้งความหมายของคำดังกล่าวตามประเภทของข้อมูล 5 หมวด (genre) ได้แก่ บทเชิงคดี หนังสือพิมพ์ บทความที่ไม่ใช่เชิงวิชาการ บทความเชิงวิชาการ และหมวดเบ็ดเตล็ด รายละเอียดของการปรากฏในแต่ละหน้าที่และความหมายมีดังต่อไปนี้

5.3.1 หน้าที่และความหมายของคำว่า “เพื่อ”

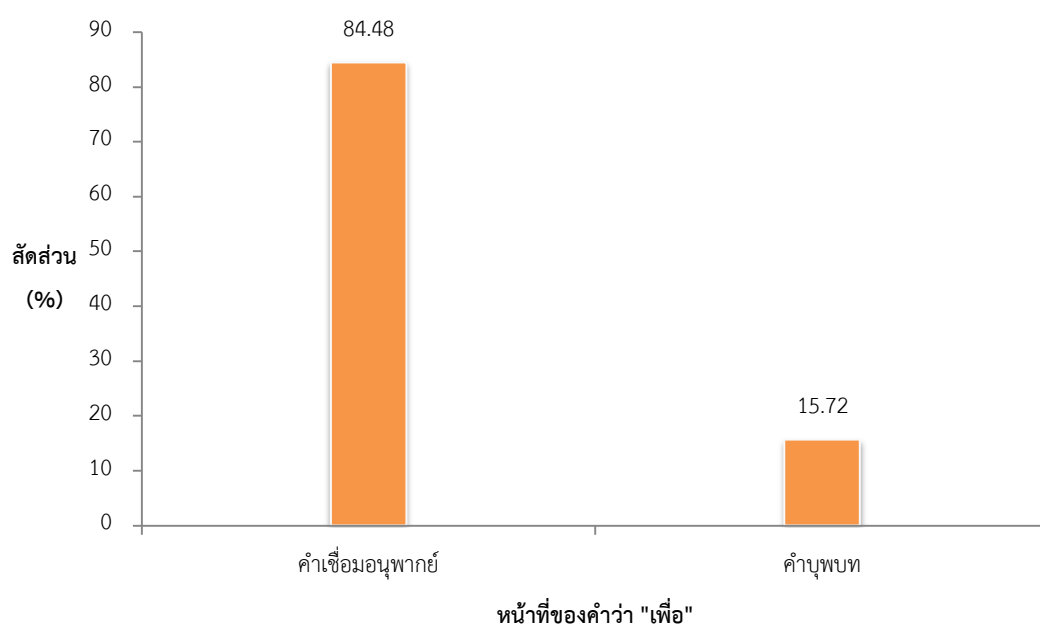
อัตราการปรากฏของคำว่า “เพื่อ” ในหน้าที่ทางไวยากรณ์และการบ่งชี้ความหมายต่าง ๆ จากการสำรวจข้อมูลในคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ 5,000 ตัวอย่างแรกสามารถแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.3 แสดงสัดส่วนของคำว่า “เพื่อ” ในหน้าที่และความหมายต่าง ๆ จากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ

หน้าที่ทาง ไวยากรณ์และ ความหมาย	หน้าที่ทาง ไวยากรณ์	คำเชื่อมอนุพจน์ เพื่อ + อนุพจน์	คำบุพบท				จำนวนรวม
			บ่งชี้ผู้รับ ประโยชน์	บ่งชี้เป้าหมาย	บ่งชี้ทั้งผู้รับ ประโยชน์และ เป้าหมาย	บ่งชี้สาเหตุ	
ความหมาย	บัญญัติโครงสร้าง	เพื่อ + อนุพจน์					
	ความหมาย	บ่งชี้วัตถุประสงค์					
จำนวนที่ ปรากฏใน คลังข้อมูล ภาษาไทย แห่งชาติ	บ่นเท็จคดี	841	39	117	2	1	1000
	หนังสือพิมพ์	863	20	100	17	-	1000
	บทความที่ไม่ใช่ เชิงวิชาการ	827	10	140	23	-	1000
	บทความเชิง วิชาการ	829	5	151	14	1	1000
	เบ็ดเตล็ด	854	15	113	18	-	1000
	จำนวนรวม	4214	89	621	74	2	5000
	เปอร์เซ็นต์	84.28	1.78	12.42	1.48	0.04	100

จากตารางข้างต้น หน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “เพื่อ” มี 2 ประการ ได้แก่ คำเชื่อมอนุพากย์และคำบุพบท สัดส่วนการปรากฏของหน้าที่ทั้งสองประการสามารถเปรียบเทียบได้ดังภาพต่อไปนี้

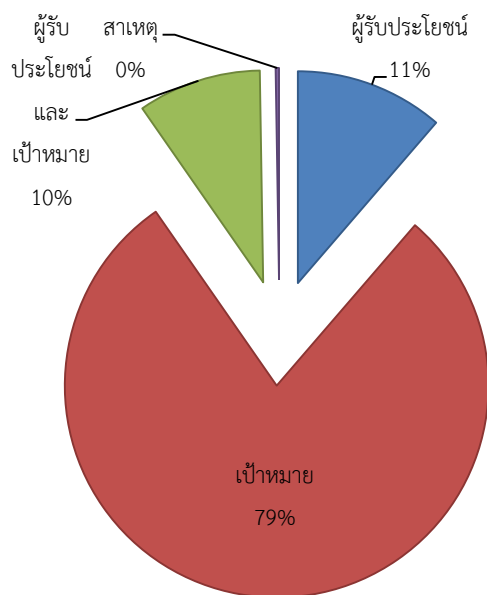

ภาพที่ 5.4 แสดงสัดส่วนหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “เพื่อ” ที่พบในคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ

เมื่อเปรียบเทียบหน้าที่ของคำว่า “เพื่อ” ตามภาพที่ 5.4 จะพบว่า คำว่า “เพื่อ” ในฐานะคำเชื่อมอนุพากย์มีสัดส่วนในการปรากฏสูงถึง 84.48% ซึ่งมากกว่าคำว่า “เพื่อ” ในฐานะคำบุพบทที่มีสัดส่วนในการปรากฏเพียง 15.72% เท่านั้น สัดส่วนดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หน้าที่ของคำว่า “เพื่อ” ในฐานะคำบุพบทพัฒนาจากหน้าที่คำเชื่อมอนุพากย์ได้ไม่นาน และหน้าที่ดังกล่าวยังไม่ได้ “แทนที่” หน้าที่ของคำว่า “เพื่อ” ในฐานะคำเชื่อมอนุพากย์ อย่างไรก็ตาม คำอธิบายสัดส่วนการปรากฏของแต่ละหน้าที่ทางไวยากรณ์ดังกล่าวเป็นเพียงแนวโน้มจากการวิเคราะห์ข้อมูลเฉพาะสมัยเท่านั้น การวิเคราะห์และเปรียบเทียบข้อมูลข้ามสมัยอาจสนับสนุนและยืนยันผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เมื่อพิจารณาหน้าที่คำว่า “เพื่อ” ในฐานะคำบุพบท หน้าที่ดังกล่าวแสดงความหมาย 4 ประการ ได้แก่ การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ การบ่งชี้เป้าหมาย การบ่งชี้ทั้งเป้าหมายและผู้รับประโยชน์

และการบ่งชี้สาเหตุ ความหมายทั้ง 4 สามารถแสดงโดยเปรียบเทียบตามสัดส่วนการปรากฏดังภาพต่อไปนี

ภาพที่ 5.5 แสดงสัดส่วนของคำว่า “เพื่อ” ในฐานะคำบุพบทที่บ่งชี้ความหมายประเภทต่าง ๆ

จากภาพที่ 5.5 สัดส่วนของคำว่า “เพื่อ” ในฐานะคำบุพบท 79% จากข้อมูลทั้งหมดบ่งชี้เป้าหมาย รองลงมาคือการบ่งชี้เฉพาะผู้รับประโยชน์เท่านั้นและการบ่งชี้หน่วยร่วมที่มีบทบาทเป็นทั้งเป้าหมายและผู้รับประโยชน์ซึ่งมีสัดส่วนในการปรากฏเป็น 11% และ 10% ตามลำดับ ความถี่ในการปรากฏดังกล่าวสอดคล้องกับรูปแบบการขยายความหมายของคำว่า “เพื่อ” ที่ผู้ศึกษานำเสนอในบทที่ 4 ดังต่อไปนี้

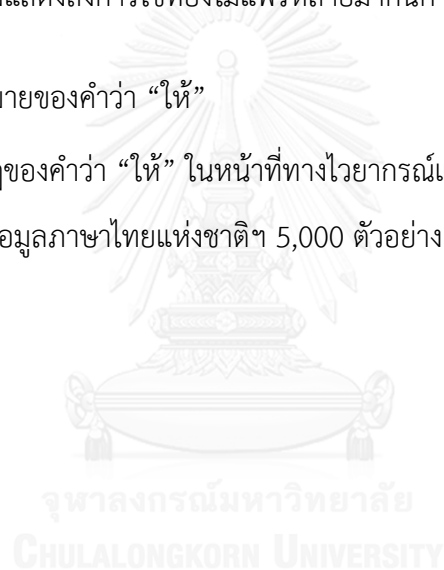
คำว่า “เพื่อ” มีความหมายดั้งเดิม คือ การบอกสาเหตุของการกระทำ เมื่อพิจารณาจากสัดส่วนในการปรากฏตามตารางที่ 5.3 จะพบว่า การแสดงความหมายดังกล่าวมีเพียง 0.04% เท่านั้น อย่างไรก็ตาม หน้าทีของคำว่า “เพื่อ” ที่แสดงสาเหตุของการกระทำเป็นคำบุพบท ไม่ใช่คำเชื่อมอนุพากย์ตามหน้าที่ดั้งเดิม ประเด็นดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ไม่พบการใช้คำว่า “เพื่อ” ในฐานะคำเชื่อมอนุพากย์ที่บ่งชี้สาเหตุของการกระทำจากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ

คำว่า “เพื่อ” ในฐานะคำเชื่อมอนุพากย์ที่บ่งชี้วัตถุประสงค์เป็นหน้าที่พื้นฐานของคำว่า “เพื่อ” เนื่องจากพบสัดส่วนในการปรากฏสูงมากจากข้อมูลทั้ง 5 หมวด ความหมายที่ขยายจากการ

บ่งชี้วัตถุประสงค์ คือ การบ่งชี้เป้าหมาย มีหน้าที่ทางไวยากรณ์เปลี่ยนแปลงไปจากคำเชื่อมอนุพากย์เป็นคำบุพบท เมื่อพิจารณาอัตราความถี่ในการปรากฏตามตารางที่ 5.3 คำว่า “เพื่อ” ในฐานะคำบุพบทที่บ่งชี้เป้าหมายพบสูงสุดรองจากการบ่งชี้วัตถุประสงค์ อาจกล่าวได้ว่า การบ่งชี้เป้าหมายเป็นความหมายที่พัฒนามาจากการบ่งชี้วัตถุประสงค์ ส่วนความหมายในการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ยังพบไม่มากนัก นับเป็น 3.26% จากข้อมูลทั้งหมด สัดส่วนดังกล่าวรวมจากหน้าที่ของคำว่า “เพื่อ” ที่บ่งชี้เฉพาะผู้รับประโยชน์รวมกับหน้าที่ที่บ่งชี้ทั้งเป้าหมายและผู้รับประโยชน์ สัดส่วนดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์เป็นความหมายที่พัฒนาหรือขยายจากการบ่งชี้วัตถุประสงค์/เป้าหมายได้ไม่นาน (emerging sense) และยังไม่กลายเป็นความหมายประจำรูปของคำว่า “เพื่อ” โดยสมบูรณ์พิจารณาจากสัดส่วนการปรากฏซึ่งแสดงถึงการใช้ที่ยังไม่แพร่หลายมากนัก

5.3.2 หน้าที่และความหมายของคำว่า “ให้”

อัตราการปรากฏของคำว่า “ให้” ในหน้าที่ทางไวยากรณ์และการบ่งชี้ความหมายต่าง ๆ จากการสำรวจข้อมูลในคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ 5,000 ตัวอย่างแรกสามารถแสดงในตารางต่อไปนี้

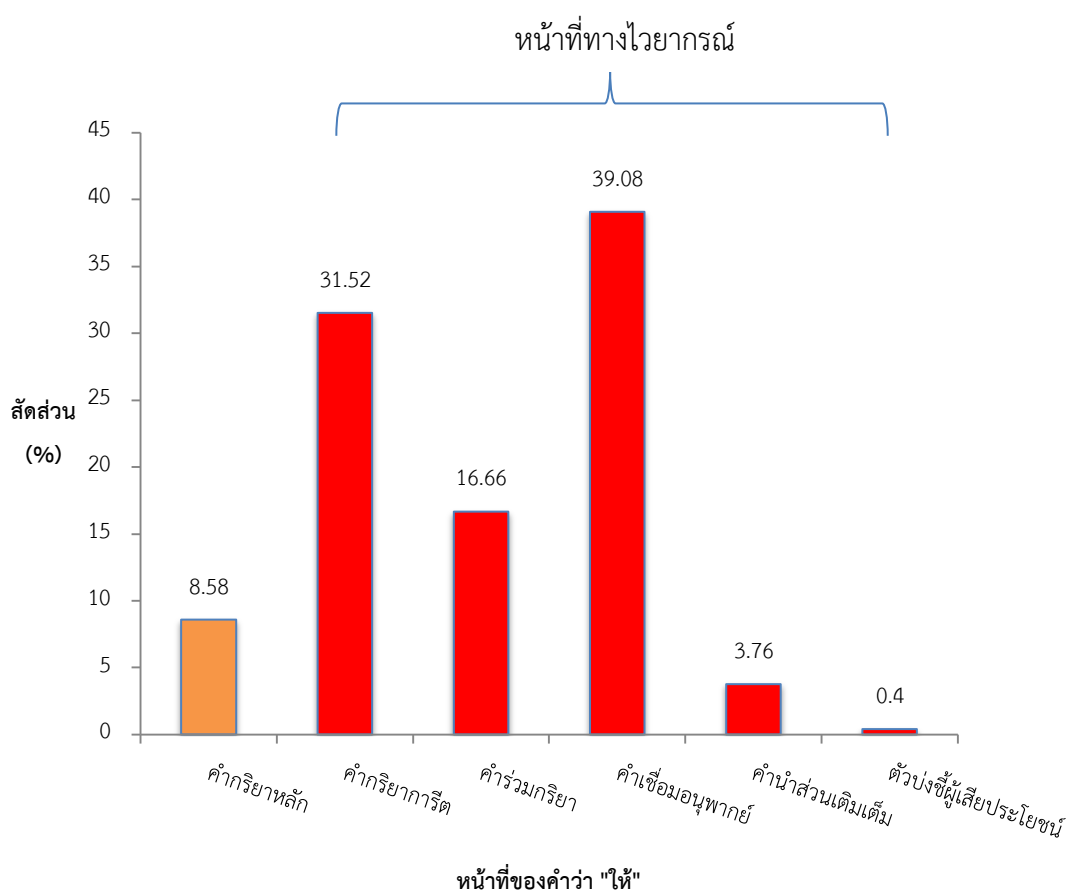

ตารางที่ 5.4 แสดงสัดส่วนของคำว่า “ให้” ในหน้าที่และความหมายต่าง ๆ จากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ

หน้าที่ทางไวยากรณ์ และ ความหมาย	หน้าที่ทางวากยสัมพันธ์	หน้าที่ดั้งเดิม		หน้าที่ทางไวยากรณ์							จำนวนรวม
		คำกริยาหลัก	คำกริยา	คำที่ทำหน้าที่เสมือนคำบุพบท			คำเชื่อมอนุพจน์		ค่านำส่วนเติมเต็ม	บ่งชี้ผู้เสียประโยชน์	
				บ่งชี้ผู้รับสิ่งของ	บ่งชี้ผู้รับประโยชน์	บ่งชี้ผู้รับสิ่งของและผู้รับประโยชน์	บ่งชี้วัตถุประสงค์	บ่งชี้การขอร้อง			
แสดงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์	75	เชื่อมเหตุการณ์ เหตุและเหตุการณ์ผล	238	13	99	79	65	332	50	5	1000
บันเทิงคดี	81		279	17	77	50	23	335	85	4	1000
หนังสือพิมพ์	83		322	8	50	25	21	376	77	5	1000
บทความที่ไม่ใช่เชิงวิชาการ	123		428	11	51	28	28	275	31	4	1000
บทความเชิงวิชาการ	67		309	9	89	58	32	344	49	2	1000
เปิดเตี๊ยม	429		1576	58	366	240	169	1662	292	20	5000
เปอร์เซ็นต์	8.58		31.52	1.16	7.32	4.8	3.38	33.24	5.84	0.4	100

จากตารางข้างต้น คำว่า “ให้” มีหน้าที่ทางไวยากรณ์ 2 หน้าที่หลัก ได้แก่ หน้าที่ดั้งเดิม คือ คำกริยาหลักของประโยคหรือคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียง และหน้าที่ทางไวยากรณ์ซึ่งประกอบไปด้วย คำกริยากริต คำร่วมกริยา คำเชื่อมอนุพากย์ คำนำส่วนเติมเต็ม และตัวบ่งชี้ผู้เสียประโยชน์ หน้าที่ทั้งหมดสามารถแสดงโดยเปรียบเทียบดังภาพที่ 5.6 ดังต่อไปนี้

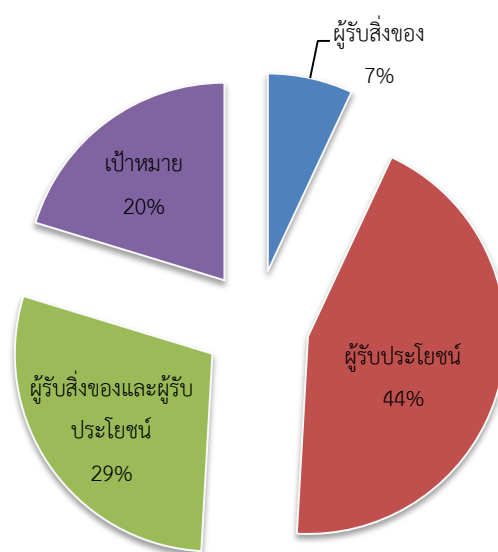

ภาพที่ 5.6 แสดงหน้าที่ของคำว่า “ให้” ในภาษาไทยตามสัดส่วนที่พบในคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ

จากภาพที่ 5.6 ข้างต้น เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของหน้าที่ดั้งเดิมและหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “ให้” จะพบว่า หน้าที่ทางไวยากรณ์กำลัง “แทนที่” หน้าที่ดั้งเดิมของคำว่า “ให้” กล่าวอีกนัยหนึ่ง คำว่า “ให้” อยู่ในกระบวนการกลายเป็นรูปไวยากรณ์ซึ่งเป็นกระบวนการที่รูปภาษาที่มีคุณสมบัติเชิงเนื้อหากลายเป็นรูปภาษาที่ทำหน้าที่หรือแสดงข้อมูลเชิงไวยากรณ์ดังจะเห็นได้จากหน้าที่คำเชื่อมอนุพากย์ หน้าที่คำกริยากริต รวมทั้งหน้าที่คำร่วมกริยาซึ่งเป็นคำที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับคำบุพบท ต่างก็มีสัดส่วนในการปรากฏที่มากกว่าหน้าที่ดั้งเดิมอย่างเห็นได้ชัดเป็น

39.08% 31.52% และ 16.66% ตามลำดับ ในขณะที่คำว่า “ให้” ในฐานะคำกริยาหลักมีเพียง 8.58% เท่านั้น

เมื่อพิจารณาเฉพาะหน้าที่ของคำว่า “ให้” ในฐานะคำร่วมกริยาจะพบว่า หน้าที่ดังกล่าว จำแนกตามความหมายเป็น 4 แบบ ได้แก่ การบ่งชี้เฉพาะผู้รับสิ่งของ การบ่งชี้เฉพาะผู้รับประโยชน์ การบ่งชี้ทั้งผู้รับสิ่งของและผู้รับประโยชน์ และการบ่งชี้เป้าหมาย สัดส่วนของการปรากฏในแต่ละความหมายสามารถแสดงในภาพที่ 5.7 ดังนี้

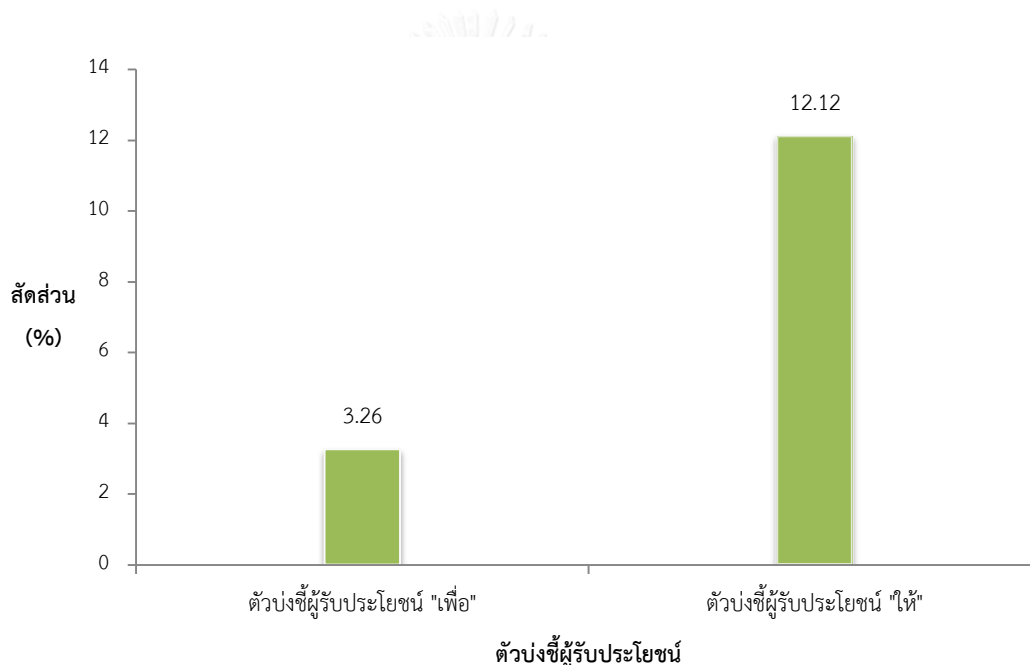

ภาพที่ 5.7 แสดงสัดส่วนของคำว่า “ให้” ในฐานะคำร่วมกริยาที่บ่งชี้ความหมายประเภทต่าง ๆ

จากภาพข้างต้น คำว่า “ให้” ในฐานะคำร่วมกริยาที่บ่งชี้ผู้รับประโยชน์มีสัดส่วนสูงสุดถึง 44% โดยประมาณ สัดส่วนดังกล่าวมากกว่าสัดส่วนของการบ่งชี้เฉพาะผู้รับสิ่งของหรือการบ่งชี้ทั้งผู้รับสิ่งของและผู้รับประโยชน์ซึ่งนับว่าเป็นความหมายที่ใกล้เคียงกับความหมายดั้งเดิมของคำว่า “ให้” กว่า การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ อัตราในการปรากฏเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ กลายเป็นความหมายประจำรูปอีกความหมายหนึ่งของคำว่า “ให้” โดยสมบูรณ์ดังจะเห็นได้จาก สัดส่วนการปรากฏคำว่า “ให้” ที่บ่งชี้ความหมายดังกล่าวพบในอัตราที่สูง กล่าวอีกนัยหนึ่ง การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์เป็นอีกความหมายหนึ่งของคำว่า “ให้” ที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย

5.3.3 หน้าที่ของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์

เมื่อเปรียบเทียบเฉพาะหน้าที่ของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์จากปริบทตัวอย่าง 5,000 ปริบทแรกพบว่า คำว่า “เพื่อ” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์นับเป็น 3.26% สัดส่วนดังกล่าวพิจารณาจากคำว่า “เพื่อ” ในฐานะคำบุพบทที่บ่งชี้ความหมายผู้รับประโยชน์ (1.78%) รวมทั้งบ่งชี้ผู้รับประโยชน์และเป้าหมาย (1.48%) ส่วนคำว่า “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์นับเป็น 12.12% สัดส่วนดังกล่าวพิจารณาจากคำว่า “ให้” ในฐานะคำร่วมกริยาที่บ่งชี้ผู้รับประโยชน์เท่านั้น (7.32%) รวมทั้งบ่งชี้ทั้งผู้รับสิ่งของและผู้รับประโยชน์ (4.8%) สัดส่วนการปรากฏของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์สามารถแสดงโดยเปรียบเทียบดังต่อไปนี้

ภาพที่ 5.8 เปรียบเทียบสัดส่วนของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” จากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติฯ

เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนการปรากฏของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์พบว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” มีสัดส่วนในการปรากฏมากกว่าตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” แสดงให้เห็นว่า การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์มีแนวโน้มที่จะพัฒนามาจากการแสดงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์มากกว่าการบ่งชี้สาเหตุของการกระทำ

บทที่ 6

สรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ซึ่งเป็นกลวิธีทางภาษาแบบหนึ่งที่ใช้พรรณนาเหตุการณ์การรับประโยชน์ในภาษาไทย นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังต้องการนำเสนอว่าความแตกต่างทางคุณสมบัติดังที่ได้วิเคราะห์และเปรียบเทียบนั้นมีสาเหตุจากอะไร ความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ดั้งเดิมมีผลต่อความแตกต่างเหล่านั้นหรือไม่ ผู้วิจัยจะสรุปผลการศึกษาทั้งหมดอภิปรายผล รวมทั้งระบุข้อเสนอแนะที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในอนาคตดังต่อไปนี้

6.1 สรุปผลการวิจัย

6.1.1 คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ที่แตกต่างกันของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้”

ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” มีคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ที่แตกต่างกันในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

นามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” ไม่สามารถละได้ แต่นามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ที่ตามหลังตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” สามารถละได้ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า ผู้สื่อสารต่างรับรู้ร่วมกันว่า ผู้รับประโยชน์จากเหตุการณ์หมายถึงบุคคลใดจากการอ้างถึงภายในปริบทหรือการอ้างถึงผู้ที่กำลังพูด

ความแตกต่างทางวากยสัมพันธ์ประการที่สอง คือ การเน้นนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ด้วยการย้ายนามวลีดังกล่าวไว้หน้าประโยค หน่วยสร้างที่ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” จะต้องย้ายทั้งตัวบ่งชี้และนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏต่อท้ายไว้หน้าประโยค ไม่สามารถย้ายเฉพาะนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ได้ ส่วนหน่วยสร้างที่ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” จะย้ายเฉพาะนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์เท่านั้น ตัวบ่งชี้ “ให้” ต้องไม่ย้ายมาหน้าประโยคไม่ว่ากรณีใด ๆ ในบางกรณี เมื่อย้ายนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์แล้ว นามวลีดังกล่าวจะอยู่ในหน่วยสร้างประโยค **เคล็ดลับเทียมนแบบย้อนกลับ** ซึ่งก็คือการสร้างอนุภาคยืมใหม่ให้กับนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ รูปแบบการย้ายดังกล่าวต่างกับหน่วยสร้างที่ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” ที่ย้ายทั้งตัวบ่งชี้และนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์และไม่ปรับโครงสร้างส่วนอื่น ๆ หรือที่เรียกว่า **การกลายเป็นหัวเรื่อง**

เมื่อพิจารณาการปรากฏร่วมกับคำบุพบทอื่นจะพบว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” ไม่สามารถปรากฏร่วมกับคำบุพบทคำอื่นได้ในทางกลับกัน ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” สามารถปรากฏร่วมกับคำบุพบทอื่น เช่น กับ หรือ แก่ ได้ในบางกรณี

ประเด็นความแตกต่างทางวากยสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ประการสุดท้าย คือ ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” สามารถปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ปฏิเสธเพื่อแสดงความหมายว่า หน่วยงานที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ดังกล่าวไม่ใช่ผู้ที่รับผลประโยชน์จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แต่ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ไม่สามารถปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ปฏิเสธได้

6.1.2 คุณสมบัติทางอรรถศาสตร์ที่แตกต่างกันของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้”

เมื่อพิจารณาคูสมบัติทางความหมายของหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ทั้งสองจะพบว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” มีแนวโน้มที่จะปรากฏร่วมกับหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ที่มีลักษณะเป็นสมุหนาม กลุ่มคน องค์กร หน่วยงาน รวมทั้งสถาบัน แต่ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” มีแนวโน้มที่จะปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์ที่มีลักษณะเป็นปัจเจกบุคคล

นอกจากนี้ ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ทั้งสองยังปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์ประเภทต่าง ๆ ที่ไม่เหมือนกัน กล่าวคือ ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” ปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์จากการช่วยเหลือและผู้รับประโยชน์ทั่วไป ส่วนตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” สามารถปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์รับสิ่งของผู้รับประโยชน์จากการช่วยเหลือ ผู้รับประโยชน์ทั่วไป และผู้รับประโยชน์จากสิ่งนามธรรมซึ่งจำแนกเป็น 2 ประเภทย่อย ได้แก่ ผู้รับประโยชน์รับสารและผู้รับประโยชน์จากสิ่งนามธรรมอื่น ๆ จะเห็นได้ว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” ไม่ปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์รับสิ่งของและผู้รับประโยชน์จากสิ่งนามธรรม

ความแตกต่างทางอรรถศาสตร์ระหว่างตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” กับ “ให้” ประการสุดท้าย คือ การปรากฏร่วมกับประเภทของคำกริยา คำกริยาที่ปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ทั้งสองจำแนกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นคำกริยาที่สามารถปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” หรือ “ให้” แต่จะแสดงความหมายที่แตกต่างกันดังนี้ ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” มีผลให้ผู้รับประโยชน์เป็นผู้รับประโยชน์โดยอ้อมซึ่งเป็นผู้รับประโยชน์ที่ไม่ได้มีส่วนร่วมรวมทั้งไม่สามารถรับรู้ผลประโยชน์จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ส่วนตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” มีผลให้ผู้รับประโยชน์เป็นผู้รับประโยชน์โดยตรงซึ่งก็คือหน่วยร่วมเหตุการณ์ที่มีส่วนร่วมหรือสามารถตระหนักถึงผลประโยชน์จาก

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ ในบางกรณี ตัวบ่งชี้ดังกล่าวอาจบ่งชี้ผู้รับประโยชน์โดยอ้อมได้เช่นกัน การตีความหน่วยร่วมดังกล่าวว่าเป็นผู้รับประโยชน์โดยตรงหรือโดยอ้อมอาจต้องอาศัยการตีความจากบริบทว่า หน่วยร่วมดังกล่าวมีส่วนร่วมและสามารถตระหนักถึงผลประโยชน์ได้ด้วยตนเองหรือไม่

คำกริยากลุ่มที่สองเป็นคำกริยาที่มีแนวโน้มปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ใดตัวบ่งชี้หนึ่ง คำกริยากลุ่มดังกล่าวจำแนกเป็น 2 กลุ่มย่อย ได้แก่

(1) คำกริยาที่มีแนวโน้มปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” คำกริยากลุ่มดังกล่าวจำแนกเป็น 2 กลุ่มย่อย ได้แก่ (1.1) คำกริยาที่ไม่แสดงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์สิ่งของใด ๆ รวมทั้งเป็นคำกริยาที่แสดงความตั้งใจในการกระทำระดับสูง และ (1.2) คำกริยาที่แสดงสภาวะแบบใดแบบหนึ่ง

(2) คำกริยาที่มีแนวโน้มปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” คำกริยากลุ่มดังกล่าวจะพิจารณาจาก 2 อรรถลักษณะ ได้แก่ การถ่ายโอนสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ([TRANSFERABLE]) และการควบคุมได้ด้วยมือ ([MANUAL]) คำกริยากลุ่มนี้จำแนกเป็น 4 ประเภทย่อยตามลักษณะทวิภาค ดังนี้ (2.1) คำกริยาที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนสิ่งใดสิ่งหนึ่งและการควบคุมได้ด้วยมือ เช่น *ขาย ส่ง* (2.2) คำกริยาที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนสิ่งใดสิ่งหนึ่งแต่ไม่เกี่ยวข้องกับการควบคุมได้ด้วยมือ ได้แก่ คำกริยาที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดสารหรือข้อความ เช่น *สอน บอก* (2.3) คำกริยาที่ไม่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนสิ่งใดสิ่งหนึ่งแต่เป็นการกระทำที่ควบคุมได้ด้วยมือ เช่น *ตัด* และ (2.4) คำกริยาที่ไม่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนสิ่งใดสิ่งหนึ่งและการควบคุมได้ด้วยมือ เช่น *ร้องเพลง*

6.1.3 ความแตกต่างของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์

6.1.3.1 ความแตกต่างทางวากยสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ทั้งสอง

จากคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ที่แตกต่างกันของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ด้านการละและการย้ายนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ไว้หน้าประโยคแสดงให้เห็นถึงความต่างด้านความยึดเหนี่ยวภายในวลีระหว่างตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์กับนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ กล่าวคือ ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” มีความยึดเหนี่ยวภายในกับนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์สูงกว่าตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” และนามวลีที่ปรากฏตามหลังดังจะเห็นได้จากตัวบ่งชี้ “เพื่อ” และนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ต้องปรากฏร่วมกันเสมอ ไม่สามารถละหรือย้ายเฉพาะหน่วยประกอบใดหน่วยประกอบหนึ่งมาหน้า

ประโยคได้ ต่างกับนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ที่ตามหลังตัวบ่งชี้ “ให้” ซึ่งสามารถละรวมทั้งย้ายมาหน้าประโยคได้หรือในบางกรณีปรับนามวลีดังกล่าวเป็นอนุพากย์ใหม่

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ด้านการปรากฏร่วมกับคำบุพบทอื่น รวมทั้งการปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ปฏิเสธจะพบว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์แต่ละตัวยังคงรักษาหน้าที่ทางไวยากรณ์ดั้งเดิมอยู่ กล่าวคือ ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” ยังคงรักษาหน้าที่ทางไวยากรณ์ในฐานะคำเชื่อมอนุพากย์ซึ่งเป็นหน้าที่ดั้งเดิมของคำดังกล่าวดังจะเห็นได้จากตัวบ่งชี้ “เพื่อ” สามารถปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ปฏิเสธได้ การปรากฏร่วมกันของหน่วยประกอบทั้งสองทำหน้าที่เป็นส่วนพืงพาที่ขยายกริยาวลีซึ่งเป็นส่วนหลัก หลักฐานทางภาษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” ยังคงรักษาหน้าที่ทางไวยากรณ์ในฐานะคำเชื่อมอนุพากย์ในประเด็นที่ว่า คำเชื่อมอนุพากย์จะนำหน้าอนุพากย์รองซึ่งเป็นส่วนพืงพาและอนุพากย์รองนั้นทำหน้าที่ขยายส่วนหลักซึ่งก็คือกริยาวลีในอนุพากย์หลักนั่นเอง ส่วนตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ก็รักษาหน้าที่ทางไวยากรณ์ดั้งเดิมซึ่งก็คือคำกริยาเช่นกันดังจะเห็นได้จากตัวบ่งชี้ดังกล่าวสามารถปรากฏร่วมกับคำบุพบทอื่นได้ในบางบริบท

เมื่อพิจารณาประเด็นความต่างทางวากยสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ดังกล่าวข้างต้นสามารถระบุประเภททางวากยสัมพันธ์ของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ได้ดังนี้

ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” มีคุณสมบัติที่ใกล้เคียงกับคำบุพบท เนื่องจากคำบุพบทในภาษาไทยเป็นคำที่ต้องปรากฏร่วมกับหน่วยนามเสมอ ไม่สามารถแยกหรือย้ายหน่วยนามออกจากคำบุพบท รวมทั้งไม่สามารถแทรกรูปภาษาอื่นใดระหว่างคำบุพบทกับหน่วยนามได้

ส่วนตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” เป็นคำที่มีทวิสถานะ กล่าวคือ ในบางบริบท ตัวบ่งชี้ “ให้” มีสถานะเป็นคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียงดังจะเห็นได้จากการปรากฏร่วมกับคำบุพบทอื่นได้ แต่สำหรับบางบริบท ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ดังกล่าวมีคุณสมบัติที่ใกล้เคียงกับคำบุพบทพิจารณาจากการปรากฏหน้าหน่วยนามที่มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์เป็นส่วนเติมเต็ม ไม่ใช่กรรมตรง หรือกรรมรองตามความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ดั้งเดิม รวมทั้งการไม่สามารถแทรกรูปภาษาอื่นใดระหว่างตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” กับนามวลีที่ปรากฏตามหลังตัวบ่งชี้ดังกล่าวได้ คำที่มีสถานะทั้งสองประการ ได้แก่ คำกริยาและคำบุพบท เรียกว่า คำร่วมกริยา ดังนั้น ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” มีสถานะเป็นคำร่วมกริยาซึ่งเป็นคำที่อยู่ระหว่างคำกริยาซึ่งเป็นคำเนื้อหาและคำบุพบทซึ่งเป็นคำไวยากรณ์

6.1.3.2 ความแตกต่างทางอรรถศาสตร์ของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ทั้งสอง

ความแตกต่างทางอรรถศาสตร์ที่เด่นชัดประการหนึ่งของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” คือ การรับผลประโยชน์โดยตรงหรือโดยอ้อมของหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ จากที่ได้กล่าวในตอนต้นว่า หน่วยนามที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” เป็นผู้รับประโยชน์โดยอ้อม ส่วนหน่วยนามที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” เป็นผู้รับประโยชน์โดยตรง การรับประโยชน์โดยตรงหรือโดยอ้อมนั้นพิจารณาจากการมีส่วนร่วมในเหตุการณ์รวมทั้งการตระหนักถึงผลประโยชน์จากเหตุการณ์ หากหน่วยร่วมเหตุการณ์มีส่วนร่วมและสามารถรับรู้ผลประโยชน์จากเหตุการณ์ได้ แสดงว่าหน่วยร่วมดังกล่าวเป็นผู้รับประโยชน์โดยตรง ในทางกลับกัน หากหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ไม่ได้มีส่วนร่วมในเหตุการณ์ หน่วยร่วมดังกล่าวจึงไม่สามารถรับรู้ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นได้แสดงว่าหน่วยร่วมเหตุการณ์ประเภทนี้เป็นผู้รับประโยชน์โดยอ้อม สาเหตุที่ตัวบ่งชี้ทั้งสองแสดงการรับผลประโยชน์ของหน่วยร่วมที่แตกต่างกันเป็นเพราะความหมายดั้งเดิมของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” แตกต่างกัน กล่าวคือ ความหมายดั้งเดิมของคำว่า “ให้” คือ การแสดงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ ในเหตุการณ์ดังกล่าวประกอบด้วยหน่วยร่วมเหตุการณ์ 3 หน่วยร่วม ได้แก่ ผู้ให้สิ่งของ หน่วยร่วมแกนกลาง และผู้รับสิ่งของ เมื่อพิจารณาหน่วยร่วมผู้รับสิ่งของจะพบว่า นอกจากจะมีบทบาทเป็นผู้รับการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์จากหน่วยร่วมผู้ให้แล้ว หน่วยร่วมดังกล่าวยังมีบทบาทเป็นผู้รับประโยชน์จากเหตุการณ์เช่นกัน เมื่อคำว่า “ให้” ขยายความหมายเป็นตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ดังกล่าวจึงเป็นผู้รับประโยชน์โดยตรงเนื่องจากหน่วยร่วมนี้พัฒนามาจากหน่วยร่วมผู้รับสิ่งของซึ่งเป็นหน่วยร่วมที่มีส่วนร่วมในเหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์รวมทั้งสามารถตระหนักถึงผลจากเหตุการณ์ดังกล่าวได้ซึ่งก็คือ ตระหนักว่าตนเป็นผู้ครอบครองใหม่ ในทางกลับกัน คำว่า “เพื่อ” มีความหมายดั้งเดิม คือ การบ่งชี้สาเหตุของการกระทำ เมื่อคำว่า “เพื่อ” ขยายความหมายเป็นตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” มีบทบาทเป็นสาเหตุหรือแรงจูงใจในการแสดงเหตุการณ์ซึ่งบทบาทดังกล่าวพัฒนามาจากความหมายดั้งเดิม หน่วยร่วมนี้ไม่จำเป็นที่จะต้องมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ดังนั้น หน่วยร่วมดังกล่าวจึงไม่สามารถตระหนักถึงผลประโยชน์ได้ ด้วยเหตุนี้ ผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” จึงเป็นผู้รับประโยชน์โดยอ้อม

ในทำนองเดียวกัน เมื่อพิจารณาการปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์ประเภทต่าง ๆ จะพบว่าตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” มักไม่ปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์รับสิ่งของต่างกับตัวบ่งชี้ผู้รับ

ประโยชน์ “ให้” ที่สามารถปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์ประเภทดังกล่าวได้ ความแตกต่างประการนี้สามารถอธิบายได้ด้วยความหมายดั้งเดิมของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” เช่นกัน กล่าวคือ หน่วยร่วมแกนกลางเป็นหนึ่งในหน่วยร่วมเหตุการณ์การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ซึ่งเป็นความหมายดั้งเดิมของคำว่า “ให้” เมื่อคำว่า “ให้” ขยายความหมายเป็นตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ ตัวบ่งชี้ดังกล่าวจึงสามารถปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยร่วมแกนกลางได้ ในที่นี้หมายถึง หน่วยร่วมที่มีบทบาทในฐานะผู้ครอบครองหน่วยร่วมแกนกลางคนใหม่ แต่ความหมายดั้งเดิมของคำว่า “เพื่อ” ไม่ได้เกี่ยวข้องกับหน่วยร่วมแกนกลางหรือสิ่งของใด ๆ เมื่อคำดังกล่าวทำหน้าที่บ่งชี้ผู้รับประโยชน์จึงมักไม่ปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์รับสิ่งของ หากปรากฏร่วมกันมีผลให้หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์เป็นผู้รับประโยชน์โดยอ้อมซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับหน่วยร่วมแกนกลางนั้น ๆ

นอกจากนี้ ความหมายดั้งเดิมที่แตกต่างกันของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” สามารถอธิบายประเด็นความต่างด้านคุณสมบัติทางความหมายของหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ได้เช่นกัน กล่าวคือ สาเหตุที่ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” มีแนวโน้มปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์ที่มีลักษณะเป็นปัจเจกบุคคลก็เพราะผู้รับสิ่งของซึ่งเป็นหน่วยร่วมเหตุการณ์ในการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ตามความหมายดั้งเดิมของคำว่า “ให้” ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นปัจเจกบุคคลเนื่องจากบุคคลนั้นต้องครอบครองหน่วยร่วมแกนกลางหน่วยใดหน่วยหนึ่งรวมทั้งสามารถตระหนักรู้ว่าตนเป็นผู้ครอบครองใหม่ ส่วนตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” มีแนวโน้มที่จะปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์ที่มีลักษณะเป็นสมุหนาม องค์กร หรือสถาบันเนื่องจากหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์เหล่านี้มีบทบาทเป็นสาเหตุหรือแรงจูงใจในการแสดงกริยาของผู้ก่อประโยชน์รวมทั้งหน่วยร่วมดังกล่าวไม่จำกัดว่าต้องเป็นปัจเจกบุคคลที่มีส่วนร่วมและสามารถรับรู้ผลประโยชน์จากเหตุการณ์เท่านั้น

6.2 อภิปรายผลการวิจัย

6.2.1 ความแตกต่างทางอรรถศาสตร์ของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้”

จากที่ได้กล่าวในหัวข้อ 6.1.3.2) ว่า คำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์มีคุณสมบัติทางอรรถศาสตร์ในประเด็นที่แตกต่างกันต่อไปนี้

คุณสมบัติทางความหมายของหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ กล่าวคือ ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” มีแนวโน้มปรากฏกับหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ที่มีลักษณะเป็นสมุหนาม องค์กร หรือสถาบัน ส่วนตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” มีแนวโน้มปรากฏร่วมกับหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ที่มีลักษณะเป็น

ปัจเจกบุคคล ข้อค้นพบดังกล่าวต่างจากที่ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้ในตอนต้นซึ่งผู้วิจัยพิจารณาว่า คุณสมบัติการมีชีวิตของผู้รับประโยชน์ (animacy) มีผลต่อการปรากฏร่วมกันระหว่างตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์กับหน่วยร่วมดังกล่าว กล่าวคือ ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” ปรากฏร่วมกับนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ที่มีหรือไม่มีคุณสมบัติมีชีวิตก็ได้ แต่ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” มีแนวโน้มที่จะปรากฏร่วมกับนามวลีแสดงผู้รับประโยชน์ที่มีคุณสมบัติมีชีวิตเท่านั้น จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า หน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ที่มีผู้วิจัยกล่าวอ้างว่าเป็นนามวลีที่ไม่มีชีวิต ได้แก่ องค์กร หน่วยงาน หรือสถาบันต่าง ประกอบด้วยสมาชิกที่มีคุณสมบัติมีชีวิตทั้งนั้น ดังนั้น การพิจารณาให้หน่วยร่วมประเภทดังกล่าวเป็นหน่วยร่วมที่ไม่มีชีวิตจึงไม่ถูกต้องนัก อาจกล่าวได้ว่า คุณสมบัติการมีชีวิตของหน่วยร่วมไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบความต่างทางอรรถศาสตร์ของผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏร่วมกับแต่ละตัวบ่งชี้ได้

คุณสมบัติทางอรรถศาสตร์ที่แตกต่างกันของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ประการที่สอง คือ การปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์ประเภทต่าง ๆ จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” สามารถปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์ประเภทอื่น ๆ ตามที่ผู้วิจัยนำเสนอในสมมติฐาน ในส่วนของสมมติฐานการวิจัย ผู้วิจัยพิจารณาการจำแนกประเภทของผู้รับประโยชน์ตามแนวคิดของ Van Valin and LaPolla (1997) เท่านั้น ผู้ศึกษาทั้งสองจำแนกผู้รับประโยชน์ไว้ 3 ประเภท ได้แก่ ผู้รับประโยชน์รับสิ่งของ ผู้รับประโยชน์จากการช่วยเหลือ และผู้รับประโยชน์ทั่วไป แต่หลังจากพิจารณาประเภทของหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ที่นำมาวิเคราะห์และเปรียบเทียบพบว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” สามารถปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์ประเภทอื่น ๆ นอกเหนือจากกรอบความคิดข้างต้น กล่าวคือ ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” สามารถปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์จากสิ่งนามธรรมได้เช่นกัน ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจำแนกผู้รับประโยชน์ประเภทดังกล่าวเป็น 2 ประเภทย่อยตามลักษณะของสิ่งนามธรรมนั้น ได้แก่ ผู้รับประโยชน์รับสาร และผู้รับประโยชน์จากสิ่งนามธรรมอื่น ๆ ที่สามารถระบุได้ ข้อสังเกตประการหนึ่ง คือ ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ไม่ปรากฏร่วมกับผู้รับประโยชน์เกี่ยวพันตามการนำเสนอของ Song (2010) จากการปริทัศน์วรรณกรรม ผู้รับประโยชน์ประเภทดังกล่าวปรากฏในภาษาเกาหลีและภาษาฟินแลนด์ แต่ผู้รับประโยชน์เกี่ยวพันไม่พบในภาษาไทยดังจะเห็นได้จากเราไม่สามารถทราบอย่างแน่ชัดว่า ผู้รับประโยชน์จะเกี่ยวพันกับหน่วยร่วมสิ่งของที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ในลักษณะใด เป็นต้นว่า *เขาเปิดประตูให้ฉัน* จากตัวอย่างข้างต้น หน่วยร่วม *ฉัน* เป็นผู้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ *เปิด (ประตู)* แต่เราไม่สามารถพิจารณาจากบริบทได้ว่า หน่วย

ร่วมดังกล่าวเกี่ยวข้องกับ *ประตุ* ซึ่งเป็นหน่วยร่วมที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์อย่างไร ด้วยเหตุนี้ หน่วยร่วม *ฉัน* มีแนวโน้มที่จะเป็นผู้รับประโยชน์จากการช่วยเหลือมากกว่าที่จะเป็นผู้รับประโยชน์เกี่ยวพัน อาจกล่าวได้ว่า ในภาษาไทย ความเกี่ยวพันระหว่างหน่วยร่วมสิ่งของรับผลกระทบกับผู้รับประโยชน์ไม่มีผลต่อความถูกต้องทางไวยากรณ์ต่อการปรากฏร่วมกันระหว่างตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์กับหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ที่ปรากฏตามหลังเช่นเดียวกับภาษาเกาหลีหรือภาษาฟินแลนด์ดังที่ผู้วิจัยระบุในบทที่ 3 หัวข้อ 3.2.2.4) ผู้รับประโยชน์เกี่ยวพัน

นอกจากนี้ ข้อค้นพบที่ไม่ตรงตามที่ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานอีกประการหนึ่ง คือ ประเภทของคำกริยาที่ปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ในเบื้องต้น ผู้วิจัยสันนิษฐานว่า สรรพสภาพของคำกริยามีผลต่อการปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ในลักษณะที่ว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” จะปรากฏร่วมกับคำกริยาที่ไม่ต้องการกรรม ส่วนตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” จะปรากฏร่วมกับคำกริยาที่ต้องการกรรม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (1) ก. ผมจึงได้จองตัวรถไฟให้เขาและเลยจองเผื่อคุณด้วย
ข. *ผมจึงได้จองตัวรถไฟเพื่อเขาและเลยจองเผื่อคุณด้วย
  - (2) ก. สมประสงค์เดินตามและคอยช่วยถือถุงให้เธอด้วยความเป็นสุภาพบุรุษ
ข. *สมประสงค์เดินตามและคอยช่วยถือถุงเพื่อเธอด้วยความเป็นสุภาพบุรุษ
- (คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงพิจารณาให้ประเด็นความแตกต่างดังกล่าวอยู่ในขอบเขตของความแตกต่างทางวากยสัมพันธ์ แต่เมื่อพิจารณาข้อมูลพบว่า สรรพสภาพของคำกริยาไม่ได้มีผลต่อความแตกต่างด้านประเภทของคำกริยาที่ปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์แต่ละตัวดังจะเห็นได้จากตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” สามารถปรากฏร่วมกับคำกริยาที่ต้องการกรรมได้เช่นกัน เป็นต้นว่า

- (3) ก. มันสละที่นาให้โรงเรียนถึง 5 ไร่
ข. มันสละที่นาเพื่อโรงเรียนถึง 5 ไร่
- (4) ก. มร. อับราฮัม บริเกต์ประดิษฐ์นาฬิกาจับเวลาให้นาวิกโยธินฝรั่งเศส
ข. มร. อับราฮัม บริเกต์ประดิษฐ์นาฬิกาจับเวลาเพื่อนาวิกโยธินฝรั่งเศส

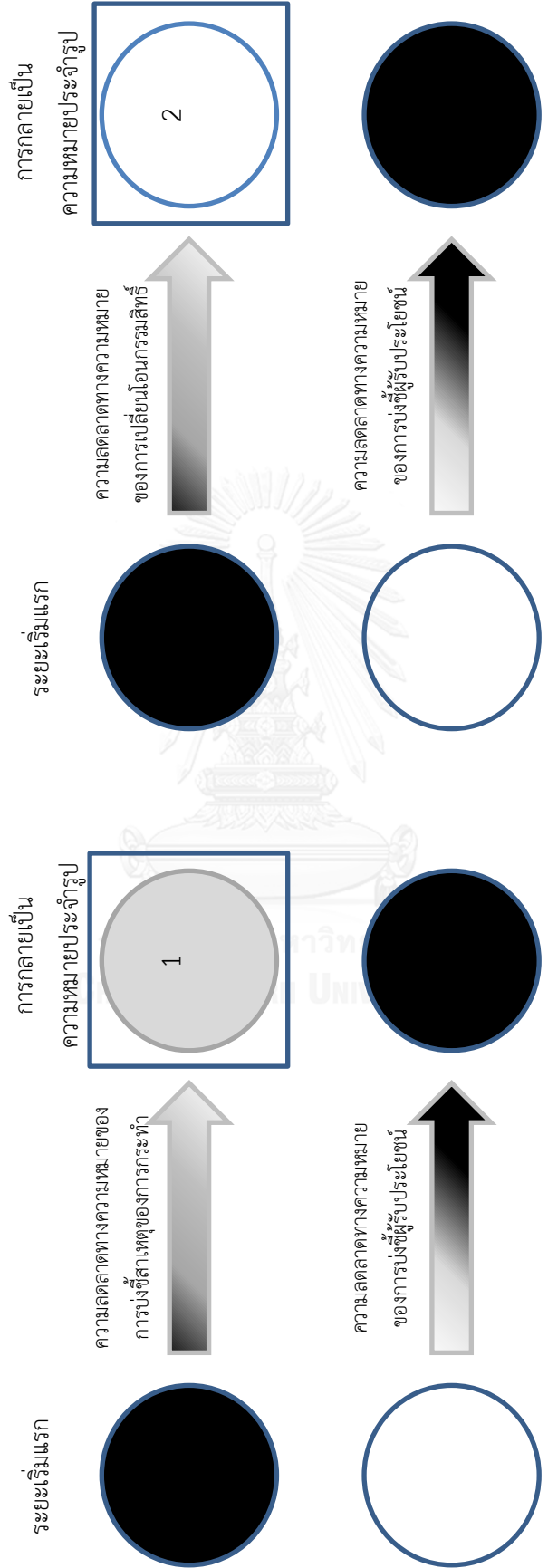
(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

จากตัวอย่างข้างต้น คำกริยา *สละ* และ *ประดิษฐ์* ต่างก็เป็นคำกริยาที่ต้องการกรรม ได้แก่ *ที่นา* และ *นาฬิกาจับเวลา* ตามลำดับ แต่ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” สามารถปรากฏร่วมกับคำกริยาดังกล่าวได้ ดังนั้น สกรรมสภาพของคำกริยาจึงไม่ใช่ประเด็นความต่างด้านประเภทของคำกริยาที่ปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ ข้อสันนิษฐานดังกล่าวเป็นประเด็นความต่างเพียงคร่าว ๆ และไม่ครอบคลุม คุณสมบัติที่บ่งชี้ความต่างดังกล่าวจากการศึกษาครั้งนี้ คือ คุณสมบัติทางความหมายของคำกริยาซึ่งเป็นขอบเขตความแตกต่างทางอรรถศาสตร์ที่ผู้วิจัยนำเสนอในบทที่ 3 หัวข้อ 3.2.3) นั่นเอง

6.2.2 การขยายความหมายของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” จากความหมายดั้งเดิมสู่ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์

ในหัวข้อที่ 4.1.2) และ 4.2.2) ผู้วิจัยนำเสนอการขยายความหมายดั้งเดิมสู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ตามลำดับ ประเด็นความเหมือนของการขยายความหมายทั้ง 2 กรณี คือ การขยายความหมายของทั้งสองคำแสดงความลดลาดทางความหมายเช่นเดียวกัน กล่าวคือ ความหมายต้นแหล่ง ได้แก่ การบ่งชี้สาเหตุของการกระทำซึ่งเป็นความหมายดั้งเดิมของคำว่า “เพื่อ” และการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ซึ่งเป็นความหมายดั้งเดิมของคำว่า “ให้” เจือจางลงไปในระยะต่าง ๆ ในทางกลับกัน ความหมายเป้าหมายซึ่งก็คือการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์เด่นชัดขึ้นในแต่ละระยะ ความหมายดังกล่าวจึงเข้ามาแทนที่ความหมายต้นแหล่งและกลายเป็นความหมายประจำรูปในที่สุด อย่างไรก็ตาม แม้คำทั้งสองจะแสดงความลดลาดทางความหมายระหว่างความหมายต้นแหล่งกับความหมายเป้าหมายเช่นเดียวกัน แต่ระดับความลดลาดของความหมายต้นแหล่งแตกต่างกันดังจะสังเกตได้จากในระยะสุดท้ายหรือระยะที่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์กลายเป็นความหมายประจำรูป ความหมายต้นแหล่งของคำว่า “เพื่อ” ยังไม่ได้สูญหายไปทั้งหมดเพียงแต่เจือจางเท่านั้นเนื่องจากผู้ใช้ภาษาสามารถอนุมานได้ว่า หน่วยงานที่ปรากฏหลังตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” มีบทบาทเป็นหน่วยร่วมที่สร้างแรงจูงใจหรือเป็นสาเหตุของการกระทำในอนุภาคหลักเช่นกัน ผู้วิจัยแทนความลดลาดดังกล่าวด้วยวงกลมสีเทาอ่อนในกรอบที่ 1 ตามภาพที่ 6.1 ส่วนการขยายความหมายของคำว่า “ให้” การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ซึ่งเป็นความหมายต้นแหล่งสูญไปทั้งหมดพิจารณาจากผู้ใช้ภาษาไม่สามารถอนุมานการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์จากบริบทที่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์กลายเป็นความหมายประจำรูป อีกความหมายหนึ่งของคำว่า “ให้” ได้ดังที่ผู้วิจัยแสดงด้วยวงกลมสีขาวในกรอบที่ 2 ตามภาพที่ 6.1

ภาพที่ 6.1 เปรียบเทียบความแตกต่างความหมายระหว่างความหมายดั้งเดิมกับการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้”

ความแตกต่างความหมายระหว่าง
ความหมายต้นแหล่งกับความหมายเป้าหมาย

ความแตกต่างความหมายระหว่าง
ความหมายต้นแหล่งกับความหมายเป้าหมาย

ของคำว่า “เพื่อ”

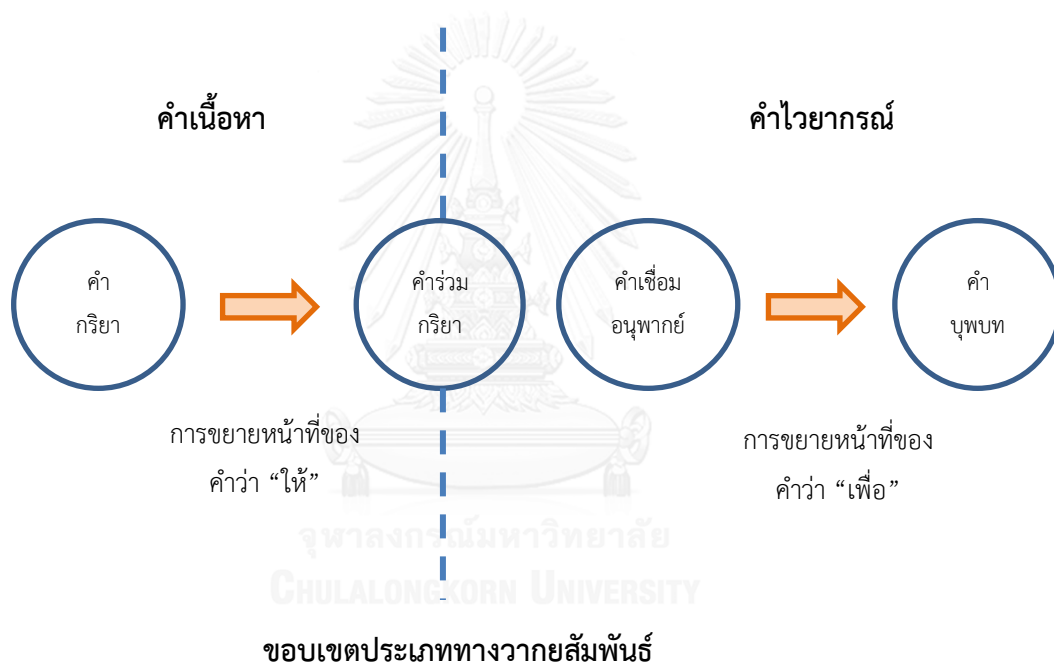
ของคำว่า “ให้”

ความลดลาดทางความหมายที่แตกต่างกันระหว่างความหมายต้นแหล่งกับความหมายเป้าหมายของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” สอดคล้องกับสัดส่วนการปรากฏที่ผู้วิจัยนำเสนอในบทที่ 5 หัวข้อที่ 5.3.1) และ 5.3.2) ตามลำดับ ในหัวข้อที่ 5.3.1) ผู้วิจัยนำเสนอสัดส่วนการปรากฏของความหมายที่คำบุพบท “เพื่อ” บ่งชี้ว่า การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์เป็นความหมายที่พบในสัดส่วนที่น้อยกว่าคำบุพบท “เพื่อ” ที่บ่งชี้เป้าหมาย คำบุพบท “เพื่อ” ที่บ่งชี้เป้าหมายดังกล่าวเป็นความหมายที่ขยายมาจากการบ่งชี้วัตถุประสงค์ซึ่งเป็นความหมายที่คำเชื่อมอนุพจน์ “เพื่อ” บ่งชี้ สัดส่วนดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ยังไม่กลายเป็นความหมายประจำรูปของคำว่า “เพื่อ” โดยสมบูรณ์ดังจะเห็นได้จากในระยะเวลาการกลายเป็นความหมายประจำรูป ผู้ใช้ภาษาสามารถอนุมานความหมายต้นแหล่งซึ่งก็คือการบ่งชี้สาเหตุของการกระทำได้ นับทางความหมายทั้ง 2 นี้ได้แก่ การบ่งชี้สาเหตุของการกระทำและการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ แสดงระดับความลดลาดโดยที่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์เด่นชัดกว่าการบ่งชี้สาเหตุของการกระทำ ในทางกลับกัน ในหัวข้อที่ 5.3.2) ผู้วิจัยนำเสนอสัดส่วนการปรากฏของความหมายที่คำร่วมกริยา “ให้” บ่งชี้ว่า การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์มีสัดส่วนการปรากฏสูงที่สุด อัตราดังกล่าวสูงกว่าการบ่งชี้ผู้รับสิ่งของซึ่งพิจารณาว่าเป็นความหมายที่ใกล้เคียงกับความหมายดั้งเดิม สัดส่วนการปรากฏที่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ของคำร่วมกริยา “ให้” พบมากที่สุดเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์กลายเป็นความหมายประจำรูปอีกความหมายหนึ่งของคำว่า “ให้” จึงมีผลให้คำดังกล่าวไม่ได้แสดงระดับความลดลาดทางความหมายระหว่างความหมายต้นแหล่งกับความหมายเป้าหมายเช่นเดียวกับกรณีการขยายความหมายของคำว่า “เพื่อ” ในระยะเวลาการกลายเป็นความหมายประจำรูป

6.2.3 การขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” จากหน้าที่ดั้งเดิมสู่คำบุพบท

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอว่า แม้ว่าคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” จะมีหน้าที่บ่งชี้ผู้รับประโยชน์เช่นเดียวกัน แต่คำทั้งสองไม่ได้มีคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ที่เหมือนกันทุกประการ ความแตกต่างทางวากยสัมพันธ์ดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นถึงประเภททางวากยสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน การศึกษาในอดีตเสนอว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ทั้งสองมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับคำบุพบท แต่ผู้วิจัยเห็นว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ไม่ได้มีคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์เช่นเดียวกับคำบุพบททุกประการ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเสนอว่า ทั้งคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” มีสถานะที่ใกล้เคียงกับคำบุพบทในระดับที่มากน้อยแตกต่างกัน กล่าวคือ ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” มีคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ที่ใกล้เคียงกับ

คำบุพบทมากกว่าตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” นอกจากนี้ ขอบเขตของการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำทั้งสองจากหน้าที่ดั้งเดิมสู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ก็แตกต่างกัน หากพิจารณาคำว่า “เพื่อ” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์จะพบว่า การขยายขอบเขตของคำดังกล่าวอยู่ในขอบเขตเดิม กล่าวคือ ทั้งคำเชื่อมอนุภาคซึ่งเป็นหน้าที่ดั้งเดิมและคำบุพบทซึ่งเป็นหน้าที่ที่ขยายมานั้นมีสถานะเป็นคำไวยากรณ์เช่นกัน ในขณะที่การขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “ให้” จากเดิมที่เป็นคำกริยาซึ่งเป็นคำเนื้อหาขยายหน้าที่เป็นคำร่วมกริยาซึ่งเป็นคำที่มีสองสถานะระหว่างคำกริยากับคำบุพบทไม่ถือว่าข้ามขอบเขตเป็นคำไวยากรณ์โดยสมบูรณ์ เนื่องจากคำดังกล่าวไม่ได้มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับคำบุพบททุกประการ ขอบเขตการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำทั้งสองแสดงในภาพที่ 6.2 ดังนี้

ภาพที่ 6.2 แสดงการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้”

ที่พิจารณาจากขอบเขตของประเภททางวากยสัมพันธ์

ขอบเขตการขยายหน้าที่ดังกล่าวสนับสนุนการใช้คำว่า “การขยายหน้าที่” ไม่ใช่ “การกลายเป็นรูปไวยากรณ์” ตามที่ผู้วิจัยกล่าวในตอนต้น นอกจากนี้เหตุผลเรื่องวิธีการศึกษาที่เป็นแบบเฉพาะสมัยที่ผู้วิจัยเลือกใช้คำว่า “การขยายหน้าที่” แล้ว เหตุผลอีกประการหนึ่งคือ ประเภททางวากยสัมพันธ์แตกต่างกันตามหน้าที่และปริบทการเกิด (distribution) ไม่ได้แตกต่างกันตามระดับของความ เป็นไวยากรณ์ (degree of grammaticality) ในลักษณะที่ว่า รูปภาษาที่แสดงความหมายเชิงเนื้อความไม่มีความเป็นไวยากรณ์แต่อย่างใดเมื่อเปรียบเทียบกับรูปภาษาที่แสดงความหมายเชิง

ไวยากรณ์โดยสมบูรณ์³³ (Lehmann, 2004) เมื่อพิจารณาคำว่า “เพื่อ” จะพบว่า คำดังกล่าวขยายหน้าที่จากคำเชื่อมอนุพากย์เป็นคำบุพบท เราไม่สามารถตัดสินได้อย่างชัดเจนว่า หน้าที่ใดมีระดับของความเป็นไวยากรณ์มากกว่า เนื่องจากทั้งสองหน้าที่ก็แสดงหน้าที่ทางไวยากรณ์เช่นกัน ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงไม่สามารถแสดงการขยายความหมายรวมทั้งหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “เพื่อ” จากความหมายและหน้าที่ดั้งเดิมสู่ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ด้วยห่วงโซ่การกลายเป็นรูปไวยากรณ์ได้ เนื่องจากห่วงโซ่การกลายเป็นรูปไวยากรณ์ตั้งอยู่บนหลักพื้นฐานสำคัญที่ว่า ห่วงโซ่ที่ทำหน้าที่เป็นต้นแหล่งจะแสดงมิติแห่งความแตกต่างกับห่วงโซ่ที่เป็นเป้าหมายใน 3 มิติ ได้แก่ คุณลักษณะทางไวยากรณ์ เวลา และความเป็นรูปธรรมหรือนามธรรมทางความหมาย แต่การนำเสนอการขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “เพื่อ” ด้วยห่วงโซ่การกลายเป็นรูปไวยากรณ์จะอธิบายได้ด้วยมิติความต่างเดี่ยวนั้น คือ เวลา กล่าวคือ ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยแสดงให้เห็นว่าความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ใดปรากฏก่อน-หลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลเฉพาะสมัย การนำเสนอประเด็นดังกล่าวอาจต้องสนับสนุนด้วยการศึกษาข้อมูลข้ามสมัยเพื่อยืนยันเส้นทางการขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ที่ผู้วิจัยนำเสนอ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยไม่สามารถอธิบายการขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “เพื่อ” ด้วยห่วงโซ่การกลายเป็นรูปไวยากรณ์เนื่องด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้ หากพิจารณาจากคุณลักษณะทางไวยากรณ์ ผู้วิจัยไม่สามารถตัดสินได้ว่า หน้าที่ทางไวยากรณ์ใดของคำว่า “เพื่อ” ระหว่างคำเชื่อมอนุพากย์กับคำบุพบทมีระดับความเป็นไวยากรณ์มากกว่ากันดังที่ผู้วิจัยอธิบายข้างต้น นอกจากนี้ หากพิจารณามิติความต่างด้านความเป็นรูปธรรมหรือนามธรรมของความหมาย ผู้วิจัยก็ไม่สามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่า ความหมายใดระหว่างการบ่งชี้สาเหตุของการกระทำกับการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์มีลักษณะเป็นรูปธรรมหรือเป็นนามธรรม เนื่องจากความหมายทั้งสองเป็นความหมายเชิงไวยากรณ์ซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรมทั้งสิ้น ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงนำเสนอการขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ด้วยแนวคิดเรื่องห่วงโซ่การกลายเป็นรูปไวยากรณ์ในกรณีของคำว่า “ให้” เท่านั้น

ส่วนคำว่า “ให้” ขยายหน้าที่จากคำกริยาซึ่งเป็นคำเนื้อหาเป็นคำร่วมกริยาซึ่งเป็นคำที่แสดงทั้งคุณสมบัติเชิงเนื้อหาและคุณสมบัติเชิงไวยากรณ์ ผู้วิจัยพิจารณาว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ยัง

³³ Word classes differ by their function and their distribution. They do not differ by their degree of grammaticality in that some of them are intrinsically lexical while others are intrinsically grammatical (or ‘functional’, as some would have it).

ไม่นับว่าเป็นคำบุพบทโดยสมบูรณ์ เนื่องจากในบางกรณีตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” มีคุณสมบัติที่ใกล้เคียงกับคำเนื้อหาที่บ่งชี้การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ในฐานะคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียง แต่ในบางกรณี ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” มีคุณสมบัติที่ใกล้เคียงกับคำบุพบทดังจะเห็นได้จากการไม่แสดงความหมายด้านการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์รวมทั้งการไม่สามารถแทรกกรูภาษาอื่นใดระหว่างหน่วยประกอบทั้งสอง อาจกล่าวได้ว่า ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” มีคุณสมบัติที่ใกล้เคียงกับคำบุพบทในระดับมาก-น้อยแตกต่างกัน ดังนั้น คำว่า “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์จึงยังไม่ได้เป็นผลผลิต (linguistic production) จากกระบวนการกลายเป็นรูปไวยากรณ์

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ผู้วิจัยจึงใช้คำว่า “การขยายหน้าที่” สำหรับการเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” จากหน้าที่ดั้งเดิมสู่ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์

หากพิจารณาการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำทั้งสองด้วยแนวคิดเรื่องความลดลาคจะพบว่า คำว่า “ให้” แสดงความลดลาคในการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ระหว่างหน้าที่ดั้งเดิมกับหน้าที่เป้าหมายในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ กล่าวคือ ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” เป็นคำร่วมกริยาซึ่งมีสถานะระหว่างคำกริยาคำหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียงกับคำบุพบท สถานะดังกล่าวแสดงถึงความลดลาคของหน้าที่ทางไวยากรณ์ในลักษณะที่ว่า หากตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ปรากฏในปริบทแบบหนึ่งและมีคุณสมบัติที่ใกล้เคียงกับคำกริยาแสดงว่า ตัวบ่งชี้ “ให้” ในปริบทดังกล่าวมีคุณสมบัติที่ใกล้เคียงกับคำบุพบทน้อย ในทางกลับกัน หากตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” ปรากฏในปริบทแบบหนึ่งและมีคุณสมบัติที่ใกล้เคียงกับคำบุพบทแสดงว่า ตัวบ่งชี้ “ให้” ในปริบทดังกล่าวมีคุณสมบัติที่ใกล้เคียงกับคำกริยาน้อยดังที่ผู้วิจัยแสดงความลดลาคเช่นนี้ด้วยแนวต่อเนื่องตามภาพที่ 5.3 สำหรับการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “เพื่อ” คำดังกล่าวไม่ได้แสดงระดับความลดลาคของการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ระหว่างหน้าที่ดั้งเดิมกับหน้าที่เป้าหมายเช่นเดียวกับกรณีของคำว่า “ให้” พิจารณาจากคำว่า “เพื่อ” ในหน้าที่ดั้งเดิมซึ่งก็คือคำเชื่อมอนุพากย์จะปรากฏหน้าอนุพากย์รอง ส่วนคำว่า “เพื่อ” ในฐานะหน้าที่เป้าหมายซึ่งก็คือคำบุพบทที่บ่งชี้ผู้รับประโยชน์จะปรากฏหน้าหน่วยนามเท่านั้น อาจกล่าวได้ว่า หน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “เพื่อ” ทั้ง 2 หน้าที่ ได้แก่ คำเชื่อมอนุพากย์และคำบุพบท มีคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ที่ต่างกันอย่างชัดเจนจึงส่งผลให้ความลดลาคของการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “เพื่อ” ไม่เด่นชัดเท่ากับความลดลาคของการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “ให้”

6.2.4 ความสำคัญของปริบทที่มีผลต่อการขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์

การศึกษาคำนี้แนะนำเสนอว่า การขยายความหมายของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” จากความหมายดั้งเดิมสู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ไม่ได้เป็นกระบวนการที่หน่วยศัพท์เปลี่ยนแปลงได้ตามลำพัง แต่ปริบทหรือหน่วยสร้างมีส่วนสำคัญต่อการขยายความหมายซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ จนท้ายที่สุดทั้งสองคำสามารถบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ได้ดังแสดงโดยสรุปในตารางที่ 6.1 และตารางที่ 6.2 ตามลำดับดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6.1 แสดงบทบาทของหน่วยสร้างที่มีผลต่อการขยายความหมายของคำว่า “เพื่อ” จากการบ่งชี้สาเหตุของการกระทำสู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์

ความหมาย	บทบาทของหน่วยสร้าง
การบ่งชี้สาเหตุของการกระทำ	
การบ่งชี้วัตถุประสงค์	คำว่า “เพื่อ” ปรากฏร่วมกับคำว่า จะ ซึ่งแสดงความตั้งใจในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
การบ่งชี้เป้าหมาย	คำว่า “เพื่อ” ปรากฏหน้าหน่วยนามที่มีบทบาทเป็นเป้าหมายของเหตุการณ์ที่ผู้กระทำริยาคาดหวังให้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ที่ตนกระทำแบบใดแบบหนึ่ง
การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์	หน่วยนามที่ปรากฏหลังคำว่า “เพื่อ” เป็นมนุษย์ที่สามารถตระหนักรู้ถึงผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นได้

ตารางที่ 6.2 แสดงบทบาทของหน่วยสร้างที่มีผลต่อการขยายความหมายของคำว่า “ให้” จากการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์สู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์

ความหมาย	บทบาทของหน่วยสร้าง
การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์	
การบ่งชี้ผู้รับสิ่งของ	หน่วยนามที่ปรากฏหลังคำว่า “ให้” มีบทบาทเป็นผู้ที่รับหน่วยร่วมแกนกลางหน่วยใดหน่วยหนึ่งอย่างตรงไปตรงมาหรือมีบทบาท “เสมือน” ผู้ที่รับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น สาร หรือ สิ่งนามธรรมอื่น ๆ อาทิ กำลังใจ คำอวยพร เป็นต้น
การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์	<ol style="list-style-type: none"> เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่เกี่ยวข้องกับหน่วยร่วมแกนกลางใด ๆ แต่เกี่ยวข้องกับหน่วยร่วมรับผลกระทบ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่เกี่ยวข้องกับหน่วยร่วมแกนกลางรวมทั้งหน่วยร่วมรับผลกระทบใด ๆ ผู้กระทำการไม่มีคุณสมบัติมีชีวิตจึงไม่สามารถแสดงการเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ได้ ผู้รับผลกระทบจากเหตุการณ์หรือผู้รับประโยชน์มีลักษณะเป็นองค์กร หน่วยงาน หรือสถาบันที่ไม่สามารถรับสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้อย่างตรงไปตรงมา แต่สามารถตระหนักรู้ถึงผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นเนื่องจากหน่วยร่วมผู้รับประโยชน์ลักษณะดังกล่าวประกอบด้วยสมาชิกจำนวนหนึ่งที่มีคุณสมบัติมีชีวิต

การศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการกลายเป็นรูปไวยากรณ์ที่ผู้วิจัยนำเสนอในบทที่ 2 วรรณกรรมปริทัศน์ หัวข้อที่ 2.2.1) มโนทัศน์พื้นฐานของการขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ว่า การกลายเป็นรูปไวยากรณ์เกิดขึ้นจากการที่หน่วยศัพท์หนึ่ง ๆ ปรากฏในบริบทหรือหน่วยสร้างที่เฉพาะเจาะจง หน่วยสร้างดังกล่าวมีผลต่อการเพิ่มคุณสมบัติทางไวยากรณ์ทั้งในด้านสัทธิรรวากยสัมพันธ์รวมทั้งด้านอรรถศาสตร์ให้กับหน่วยศัพท์นั้น อาจกล่าวได้ว่า บริบทมีส่วนในการ

กำหนดการเปลี่ยนแปลงหรือการกลายเป็นรูปไวยากรณ์ ไม่ใช่หน่วยศัพท์เปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาคุณสมบัติเชิงไวยากรณ์ได้ด้วยหน่วยศัพท์เอง

ประเด็นสำคัญของการศึกษาคำนี้ คือ คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ที่แตกต่างกันของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ความแตกต่างดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า เมื่อคำทั้งสองผ่านการวิเคราะห์ใหม่ทางหน้าที่ (functional reanalysis) ซึ่งเป็นผลมาจากการวิเคราะห์ใหม่ทางความหมายจนหน้าที่ที่พัฒนานั้นกลายเป็นหน้าที่ที่ใช้กันทั่วไปดังจะเห็นได้จากการเข้าใจความหมายของหน้าที่ดังกล่าวไม่ต้องอาศัยการตีความที่ซับซ้อน ทั้งสองคำก็จะพัฒนาคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์รวมทั้งคุณสมบัติทางอรรถศาสตร์ซึ่งเป็นคุณสมบัติเฉพาะของคำนั้น ๆ เช่นกัน

แม้ว่าคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” จะพัฒนาหน้าที่จนบ่งชี้ผู้รับประโยชน์เหมือนกัน แต่ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ทั้งสองไม่ได้มีคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์รวมทั้งอรรถศาสตร์ที่เหมือนกันทุกประการ ด้วยเหตุผลที่ว่า ทั้งสองคำมีความหมายดั้งเดิมที่ไม่เหมือนกัน รูปแบบการขยายความหมายของคำทั้งสองจึงแตกต่างกัน การขยายความหมายนี้เป็นผลมาจากการที่คำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ปรากฏในหน่วยสร้างที่เฉพาะเจาะจงดังที่ได้แสดงในตารางทั้ง 2 ข้างต้น หน่วยสร้างที่เฉพาะเจาะจงที่แต่ละคำปรากฏเอื้อให้เกิดการเชื่อมโยงทางมโนทัศน์ด้วยกลไกทางปริชานนามนัยที่มโนทัศน์หนึ่งทำหน้าที่เป็นจุดเชื่อมต่อไปยังอีกมโนทัศน์หนึ่งที่อยู่ภายในแวดวงทางความหมายเดียวกัน การเชื่อมโยงทางมโนทัศน์ดังกล่าวก่อให้เกิดการวิเคราะห์ใหม่ทางความหมายหรือการจัดเรียงองค์ประกอบทางความหมายรูปแบบใหม่ดังจะเห็นได้จากการเปลี่ยนแปลงจุดเน้นทางความหมายที่ความหมายดั้งเดิมกลายเป็นความหมายเบื้องหลัง ส่วนความหมายที่อนุমানได้จากบริบทกลายเป็นความหมายที่ได้รับการขบเน้นให้โดดเด่นหรือความหมายเบื้องหน้า เมื่อผู้ใช้ภาษานำความหมายที่ได้รับการขบเน้นดังกล่าวไปใช้อย่างต่อเนื่อง ความหมายนี้ก็จะกลายเป็นความหมายประจำรูปอีกความหมายหนึ่งของรูปภาษานั้น ๆ อาจกล่าวได้ว่า เมื่อคำทั้งสองมีความหมายดั้งเดิมที่แตกต่างกันส่งผลให้เส้นทางการขยายความหมายแตกต่างกัน และการขยายความหมายที่แตกต่างกันดังกล่าวก่อให้เกิดความแตกต่างทางอรรถศาสตร์ของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์

ส่วนความแตกต่างทางวากยสัมพันธ์เป็นผลมาจากหน้าที่ทางไวยากรณ์ดั้งเดิมรวมทั้งการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ที่แตกต่างกัน การขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์พัฒนามาจากการวิเคราะห์ใหม่ทางโครงสร้างซึ่งเป็นกลไกที่เป็นผลมาจากการวิเคราะห์ใหม่ทางความหมาย การวิเคราะห์ใหม่ทางโครงสร้างเป็นการเปลี่ยนแปลงขอบเขตของหน่วยประกอบที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างแบบ

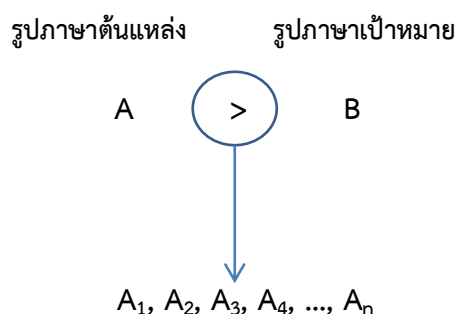
ลดหลั่นรวมทั้งการจำแนกประเภททางวากยสัมพันธ์ เมื่อคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” มีหน้าที่ทางไวยากรณ์ดั้งเดิมที่แตกต่างกัน กล่าวคือ คำว่า “เพื่อ” มีหน้าที่ดั้งเดิม คือ คำเชื่อมอนุพากย์ ส่วนคำว่า “ให้” มีหน้าที่ดั้งเดิม คือ คำกริยา ประกอบกับการที่รูปภาษาทั้งสองมีรูปแบบการขยายความหมายที่แตกต่างกันดังที่ผู้วิจัยนำเสนอก่อนหน้านี้ ด้วยเหตุนี้ เส้นทางการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำทั้งสองจึงแตกต่างกัน และการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ที่แตกต่างกันดังกล่าวก่อให้เกิดความแตกต่างทางวากยสัมพันธ์นั่นเอง

6.2.5 การศึกษาการขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ด้วยข้อมูลภาษาเฉพาะสมัย

การศึกษาการขยายความหมายหรือการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ส่วนใหญ่จะพิจารณาและวิเคราะห์ข้อมูลแบบข้ามสมัยเพื่อระบุเส้นทาง (pathway) ของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับรูปภาษาใดรูปภาษาหนึ่ง อย่างไรก็ตาม การศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางภาษา (language change) รูปแบบข้างต้นนอกจากจะศึกษาด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลข้ามสมัยแล้ว ยังสามารถพิจารณาจากการวิเคราะห์ข้อมูลเฉพาะสมัยได้เช่นกัน (Brinton & Traugott, 2005; Heine, 2003; กิ่งกาญจน์ เทพกาญจนา, 2559)

ข้อมูลภาษาเฉพาะสมัยสำคัญต่อการพิจารณาการเปลี่ยนแปลงทางภาษาเนื่องจากข้อมูลภาษาประเภทดังกล่าวแสดงปรากฏการณ์พหุนัยและปรากฏการณ์พหุหน้าที่ในลักษณะที่ว่าความหมายที่หลากหลายของหน่วยศัพท์หนึ่ง ๆ อาจเชื่อมโยงกันโดยที่ความหมายหนึ่งเป็นต้นแหล่งของการพัฒนาความหมายนัยต่อไป และความหมายที่แตกต่างตามบริบททางวากยสัมพันธ์นั้นมีผลให้รูปภาษาดังกล่าวมีหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์ที่หลากหลายเช่นกัน อาจกล่าวได้ว่า ข้อมูลภาษาเฉพาะสมัยเป็น “ร่องรอย” ของการขยายความหมายและการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยไม่ได้นำเสนอขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงทางภาษาทั้งในด้านความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำที่พิจารณาจากการเปรียบเทียบและวิเคราะห์ข้อมูลข้ามสมัย แต่นำเสนอแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงด้วยการวิเคราะห์บริบทจากข้อมูลเฉพาะสมัย และนำเสนอรูปแบบการขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ด้วย**ความลลลาด** (gradience) ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความไม่ชัดเจนของขอบเขต (fuzziness of boundaries) ในแต่ละประเภท (category) มากกว่าขอบเขตที่แยกออกจากกันอย่างชัดเจน ความลลลาดแตกต่างจากการเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไป (gradualness) ที่พิจารณาว่า ผลจากการเปลี่ยนแปลงทางภาษาหรือที่เรียกว่า การเปลี่ยนแปลงใหญ่

(macro-change) เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงย่อย ๆ (micro-change) หลายขั้นตอนดังแสดงในภาพที่ 6.3

ภาพที่ 6.3 แสดงการเปลี่ยนแปลงขั้นตอนย่อย ๆ ในการเปลี่ยนแปลงใหญ่

เมื่อพิจารณาความคลาดและการเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไปพร้อมกับรูปแบบการศึกษาตามมิติของเวลาจะพบว่า ความคลาดสัมพันธ์กับการศึกษาเฉพาะสมัย ส่วนการเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไปสัมพันธ์กับการศึกษาแบบข้ามสมัย กล่าวคือ การพิจารณาการเปลี่ยนแปลงทางภาษาแบบเฉพาะสมัยจะพบการเปลี่ยนแปลงในระดับมาก-น้อยเมื่อเปรียบเทียบกับหน่วยทางภาษาที่มีลักษณะต้นแบบ ส่วนการศึกษาแบบข้ามสมัยจะนำเสนอขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงจากการเปรียบเทียบข้อมูลภาษาจากสมัยต่าง ๆ และระบุเส้นทางของการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ ถึงแม้ว่าการศึกษาทั้งสองรูปแบบจะแตกต่างกัน แต่ Heine (1992) เสนอว่า ไม่มีประเภทใด ๆ ที่แยกออกจากกันโดยสิ้นเชิง ไม่ว่าจะปรากฏการณ์ทางภาษาข้ามสมัยหรือเฉพาะสมัยก็ตาม

Traugott and Trousdale (2010) นำเสนอความสัมพันธ์ของการกลายเป็นรูปไวยากรณ์ (ซึ่งในงานวิจัยชิ้นนี้เรียกว่า การขยายความหมายและการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์) ความคลาดและการเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไป ดังนี้ การกลายเป็นรูปไวยากรณ์เป็นการเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไป แต่ว่าการเปลี่ยนแปลงใหญ่มีลักษณะแยกออกจากกันและเกิดขึ้นทันทีในแต่ละปัจเจกบุคคล การเปลี่ยนแปลงใหญ่นี้พัฒนามาจากการเปลี่ยนแปลงย่อย ๆ หลายขั้นตอนซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงระบบคลาด (gradient system) ในแต่ละ “slice” ของพัฒนาการทางภาษาในภาษาใดภาษาหนึ่งโดยเฉพาะดังจะเห็นได้จากรูปแบบ (variant form) ที่หลากหลายนั่นเอง

จากความสัมพันธ์ข้างต้น การศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางภาษาจากการวิเคราะห์และเปรียบเทียบข้อมูลข้ามสมัยอาจไม่เพียงพอเนื่องจากรูปแบบการศึกษาดังกล่าวนำเสนอเฉพาะเส้นทาง

การเปลี่ยนแปลงของรูปภาพาไทรรูปภาพาหนึ่งเท่านั้น การพิจารณาข้อมูลเฉพาะสมัยจึงเติมเต็ม การศึกษาดังกล่าวให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้นในฐานะหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงปรากฏการณ์พหุนัยและพหุ หน้าที่ที่ถือว่าเป็น “ร่องรอย” ของการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ ใน การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์การขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ด้วยการพิจารณาข้อมูล เฉพาะสมัยและนำเสนอแนวโน้มเกี่ยวกับรูปแบบการขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ ดังกล่าว พร้อมทั้งนำเสนอความลดลัดที่พบในการขยายความหมายของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ดังที่อธิบายในหัวข้อที่ 6.2.2) รวมทั้งความลดลัดที่พบในการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของตัวบ่งชี้ ผู้รับประโยชน์ “ให้” ในหัวข้อที่ 6.2.3) ตามลำดับ อาจกล่าวได้ว่า การศึกษาการเปลี่ยนแปลงทาง ภาษาหรืออีกนัยหนึ่ง การขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์อาจต้องพิจารณาข้อมูลเฉพาะ สมัยร่วมด้วย ไม่ใช่พิจารณาจากข้อมูลภาษาข้ามสมัยเท่านั้น งานวิจัยชิ้นนี้สนับสนุนประเด็นดังกล่าว ด้วยการนำเสนอว่า การศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางภาษาด้วยข้อมูลภาษาเฉพาะสมัยสามารถนำเสนอ แนวโน้มทิศทางการเปลี่ยนแปลงทางภาษาได้เช่นกัน

6.2.6 ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” จากมุมมองทางแบบลักษณ์ภาษา

แม้ว่าการศึกษานี้จะมุ่งวิเคราะห์คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์รวมทั้งการ ขยายความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์จากความหมายและหน้าที่ดั้งเดิมสู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ ของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ในภาษาไทย แต่ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยอิงจากการศึกษาใน เชิงแบบลักษณ์ภาษาทั้งในด้านกลวิธีทางภาษาในการพรรณนาเหตุการณ์การรับประโยชน์หรือที่ เรียกว่า หน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ รวมทั้งรูปแบบการขยายความหมายจากความหมายดั้งเดิม สู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ดังรายละเอียดต่อไปนี้

หากพิจารณาจากมุมมองทางแบบลักษณ์ภาษาจะพบว่า กลวิธีทางภาษาในการแสดง เหตุการณ์การรับประโยชน์จำแนกเป็น 2 ประเภทหลัก กลวิธีแรกเป็นการใช้รูปภาพาที่บ่งชี้เหตุการณ์ การรับประโยชน์อย่างชัดเจนหรือที่เรียกว่า การใช้ตัวบ่งชี้ เช่น ตัวบ่งชี้การก คำสั่งโยคบท ตัวบ่งชี้ที่ แสดงการเลื่อนระดับอาร์กิวเมนต์ เป็นต้น กลวิธีที่สองเป็นการแสดงเหตุการณ์ดังกล่าวผ่านโครงสร้าง ได้แก่ หน่วยสร้างกริยาเรียง และการแสดงเหตุการณ์การรับประโยชน์ผ่านอาร์กิวเมนต์แกนหลัก เช่น หน่วยสร้างกรรมคู่ในภาษาต่าง ๆ สำหรับภาษาไทย หน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์เป็นไปได้ทั้ง 2 กลวิธีหลัก ได้แก่ การใช้ตัวบ่งชี้ซึ่งก็คือ คำบุพบท และการแสดงเหตุการณ์การรับประโยชน์ผ่าน

โครงสร้างซึ่งก็คือการใช้หน่วยสร้างกริยาเรียงรวมทั้งการแสดงเหตุการณ์ดังกล่าวผ่านหน่วยสร้างกรรม คู่ที่ทุกอาร์กิวเมนต์ในหน่วยสร้างเป็นอาร์กิวเมนต์แกนหลัก ผู้วิจัยไม่พบการใช้ตัวบ่งชี้รูปแบบอื่น ๆ เช่น ตัวบ่งชี้การก หรือตัวบ่งชี้ที่แสดงการเลื่อนระดับอาร์กิวเมนต์ซึ่งเป็นกลวิธีทางภาษาที่พบในภาษาที่มีระบบสัทอรรถที่ซับซ้อน การศึกษากลวิธีทางภาษาในการแสดงเหตุการณ์การรับประโยชน์ในภาษาไทยที่อิงจากมุมมองทางแบบลักษณ์ภาษาทำให้ผู้วิจัยเห็นว่า หน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ในภาษาไทยมีลักษณะที่คล้ายคลึงหรือแตกต่างจากภาษาอื่น ๆ อย่างไร กลวิธีใดที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันในหลายภาษาอาจสรุปเบื้องต้นได้ว่า กลวิธีดังกล่าวเป็นสากลลักษณะ (universal) ของหน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ ส่วนกลวิธีที่พบเฉพาะภาษาใดภาษาหนึ่งก็มีเหตุผลเบื้องหลังว่า คุณลักษณะเฉพาะของแต่ละภาษาประการใดที่ส่งผลให้หน่วยสร้างแสดงการรับประโยชน์ของแต่ละภาษาแตกต่างกัน

สำหรับรูปแบบการขยายความหมายของคำที่ศึกษาทั้งสอง ได้แก่ คำว่า “เพื่อ” และ “ให้” จากความหมายดั้งเดิมสู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ ผู้วิจัยก็พิจารณารูปแบบการขยายความหมายของคำดังกล่าวจากมุมมองทางแบบลักษณ์ภาษาเช่นกัน เนื่องจากในการศึกษาการขยายความหมาย เราจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทราบว่า การรับประโยชน์ซึ่งเป็นมโนทัศน์เป้าหมายพัฒนาหรือขยายมาจากมโนทัศน์ใด การศึกษาในเชิงแบบลักษณ์ที่ศึกษาการขยายความหมายของคำที่ใกล้เคียงในภาษาอื่น ๆ ก็จะนำเสนอมโนทัศน์ทางความหมาย (semantic concept) ที่เกี่ยวข้องกับการขยายความหมายของคำนั้น ๆ ประเด็นดังกล่าวเป็นสมมติฐานเบื้องต้น (assumption) ของการศึกษาทางภาษาศาสตร์ปริชาณว่า สากลลักษณะของภาษามนุษย์สามารถค้นพบได้จากการเปรียบเทียบกลวิธีการใช้ภาษาต่าง ๆ ถึงแม้ว่าภาษาไทยจะมีลักษณะเฉพาะทางภาษาหลายประการ แต่มโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับการขยายความหมายไม่ได้แตกต่างจากมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับการขยายความหมายของคำทั้งสองในภาษาอื่น ๆ เท่าใดนัก ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า มโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับการขยายความหมายของคำว่า “เพื่อ” คือ สาเหตุของการกระทำ และวัตถุประสงค์ ส่วนมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับการขยายความหมายของคำว่า “ให้” คือ การเปลี่ยนโอนกรรมสิทธิ์ การบ่งชี้ผู้รับสิ่งของ เป้าหมาย ผู้รับประโยชน์ ผู้เสียประโยชน์ เป็นต้น หลังจากทราบว่ามโนทัศน์ใดที่เกี่ยวข้องกับการขยายความหมายของแต่ละคำแล้ว ผู้วิจัยจะพิจารณาความน่าจะเป็นของเส้นทางการขยายความหมายว่า มโนทัศน์ใดเป็นมโนทัศน์เป็นต้นแหล่งของการขยายความหมายในขั้นตอนต่อ ๆ ไปจนถึงการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ อาจกล่าวได้ว่า แม้รายละเอียดเกี่ยวกับการขยายความหมายของคำทั้งสองจากความหมายดั้งเดิมสู่การบ่งชี้ผู้รับ

ประโยชน์อาจแตกต่างกับภาษาอื่น ๆ ที่ศึกษาจากการเปรียบเทียบเชิงแบบลักษณ์เนื่องด้วยเหตุผลทางด้านลักษณะเฉพาะของแต่ละภาษาดังที่ผู้วิจัยนำเสนอในบทที่ 4 หัวข้อ 4.1.2.3 และ 4.2.2.4 ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ตามมุมมองทางแบบลักษณ์ภาษา แต่การศึกษาในเชิงแบบลักษณ์ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงมโนทัศน์ที่ทำหน้าที่เป็นมโนทัศน์ต้นแหล่งสำหรับการขยายความหมายของแต่ละคำก่อนจะทำหน้าที่บ่งชี้ผู้รับประโยชน์เช่นเดียวกัน และประโยชน์จากการศึกษาในเชิงแบบลักษณ์ดังกล่าวส่งผลให้การวิเคราะห์น่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้นเนื่องจากมีหลักฐานทางแบบลักษณ์ภาษาที่สนับสนุนของการขยายความหมายของคำที่ศึกษาทั้งสอง

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยนำเสนอประโยชน์ที่งานวิจัยชิ้นนี้ได้รับจากการศึกษาและเปรียบเทียบข้อมูลภาษาไทยกับข้อมูลจากภาษาอื่น ๆ ตามมุมมองทางแบบลักษณ์ภาษา หากพิจารณาอีกมุมหนึ่ง งานวิจัยชิ้นนี้มีประโยชน์ต่อการศึกษาในเชิงแบบลักษณ์ภาษาเช่นกันดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประการแรก คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ที่แตกต่างกันของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ที่ผู้วิจัยระบุในบทที่ 3 อาจเป็นแนวทางในการศึกษาภาษาอื่น ๆ ที่อยู่ในกลุ่มตระกูลเดียวกัน หรือภาษาอื่น ๆ ที่อยู่ในพื้นที่ภาษาเดียวกัน นอกจากนี้ คุณสมบัติที่แตกต่างกันดังกล่าวยังสามารถนำไปเปรียบเทียบกับภาษาอื่น ๆ นอกตระกูลรวมทั้งนอกพื้นที่ภาษาเพื่อระบุความต่างที่มีลักษณะเป็นสากลของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ได้เช่นกัน

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “ให้” หน้าที่ดั้งเดิมของคำดังกล่าว คือ คำกริยาซึ่งเป็นคำเนื้อหา ส่วนหน้าที่บ่งชี้ผู้รับประโยชน์เป็นคำร่วมกริยาซึ่งอยู่บนแนวต่อเนื่องระหว่างคำกริยากับคำบุพบทที่เป็นคำไวยากรณ์ประเภทหนึ่ง การขยายหน้าที่ดังกล่าวนับว่าเป็นอีกตัวอย่างหนึ่งที่สนับสนุนการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการกลายเป็นรูปไวยากรณ์ที่คุณสมบัติเชิงเนื้อหาทั้งในด้านความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ของรูปภาษาหนึ่ง ๆ ได้เปลี่ยนแปลงไปแสดงคุณสมบัติเชิงไวยากรณ์ ในกรณีนี้คือจากคำเนื้อหาพัฒนาไปเป็นคำที่อยู่ระหว่างคำเนื้อหา กับคำไวยากรณ์ ตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “ให้” อาจพัฒนาไปเป็นคำบุพบทอย่างสมบูรณ์ในอนาคต ปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงภาษาลักษณะดังกล่าวพบในหลายภาษาและนับว่าเป็นลักษณะทางภาษา (linguistic feature) ที่สำคัญประการหนึ่งของภาษาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Bisang, 2008) การขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “ให้” ก็สนับสนุนปรากฏการณ์ดังกล่าวในฐานะตัวอย่างของลักษณะทางภาษาประการหนึ่งในกลุ่มภาษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เช่นกัน

6.3 ข้อเสนอแนะ

6.3.1 ควรเปรียบเทียบการขยายความหมายและการขยายหน้าที่ของคำว่า “เพื่อ” และ “ให้” ในฐานะตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์จากภาษาอื่น ๆ ในพื้นที่ภาษา (linguistic area) เดียวกันซึ่งก็คือ ภาษาต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรืออาจเปรียบเทียบการขยายความหมายและการขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของภาษาที่มีความสัมพันธ์ทางเชื้อสาย (genetic affiliation) ร่วมกับ ภาษาไทยซึ่งก็คือ ภาษาในกลุ่มตระกูลไท-กะไดหรือขร้า-ไท เพื่อพิจารณาว่า รูปแบบการขยายความหมายและหน้าที่ดั้งเดิมสู่การบ่งชี้ผู้รับประโยชน์เหมือนหรือต่างจากตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ในภาษาไทยอย่างไร การศึกษาดังกล่าวอาจเป็นประโยชน์ต่อการศึกษานวสร้าง แสดงการรับประโยชน์ในเชิงแบบลักษณ์ภาษา

6.3.2 ควรวิเคราะห์คำบุพบทอื่น ๆ เช่น *กับ แก่ สำหรับ* ซึ่งงานวิจัยในอดีตเสนอว่าเป็น ต้นแบบของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์เนื่องจากการใช้คำบุพบทเป็นกลวิธีทางภาษาประการหนึ่งสำหรับ แสดงเหตุการณ์การรับประโยชน์แล้วเปรียบเทียบว่าคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ของ คำบุพบทเหมือนหรือแตกต่างจากตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ “เพื่อ” และ “ให้” ในประเด็นใดบ้าง

6.3.3 ควรเพิ่มเติมรูปแบบการเก็บข้อมูล กล่าวคือ ข้อมูลที่ผู้วิจัยเก็บมาจากข้อมูลที่เป็นภาษา เขียนเป็นส่วนใหญ่ หากเก็บข้อมูลจากภาษาพูดที่ใช้ในชีวิตประจำวันจากผู้บอกภาษา (informant) อาจมีโครงสร้างหรือพบคุณสมบัติที่แตกต่างกันของตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ประการอื่น ๆ ที่น่าสนใจ วิธีการเก็บข้อมูล (data elicitation) อาจทำได้โดยการทำคลิพวิดีโอขนาดสั้นเกี่ยวกับเหตุการณ์การรับประโยชน์แล้วให้ผู้บอกภาษาบรรยายเหตุการณ์ดังกล่าว การเก็บข้อมูลเช่นนี้อาจทำให้พบกลวิธีทาง ภาษาประการอื่น ๆ ที่ใช้พรรณนาเหตุการณ์การรับประโยชน์ในภาษาไทยนอกเหนือจากการใช้คำบุพบทหรือการใช้หน่วยสร้างกริยาเรียง

6.3.4 นอกเหนือจากคำว่า “ให้” แล้ว ยังมีคำกริยาคำอื่น ๆ ที่บ่งชี้การรับประโยชน์ เช่น คำว่า *แทน เพื่อ* เป็นต้น คำกริยาเหล่านี้มีหน้าที่ในการบ่งชี้ผู้รับประโยชน์อย่างไร เหมือนหรือแตกต่าง จากคำว่า “ให้” อย่างไร สถานภาพทางวากยสัมพันธ์ของคำดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่เมื่อทำ หน้าที่บ่งชี้ผู้รับประโยชน์

6.3.5 นอกจากการพิจารณาจากมุมมองทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์แล้ว ควรพิจารณา จากมุมมองทางวจนปฏิบัติศาสตร์ร่วมด้วยเพื่อจะได้พบความแตกต่างระหว่างตัวบ่งชี้ผู้รับประโยชน์ ทั้ง สองประการอื่น ๆ ที่น่าสนใจเพิ่มเติม

6.3.6 ควรศึกษาข้อมูลข้ามสมัยเพื่อนำมายืนยันหรือสนับสนุนเส้นทางการขยายความหมาย
และหน้าที่ทางไวยากรณ์ที่น่าเสนอ

รายการอ้างอิง

- Anttila, R. (1989). *Historical and Comparative Linguistics*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Barcelona, A. (2000). Introduction The cognitive theory of metaphor and metonymy. In A. Barcelona (Ed.), *Metaphor and Metonymy at the crossroads*. Berlin/New York: Mouton de Gruyter.
- Barcelona, A. (2011). Reviewing the properties and prototype structure of metonymy. In A. Barcelona & F. J. R. d. M. Ibáñez (Eds.), *Defining Metonymy in Cognitive Linguistics: Towards a Consensus View*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Bisang, W. (2008). Grammaticalization and the areal factor: The perspective of East and mainland Southeast Asian languages. In María José López-Couso & E. Seoane (Eds.), *Rethinking Grammaticalization New perspectives*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Blake, B. J. (2001). *Case* (2nd ed.). Cambridge: Cambridge University Press.
- Brinton, L. J., & Traugott, E. C. (2005). *Lexicalization and Language Change*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Bybee, J. L. (1988). Semantic Substance vs. Contrast in the Development of Grammatical Meaning. *Proceedings of the Fourteenth Annual Meeting of the Berkeley Linguistics Society*, 247-264.
- Bybee, J. L. (2003a). Cognitive processes in grammaticalization In M. Tomasello (Ed.), *The new psychology of language Vol.II: Cognitive and functional approaches to language structure* (pp. 145-167). London: Lawrence Erlbaum Associates.
- Bybee, J. L. (2003b). Mechanisms of change in grammaticalization: the role of frequency. In B. D. Joseph & R. D. Janda (Eds.), *The handbook of historical linguistics*. MA: Blackwell Publishing.
- Bybee, J. L., & Pagliuca, W. (1985). Cross-linguistic comparison and the development of grammatical meaning. In J. Fisiak (Ed.), *Historical Semantics - Historical Word-Formation* (pp. 59-83). Berlin/New York: Mouton de Gruyter.

- Campbell, L. (2001). What's wrong with grammaticalization? *Language Sciences*, 23, 113-161.
- Campbell, L., & Janda, R. (2001). Introduction: conceptions of grammaticalization and their problems. *Language Sciences*, 23, 93-112.
- Censabella, M. (2010). Beneficiaries and recipients in Toba (Guaycurú). In F. Zúñiga & K. Seppo (Eds.), *Benefactives and Malefactives. Typological perspectives and case studies* (pp. 185-201). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Chancharu, N. (2009). *The polyfunctionality of the word form /tɔ̃ŋ/ in Thai: A cognitive linguistic study*. (Master's Degree Thesis), Chulalongkorn University, Unpublished.
- Chancharu, N. (2015). The conceptual network approach to semantic typology: introduction and application. *Cambridge occasional papers in linguistics*, 7, 83-134.
- Clark, M. (1975). *Coverbs and Case in Vietnamese*. Canberra: Australian National University.
- Cristofaro, S. (2010). Semantic Maps and Mental Representation. *Linguistic Discovery*, 8(1).
- Croft, W. (1991). *Syntactic Categories and Grammatical Relations: The Cognitive Organization of Information*. Chicago: University of Chicago Press.
- Croft, W. (2003). The role of domains in the interpretation of metaphors and metonymies. In R. Dirven & R. Pörings (Eds.), *Metaphor and Metonymy in Comparison and Contrast* (pp. 161-206). Berlin/New York: Mouton de Gruyter.
- Cysouw, M., Haspelmath, M., & Malchukov, A. (2010). Introduction to the Special Issue: "Semantic Maps: Methods and Applications". *Linguistic Discovery*, 8(1), 1-3.
- Detges, U., & Waltereit, R. (2002). Grammaticalization vs. Reanalysis: a Semantic-Pragmatic Account of Functional Change in Grammar. *Zeitschrift für Sprachwissenschaft*, 21(2), 151-195.
- Diessel, H. (2001). The ordering distribution of main and adverbial clauses a typological study. *Language*, 77, 345-365.

- Diewald, G. (2002). A model for relevant types of contexts in grammaticalization. In I. Wischer & G. Diewald (Eds.), *New reflections on grammaticalization* (pp. 103-120). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Diller, A. (2001). Grammaticalization and Tai Syntactic Change. In M. R. Kalaya Tingsabadh & A. S. Abramson (Eds.), *Essays in Tai Linguistics* (pp. 139-175). Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Diller, A. (2005). Thai serial verbs: cohesion and culture. In R. M. W. Dixon & A. Aikhenvald (Eds.), *Serial Verb Constructions: A Cross-Linguistic Typology* (pp. 160-177). Oxford: Oxford University Press.
- Dixon, R. M. W. (2012). *Basic Linguistic Theory Volume 3*. Oxford: Oxford University Press.
- Eckardt, R. (2006). *Meaning Change in Grammaticalization: An Enquiry into Semantic Reanalysis*. Oxford: Oxford University Press.
- Eckardt, R. (2011). Grammaticalization and semantic change. In B. Heine & H. Narrog (Eds.), *The Oxford Handbook of Grammaticalization*. Oxford: Oxford University Press.
- Enfield, N. (2001). On genetic and areal linguistics in Mainland South-East Asia: Parallel polyfunctionality of 'acquire'. In A. Y. Aikhenvald & R. M. W. Dixon (Eds.), *Areal Diffusion and Genetic Inheritance: Problems in Comparative Linguistics* (pp. 255-290). Oxford: Oxford University Press.
- Enfield, N. (2002). Functions of 'give' and 'take' in Lao complex predicates. In R. S. Bauer (Ed.), *Collected papers on Southeast Asian and Pacific languages* (pp. 13-36). Canberra: Pacific Linguistics.
- Enfield, N. (2003). *Linguistic epidemiology: Semantics and grammar of language contact in mainland Southeast Asia*. London: Routledge Curzon.
- Evans, V. (2007). *A Glossary of Cognitive Linguistics*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Fillmore, C. J. (1968). The case for case. In E. Bach & R. T. Harms (Eds.), *Universals in Linguistic Theory* (pp. 1-88). New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Fillmore, C. J. (1982). Frame semantics. In L. S. o. Korea (Ed.), *Linguistics in the Morning Calm* (pp. 111-137). Seoul: Hanshin.

- Finch, G. (2005). *Key Concepts in Language and Linguistics*. Hampshire: Palgrave Macmillan
- Geeraerts, D. (2006). Prospects and problems of prototype theory. In D. Geeraerts (Ed.), *Cognitive Linguistics: Basic Readings* (pp. 141–166). Berlin/New York: Mouton de Gruyter.
- Gelderen, E. V. (2011). *The Linguistic Cycle: Language Change and the Language Faculty*. Oxford: Oxford University Press.
- Gianollo, C., Jäger, A., & Penka, D. (2015). Language change at the syntax-semantics interface. Perspectives and challenges. In C. Gianollo, A. Jäger, & D. Penka (Eds.), *Language Change at the Syntax-Semantics Interface* (pp. 1-32). Berlin/New York: Mouton De Gruyter.
- Gisborne, N., & Patten, A. (2011). Construction grammar and grammaticalization. In B. Heine & H. Narrog (Eds.), *The Oxford Handbook of Grammaticalization*. Oxford: Oxford University Press.
- Goldberg, A. (1995). *Constructions: A Construction Grammar Approach to Argument Structure*. Chicago: University of Chicago Press.
- Goossens, L. (1990). Metaphonymy: The interaction of metaphor and metonymy in expressions for linguistic action. *Cognitive Linguistics*, 1(3), 323–340.
- Goossens, L. (2002). Metaphonymy: The interaction of metaphor and metonymy in expressions for linguistic action. In R. Dirven & R. Pörings (Eds.), *Metaphor and Metonymy in Comparison and Contrast* (pp. 349–378). Berlin/New York: Mouton de Gruyter.
- Hagège, C. (2010). *Adpositions*. Oxford: Oxford University Press.
- Harris, A., & Campbell, L. (1995). *Historical syntax in cross-linguistic perspective*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Haspelmath, M. (2003). The geometry of grammatical meaning: semantic maps and cross-linguistic comparison. In M. Tomassello (Ed.), *The new psychology of language: cognitive and functional approaches to language structure Vol.2*. London: Lawrence Erlbaum Associates.

- Haspelmath, M. (2005). Ditransitive Constructions: The verb 'give'. In Martin Haspelmath, Matthew S. Dryer, David Gil, & B. Comrie (Eds.), *The World Atlas of Language Structures* (pp. 426-429). Oxford: Oxford University Press.
- Haspelmath, M. (2015). Ditransitive Constructions. *Annual Review of Linguistics*, 1, 19-41.
- Heine, B. (1990). The dative in Ika and Kanuri. In W. A. Croft, S. Kemmer, & K. Denning (Eds.), *Studies in Typology and Diachrony: Papers presented to Joseph H. Greenberg on his 75th birthday* (pp. 129-149). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Heine, B. (1992). Grammaticalization Chains. *Studies in Language*, 16(2).
- Heine, B. (2002). On the role of context in grammaticalization. In I. Wischer & G. Diewald (Eds.), *New reflections on grammaticalization* (pp. 83-101). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Heine, B. (2003). Grammaticalization. In Brian Joseph & R. Janda (Eds.), *The Handbook of Historical Linguistics*. MA: Blackwell Publishing.
- Heine, B., Claudi, U., & Hünnemeyer, F. (1991). *Grammaticalization: A conceptual framework*. Chicago: University of Chicago Press.
- Himmelmann, N. P. (2004). Lexicalization and grammaticalization: Opposite or orthogonal? In W. Bisang, N. P. Himmelmann, & B. Wiemer (Eds.), *What Makes Grammaticalization?: A Look from Its Fringes and Its Components*. Berlin/New York: Mouton de Gruyter.
- Hopper, P. J., & Traugott, E. C. (2003). *Grammaticalization* (2nd ed.). Cambridge: Cambridge University Press.
- Iwasaki, S. (1998). Causative and benefactive constructions in Thai. In S. L. Chelliah & W. J. d. Reuse (Eds.), *Papers from the Fifth Annual Meeting of the Southeast Asian Linguistics Society* (pp. 201-210): Arizona State University, Program for Southeast Asian Studies.
- Iwasaki, S. (2008). Bipolar distribution of a word and grammaticalization in Thai: A discourse perspective. In J. Edmondson (Ed.), *The Tai-Kadai Languages* (pp. 468-483). London/New York: Routledge.

- Iwasaki, S., & Ingkaphirom, P. (2009). *A Reference Grammar of Thai*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Iwasaki, S., & Yap, F.-H. (1998). 'Give' constructions in Thai and beyond: a cognitive and grammaticalization perspective. In S. Burusphat (Ed.), *The International Conference on Tai Studies, Bangkok, Thailand* (pp. 371-382): Institute of Language and Culture for Rural Development Mahidol University.
- Jenny, M. (2010). Benefactive strategies in Thai. In F. Zúñiga & K. Seppo (Eds.), *Benefactives and Malefactives. Typological perspectives and case studies* (pp. 377-392). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Jenny, M. (2015). 'Give' and 'get' in the languages of Myanmar. In N. J. Enfield & B. Comrie (Eds.), *Languages of Mainland Southeast Asia The State of the Art* (pp. 155–208). Berlin/Boston: Walter de Gruyter.
- Kittilä, S. (2005). Recipient-prominence vs. beneficiary-prominence. *Linguistic Typology*, 9, 269-297.
- Kittilä, S. (2006). On distinguishing between 'recipient' and 'beneficiary' in Finnish. In M.-L. Helasvuo & L. Campbell (Eds.), *Grammar from the Human Perspective: Case, space and person in Finnish* (pp. 129–152). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Kittilä, S. (2010). Beneficiary coding in Finnish. In F. Zúñiga & K. Seppo (Eds.), *Benefactives and Malefactives. Typological perspectives and case studies* (pp. 245-270). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Kittilä, S., Västi, K., & Ylikoski, J. (2011). Introduction to case, animacy and semantic roles. In S. Kittilä, K. Västi, & J. Ylikoski (Eds.), *Case, Animacy and Semantic Roles* (pp. 1-26). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Kittilä, S., & Zúñiga, F. (2010). Introduction Benefaction and malefaction from a cross-linguistic perspective. In F. Zúñiga & K. Seppo (Eds.), *Benefactives and Malefactives. Typological perspectives and case studies* (pp. 1-27). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Koch, P. (2016). Meaning change and semantic shifts. In P. Juvonen & M. Koptjevskaja-Tamm (Eds.), *The Lexical Typology of Semantic Shifts* (pp. 21-66). Berlin/New York: Mouton De Gruyter.

- Kövecses, Z. (2006). *Language, mind, and culture: A Practical Introduction*. Oxford: Oxford University Press.
- Kövecses, Z., & Radden, G. (1998). Metonymy: Developing a cognitive linguistic view. *Cognitive Linguistics*, 9(1), 37-77.
- Kurzon, D., & Adler, S. (2008). Introduction. In D. Kurzon & S. Adler (Eds.), *Adpositions Pragmatic, semantic and syntactic perspectives* (pp. 1-11). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Lakoff, G. (1987). *Women, Fire, and Dangerous Things: What Categories Reveal About the Mind*. Chicago/London: University of Chicago Press.
- Lakoff, G., & Johnson, M. (2003). *Metaphors we live by* (2nd ed.). Chicago/London: The university of Chicago press.
- Langacker, R. W. (1977). Syntactic Reanalysis. In C. N. Li (Ed.), *Mechanisms of Syntactic Change* (pp. 57-139). Austin/London: University of Texas Press.
- Langacker, R. W. (1987). *Foundations of cognitive grammar Volume I Theoretical prerequisites*. California: Stanford University Press.
- Langacker, R. W. (1993). Reference-point constructions. *Cognitive Linguistics*, 4(1), 1-38.
- Langacker, R. W. (2006). Introduction to Concept, Image, and Symbol. In D. Geeraerts (Ed.), *Cognitive Linguistics: Basic Readings* (pp. 29-68). Berlin/New York: Mouton de Gruyter.
- Langacker, R. W. (2008). *Cognitive grammar A basic introduction*. Oxford: Oxford University Press.
- Langacker, R. W. (2009). *Investigations in cognitive grammar*. Berlin/New York: Mouton de Gruyter.
- Langella, F. o. (2009). *Pathway of semantic extension from CAUSE to PURPOSE and BENEFACTIVE: A case study of Thai*. Department of Linguistics, Faculty of Arts, Chulalongkorn University.
- Lehmann, C. (2004). Theory and method in grammaticalization [Theorie und Methode in der Grammatikalisierung]. *Zeitschrift für germanistische Linguistik Deutsche Sprache in Gegenwart und Geschichte*, 32(2), 152-187.

- Lehmann, C. (2006). Participant roles, thematic roles and syntactic relations. In T. Tsunoda & T. Kageyama (Eds.), *Voice and Grammatical Relations: In Honor of Masayoshi Shibatani* (pp. 153–174). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Li, C. N., & Thompson, S. A. (1974). Co-Verbs in Mandarin Chinese: Verbs or Prepositions? *Journal of Chinese Linguistics*, 2, 257-278.
- Littlemore, J. (2015). *Metonymy: Hidden shortcuts in language thought and communication*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Lord, C., Yap, F. H., & Iwasaki, S. (2002). Grammaticalization of ‘give’: African and Asian perspectives. In I. Wischer & G. Diewald (Eds.), *New Reflections on Grammaticalization* (pp. 217-235). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Luraghi, S. (2001). Syncretism and the classification of semantic roles. *Language Typology and Universals*, 54(1), 35-51.
- Luraghi, S. (2010). Where do beneficiaries come from and how do they come about? In M. E. Winters, H. Tissari, & K. Allan (Eds.), *Historical Cognitive Linguistics* (pp. 93-131). Berlin/New York: De Gruyter Mouton.
- Malchukov, A., Haspelmath, M., & Comrie, B. (2010). Ditransitive constructions: A typological overview. In A. Malchukov, M. Haspelmath, & B. Comrie (Eds.), *Studies in Ditransitive Constructions A Comparative Handbook* (pp. 1-64). Berlin/New York: De Gruyter Mouton.
- Margetts, A., & Austin, P. K. (2007). Three-participant events in the languages of the world: towards a crosslinguistic typology. *Linguistics An Interdisciplinary Journal of the Language Sciences*, 45(3), 393–451.
- McCawley, J. D. (1992). Justifying Part-of-Speech Assignments in Mandarin Chinese. *Journal of Chinese Linguistics*, 20, 211-246.
- Newman, J. H. (1996). *Give: A Cognitive Linguistic Study*. Berlin/New York: Mouton de Gruyter.
- Newman, J. H. (2004). Culture, Cognition, and the Grammar of ‘Give’ Clauses. In N. J. Enfield (Ed.), *Ethnosyntax: Explorations in Grammar and Culture*. Oxford: Oxford University Press.
- Newman, J. H. (2005). Three-place predicates: A cognitive-linguistic perspective. *Language Sciences*, 27(2), 145–163.

- Okamoto, S. (2003). Metonymy and pragmatic inference in the functional reanalysis of grammatical morphemes in Japanese. In K. U. Panther & L. L. Thornburg (Eds.), *Metonymy and pragmatic inferencing* Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Panther, K. U., & Thornburg, L. (1999). The Potentiality for Actuality Metonymy in English and Hungarian. In K.-U. Panther & G. Radden (Eds.), *Metonymy in Language and Thought* (pp. 333-357). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Panther, K. U., & Thornburg, L. L. (2003). Introduction On the nature of conceptual metonymy. In K. U. Panther & L. L. Thornburg (Eds.), *Metonymy and pragmatic inferencing*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Panther, K. U., & Thornburg, L. L. (2007). Metonymy. In D. Geeraerts & H. Cuyckens (Eds.), *The Oxford handbook of cognitive linguistics*. Oxford: Oxford University Press.
- Paradis, C. (2011). Metonymization: A key mechanism in semantic change. In A. Barcelona & F. J. R. d. M. Ibáñez (Eds.), *Defining Metonymy in Cognitive Linguistics: Towards a Consensus View*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Peirsman, Y., & Geeraerts, D. (2006). Don't let metonymy be misunderstood: An answer to Croft. *Cognitive Linguistics*, 17(3), 327–335.
- Radden, G., & Kövecses, Z. (1999). Towards a Theory of Metonymy. In K.-U. Panther & G. Radden (Eds.), *Metonymy in Language and Thought* (pp. 17-59). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Radetzky, P., & Smith, T. (2010). An areal and cross-linguistic study of benefactive and malefactive constructions. In F. Zúñiga & K. Seppo (Eds.), *Benefactives and Malefactives. Typological perspectives and case studies* (pp. 97-120). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Rangkupan, S. (2007). The Syntax and Semantics of GIVE-Complex Constructions in Thai. *Language and Linguistics*, 1(1), 193-234.

- Rhee, S. (2012). Context-induced reinterpretation and (inter)subjectification: the case of grammaticalization of sentence-final particles. *Language Sciences*, 34, 284-300.
- Rice, S., & Kabata, K. (2007). Crosslinguistic grammaticalization patterns of the allative. *Linguistic Typology*, 11(3), 451–514.
- Riemer, N. (2002). Remetonymizing metaphor: Hypercategories in semantic extension. *Cognitive Linguistics*, 12(4), 379-401.
- Ross, C. (1991). Coverbs and category distinctions in Mandarin Chinese. *Journal of Chinese Linguistics*, 19, 79-115.
- Rubba, J. (1994). Grammaticalization as semantic change: a case study of preposition development. In W. Pagliuca (Ed.), *Perspectives on Grammaticalization* (pp. 81-101). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Schmidtke-Bode, K. (2009). *A Typology of Purpose Clauses*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Schmidtke-Bode, K. (2010). The role of benefactive and related notions in the typology of purpose clauses. In F. Zúñiga & K. Seppo (Eds.), *Benefactives and Malefactives. Typological perspectives and case studies* (pp. 121-146). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Shibatani, M. (1996). Applicatives and benefactives: a cognitive account. In M. Shibatani & S. A. Thompson (Eds.), *Grammatical constructions Their form and meaning* (pp. 157-194). Oxford: Oxford University Press.
- Shibatani, M. (2016). The role of morphology in valency alternation phenomena. In T. Kageyama & W. M. Jacobsen (Eds.), *Transitivity and Valency Alternations Studies on Japanese and Beyond* (pp. 445-478). Berlin/New York: DE GRUYTER MOUTON.
- Smith, T. Y. (2010). Cross-linguistic categorization of benefactives by event structure. In F. Zúñiga & K. Seppo (Eds.), *Benefactives and Malefactives. Typological perspectives and case studies* (pp. 71-95). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.

- Song, J. J. (2010). Korean benefactive particles and their meanings. In F. Zúñiga & K. Seppo (Eds.), *Benefactives and Malefactives. Typological perspectives and case studies* (pp. 393-418). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Takahashi, K. (2012). On historical semantic changes of the Thai morpheme *hây*. *Journal of the Southeast Asian Linguistics Society (JSEALS)*, 5, 126-141.
- Taylor, J. R. (1995). *Linguistic Categorization* (2nd ed.). Oxford: Clarendon Press.
- Thepkanjana, K. (2010). Ditransitive constructions in Thai. In A. Malchukov, M. Haspelmath, & B. Comrie (Eds.), *Studies in Ditransitive Constructions A Comparative Handbook* (pp. 409-426). Berlin/New York: DE GRUYTER MOUTON.
- Thepkanjana, K., & Uehara, S. (2008). The verb of giving in Thai and Mandarin Chinese as a case of polysemy: A comparative study. *Language Sciences*, 30(6), 621-651.
- Thepkanjana, K., & Uehara, S. (2015). Effects of Constituent Orders on Functional Extension Patterns of the Verbs for Give: A Contrastive Study of Thai and Mandarin Chinese. *Language and Linguistics*, 16(1), 43-68.
- Trask, R. L. (1993). *A Dictionary of Grammatical Terms in Linguistics*. London/New York: Routledge.
- Traugott, E. C. (1988). Pragmatic Strengthening and Grammaticalization. *Proceedings of the Fourteenth Annual Meeting of the Berkeley Linguistics Society*, 406-416.
- Traugott, E. C. (2003). Constructions in grammaticalization. In B. D. Joseph & R. D. Janda (Eds.), *The handbook of historical linguistics*. MA: Blackwell Publishing.
- Traugott, E. C. (2011). Grammaticalization and mechanisms of change. In B. Heine & H. Narrog (Eds.), *The Oxford Handbook of Grammaticalization*. Oxford: Oxford University Press.
- Traugott, E. C., & Dasher, R. B. (2002). *Regularity in Semantic Change*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Traugott, E. C., & König, E. (1991). The semantics-pragmatics of grammaticalization revisited. In E. C. Traugott & B. Heine (Eds.), *Approaches to grammaticalization Vol. I* (pp. 189-218). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.

- Traugott, E. C., & Trousdale, G. (2010). Gradience, gradualness and grammaticalization: How do they intersect? In E. C. Traugott & G. Trousdale (Eds.), *Gradience, Gradualness and Grammaticalization*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins
- Tyler, A., & Evans, V. (2003). *The semantics of English prepositions Spatial Scenes, Embodied Meaning, and Cognition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Ullmann, S. (1967). *The Principles of Semantics*. Glasgow: Jackson, Son & Co.
- VanValin, R. D. (2001). *An Introduction to Syntax*. Cambridge: Cambridge University Press.
- VanValin, R. D., & LaPolla, R. J. (1997). *Syntax: Structure, Meaning, and Function*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Warotamasikkhadit, U. (1994). Is "hây" 'to give' really a benefactive-causative in Thai? In K. L. Adams & T. J. Hudak (Eds.), *Papers from the Second Annual Meeting of the Southeast Asian Linguistics Society* (pp. 383-388): Arizona State University, Program for Southeast Asian Studies.
- Whitman, J. (2012). Misparsing and syntactic reanalysis. In A. M. C. v. Kemenade & N. d. Haas (Eds.), *Historical Linguistics 2009: Selected papers from the 19th International Conference on Historical Linguistics, Nijmegen, 10-14 August 2009* (pp. 69-88). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Yin, H. (2016). Continuum of Coverbs and Distinctions between Coverb Constructions and Serial Verb Constructions. *International Journal of Liberal Arts and Social Science*, 4, 31-40.
- Zhang, W. (2016). *Variation in metonymy: Cross-linguistic, historical and lectal perspectives*. Berlin/Boston: Mouton de Gruyter.
- Zúñiga, F. (2009). *Benefactives: form and function from a cross-linguistic perspective*. University of Zurich. Transalpine Typology Meeting.
- Zúñiga, F. (2011). Why should beneficiaries be subjects (or objects)? Affaction and grammatical relations. In S. Kittilä, K. Västi, & J. Ylikoski (Eds.), *Case, Animacy and Semantic Roles* (pp. 329-348). Amsterdam/Philadelphia: : John Benjamins.
- Zúñiga, F. (2014). Benefaction proper and surrogation. *Studies in Language*, 38(3), 543-565.

- กรมศิลปากร. (2548). ประชุมจารึกภาคที่ 8 จารึกสุโขทัย. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- กำชัย ทองหล่อ. (2543). หลักภาษาไทย. พระนคร: รวมสาส์น.
- กึ่งกาญจน์ เทพกาญจนาน. (2541). เหตุใดจึงไม่ควรบัญญัติ morpheme ว่า "หน่วยคำ". วารสาร อักษรศาสตร์, 27(1), 24-43.
- กึ่งกาญจน์ เทพกาญจนาน. (2553). หน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบในภาษาไทย. In อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (Ed.), หน่วยสร้างที่มีข้อขัดแย้งในไวยากรณ์ไทย: หน่วยสร้างคุณานุประโยค หน่วยสร้างประโยคเต็มเต็ม หน่วยสร้างกริยาเรียง และหน่วยสร้างกรรมวาจก. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กึ่งกาญจน์ เทพกาญจนาน. (2559). *Grammaticalization* กระบวนการกลายเป็นรูปไวยากรณ์. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ ฝ่ายวิจัย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรัสดาว อินทรทัศน์. (2539). กระบวนการที่คำกริยากลายเป็นคำบุพบทในภาษาไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จูไรรัตน์ ลักษณะศิริ. (2554). จากกลายสื่อไทยสู่อักษรไทย (2 ed.). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นworรณ พันธเมธา. (2539). พินิจภาษาเล่ม 3. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- นworรณ พันธเมธา. (2544). คลังคำ. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์.
- นิตา จำปาทิพย์. (2557). พัฒนาการของคำบอกปฏิเสธ "บ" "มิ" "ไป" "ไม่" ในภาษาไทย. (ปริญญาอักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระยาอุปกิตศิลปสาร. (2544). หลักภาษาไทย. กรุงเทพฯ: แพร่พิทยา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). ศัพท์ภาษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2557). พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์ (ภาษาศาสตร์ประยุกต์) (2 ed.). กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- ราตรี แจ่มนิยม. (2546). การศึกษาคำบุพบทที่กลายมาจากคำกริยาในภาษาไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, สาขาวิชาภาษาไทย
- วิจิตร ภาณุพงศ์. (2543). โครงสร้างของภาษาไทย: ระบบไวยากรณ์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุธาทิพย์ เหมือนใจ. (2554). หน่วยสร้างแสดงเหตุการณ์ 3 หน่วยร่วมในภาษาไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต), คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2553). ชนิดของคำในภาษาไทย: การวิเคราะห์ทางวากยสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, ยุพาพรรณ หุ่นจำลอง, & สรัญญา เสวตมาลย์. (2544). ทฤษฎีไวยากรณ์ *Grammatical Theories*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรรถัย เดชธำรง. (2513). หน้าที่ของคำว่า “ให้” ในภาษาไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายพิรุฬห์ ปิยมหงศ์ เป็นชาวชลบุรีโดยกำเนิด สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จากคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อปีการศึกษา 2555 หลังจากนั้น ผู้วิจัยศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2556

